

ספר זהר תורה

הוא פירוש הוזהר הקדוש על התורה

מאת התנא רבי שמעון בר יוחאי ז"ל

מסודר על כל פסוק הפירושים והענינים השייכים לו. וגם הפירושים והענינים של הפסוקים הנמצאים בשאר מקומות הוזהר נלקטו ונקבצו ונסדרו במקומם בלשון הוזהר עם העתקת לשון הקודש שורה לעומת שורה. ועל ידי זה יוכלו כל באי שערי זהר תורה לכנוס ולטייל בפרדס הוזהר ויתקיים מה שאמר אליהו לבר יוחאי שספר הוזהר יתגליא לתתאי בסוף יומיא ובניניה ושבתם איש אל אחוזתו וגו'.

וכדי להקל על המעיין הצנתי הפירוש
זיו הוזהר

על פי דרך המקובלים המפורסמים מפורשי הוזהר.

כל זה הכינתי בעזרת השם יתברך אני הקטן
יהודה יודל ראזענבערג במהדור ישראל יצחק ז"ל
מנוע ר' יהודה חסיד ז"ל.

מלפנים רב בווארשא, לאדו, מדינת פולין, אח"כ ראב"ד בערי מוראנא ומאנאריאל,
מדינת קאנאדא, מחבר הספרים — ידות נדרים, רפאל המלאך, ילקום אליהו
הנביא, קריאה הקדושה, סקוה יהודה, ועוד ספרים בכתובים.

נדפס בשנת תנאל מהרה בעיר ניו-ארק

ספר ויקרא

העתק והזכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org "ZOHAR" OF THE HOLY BIBLE

ע"י חיים תשס"ב

Third Book of "Leviticus"

Translated in Hebrew by

Rabbi YODEL ROSENBERG

נדפס בדפוס המהולל והמשובח, מריץ פרעס, אינק., 28-4 ממע סט ריט, ניו-ארק,

Printed by The TRIO PRESS, Inc.

N Y City, U. S. A., 1927

Copyright, 1925
Washington, D C

חזקת והיכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"ז חיים תשס"ב

מובן מהם. וגם אמרו שאין מוקדם ומאוחר בתורה. ויבאו התנאים והאמוראים שעליהם נאמר ורב שלום בניך. א"ת בניך אלא בוניך. והתחילו לברר וללכך עפ"י חכמת הי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן להכין העצמים והחמרים של התורה שבכתב להיותם ראויים לבנין היכלות היכלי המלך. ועבודתם היא היותר קשה. אבל הלכה פסוקה ומסודרת עוד לא היתה. אח"כ באו הנאונים האלפ"ס הרא"ש הרמב"ם ובעלי השלחן ערוך לסדר בניני ההיכל הגדול. ויבררו ויסדרו פלפול לחוד, הלכות לחוד ומילי דאנדתא לחוד. ואח"כ נבררו ונסדרו ההלכות של כל ענין וענין לחברן ולהעמידן בנין ובנין בלבדן כל אחת למינה יתוברו יתדו. והאמנם שהבונים האחרונים המסדרים את הבנינים כל אחד למינו מלאכתם נחוצה ומפוארה ביותר. מ"מ הם רק כנגם ע"ג הענק לעומת החכמים הבונים הראשונים, אשר הכינו בחכמתם כל החמרים והעצמים הרוחניים שיהיו ראויים להבנינים. והם הורו הדרך איך לבנות היכלי המלך:

עתה אבוא לדבר בענין חבור ספר הוזה"ק. הנה ספר הוזהר כמו שנדפס בפעם הראשון. הסתדרותו הוא אך כמו הסתדרות התלמוד בבלי. וכמו שהתלמוד היה נצרך להבונים האלפ"ס הרא"ש והרמב"ם לסדר ולחבר ההלכות למיניהן. כמו כן ספר הוזהר הוא מנרש גדול המלא עצמים וחמרים רוחניים בפרד"ס התורה שבכתב. ונצרך עוד לבונים שיסדרו הבנינים של כל סדרא וסדרא שלא יחסר בו דבר. והוא לברר פירושי ועיניי המקראות שהם מעורבים מסדרא זו לסדרא אחרת ולסדרם על מקומם. וכן נצרך עוד לסדר ביאורי המקראות של נביאים וכתובים וחמש המגלות שיהיו כל אחד בלבדו במקום הספר הראוי לו. וכבר עשה כן מחבר אחד בומננו שלקט מן הוזהר פירושי המקראות שעל ספר התהלים והדפוס תהלים עם פירוש הוזהר. ועוד מלבד זה נצרך לברר סודות העמוקים המפורים בוזהר שהם לימודי חכמת הקבלה העמוקה. ונכלל בענין זה ספרא דצניעותא והאדרות והמתניתין דסתרי תורה ורוא דרזין. ולהדפיס מכל זה ספר בלבדו שיהי' היכל המלך והמלכה אשר אך צדיקים יבואו בו. ואני בעניי בעזר יוצרי ובוראי לקחתי עלי העבודה להיות אחד מן הבונים לסדר רק בנין בתים של ההיכל הגדול. שיוכלו לבוא באותן הבתים אורחים נכבדים מבקשי המלך כל אחד ואחד לפי מדרגת שכלו ובינתו. וחפשתי חפש מחופש ביאורי המקראות המפורים מסדרא זו לסדרא אחרת וסדרתי אותם במקומם הראוי להם:

יען כי לבי אומר לי שכלתי ספק יהיו נמצאים מבקרים אשר ירבו להקשות לדעת כשימצאו באיזה מקומות לפי ראות עיניהם ששניתי איוו תיבות מכפי שנמצאות בספר הוזהר הקדוש. וגם בדבר הסתדרות החדש. סהדי במרומים שכל עמלי ויגיעתי זה לי עשרים שנה בהעתקת והסתדרות הוזה"ק. הוא אך כדי להקל על הלומדים המתחילים. לבעבור שכל איש ואיש אפילו בני תורה הפשוטים יוכלו גם כן ללמוד בספר הוזה"ק. ואציע לפני הקורא משל טוב בענין זה. למען יבין נחיצות עבודתי בהעתקת והסתדרות הוזה"ק:

היה מלך גדול שעלה בדעתו לבנות איזה היכלות יפים ונדולים אשר יכילו הרבה בתים עם כמה וכמה חדרים מחדרים שונים. דהיינו חדרי בישול ואפיה. חדרים עבוד המשרתים שידורו בהם. חדרים יפים עבור האורחים הנכבדים קרואי המלך אשר יבואו שמה לנוח ולהתענג במו. ועוד חדרים יותר מזהירים עבור בני ביתו של המלך. ועוד נבות מעל גבוה חדרים שאין לתאר היופי והעונג שהיו בהם. והם יהיו מיוחדים רק עבור המלך והמלכה. ולפעמים תנתן רשות גם לאוהב היותר נכבד והתשוב בעיני המלך לבוא שמה:

והנה כדי להוציא מחשבתו של המלך מכה לפועל יצאה פקודה מאת המלך להכין כל מה שנצרך לבנינים הגדולים ההם על מנרש גדול ויפה אשר עליו יבנו אותן ההיכלות. וימהרו ויביאו עצמים וחמרים שונים עבור הבנינים. כמו לבנים אבנים עצים וקורות. גם כל מיני מתכות וכל מיני לוחות הזכוכית. גם כלים ומכונות שונים הנצרכים למלאכה ההיא. ויניחו כל זה על אותו המנרש הגדול בלי סדרים נכונים. וזה מובן מעצמו כי אי אפשר שלא יתערבו העצמים והחמרים זה אצל זה וזה בזה. וכאשר יבקשו לבנות הבנינים מוטל על הבונים ראשית לברר כל מין ומין בלבדו בירור אחר בירור למען יהיו נכונים לבנות הבנינים כרצון המלך. ואח"כ מוטל על הבונים לעסוק במלאכת הנורה להכין כל העצמים והחמרים שיהיו ראויים לתת אותם בתוך הבנינים. וגם זה דבר הטובן מאליו שלא הרי הבונים והפועלים והציירים המכינים חדרי המלך והמלכה. כהרי הבונים והפועלים המכינים שאר הבתים והחדרים הפשוטים ונמוכים במעלה ומדרגה:

הנמשל מובן לכל מין. כי התורה שבכתב הוא המנרש הגדול המלא עם כל מיני עצמים וחמרים לצורך בנין היכלות נעלים ויפים שונים זה מזה לפי מדרגותיהם. אבל הלכה פסוקה אין

יש צגרותאות הוזהר מקום עיון כמו צגרותאות הס"ס. והנה שם עצי פרי. מינים ממינים שונים. עצי גפן זית תאנה ורמון ותפוח אהלים וארזים מעורבים אלה בין אלה. ויאמר יהודה מה נאה ויפה היה פרדם אם יהיו העצים מסודרים כל עץ פרי למינו יעמדו יהודו שורות ושורות לבדנה. וישמע את הקול מדבר אליו. קריינא דאגרתא איהו ליהו פרוונקא. ויקח יהודה חלק מן העבודה הזאת על שכמו. עבודת הגנן לסדר הפרדם בסדור טוב ויפה. למען ימצא בו כל איש בנקל מין פרי עץ החיים אשר יבקש:

ועל דבר שיבושי הנסחאות ומעותי הדפוס הנמצאים לרוב בספר הזהיר. אשר הרבה יעתי לתקנם עד מקום שידי היתה מגעת בעזר יוצרי ובוראי. הנה בענין זה אביא כאן דברי מתבר אחד גאון וצדיק קדוש יאמר לו. מרן צבי רירש מזידימשוב וצוק"ל. כעהמ"ה ספר עמרת צבי פירוש על הוזה"ק. וספר פרי הילולים פירוש על הפרי עץ חיים. וספר סוד מרע ועשה טוב. וספר בית ישראל. ואלה המה דבריו הקדושים שכתב במכתבו להרב הגאון והצדיק מאור הגולה קדוש עליון וכו' אדומ"ר הרב אברהם יהושע העשיל מאפמא וצוק"ל. על דבר הדפסת ספרו עמרת צבי. וז"ל באמצע המכתב שגדפם בספר עשר קדושות. הנה ספר הוזה"ק צדק נפשי עד אשר נשכחי וצוקמי נקשרתי בו לא אנוח ולא אשקט. כי נחמת ספר סוד ידוע ומפורסם טעמו כל המוסרים והאצת ה' ספרי יראים וממנו טובים כל המוסרים והאצת ה' התמימה. ואשר על זה שאלים לים הדין בני לפית צמרכב וכו'. ומי לנו גדול לסמוך בעסקי שיעור קומה וכו' וזהו בעסק ספר הוזה"ק. אשר אס ראיתי כל הספרים שגדפם וכתפסמו מן לדיקי סדור צומניו זה. הים צסט דבור אשר לא ירמו או כתוב בפירוש צספר הוזה"ק. וככלל דבריו כל הדברים מיוסדים. על פיו ילאו. וזה דבר ידוע ומפורסם והאריכות בזה אך למחסור. ונוסף לזה ראיתי כי הגדולים לדיקי סדור אין משגיחים על הדפסת ספרי הוזה"ק שיהיה מונה ומדויק כאשר השגיחו קדמוניו הראשונים בעין חופש חפש מחופש בהנהגת הס"ס וסקלו המסילה. ומספר הוזה"ק משכו הגדולים את ידיהם. אשר צספר הזה מונחה גאולמינו ופדות נפשינו. כמוצא צר"מ פרשת נשא קי"ב. וז"ל והמשכילים יוהירו כוזהר הרקיע. צהאי תבורא דילך דליכו ספר הוזה"ק מן זוהר דלמא עלאה צאלין לא לריך כסיון. בגין דעמדין ישראל למפעס מחילנא דחיי דליכו ספר הוזה"ק ויפקון ציה מן גלותא צרמתי וכו'. עכ"ל צר"מ והנה דפוסים עלו כלו קמטוים מלא סעותים ואין איש שם על לב. כי

יש צגרותאות הוזהר מקום עיון כמו צגרותאות הס"ס. והנה ראיתי בהנסות מק"מ שלא ילא י"ח ציקוניו הצגרותאות. ודפוסיו הוזהר שלפניו מלא סעותים אשר לא שם המק"מ טיובו עליהם צצקסה מכבודו. אמנם מקום הניחו להצגדר בזה לי השפל והצבא חל אישים. עממתי על החקירה ונממתי אס לצי לשוט ולהעמיק. לסצין ולהשכיל מעשי סי כי נורא הוא מראש ועד אין סוף וכו'. צכדי ססלמודים ימנו לב ויצינו צספר תורת אלשים. והמשכילים יוהירו כוזהר הרקיע וימרכס דעמ"ה. וכו' וכו'. עכ"ל:

מדברי הגאון והצדיק הזה יוכל כל קורא מבין להבין שעוד יש עבודה גדולה לתקן הרבה סעותים ושגיאות שנפלו בספר הוזה"ק. ואין זה פלא כיון שכמה מאות שנים היו הכתבים ספונים וממונים באיזו מערה ושלט בהם רקב וסחוק. וגם אחרי כן כאשר נתגלו הכתבים בעולם עוד לא היתה מכונת הדפוס מצויה. ונעתקו הכתבים בכתב יד ונשאלו מיד ליד. וכל זה גרם שגיאות שיבושים ומעותים. כי לאו כל מעתיק היתה לו ידיעה הנוגת בהכמת הקבלה ובחכמת הדקדוק של לשון ארמית. והחליפו לשון זכר בלשון נקבה לשון רבים בלשון יחיד וכן להיפוך. ולא דקדקו להיות נזהר בהתיבות. מאי. מה. סהו. ההוא. ההיא. האי. שעי"ו נעשה הענין קשה ההבנה. ואח"כ כשהופיעה בעולם מכונת הדפוס נולדו הרבה שגיאות ע"י סעות מסדרי האותיות לדפוס. ואין יכול להיות מבין על זה כי אם איש העומק בהדפסת ספרים ורואה בעיניו מלאכת סדור האותיות והסבות שעל ידן נעשים סעותים שונים בהדפוס. ובכן כמו שעשה הב"ח והגר"א ובעל הצ"ק בש"ם בבלי כן נצרך לעשות בספר הוזה"ק. ואני בעניי לא הרהבתי בנפשי עז לתקן אלא במקומות שהסעות בולט והבנתי בבירור שזה סעות הדפוס או סעות המעתיקים הראשונים: ואגב גררא אביא כאן עוד איזה דברים נלהבים על דבר גדלות וקדושת ספר הוזה"ק מאותו הרב הגאון הצדיק הקדוש הנ"ל מה שכתב בספרו על התורה בפרשת בהעלתך. וזה לשונו. בואו וראו כמה אולניות נפלות פתח לנו סתנא הקדוש רבי שמעון צר יומאי צספר הוזה"ק. וכבר גאוני ארץ קיימו וקבלו ולא ימוש מפיסה נופת לוף דבם אמרומיו הקדושים הצוערים צרשפי אס שלצנת יח תכלית סהכמה ותכלית דרכי סעבודה וסמורס. שס ימנו דקוים ססס להבין עפי" דרכו דרך הקודש של סמורס הקדומס. אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו לאורו ללכת ולהגות צאמרי נועס צזיו וזהר עליון אור הקודש. סכו ממחקים וכלו מחמדים. מים שאין להס סוף וקץ להבין ולהשכיל צמעסה צראשית וצמעסה מרכבס. ואוף יוכל האדם להיות מרכבס להסיהד ולהשיב

נפשו רוחו וכשמתו אל מקום מקור מחלבתן וטורטן. וזאת מחלט וכשרש בנפשי. שכל מי שלא ראה אור ספר הזו"ק לא ראה אור מימיו וכל שלא טעם מה מתוק אור הזוהר לפינים. ולא ראה אור השמש שימוש תלמידי חכמים העוסקים ומעמיקים בחכמה זו. זה לא טעם טעם טורט מימיו. וכו' וכו' שטור האריך שם בענין זה:

ועוד פתחו עיניכם וראו דברי קודש מאת עיר וקדיש נור ישראל הנאון הגדול מארי דרוין בוצינא דנהורא אדומ"ר הנקרא רבי אייזיק קאמארנער בעל מחבר פי' מעשה ארג ופני זקן ועצי עדן על המשניות. ועוד כמה וכמה חיבורים גדולים מפורסמים. ועל כלם חיבורו הגדול ספר זורה ר"י. חיבור גדול ונורא על הזוהר הקדוש. וזה לשונו הקדוש בספרו נוצר חסד על אבות פרק ד'.

יש הרבה שופים שבוחים מלמוד רזין של מרן האריז"ל וספר הזוהר. אשר הם חיינו. ולו עמי שומע לי. בעקבות משיח אשר הרע והמינות נוצר. יהיו שוקדים כל ימיהם ללמוד ספר הזוהר והתיקונים. כתבי מרן כלול עם חסידות והקדמות של מרן הריב"ש טוב זלוק"ל. והיו מבטלים כל הגזירות רעות. והיו ממשיכים שפע ואור על כל העולמות. וכן השפעות פשטיות בני חיי ומוזני. שעמו וראו כי טוב ה'. וממש חיות האדם הישראלי תלויה בספר הזוהר ובכתבי מרן ללמוד בקדושה ובשמחה ובנעימות וזכרה והאבה. כל אחד לפי סגנונו וקדושתו. וכל ישראל קדושים. ומה אטעס וכו'. וכל אות ואות של ספר הזוהר וכתבי מרן הרח"ו דוקא וספר שערי אורה הם תיקונים גדולים להכנסה. לתקן כל הגלגלים וכן כל מעשה מרכבה. ולו עמי שומע לי בדור הרע הזה שהמינות נובר היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים ספר הזוהר והתיקונים להנות בהם והיה יראת הטאו קודמת להכמתו ויתקיים. עכ"ל:

הדור אתם ראו דברי צדיקים דברי קדושים.

ובכן אשרי אדם שומע להם לשקוד על דלתי הזוהר הקדוש יום יום. ללמוד על כל פנים פירושי הזוהר וביאורי המקראות כמו שמדרתי אותם בספרי זה לכל סדרא וסדרא מדי שבוע בשבוע. והנה נוהרתי מאד מלהביא בהעתקת לשון קודש בספרי זה אותן מאמרי הזוהר העמוקים שאי אפשר להבינם כי אם עפי' חכמת הקבלה של האריז"ל. אבל יש להבין בספרי זה בכל אתר ואתר על פי חכמת הקבלה של הרח"ו ז"ל ובעל השערי אורה. וזה כל אדם בלי שום סכנה ילך לבטח דרכו. וזהו שדקדק כאן אותו הנאון הקדוש הנ"ל להזכיר בדבריו כתבי מרן הרח"ו דוקא. שהוסיף תיבת דוקא בדיוק עמוק. כי חכמת הקבלה של האריז"ל לאו כל מוחא סביל דא. ונצרך להזוהר בה מאד מסכנת של מחשבת פגול. וכן הספר שערי אורה כבר כתבתי בהקדמתי הראשונה שהוא כעין מפתח לספר הזוהר. וחיוב גדול וקדוש על כל אדם בר דעת ובעל מוח ללמוד בו. וגם טוב מאד לחנך נערי בני ישראל בספר שערי אורה. ומי יתן ויתקיימו דברי אותו צדיק הנ"ל לחנך גם נערי בני ישראל באותן הלימודים. ובלתי ספק שידי זרים ויד האפיקורסות לא תשלט בהם. ונודעתי שככה יתנהנו מכבר בקהלות הספרדים לתולדותם. הלא אז המה יראו מעשי ה' ונפלאותיו במצולת ספר הזוהר ויתחנכו בו. וגם כי יזקינו לא יסירו ממנו. ויתחזקו באמונת שכינתא קדישא ומלכא קדישא. להבין איך יש בכת האדם לנרום יחוד קב"ה ושכינתיה. לייחד העשר ספירות באור האורות. ולהבין חסדים ונבורות ומדת הרחמים המזהירות. ושמשא ומיהרא המאירות. ועי"ז יתקיים בהם הכתובים. או תבין יראת ה' ודעת אליהם תמצא. או תבין צדק ומשפט ומישרים כל מענל טוב. וימצאו חן ושכל טוב. ונוכה כלנו לכל הטוב. שאנו מצפים לראות בבוא לציון גואל במהרה בימינו אמן:

נפשו רוחו וכשמתו אל מקום מקור מחלבתן וטורטן. וזאת מחלט וכשרש בנפשי. שכל מי שלא ראה אור ספר הזו"ק לא ראה אור מימיו וכל שלא טעם מה מתוק אור הזוהר לפינים. ולא ראה אור השמש שימוש תלמידי חכמים העוסקים ומעמיקים בחכמה זו. זה לא טעם טעם טורט מימיו. וכו' וכו' שטור האריך שם בענין זה:

ועוד פתחו עיניכם וראו דברי קודש מאת עיר וקדיש נור ישראל הנאון הגדול מארי דרוין בוצינא דנהורא אדומ"ר הנקרא רבי אייזיק קאמארנער בעל מחבר פי' מעשה ארג ופני זקן ועצי עדן על המשניות. ועוד כמה וכמה חיבורים גדולים מפורסמים. ועל כלם חיבורו הגדול ספר זורה ר"י. חיבור גדול ונורא על הזוהר הקדוש. וזה לשונו הקדוש בספרו נוצר חסד על אבות פרק ד'.

יש הרבה שופים שבוחים מלמוד רזין של מרן האריז"ל וספר הזוהר. אשר הם חיינו. ולו עמי שומע לי. בעקבות משיח אשר הרע והמינות נוצר. יהיו שוקדים כל ימיהם ללמוד ספר הזוהר והתיקונים. כתבי מרן כלול עם חסידות והקדמות של מרן הריב"ש טוב זלוק"ל. והיו מבטלים כל הגזירות רעות. והיו ממשיכים שפע ואור על כל העולמות. וכן השפעות פשטיות בני חיי ומוזני. שעמו וראו כי טוב ה'. וממש חיות האדם הישראלי תלויה בספר הזוהר ובכתבי מרן ללמוד בקדושה ובשמחה ובנעימות וזכרה והאבה. כל אחד לפי סגנונו וקדושתו. וכל ישראל קדושים. ומה אטעס וכו'. וכל אות ואות של ספר הזוהר וכתבי מרן הרח"ו דוקא וספר שערי אורה הם תיקונים גדולים להכנסה. לתקן כל הגלגלים וכן כל מעשה מרכבה. ולו עמי שומע לי בדור הרע הזה שהמינות נובר היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים ספר הזוהר והתיקונים להנות בהם והיה יראת הטאו קודמת להכמתו ויתקיים. עכ"ל:

הדור אתם ראו דברי צדיקים דברי קדושים.

הקדמה שניה

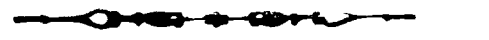
עוד איזה מלין על דבר קדמות הזהר

דאיזה כללא התושבתתא דכלא, הללויה הללו אל בקדשו ופ' עכ"ל. והנה מן הזהר משפמים קב"ג: נראה שעיקר כותב דברי רשב"י הי' ר' אבא, וז"ל שם א"ר אבא האי דאנא כתבנא מכונינא קדישא אמינא לנבי חבריא וכו'. האמנם מבקרי הזהר רבים הפה ואין כדאי להזכיר שמותם ודברי הבליהם. אך המבקר היחזר גדול שכדאי להזכירו הוא הגאון ר' יעקב עמדין בספרו, מטפחת ספרים". ולפי דעתו נכתב הזהר אחר התלמוד כיון שאזכרים בו שמות אמוראים גאונים, ותמה מאד על שנמצא בו שגיאות גמות ולשון מנומנם, ובהרבה מקומות נראה לעין שהלשון מוויף, וגם נמצא בו איזה דינים המתנגדים לתלמוד. ועוד מביא הרבה קשיזות, אבל הרב החכם ר' משה מקונץ בספרו בן יוחאי מתרץ כל קשיזותיו, ומברר שדברי הזהר נכונים וחזק ע"י רשב"י ור"א בנו וחבריהם ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם, והנה גם אני הפעוט תירצתי היטב בעזרש"י בזיו הזהר הקוש' שעל מאן פני האדון ה', דא רשב"י, וכן הקדשיא בענין שבועה ונדרים שנראה סתירה להתלמוד תירצתי היטב, ואעפ"כ גם הגאון יעבץ מביא למסקנא בזה הלשון, כל המוציא לעו על עיקר ספר הזה לא ינקה ועתיד ליתן את הדין, כי ח"ו לחשוד את הר"ם דיליאון שבדה דברי סודות הזהר מלבו, ומה גם לכתוב ספורי מעשיות ארוכים מופלאים שלא היו ולא נבראו ולתלותן ברשב"י וחבריו, ואפילו הרהור כזה אסור ולא יעשה כן בישראל". עכ"ל:

היוצא מכ"ז שקונטרסי הזהר שהגיעו ליד רמ"ד לא היו מסודרים, גם מוכן שהרבה מהם היו ממושטשים, ולכן חסר בהרבה מקומות והי' לו יגיעה רבה ועבודת כפולה, עבודת ההסתדרות ועבודת ההעתקה שיהיו ראויים לדפוס, ויען כי לא רצה שמעט המאמרים שעל נו"כ יבאו לכדנה לכן ספחם להמאמרים שעל התורה, הנם שבכמה מקומות אין להם שום שייכות, וכן עשה עם הספרא רצניעותא שנתחבר זמן רב קודם הזהר וכן עם המתניתין והתוספתא והאיידרות, ואני בעזרש"י סידרתי כל המאמרים שעל פסוקי התורה על מקומם, והלואי שאחד סאלף יבין עבודתי הגדולה, וידעתי שלא יחסרו מבקרים על עבודתי, אבל רוב מבקרים משקרים, לא יחפץ כסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו, ותשענתי על הבוחן לבנה שכל כונתי לשמים שהזהר הקדוש יחד' נלמד ברבים כמו משניות מדרש ועין יעקב, והמשכילים יוזרו כזהר הרקיע, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, ואו יתקיים ביום ההוא אקים את סכת דוד הגופלת בב"א:

דבר ידוע שהזהר נתגלה ויצא לאור עולם זה ת"ד שנה בערך, ע"י הרב החכם הגדול ר' משה דיליאון זצ"ל הספרדי מעיר אוילא, והרבה דעות והשערות נאמרו בזה, וז"ל בעל שלה"ק, ראוי שתדע שרשב"י ובנו לא כתבו ספר הזהר כאשר הוא בידינו היום, אבל היו תלמידיו ותלמידי תלמידיו שאספו הקונטרסים שכתבו הם וחבריהם כמו ששים שנה אחרי מותו קרוב לזמן התימת המשנה, וקבלתי על פה שזה החבור כ"כ גדול בכמות שאם היה נמצא כלו יחד הי' ששא נמל, אמר יש"ר שמעתי מפי מגידי אמת שכשנת ש"פ כשבוזו הספרדים עיר היידעלבערג לקחו מבית עקר הרועים (אקאדעמיה) כמה אלפים ספרים מכל לשון, וכיניהם הרבה ספרים קדושים כתובים על קלף, ושם גם ספר הזהר על כל כ"ד ספרים ששא מבל, וקצתם שולחו לרומא להחשמן, וקצתם לקח הוכוס באוואריאה, וגם לספרד שולחו קצת מהם, ועוד מביא שם בשם ספר יוחסין שהלק מהם נפל ביד ר' משה דיליאון, ובגמבר רבינו שכל דברי המבקרים הבל מהם, והאמת שרשב"י וחבורתו הקדושה אמרו דברים ההם, ויותר הרבה מהם, אבל יוכ"ל להיות שלא נכתבו דבריהם בדורותם על סדר נכון אלא בקונטרסים ספורים, ובמשך הזמן חוברו כהלכתן, וא"ל תתמה ע"ז כי כן עשה רבינו הקדוש בחבור המשניות שהיו הקונטרסים ספורים בר' כנפות הארץ, וכן גשה רב אשי בחבור הגמרא, עכ"ל, ובספר שה"ג מביא שמלך אחד ממלכי המזרח צוה לחפור במקום אחד על עסקי ממון ונמצא שם ארון אחד ובו ספר הזהר, וכאשר לא מצא מבינים בו שלח הספרים לחכמי מולטולא וישטחו בו שמחה גדולה, ושולחו למלך מתנות רבות, ומשם נתפשטה חכמת הקבלה בישראל, עכ"ל:

והרב הגאון ר' אברהם בנו של הגר"א מוילנא זצ"ל כתב בחיבורו, רב פעלים" שספר הזהר נקרא ע"ש רשב"י אף מה שלא עשה, רק תלמידיו ותלמידי תלמידיו כתבו כפי מה שקבלו ממנו, כמו שהמשנה וספרא וספרי ותוספתא כלדו אליבא דרע"ק, אע"פ שאלו הספרים נעשו על פיו יותר מס' שנה אחרי מותו, אף כן נתחבר הזהר אחרי מות רשב"י ע"י תלמידיו ותלמידי תלמידיו, וכתב עוד שם שגם הראשונים ידעו מספר הזה והיה בידם כמו מגלת סתרים, והא ראי' שרש"י ז"ל פירש על הא דא"ד יוסי דא תלק עם גומרי הלל בכל יום, שהן ב' המזמורים הללו את ה' מן השמים והללו אל בקדשו, וזה לא נמצא בשום מדרש רק בזהר פקודי רל"ב, וז"ל הללויה הללו את ה' מן השמים וגו', ותושבתתא דא אמר רוד לקבל יזא דשנא קדישא וכו', ואינן דא ותושבתתא בתראה

עוד איזה מלין ע"ד בקורת הגאון יעבץ בקדמות הזהר

הן ראיתי כי טוב להזכיר כאן מה שמוכא בספר **צור דבש** אשר ראיתיו בעיר לאדז, פולין, בבית המדרש של בית הכנסת הגדול, והוא ספר ישן בלוי מעט מזוקן וגם השער איננו בשלמות וחסר שם בעל המחבר. אבל ניכר שבעל מחברו הי' תלמיד הגאון יעבץ, כי נמצא שם איזה שו"ת קצרות מאת הגאון יעבץ, ומסגנון הלשון נראה כרוך שכתבם לתלמידו. וגם איזה מכתבים מהגאון יעבץ נמצא שם. ובמכתב התשיעי שבסוף הספר הנ"ל נמצא כתוב באמצע המכתב בזה הלשון:

„ומה שהתרעמת עלי בדברי תפל שאני מפיל

המגלה פנים בתורה שלא כהלכה הפיץ כיריעות מאמרים מקומעים מן ספר הזהר להביא ראיות כוזבות מהם על משיחות רבו הטמא ועי"ז תעו אחריו הרבה קהלות מישראל. לכן אמרתי כתוב עת לעשות וגו'. ובזה השפלתי מעט חשיבות ספר הזהר. הבערה אשר ללהב יצאה תשקע האש בכתי ישראל הנבדלים מן הטועים והתועים. ותצא ותאכל את המושל המקשיב על דבר שקר ואת כל משרתיו הרשעים. וספר הזהר ישאר קיים לנצח בקדושתו ודברי הבקרת שלי אל יעשו עליו רושם גדול אלא

מום בקדשים בזה שהמלתי ספק בחיבור ספר הזהר מי הוא מחברו האמיתי. תדע יקירי שהייתי מוכרח לזה, הלא אתה ידעת בהלחמי מלחמת מצוה נגד משיח השקר צ"צ שר"י ותלמידיו ומשרתיו קשר של רשעים. ואותו הבזוי נתן ישו"ז נביא השקר שלו

כמו רקיקה בלב ים" עכ"ל
דברים האלה אין צריכים פירושים וביאורים ודי בזה למכין לסתום פיות הרוצים להחנק ותולין עצמם באילן הגדול

דברי המחבר.

תפלה זו תיקנה איש האלהי הרמ"ק וצ"ל וטוב לאומרה קודם לימוד הזוהר הקדוש

"יושב המרומים ומשניח התחתונים. אלוה לכל הנאצלים יחיד מיוחד.
ארון דחיל נאמן ירין. מאציל כל נאצל. בורא כל נברא. יוצר כל נוצר. עושה
כל נעשה. מי יגיע להשיג אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות גודל מעלות נפלאות
מעשיך. כל שכן גודל יצירותיך. ומי יחשוב לדעת אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות
סתרי סודות הצפונים בבריאתיך. כל שכן וקל ותומר שאין ביכולתנו להשיג קצת מן
הקצת וחלק מן החלק של אלף אלפי אלפים ורבי רבבות מן אצילותך. שארון אחד
יחיד ומיוחד מתייחד עמהם יחוד גמור. לכן אב הרהמן סלח ומחל והעבר
על כל חטאתי ועונותי ופשעי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי
לפניך מיום היותי על האדמה עד היום הזה. שכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי ונפשי
ורוחי ונשמתי כצאן בלי רועה תעינו ופגמנו את אשר לא נוכל לתקן אם לא בשפע
הרב הבא מלמעלה מרום מעלת סדר הצנורות לתקן הפגם שגרמנו. ויהי רצון מלפניך
י"י אלהי ואלהי אבותי שתזכך נפשי רוחי ונשמתי שאהיה ראוי והגון לעורר מיין
תתאין על ידי לימוד ספר הזוהר הקדוש. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. וזכני
לאור באור תורתך. ואבינה נועם רזי סודותיה ללמוד וללמד לשמור ולעשות. ויהי
נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. יהיו לרצון
אמרי פי והגיון לבי לפניך י"י צורי ונאלי:

(יכיו) **נבת לים עמית יהו ננר יפת ולך אאו**

ו ויקרא

אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. ר' אלעזר פתח (ב) שאל לך אות מעט ה' אלהיך. העסק שאליה או הנבזה למעלה. אסתכלנא בדדיון קדמאין ודרין בתראין. מאי בין דרין קדמאין לדרין בתראין. דרין קדמאין הוו ידעין ומסתכלין בהכחמא עלאה. וידעין ללרפא אמתון דאמתיכו ליה למסה בסיני. ואפילו חיבין דכסון בישראל הוו ידעין גו אמתון סכמא עלאה. וידעין גו אמתון עלאין וגו אמתון סמאין סכמא ללכנהא עובדין כהאי עלמא. בגין דכל את ואת דאמסר ליה למסה הוו מתעסקין וסלקין על רישיהו דחיון פילאין קדישין. וכללו חיון הוו מתעסקי כסו ופרחין גו אוירא דנחמא מנו אוירא עלאה דקיי דלא ידע. וסלקין ונחמין אמתון רבדין ואתון דקייקן. אמתון רבדין נחמין מנו סילא עלאה שמירא דכלא [ג] ולאין דקייקן נחמין מנו סילא אמרא סמא [ב] ולאין ולאין אמתו ליה למסה בסיני. ומצורא דאמתון דאיומן מתחברא בסימיו בכל את ואת. כגון א את יארא מתחברא עמה בסימיו תרין אמרין לך. וכן כללו אמתו ליה למסה בסיני. וכללו שמירין גו סמריא. וכלאין חיון. שאל לך את. את מעט. דכלא הוו נסלין ברא דאמתון. כעמק סאלה. לא את ה דאמרא דבשמה קדישא. או סכס למעלה דא את י רא דבשמה קדישא. דא חיה ראו דכתיב שאל לך אות מעט ה' אלהיך. את משמא קדישא משמע. דכתיב מעט ה'. דא שיהו שאל דקביה. את חד דביה. ומסכא קאיי על דא [ג] תא חא כד סליק עננא על משכנא ושאר עליו. כל איפון רישיין וכל איפון מאי משכנא דלעילא כללו הוו גו עננא מאי כתיב. ולא יכול מעט לנא אל אהל מועד כי סקן עליו הענן. וכתיב ויבא משה צפון הענן ויהי מעט כסר ארבעים יום וארבעים לילה. אי מעט לא הוה יכול לעלא למשכנא. איך הוה ימיב [צפננא] כצורה כל איפון ארבעין יומין. אלא תרי [איני] עגמי הוו. עק דכסיר ועקן דאינו כסיר. חד דעלא ביה מעט. וחד דשאריו על משכנא. (ג) ותא חוי כסוהו יומא דאמסכלל בי משכנא קביה אקדיס ושאריו ביה. מיד ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. וידבר ה' אליו. אודע ליה דומיון ישראל למיחב קמיס. ולאמסכנא אלו אהל מועד בחובייהו ולא יתקיים בדייהו. סס"ד וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. מאי אמר ליה. מאהל מועד. מעסקי אהל מועד. דמיון לאמסכנא בחובייהו דישראל ולא יתקיים בקיומיה. אבל אסותא להאי. אדם כי יקריב חס קרבן לה'. הרי לך קרבנין דאגין על כלא:

(ד) רבי חייל פסח ואמר. באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשו וגו' אכלו רעים וגו'. סאי קרא לאו רישים סיפיה ולאן סיפיה רישים. דכתיב אכלתי

ו ויקרא

אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. ר' אלעזר פתח (ב) שאל לך אות מעט ה' אלהיך. העסק שאליה או הנבזה למעלה. אסתכלנא בדדיון קדמאין ודרין בתראין. מאי בין דרין קדמאין לדרין בתראין. דרין קדמאין הוו ידעין ומסתכלין בהכחמא עלאה. וידעין ללרפא אמתון דאמתיכו ליה למסה בסיני. ואפילו חיבין דכסון בישראל הוו ידעין גו אמתון סכמא עלאה. וידעין גו אמתון עלאין וגו אמתון סמאין סכמא ללכנהא עובדין כהאי עלמא. בגין דכל את ואת דאמסר ליה למסה הוו מתעסקין ועולות על ראשי חיות עליונות הקדושות. וכל החיות הוו מתעשרות בך ופורצות בתוך אייר דיומד מתוך אייר עליון רחמי שארע ידע. ועולות ויזרות אמתות גדולות ואמתות קטנות אמתיות גדולות ויזרות מתוך היכל עליון הנסתר סתב [ג] ואמתות קטנות יזרות מתוך היכל ארד תתון [ב] אל ואלו נספרו לו למשה בסיני. גם מלואי האמתות שון מתחברות בהסתר בכל את ואות. כגון א שיהא את יזרית מתחברות עמה בהסתר שתי אהות לך. וכן כל נספרו למשה בסיני. וכלן בסוד אצל החברים. וכאם הם. שאר לך את. את מעט. שאלם הם מתקייסם בסוד דאמתות. העמק שאלה. ו אות לך האמתות כלם השם הקדוש. או הנבזה למעלה. ו אות י התחלת השם הקדוש. זה הוא הסוד שכתוב שאל לך אות מעט ה' אלהיך. נשמע שזהו את מהשם הקדוש. שכתוב מעט ה'. שיה הוא שם הקב"ה. אות אחת שבו. והמשכן עמד על זה [ג] בוא וראה כאשר עלה הענן על המשכן ושכן עליו. כל אותן המרכבות וכל אותן כלי המשכן שלמעלה כלם הוו תוך הענן. מה כתוב. ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן. וכתוב ויבא משה בתוך הענן וידי משה ברך ארבעים יום וארבעים לילה. אם משה לא היה יכול ליכנס למשכן. איך היה יושב [בענן] על ההר כל אותן ארבעים יום. אלא שני [סיני] עננים היו. עק המאיר וענן שאינו מאיר. אחד שנכנס בו משה. ואחד שהיה שורה על המשכן. (ג) ובוא וראה ביום ההוא שנהיגו בו המשכן הקדים הקב"ה לשכן בו. מיד ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. וידבר ה' אליו. וידע לו שעתידים ישראל לחפא לפניו. וישתמשן אהל מועד הזה בחטאם ולא יתקיים בהם. וש"כ וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. מה אמר לו. מאהל מועד. מעניני אהל מועד. שעתיד להתמשכן בחפאי ישראל ולא יתקיים בקיומו. אבל רפואה לזה. אדם כי יקריב סכס קרבן לה'. הרי לך קרבנות שיגינו על הכל:

(ד) ר' חייא פתח ואמר. באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשו וגו' אכלו רעים וגו'. כתוב הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. שכתוב אכלתי

מראה כסומות (א) דף כ. ט ישי' ד (ב) דף ד (ד) דף ג

דיו הזהר

פרשת ויקרא (א) פי' מעולם הבינה; (ב) פי' מעולם הסלכות; (ג) פי' שהתקיימות המשכן חיינו את ה' האחרונה מהשם תי"ח ב"ח

אכלתי יערי עם רבשי וגו'. ואחר כך אכלו רעים וגו'.
 מי שמזמין לאחר כאשר מזון מוכן לפניו. לאחד שהוא
 אכל איך יזמין לאחר. אלא וכאים הם ישראל שהקב"ה
 רוצה למדד אותם. ויבחר בהם מכל שאר עמים עובים.
 ומשבחר בהם רצה לסלק אותם מכל מקשריני עולם.
 ובוא וראה ביום שהוקם המשכן לנסתה. ביום ההוא הוקם
 משכן ארץ למעלה עמו. שכתוב הוקם המשכן סתם [7]
 ביום ההוא שמתחו של הקב"ה היה. כיון שהוקם המשכן
 מה כתוב. ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד. כשראה
 הקב"ה כך אמר. ומה על ידי משה הוקם ודוא מברוח.
 מיד ויקרא אל משה ואמר לי. משה הנזכר הבית במה
 היא בסעודה. אדם כי יקריב סכס קרבן לה'. וש"כ באחי
 לגני אחותי כלה וגו'. באחי לגני. זה גן עדן שלמעלה.
 אחותי כלה. זו כנסת ישראל. שביום ההוא נודונו זוגנים
 בכל [8] נדונו זוגנים בגן עדן ההוא. כשביל שיתברכו
 כלם מהשקאת הנהל [9] ונתקשרו כל אחד בחברו. וש"כ
 אריתי סודי עם בשמי אכלתי יערי עם רבשי שתיתי
 ייני עם חלבי. כלם יונקים ותשבעים מצביעת הנהל.
 (א) אכלו רעים שתו ושכרו דודים. כל אהן שלמטה וכל
 השירים מתברכים וניזונים כאשר אלה נתברכו למעלה.
 ובמה מתברכים ונמתקים כלם. ברח הקרבן. בוא וראה
 בשעה שירדה השכינה להשרות סודרה בארץ. או אה
 הקב"ה סקרא הוה. כשביל שיצאו ברכות ושמה בכל
 העולמות. ודוא נמתקה שיזשפע ממנה ברכות לכל.. ר'
 חוקיה פירש סקרא הוה בקרבנות. לפי שהם סעודת
 המלך להקריב לפניו. ונרצים ממנו שרי ודינים ונמתקים
 כלם. ונמצאת שמה בכל. ר' דוא פירש סקרא הוה
 שבשעה שנגמסה השכינה למשכן. שנמצאו ברכות ושמות
 בכלם. ונגמסה השכינה בכלה לחופה. או נשתלמו ישראל
 למטה ונדבקו בו בהקב"ה בארץ ההיא. שכתוב ועשו לי
 מקדש ושכנתי בתוכם. ואז עליונים ותחתונים נמתקו :
 (ג) ר' שמעון פתה. ודענים נראו בארץ עת הזמיר
 תגיע וקול התור נשמע בארצו. סקרא זה יש לעיין בו.
 כיון שכתוב נראו בארץ סוה שכתוב נשמע בארצו. שהרי
 בפעם אהת ארץ די. אלא ודענים אלו הם הנמטעות
 שעקין הקב"ה ושתלן במקום אחר. ותגדלו כנמטעות
 שמוציאות פרחים. נראו בארץ. שארץ הזאת מתברכת
 מתן כראי. ואיזו היא. זו ארץ הקדושה ארץ העליזה [1]
 ארץ וראי. עת הזמיר תגיע [2] זו העת לעקוד הממשלה
 של שרי העמים [3] שלא ישלמו בהם בישראל בשעה
 שהוקם המשכן [4] וקול התור נשמע בארצו. זו ארץ
 שלמטה שסגלו ישראל על ידי יהושע [5] מי הוא קול
 התור. זה הוא תייר העלין שנודונו עמה כאשר בנה
 שלמה בית המקדש למטה [6] ואז נתעשר הקב"ה בבתרו
 סדון בכלה. כמש"כ צאנה ויאנה בנת ציון במלך שלמה
 וגו'. ובספר האגרות יאמר. קול התור. זו תורה שבעל
 פה. שתורה שכתוב נקראת תורה סתם. תורה שבעל פה
 נקראת תורה. כמש"כ ויקרא ויקרא. זה מורה שלמות זה לא כן.
 ואני פירשתי כמו שזכר וכך הוא. בוא וראה כאשר ירדה
 השכינה

מראה מקומות 6 זי 7. ט זי 7

אכלתי יערי עם רבשי וגו'. ולבחר אכלו רעים וגו'.
 מאן דזמין לאחר כד מזונתו מתתקן קמייה. בחר דלואו
 אכל האיד יזמין לאחר. אלא וכלין איתון ישראל דקב"ה
 בעל לדכסה לון. וארעי צבון מכל שאר עמין עבויס.
 ומדארעי צבון בעל לסלק לון מכל מקשרני עלמא.
 ותא חוי ציומא דאתקס משכנא לתתא. צהסוא יומא דאתקס
 משכנא אחרא לעילא עמיס. דכתיב הוקם המשכן סתם [7]
 הסוא יומא דזוומא דקב"ה סוה. כיון דאתקס משכנא
 מאי כתיב. ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד. כד חמא
 קב"ה כך אמר. ומה על ידי דמשה אתקס ואיסו לגר.
 מיד ויקרא אל משה ואמר ליה. משה הנזכר דבימא במאי
 סוה בסעודה. אדם כי יקריב מכס קרבן לה' הס"ד צלמי
 לגני אחותי כלה וגו'. צלמי לגני. דא גן עדן דלעילא.
 אחותי כלה. דא כנסת ישראל. דצהסוא יומא דזווגין
 צללא [8] אזווגין זוגין צהסוא גן עדן. צגין דלחברו
 כללו משקיו דחלל [9] ואתקשרו כל חד דחבריה. הס"ד
 אריתי סודי עם בשמי אכלתי יערי עם רבשי שתייתי
 ייני עם חלבי. כלסון אתקשיין ואתרוו ממזבוע דחלל.
 (א) אכלו רעים שמו ושכרו דודים. כל אינון דלתתא וכללו
 אגפין אתברכו ואתמו כד אלין אתברכו לעילא.
 ובמאי מתברכין ומתסמאן כללו. צריחא דקרבנא. תא חוי
 צשעתא דנחתת כנסת ישראל להשרא דיויחא צארעא. קב"ה
 אמר לה להאי קרא. צגין דלשמתא צרכין ומדוס צכללו
 עלמין. ואתצמסת איחי לנפקא מנה צרכין לכלא. ר'
 חוקיה לוקיס האי קרא צקרבנין. צגין דליון סעודתא
 דמלכא לקרבא קמיס. ומסכיין מיס מאריכון דליין ומתצמסון
 כללו. ואתסכח דחזותא צכללא ר' אחא לוקיס האי קרא
 צשעתא דעללת שכינתא לתסכנא דלשמתא צרכין ומדוולן
 צכללו. ועללת שכינתא ככלא לחופה. דקין אשתלמו ישראל
 לסתא ואתחמדו ביה צקב"ה צארעא סהיא. דכתיב ועשו לי
 מקדש ושכנתי בתוכם. ודקין עללי ותתאי אתצמסו :
 (ג) רבי שמעון פתה. הסלגים נראו צארץ עת הזמיר
 סגיע וקול הסור נשמע צארלמו. האי קרא איח להסתכלא ציס.
 כיון דכתיב נראו צארץ מסו דכתיב נשמע צארלמו. דהא
 צחד דכתיב סגיא. חלל הסלגים אלין אינון נסיצן
 דעקין קב"ה ושתיל לון צלמרא אחרא. ואתרביצוי כנסיצתא
 כד אסיק פרחין. נראו צארץ. דהאי ארץ מתברכת
 מתייסו כדקא חוי. ומחוי איחי. דא ארץ קיישא ארץ עלאה [1]
 ארץ ודלי. עת הזמיר סגיע [2] עידן לאעקרא שולמנותא
 דרביצוי עמין [3] דלא יתלסון צסו צישראל צשעתא
 דאתקס משכנא [4] וקול הסור נשמע צארלמו. דא ארץ
 דלתתא דלחסכו ישראל על ידי דיהושע [5] מאן סוה קול
 הסור. דא סוה תייר עלאה דלזווג עמס כד צנס
 שלמה צי מקדשא לתתא [6] ודקין אתעטר קב"ה צשפרוי
 כחסן צכלס. כד"ל לאנס ורלנס צנות ליון צמלך שלמה
 וגו'. ובספרא דלגדתא אמר. קול הסור. דא תורה שבעל
 פה. דתורה שכתוב אקרי תורה סתם. תורה שבעל פה
 אקרי תור. כד"ל ויקרא ויקרא. דא שלימו דא לא כן.
 ואנא לוקימנא כמס דלמטר וסכי סוה. תא חוי כד נחמא
 שכינתא

ואו מדנכת כלשון נפעל היינו עשית המסילא פרומו על המשכן שלמעלה : וכן פי' שנהווגו כל העולמות והמפורות של בדינת זכר עם
 העולמות והמפורות של בדי' נקבה [4] היינו מושקאת השפע הבאה מלעילא פן העולמות אצילות ובריאה : [5] היינו עולם המלכות
 דרוש משמעות המיר מלשון לומר עיניים : [6] היינו השבעים שרים שלמעלה [7] פי' שכאשר הוקם המשכן נגזר בן למעלה למעט
 משמעות [8] מרסו על השכינה הקדושה שנקראת לבנה. שכעבור זה אמרו בני יהושע כפי לבנה : [9] פי' שעלי בגין ביהמ"ק
 נתקלחת השכינה עי עולם האצילות עולם החכמה שנקרא תייר על שם כח הראות שבעין. ככתוב החכם עיניו בראשו :

השכינה למשכן כתוב כלת משה חסר וא"ו. כלת משה בודאי וזה נתבאר. אבל סוד הדבר כלת משה ו' כנסת ישראל. והכל ענין אחד. ועל מלך העליון נאמר [יג] כיון שהוקם המשכן עמד משה מבחוץ. שאמר אין ראוי ליכנס אלא ברשות. מיד ויקרא אל משה. מי היה הקרא. ו' היא שהבית שלה הוא. זו היא הכלה שכל הבית ברשותה הוא. וידבר ה' אליו. מדרגה ההיא שנקראת קול [יד] מקום ההוא שנאחו בו משה:

(ח) רבי אבא אמר ויקרא אל משה. בוא וראה בכל מקום הקריאה על קיום הדבר היא באה. כמו שביארנו בהכתוב ויקרא יעקב אל בניו. מה הקריאה שם. אלא שהקריאה בשביל קיום מקומותם להיותם קיימים למעלה ולמטה. כדמיון זה כתוב ויקרא משה להושע בן נון יהושע. שיתקיים מקומו במקום שנצרך ולקשרו שם. וכן ויקרא את שמו יעקב. ויקרא לו אל אלהי ישראל. שהקב"ה הקים אותו למקום זה בשם הזה. ואם תשאל שכתוב (ט) ויקראו אל אלהים. (י) קראתי מצרה לי אל ה'. כך הוא בודאי אותה הקריאה לקשר ולקיים הקיום שלמעלה. ומה היא הקריאה. סודר השבח של רבון העולמים. שכל הבקשות שמבקשים מלפני רבון העולמים מראין על התקומות ועוז. שנראה מהן שבו תולדה הכל ולא במקום אחר. כדמיון זה ויקרא אל משה. למען יתקיים בקיומו. א"ר יצחק א"ל"ף של ויקרא למה היא קמנה. א"ל על שנתקיים משה בשלמות ולא בכל. שהדי נפרש מאשתו. בספרי הקדמונים אמרו בזה טעם לשבח. ואנו כך למדנו. מי שנתעלה למעלה צריך להיות מקושר למעלה וגם למטה [טו] ואז הוא בשלמות. עוד טעם על אל"ף קמנה. שמשמקום קטון היתה הקריאה [טז] קטון שהוא גדול בהתחברותו עם מה שלמעלה:

(ז) פתח העלם ההוא ואמר ויקרא אל משה. מפני מה כאן אל"ף קמנה. לפי שקריאה זו לא היתה בשלמות. מה המעם. שהדי לא היה אלא במשכן ובארץ אחרת. לפי ששלמות אינה נמצאת אלא בארץ הקדושה. ועוד שאכן קריאת השכינה בדינת נקבה. (ח) אדם שת אוש. שם אדם בשלמות של זכר ונקבה [נכתב אל"ף גדולה]. ובווא וראה סוף המקרא וידבר ה' אליו מאהל סועד לאמר [י] לפיכך האל"ף קמנה. עוד טעם על אל"ף קמנה. משל למלך שהיה יושב על כסאו וכתר מלכות עליו. או נקרא מלך עליון. כאשר יורד והולך לבית עבדו מלך קטן נקרא. כך הקב"ה כל זמן שהוא למעלה על הרב מלך עליון נקרא. כיון שיורד מסודרו למטה מלך הוא. אבל אינו עליון כבתרולה. לפיכך האל"ף קמנה. ויקרא. כך למדנו. הומינו להיכלי. מאהל סועד. מהו אהל סועד. אהל שבו תלויים סועד ורג ושבת למנוח [יג] כמש"כ והיו לאחת ולמזעדים. ובו שורה החשבון למנוח. ופי' הוא. זו הלבנה. כמש"כ (ו) אהל בל יצען בל יסע יתרחוץ לצנה. לאמר. מהו לאמר. בשביל צלוח מה שהוא נסתר בפנים. ובכל מקום לאמר כמש"כ וידבר ה' אל משה לאמר. היינו שנתנה רשות לצלות. לפי שיצאה פקדה להלבנה ענין קול המסוק שהוא שורש משה [יג] וידבר ה'. למעלה. אל משה. באמצע. לאמר

שכינתא למשכנא כתיב כלת משה חסר וא"ו. כלת משה ודאי ואוקמוס. אבל רזא דמלס כלת משה דא כנסת ישראל. וכלא מד מלס. ולמלכא עלאה אמתר [יג] כיון דאתקם משכנא קאים משה לבר. אמר לא אחזי למיעל אלא ברשותא. מיד ויקרא אל משה. מאן ויקרא. דא סהיא דביתא דילס הוא. סהיא כלת דכל ביתא ברשותא דילס. וידבר ה' אליו. סהוא דלקרי קול [יד] סהוא דלחיד ביה משה

(ח) רבי אבא אמר ויקרא אל משה. מה חזי בכל אתר קריאה לקיומא קא אחיב. כמה דאוקימנא דכתיב ויקרא יעקב אל בניו. מאי קריאה סהס. אללא קריאה לקיימא דוכתיבו לון לקיימא לון לעילא ותתא. כסחי נזווא כתיב ויקרא משה להושע בן נון יהושע. לקיימא דוכתיב באתר דאלמסריך ולקשר ליה. וכן ויקרא את שמו יעקב. ויקרא לו אל אלהי ישראל. קב"ה קיים ליה לאתר דא בשמא דא. אי תימא (ט) ויקראו אל אלהים. (י) קראתי מלרה לי אל ה'. הכי הוא ודאי לקשרא ולקיימא קיומא לעילא. ומאן איסו. סודורא דשבתא דמאריה. דכל אינון מלין דבשטן קמי מאריה קיומא יהיב ליה למאריה. דלחזי דביה תליא כלל ולא באתר אחרת. כנוונא דא ויקרא אל משה. אתקיים בקיומיה. א"ר יצחק א"ל"ף דויקרא אחיב היא זעירא. א"ל אתקיים משה בשלימו ולא בכלל דהא אסתלק מאתתיה. בספרי קדמאי אמרי לשבחה. ואן הכי תנין. מאן דאסתלק לעילא יפקשר לעילא ולתתא [טו] וכדון איסו שלים. מו אל"ף זעירא. דמאחר זעירא סהו [טז] זעירא דלחזי רב באתרזכרוס לעילא.

(ז) פתח סהוא ינוקא ואמר ויקרא אל משה. הכא אל"ף זעירא אחיב. בגין דהאי קריאה לא הוה בשלימו. מאי שמא. דהא לא סהו אללא במשכנא ובארעא אחריה. בגין דשלימו לא אסתכח אללא בארעא קדישא מו סהו שכינתא נוקבא. (ח) אדם שת אוש. סהס אדם שלימו דזכר וטקבא [באל"ף רבתא]. וסא חזי סופא דקרא וידבר ה' אליו מאהל סועד לאמר [י] בגין כך אל"ף זעירא. מו אל"ף זעירא. מתל למלכא דהוא יתיב בכרכיסא וכפתר דמלכותא עליה. אקרי מלך עלאה. כד מה-ו ואויל לבי עבדים מלך וסא אקרי כך קב"ה כל זמנא דלחזי לעילא על כלל מלך עלאה אקרי. כיון דנתיב ממדוריה לפתח מלך איסו. אבל לאו עלאה כקדמיתא. בגין כך אל"ף זעירא. ויקרא. הכי תנין. ומין ליה לסיכליה. מאהל סועד. מאן אהל סועד. אהל דביס תלין מופדא תגא ושבתא למחני [יג] כד"ל וסיו לאתת ולמזעדים. וביס זריש חוסבנא למחני. ומאן איסו. סיסרא. כד"ל (ו) אהל בל יצען בל יסע יתרחוץ לצנה. לאמר. מהו לאמר. בגין לגלסא מאי דהוא סהיס לגו. ובכל אתר לאמר כד"ל וידבר ה' אל משה לאמר. דלתיביב ראו לגלסא. בגין דהא אסתמי לסיסרא סהוא מלס מאמר דמשה קיימא [יג] וידבר ה'. לעילא. אל משה באתרזכרוס. לאמר

מראה מקומות (א) ויחי רנד (ב) י"ה כ' (ג) סס ל' (ד) ויחי רלט

דיו הזהר

יג] היינו ספירת המלכות שורש השכינה הקדושה השוכנת במשכן ונקראת כלת משה לפי ששורש משה הוא בספירת תפארת: [יד] היינו כפירת התפארת: [טו] פי' גם ביוני נשפי. ואפשר לומר כוונתו שלולא שורש מעצמו הקל וחומר. שהקב"ה הי' עליו נוסף. לא היה נקפץ אצלו האומר. וד"ל: [טז] היינו סעולם המלכות שנקראת נקודה קמנה כאשר היא כלי הודגות עם עלמא דרכווא: [יז] פי' שפוח מוכח שהקריאה בתחלה לא היתה מהשם הוי"ה שהיא ספירת התפארת אלא מן מלכות: [יח] כל ספירי וחשבון הוא בספירת מלכות שנקראת נ"ב לבנה: [יט] וזו ספירת התפארת:

לאמר. בהאחרית. וזה המקום שנתנה רשות לנלות [כ] ועוד ויקרא אל משה. מה כתוב למעלה. ויביאו את המשכן אל משה וגו'. למה אל משה. אלא כך אמרו. לפי שמשנה ראה אותו כהר. שהקב"ה הראה לו בראיית העין. כמש"כ כאשר הראה אתך בהר. וכתוב כמראה אשר הראה ה' את משה וגו'. וכתוב וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. ועתה הביאו אליו כדי שיראה אם נעשה כאתי המשכן שראה בהר. אבל למה ויביאו את המשכן למשה [כז] אלא למלך שבקש לבנות ארמון להמטרונה. פקד לאומנים היכל זה במקום זה והיכל זה במקום זה. כאן חדר המטות וכאן מקום לנה. כיון שגמרו אותו האומנים הראוהו למלך. כך ויביאו את המשכן אל משה ארון הבית איש האלהים [כח] וכיון שגמרו הארמון הוסינה המטרונה את המלך. הוסינה לבעלה עמה. לפיכך ויקרא אל משה. ולפי שמשנה ארון הבית הוא מה כתוב. ומשה יקח את האהל ונסה לו מחוץ למחנה. משה שהוא ארון הבית ביכולתו לעשות כך. מה שאין רשות לאדם אחר לעשות כך. וידבר ה' אליו. זו מדרגה אחרת עליונה. ואז בשעה שגודמן משה ליכנס פתח ואמר אדם כי יקריב מבם. לפי שגמר אדם כאן. אלא כשנתחברו שמש ירח בחד פתח ואמר אדם [כט] כדכתיב ה' שמש ירח עמד וזבולה. עמד ולא עמדו. כי יקריב מבם. כאן גרמו שמי שיעשה עבודת הקרבנות בשלמות צריך שימצא זכר ונקבה [לד] כך נשמע שכתוב מבם שימצא בתבנית אדם שלכם. קרבן לה'. שיקריב הכל להתאחד יחד עליון ותחתון. מן הברמה. להראות התאחדות אדם וברמה הכל בחד [לה] מן הבקר ומן הצאן. אלו ששורשם מן המרכבת שרם פזורים. לפי שאמר מן הברמה. יכול מכלל בין מהורות בין טמאות. חוד ואמר מן הבקר ומן הצאן וגו'. וחקריבו את קרבנכם. קריבו צריך לומר מיד קרבנכם. אלא בתחלה קרבן לה' ועתה קרבנכם. קרבן לה' אדם. קרבנכם מן הברמה מן הבקר ומן הצאן. להראות היחוד שלמטה למעלה ומלמעלה למטה. שלמטה למעלה היינו קרבן לה'. למעלה למטה היינו קרבנכם [לו] משל למלך היושב במגדל העליון למעלה מעלה. והבטא שלו הוכנה על המגדל ההוא. והמלך הוא העליון על הכל. אדם כי יסריב מתנה למלך צריך לעלות ממדרגה למדרגה. עד שעלה להמקום שהמלך יושב. ואז נודע שזה העלה מתנה למלך ושזאת המתנה למלך היא. כשיורדת מתנה מלמעלה למטה. הרי נודע שהמתנה הזאת יורדת מן המלך מלמעלה. לאורכו של מלך שהוא למטה. כך בתחלה כתוב אדם כי יקריב מבם. שיעלה במדרגותיו מלמטה למעלה. ואז קרבן לה'. ואח"כ מן הברמה מן הבקר וגו'. תרד שפע במדרגותיו מלמעלה למטה. ואז קרבנכם לכם. ובשביל זה כתוב כ' אבלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. הרי זה אדם וקרבן לה'. ואח"כ אכלו ריעים שתי וסכרו דודים [לז] היינו שאז מן הברמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם:

ג) רבי יצחק אמר ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו'

פראה מקומות 6) חקקו נ' ט זל פ' ט דף ט :

לאחר צבתייתא. אמר דלית רשו לנלוא [כ] נא ויקרא אל משה. מאי כתיב לעילא. ויביאו את המשכן אל משה וגו'. אמאי אל משה. הכי אמרו. בנין דמשה חמי ליה צפורא. דקצ"ס אחמי ליה בחיזו דעינא. כד"ל כאשר הראה אתך צבד. וכתיב כמראה אשר הראה ה' את משה וגו'. וכתיב וראה ועשה צבתייתם אשר אתה מראה צבד. השתא חיייתו ליה בנין דחמי אי איסר כהכוח משכנא דחמא צפורא אבל אמאי ויביאו את המשכן למשה [כא] אלל למלכא דבעא למצבי פלטרין למפרויתא. פקיד לאומנין היכלא דא דודן פלן וסיכלא דא דודן פלן. הכל אתר לערסא והכל אתר לנייחא. כיון דעבידו לון חיינין אחמי למלכא. כך ויביאו את המשכן אל משה מאריה דביתא איש האלהים [כב] וכיון דאשתכלל היכלא מפרויתא זמית למלכא לסיכלא. זמית לבעל עמה. בנין כך ויקרא אל משה. ובנין דמשה מאריה דביתא איסר מאי כתיב. ומשה יקח את האהל ונסה לו מחוץ למחנה משה דאיכו מאריה דביתא עביד הכי. מאי דלית רשו לצבד נש אמר לה מטבד הכי. וידבר ה' אליו. דרגא אחרת עלאה. וכיון שבעתא דאזומן משה למיעל פתח ואמר אדם כי יקריב מבם. מאי אדם כאן. אלל כד אתחברו שמשא וסיכרא כחדא פתח ואמר אדם [כג] כדכתיב ה' שמש ירח עמד וזבולה. עמד ולא עמדו. כי יקריב מבם. הכל אתרמיז מאן דיעביד פולחנא דקרבנא שליב דיסתכא דכר ונוקבא [כד] משמע דכתיב מבם דיסתכא בחיזו דלכון. קרבן לה'. דיקריב כלל לאתחדא כחדא עילא ומתא. מן הצבאס. לאחזאה אדם וצבאס כלל כחדא [כה] מן הבקר ומן הלאן. אלן רתיבין דחיזו דכיון. דכיון דאמר מן הצבאס. יכול מכלל בין דכיון בין מסאבין. סדר ואמר מן הבקר ומן הלאן וגו'. תקריבו את קרבנכם. קריבו מצבי ליה מסו קרבנכם. אלל בקדמיתא קרבן לה' השתא קרבנכם. קרבן לה' אדם. קרבנכם מן הצבאס מן הבקר ומן הלאן. לאחזאה יחודא מתתא לעילא ומעילא לתתא חיינו קרבנכם לעילא חיינו קרבן לה'. מעילא לתתא חיינו קרבנכם [כו] למלכא דאיסר קריב צפוראקא עלאה לעילא. וכרסיא דיליה אתתקן על הסוף פויסוקא. ומלכא איכו עלאה על כלל. בר כש דקריב דורנא למלכא בעא לסלקא מדרגא לדרגא. עד דסליק לאתר דמלכא יתיב. וכדן יענין דהאי סליק דורנא למלכא וסאי דורנא למלכא איסר. נחית דורנא מעילא לתתא. סא יענין דהאי דורנא דמלכא נחית מעילא לרחימא דמלכא דאיכו לתתא. כך בקדמיתא אדם כי יקריב מבם. דיסליק דרגוי מתתא לעילא. וכדן קרבן לה'. ולבשר מן הצבאס מן הבקר וגו'. יסא נחית דרגוי מעילא לתתא. וכדן קרבנכם. ובנין כך כתיב ט' אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. חיינו אדם וקרבן לה'. ולבשר אכלו ריעים שתי וסכרו דודים [כז] חיינו וכדן מן הצבאס מן הבקר ומן הלאן תקריבו את קרבנכם

ג) רבי יצחק אמר ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו'

דו הזהר

[כ] פי' לעילא חיינו ספירת בונה. אמצעותא תפארת. בתריותא מלכות: [כא] פי' ולמה לא חלך לדארתו במקום שנעשה: [כב] משה נקרא איש האלהים וארון תבית כיון שנתנו גורו השפעת השפע לספירת המלכות שנקראת אלהים ע"י התקשרותה בספירת התפארת שורש משה: [כג] כי אדם הוא כולל זכר ונקבה וחינו שמש וירח: [כד] פי' שיהיו נשויי משה: [כה] התאחדות אדם ובהמה חיינו הודגות תפארת ומלכות כי אדם בגימטריא מ"ה שהוא שם הוי"ה במילוי אלפין שורש ספירת התפארת. בתמ"ה בני' בין שישא שם הוי"ה במילוי והיין שורש ספירת מלכות: [כו] זה רמז על קבלת שפע: [כז] חיינו ג"כ קבלת השפע:

למעלה ולא למטה. כך נשמע שכתוב אדם כי יקריב. למעט זה שאין הוא אדם ולא בכלל של אדם הוא. והשכינה אינה שורה עליו. לפי שהוא פגום ונקרא בעל פגום. ובעלי פגומין מרחקים מהכל. כל שכן למכות להקריב קרבן. ונדב ואביוהו מוכיחים. שכתוב ותצא אש מלפני ה' וגו'. ולפיכך כתוב אדם כי יקריב מכס קרבן לה'. אדם היינו שנמצאים זכר ונקבה זה ראוי להקריב קרבן דהה ולא אחר. מן הבהמה כלל. מן הבקר מן הצאן. פרט אח"כ אלו הכשרים לאכל. ושאינם כשרים לאכל אסור להקריב. ולמקום אחר נסתלקו אותן שאינם כשרים.

(ה) רבי חזקיה היה שכיח לפני רבי שמעון. אמר לו למה זה נקרא קרבן. קירוב הי' צריך לומר או קריבות. מה זה קרבן [לג] א"ל הרי זה ידוע אצל החברים. קרבן נקרא. על שאותן כתרים הקדושים מתקרבם כלם ביהוד ומתקשרים זה בזה. עד שנעשו כלם אחד ביהוד שלם להתקין השם הקדוש ביהוד הראוי. וש"כ קרבן לה'. היינו שקרבן של אותן הכתרים הקדושים לה' הוא. להתקין השם הקדוש וליחודו כראוי. בשביל שימצא רחמים בכל העולמות. והשם הקדוש יתעשר בכתריו שיומתק הכל. וכל זה בשביל לעורר רחמים ולא לעורר דין. ולפיכך לה' הוא ולא לאלהים. לה' אנו צריכים לעורר רחמים ולא לאלהים. רחמים נצרך ולא דין. אמר אשרי חלקי ששאלתי ורוחתי דברים האלה. וזה ענין ברור. אבל הלא כתוב (ג) זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוה. זבחי אלהים כתוב ולא זבחי ה'. א"ל ודאי כך הוא. קרבן אלהים לא כתוב אלא זבחי אלהים. וע"כ שחישתן בצפון. שהרי הזבחה היא בשביל אלהים צד הגבורה והדין ההוא. שיהי' נמתק ונשבר רוח הדין. שהדין יהיה נחלש ויתגברו רחמים על דין. ולכך כתוב זבחי אלהים. לשבר הכח והתוקף של הדין הקשה. שכתוב רוח נשברה. להיות אותו רוח התוקף נשבר. ולא יתגבר רוחו וכחו ותוקפו. והאדם צריך או לעמד אצל המזבח כרוח נשבר ויבוש כמעשיו. כדי שרוח התוקף ההוא יהיה נשבר. והכל בשביל שהדין יהיה נמתק ויתגברו רחמים על הדין:

(ה) רבי חזקיה הוה שכיח קמיה דרבי שמעון. אמר ליה האי דלקרי קרבן. קירוב מציע ליה או קריבות. מהו קרבן [לג] א"ל הוה ידוע הוה לגבי חבריה. קרבן. דליון כתרין קדישין מתקרבין כלוה כחודא ומתקשרין דא דלא. עד דאתעבדו כלוה מד ביחודא שלים לאתקנא שמה קדישא כדקא חוי. סה"ד קרבן לה'. קרבן דליון כתרין קדישין לה' הוא. לאתקנא שמה קדישא וליחודא ליה כדקא יאות. צנין דישתכחו רחמין בכליהו עלמין. ושמה קדישא יתעשר בעשירי לאתצמחא כלא. וכל דא צנין לאתערא רחמי ולא לאתערא דינא. ובגין כך לה' הוא ולא לאלהים. לה' אגן לריבין לאתערא רחמי ולא לאלהים רחמי בעינן ולא דינא אמר זכאה חולקי דשאלילנא ורווחנא מלין אלין. ולא צרירו דמלה. אבל הוה כתיב (ג) זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוה. זבחי אלהים כתיב ולא זבחי ה'. א"ל ודאי הכי הוא. קרבן אלהים לא כתיב אלא זבחי אלהים. וע"ד שחישתן בצפון. דהא זבחה היא צנין אלהים ההוא ספר גבורה. דיתצטס ויתצר רוחא דדינא. ויתחלש דינא ויתגברון רחמי על דינא. וע"ד זבחי אלהים. לתערא חיללא ומקפא דדינא קשיא דכתיב רוח נשברה. לחמוי ההוא רוח תקיפא נשברה ולא יתגבר רוחיה וחיליה ומקפיה ובר נש צניו כדון למיקס על מדבחה ברוח נשברה ויכסף מעודדוי. צנין דיחוי ההוא רוחא תקיפא צבירא. וכלא צנין דדינא יתצטס ויתגברון רחמי על דינא:

(ג) אמר עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו. רבי חיילא פתח (ד) כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי. מחשבתי כתוב חסר בלי וא"ו. בוא וראה מחשבת הקב"ה היא עליינה וראשית הכל. ומדמחשבה היא מתפשטים דרכים ונתיבות להמצא שם הקדוש ולהתקינו בתקונו כראוי [לד] ומדמחשבה ההיא נמשכת ויוצאת השקת הגן עדן להשקות לכ"ו. [לה] ומדמחשבה ההיא מתקיימים עליונים ותחתונים. ומדמחשבה ההיא נמצאת תורה שכתב ותורה שבעל פה. גם מחשבת האדם היא ראשית הכל. ומדמחשבה ההיא מתפשטים דרכים ונתיבות לנלוז דרכיו בעולם הזה ובעולם הבא. ומדמחשבה ההיא נמשך ויוצא זרע הרע להרע לו ולכל. ומדמחשבה ההיא נמצאות עבירות חמאות וזדונות של ע"ז ג"ע ושפ"ד. וע"כ כתיב כי לא מחשבתי מחשבותיכם. (ה) ולפיכך ראשונה

(ג) אמר עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו. רבי חיילא פתח (ד) כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי. מחשבתי כתוב חסר בלי וא"ו. בוא וראה מחשבת הקב"ה היא עליינה וראשית הכל. ומדמחשבה היא מתפשטים דרכים ונתיבות להמצא שם הקדוש ולהתקינו בתקונו כראוי [לד] ומדמחשבה ההיא נמשכת ויוצאת השקת הגן עדן להשקות לכ"ו. [לה] ומדמחשבה ההיא נמצאת תורה שכתב ותורה שבעל פה. גם מחשבת האדם היא ראשית הכל. ומדמחשבה ההיא מתפשטים דרכים ונתיבות לנלוז דרכיו בעולם הזה ובעולם הבא. ומדמחשבה ההיא נמשך ויוצא זרע הרע להרע לו ולכל. ומדמחשבה ההיא נמצאות עבירות חמאות וזדונות של ע"ז ג"ע ושפ"ד. וע"כ כתיב כי לא מחשבתי מחשבותיכם. (ה) ובגין כך ראשונה

(ג) אמר עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו. רבי חיילא פתח (ד) כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי. מחשבתי כתוב חסר בלי וא"ו. בוא וראה מחשבת הקב"ה היא עליינה וראשית הכל. ומדמחשבה היא מתפשטים דרכים ונתיבות להמצא שם הקדוש ולהתקינו בתקונו כראוי [לד] ומדמחשבה ההיא נמשכת ויוצאת השקת הגן עדן להשקות לכ"ו. [לה] ומדמחשבה ההיא נמצאת תורה שכתב ותורה שבעל פה. גם מחשבת האדם היא ראשית הכל. ומדמחשבה ההיא מתפשטים דרכים ונתיבות לנלוז דרכיו בעולם הזה ובעולם הבא. ומדמחשבה ההיא נמשך ויוצא זרע הרע להרע לו ולכל. ומדמחשבה ההיא נמצאות עבירות חמאות וזדונות של ע"ז ג"ע ושפ"ד. וע"כ כתיב כי לא מחשבתי מחשבותיכם. (ה) ולפיכך ראשונה

מראה מקומות (ט) דף ד: (ז) תלים (כ"א) (ג) דף ט' ישי"י (ה) דף א

זו הזהר

[ג] פי' שהשם קרבן יתכן יותר באדם המקריב שהוא הסועל, והקו"ף בפת"ח כמו רצון קרבן קפדן. אבל הבהמה שהיא הנמנעת בפעולת התקרבה יתכן יותר אצלה הלשון קירוב או קריבות. ומתוך ר"ש שהשם קרבן ענינו לרמוז שעי' עבודת הקרבנות נעשה התקרבות והתקשרות הכתרים הקדושים עם השם הו"ה ב"ה. היינו עם מדת הרחמים: [לד] פי' ענין תקון השם הקדוש שם הו"ה ב"ה היינו בהתייחדו עם השם והשם אהיה והשם אדני: [לה] השקת הגן עדן היינו הנשפעת מעולם הבינה:

רישא דכלא כתיב אס עולה קרבנו [ו] מן הבקר. ולא מן בקר. ומאן איהו. פר בן בקר דאיהו דכר. רבי יצחק אמר מן סבקר סתם. חזר ופירש זכר תמים יקריבנו. זכר ולא נקבה. וכן ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים. חזר ופירש זכר תמים יקריבנו. כל הבא לעולה כלם זכרים ולא נקבות. לפי שעולה עולה על הלב [ז] על הלב. ודאי. ונודע מי שעומד ע"י הלב [ח] ולפיכך עולה כלהנקרבת למעלה. וכלם זכרים. וע"כ פתח המקרא לראשונה בעולה יותר מכל שאר קרבנות. שהרי מחשבה ראשית הכל. א"ל ר' יהודה א"כ מה שהיא במקום המחשבה העליונה צריך להקריבו. ולמה מה שהוא למטה יותר [ט] לא חי בידו. בא לפני ר' שמעון א"ר ראשית הכל למעלה מחשבה היא. וסוף אותה המחשבה הוא המקום שנקרא בקר. ומה הוא. זו המדרגה שנקראת סוף הגוף הממתיק להמדרגה שהיא בחינת נקבה. כמו כן מחשבת האדם היא ראשית הכל. נמר המחשבה היא עשיית המעשה. מתי. בבקר. ככתוב (א) הוי חושבי און ופעלי רע על משכבותם. מתי. באור הבקר יעשהו. ולכן למקום ההוא של המחשבה תתעלה המחשבה [מ] והעשיה תקרב למקום נמר המחשבה בודאי:

רישא דכלא כתיב אס עולה קרבנו [ו] מן הבקר. ולא מן בקר. ומאן איהו. פר בן בקר דאיהו דכר. רבי יצחק אמר מן סבקר סתם. חזר ופירש זכר תמים יקריבנו. זכר ולא נקבה. וכן ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים. חזר ופירש זכר תמים יקריבנו. מאלן דאתי לעולה כלהו דכר ולא נוקבא. בגין דעולה עולה על הלב [ז] וצגין כך עולה על הלב ודאי. ונודע מי שעומד ע"י הלב [ח] ולפיכך עולה כלהנקרבת למעלה. וכלם זכרים. וע"כ פתח קרא ברישא בעולה יותר מכל שאר קרבנין. דהא מחשבה רישא דכלא א"ל ר' יהודה אי הכי צאתר דמחשבה דלעילא צעי לקרבא. אמאי לתתא יתיר [ט] לא הוה צדיה. אתא לקמיה דרבי שמעון א"ל רישא דכלא דלעילא מחשבה איהי. וסיומא דהסיה מחשבה אתר דאקרי בקר. ומאי איהו. סיומא דגופא דמצבס לניוקבא. אף הכי מחשבה דכר נס רישא דכלא. סיומא דהסיה מחשבה כד אתעביד עובדא. אימתי. בבקר. כמה דכתיב (א) הוי חושבי און ופעלי רע על משכבותם אימתי צאור סבקר יעשהו. וע"כ להסוא אתר דמחשבה מחשבה אסתליק [מ] ועובדא מתקרבא לסיומא דמחשבה ודאי:

(ג) **וסמך** ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו. רבי יצחק פתח (ג) הבהנים לא אמרו איה ה' ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו בי. הבהנים. אלו הבהנים המשמשים בכהונה גדולה. ומקריבים ענינים קדושים למקומותם. ומיחדים היחוד של כל אחד ואחד כראוי. ותופשי התורה. מי הם תופשי התורה. וכי הבהנים אין תופשי התורה מהם. אלא אלו הם הלויים התופשים בכנורות. הבאים מצד התורה שנתנה מן המקום שהוא שורש שלהם [מא] והם ממונים על השבת שמשבתים למלך הקדוש. ליחד לו יחוד שלם כראוי. והרועים פשעו בי. אלו הם גדולי העם שהם רועים לעולם כמו רועה המנהיג צאנו. ואלו הן ג' מדרגות הנצרכות להמצא תמיד בהקרבת הקרבן. למצא רצון למעלה ולמטה. ולהמשיך ברכות בכל העולמות. כהן המקריב את הקרבן. ותחבוץ ליחד שם הקדוש כראוי ולעורר הצד שלו [מב] והלויים שמתכוננים בהשיר לעורר הצד שלהם ולהתבלבל בהצד של הבהנים והישראל מכוון לבו ורצונו לתשובה שלמה. ונעשה נבנע לפני המלך הקדוש. זה לוקח הכל ונתכפר הטא. ושמחה נמצאת בעליונים ובתחתונים:

(ד) **ושחם** את בן הבקר לפני ה'. א"ר אעזר ושחם אחר ולא הבהן. שהבהן אסור לו לעשות דין. כדי שלא יפגם מקום ההוא שנאמר בו:

(ג) **וסמך** ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו. רבי יצחק פתח (ג) הבהנים לא אמרו איה ה' ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו בי. הבהנים. אלו הבהנים המשמשים בכהונה גדולה. ומקריבין מלין קדישין לאתרייהו. ומייחדין יחודא כל חד וחד דקרא חוי ותופשי התורה. מאן אינון תופשי התורה. וכי כהני לאו תופשי התורה ניכסו. אלא אלין אינון ליואי דתפשי בכנורות. דאתיין מספרא דאורייתא דאתיביבת מספרא דלכוון [מא] ואינון ממנן על שבהה דתוסבחתא דילכא קדישא. ליהדא ליה יחודא שלים דקרא יאות. והרועים פשעו בי. אלין אינון רבדבי עמא דאינון רעין לעלמא כרעיא דמדבר עאגיס. וחלין אינון ג' דרגין דבעיא לאשתכחא תדיר על קרבנא. לאשכחא רעוא לעילא ותתא. ולאשתכחא צרכאן בכלהו עליזין. כהנא מקרב קרבנא. ואתכוון ליהדא שמה קדישא כקרא חוי ולאשתכחא ספרא דיליב [מב] וליואי אתכוון צדיר לאשתכחא ספרא דילכוון ולאשתכללא צספרא דכהנא. וישראל אתכוון לבא ורעותא לתייבתא שלימתא. **ואשכנע** קמי מלכא קדישא ואסי נטיל כלא ואתכפר חוביה. ואשתכחא מדוותא צעילאי ותתאי:

(ד) **ושחם** את בן הבקר לפני ה'. א"ר אלעזר ושחם אחר ולא כהנא. דכהנא אסיר ליה צדינא. בגין דלא יפגום הסוא אתר דאחיד ציה:

(ה) **ואם** מן העוף עולה קרבנו. א"ר יוסי למה חלק הכתוב ואמר מן הבקר לעולה ומן הצאן לעולה ומן העוף לעולה. אם הכל אחד אינו חילוק יש בין זה לזה. הלא מן כלם נעשה ענין אחד. אלא כך אמרו מי שהשיגה ידו לזה מקריב מן הבקר. ואם אינו יכול. מקריב מן הצאן. ואם

(ה) **ואם** מן העוף עולה קרבנו. א"ר יוסי מאי שנא מן הבקר לעולה ומן הצאן לעולה ומן העוף לעולה. אי כלא חד בגין מה שניא דח מן דא. דהא מן כלא אתעביד חד מלס. אלא הכי אתמר מאן דאדבק ידיה לרא מקריב מן הבקר. ואי לא יכול. מן הצאן. ואי

מראה מקומות (א) פיכה ב' (ב) דף נב. (ג) ירמי' ב' (ד) נשא קבל. (ה) דף ט:

דיו הזהר

ואן שהעולה באה לכפר על המחשבה הרעה: [ז] פי' שהעולה באה בשביל המחשבה הלב מה שהלב חומד: [ח] פי' היינו המוח שהוא בחינת זכר עומד ופועל על הלב שהיא בחי' נקבה. בידוע שבתחלה העין רואה היינו המוח. ואח"כ נתפעל הלב מן המוח לחיות חומר ומחאה: [ט] דהיינו בהמת מן הבקר: [מ] פי' מחשבת התשובה של זה שהביא הקרבן: [מא] היינו עולם הבניה: [מב] תבניות שורשים במקור החסדים והלויים שרשם במקור הנבורות. והתבלבלת הלויים במדרגת הבהנים היינו הפתקת נבורות בחסדים שיתמשך החסדים על האדם בעל הקרבן:

ואם אינו יכול. מן העוף. שהרי כתוב ואם דל הוא ואין ידו משגת. כי הקב"ה אינו מסירח על האדם יותר מיכולתו. אמר רבי אלעזר כמו שזיהה החטא כך היה הקרבן. העשיר שלפעמים לבו נבה בו הוא היה מקריב שור. לפי שלבו חושב יותר לחטאו לפני רבונו. בינוני מקריב מן הצאן. לפי שברצונו לא נתגאה כל כך לחטואו. העני שלבו לא יבה בו. ורצונו נמוך מכלם. הוא הקריב טמה שה' ק"ה מהב"ה. וידו ניכרים קרבנות ב"ה האנשים כל אחד ואחד בלבדו. והקב"ה דן דינו של כל אחד ואחד במשקל ישר. (ה) א"ר שמעון בוא וראה שאותו הקרבן של העני הוא ק"ה מהב"ה. לפי שלבו נשבר. ואף על פי שחשב לחטאו ועבר החטא ממנו. שהרי די לו בצעריו ובצער בני ביתו. ועל כן כל קרבן וקרבן של כל אחד ואחד בלבדו היו ניכרים כלם אצל הבהן:

ואי לא יכול. מן העוף. דהא כתיב ואם דל הוא ואין ידו משגת. דהא קב"ה לא אסרח עליה דבר נש יתיר במלה ללא יכול א"ר אלעזר כמה דהוה חטאה הכי הוה מקריב. עתירא דזמין דלביה גס קמי הוה מקריב תורא. בגין דלביה חשיב יתיר למחסי ביה מאריה. בינוני מקריב מן האלן. בגין דרעותיה לאו גס ביה כל כך למחסי. מסכנא דלבי' לא גס ביה. ורעותיה נמוך מכלא. מקריב מההוא דקליל מכלא. ואשתמודען קרבניהון דכלהו כל חד וחד בלחודייהו. וקב"ה דאין דינא דכל חד וחד במתקלא ישרה. (ה) א"ר שמעון תא חזי דההוא קרבנא דמשכנא קליל מכלא בגין דלביה חשיב. ואף על גב דהשיב למחסי אשתעבר מניה. דהא די ליה בלעריה ודאכשי ביתיה ועל דא כל קרבנא וקרבנא כל חד וחד בלחודי אשתמודען כלהו לגבי כהנא:

(ג) ונפשו כי תקריב קרבן מנחה לה' וגו'. בוא וראה קרבן העני השוב יותר לפני הקב"ה. שהרי הוא מקריב שני קרבנות לפניו. אחד חלבו ודמו. ואחד הקרבן שהקריב. שהרי אין לו לאכול והוא מביא קרבן. קרבן העני קל מהב"ה. שני תורים או שני בני יונה. ואם אין לו. מביא מעט קמח ומתפרס בו. ובשעה שהיה מכריזים ואומרים (ג) בי לא בזה לא שקץ ענתי עני. וכל כך למה. לפי שקרבן עני חשוב מהב"ה. וכמו שהעני הרתיח חלבו ודמו. כך הקמח הוא שהביא היו מרתחים אותו בשמן המנוחה. וכך למדנו שאפילו כל אדם יכול להקריב מנחה על המזבח ומנחת מרחשת. לפי שכמו שהחוטא היה מרתח חלבו ודמו כאשר של היצר הרע. וכל אבריו רתחו כאשר שלו. כך זה הקרבן כדמיון זה במש. ועיקר הקרבן שהוא כדמיון החטא להקריב לפני הקב"ה רצון לבו ורוחו ינפשו. שזה חביב לפניו יותר מהב"ה. אשרי חלקם של הצדיקים שהם מקריבים בכל יום יום קרבן זה לפני הקב"ה. ומה הוא. נופם ונפשם שמקריבים לפניו:

(ג) ונפשו כי תקריב קרבן מנחה לה' וגו'. תא חזי קרבנא דמשכנא חשיב קמי קב"ה. דהא הוה קריב תרי קרבנין לקמיה. חד חלביה ודמיה. וחד ההוא דקריב. דהא לית ליה למיכל והוה איתמי קרבנא. קרבנא דעני קליל מכלא תרין תורין או תרי בני יונה. ואי לאו. זעיר קמחא ומתפרס ביה ובההוא שעתא מכריז ואומרי (ג) כי לא בזה ולא שקץ ענתי עני. וכל כך למה. בגין דקרבנא דעני פדיון מכלא. וכמה דמשכנא ארתח חלביה דמיה. כך ההוא קמחא ומתחין ליה בשמח רצת. והכי אולטיפנא דאפילו כל בגין מקריב הוה מנחה על המזבח ומנחת מרחשת בגין דכמה דחטאה ארתח חלביה ודמיה באשא דילך רע. וכל שיספוי רתחי באשא כך קרבנא דא כהאי גוונא ממש. ועקרא דקרבנא כנוונא דחטאה לקרבא קמי קב"ה רעותא דלביה ורוחיה ונפשיה דהאי חשיבא קמיה מן כלא. אבאל חולקסון דלדיקויא דתיבון מקרבין בכל יומא ויומא האי קרבנא לקמי קב"ה. ומאי איסו. גרמייהו ונפשייהו דמקרבין קמיה:

(ד) וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך וגו'. א"ר אחא מלח זה למה. אלא לפי שהוא מסמך ומסמיק המריצה הטיב המעם. וז"ל המלח הזה לא היה יבול העולם אבל המריחות. וז"ב (ה) כי כאשר משפטיך לארץ צדק למדו יושב תבל (פ): וכתוב צדק ומשפט מכון בסאך. ומלח הוא הברית שהעולם מתקיים בו. שכתוב (ו) אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. לפיכך נקרא ברית אלהיך. ונקרא ים המלח (מג) והים נקרא על שמו:

(ד) וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך וגו'. א"ר אחא וכו' אמאי מלח. אלא בגין דאיהו ממרק ומבסס מריצה לאשתמא. ואי לא האי מלח לא יכיל עלמא למסבל מריצה. הסד (ה) כי כאשר משפטיך לארץ לרק למדו יושבי תבל (מג) וכתוב לרק ומשפט מכון בסאך. ומלח איסו ברית דעלמא קיימא ביה. דכתיב (ו) אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. בגין כך אקרי ברית אלהיך. ואקרי ים המלח (מד) וימא אקרי על שמה:

(ו) ואם זבח שלמים קרבנו. רבי אבא פתח עורי צפון ובאי תימן הפיח גני יזלו בשמי' וגו'. עורי צפון. אלו עולות שנשחטות בצפון. לפי שאותן המושבות במרתח הלב ובמקום הדין הן. ולפי שהמחשבה נמצאת בלילה בזמן שורדין נמצא. ורוח צפון מנשב בזהות הלילה כאשר האנשים מתעוררים. ובגוד של רוח מנגן מלאו. ומחשבת האנשים נתעוררה. ובאי תימן. אלו שלמים שנשחטים בדרום. לפי שהם שלום של הלב. שלום העליונים והתחתונים

(ו) ואם זבח שלמים קרבנו. רבי אבא פתח עורי צפון ובאי תימן הפיח גני יזלו בשמי' וגו'. עורי צפון אליון עולות דנשחטות בצפון. בגין דאיתון מחשבות בלפניו לבה ובאתר דדינא ובגין דמחשבה אשתכח בליליא בזמנא דדינא אשתכח. ורוח צפון מנשבא בפגותא דליליא כד מתערי אכשי. וכור דרוד מענן מלאו. ומחשבתו דבני כשא מתערי. ובאי תימן. אליון שלמים דנשחטין בדרום. בגין דאיתון שלמא דכלא. שלמא דעלוי ודתתאי

מראה מקומות (ט) דף ע. (ז) תלים כ"ב (ח) ויחי רמא. (ט) ישעי' כ"ז (י) יצרי' ל"ג (יא) דף יב.

דיו הוזהר

(מג) פי' כאשר מניע משפטיך דאיהו רחמים ממפירת חפירת לארץ שנקראת צדק שחיוא מפירת המלכות או למדו יושבי תבל. פי' שאנו אמרנו לטובל הדין של מלכות. והארה זו נשמעת ע"י מפירת היסוד שנקרא ברית והוא מתיק הדין של המלכות ע"י הארת הרחמים מן התפארת: (מד) ים המלח רמז על התקשרות יסוד במלכות. כי המלכות נקראת ים:

והתחוננים, והם שלימות צדדי העולם, שלימות הכל מצד האמונה, והשלמים לפי שהם שלום של הכל הבעלים אוכלים מהם ונרנים מהם, שהרי השלום הוא לו ולכל העולם במדרגה אחת, השמות ואשמות נאכלים לכהנים, לפי שהם מזומנים לכפר עליהם ולהעביר השמות, ומכל הקרבנות אין חביבים לפני הקב"ה כמו שלמים, לפי שנמצא מהם שלום בעליונים ובתחוננים, והחשוב מכלם היא הקמרת שהיא שלמות הכל, ואינה באה לא על השם ולא על אשם ולא על עון, אלא על שמחה, ככתוב (ח) שמן וקמרת ישמח לב, וזה נתבאר, וע"כ הקמרת אינה קרבה אלא בזמן שהשמן נקרב, וש"כ והקמיר עליו אהרן קמרת סמים בבקר בבקר בהמינו את הנרות וקמירנה, וכתוב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים וקמירנה, לפי שאו נמצאים שמן וקמרת בידו, בוא וראה שלמים הם שלום בכל, ומדינה וקמרון לא נתעורר בעולם, אבל הקמרת היא מקשרת קשרי האמונה, (ז) רבי שמעון אמר כתוב (ז) המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו, זה המקרא ביארו החבריים, אבל המשל זה אברכים, שכתוב בו נשיא אליהם אתה בתוכנו, וכתוב ואברכך ואגדלה שמך, ופחד זה יצחק, שכתוב ופחד יצחק היה לו, עושה שלום במרומיו, זה יעקב, שכתוב תתן אמת ליעקב, וכתוב (ז) והאמת והשלום אהבו, שאמת ושלום קשורים זה בזה, ועל כן יעקב הוא שלימות הכל, גם שלמים שלימות הם ושלום של הכל, וכי שמקריב שלמים מרבה שלום בעולם, ולא עוד אלא שמכפר על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, כדי להביא שלום על הכל, יעקב הוא העושה שלום כמו שאמרנו, לפי שנרמז לצד זה ולצד זה [מה] וכן שלמים נרמזים במצות עשה ובמצות לא תעשה, בצד זה ובצד זה, וע"כ נקראים שלמים, ומוד הרבר שכתוב ויעקב איש תם, איש שלם, שלם למעלה ושלם למטה — :

ודתתא, ואלין שלימו דספרי עלמא, שלימו דכלא מספרא דמתימנותא, ושלמים בגין דליונו שלמא דכלא בעלים אכלין מתייאו ומתהניין מתייאו, דסא שלמא הוא ליה ולכל עלמא בדרגא חדא, חפאות ואשמות נאכלין לכהני, בגין דליונו זמינו לכפרא עלייהו ולאעבדא חובייהו, ומכל קרבני לא חביבין קמי קב"ה כמו שלמים, בגין דלשחכא שלמא בעלתי, ותתא, ועילא, מכלסו קמרת דליונו שלים מכלא, ולא חפית לא על חסא ולא על אשם ולא על עון, אלא על שמחה, כד"ה (ח) שמן וקמרת ישמח לב, וסא חוקמה, וע"ד קמרת לא מתקרב אלא בזמנא דשמן מתקרב, הס"ד והקמיר עליו אהרן קמרת סמים בבקר בבקר בהמינו את הנרות וקמירנה, וכתוב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים וקמירנה, בגין דלשחכא שמן וקמרת כחדא, תא חוי שלמים בכלא הוא שלמא, וקפסא וקמירנה לא חפער בעלמא, אבל קמרת קשיר קשירו דמתימנותא, (ז) רבי שמעון אמר כתוב (ז) המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו, הוי קרא חוקמה חבירה, אבל המשל דא חבירה, דכתיב ביה פשיא אלסיס אהס בחוכנו, וכתיב ואברכך ואגדלס שמך, ופחד דא יצחק, דכתיב ופחד יצחק היה לו, עושה שלום במרומיו, דא יעקב, דכתיב תתן אמת ליעקב, וכתיב (ז) והאמת והשלום אהבו, דאמת ושלום קשיר דא בוא, ועל דא הוא שלימותא דכלא, ושלמים שלימותא היא ושלמא דכלא, ומאן דלקריב שלמים חסני שלמא בעלמא, ולא עוד אלא דמכפר על מלות עשה ועל מלות לא תעשה, בגין דלמלא שלום על כלא, יעקב חיו עביר שלום חסא דלמין, בגין דאמר להאי וזהו [מה] ושלמים חמירן במלות עשה ובעולות ל"ה, כהני ספרא וכהני ספרא, וע"ד חקרי שלמים, וזא חמלס דכתיב ויעקב איש תם, נבר שלים, שלים לעילא ושלים לתתא — :

(ה) ואם עו קרבנו והקריבו לפני ה', בוא וראה עו לקרבנא למתא, הלא א"ר שמעון שעו השם שלו נרם להבין מן שמו שהרי הוא מן הצד הרע וממין הרע, אלא כך א"ר שמעון, עו נצרך להקריב, שהרי אם עבר עליו רוח מומאה או התחרב בו, עו הזה קרבנו דמיון ההוא שחמא בו, וא"ר שמעון הרי למדנו יש מי שזוכה בגשמה, ויש מי שזוכה בהתעוררת של רוח, ויש מי שאיך זוכה אלא בגפשו, זה האיש שאינו זוכה אלא בגפשו ולא נתעלה יותר, הרי הוא נרמז בצד המומאה, וכשהוא ישן אותן צדדים הרעים באים ומתדבקם בו, ומודיעים לו בחלום עניני העולם, מהם שקר ומהם אמת, ולפעמים שמצחקים בו ומראים לו דברי שקר, ומצערים לו בחלום, וע"כ האומות עב"ם יש מהם שרואים בחלומות דברי אמת, על ידי צד ההוא שנרמזים בו, וכל הענינים שרואים הוא לזמן קרוב, (ו) ובוא וראה מה בין ישראל לעמים עב"ם, ישראל אע"פ שאינו זוכה אלא בגפשו, מדרגה עליונה עומדת אצלו, ואם הוא רוצה לקנות רוח, ואם הוא רוצה לקנות גשמה, קונה וזוכה בה, אבל עמים עב"ם אין יכולים לקנות לעולם, מלבד אם נימול, שאז קונה נפש חדש במקום אדר, וישראל העומד במדרגה תחתונה בגפשו, אם אין הוא רוצה ליכות יותר ענישו גדול, וי לרשע הזה ששכח מצות התורה ואינו עוסק בתורה, הוא שכח לרבונו, עליו כתוב

(ה) ואם עו קרבנו והקריבו לפני ה', תא חוי עו לקרבנא למתא, וסא ח"ר שמעון עו שמא דיליס גרים לאולוף מן שמים דסא ספרא בישא וינא בישא הוא, אלא הכי ח"ר שמעון, דא בעי לקרבא, דהא אי אבר עליה רוחא דמסאבא או חתעסק ביה, הוי עו קרבניה כהסא מונא דליונו חסי ביה, וא"ר שמעון סא תנינן חית מאן דוכי כשחמא, ואיך מאן דוכה כחתערותא דרוח, ואיך מאן דלא זכי אלא כנפשו, הוי מאן דלא זכי אלא כנפשו ולא סליק יתיר, סא חתדבק כהסא ספרא מסאבא וכד חיונו נאיים חיונו ספריין בישין אפיין ומתדבקן ביה, ומודיעין ליה כחלמא מלין דעלמא, מנהון כדביבין ומנהון קשום ולזמנין דחייכין ביה ואחזיין ליה מלי דשקר ולעריין ליה כחלמיה, וע"ד חומין עכו"ם מנהון דחמאן כחלמיהו מלי קשום, בגין הסא ספרא דמתדבקן ביה, וכלהו מלין לזמן קרוב, (ו) ותא חוי מאי בין ישראל לעמין עכו"ם, ישראל אע"פ דלא זכי אלא כנפשו, דרגא עלאה קאים עליה, ואי חיונו בעי למקני רוח, ואי חיונו בעי למקני נשמה, קני זוכי ביה, אבל עמין עכו"ם לא קניין לעלמא, בר אי חתגור, דקני נפשא חדתא מחתא חמרא, וישראל דקיימי כדרגא תתאה כנפשו, אי חיונו לא בעי למחזי יתיר עונשיה סגיא, ווי להאי חייבא דלגסי סקדי דלוריתתא ולא חתמדל כדלוריתתא, חיונו חכסי למחריס, עליה כתיב

מראה סוכמות (ה) פשי כ"י (ז) דף י"ב, (ג) איזכ כ"ה (ד) וזכ"י ח' (ה) דף ק"ט, (ו) דף ק"ט :

זו הזהר

[מה] פ"י ששורש יעקב הוא בכפירת תפארת מרת הרהמים הממונת מן חסד ודין :

כתוב (6) יהמו חמאים מן הארץ. ובוא וראה יש אנשים הדבקים בצד הרע הזה. לפי שאין זוכים יותר מנפש. וכאשר עובר עליהם רוח מוסאה ההוא ינות עליהם ונדבקים בו. ואז חמא ההוא שחומא האיש הוא מצד רוח המוסאה ההוא. וקרבנו הוא עו אחד. לפי שאותה הכרטה הבאה מן הצד ההוא היא תכפר על חמאו. א"ל ר' אלעזר בנן. והלא כתוב לא תליץ נבלתו על העץ וגו' ולא תטמא את אדמתך. לפי שארץ קדושה היא. ורוח המוסאה אל ימצא מקום בארץ הקדושה לנוח עליו. ואם כן כיון שברמה זו שורה עליה רוח המוסאה והיא באה מצדו. למה מקריבים אותה לצד הקדושה. א"ל יפה שאלת בנן. אבל בוא וראה כתוב. כי ה' אלהיך איש אוכלה הוא. יש איש אוכלת איש. האש של הקב"ה אוכלת איש אחר. ובוא וראה יש מלאכים האוסרים שירה לפני הקב"ה. והם מתכבלים כאשר גוסרים השירה בניצוצי של איש אוכלה. ולמפ: הבין הקב"ה איש המזבח. שהוא איש אוכלה ומכלה לכל צד הרע והוא. ונתנפל צד ההוא בשלהבת האש ההוא. ולא נשאר ממנו בעולם. וזה האיש המקריב את קרבנו עומד אצלו. וכאותו דריח העולה מן הקירבן נתמלק ממנו צד רוח המוסאה השורה עליו ונתכפר לו. ולפיכך הכ"ל מתבטל ונכלה ע"י קרבן הזה. ואין דבר שיכול לעמד נגד אותו האש:

כתוב (6) יהמו חמאים מן הארץ. ותא הוא אית בני נשא לתדבקן בהאי ספרא. בגין דלא זכאן יתיר מנפש. וכד לעבר עליהו סהוה רוח מסאבה שארי עליהו ותדבקו ביה. כדון סהוה חפאס דחסי בני סאח מספרא דסהוה רוח מסאבה וקרבניה איסו דח עו. בגין דליסו בעירא דחמי מהייה ספרא לכפרה על חוביס. ח"ל ר' אלעזר בריס. והס כתוב לא תליץ נבלתו על העץ וגו' ולא תטמא את אדמתך. בגין דלרעה סיה קדישא. ורוח מסאבה לא ישכח אתרל בלרעה קדישא למשרי עליו. אי סכי כיון דסאי בעירא שארי עליה רוח מסאבה וחסה מספרה. חמאי מקריבין ליה לספר קודשא. ח"ל יאוח שאלת בנן. חלל תא חוי כפיס. כי ס' אלכין אש חולס סהו. אית אשא חכיל אשא. אשתא דקב"ה חכיל אשא אתרל ותא חוי אית מלאכין דחמין שירתא קמי קב"ה. וחיון מתבטלי כד מסיימי סהוה שירתא כזילולא דאשא חכלא. ולתתא זמין קב"ה אשא דמדבחה. והאי אשא חכלא וסאי לכל סהוה ספרא. ותבטל סהוה ספרא כסהוה שלוחב דאשא ולא אשאר מניה בעלמא. וסאי בר נש דמקרב קרבניה קאים עליה. וכסהוה רוחא דקרבנא דסליק לתעבר מניה ספרא דרוח מסאבה דשריא עליו ותכפר. בניי כך כלל מתבטל ותשפלי. וליה מאן דקאים לבני סהוה אשא:

(ג) אמ הכהן המשיח יחמא לאשמת העם. וא"ר אבא תא חוי כשעתא דלדיקיא אשתכחו בעלמא. ואינון תנוקות של בית רבן משתכחי ועלאן כזארייתא. יכלא כנסת ישראל לקיימא עמיון בגלותא. ואי לאו כזיכול הוא ואינון לא יכלי לתקיימא בעלמא. ואי זכאין אשתכחו אינון תתפסן בקדמיתא. ואי לא. אינון גדיין דעלמא מתקיימין בניגיוןן מתפסין בקדמיתא. וקב"ה סליק לון מעלמא אפ"ג דלא אשתכח כהו חוביה. ולא דא בלחודו חלא דחיק מניה דכנסת ישראל ותגליא בגלותא. סה"ד אס כהן המשיח יחמא לאשמת העם. חמאי יחמא. לאשמת העם. בגין חובי עלמא דגרמו האי. לאשמת העם ודאי ולא לאשמת דיליה. יחמא. יגרע כד"ג (ג) והייתי אני ובני שלמה חמאים. ד"ל אס כהן המשיח דא קב"ה. יחמא. יגרע סוביס מן כנסת ישראל ומעלמא. דלא ייבז לון ספוק כזכאן ודאין דיניס בכלל. חמאי איסו. לאשמת העם ודאי. בגין חובי דעמא סהו. ר' יחא חמר אס כהן המשיח יחמא. דא כהן דלתתא דתתקין לעבודה ואשתכח ביה חפאס. לאשמת העם סהו דסהו ודאי ווי לאינון דסמיכין עליה. (ד) כגוונא דא שליחא דלבורא דאשתכח ביה חפאס. ווי לאינון דסמיכין עליה. ח"ר יסודה וכל שכן כסנא. דכל ישראל ועלאן ותתאין כלל מחכאן ומלפאן לאשתכח על ידו. דא תנין בשעתא דכסהו שארי לכוונא מלין ולקרבא קרבנא עלאה [מן] כללו אשתכחו כזכרתא וכחודותא. ימינא שארי לאשתכח. שמאלא אשתכיל בימינא [מן] וכלל אשתחיד ותתקשר דא כדא. ותתברכו כלל כחלא. אשתכח דעל ידא דכסהו מתברכאן עלאי ותתא. והא חוקמס. ובג"כ בני כסנא לקרבא קרבנא עליה. בגין דיתכפר חוביס. ח"ר יוסי סא תנין דעל ידא דכסהו אשתכפר חובא דבר נש כד קריב קרבנא. אשתכח דליסו חמאי

(ג) אמ הכהן המשיח יחמא לאשמת העם. וא"ר אבא תא חוי כשעתא דלדיקיא אשתכחו בעלמא. ואינון תנוקות של בית רבן משתכחי ועלאן כזארייתא. יכלא כנסת ישראל לקיימא עמיון בגלותא. ואי לאו כזיכול הוא ואינון לא יכלי לתקיימא בעלמא. ואי זכאין אשתכחו אינון תתפסן בקדמיתא. ואי לא. אינון גדיין דעלמא מתקיימין בניגיוןן מתפסין בקדמיתא. וקב"ה סליק לון מעלמא אפ"ג דלא אשתכח כהו חוביה. ולא דא בלחודו חלא דחיק מניה דכנסת ישראל ותגליא בגלותא. סה"ד אס כהן המשיח יחמא לאשמת העם. חמאי יחמא. לאשמת העם. בגין חובי עלמא דגרמו האי. לאשמת העם ודאי ולא לאשמת דיליה. יחמא. יגרע כד"ג (ג) והייתי אני ובני שלמה חמאים. ד"ל אס כהן המשיח דא קב"ה. יחמא. יגרע סוביס מן כנסת ישראל ומעלמא. דלא ייבז לון ספוק כזכאן ודאין דיניס בכלל. חמאי איסו. לאשמת העם ודאי. בגין חובי דעמא סהו. ר' יחא חמר אס כהן המשיח יחמא. דא כהן דלתתא דתתקין לעבודה ואשתכח ביה חפאס. לאשמת העם סהו דסהו ודאי ווי לאינון דסמיכין עליה. (ד) כגוונא דא שליחא דלבורא דאשתכח ביה חפאס. ווי לאינון דסמיכין עליה. ח"ר יסודה וכל שכן כסנא. דכל ישראל ועלאן ותתאין כלל מחכאן ומלפאן לאשתכח על ידו. דא תנין בשעתא דכסהו שארי לכוונא מלין ולקרבא קרבנא עלאה [מן] כללו אשתכחו כזכרתא וכחודותא. ימינא שארי לאשתכח. שמאלא אשתכיל בימינא [מן] וכלל אשתחיד ותתקשר דא כדא. ותתברכו כלל כחלא. אשתכח דעל ידא דכסהו מתברכאן עלאי ותתא. והא חוקמס. ובג"כ בני כסנא לקרבא קרבנא עליה. בגין דיתכפר חוביס. ח"ר יוסי סא תנין דעל ידא דכסהו אשתכפר חובא דבר נש כד קריב קרבנא. אשתכח דליסו חמאי

כראה מקומות (6) תליס ק"ד (ג) 97 י: (ג) מלכיס ח"י (ד) 97 י

זין הזר

[מן] ח"י לכונן כוננת לפעול יתרו והודונות הספירות ועליית העולמות: [מן] ח"י שהגבורות נפתחות בחסדיות:

חטא מי יקריב עליו ומי יכפר עליו. אפשר תאמר שהוא מקריב על עצמו. הרי הוא נתקלקל. ואין הוא בדאי שיתברכו על ידו עליונים ותחתונים. תחתונים אין מתברכים על ידו כל שכן עליונים. א"ר יהודה ולא. והא כתיב וכפר בעדו ובעד ביתו. ולמה נצרך שיכפר אחר עליו בשביל חטאו. יכפר הוא על עצמו שכתוב וכפר בעדו. א"ר חייא הרי ידוע באיזה מקום מקושר הבהן גדול. ובאיזה מקום מקושר כהן אחר זה שנקרא סגן [מח] לפיכך כהן אחר היה מקריב קרבנו בתחלה. והעלה אותו ע"ד המקום שהוא מקושר בו. ולאחר שהבהן עלה למקום שהוא אין מעכבים לו לעלות למקומו ושיתכפר חטאו. וע"כ כהן אחר היה מקריב עליו קרבנו תחלה. וכיון שהקריב אחר ולא נסתפק כל כך על ידו. לאחר כך הוא כעצמו הקריב. ואותן העליונים כלם מתחברים לכפר חטאו. והמלך הקדוש מסכים על ידם. כדמיון זה המתפלל וטעה יעמד אחר תרתיו (ה) א"ר אבא על כן כיום של ראש השנה צריך הקהל לבחור באדם השלם מהכל. הודיע דרכי המלך הקדוש. הודיע בכבוד המלך. והוא יבקש עליהם רחמים ביום הזה. ולהכין קול שופר בכל העולמות בכונת הלב. בהכמה ברצון בשלמות. בשביל שיסתלק על ידו הדין מן העולם. וי לאותן שרשליה שלהם לא נמצא בשלמות הראוי. שהרי חטאי הקהל נזכרים בעבורו. והו שכתוב אם הבהן המשיח יחטא. שהוא השליח של כל ישראל. לאשמת העם הוא. לפי שבעבורו שורה הדין על העם. וכאשר השליח הוא זכאי כראוי או גם הקהל זכאי. שכל הדינים מסתלקים על ידו. וכל שכן הבהן שעל ידו מתברכים עליונים ותחתונים — :

(ג) ואם כל עדת ישראל ישנו וגו'. כמה דלוקימנא בהוראה שמעו בה. אבל שכתוב ואם כל עדת ישראל ישנו. הלא ואם כל ישראל ישנו צריך לומר. מהו כל עדת ישראל. אלא אלו הם אותן הנמצאים בירושלם שהרי משם יוצאה תורה לכל העם. ואם אותן שהיו שם מעו. כל ישראל מעו. ולמדנו שבין ששם היו פועים. כל העם מעו. לפי שכלם נמשכו אחריהם. ונעלם דבר מעיני הקהל. עיני הקהל. אלו סנהדרין. אלה הם הממונים על ישראל .. (ג) רבי חייא אמר ואם כל עדת ישראל ישנו. ואם ישנו בתורה ולא יבינו דרכיה. באיזו מבה הוא. בשביל ונעלם דבר מעיני הקהל. בשביל שלא נמצא מי שידע לגלות עסקות התורה ודרכיה. א"ר יהודה עתיד הקב"ד לגלות סודות עמוקים של התורה בזמן מלך המשיח. ככתוב (ד) ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. וכתוב (ה) ולא ילמדו עוד איש את אחיו ואת רעהו לאמר רעו את ה' כי בלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם :

אשר נשיא יחטא ועשה אתה וגו'. רבי יצחק למד מה נשתנה כאן שבכל מקום כתוב בהם ואם. אם הבהן המשיח יחטא. ואם כל עדת ישראל ישנו. וכאן אשר נשיא יחטא. ולא כתוב ואם נשיא יחטא. מה מעם הדבר. אלא לפי שהבהנים אין נמצאים כל כך בחטא. שהרי הבהן שומר עצמו תמיד. לפי שהעול של רבנו מוטל עליו בכל יום. וגם העול של כל ישראל. והעול של כל יחד בישראל. ולכך

חטא מאן מקריב עליה ומאן יכפר עליה. אי תימא דליהו מקריב על נפשיה. הא ליהו אהקלקל. ולאו ליהו כדאי דיתברכו עליה עלאי ותמאי. תמאי לא יתברכו על ידיה כל שכן עלאי. א"ר יסודה ולא. והא כתיב וכפר בעדו ובעד ביתו. אמאי בטיא לכפרה עליה בגין דליהו חב. יכפר על גרמיה דכתיב וכפר בעדו. א"ר חייא הא ידוע בלאן אתר אהקשר כהנה רבא. ובלאן אתר אהקשר כהנה אחרא וההוא דלקרי סגן [מח] בגין כך כהן אחרא קא מקריב קרבניה בקדמיתא. וסליק ליה עד הסוף אתר דאהקשר ביה. בטר דכהנה סליק לכהנה אתר לא מעכבין ליה למלקא לאתריה ולתתכפרה חוביה וע"ד אחרא קא מקריב עליה קרבניה. וכיון דאחרא הוא מקריב ולא מסתפיק כל כך על ידיה לבתר ליהו מקריב ואינון עלאין כללו מתחברין לכפרה חוביה. ומלכא קדישא אסתכס על ידיהו. כוונא דא המתפלל וטעה יעמד אחר תחתיו .. (ה) א"ר אבא על דא ביומא דראש השנה צבי עיזא לאסתכלא צבר נש שלים מכלא ידוע ארמיו דמלכא קדישא. ידוע ביקרא דמלכא ידביע עלייהו צעותא צהאי יומא. ולומנא קל שופרא צכלהו עלמין צכוונא דלבה צחכיותא צרעותא צשלימו. בגין דיסתלק דינא על ידו מן עלמא ווי לאינון דשליחא דלהון לא אסתכס כדקא יאות. דהא חובי עמא אתיין לאדכרא בגיניה. ה"ר א"ר הכהן המשיח יחטא. דהוא שליחא דכל ישראל. לאשמת העם הוא בגין דדינא שריא עלייהו. וכד שליחא הוא זכאה כדקא יאות זכאין אינון עמא. דכל דינון מסתלקין מנייהו על ידיה. כל שכן כהנה דעל ידיה מתברכאן עלאי ותמאי — :

(ג) ואם כל עדת ישראל ישנו וגו'. כמה דלוקימנא בהוראה דמעו בה. אבל ואם כל עדת ישראל ישנו. ואם כל ישראל ישנו מצעי ליה. מהו כל עדת ישראל. אלא חינון דאשתכחא צירושלם. דהא מתמן נפקא אורייתא לכל עמא. ואי אינון דהוו תמן פעאן. כל ישראל פעאן. ותנין דכיון דתמן פעאן. כל עמא פעאן. בגין דכללו משכי אצתרייהו. ונעלם דבר מעיני הקהל. עיני הקהל. אלן סנהדרין. אלן אינון דמתמן על ישראל .. (ג) רבי חייא אמר ואם כל עדת ישראל ישנו ואם ישנו צאורייתא ולא ינדעון ארעהא. בחאי הוא. בגין ונעלם דבר מעיני הקהל. דלא אשתכח מאן ידוע לגלגא עמיקתא דאורייתא ואורעהא. א"ר יסודה זמין קב"ד לגלגא רזין עמיקין דאורייתא צמונא דמלכא משיחא. בגין (ד) ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. וכתיב (ה) ולא ילמדו עוד איש את אחיו ואת רעהו לאמר רעו את ה' כי בלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם :

אשר נשיא יחטא ועשה אתה וגו'. פני רבי יצחק מאי טעם בכל אתר דכתיב צבו ואם. א"ר הכהן המשיח יחטא. ואם כל עדת ישראל ישנו. והא אשר נשיא יחטא. ולא כתיב ואם נשיא יחטא. מאי קא מיירי. אלא אלן כהניא לא משתכחי סכי צחשאה. דהא כהן נסיד גרמיה פדירא. בגין דמסולא דמאריה עליה צכל יומא. ומסולא דישראל כללו. ומסולא דכל חד וחד וע"ד

מראה סוכות ט דף יח : ט דף כ. ג דף כג. ד) יעני' י"א (ה) יעני' ל"א

זו הזהר

[מח] התקון מעבודת כהן פשוט יכול להיות בפגם ספירת המלכות. והתקון של הסגן בספירת התפארת. והתקון מעבודת הבהן רחב בספירת הבינה :

ולכך יש לתמוה אם הוא יחטא. ולפיכך כתוב ואם. וכן
 ואם כל עדת ישראל ישגו. יש לתמוה על שכלם ימצאו
 בהטא אחר. שאם אלו חטאים אלה לא יחטאו. ולפיכך
 ואם כתוב. אבל כגון אשר נשיא יחטא בודאי. לפי שלבו
 נבה בו והעם הולכים אחריו ונמנים תחתיו. וע"כ כתוב
 אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא
 תעשינה. שעבר על מצות לא תעשה. והוא עשה אחת
 סאלה. וע"כ לא כתוב בו ואם. שהרי ענינו לא בספק הוא.
 או הודע אליו חטאתו. שבשביל שלבו נבה בו לא השגיח
 בהטאו. ואח"כ נודע לו ועשה עליו תשובה.. (ה) רבי יהודה
 אפר או הודע אליו חטאתו אשר חטא. הודע אליו מצד
 של מי. או ידע חטאתו צריך לומר. מהו הודע אליו. אלא
 שהקב"ה פוקד להשגינה להודיע לו לאדם אותו החטא
 שחטא. ובמה מודעת לו. בדיניה. כמש"כ (ג) יגלו שמים
 עזבו וארץ מתקוממה לו. הודע אליו. כפי שפוקד ומודיע
 לאחר. שלמדנו בשעה שהאדם חוטא לפני הקב"ה. ואינו
 משגיח בחטאו להחזיר בתשובה לפני רבונו. ומשליכו אחר
 כתפיו. נשמתו ממש עולה ומעידה לפני הקב"ה. ואז פוקד
 המלך להשגינה ואומר לה. או הודע אליו חטאתו אשר
 חטא. משוך הדין עליו והודע לו חטאתו. ככתוב (ג) הודע
 את ירושלים את תועבותיה. לאחר שפוגע בו הדין אז
 נתעורר רוחו לחזור בתשובה לפני רבונו. ונכנע מפניו
 להקריב קרבן. שהרי מי שלבו נבה בו הוא חטא. ושוכח
 חטאו ואינו משגיח עליו. והקב"ה סבך הדין לגנרו ופוקד
 להודיע לו אותו החטא שחטא. כדי שלא ישכח החטא ממנו
 ויפה הירב וכך הוא משמע. שהרי לא כתוב או נודע
 אליו. כמו שכתוב או נודע כי שור נגח הוא. ומי שיקים
 בלילה לעסוק בתורה. התורה היא מודעת לו חטאו. ולא
 בדרך דין. אלא כאם המודיעה לבנה בדברים רבים. והוא
 אינו שוכח החטא וחוזר בתשובה לפני רבונו:

וע"ד תוהה איכו כד יחטא. ובג"כ ואם כתיב. וכן
 ואם כל עדת ישראל ישגו. תוהה הוא דכלכו יספכחו
 במחצת חד. דלוי אלון יחטאון אלון לא יחטאון. ובג"כ
 ואם כתיב אבל הכא אשר נשיא יחטא ודאי. בגין דלביב
 גם זיה ועמא זולין אצתריה ואתזנון תמותיו וע"ד
 אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא
 תעשינה. דעבר על מצות לא תעשה. והוא עבד חד
 מנייכו. וע"ד לא כתיב זיה ואם. דהא מלוי לא בספקא הוה.
 או הודע אליו חטאתו. דבגין דלביב גם זיה לא אשגח
 בחטאתו. ולכתר אחידע ליה ועד עליה תשובה.. (ה) רבי יהודה
 אמר לו הודע אליו חטאתו אשר חטא. הודע אליו מספרא
 דמחן. או ידע חטאתו מצעי ליה. מהו הודע אליו. אלא
 קב"ה פוקד לכנסת ישראל לאודעה ליה לבר נש ההוא חזבה
 דהוא חז ובמה מודע ליה. בדינהא. כד"ה (ג) יגלו שמים
 עזבו וארץ מתקוממה לו. הודע אליו. כמחן דפקוד
 לאחרא דתנין בשעתא דב"נ חז קמי קב"ה. ולא
 אשגח בחטאתו לאהדרה בתיובתא קמי מאריה. ואש"י בטר
 כתפיה. נשמתיה ממש סלקת ואסחידת קמי קב"ה. כדון פקוד
 מלכה לכנסת ישראל ואמר. או הודע אליו חטאתו אשר
 חטא. אוביש דינא עליה ורודע ליה חזביב. כד"ה (ג) הודע
 את ירושלים את תועבותיה. בטר דמסי עליה דינא כדכין
 אהער רוחא למחדר בתיובתא קמי מאריה ואתכניע
 למקרב קרבנא דהא מחן דלביב גם זיה חסי. ואש"י
 חטאתיה ולא אשגח עליה וקב"ה זמין לקבליה ופקוד
 לאודעה ליה ההוא חזבה. בגין דלא יתכסי מניה..
 וספיר מלה וסכי הוא. דלא כתיב או נודע אליו.
 כמה דכתיב או נודע כי שור נגח הוא. ומחן דקאים
 בליליא למלעי באורייתא אורייתא קא מודעה ליה חזביב ולא
 בצרח דינא אלא כאמא לאודעה לברה בצרע רכיכא. והוא
 לא אגסי ליה וצב בתיובתא קמי מאריה:

(ד) ונפשי כי תחטא ושמעיה קול אלה וגו'. רבי יוסי פתח
 (ה) עד שיפוח היום ונמו הצללים וגו'. כמה
 יש להם לאנשים לדוהר מחטאיהם שלא יחטאו לפני רבונו.
 שהרי בכל יום ויום כרוז יוצא וקורא. התעוררו בני
 העולם בלבבכם לפני המלך הקדוש. התעוררו להוהר
 מחטאיכם. התעוררו אל הנשמה הקדושה היישובת בתוככם
 שהיא ממקום קדוש ועליו. שלמדנו בשעה שהקב"ה מוציא
 נשמה שתדר ליכנס באדם. מזהיר אותה בכמה אזהרות
 בכמה עונשין בשביל לשכור מצוהיו. ולא עוד אלא
 שמעבירה בארץ ושמנה עלמות להשתעשע. ולראות בהם
 הכבוד של העמלים בתורה. והיא עומדת לפני המלך
 בלבוש דכבוד בהצורה שלה שבעולם הזה. ובלבוש כבוד
 עליון דיא מבגת בכבוד המלך בכל יום. ומעטרים לה
 בכמה עטרות. כאשר מגיע הזמן לדרת לזה העולם היא
 יושבת בגן עדן שבארץ שלשים יום. לראות בכבודם של
 גדולי הצדיקים. והיא עולה למקומה למעלה. אחר זה
 יורדת לעולם. והמלאך הקדוש מעמרה בשבע עטרות עד
 שהיא באה ונכנסת בתוך גוף האדם. וכשהיא בגוף האדם
 וחוטאת בעולם הזה ותעמל בחשך. התורה מתבייה עליה
 ואומרת. ומה כל הכבוד הזה וכל השלמות השלים לנפשה
 מלך העליון. והיא חוטאת לפניו. נפש כי תחטא. איך
 היא יכולה לחטוא. עתה נחזור להכתוב עד שיפוח היום
 ונמו הצללים. זו עצה לנפש הזאת להוהר מלחמיה ושתשוב
 להמיר עד שיפוח היום. מרם שיפוח היום של העולם הזה.
 ויבא

(ד) ונפשי כי תחטא ושמעיה קול אלה וגו'. רבי יוסי פתח
 (ה) עד שיפוח היום ונמו הצללים וגו'. כמה
 אית להו לבני נשא לאודעה מחובותיו דלא למחסי קמי מאריהו.
 דהא בכל יומא כרוזא כרוזא נפיק וקראי אהעריו בני
 עלמא לבייכי לקמי מלכא קדישא. ואתערו לאודעה
 מחובייכו. ואתערו לבני נשמתא קדישא דיהב בגווייכו
 מאתר קדישא עלאה דתנין בשעתא דקב"ה אפיק
 נשמתא לנחמא בצני נשא אסחיד צה בכמה יעודין
 בכמה קסטורין בגין לנפשא פקודיו ולא עוד אלא
 דאעבר לה צאלף והמחיה עלמין לאשתעשע ולמחיה צהו
 יקרא דאיוגין דמשתדלי באורייתא. ויקיימא קמי מלכא
 בלבוש יקר בדיוקנא דהאי עלמא ובלבוש יקר
 עלאה אסתכלא ציקרא דמלכא כל יומא. ואעטר לה
 בכמה עטרין. בשעתא דמסי זינח לנחמא לעלמא
 עבדת מדוריהא בגנתא דעזן דהרעה תלתין יומין למחמי יקרא
 דמאריהו דלדיקיא וסלקא לנחמא לעילא וצטר דא
 נחמת לעלמא. ומלכא קדישא אעמר לה בשבע עטרין עד
 דאתת ועאלת בגו גופה דבר נש. וכד איסי בגופה דב"נ
 וחבת צהאי עלמא ואתלתת צחטוכא. אורייתא תוהה עליה
 ואמרת ומה כל יקרא דא וכל אשלותא אשליס לנפשחא
 מלכה עלאה. והיא הצבת קמיה. נפש כי תחטא. מאי
 דין הוא דתחטא אהדרנא לקרא עד שיפוח היום
 ונמו הצללים דא עיפא להאי נפש לאודעה מחובא ותמוז
 לאתדכאה עד שיפוח היום. עד שלא יפור יומא דהאי עלמא.
 וייסי

וייתי יהיה יומא תקיפה דיתבע לה מלכא לדינא לנפקא מהאי עלמא. ונסו הלללים. דא הוא רזא בין חבריא דקא אמרי דבשעתא דמשי זמנא דצ"ג לנפקא מן עלמא. לולמא דצ"ג אשעבר מניס. סה"ד עד שיפוח היום. עד דלא ינשך יומא לנפקא מהאי עלמא. ונסו הלללים. דכדין אתעבר לולמא דיניה. יתוב קמי מאריס. ר' אלעזר אמר תרין לולמין אית ליה לצ"ג כד איבו בקיומיה. מד רב רבא ומד זעירא. דכתיב הלללים פרי. וכד משתכחי כחדא כדון צ"ג הא בקיומיה. וכדון צבי צ"ג לאסתכלא בעובדוי ולתקא לון קמי מאריס ויודי עליהו. בגין דקב"ה אקרי רחוס זמנו ומקבל לאינון דתבין קמיה. ודא הוא עד שיפוח היום ונסו הלללים. דכיון דליונון לללים מתעברן מיניה ואיבו תפיס בקולרא. תשוכס היא. אבל לא מעליא כל כך כמו בזמנא דאיבו קאים בקיומיה. ושלמא מלכא אכריו ואמר (ה) וזכור את בוראך בימי בחרותיך עד אשר לא יבאו ימי טרעה ונו'. וכד משון יומיו לאסתכלא מן עלמא קב"ה תוואה עליה ואיך. ונפש כי תסתא. ושמעה קול אלה. והא אומינא לה בזמנא דמשי דלא לשקרא צי. ואסהידת צס כד נחתת לעלמא והוא עד ודאי מכמה זמנין דאסהידת צס לנשרא פקודי. ובג"כ האויל וסאו עד. או ראה או ידע. או ראה אינון חובין דעבד ואסתכל צס או ידע צבידורא דמלה דעבר על פקודא דמאריס. אס לא יציד. אס לא יודי עליהו קמי מאריס עד לא יפוק מהאי עלמא. ונשא עונו. וכד ישא עונו איך יפתחין ליה פתחא ואיך יקום קמי מאריס. ועל דא ונפש כי תסתא בחיב. (ג) איך הייא כתיב תסתא אודיעך ועוני לא כסיתי. מכאן אוליפנא דכל בר נש דמכסי חטאיו ולא מפרס לון קמי מלכא קדישא למתבע עליהו רחמי לא יבין ליה לפתחא פתחא דתשוכס. בגין דליאו מכסי מיניה. ואי איבו פריס לון קמי קב"ה. קב"ה חייס עליה ויתגברון רחמי על דינא. וכל שכן אי איבו צבי דהא כל פתחין סתימין איבו פתח ואתקבל ללותיה ועל דא פרישו דחטאיו יקרא הוא דמלכא לאנברא רחמי על דינא:

ויבא יום התקף ההוא שיתבע לה המלך לרין לצאת מעולם הזה. ונסו הצללים. זהו סוד בין החברים שאמרו כי כשעה שמגיע זמנו של אדם לצאת מן העולם. צלמו של אדם הולך ממנו. וש"כ עד שיפוח היום. מרם ינישב היום לצאת מעולם הזה. ונסו הצללים. שאז הולך ממנו צלמו. יחזור בתשובה לפני רבונו. ר' אלעזר אמר ב' צללים יש לו לאדם כשהוא בקיומו. אחד גדול ואחד קטן. שכתוב הצללים שנים. וכאשר נמצאים ביחד אז האדם הוא בקיומו. ואז צריך האדם להסתכל במעשיו ולתקנם לפני רבונו ויתודה עליהם. לפי שהקב"ה נקרא רחום והגון ומקבל לאותן השבים לפניו. והוא עד שיפוח היום ונסו הצללים. שכאשר אותן הצללים הולכים ממנו והוא תפוס בקולר. תשובה היא. אבל אינה יפה כל כך כמו בזמן שהאדם הוא בקיומו. ושלמא רמלך הברון ואמר (ה) וזכור את בוראך בימי בחרותיך עד אשר לא יבאו ימי טרעה ונו'. שכאשר מגיע יומו להסתלק מן העולם הקב"ה מתמיה עליו ואומר. ונפש כי תחטא. ושמעה קול אלה. הלא השבעתי לה בשמי שלא תשקר בי. והערתני בה כאשר ירדה לעולם. והוא עד ודאי סכמה פעמים שהוהרתי אותה לשמר מצותי. ולפיכך כיון שהוא עד. או ראה או ידע. או ראה אותן העבירות שעשה ונסתכל בהן. או ידע כבידור הדבר שעבר על מצות רבונו. אם לא יציד. אם לא יתודה עליהם לפני רבונו מרם שיצא מזה העולם. ונשא עונו. וכאשר ישא עונו איך יפתחין לו פתח ואיך יעמד לפני רבונו. ועל זה כתוב ונפש כי תחטא. (ג) איך הייא כתוב חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי. מכאן למדנו שכל אדם המכסה חטאיו ואינו מתודה עליהם לפני המלך הקדוש לבקש רחמים עליהם. אין נותנים לו לפתוח פתח תשובה. לפי שהוא מכסה חטאיו. ואם הוא מתודה עליהם לפני הקב"ה. הומל עליו הקב"ה ומתנבר הרחמים על הדין. וכל שכן אם הוא כוכה. שהרי כל הפתחים הנעולים הוא פותחם ונתקבל תפלתו. ועל כן ודאי חטאיו היא כבודו של מלך דהגביר הרחמים על הדין:

(ג) ונפש כי תחטא מעל ומתאה בשגגה מקדשי ה'. ר' יצחק אמר הרי ביארו נפש ודאי. כתוב (ד) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך [נס] וכתוב ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. וזכאין דם הצדיקים שיש להם חלק עליון בהקב"ה. חלק קדוש בקדושת המלך. לפי שהם מקדשים עצמם בקדושת רבונו. וכל מי שמקדש עצמו הקב"ה מקדש אותו. שכתוב והתקדשתם והייתם קדושים. אדם המקדש עצמו מלמטה. מקדשים לו מלמעלה. וכאשר מתקדש האדם בקדושת רבונו יורש נשמה קדושה נחלת הקב"ה וכנסת ישראל. ואז יורש הכל. ואלה נקראים בנים להקב"ה. כמו שכתוב בנים אתם לה' אלהיכם. וזה נתבאר. בוא וראה כתוב תוצא האר"ץ נפש חיה. וביארו נפש חיה סתם [ג] וכן חלק ההוא יורש דוד המלך ונתקשר בקשר עליון ונחל המלכות. ולפיכך כתוב והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים. והרי ביארו שדגש נקשר ברוח והרוח בגשמה והגשמה בהקב"ה. אשרי חלקו של זה הנחל נחלה עליונה חזאת

(ג) ונפש כי תחטא מעל ומתאה בשגגה מקדשי ה'. ר' יצחק אמר הא אוקמוס נפש ודאי. כתיב (ד) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך [נס] וכתוב ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. וזכאין אינון דריקיא דרית לון מולקא עלאה צקב"ס. מולקא קדישא צקדושי דמלכא. בגין דליונון מקדשי גרמייהו צקדושי דמאריהו. וכל מאן דאתקדש קב"ה מקדש ליה. דכתיב והתקדשתם והייתם קדושים. צר נש מקדש גרמיס מלרע. מקדשין ליה מעלינא וכד אתקדש צר נש צקדושי דמאריס ירת נשמתא קדישא אחסנא דקב"ה וכנסת ישראל. וכדין ירית כלא. ואלין דאקרין צבין לקב"ה. כמה דכתיב בניס אחס לסי' אלהיכם. והא אוקמוס. תא חוי כתיב תולא האר"ץ נפש חיה. ואוקמוס נפש חיה סתם [ג] ומתאה חילקא ירית דוד מלכא ואתקשר צקדושי עלאה ואחסין מלכותא ובגין כך וסיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים. והא אוקמוס דנפש אתקשר ברוח ורוח בגשמה ונשמה צקב"ה. זכאה חולקיס מאן דירית ירושא דא עלאה

נראה סקוכות (ט) קולת י"ג ט דף כ. ג דף כד. ד) שמואל א' כ"ט

דין הזהר

[נס] פי' שיעקר שם התאם הוא בבחינת נפש ששורשה בספירת מלכות שעליה נאמר ה' אלהיך. וחלק זה הוא בכל אדם. אבל צדיק ש זכים לרוח ונשמה ששורשם בתפארת וכינה: [ג] וסתם יורש כתיבו אוננים. והרמז שמדת המלכות תוציא נשמת האדם:

עלמה. ווי לאינן רשיפא דנפשאן דילסון לא זכאן בעלמא דין. כל שכן בעלמא דלמי. עליהו כתיב ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע. שדולכות ומשוממות בעולם ואין אשכחן אפר לנייחא לאתקשרא ביה. ואשתאבן צנו ססרי דמסתבותא. וכרוזא קארי ואמר ונפש כי תמעל מעל ומסתא בשגגה מקדשי ה'. דהא בקדושה לא עייל ולא אחליל. ואינן מוזיקי עלמא בגין דמתדבקן צנו ומסתאבן —

(א) והיה כי יחמא ואשם והשיב את הגולה. מהו כי יחמא ולכסוף ואשם. אלא כך למדנו. כי יחמא מאותן עבירות שנקראות חמא. שכתוב סכל חמאות האדם. ואשם. כמו שכתוב (ג) האשם המושב לה'. ואשם. יתקן. כלומר אם יתקן מעשיו. והשיב את הגולה אשר גזל. א"ר יוסי כך נשמע שכתוב והשיב [גא] וישיב לא כתוב אלא והשיב. והשיב דוקא. (ג) רבי יצחק אמר והשיב את הגולה. שם שאלו החברים. מפני מה בגולה כתוב והשיב את הגולה ולא יותר. אלא הרי ביארנו שזה השוה יראה העליזנה כהתחוננה. וזה שגב השים יראה התחוננה לפניו ולא יראה העליזנה. מה כתוב למעלה ונפש כי תחמא. כמו שביארנו שהתורה והקב"ה מתמיהים עליו ואומרים ונפש כי תחמא וגו'. וכתוב נפש כי תמעל מעל וגו'. או נפש כי תשבע וגו'. א"ר יצחק נפש כתוב. ולא רוח ולא נשמה. וכאן נפש [רוח ונשמה] [נג] שכתוב והיה כי יחמא ואשם והשיב את הגולה. מי שרוצה לתקן מעשיו כמו שאמרנו והשיב. מהו והשיב. אלא כמי שמתקן המעשים בשביל שתחזור ותשיב נביעת המים למקומם להשקות הגמיעות [נג] שהרי הוא היה גורם בחמאיו למנוע מהם ההשקה. ולכך כתוב והשיב את הגולה וגו'. כמו שנתבאר. (ד) א"ר יוסי בוא וראה כל אדם הרוצה להמשיך שפע ברכות מלמעלה למטה ליחד השם הקדוש. יבקש בתפלה להקב"ה ברוצן ובכנות הלב להמשיך שפע מן הנחל העמוק שהוא [נד] כמו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'. כי שם עומק הבל להמשיך משם ברכות למטה. וימצאו ברכות בכל העולמות. שכאשר נמצאות כאן הברכות מלמעלה הכל הוא בשמחה. הכל הוא בשלמות. אשרי חלקם של ישראל. שהקב"ה משפיע עליהם ברכות ומאזין לתפלותם. ועליהם כתוב פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

עלמה. ווי לאינן רשיפא דנפשאן דילסון לא זכאן בעלמא דין. כל שכן בעלמא דלמי. עליהו כתיב ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע. שדולכות ומשוממות בעולם ואין אשכחן אפר לנייחא לאתקשרא ביה. ואשתאבן צנו ססרי דמסתבותא. וכרוזא קארי ואמר ונפש כי תמעל מעל ומסתא בשגגה מקדשי ה'. דהא בקדושה לא עייל ולא אחליל. ואינן מוזיקי עלמא בגין דמתדבקן צנו ומסתאבן —

(א) והיה כי יחמא ואשם והשיב את הגולה. מהו כי יחמא ולכסוף ואשם. אלא כך למדנו. כי יחמא מאותן עבירות שנקראות חמא. שכתוב סכל חמאות האדם. ואשם. כמו שכתוב (ג) האשם המושב לה'. ואשם. יתקן. כלומר אם יתקן מעשיו. והשיב את הגולה אשר גזל. א"ר יוסי כך נשמע שכתוב והשיב [גא] וישיב לא כתוב אלא והשיב. והשיב דוקא. (ג) רבי יצחק אמר והשיב את הגולה. שם שאלו החברים. מפני מה בגולה כתוב והשיב את הגולה ולא יותר. אלא הרי ביארנו שזה השוה יראה העליזנה כהתחוננה. וזה שגב השים יראה התחוננה לפניו ולא יראה העליזנה. מה כתוב למעלה ונפש כי תחמא. כמו שביארנו שהתורה והקב"ה מתמיהים עליו ואומרים ונפש כי תחמא וגו'. וכתוב נפש כי תמעל מעל וגו'. או נפש כי תשבע וגו'. א"ר יצחק נפש כתוב. ולא רוח ולא נשמה. וכאן נפש [רוח ונשמה] [נג] שכתוב והיה כי יחמא ואשם והשיב את הגולה. מי שרוצה לתקן מעשיו כמו שאמרנו והשיב. מהו והשיב. אלא כמי שמתקן המעשים בשביל שתחזור ותשיב נביעת המים למקומם להשקות הגמיעות [נג] שהרי הוא היה גורם בחמאיו למנוע מהם ההשקה. ולכך כתוב והשיב את הגולה וגו'. כמו שנתבאר. (ד) א"ר יוסי בוא וראה כל אדם הרוצה להמשיך שפע ברכות מלמעלה למטה ליחד השם הקדוש. יבקש בתפלה להקב"ה ברוצן ובכנות הלב להמשיך שפע מן הנחל העמוק שהוא [נד] כמו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'. כי שם עומק הבל להמשיך משם ברכות למטה. וימצאו ברכות בכל העולמות. שכאשר נמצאות כאן הברכות מלמעלה הכל הוא בשמחה. הכל הוא בשלמות. אשרי חלקם של ישראל. שהקב"ה משפיע עליהם ברכות ומאזין לתפלותם. ועליהם כתוב פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת צו

(ט) צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה. (ה) צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה. א"ר שמעון כתיב אדם ובהמה תושיע ה' [ה] א"ר שמעון כתיב אדם ובהמה תושיע ה' [ה] בוא וראה זו העולה רמו על עליית והתקשרות מדת המלכות

מראה במקומות (א) דף טו (ב) נמדכר ח' (ג) דף טז. (ד) דף טז. (ה) דף טז

זיו הזהר

[גא] שתי צ"ל ישיב את הגולה. אבל והשיב רמו על תקון הפנים למעלה שגורם מניעת השפע. והיינו כשכיל הוצאת דע לכמלה שנקרא חמא בלשון חסרון. ועיי התשובה ינרם שהשפע תחזור למקומה הראוי [נג] כיון שכתוב סתם והיה כי יחמא ולא נזכר נפש כשם שסבר בענין שהפנים נזנע גם לרוח ולנשמה: [נג] כי הפנים של מניעת השפע גורם שלא תבוא הארה ויניקה מלמעלה גם לנשמה והדת [נד] היינו מעולם הבינה שנפתח ככת התשובה. ככתוב ולכבו יבין ושב ורפא לו:

פרשת צו [ה] ביגת ר"ש לדרוש זה הפסוק על סוד הקרבות שיש בהם ב' עינים של ב' חיקונים הנקראים אדם ובהמה:

זה הוא הסוד שנצרך לרקרכן אדם ובהמה כמו שאמרנו רבי אלעזר שא"ל לרבי שמעון אביו ואמר. הרי קשר העו"ה נקשר בקידוש דקדשים לקבל הארה. והשגת מחשבותם של הכרנים ולוים וישראל למעלה עד כמה היא עולה. אמר לו הרי ביארנו עד א"ן סוף [פז] שכל קשר ויחוד ושייכות צריך לכוון שיגיעו עד עולם הנסתר שהוא מושג ואינו ידוע [יח] שרצון כל הרצונות בו שהרי ריח ניחח היינו ריח המחשבה מכל אלו הכוונות של התפלה. וכונת השיר של הלויים. וכונת הכהנים. שכלם הם סוד של אדם. וכ"ל הכוונות עולות לרצון אחד. וזה נקרא ניחח. רעוא כתרנומו [יח] ואז הכל נקשר ומקבלים הארה יחד כראוי כמו שנתבאר. ועבור זה נתנה כח המומאה הזו ביד הכהן. שכתוב צו את אהרן ואת בניו לאמר. (א) כאן יש סוד. שהרי ביארנו אין צו אלא עבודה זרה. וכאן ניתן לו הכח לשרוף מחשבה רעה הזו. ולהעבירה מתוך הקדושה. בכח מחשבה זו העולה למעלה. וככה זה העשן של החלבים והשרפים. והכל בשביל להעביר המומאה מן הקדושה. וזו היא ברשות הכהן עומדת להפרישה מן הקדושה ע"י דקרבן הזה. ואם תשאל הרי כתוב צו את בני ישראל. כן הדבר. שהרי גם ברשות הדבר עומד שכל זמן שעושים רצון רבונם לא תוכל לשלם עליהם. וזה המקרא כלו כ"א לראות סוד הדבר של הקרבן. להכתיב ולהעלות רוח הקודש למעלה מעלה. ולהפריש רוח המומאה להורידה מטה מטה. עליה זו נעשה בכח הכוונות והתפלה כמו שאמרנו. והורדה וזנעשה בפעולת ההקרבנה. הכל כראוי לו. וזה המקרא מביח על שני הענינים. וכתוב צו את אהרן ואת בניו לאמר. צו. זו עבודה זרה רוח המומאה. לאמר. זו האשה הנקראת יראת ה' [פ] כתוב בראי לאמר. וכתוב שם (ג) לאמר הן ישלח איש את אשתו. וזה נתבאר. ולפי זה הכל נרמו בהכתוב. ודרכן עומד לתקן הכל בסוד של אדם ובהמה. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. שהם יודעים דרכי התורה והלכותיה בה בדרך אמת. עליהם כתוב (ג) ה' עליהם יחיו. מהו עליהם. אלו דרכי התורה. יחיו. יתקיימו על ידם בעולם הזה ובעולם הבא. כיון וראה כתוב זאת תורת העולה. א"ר חייא זה המקרא ביארנו אותו באופן הזה. זאת תורת. זו מדת המלכות [כ] רעולה. שהיא עולה ומתעטרה למעלה מעלה להתקשר כראוי עד המקום שנקרא קרש קדשים [כא] היא העולה. זו רכחשבה רעה שהיא עולה ומשמנת לו לאדם. נצרך לשרוף אותה באש

וזה איסור רוח דאלטרין לקרבנה אדם ובהמה כדקאמרן .. רבי אלעזר שחיל לרבי שמעון אביו ואמר. הם קשורא דעולה אפקשר בקודש הקדשים להתנהר. ואתדבקותא דרעותא דכהני וליואי וישראל לעילא עד היכן איסו סלקא אמר ליה הא אוקימנא עד אין סוף [פז] דכל קשורא ייחודא ושלמו לאלנעא צההוא לניעו דלא אתדבק ולא אחידע [יח] דרעוא דכל רעוין ציה .. דהא ריח ניחח חסיו ריחא דרעותא דכל הכי רעותא דללותא ורעותא דסירתא. ורעותא דכהני דכלהו רוח דאדם כללוו אתפציוו רעותא חדא. והאי אקרי ניחח רעוא כתרנומו [יח] וכדון כלל אתקשר ואתפשיך כחדא דקדק יאות כמה דאתמר. וע"ד אתייבית האי סגרא אמרל בידא דכהנא. דכתיב לו את אהרן ואת בניו לחזר (א) רוח הכהן. דהא אוקימנא לית לו אלא עבודה זרה והכח אתייבית ליה להתקדא האי מחשבה רעה ולאטברא לה מנו קדשא צהאי רעותא דסלקא לעילא. וצהאי תננא דתרכין דלחוקין. בגין להתעברא מן קדשא והאי לו צרשתייוו קיימא לאפרשא לה מן קדשא מנו האי קרבנא. ואי תימא לו את בני ישראל הכי כיוי דהא צרשתייוו קיימא כל זמנא דעבדי רעותא דמחריסון דלא יכלא לשלמא עניייו. והאי קרא כלל התיה לחמושה רוח דמלה לעטרא להאי רוח קודשא לעילא לעילא וללפתא להאי רוח שומאה לנחמא לה לתתא לתתא דא ברעותא ובללותא כדקאמרן ודא צעובדא כלל דקא חוי ליה. והאי קרא מוכח עלייו. דכתיב לו את אהרן ואת בניו לאמר. לו דא עבודה זרה רוח מחלכא לאמר. דא אתתא דאקרי יראת ה' [יח] כתיב הכהן לאמר וכתוב שם (ג) לאמר הן ישלח איש את אשתו והא אוקימא. בגין כך כלל אתמר. וכהנא קיימא להתקנא כלל צרוא דאדם וצמה. זכאה חולקסון דלדיקוא צעלמא דין וצעלמא דלתי דליוון ידעי אורחי דאורייתא ואולי צה צאורח קשופ עלייוו כתיב (ג) ה' עליהם יחיו. מאן עליהם אליון אורחי דאורייתא. יחיו יתקיימו צעלמא דין וצעלמא דלתי תא חוי כתיב ואת תורת העולה א"ר חייא האי קרא אוקימנא ליה צהאי גוונא זאת תורת דא כנסת ישראל [כ] העולה דאיהי סלקא ומתעטרא לעילא לעילא להתקברא כדקא יאות עד אתר דאקרי קדש קדשים [כא] היא העולה דא מחשבה רעה דהיהי סלקא והספיקת ליה לצר נא. צעי לאוקדא לה צבורא

מראה מקומות (א) דף כו. (ב) דף י"ג. (ג) דף י"ב.

זו הזהר

[פז] מקור האלהות שאינו מושג נקרא אצל חכמי הקבלה בשם א"ן סוף או רע"א דרעו"ן. וא"ר שמעון שעבודת כהן לוי וישראל סגנת עד מקור האלהות הסמיר והנעלם: [יח פ"י] שנצרך לכוון בעבודת הקודש להמשיך שפע מן מקור האלהות ולא מן איוה עולם או ספירה או שרים ומלות. כראיתא לא תצווה למיכאל או לזבדאל וכל כוונותינו בהודונוה הספירות או בשמות האלוה או בשמות מלאכים היא בשביל לנרם המסכת השפע מן המקור והשתלשל אלינו בכח אלו השמות דרך אותן הספירות והעולמות ע"י אלו ואלו המלאכים עד שהשפע נתגשם בעולם העשיה להפעולה הנצרכת לנו. כי יש בכח השפע ההיא לצאת לטועל בכל מיני שונים לכל מיני רצונות של האנשים. כידוע המשל שאור החמה נשתנה לכמה גונים כמו גוון הוסיכות שהאור עובר בו. כן הוא בהשפע הבאה ממקור האלהות. שאק"פ שכתוב כי אני ה' לא שניתו מ"ס תשתנה אור השפע לכמה כחות שונים ע"י שהשפע נשתלשל ועוברת דרך ספירות ועולמות ומלאכים ושרים ומלות. והאדם המתפלל בכונה הראויה צריך לכוון להמשיך השפע ממקור האלהות ושתתלשל ותעבור דרך אלי ואלו הספירות והעולמות והמלאכים באופן שתפעל בעוה"ז עולה המבוקשת. ובעבור זה תקנו אנשי כנה"ג נמחאות התפלה והברכות בדיוק נלמא ועמוק בלשון הקודש דוקא. וכל המסנה ממסבש שמתכוו החכמים ידו על התחנונה. וכל זה הוא יסוד ועיקר אמנות ישראל בתכלית הקצור: [יח] סביא ראיח שכונת כהן לוי וישראל בעבודת הקרבת הקרבן סגנת עד א"ן סוף שהרי אצל הקרבן כתוב ריח ניחח שכביכול הקב"ה מריח ריח הקרבן. וכמו שבשרי אתוה אלוה. וכמו שבאדם מגיע תענוג הריח עד המוח שהוא מקום של מקור החיים. כן מגיע ריח הקרבן עד מקור האלהות שנקרא א"ן סוף מקור חיי החיים ובוראי אין זה ריח הנשמי של הקשרת החלבים והאימרים. דהיינו סוד כהמה. אלא שוהו מחשבות וכונות של כהן לוי וישראל בשעת הקרבת הקרבן דהיינו סוד אדם: [יח] היינו השכינה הקדושה. ורמז הכתוב הוא שהצו נתנה ביד אהרן ובניו לבטלה בכח לאמר" פי' בהכת שיפעלו השראת השיבנה בוג העולם הנשמי כי התשכות מתבטל מפני האור * [כ] היינו תורה שבע"פ. כידוע שמלכות פה ותורה שבע"פ קרינן לה. וכל זה עולם הבינה:

באש [כג] בשביל שלא ניתן לה מקום להשטין. ובשביל זה על מוקדה על המזבח כל הלילה. מזה לילה. זו מדת המלכות [כג] הבאה לטהר לו לאדם מהמחשבה הריא. על מוקדה. לפי שגדר דינור הוא המקום לשרף לכל אותן הנעברים ממעמדם. שהרי מכניסים אותם באש הזאת השרוף ומעביר ממשלתם מהעולם. ובשביל שלא תשלט מחשבה הרעה נצרך על מוקדה על המזבח כל הלילה. ואז נכנעת ואינה שולטת. ועל כן כאשר היא נכנעת תעלה מדת המלכות. שהיא רוח הקודש העולה ומתעפרת למעלה. שהרי עליה שלה היא כאשר נבעה כח אחר ההוא ונפרש ממנה. ולפיכך נצרך בסוד הקרבן להפריש צד ההוא מן הרוח הקודש וליתן לו חלק בהקרבן [כד] לבעבור שרוח הקודש תתעלה למעלה:

(ה) רבי אלעזר אמר זאת תורת העולה היא העולה ונו'. זה הכתוב בכנסת ישראל מדבר. שהיא עולה ומתחברת במלך הקדוש בהודונות שלמה. היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה ונו'. בוא וראה כיון שכנסת הלילה והשערים ננעלים. דינים התחוננים נתעוררים בעולם והולכים ומשומטים בהורים ואתונות וכלבים. חמורים הרי נתבאר. וכלבים ואתונות אינם משומטים ואינם הולכים. אלא שבהם עושים כשפים לאנשים כמו בלעם וזה נתבאר. או כל בני העולם ישנים ומזבח החזון שליטה אש תוקד בו. בחצי הלילה נתעורר רוח צפון. ומן המזבח שלמטה הוא יוצא שלהבת אש והשערים נפתחים. והדינים התחוננים נאספים בחוריהם. ושלהבת היא הולכת ומשומטת. ושערי גן עדן נפתחים עד שמגיע הבקר. ושלהבת היא מתחלקת להרבה צדדי העולם ונכנסת תחת כנפי התרנגול וקורא. או נמצא הקב"ה בין הצדיקים. וכנסת ישראל משבת לו להקב"ה עד שמגיע הבקר. כיון שהגיע הבקר נמצאים מספרים בשחרית בסוד אחר. ויש לכנסת ישראל נחת בעולה. וש"כ על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר. שהרי בבקר הדינים ואש השלהבת משתכבים. ואז נתעורר אברהם בעולם ונחת היא לכל. שלא נמצא אלא יהוד השכינה בהקב"ה:

(ו) ולבש הכהן מרו בד ונו'. א"ר א"עזר למה נקרא בד. משמעותו יחיד. לפי שלא נצרך לחבר פשתים זה במין אחר. וע"כ לא כתוב מרו פשתים אלא בד משמעותו יחיד. ולמה נצרך הכהן להתראות בזה. אלא אלה בגדי בד נצרך להתראות בהם על מזבח העולה. כאשר היה מפנה האפר של דשן העולה. שהרי עולה בשביל חטא של עבודה זרה ומחשבה רעה היא באה. ולפיכך נצרך הכהן להתראות בבגדי פשתן בלבדם ולא בערבוב מין אחר. כדי שיתכפר לו לאדם כל אותן החמאים הבאים מצד ההוא [כה] וכאשר כנגס הכהן למקדש במקום שהשלמות נמצא וכל אותן העבודות של השלמות. אע"פ שנתחבר במין אחר אין רע. כמו שאמרנו בשעטנו של ציצית. לפי ששם נמצאו ונתחברו כל אותן המינים שלמעלה. וכל אותן כלי המקדש נמצאים בהם הרבה מינים משונים זה מן זה. וכלם נתכללו שם כדמיון שלמעלה:

האש

בנורה [כג] בנין דלא אחיבו לה דוכתא לאסתאה. ובנין כך על מוקדה על המזבח כל הלילה. מאן לילה. דא כנסת ישראל [כג] דאחיה לרכאה ליה לכר נש מסהיא רעותא. על מוקדה. בנין דהכר דינור אחיבו אחר לאוקדה לכל אינון דלא קיימי בקיימיהו. דא עאלק לון כהסוא נורה דליק ומעברי שלפניהון מעלמא. ובנין דלא תשלט אכסריך על מוקדה על המזבח כל הלילה. ואחכפיה ולא שלטה. ועל דא כד אחכפיה האי סלקא כנסת ישראל. דאיהי רוח קדשא דסלקא ואחכפיה לעילא דהא סליקו דילה כד אחכפיה סהוא חילא אחרא ואחפרש מינה ובנין כך צעינן ברזא דקרבנא לאחפרש להסוא ספרא מרוח קדשא ולמיחב לה סולקא [כד] בנין דרוח קדשא תסתלק לעילא:

(ה) רבי אלעזר אמר זאת תורת העולה היא העולה ונו'. האי קרא בכנסת ישראל אוקימנא. דהיא סלקא ומתחברת במלכא קדישא בזווגא שלים. היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה ונו'. תא חזי כיון דעאל ליליא ותרעין סתימין. דינין תחאין מתערין בעלמא ואוליין ושאפיין בחמרי ואתני וכלבי. חמרי סא אוקימנא. וכלבי ואתני לא שאפיין ולא אזלין. אלא כהו עבדי חרשיא לבני נשא כגון בלעם ואוקמוס. כדון כל בני עלמא כיימין ומזבח תתאה ללבר אתוקד. בפלגות ליליא אחער רוח לפון. ומהסוא מזבח תתאה כפיך שלהובא דאשא ותרעין אחפתחו. ודינין תחאין אחכשו בזוקבייסו. והסיה שלהובא חזיל ושאט. ותרעין דגן עדן אחפתחו עד דמטי לפרא. והסוא שלהובא אחפלג לכמה סערין דעלמא ועאל תחות גדפו דתרנגולא וקארי. כדון קב"ה אשתכח בין לדיקא. וכנסת ישראל משבת ליה לקב"ה עד דאחי לפרא. כיון דאחי לפרא אשתכחו משתעין ברזא חא. ואית לה כייחא בצעלה. הס"ד על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר. דהא בלפרא דינין ושלסובין אשתככו. וכדן אחער אצרכס בעלמא וייחא הוא דכלא דלא אשתכח אלא אחתא בצעלה:

(ג) ולבש הכהן מרו בד ונו'. א"ר אלעזר אחי אחרי קרי בד. יחידאי. בנין דלא צעי לחברא להאי פשתים באחרא. ועל דא לא כתוב מרו פשתים אלא בד יחידאי. וכנהא אחי צעי לאחמזאה כהאי. אלא חזין אחי בד צעי לאחמזאה כהו על מזבח העולה. כד הוה מפני קיטמא דדשנא דעולם. דהא עולם מחוצה דעבודה זרה וההסורא ציטא קא אחיה. ובנין כך צעי לאחמזאה כהו בלחודייהו ולא בערצוביא. בנין דיתכפר ליה לכר נש כל אינון חובין דאחיין מהסוא ספרא [כה] וכד עייל למקדשא אחר דשלימו אשתכח וכל אינון פולחני דשלימותא. אע"פ דאחכברו ליה לן כה. כמה דאמרן בלילית. בנין דתמן אשתכחו ואחכברו כל אינון זיינין דלעילא. וכל אינון מאני מקדשא משתכחין כהו כמה זיינין משניין דא מן דא. וכלהו אסתכליו תמן כגווגא דלעילא:

האש

מראה מקומות ט נכר ק : ט דר פ.

יו הזהר

[כג] פי' באש דת תורה שבע"פ : [כג] מדת המלכות נקראת מזבח וגם לילה. כאשרם ז"ל לא אברי לילה אלא לנירמא תורה שבע"פ שהיא טועלת לטהר המחשבה : [כד] סוד זה החלק הוא בענין שעיר המשתלה כיוח"כ : [כה] כי פשתן שורשו כצד הרע כידוע שרקבו של קין פשתן היה :

א והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה וגו'. פתח רבי ארמא ואמר והאש על המזבח תוקד בו. למה. ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר. למה. ובין להבערה למה. והרי למדנו שאש בבל מקום מודה על דין. והכהן מצד ברינת הימין הוא בא ורחוק הוא מן דין. שהרי בהן לא נזכר בדין לעולם. וכאן למה צריך הכהן לשרף הדין בעולם. שכתוב ובער עליה הכהן. אלא כך למדנו. אדם שבא לחטוא לפני רבונו הוא שורף עצמו בשלהבת של היצר הרע. ויצר הרע מצד של רוח המוסאה הוא בא. ולכך שורה בו רוח המוסאה. ולפעמים יש להכיר מן הקרבנות הבאים מצד ההוא שזה נצרך להקריב על המזבח דמיון חטאו [כז] ולא נכלה ולא נתבטל רוח המוסאה ההוא בין מן האדם. ובין מן הצד ההוא שבא ממנו אלא באש המזבח. שזה האש מבקר רוח המוסאה ומינים הרעים מן העולם. והכהן היה מכוון בזה להכין האש שיבער מינים הרעים מן העולם. ועל כן נצרך שלא לכבות האש לעולם. ולא יהיה נחלש הכהן והתוקף שלו לשבר הכהן והתוקף האחר הרע מן העולם. ועל כן לא תכבה. והכהן יסדר עליו אש בבקר בבקר. בזמן ששולט הצד שלו ונתעורר בעולם בשביל להמתיק הדין [כח] ונכנעים הדינים ואין מתעוררים בעולם. וע"כ למדנו יש אש אוכלת אש. האש שלמעלה אוכלת אש אחר. ואש המזבח אוכלת אש אחר. ועל כן אש הזה לא תכבה לעולם. ורק הכהן יסדרנו בכל יום:

רועה הנאמן

ב זאת תורת העולה. מצוה זו לעשות העולה כמשפטה. ועליה נאמר זאת תורת העולה וגו'. חמש מיני אש היו יורדות על הקרבן. אש אוכלת ואינה שותה. אש השותה ואינה אוכלת. אש האוכלת ושותה. אש אוכלת לחים ויבשים. אש שאינה אוכלת ואינה שותה. כנגדן נאמר זאת תורת העולה א'. הוא העולה על מוקדה ב'. על המזבח ג'. כל הלילה ד'. ואש המזבח תוקד בו ה'. וכיארזו בעלי המשנה שעולה כולה עולה לגבוה. זה עולם הבינה ומראה כבוד ה' כאש אוכלת היא אש השותה כל מימי התורה ואוכלת כל קרבנות של התפלות. אוכלת לחים ויבשים. אלו פשטי התורה שהם כעצים יבשים. וסודות התורה הם כעצים לחים. וזו היא אש האוכלת לחים ויבשים. ועוד אוכלת לחים היינו כל הקרבנות שהם נקריבים בתפלה על מצות עשה. ויבשים היינו כל הקרבנות הנקריבים בתפלה על מצות לא תעשה. [כח] שזה הוא העונש שקילה שריפה הרג והגק על מצות לא תעשה. אלו הם קרבנות השבינה. תלמוד תורה. והתפלה שעל מצות עשה ולא תעשה —

ג אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. זו התורה שנאמר עליה (ד) הלא כה דברי כאש נאם ה'. לא תכבה ודאי. דעבירה אין מכבה תורה. אבל עבירה מכבה מצוה. ומי שעשה עבירה שמכבה מצוה שהיא נר. כך הוא

מראה מקומות (א) 97 יו. (ב) 97 יו. (ג) 97 יו. (ד) ימי' כ"ג

דו הזהר

א והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה וגו'. פתח רבי ארמא ואמר והאש על המזבח תוקד בו. אמאי. ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר. אמאי. וכסנא אמאי. והא תנינן אשא בכל ארר דינא הוא. וכסנא מספרא דימינא קאמי ורחיקא הוא מן דינא. דהא כסנא לא אודנן דדינא לעלמין. והא הוא בעי לאוקרא דינא בעלמא דכתיב ובער עליה הכהן. אלא הכי חוליסנא בר נש דהתי לתמיז קמי מאריה הוא לאקיד גרמיה בשלהבתא דילך הרע. וילך הרע מספרא דרוח מסאבא קא אתיא. והא שריא ביה רוח מסאבא. ולזמין אשמודען קרבני דאשתיין מהסוה ספרא דבעא לקרבא על מדבחא כדמי ליה [כז] ולא אשתי ולא תבטל הסוה רוח מסאבא בין מן בר נש. ובין מהסוה ספרא דהתי מניה אלא באשא דמדבחא. דהאי אשא מצערא רוח מסאבא ויניין ביטין מעלמא. וכסנא כזה אשכונ לתקנא אשא דיבער וינין ביטין מעלמא. ועל דא בעי דלא ידעכון ליה לעלמין. ולא יתחלש חילא ותוקפא דליה לתברא חילא ותוקפא אחרא בישא מעלמא. ועל דא לא תכבה וכסנא יסדר עליה אשא בבקר בבקר. בזמנא דשלתא ספרא דליה ואתער בעלמא בגין לבסמא דינא [כז] ואתכפיין דינין ולא מתערי בעלמא. ועל דא תניין אית אשא אכלא אשא. אשא דלעילא אכלא אשא אחרא. ואשא דמדבחא אכלא אשא אחרא. ועל דא אשא דא לא תכבה לעלמין. וכסנא מסדר ליה בכל יומא:

רעיא מהימנא

ב זאת תורת העולה. פקודה לעשות העולה כמשפטה. ועלש אחרת זאת תורת העולה וגו'. חמש מיני אש היו נחתין על קרבנא. אש אוכל ואינו שותה. אש שותה ואינו אוכל. אש אוכל ושותה. אש אוכל לחים ויבשים. אש שאינה אוכל ואינה שותה. לקבלייה אינון זאת תורת העולה חד. הוא העולה על מוקדה ב'. על המזבח ג'. כל הלילה ד'. ואש המזבח תוקד בו ה'. ואוקמוס מהרי מתניטין עולם כולה סלקא לגבוה. ודא בינה.. ומראה כבוד ה' כאש אוכלת.. היא אש השותה כל מיין דאורייתא ואוכלת כל קרבנין דללותא. אוכלת לחין ויבשין. אינון פשטי דאורייתא דאינון כעלים יבשים. ורזי אורייתא אינון כעלים לחים. והאי איסי אש אוכלת לחין ויבשין. ועוד אוכלת לחים. כל קרבנין דהו קרבנין דללותא על מצות עשה ויבשין. כל קרבנין דהו קרבנין דללותא על מצות לא תעשה [כח] דהאי איסו סקילה שריפה הרג והגק על מצות לא תעשה. אליו אינון קרבניא דשכינתא. אורייתא. וללותא דפקודין דעשה ולא תעשה —

ג אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. דא אורייתא דאחרת צ"ד (ד) הלא כה דברי כאש נאם ה'. לא תכבה ודאי. דעבירה אינה מכבה תורה. אבל עבירה מכבה מצוה. ומאן דעבד עבירה דמכבה מצוה דאיסי נר. הכי מכבה

[כז] כמובא לעיל בהפסוק ואם עו קרבנו שעו הוא מצד המפ"א והוא דמיון חטאו: [כח] הכהן שרשו בפרת החסד שנתעורר בעולם בבקר ונעשה ע"יו והמתקת הדינים. [כח] קרבנות של תפלה על מצות עשה ועל מצות לא תעשה היינו הורוי שהאדם מתורה בתפלה על חטאו:

הוא מכבה נר שלו שנאמר בה א) נר ה' נשמת אדם מגופו. וזה הוא הכבוי שנשאר הגוף בחשכות, וכן הוא מי שמסלק השכינה ממקומה נורם כבוי וחשכות למקום ההוא. עבירה היא חשכות, וע"ז כתוב ב) ושפחה כי תירש נבירתה, והסתלקות מצוה היא אצל עמי הארץ, שבהם עבירה מכבה מצוה, לקיים בהם ג) ורשעים בחשך ידמו. אבל אצל בעלי תורה אין כביה עולמית בהם, שמאירים להמצוה בכמה מדות התורה, שא"ר נקרא ר"ו, ומצוה של תורה שמקיימם אותה רבנן תורה היא אצלם [כפ] לילה ויומם לא תכבה בהם, לפי שמקיימם בה ד) והגית בו יומם ולילה, וההבל העולה מפיהם כדברי תורה הוא עשן המערכה, שמסדרים לה ומעריכים לה אצל בעלה [ג] בכתוב בהעלתך את הטרות שנאמר בהם להעלות נר תמיד [לא] עד כאן ר"מ:

ה) ז"ה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה'. א"ר שמעון תא חזי חיובי עולמא גרמין ליה לקב"ה לאסתלקא מן כנסת ישראל, ה"ד ו) איש תפובות ישלח מדון ונרנן מפריד אלוף, מי הוא אלוף, זה הקב"ה שהוא אלוף של עולם, וכמו שכתוב ז) אלוף נעזרי אתה, ואותן רשעי עולם מפרידים לז"א"ת מן ז"ה [גנ] שהוא שלום הבית והם יזוג אחד, בא אהרן הקדוש ובניו על ידם מתקרבים שניהם ונזדווג ז"ה בז"א"ת, וש"כ בז"א"ת יבא אהרן אל הקדוש, ז"ה קרבן אהרן ובניו, הם מזווגים למלך הקדוש העליון בהשכינה, ועל ידיהם מתברכים עליונים ותחתונים וברכות נמצאות בכל העולמות, והכל נתאחד ב"י פירוד, ואם תשאל מפני מה לא כתוב זאת קרבן, לקרב את ז"א"ת למקומה, לא כן, שהרי הכהן מלמעה הוא מתחיל להביא הזיווג לה למדת המלכות, עד שמיניע אל ז"ה שידווג בז"א"ת ולקרבם ביחד, ולפיכך הכהן משרים הקרבן בזה שגורם קירוב הזיווג, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא:

ה) ז"א"ת משחת אהרן ומשחת בניו, א"ר יוסי ז"א"ת ודאי משיחתו של אהרן, שהרי אהרן נמשח והביא מן שמן משחת העליון ממעל והמשיכו למטה, ועל ידי אהרן נמשחה המשחת קדש להתברך בשפע [גנ] ועל כן כתוב ז"א"ת משחת אהרן ומשחת בניו בודאי, ט) למדנו שכתוב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, מי היא ממלכת כהנים, כמ"ש זאת משחת אהרן ומשחת בניו, שכאשר תתברך מדת המלכות ע"י הבהנים או נקראת על שם, וש"כ ממלכת כהנים, רבי שמעון אמר בוא וראה מלכות כהנים לא נקראת אלא ממלכת כהנים, שהמליכוה הבהנים ועשו לה גברת על הכל, אבל מלכות כהנים לא נקראת [לד] שהרי מן השמים נקראת מלכות, מלכות שמים ודאי, וכאן ממלכת, כמו שנתבאר שהכהנים ממליכים לה ומחברים אותה בהמלך, ואו היא ממלכת על כל גזרי המלך, ממלכת על כל מיני כלי זיין של המלך, ממלכת בעליונים ותחתונים, ממלכת על כל העולם:

י) ז"א"ת התורה לעולה למנחה ולחמאת ולאשם ונ', א"ר יצחק כתוב וזאת תורת דמנחה, זאת תורת החמאת

מכבה נר דלילה דלתמר בה א) נר ה' נשמת אדם מגופה, והאי הוא כבוי דלתמר גופא בחשוכא, והכי מאן דסליק שכינתא מאתרתא גרים כבוי וחשוכא להווא אתר, חשוכא איחי עבירה, וע"ד כתיב ב) ושפחה כי תירש נבירתה, וסליק דמלטה מסמרא דעמי הארץ, להון עבירה מכבה מלטה, לקיים בהון ג) ורשעים בחשך ידמו, אבל לגבי מלתי תורה לית כביה עולמית בהון, דכה"ה לה בכמה ריזין דאורייתא, דא"ר ר"ז אתקרי, ומלטה דאורייתא דמקיימין לה רבנן תורה איחי לגבייהו [כפ] לילה ויומם לא תכבה עלייהו, בנין דמקיימין בה ד) והגית בו יומם ולילה, ועשן דסליק מפומיהו במלי דאורייתא איחי עשן המערכה, דמסדרין לה ומעריכין לה לגבי בעלה [ג] כגון בהעלתך את הטרות דלתמר בהון להעלות נר תמיד, [לא] עד כאן ר"מ:

ה) ז"ה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה'. א"ר שמעון תא חזי חיובי עולמא גרמין ליה לקב"ה לאסתלקא מן כנסת ישראל, ה"ד ו) איש תפובות ישלח מדון ונרנן מפריד אלוף, מאן הוא אלוף דא קב"ה דאיחי אלופו של עולם, וכמה דכתיב ז) אלוף נעזרי אתה ואינון חיובי עולמא מפרישין לז"א"ת מ"ה [גנ] דאיחי שלמא דביתא ואינון זיווגא חדא, אתא אהרן קדישא ובניו על ידיהו מתקרבין תרווייהו ואדווגו ז"ה בז"א"ת, ה"ד בז"א"ת יבא אהרן אל הקדוש, ז"ה קרבן אהרן ובניו, אינון מזיוגי למלכה קדישא עלאה במפרוניה, ועל ידיהו מתברכאן עלאין ותתאין ומשכתין ברכאן בכליה עולמין, ואשתכח כלל חד בלא פירודא, וחי טימא אחאי לא כתיב זאת קרבן, לקרב את זאת לאתריה, לאו הכי, דהא כהנא מעילא קא שרי לאיתא זיווגא לה לכנסת ישראל, עד דמסי להאי ז"ה לאדווגא בז"א"ת ולקרבא לון כחדא, ובנין כך כהנא השלים קרבנא וקריב זיווגא, וכהא חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ה) ז"א"ת משחת אהרן ומשחת בניו, רבי יוסי אמר ז"א"ת ודאי משיחתו דאהרן, דהא אהרן אתמשח ואייתי ממשח רבות עלאה מעילא ונגיד ליה לספא, ועל ידא דאהרן אתמשחא ממשחתא קדישא לאתברכא [גנ] ועל דא זאת משחת אהרן ומשחת בניו ודאי, ט) תנן כתיב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש מאן ממלכת כהנים, כד"א זאת משחת אהרן ומשחת בניו, דכד אתברכא כנסת ישראל על ידא דכהני כדן אתקרי על שמייהו ה"ד ממלכת כהנים, רבי שמעון אמר תא חזי מלכות כהנים לא אתקרי אלא ממלכת, דאלמכו לה כהני ועבדו לה גבורתא על כלל אבלי מלכות כהנים לא אתקרי [לד] דהא מן השמים אתקרי מלכות, מלכות שמים ודאי, והכא ממלכת, כמה דאת אמר דכהני אלמכו וכו', ומחבראן לה במלכה, וכדון היא ממלכת על כל גזרי מלכה, ממלכת על כל זייני מלכה, ממלכת בעלאי ותתאי, ממלכת על כל עולמא

י) ז"א"ת התורה לעולה למנחה ולחמאת ולאשם ונ', א"ר יצחק כתיב וזאת תורת המנחה, זאת תורת החמאת

מראה מקומות א) משלי כ' ב) משלי ל' ג) שמואל א' ב' ד) יסופע א' ה) ד' ג' א) משלי ס"ו ז) ירמיה' ג' ח) ד' ג' ט) ד' ג' י) ד' ג'.

זיו הזהר

[כפ] כי הם לזכרים ההלכות של המצוה וגם המדות שלה: [ג] פי' שמכוננים ליתרא קב"ה ושכינתיה [לא] ענין העלאת הנרות והנר תמיד הוא להעלות השכינה להיתוד הראוי לה בכח התורה והמצוה שכתוב כי נר מצוה ותורה אור [לכ] פי' שגורמים פירוד ופניעת היתוד של קב"ה ושכינתיה, זה רמז על עלמא דרכורא, וזאת רמז על עלמא דנוקבא: [גנ] משיחתא קדישא זו מדת המלכות והשכינה הקדושה: [לד] מלכות היינו שהיא מלכות שמים בכח דלעילא, וממלכת היינו שממליכים אותה ס"אטה ע"י עבודה הקדושה:

החמאת. וזאת תורת האשם. וזאת תורת זבח הסלמים. הרי ביארו אם למטה התורה בכל. אם למעלה התורה בכל [ל] ומי שעמלו בתורה נוטל את חלקו בכל ונאחו בכל הצדדים. ואינו צריך להקריב קרבן על נפשו וזה נתבאר. (ח) שאמר ר' יוחנן כאשר פירש הקב"ה למשה ענין הקרבנות. אמר משה רבונו של עולם. הרי ניחא בזמן שהיה ישראל על אדמתם. ובזמן שיגלו מעל אדמתם מה יעשו. אמר לו הקב"ה. משה יעסקו בתורה ואני אסור להם בשבילה יותר מכל הקרבנות שבעולם. ושב ואת התורה לעולה למטה ונו'. כלומר זאת התורה כשביל שלה כשביל מטה כשביל המאה כשביל אשם. א"ד כוספראי כל מי שמתכיר בפיו כבתי כנסיות ובבתי מדרשות עיני הקרבנות וסדר הקרבנות ומסונו בהם. ביה כרונה היא שאותן המלאכים שמזכירים חסאי והנשיים לדעת להם. שלא יוכלו לעשות לו רע אלא טוב: (ג) א"ד אלעזר הוא וראה מה בין אותן העמלים בתורה לגביה אמת. אותן העמלים בתורה חשובים יותר מביאים בכל עת. מה המעם. לפי שהם עומדים במדרגה יחד עליה מביאים. אלו העמלים בתורה קיימים למעלה בהקדם שנקרא תפארת. שהוא החיזוק של כל האמונה. והנביאים קיימים למטה במקומות שנקראים נצ"ח ונ"ר. וע"כ אלו העמלים בתורה חשובים מן הנביאים יותר עליהם טוה. שאלה קיימים למעלה ואלה קיימים למטה. ואלו האחרים נעלים ברוח הקודש קיימים למטה מכלם. וע"כ נאיים הם העמלים בתורה. שהם במדרגה עליה יותר על כלם. ומי שעמל בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות. שהרי התורה חשובה מכלם והיא עיקר קשר האמונה. ועל זה כתוב (ג) ררכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. וכתוב שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול:

החמאת. וזאת תורת האשם. וזאת תורת זבח הסלמים. הרי ביארו אם למטה התורה בכל. אם למעלה התורה בכל [ל] ומי שעמלו בתורה נוטל את חלקו בכל ונאחו בכל הצדדים. ואינו צריך להקריב קרבן על נפשו וזה נתבאר. (ח) שאמר ר' יוחנן כאשר פירש הקב"ה למשה ענין הקרבנות. אמר משה רבונו של עולם. הרי ניחא בזמן שהיה ישראל על אדמתם. ובזמן שיגלו מעל אדמתם מה יעשו. אמר לו הקב"ה. משה יעסקו בתורה ואני אסור להם בשבילה יותר מכל הקרבנות שבעולם. ושב ואת התורה לעולה למטה ונו'. כלומר זאת התורה כשביל שלה כשביל מטה כשביל המאה כשביל אשם. א"ד כוספראי כל מי שמתכיר בפיו כבתי כנסיות ובבתי מדרשות עיני הקרבנות וסדר הקרבנות ומסונו בהם. ביה כרונה היא שאותן המלאכים שמזכירים חסאי והנשיים לדעת להם. שלא יוכלו לעשות לו רע אלא טוב: (ג) א"ד אלעזר הוא וראה מה בין אותן העמלים בתורה לגביה אמת. אותן העמלים בתורה חשובים יותר מביאים בכל עת. מה המעם. לפי שהם עומדים במדרגה יחד עליה מביאים. אלו העמלים בתורה קיימים למעלה בהקדם שנקרא תפארת. שהוא החיזוק של כל האמונה. והנביאים קיימים למטה במקומות שנקראים נצ"ח ונ"ר. וע"כ אלו העמלים בתורה חשובים מן הנביאים יותר עליהם טוה. שאלה קיימים למעלה ואלה קיימים למטה. ואלו האחרים נעלים ברוח הקודש קיימים למטה מכלם. וע"כ נאיים הם העמלים בתורה. שהם במדרגה עליה יותר על כלם. ומי שעמל בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות. שהרי התורה חשובה מכלם והיא עיקר קשר האמונה. ועל זה כתוב (ג) ררכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. וכתוב שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול:

(ד) ומפתח אהל מועד לא תלאו שבעת ימים ונו' כי שבעת ימים ימלא את ידכם. א"ר יחזק כתיב כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים. דא כהן גדול לעילא [ל] לקבלים כהן גדול לתתא בגין כך אנגיד כהנא משח רבות עלאה קדישא לתתא [ל] ודליק בזוניה לעילא. דכהן גדול שלים בשלימו דז' יומין לתתא על כלא [ל] לקבל דא ז' ימי מלוואים לכהנא לתתא. לאשתכח כלא כניונא דלעילא וע"ד ימי מלוואים אקרין. יומי אשלמותא בגין דיסתלים כהנא בשאר יומין אהרין לאשלמה ז' כהנא ואלין ימי מלוואים אקרין בגין דאתאחדן שאר אהרין ביה. מאי קא מיירי. דכך כהנא אתער כל שאר אהרין מתערין עמיס. וצ"כ כתיב ומפתח אהל מועד לא תלאו שבעת ימים עד יום מלאת ונו' שבעת ימים ודלי. דכין אתער כהנא לתתא בכל כניונא דלעילא בגין דשעתא דכהנא לתתא אתער כלא יתער על ידיה לעילא. וישתחוו ברכאן לעילא ותתא. רבי אבה אמר מאי שם דמשח משה לאהרן אלא בגין דאיבו אחיד דההוא אתר מקורא

(ד) ומפתח אהל מועד לא תלאו שבעת ימים ונו' כי שבעת ימים ימלא את ידכם. א"ר יחזק כתיב כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים. זה כהן גדול למעלה [ל] לעומתו כהן גדול למטה. לפיכך כהן הגדול להמשיך שמן משחת קודש העליון למטה [ל] ומדליק המנורות למעלה. שהכהן גדול שלמטה שלם בשלמות ז' הימים להתעמר על הכל [ל] לעומת זה ז' ימי מלוואים להכהן שלמטה. להצא הכל כרמיון שלמעלה. וע"כ נקראים ימי מלוואים ימים של שלמות. כשביי שישתלם הבהן בשאר ימים האחרים להשלים ז' ימים בחד. ואלה נקראים ימי מלוואים לפי שמתאחדים בו שאר ימים האחרים. ומה מעם הדבר. לפי שכאשר מדרגת הכהן נתעורר כל שאר מדרגות האחרות נתעוררות עמה. ולפיכך כתוב ומפתח אהל מועד לא תלאו ז' ימים עד יום מלאת ונו'. ז' ימים ודאי. שאז מתעמר הבהן למטה בכל כרמיון שלמעלה. לפי שבשעה שהכהן שלמטה מתעורר. הכל נתעורר על ידו למעלה. וכרכות נשפעות למעלה ולמטה. רבי אבה אמר מפני מה משח משה לאהרן. אלא לפי שהוא נשרש במקום ההוא של

נראה במקומות (ל) וילא קי. (ט) דף נס. (ג) עמי ג. (ד) דף נד.

דן הזהר

[ל] הן למטה כעוה"ן והן למעלה כעוה"ב התורה עומדת לז' לאדם בכל שהיא פנינה ומצלה: [לו] זה מלאך מיכאל משרת כביהמ"ק שלמעלה: [לז] פי' להמשיך אור השפע שלמעלה למדת המלכות ע"י עבודתו שגורם הדלקת המנורות למעלה. היינו הארת הספירות: [לח] מלאך מיכאל שרשו מדת התקדש המאירה בכל שאר שש הספירות שלמטה וזימנה. בירדע שבעבור זה נקראת יומא דאויל עם בלתי זימין. וזהו המעם של 4 ימי המלוואים להכהן שלמטה כו' ימים קדושים יחד היינו לקבל הארת קדושה מן הו' ספירות תחת עד מלכות:

מקורא דחיי. וכתיב (ח) מוליד לימין משם זרוע תפארתו [לט] ומשה שמש כל אינון ז' ימי מלואים לאשראה כלל עמיה דאשרין. (ב) אר' אלעזר תא חזי לית נפשא מתקיימה אלא על ריחא. ומריחא דא אשתמודעא ריחא חמרא. דהא בשעתא דנפיק שבתא וסלקא נפשא יתירא. אשתארין נפשא ורוחא מתפרסן ועליבין. אהא ריחא דבשמת ומתקרבין דא גדא ומדאן. ועיד צעי רוחא צתר רוחא לקבלא ריחא וכיון דאתקבל ריחא מתקרבין כחדא ומדאן. כי האי גוונא ריחא דקרבנא צריחא דא מתקרבין כלבו כחדא ומתהסן צוליני ומדאן [יא] תא חזי תרי צוליני חד לעילא וחד לתתא [דדלקין] אי כבי לה להאי צולינא דלתתא האי תננא דסליק מינה להיס ליה צולינא עלאה כך תננא דקרבנין האי תננא דסליק להיס ליה צוליני עלאי ומתהסן כחד ומתקרבין כלבו כחדא צריחא דא ובגין כך ריח ניחח אשה הוא לה' והא אוקיזה ועל דא ריחא דקרבנא קיומא דכלא קיומא דעלמא וקרבנא על ידא דככהנא מקרב כלא ובגין כך שבטא יומי אשלתומא אשתלימו ציה בגין דיתצרכון כללו בפולחניה וישתכחו חדוון וצרכאן לעילא ותתא

(ג) רבי שמעון הוא אויל לפרויה פנע ציה אליהו. אמר ליה שלמח עליה דמר איל רבי שמעון צמאי קא עסיק קציה צריקעא. איל צקרבנות עסיק ואמר מלין חדתין משחר זכאה אנת. ואתינא לאקדמא לך שלס. ומל: הלא צעינא למשאל מקד לאסכמא צמיתבתא דריקעא שאלתא שאילו עלמח דאתי לית ציה אכילה ושתיה. והא כתיב (ד) צאתי לגני אחותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי וגו'. מאן דלית ציה אכילה ושתיה איכו אמר אכלתי יערי עם דבשי שתייתי ייני עם חלבי אר' שמעון וקציה מתי קא אתיב לון. איל. אמר קציה ה' אר' צרי יוחאי ייחא ואתינא למשאל מקד. אר' שמעון כמה חציבו חבב קציה לכנסת ישראל. ומסניא דרמימו דרחיס לה שני עובדיי ממאי דהוא עביד דאע"ג דלאו אורחוי צייכלא ומשתיה. בגין רחמימותא אכיל ושתיה. הואיל ויתחא לגבא עביד רעותא דילה. כלל דעיילת לחופה וצעת למיכל. האס לית דין דייכול חתנה צדה אע"ג דלאו ארחיה למעבד הכי הוה צאתי לגני אחותי כלה. הואיל ואתינא לגבא למיעל צדה לחופה אכלתי יערי עם דבשי וגו' .. וילפינן מהאי אורחא דעלמח דתאן דמומן לאחרא ההוא דאתי לגביה אית ליה למעבד רעותיה אע"ג דלאו אורחיה צכך אוק הכי ויקח מחבני התקום וישם מראשותיו וגו' הואיל ואתחא חתן לגבי כלה אע"ג דלאו אורחיה למשכב אלא צכרים וכסתות. אי יצבה ליה אבנין למשכב יקבל כלל צרותא דלבה. הוה"ד וישכב ציקום ההוא. על אינון אבנין אע"ג דלאו אורחיה צכך. אוק מתי הכא. אכלתי יערי עם דבשי. אע"ג דלאו אורחוי צכך בגין רחמימו דכלל. ועל כל דא צביטא דכלל ולא צאתר אחרא צאתיה לא אכיל ולא שתי צאתר דילה אכיל ושתי. הוה"ד צאתי לגני. מלאכין דסדר קציה לאצרהס לא אכלו ולא שמו צאתרייכו ובגין אצרהס אכלו ושמו. אמר ליה אליהו. רבי חייך

של מקור החיים. וכתוב (ח) מוליד לימין משם זרוע תפארתו [לט] ומשה שמש כל אותן ז' ימי מלואים להשרות כל הקדושה עם אהרן. (ב) אר' אלעזר בוא וראה אין הנפש מתקיימת אלא על הריח. ומכאן זה הריח ניכר כה ריח אחד. שהרי בשעת מוצאי שבת שנמתלקה נפש היתרה. נשארים הנפש והרוח נפרדים ועצבים. בא ריח בשמים ועל ידו מתקרבים זה בזה ושמים. וע"כ צריך הרוח שנשאר אחד הרוח שיצא לקבל ריח בשמים. וכיון שקבל הריח מתקרבים יחד ושמים. כדמיון זה ריח הקרבן. בריח זה מתקרבים כלם ביחד והמנורות נלהבות ונשמחות [יב] בוא וראה שני נרות אחד גבוה ואחד נמוך ממנו הדולקים. אם תכבה לזה הגר הנמוך. עשן שלו העולה ממנו לרוח אותו נר העליון. וכן הוא בעשן הקרבנות. עשן זה העולה לזהמים אותו נרות העליונים ונלהבים יחד. ומתקרבים כלם יחד בריח זה. ולפיכך ריח ניחח אשה הוא לה'. וזה נתבאר. ועל כן ריח הקרבנות הוא קיום של הכל וקיום העולם. והקרבן על ידי הכהן מקרב הכל. ולפיכך שבעת ימים של שלמות נשתלמו בו. בשביל שיתברכו כלם בעבודתו ויהיה נמצא שמחות וברכות למעלה ולמטה: (ג) רבי שמעון היה הולך למבויא פנע בו איתיה. אמר לו שלום עליך ארזן. א"ל רבי שמעון במה עוסק הקב"ה ברקיע. א"ל בקרבנות היה עוסק ואמר דברים חדשים משמך. אשרי חלקך. ובאתי לרדקים לך שלום. ודבר אחד אני רוצה לשאל מעמך להשיב השובה בישיבה שברקיע. שאלה שאילו. עולם הבא אין בו אכילה ושתיה. והרי כתוב (ד) באתי לגני אחותי כלה וגו' אכלתי יערי עם דבשי וגו'. מי שאין בו אכילה ושתיה איך הוא אומר אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. א"ל שבעין והקב"ה מה השיב להם. א"ל. הקב"ה השיב להם הרי בן יוחאי הוא יאמר. ובאתי לשאל מעמך. א"ל שמעון חביבות גדולה חבב הקב"ה לכנסת ישראל. ומאהבתו הגדולה שאוהב אותה הוא משנה מעשיו ממה שהוא עושה. שאע"פ שאין דרכו לאכול לשתות. בשביל האהבה הוא אוכל ושותה. יען כי בא א"יהו הוא עושה את רצונה. כלה הנכנסת לחופה ומבקשת לאכול. האם אין מן הדין שיהיה שלח יאכל עמה אע"פ שאין דרכו לעשות כך. וז"ל באתי לגני אחותי כלה. יען כי באתי אצלה ליכנס עמה לחופה. אכלתי יערי עם דבשי וגו' ולמרנו מכאן דרך ארץ. שכאשר מומין אדם לאחד. זה שבא אצלו יש לו לעשות רצונו אף על פי שאין דרכו בכך. כמו כן כתיב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וגו'. יען כי בא החתן אצל הכלה. אע"פ שאין דרכו לשכב אלא בבדים וכסתות. אם היא נותנת לו אבנים לשכב יקבל הכל ברצון הכל. וז"ל וישכב במקום ההוא. על אותן האבנים אע"פ שאין דרכו בכך. כמו כן כאן. אכלתי יערי עם דבשי. אע"פ שאין דרכו בכך. אלא בשביל ארבת הכלה. ועם כל זה רק בבית הכלה ולא במקום אחר. במקום אינו אוכל ואינו שותה. במקומה הוא אוכל ושותה. וז"ל באתי לגני מלאכים ששלח הקב"ה לאברהם לא אכלו ולא שתי במקומם. ובשביל אברהם אכלו ושתו. אמר לו א"יהו. רבי חייך

מראה מקובות (א) יע"י ס"ג (ב) דף לה: (ג) פנחס רמא. (ד) ס"ד ה'

זיו הזהר

[לט] ר' אבא נותן מעם אהר לוי ימי המלואים דכיון ששורש משה במדת התפארת שנקראת עץ חיים ומדת התפארת היא הכולל והקשר של כל ד' המסירות. לפיכך שמש משה בו ימי המלואים להמשיך כל היו קדושות על אהרן; [מ] מ"י שיע"ז באה הארה עליונה על המסירות וזו השמחה שלהן:

חיך שדבר זה בקש הקב"ה לומר. ובשביל שלא להזיק מיכה לעצמו לפני כנסת ישראל העלה הדבר אליו. וכאי אתה בעולם שרבוך משתבח כך למעלה. ועלך כתיב (א) צדיק מושל יראת אלהים. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

חיך מלה דא צעי קצ"ה למימר. ובגין דלא למחוק סיבו לגרמיה קמי כנסת ישראל סליק מלה לגרמך. זכאה אנת בעלמא דמארך משתבח כך לעילא. ועלך כתיב (א) לדיק מושל יראת אלהים. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת שמיני

(ג) ויהי ביום השמיני וגו' ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת וגו'. פתח רבי אלעזר ואמר ויהי ביום השמיני. מהו יום השמיני (א) אלא כתיב ומפתח אהל וגו' כי שבעת ימים ימלא את ידכם. כי שבעת ימים. בשבעת ימים היה צריך לומר. אי שבעה ימים ימלא את ידכם. מהו כי שבעת ימים ימלא. אלא זכאים הם הכהנים שנתעטרו בעטרת המלך הקדוש. ונמשחו בשמן משחת קודש כדי שיתעורר שמן העליון המשקה לכל השבעה (ב) ונמשחים מן משחת קודש ההוא וגדלקים ממנו כל אותן שבעת המאורות. ושמן המשחה הזה הוא הכולל לכל השבעה. וכלם בו נכללים (ג) ורמזנו כי ששה הם וכלם נכללים בזה (ד) וזה הוא הכולל של כלם (ה) ולפיכך כתיב כי שבעת ימים ימלא. שהרי בזה הם תולים (ו) וע"כ נקראת מרת המלכות בת שבע. שהיא בת של השבע ההיא (ז) והיא נכללת מן שש אחרות. וכיון שהשבעה היא השלים להם להכרינם ועמדם ומשחם בכל. כאשר הניעו למרת המלכות והיא נקראת יום השמיני (ח) נצטוו אהרן להקריב עגל. לפי שהוא בנה של הפרה. לכפר על אותו החטא של עגל אחר שעשה אהרן. שחטא בזה כנגד רמרנה שנקראת פרה. שהיא שמיני. שלימות של אמינת ישראל (ט) ונמצא הבקן שלם בכל. בח' מינים בגדי כבוד. שלם בכל הכתרים. שלם למעלה שלם למטה. ובכל נצרך להראות פעולה. וע"כ נעשה בו באהרן פעולה זו למטה בשביע שיתעורר כך למעלה. ויהיה נמצא הכל ברמיון אחד. ואו מתברכים כל העולמות והברכות נמצאות על ירי עבודת הבקן. וכאן נשתלם הבקן בכל כראוי. ועגל מדוע. שכתוב עגל בן בקר לחטאת. בשביע אותו החטא שעשה תחלה. ואיל לעולה. מפני מה איר. בשביל איל של יצחק שהוא עולה תמימה. ואיל ראוי להקרב להשלים הכל. שזה המקום מצד של יצחק נובע (י) וזה האיל הבא בשביל איל של יצחק נקרב עולה. לפי שזה

(ג) ויהי ביום השמיני וגו' ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת וגו'. פתח רבי אלעזר ואמר ויהי ביום השמיני. מהו יום השמיני (א) אלא כתיב ומפתח אהל וגו' כי שבעת ימים ימלא את ידכם. כי שבעת ימים שבעת ימים מצטי ליה. או שבעה ימים ימלא את ידכם. מהו כי שבעת ימים ימלא. אלא זכאין אינון כהני דמתעטרי בעטרוי דמלכא קדישא. ומשיחין במשח רבות קדישא. בגין דיתער משחא עלאה דמשקי לכל שבעה (ב) ואתמשחון מהסווא רבות קדישא ואתדלקון מיניה כל אינון שבעה זבולין. והאי משח רבות הוא כללא דכל שבעה וכלהו זיה אתכלילין (ג) ותניין שימא אינון וכלהו אתכלילין צהאי (ד) וזה הוא כללא דכלהו (ה) וזכ"כ כי שבעת ימים ימלא. דהא צהאי תליין (ו) וע"ד לקרי כנסת ישראל בת שבע. דהיא בת מהסווא שבע (ז) והיא כלילא משימא אחרנין. וכיון דהסווא שבעה אשלים להו לכהני ואעפר לון ומשח לון בכלא. כד מסו לנסת ישראל דהיא תמיכא (ח) אתפקד אהרן לקרבה עגל. בגין דהיה בריה דפרה. לכפרה על הסווא חובא דעגל אחרא דעבד אהרן. ומב לגבי פרה. דהיא תמיכא. שלימו דאמוני ישראל (ט) ואשתכח כהנא שלים כללא בתמימא מיני לבושו דיקר. שלים בכל כתרין. שלים לעילא שלים לתתא. ובכלא צעי לחחזה עובדא. וע"ד אתעביד זיה צהארן עובדא לתתא בגין דיתער סכי לעילא. וישתכח כלא בגוואל חד. וכדין אתצרכאן עלמין כלהו ומשתכחין צרכאן על ירא דכהנא. והכא אשתלים כהנא בכלא דקרא חוי. ועגל למא. דכתיב עגל בן בקר לחטאת. בגין דהוא חטא דעבד צקדמיתא. ואיל לעולה ואי סעמא איל. בגין איל דילחק דהוא עולה תמימה. והאי אחרנין לקרבה לאשלמא כלא דהאי אתר מסערא דילחק אשתאב (י) והאי איל דבגין איל דילחק מתקרבה עולה. בגין דהא עולם

פראה מקומות (א) שמואל ב' כ"ג ט' דף לו.

צו הוהר

פרשת שמיני (א) קושיהו היא שהרי לא נזכר מקורם שום ענין של ח' ימים רק של ד' ימים. אי"כ אחר ה' ימים מתחיל מספר חדש ויחזק יותר לומר שהוא יום הראשון : (ב) היינו הארת השפע הנשפע מספירת החכמה המשקה לכל ד' קני המגורה העליונה שהם ו' קצוות הנקראים ג"כ ו' קנים. והיינו הספירות חסר נבורה תפארת נצח הוד יסוד הנכללים בספירת הבינה קנה האמצעי הנקרא פני המגורה : (ג) פירושו שהבינה עם הששה קצוות שהם ו' ספירות הג"ל כלן נכללות בספירת החכמה שנקראת שמן ששת קודש (ד) כתיבת כהאי כוונתו על ספירת הבינה : (ה) כתיבת ור"א כוונתו על ספירת החכמה : (ו) עתה מבאר הפעם למה כתיב כי שבעת ימים ולמה כתיב ימלא בלשון יחיר. ור"ל שלבך לא תצאו ד' ימים כדי שהשבעת ימים היינו ספירת החכמה שהיא הכולל של שבעת ימים היינו ד' ספירות הג"ל. ונקראת בשם אבא. הוא ימלא את ידכם באור השפע הנשפע ממנו וכידוע שבספירת חכמה תלויים הכהנים שהיא שורש שלהם. והלויים שורש שלהם בספירת בינה. (ז) ס' ספירות המלכות היא הכת של ספירת החכמה הכוללת שבע ספירות הג"ל. כידוע שאבא יסר כרתא. והיא כוללת ו' ספירות אחרות ברמיון מגורה של ד' קנים כמו ספירת הבינה. ונקראת מגורה תחתונה וכן אבא תתאה : (ח) ספירת מלכות נקראת יום השמיני כי היא ספירה שמינית לאחר ספירת החכמה : (ט) כך נקראת ספירת מלכות כי בה תולה אמונת ישראל. וזוה יתורץ מה שכתוב ביום השמיני שמרמו על ספירת המלכות : (י) ס' ספירות המלכות עיקרה היא פנבורה מרת יצחק. וע"י סרכן עולה של איל המזכיר עקרת יצחק נמתקין הנבורות :

עולה לעילא סלקא. וצנין לאעשרא לה צשלימותא. עגל ואיל. עגל צנינא דקדאמין ואיל לאשלמא לה צשלימו דילחק דקדא חזי [יח] וישראל דחבו עמיס דכהנא צהאי מקריצין כגונא דא. דכתיב ושור ואיל לשלמים לזבוח לפני ה'. שור על מאי דחבו. ואיל לאשלמא להאי אחר צשלימו דילחק. ומאי שגא צכהנא דכתיב ציס עגל לחמאת. ולא כתיב צישראל שור לחמאת. אלא ישראל הא קצילו עונסא צקדמיתא. וצנין דקצילו עונסא צכמה אחרני על דא. לא צעה קצ"ס לאדכרא לון חוצייהו צקדמיתא. וע"ד לא כתיב סהא לחמאת אלא לשלמים. צנין לאחזאט שלמא דהא קצ"ס צשלימא צבו צישראל על דא. אצל אהרן דהא לא קציל עונסא צנין ללותא דמשא. דכתיב וצאהרן סתאקף ה' וגו'. וכתיב ואתפלל גם צעד אהרן צעה סהיא. ועד כען חוציס סהו תליא. כתיב ציס ועגל צן צקר לחמאת. לחמאת ודאי. צנין דיכפר חוציס ויתדכי וישתלים צכלא. וצסהוא יומא אשתלימו עלאין ותחאין. ואשתכח שלמא צכלא צהדוותא דלעילא ותחא. ואלמלא דאשתכח ערצוביא דצני אהרן צהוא יומא. לא אשתכח חדוותא דעלאי ותחאי כהוא יומא מן יומא דאשתלקו ישראל מן ימא. צהוא יומא אשתכח סהי חוצא מן עלמא. ואשתכחו כהני וישראל חתדכאן מניה. צהוא יומא אשתכחו כל אינון מקטרנין דלעילא. והו חולין ושאטן צסמריייהו דישראל. ולא אשתכחו צהון צהוא עידנא. עד דגריס צעה וקמו נדב ואציהו וערצבו חדוותא דכלא. ואשתכח רוגזא צעלמא.

(6) רבי יהודה פתח ויהי ציום שציינו. לצטר דאשתלים אהרן צאינון צצעה יומין. ואשתכח צהוא משח רבות קדישא עלאה [יב] יומא תמינאה צעיא לאשתלמא מן צצעה דאשתלמא על ידא דכהנא [יג] ועל דא פילחא צתינאה לאשתכח מן צצעה. ולאשתקנא כהנא על סהוא חוצא דחצ צקדמיתא. סה"ד יאמר אל אהרן קח לך עגל. הא אוקמוס עגל ודאי. לכפר על סהוא עגל דכתיב ויעשו עגל מסכה. צן צקר. מאי טעמא צן צקר ולא צן פרס. אלא איכו צעני לאשתקנא לגצי פרס [יד] לא אחזוי לקרצא מינא לגצס. מאן דסדר דורן למלכא. חמיוון דנסיב מצי מלכא ויהיב למלכא. אלא דורנא לסדרא למלכא מצי אחרא אלסרין. ולא מצי מלכא. רבי יוסי אמר מדידיס לדידיס לא אחזוי. א"ר יהודה צנין כך צן צקר ודאי ולא צן פרס. לחמאת דכאה על סהוא חוצא דחצ ציס. ואיל לעולה תמימים. תמימים. תמיס מצעי ליה אי תימא דעל איל ועגל קאמר. לאו ככי. דהא תרווייהו לא סלקין לעולה. דהא כתיב ואיל לעולה תמימים. ועגל לחמאת סלקא. ומכו איל תמימים. אלא דא אילו דילחק לקרצא לגצי פרס [טו] ואדכר תרי זמנא צקרא. חד דכתיב וישא אצרהס את עיניו וירא וסנה איל. וחד וילך אצרהס ויקח את האיל ויעלכו לעולה. הא תרי. וע"ד ואיל לעולה תמימים. תרי

מראה מקומות (6) 97 לה.

זיו הזהר

הקרין עולה כלה למעלה. וכל זה בשביל לעמדה בשלמות. עגל ואיל. עגל בשבילה כמו שאמרנו. ואיל להשימה בשלמות של יצחק כראוי [יח] וישראל שחמאו עם הבהן בחמא זה מקריבים כרמיון זה. שכתוב ושור ואיל לשלמים ציבוח לפני ה'. שור בשביל מה שחמאו. ואיל להשלים למקום הזה בשלמות של יצחק. ומפני מה כתוב ככהן עגל לחמאת. ולא כתוב בישראל שור לחמאת. אלא ישראל שהם קבלו עונשם בתחלה. ולפי שקבלו עונשם בכמה מקומות על חמא זה. לא רצה הקב"ה להזכיר להם חמאם כבתחלה. וע"כ לא כתוב כאן אצלם לחמאת אלא לשלמים. בשביל להראות שלום שהרי הקב"ה הוא בשלום עם ישראל עבור זה. אבל אהרן שהוא לא קבל עונש צבעבור תפלת משה. שכתוב ובאהרן התאנף ה' וגו'. וכתוב ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא. ועד עתה חמאי היה תלוי. כתוב בו ועגל בן בקר לחמאת. לחמאת ודאי. בשביל שיכופר חמאו ויטהר וישתלם ככל. וציום ההוא נשתלמו עליונים ותחתונים. ונמצא שלום ככל בשמחה שלמעלה ושלמטה. ואלמלא שנמצא הערוב ש בני אהרן ציום ההוא. לא נמצאת שמחה של עליונים ותחתונים כשכחת יום ההוא מן היום שעלו ישראל מן הים. ציום ההוא נתבטל חמא העגל מן העולם. ונמצאו הבהנים וישראל נקיים ממנו. ציום ההוא נתרחקו כ" איתן המקטרינים שלמעלה. והיו הולכים ושמים מסביב צמתנה ישראל. ולא נמצאו ביניהם צומן ההוא. עד שגרמה השעה ויקמו נדב ואבירו וערכבו השמחה של כלם. ונמצאו רזנא בעולם :

(6) רבי יהודה פתח ויהי ציום השמיני. צאחר שנשתלם אהרן באותן שבעת הימים. ונתעמר בשמן משחת קודש העליין ההוא [יב] יום השמיני נצרך צהשתלם מן השכעה של השתלמות על ידי הבהן [יג] ועבור זה היתה העבודה בשמיני דהתעמר מן השבעה. ושיתתקן הכון על החמא ההוא שחמא בתחלה. וש"כ ויאמר אל אהרן קח לך עגל. הרי ביארו עגל ודאי. לכפר על חמא העגל ההוא שכתוב ויעשו עגל מסכה. בן בקר. מפני מה בן בקר ולא בן פרה. אלא כיון שהוא נצרך דהתתקן לפני המדרגה שנקראת פרה [יד] אין ראוי להקריב ממנה אציה. מי ששולח מתנה למלך. הראיתם שיקח מבית המלך ויתן למלך. אלא שהמתנה הנשלחת למלך מבית אחר צדיכה לחיות. ולא מבית המלך. רבי יוסי אמר ממנו ואליו אין מן הראוי. אמר רבי יהודה לפיכך בן בקר ודאי ולא בן פרה. לחמאת. למהרו מן החמא ההוא שחמא בו. ואיל לעולה תמימים. תמימים. תמיס היה צדיך לומר. אפשר תאמר שעל האיל והעגל נאמר. לא כן. שהדי שניהם לא עלו לקרבן עולה. שהרי כתוב ואיל לעולה תמימים. והעגל לחמאת עלה. ומהו איל תמימים. אלא זה אילו של יצחק להקריב מדרתו אצל אהרן שנקראת פרה [טו] והוא נזכר ב' פעמים במקרא. אחד שכתוב וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל. ואחר וילך אברהם ויקח את האיל ויעלה לעולה. דרי שנים. וע"כ כתוב ואיל לעולה תמימים. כלשון

[יח] פ"י שהנבחרת ת התינה לטובת ישראל ושיומחוקו הרינים : [יג] פ"י שכו' ימי המלואים נתעפרו כהכה לנרום בעבודתם המשכת שמע האור של ספירת החכמה. ע"י השנתם באותן ז' הימים שבעת הימים של השתלמות. שהן הן ספירות מן ספירת היסוד עד ספירת החכמה בהדרגה בכל יום ויום סתתא לעילא : [יג] פ"י שסדרת המלכות שנקראת יום השמיני כנ"ל נצרכת להשתלם מן שבעה דאשלמותא. פ"י להמשיך לה אומות הארת השפע הנמשך מספירת החכמה דרך שבעה דאשלמותא. היינו דרך ה' ספירות שהן בין חכמה למלכות. וזה יכול להעשות ע"י עבודת הבהן ששרשו כספירת החכמה : [יד] מדת המלכות נקראת פרה. אפשר על שם פ"ד דינים וה' נבורות : [טו] להמתיק הדינים ע"י זכרון עקדת יצחק :

תרי חיל דליהו תרי [טז] ועל דה גבורים תנין ומנייהו מתפרשין לכמה אחרנין [יז] ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת. עגל לחטאת מצעי ליה כניונא דכסא. אלא ישראל ה' קבילו עונש. וע"ד לא כתיב דכו עגל לחטאת. אלא עגל לעולה. מאי טעמא. דכל אינון דהבו זביה קבילו עונש. בין במלולא בין בציבדא בין בפולחנא. ואפילו אינון דלא עבדו מדי. אלא דסליקו לכו ברעותא דלבייהו למפלח ליה אתענשו כמה דכתיב וישק את בני ישראל. אבל כל אינון דסליקו ליה ברעותא דלא למפלח ליה. אלא דסליקו בוונא דרעותא מניה. הכא אתדכן. ומקרבין עגל לעולה ולא לחטאת. אבל קחו שעיר עזים לחטאת אחי. אלא בגין דהוו מקרבין בקדושתא לשעירים דשלמין על סורי רמאי ודא הוא לחטאת. ובעיין לאתדכאה מהכא חובא. ולא עוד אלא לחטאתי דסיכרא אלספרין [יח] ושור ואיל לשלמים. שור ולא פר בגין דשור שלים איהו לאחזקה שלחא [יט] סה"ד לשלמים. רבי יוחי אמר שור ואיל מספרא דשמאלא קא אתיין. שור מספרא דשמאלא דכתיב (א) ופני השור מסמאל. חיל בגין אילו דיחוק. וכלקין לשלמים לאשמאל לון לכנסת ישראל. וע"ד שור ואיל לשלמים. א"ר יהודה בלא בגין דכנסת ישראל מתעשרת ומתברכת על ידי הכהן בשלמיה. וזה היום היה השמחה של הכל. שמחה של כנסת ישראל בדקב"ה. שמחת עליונים ותחתונים. וכמו שנשתלם הכהן למטה. כן כביכול נשתלם הכהן למעלה. מלבד נדב ואביהו שעוררו ערוב בין המטרונה והמלך:

בלשון של שנים. איל אחד שהוא שנים [טז] וע"כ לסמוך שזה רמו על גבורות ומהם יפרדו למקומות אחרים [יז] וא"ל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת. עגל לחטאת ה' נצרך להם כמו ברכה. אלא ישראל ה' קבילו עונשם. וע"כ לא כתוב בהם עגל לחטאת. אלא עגל לעולה. מה הטעם. לפי שכל אותן שחטאו בו קבלו עונשם. בין שחטאו ברבור בין במעשה בין בעבודה. ואפילו אותן שלא עשו כלום. אלא שעלה להם ברצון לבם לעבור אליו גם כן נענשו. כמו שכתוב וישק את בני ישראל. אב"כ כל אלה שהם כבימה רצונם שלא לעבוד אלו. אלא שעלה במחשבתם דמיון של רצון והנאה מסנו הם נטהרו כאן. והקריבו עגל לעולה ולא לחטאת. אבל קחו שעיר עזים לחטאת למה. אלא לפי שהיו מקריבים בתחלה לשעירים השולמים על ההרים הגבוהים. ולכך זהו לחטאת. שנצרכו להטרה מן החטא ההוא. ולא עוד אלא שבעבור סולד הלכנה נצרך זה הקרבן [יח] ושור ואיל לשלמים. שור ולא פר. לפי ששור הוא שלם שור להראות שלום [יט] וז"ל לשלמים. רבי יוחי אמר שור ואיל מצד השמאל הם באים. שור מצד השמאל שכתוב (א) ופני השור מהשמאל. איל בשביל אילו של יצחק. ועולים לשלמים להיותם בשלום עם כנסת ישראל. וע"כ שור ואיל לשלמים. א"ר יהודה כל זה בשביל שכנסת ישראל מתעשרת ומתברכת על ידי הכהן בשלמיה. וזה היום היה השמחה של הכל. שמחה של כנסת ישראל בדקב"ה. שמחת עליונים ותחתונים. וכמו שנשתלם הכהן למטה. כן כביכול נשתלם הכהן למעלה. מלבד נדב ואביהו שעוררו ערוב בין המטרונה והמלך:

(ג) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. א"ר חזקיה וישא אהרן את ידו. כתוב ידו אחת. לפי שנצרך להרים בניית הימין על בניה השמאל. וזה הסוד נתבאר. נמצא בספרו של שלמה המלך. שכל מי המנביה ידיו למעלה שלא בשעת תפלה ותחנונים. זה הוא איש שמתקלף מעשרה שליטים המסונים. והם (ג) העשרה שליטים אשר היו בעיר. אלו הם העשרה המסונים על פרישת ידים למעלה. להעלות תפלה זו או ברכה זו. ונותנים בהן כח שיהכבד שם הקדוש שנהברך מלמטה. וכיון ששלמטה נתברך בפרישת ידים למעלה. או הוא מתברך מלמעלה ומתכבד מכל הצדדים. ואלה עשרה מסונים מוכנים לקבל מאותן הברכות שלמעלה ולהשפיע למטה. ולברך לזה המברך. ככתוב ואני אברכם [כ] לפיכך ישתמר האדם בשעה שמנביה ידיו למעלה. להיות או בתפלה או בברכה או בבקשה. ואל ינביה ידיו לחנם. לפי שא"ל העשרה הם מוכנים ומתעוררים אצל פרישת ידים ההיא. ואם היא לחנם אותן העשרה מקללים אותו ברמ"ח קללות. וזה הוא שכתוב בו (ד) ויאבה קלסה ותבואה. ואז רוח של מוסאה שורה על אותן הדיים. שזה דרכו לשרות על מקום ריק. והברכה אינה שורה במקום ריק. וע"ז כתוב הרימותי ידי א"ל ה' אל עלין. ותרנום

(ג) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. א"ר חזקיה וישא אהרן את ידו. כתוב ידו אחת. לפי שנצרך להרים בניית הימין על בניה השמאל. וזה הסוד נתבאר. נמצא בספרו של שלמה המלך. שכל מי המנביה ידיו למעלה שלא בשעת תפלה ותחנונים. זה הוא איש שמתקלף מעשרה שליטים המסונים. והם (ג) העשרה שליטים אשר היו בעיר. אלו הם העשרה המסונים על פרישת ידים למעלה. להעלות תפלה זו או ברכה זו. ונותנים בהן כח שיהכבד שם הקדוש שנהברך מלמטה. וכיון ששלמטה נתברך בפרישת ידים למעלה. או הוא מתברך מלמעלה ומתכבד מכל הצדדים. ואלה עשרה מסונים מוכנים לקבל מאותן הברכות שלמעלה ולהשפיע למטה. ולברך לזה המברך. ככתוב ואני אברכם [כ] לפיכך ישתמר האדם בשעה שמנביה ידיו למעלה. להיות או בתפלה או בברכה או בבקשה. ואל ינביה ידיו לחנם. לפי שא"ל העשרה הם מוכנים ומתעוררים אצל פרישת ידים ההיא. ואם היא לחנם אותן העשרה מקללים אותו ברמ"ח קללות. וזה הוא שכתוב בו (ד) ויאבה קלסה ותבואה. ואז רוח של מוסאה שורה על אותן הדיים. שזה דרכו לשרות על מקום ריק. והברכה אינה שורה במקום ריק. וע"ז כתוב הרימותי ידי א"ל ה' אל עלין. ותרנום

מראה מקומות (א) יחזקאל ח' (ג) כלה סו. (ג) קהלת ז' (ד) תלים ק"ט

זיו הזהר

[טז] פי' שלכך נכתב תמימים בלשון רבים לרמוז על האיל של יצחק שזכר בקרא ב"פ שבזכות זה יומתקו הדינים: [יז] פי' למדנו כאן סוד שקרבן האיל טרמו על גבורות. והענין הוא שפעלו בזה שהגבורות והדינים יתפרשין בגייהו לכמה אחרנין: [יח] שזה היה בר"ה ניסן: [יט] שור טרמו על מדת היסוד שנקרא ברית שלום. ככתוב בברכת יוסף הצדיק בכור שורו הדר לו: [כ] דעתו כמ"ד שואני אברכם מוטב על הבהנים:

דמהגניזין בללו. ובהאי פרישו דידין אית רזין עלאין. בשעתא דתפרישו ואזקפו לעילא אוקיר צ"כ לקב"ה צביה רזין עלאין. אחוי ליחדא רזא דעשר אמירן [כא] בגין ליחדא כלא ולאצברכא שמה קדישא כדקא חזי. ואחוי ליחדא רזא דרתיכין פנימאין ורתיכין ולצר. בגין דיתצרך שמה קדישא בכל סטרין ויתחד כלא כחדא עילא ותתא. (ה) א"ר יוסי תא חזי ספרא דימינא איכו תדיר קיימא לקיימא כל עלמא ולתנהרא ולצרכא ליה. ובגין כך כהנא דאיכו מספרא דימינא אדומן תדיר לצרכא עמא דהא מספרא דימינא אפיין כל צרכין דעלמא וכסנא נסיל צרישא. וע"ד אסתמא איכו לצרכא לעילא ותתא. תא חזי בשעתא דכהנא פריש ידוי לצרכא עמא כדין שכינתא אחיא ושריא עלייה ואחזי ידוי ידא דימינא זקפא לעילא על ידא דשמאלא. בגין לסלקא ימינא ולאצברא על שמאלא. וכדן כלהו דרגין דקא פריש צבו ידוי כלהו אצברכאן ממקורא דכלא. מקורא דצירא מאן איכו דא לדיק [כג] מקורא דכלא דא איכו עלמא דאתי דאיכו מקורא עלאה. דכל אפיין כהרין מתמן דהא איכו מציעא ומקורא דכלא. וכל צוכיין וכהרין מתמן אדלקין [כג] כנונא דא מקורא ומציעא דצירא. כל אינון צוכיין דלתתא כלהו אסתכרין ואתחליין כסורין מניס. ודא קיימא לקבל דא. ובגין כך בשעתא דכהנא פריש ידוי ושריא לצרכא עמא. כדן שראן צרכאן עלאין ממקורא עלאה לאדלקא צוכיין. ונהרין כל אפיין. וכנסת ישראל אצערת צעטרין עלאין. וכל אינון צרכאן נגדין ואתמשכן מעילא לתתא.

והגנומו בצלו. ובענין פרישת ידים יש סודות עליונים. בשעה שנפרשות וננבחות למעלה מכבר האדם להקב"ה בכמה סודות עליונים, שמראה בזה היחוד של סוד העשרה מאמרות [כא] בשביל שיתחד הכל ולהתברך שם הקדוש כראוי. וגם מראה בזה היחוד של סוד מרכבות הפנימיות ומרכבות החיצוניות. בשביל שיתברך שם הקדוש בכל הצדדים ויתחד הכל כאחד למעלה ולמטה. (ה) א"ר יוסי בוא וראה צד בחינת היסין עומד תמיד לקיום כל העולם ולהאירו ולברכו. ולפיכך הבהן שהוא מצד בחי' היסין מוכן תמיד לברך העם. שהרי מצד בחי' היסין באות כל ברכות העולם. והכהן נוטל בראש. וע"כ הוא נתמנה לברך למעלה ולמטה. בוא וראה בשעה שהכהן נושא כפיו לברך את העם. או השכינה באה ושורה עליו וממלאה את ידיו. יד היסנית ינביה למעלה מיד השמאלית. בשביל להעלות בחינת היסין שיתגבר על השמאל. ואז כל המדרגות שעליהן מורה פרישת ידיו מתברכות כלן מסקור הכל. סקור הבאר מי הוא. זו המדרגה הנקראת צדיק [כג] ומקור הכל זהו עולם הבא שהוא סקור העליון. שכל הפנים מאירים משם. שהרי הוא המעין והמקור של הכל. וכל המאורות והנרות משם נדלקים [כג] בדמיון זה המקור והמעין של הבאר. כל אותן המאורות שלמטה כלם נוארים ופתמלאים בהארות ממנו. וזה קום לעומת זה. ולפיכך בשעה שהכהן נושא כפיו ומתחיל לברך את העם. אז נשפע ברכות עליונות מסקור העליון להדליק המאורות. ומאירים כל הפנים. וכנסת ישראל מתעמרת בעמרות עליונות. וכל אותן הברכות נשפעות ונמשכות מלמעלה למטה:

(ג) ונתצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה. א"ר יהודה דא אוריאל דתחזי בשלהבת האש על מדבחה כהריר רביע על קרבנא וכוין יורה כבוד ה' אל כל העם. (ג) והא אחר דכד סלקא ואתחזי על מדבחה אוריאל כחיוז דחד אריא תקיפא רביע על טרפיה. והוו חמאן כהני וישראל וחדאן. דהוו ידעין דאתקבל צרעוא קמי מלכא קדישא ואשא אחרא עלאה קדישא נחית לקבלא אשא תתאה. כדן צר נש זמל ואזדעזע קמי מאריש ותצ צמיונתא שלימתא. למלכא דשדרו ליה דורנא ואתישר קמיה. אמר לעצדיה זיל וטול דורן דא דלתיחא לי. כך אמר קב"ה לאוריאל. זיל וקביל דורנא דבני מקריבין קמאי. כמה מדווח משתכחא צכלא. כמה צסימותא צכלא משתכח. כד כהנא וליוחי והאי דמקריב קרבנא מכווני לקרבא קרבנא כדקא יאות ציחודא שליט. וכד ישראל לא אשתכחו זכאין. או האי דמקריב קרבנא לא קריב כדקא יאות ולא אתקבל קרבניה. הוו חמאן דא סליק תננא צורה מישר. וסוה קס חד רוחא מנוקבא דלפון ועאל למדבחה. והוו חמאן דיוקבא דחד כלצא חיופא רביע על קרבנא. כדן הוו ידעי ללא אתקבל צרעוא האי קרבנא. למלכא דשדרו ליה דורן. חתא ליה מלכא דלאו איכו כדאי לקרבא קמיה. אמר מלכא חסיקו האי דורנא והכו ליה לכלצא. דלאו איכו כדאי לאעלא

(ג) ונתצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה. א"ר יהודה זה אוריאל שנתראה בשלהבת האש שעל המזבח כאריה גדול רובץ על הקרבן. ואז היתה שמחה בכל. שהרי נתקבל הקרבן ברצון. כמו שכתב וירא כבוד ה' אל כל העם. (ג) והרי אמרו שכאשר עלה ונתראה על המזבח אוריאל 5 דמות אריה אחד תקיף רובץ על מדפו. והיו רואים הכרנים וישראל ושמו. שהיו יודעים שהקרבן נתקבל ברצון לפני המלך קדוש. ואש אחד עליון קדוש היה יורד לנגד אש התחתון. או נפל פתח על האדם ונודעזע לפני רבונו והיה חוזר בתשובה שלמה. משל למלך ששלחו לו מתנה והוטבה לפניו. אמר לעבדו לך וקבל מתנה זו שהביאו לי. כך אמר דקב"ה לאוריאל. לך וקבל המתנה שבני מקריבין לפני. הרבה שמחה היתה נמצאת בכל. הרבה המהקות ככל היה נמצא. כאשר הכדן והלויים וזר שהקריב הקרבן היו מכוונים להקריב הקרבן כראוי ביחוד שלם. וכאשר ישראל לא נמצאו זכאים. או זה שהקריב הקרבן לא הקריב כראוי ולא נתקבל קרבנו. היו רואים שאין העשן עולה בדרך מישר. ויקם רוח אחד מן הנקב שבצד צפון ונכנס על המזבח. והיו רואים דמות כלב חצוף אחד רובץ על הקרבן. או היו יודעים שלא נתקבל ברצון זה הקרבן. משל למלך ששלחו לו מתנה. ראה אותו המלך שאין הוא כראוי להקריב לפניו. אמר המלך קחו מתנה זו ותנו אותה לכלב. שאין הוא כראוי ליכנס

מראה מקומות (ה) פקודי רכה. (ז) 97 לב. (ז) 97 לב

זיו הזהר

[כא] כי עשר אצבעות הידים מוסרות על העשר ספירות. ביסין ה' חסדים כשמאל ה' נבורות: [כג] מרת המלכות נקראת באר. ומקור הבאר זו מרת יסוד צדיק המעביר אליה השפע מעולמות העליונים: [כג] עולם הבא היינו עולם הכינה. ונקרא מקור הכל כי שם התגלות ראשונה של הארת השפע הכמה מספירת החמה. ומשם מתחלקת השפע להמפירות והעולמות העליונים. וסן מרת המלכות מתחלקת השפע לכל מה שלמטה ממנה:

ליכנס לפני. כך בשעה שהקרבן נקרב ולא נתקבל ברצון, המנהג נמסרה לכלב. ולפיכך היו רואים דמות כלב על בני המזבח:

6 ויקחו שני בני אהרן נדב ואביהו איש מחתו וגו', א"ר אלעזר למדנו שביום ההוא שמחתה של כנסת ישראל היתה. להתקשר בקשר האמונה עם כל הקשרים הקדושים [כד] שהרי הקשרת מקשרת הבל כאחד. ולפיכך נקראת קשרת. והם באו והקשירו כל אותן אחרים כארד. והניחו אותה מכחוצן שלא קשרוה עמהם. והקשירו מדרגה אחרת [כה] ולפיכך נהדרו הכהנים אח"כ על זה. שכתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש. ובכמה אופנים ערבבו שמחתה של כנסת ישראל. אחד שלא נשאו נשים ולא היו ראים להקריב שיתברכו העולמות על ידם. ועוד שלא היתה השעה ראויה לכך [כו] ועוד שדחקו את השעה. ועוד שהרי מקודם לזה יצא משפט עונשם [כז] ויקריבו לפני ה' אש זרה וגו'. ודאי מדרגה אחרת הקשירו בקשר זה. והניחו לכנסת ישראל מכחוצן. אל ר' פנחס אל תאמר שהם הניחו לה מכחוצן. אלא כנסת ישראל לא יכלה להתקשר על ידם. שהרי בכל מקום שלא נמצא זכר ונקבה אין השכינה שורה בנינים כלל. לפיכך הוהיר לכהנים ואמר בזאת יבא אהרן אל הקדש. שיהי נמצא זכר ונקבה. וע"כ אמר לכהן ליכנס למקדש עד שישא אשה. בשביל שישתתף בהקשר של כנסת ישראל. כי זה שאינו נשוי מניח לה לכנסת ישראל מכחוצן. והיא אינה משתתפת עמו. ועל כן היה נמצא ערבוב ביום ההוא על ידם. (ז) רבי יהודה אמר בוא וראה מה שבני אהרן סתו בשעה הריא כך היה ראוי מכמה טעמים. אחד שלא היתה אז שעת הקשרת. שהרי קשרת אינה נקשרת אלא בומנים ידועים. שכתוב והקטיר עליו אהרן קשרת סמים בבקר בבקר. ואימתי בהטיבו את דברות וגו'. להמציא שמן וקשרת ביחד. וכתוב ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וגו'. בומנים האלו נקשרת ולא בזמן אחר. מלבד בזמן שמיחה שורה בעולם. כמו שנקרה שכתוב ויאמר משה אל אהרן קח את הסחתה ותן עליה אש וגו'. ובני אהרן לא הקריבו בשעה ששמן וקשרת נמצאים ביחד. ועוד שדחקו את השעה בחיי אבירם. ועוד שלא נשאו נשים והיו פגומים. כי מי שאינו נושא אשה פגום הוא. ואין הוא כדאי שימצאו ברכות בעולם על ידו. עליו אין הברכות שורות כל שכן על ידו לאחרים. ועוד שהרי למדנו שהיו יין היו. ולפיכך ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וגו'. שהרי קשרת חביבה היא מהכל והיא שמחת העליונים והתחתונים. שכתוב (ג) שמן וקשרת ישמח לב. א"ר אבא אע"פ שביארו ענין נדב ואביהו בטעמים אחרים. (ד) כך הוא בודאי. אבל עיקר הטעם שקשרת עליונה היא מכל קרבנות שבעולם. שבשביחה מתברכים עליונים ותחתונים. וקרבן זה שהוא למעלה מכל הקרבנות לא היו ראויים הם להקריב. שהרי לא נשאו נשים. להקריב קרבן לא היו ראויים. כל שכן לענינים עליונים שיתברכו העולמות על ידם. וא"ת ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם. למה. משל לאדם שבא לפני המלכה לבשרה שהמלך בא לביתה לשכון עם המלכה ולשמח עמה.

בא

מראה מקומות א' דף נ. ב' דף נג. ג' עשלי כ"ז ד' דף ט:

לאעלה קמאי. כך בשעתה דקרבנה התקריב ולא התקבל ברצונו. דורנה לכלבא אתמסר. ובגין כך הוו חמאן דיוקנא דכלבא על נבי מדבחה:

א) ויקחו שני בני אהרן נדב ואביהו איש מחתו וגו'. א"ר אלעזר תנן בזהו יומא הדוותא דכנסת ישראל הוות. להתקשר בקישורא דמשימותא בכלהו קשרין קדישין [כד] דהא קשרת קשיר כלל כחדא. ובג"כ חקרי קשרת. ואינון אתו וקשירו כל אינון אחרין כחדא. ושרו לה לבר דלא קשרו לה כדדיהו. וקשירו מלה אחרת [כה] ובג"כ אומר לון לכהני לכתר על דא. דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש. ובכמה גויגין ערבבו חדותא דכנסת ישראל. חד דלא אתנסיבו ולא אחזיון לקרבא ולאחברכא עלמין על ידיהו. וחד דלא הוה שעתא כדקא יאות [כו] וחד דדחקו שעתא וחד דהא מקדמת דנא נפק נמוסא דילהון [כז] ויקריבו לפני ה' אש זרה וגו'. ודאי מלה אחרת התקשרו בקשרת דא. ושרו לכנסת ישראל לבר. א"ל ר' פנחס לא תימא דאינון שארו לה לבר. אלא כנסת ישראל לא התקשרת על ידיהו. דהא בכל אחר דלא אשתכח דכר ונוקבא כנסת ישראל דהא שריא בנייהו כלל בגין כך אומר לכהני ואמר בזאת יבא אהרן אל הקדש. דיסתכח דכר ונוקבא יע"ד לא ייעול כהנא לקדשא עד דיתנסיב. בגין דיסתתף בקשרת דכנסת ישראל. דמאן דלא חנסיב שארי לה לכנסת ישראל לבר. והיא לא אשתתפא כדדיה. ועל דא אשתכח ערבובא בזהו יומא לנבייהו. (ז) רבי יהודה אמר תא חוי הא דבני אהרן מיתו בזהו שעתא יאות הוה בכמה גויגין. חדא דלא הוה שעתא דקשרת. דהא קשרת לא סלקא אלא בזמין ידעון. דכתיב והקטיר עליו אהרן קשרת סמים בבקר בבקר. ואימתי בזהו יומא את הנרות וגו'. לאשתכחא שמן וקשרת כחדא. וכתיב ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וגו'. בזמין אלין התקריב ולא בזמנה אחרת. בר זומנא דמותנא שריא בעלמא. כמה דאערע דכתיב ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגו'. ובני אהרן לא קריבו בשעתא דשמן וקשרת משתכחי כחדא. ועוד דדחקו שעתא בחיי דאבירם. ועוד דלא חנסיבו והוו פגומין. דמאן דלא חנסיב פגים הוה. ולאו הוה כדאי לאשתכחא ברבאן בעלמא על ידו. עליו לא שריין כל שכן על ידו לאחרים. ועוד דהא פגן רווי חמרא הוו. ובגין כך ותלזא אש מלפני ה' ותאכל אותם וגו'. דהא קשרת חביב הוה מכלל חדותא דעליון ותחתון. דכתיב (ג) שמן וקשרת ישמח לב. א"ר אבא אע"פ דאוקמוס לנדב ואביהו במלה אחרת. (ד) הכי הוה ודאי. אבל קשרת עלאה הוה מכל קרבנין דעלמא. דעליה אתברכין עלאי ותפאי. וקרבנא דא דאיבו לעילא מכל קרבנין לא אתחזון אינון לקרבא. דהא לא אתנסיבו. לקרבנא לא אתחזון. כל שכן למין עליון דיתברכין על ידיהו וואי תימא ותלזא אש מלפני ה' ותאכל אותם. אמאי. לבר נש דלתא קמי מסרוניתא לברנא לה דהא מלכא אחיא לביהו ושרי צה במסרוניתא למחוי עמה.

אתא

זו הזהר

[כד] פ"י עם כל הספורות והעולמות העליונים נקשרת מרת הסלכות לקבל שפע ע"י עבודת הקשרת: [כה] פ"י שפתה תחת גבירתה: [כו] לא בקר ולא בין הערבים: [כז] בענין ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו:

בא זה המבשר לפני המלך. וירא המלך לזה האיש שרוא בעל מום. אמר המלך אין כה כבודי שעל ידי איש פגום הוא אבא אל המלכה. בתוך כך הכינה המלכה את ביתה עבור המלך. כיון שראתה שהמלך היה מוכן לבוא אליה. וזה האיש גרם שיפרד המלך ממנה. או גזרה המלכה להמית איש ההוא. כך בשעה שנכנסו נרב ואביו וקמרת בידיהם. שמחה השכינה והכינה עצמה לקבל את המלך. כיון שראה המלך אותן אנשים פגומים בעלי מומים. לא רצה המלך שעל ידיהם יבוא לשכן עמה ונפרד המלך ממנה. שראתה השכינה שבעבורם נפרד המלך ממנה. מיד ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם. וכל זה לפי שמי שאינו נושא אשה הוא פגום. לבעל מום יחשב לפני המלך. קדושת המלך המתלק ממנו ואינה שורה במקום פגום :

א) ויאמר משה אל אהרן ולאעזר ולאיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו וגו' ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה וגו'. ר' אבא אמר הרי למדנו בפעולה שלמטה נתעוררה פעולה למעלה. והפעולות שלמטה נצרך להראות כרמיון הפעולה שלמעלה. בוא וראה כל שמחה שלמעלה תולדה בשמן הקדוש הוא [כס] שמשם תצא שמחה וברכות לכל הבאורות. וכן העליין מתעמר בהשפעת השמן. ולפיכך הכהן ששמן המשיחה נמשך עליו כרמיון שלמעלה. צריך להראות שמחה והארת פנים. שלא יהיה נראה גרעון בראשו ולא בכניו. אלא שיהיה כלו שלם כרמיון שלמעלה. ולא יתראה בו פגם כלל. בשביל שלא יגרום פגם במקום אחר. בוא וראה אלמלי אלעזר ואיתמר הראו פגם בשעה שהיא בבגדיהם או בראשיהם. לא היו ניצולים בשעה ההיא. שהרי השעה עמדה לעשות דין. וע"ב למדנו בזמן שמנפה התעורר בעולם אר יעורר אדם עצמו לענין רע בעולם. כדי שלא יתעוררו הדינים עליו. מלבד אם מעורר עצמו לדבר טוב שיהיה בכוח לרחות השעה. שהרי בזמן שרדן שולט בעולם מי שהמשחית פוגע בו לוקט לו ונסתלק מהעולם. ולפיכך ולא תמותו כתיב. ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה. לפי שהם אין באים מאותו הצד של הברגים ולא יזקו. ז) א"ר שמעון בוא וראה ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב וגו'. [אלישבע ובת שבע הכל אחד [כס] בת שבע מורה על דין. לנחול המלכות ולרחוק. אלישבע. היינו שמחוברת בחסד] ויקח אהרן את אלישבע. להמתיק לה לשמחה להברר עם המלך בזיוג שלם שימצאו ברכות לכל העולמות על ידי אהרן. לפיכך צריך הכהן להמצא בהארת פנים בשמחה. הכל כרמיון שלמעלה. שהרי על ידו ברכות ושמחות נמצאות. ועל כן נהרחק ממנו הדין והדינו והעצבות. כדי שלא יופגם מהמקום ההוא שנקשר בו. ועל כן ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה. ולא הבקו. עליהם אמר בדרך ה' חילו ופעל ידיו תרצה :

ג) ויין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך וגו'. א"ר יהודה מתוך פרשה זו נשמע שנרב ואביו שהיו יין היו. משה שהודיר עתה לכרבים בזה. ר' חייא פתח **ד) ויין ישמח לבב אנוש וגו'.** אם דכהן רוצה להשכח ולהציא בהארת פנים יותר מכלם. מפני מה נאמר לו יין

אתה לקמי מלכה. חמא מלכה האי צ"ג דליאו מארי דמומין. אמר מלכה לאו הוא יקרא דלי דעל ידיו דהאי פגים איעול למסרוניתא. אדכחי אתקנת מסרוניתא ציתא למלכה. כיון דחמאת דמלכה הוא זמין למיתי לנבזה. והאי צ"ג גרים לאסתלקא מלכה מינה. כדין פקידת מסרוניתא לקטלא להסוה צר כס. כך בזמנא דעאלו נדב ואביו וקמרת בידיהו. חדאת מסרוניתא ואתקנת לקבלא למלכה. כיון דחמא מלכה אינון גברין פנימין מארי דמומין. לא בעא מלכה דעל ידיוו ייתי למשרי עמה ואסתלק מלכה מינה. כד חמאת מסרוניתא דבגיטיון אסתלק מלכה מינה. מיד ותלא אש מלפני ה' ותאכל אותם. וכל דא צנין דמאן דלא אתנסיב הוא פגים. מאריה דמומין קדם מלכה. קדושה דמלכה אסתלק מינה ולא שריא בפנימו :

א) ויאמר משה אל אהרן ולאעזר ולאיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו וגו' ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה וגו'. רבי אבא אמר הא תנין בעובדא דלתתא אתערון עובדין לעילא. ועובדין דלתתא צעיי לאחזאה כנוונא דעובדא דלעילא. תא חזי כל חדוותא דלעילא תליא צהיבא שמנא קדישא [כס] דמתמן נפיק חדוה וצרכאן לכלהו בזינין. וכהנא עלאה אתעמר צנידו דמשחא. וצנין כל כהנא דרבו משחא אתנגיד עליה כנוונא דלעילא. צעיי לאחזאה חידו ונהירו דאנפין. ולא יתחוי גרעונא צריזיה ולא צלבוזיה. אלא למחוי כלל שליט כנוונא דלעילא. ולא יתחוי ציה פנימו כלל. צנין דלא יעביד פנימו צאתר אחרא. תא חזי אלמלי אלעזר ואיתמר אתחווין פנימו צהיבא צעתיא צלבוזיון או צראשיון. לא אשתויבו צהיבא צעתיא. דהא צעתיא קיימא למעבד דינא. ועל דא תנין צעתיא דמותנא אעבר צעלמא לא יתער אינש גרמיה למלס צעלמא. צנין דלא יתערון עליה. צר אי אתער גרמיה לעצ ויכול לדחיא צעתיא. דהא בזמנא ושעתא דדינא קיימא צעלמא מאן דיערע ציה לקצי לים ויסתלק מעלמא. וצנין כך ולא תמותו כתיב. ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה. צנין דלינון לא אחיין מסמרא דכהני ו[ל] מ[ר]זין. ז) א"ר שמעון תא חזי ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב וגו'. [אלישבע ובת שבע כלל חד [כס] בת שבע דינא. לירתא מלכותא ולא תקפא. אלישבע. דאתחברא בחסד] ויקח אהרן את אלישבע. לצמחא לה למחדי לה לחברא לה צמלכא צוונא שליט. לאסתכחא צרכאן לעלמין כולהו על ידא דאהרן. צנין כך צעיי כהנא לאסתכחא צנידו דאנפין צהידו. כלל כנוונא דלעילא. דהא על ידו צרכאן וחדוון משתכחין. ועל דא אתרחקא מינה דינא וריגוא ועליבו. צנין דלא יתפגס מהסוה אתר דאתקשר ציה. ועל דא ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה. ולא כהנא. עלייהו כתיב צרך ה' חילו ופעל ידיו תרצה :

ג) ויין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך וגו'. א"ר יהודה מנו פרשתא דא שמעינן נדבד ואביו רווי חמרא סו חלואזר לון לכהני צהא. ר' חייא פתח **ד) ויין ישמח לבב אנוש וגו'.** אי צעיי כהנא למחדי ולאסתכחא צנידו דאנפין יתיר מכלא. אמאי חסיר לים חמרא

מראה בקומוט (א) דף נח : (ב) דף נט : (ג) דף ס. (ד) תליס ק"ד

דו הזהר

[כס] כי זה השמן משחת קודש מורה על הארת השפע מספירת חכמה : [כס] שניהן מרמזין על מרת המינות :

יין. הרי שמחה בו נמצאת, הארת פנים בו נמצאת, אלא לפי שהיין תחלתו שמחה וסופו עצבות. והבין תחלה וסיף נצרך להיות בשמחה ובהארת פנים. יין בא מצד סדרגת הלויים, ועד סדרגת הכהן הוא מים צלולים בהיריים. ר' יוסי אמר כל סדרגה משאלת משלה לחברתה ונבלל הכל זה בזה. ולפיכך היין תחלתו שמחה. לפי שנבלל מן מים, ולבסוף חוזר למקומו ומעציב וסרגיו ורן את הדין. רבי אבא אמר ממקים אחד יצאו יין ושמן ומים. מים ושמן שהם בבחינת ימין נוטלים הכהנים בנחלה. ושמן יותר מהכל. לפי שהוא מורה על שמחה בתחלה ובסוף. שכתוב (א) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וזן אהרן. ויין שהוא בבחי' שמואל נחלו הלויים להרים קול ולזמר ולא שותוק. שהרי יין אינו שותק לעולם. ושמן בשתיקה הוא תמיד. מה בין זה לזה. אלא שמן שהוא בשתיקה ובלחש המיד הוא בא מצד המחשבה [ג] שהיא בלחש המיד ואינה נשמעת. וע"כ השמן הוא בבחי' הימין. ויין שהוא להרים קול ואינו שותק לעולם בא מצד עולם הבינה. והלויים נוחלים צד השמאל ועומדים לומר להרים קול. והם בבחי' דין. ולפיכך כתוב ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע. לפיכך הכהן כשנכנס למקדש לעבוד עבודה אמר לו לשתות יין. שהרי מעשיו בשתיקה הם. ובשתיקה הוא מכון במה שמכוון ומוזוג למי שנצרך לזוג. וכמשיך ברכות לכל העולמות. והכל בשתיקה. ועוד שכל מעשיו הם בסוד. והיין מגלה סוד הוא. שהרי כל פעולתו להרים קול הוא עומד. (ג) רבי שמעון אמר מה שלמדנו שבני אהרן שתויי יין היו. וכי מי נתן להם יין במקום ההוא לשתות. האם תעלה על דעתך שהיו חצופים שנשבתרו מין. לא כן. אלא סוד של חכמה יש כאן. שכתוב וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה. אהלה כתוב בה"א. שכאשר בקש נח לבדוק ולחקור בחטא שהוא שברק אדם הראשון. לא להתדבק בו אלא להבין ולתקן העולם. ולא היה יכול. סחט ענבים לבדוק בכרם ההוא [א] כיון שהגיע לזה אז וישכר ויתגל בתוך אהלה של כרם ההוא. ולא הי' לו כח לעמד. ולפיכך ויתגל. שהי' מגלה פרצו של העולם שהי' סתום. ועל זה כתוב (ג) ואל תקרב אל פתח ביתה. כדמיון זה דענין שבני אהרן שתויי יין היו. וראי מן אותו היין נשתכרו. וש"כ ויקריבו לפני ה' אש זרה. כתוב כאן אש זרה. וכתוב שם (ד) לשמרך מאשה זרה. והכל ענין אחד:

(ה) וידבר ה' אל משה ואמר אהרן לאמר אליהם וגו' ואת החיה אשר תאכלו. מפני מה נשתנה כאן שכתוב אהרן. אלא לפי שהוא היה קים המיד להבריל בין רטמא ובין המהור. שכתוב להבריל בין רטמא ובין המהור. רבי אבא פתח ואמר מי האיש החפץ חיים וגו'. נצור לשונך מרע וגו'. מור מרע וגו'. וכתוב (ו) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. מי האיש החפץ חיים. איזה חיים [ג] אלא זה החיים שנקרא עולם הבא. ושם שורה החיים. וע"כ למדנו עץ חיים היא. פירוש שהיא עץ מאותן החיים. עץ הנמוע באותן החיים. וע"כ מי האיש החפץ חיים כתוב. אזהב ימים לראות טוב. איזה ימים [ג] אלא זה הוא שם המלך הקדוש המהובר באותן ימים העליונים

מראה מקומות (א) תלים קל"ג (ב) נח ע"ג (ג) פסלי ה' (ד) ט"ז (ה) ט"ז (ו) פסלי כ"א

זיו הזהר

חמרא דהא חידו זיה אשתכת. נהירו להנפין זיה אשתכת אלף שירותא לחמרא חדותא סופיה עליכו. וכבאל שירותא וסיומא זעי חדותא ונהירו להנפין. יין אחי מספרא ליומיו. וספרא דכהנא מיון ללילין נהירין. ר' יוסי אמר כל חד חזר אויף לחזריה וכליל כלל דא זדא. ובגין כך חמרא שירותא חדותא בגין דכליל מגו מיא. ולבחר אהדר לאתריה ועליז רגניו ודאין דינא. ר' אבה אמר מאתר חד נפקו יין ושמן ומים. מים ושמן לימינא נסלי כהני וירתי לון. ושמן יתיר מכלא. דאיהו חדותא בשירותא וסיומא. דכתיב (א) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וזן אהרן. ויין לשמאלא ירתי ליומיו לארמא קלא ולומרא ולא לשתיק דהא חירא לא שתיק לעלמין. ושמן כחשאי הוא תדיר מאי זין הוי להאי. אלף שמן דאיהו כחשאי ובלחישו תדיר אחי מספרא דמחשבה [ג] דאיהו בלחישו תדיר ולא אשתמע. ועל דא איהו מימינא. ויין דאיהו לארמא קלא ולא שתיק לעלמין אחי מספרא דאיהו וירתי ליומיו לספר שמאלא וקיימי לומר לארמא קלא. וקיימי זדינא. ובגין כך כתיב ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע בגין כך כהנא כל ייעול למקדשא למפלה פולחא חסיר ליה למשתי חמרא. דהא עובדוי כחשאי חיוני. וכחשאי אסתוון במה דאהכוון וזוג למאן דזוג. ונגיד זככאן לעלמין כלהו. וכלא כחשאי. ועוד דעובדוי כלהו זככאן וחירא מגלי ריין הוא. דהא כל עובדוי לארמא קלא קאים. (ג) רבי שמעון אמר מה דתיקן דזכי אהרן שתויי יין הו' וכי מאן יהי לון חמרא זכהו אחר למשתי. אי סלקא דעתך דאיהו חליטין הו' דרוו המרא. לחו הכי. אלף רזא דחכמתא איהו הכא. דכתיב וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה אהלה כתיב זיה"א. דכ זעי נח לזכדק זכהו חזבא דזדק חרס הרשון. לאו לאתדבקא זיה אלף למנדע ולאקנא עלמא ולא יכיל סחט ענבין למזדק זכהו כרם [א] כיון דמשא להאי כדן וישכר ויתגל בתוך אהלה דההוא כרם. ולא הוה לי' חילא למייקס ובגין כך ויתגל. גלי פרזא דעלמא דהוה סתים ועל דא כתיב (ג) ואל תקרב אל פתח ביתה. כגונא דא זכי אהרן שתויי יין הו'. ודאי מההוא חמרא רוו. הה"ד ויקריבו לפני ה' אש זרה. כתיב הכא אש זרה. וכתיב חסד (ד) לשמרך מאשה זרה וכלא חד מלה.

(ה) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם וגו' ואת החיה אשר תאכלו. מאי שנא הכא אהרן. אלף בגין דאיהו קיימא תדיר לאפרשא זין מסאבא ובין דכיא דכתיב להבדיל זין הסמא ובין הסבור רבי אבה כתב ואמר מי האיש החפץ חיים וגו'. כלור לשוקי מרע וגו'. סור מרע וגו'. וכתיב (ו) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. מי האיש החפץ חיים. מאן חיים [ג] אלף הלין חיים דאקרון עלמא דתתי. וחיים תמן שריין. וע"ד תנינן עץ חיים היא. חילנא מאינון חיים. חילנא דאהנפע זאינון חיים. וע"ד מי האיש החפץ חיים כתיב. אזהב ימים לראות טוב. מאן ימים [ג] אלף דא הוא שם המלך דמלכא קדישא דלחידא זאינון וימיו עלאין

[א] היינו עולם החכמה שנקרא אבא: [ב] הענין שבקשו לדעת ולהבין כמה גדול כח הספרא אחרא. ויררו ונלאו לעלות: [ג] קשי ליה דהילל מי האיש החפץ לחיות [ג] קשי' לי' דהיה די לומר ואזהב לראות טוב:

עלאין דלקרון ימי השמים על הארץ. ימי השמים ודלי. על הארץ ודלי [לד] מאן דבעי חיים דלעילא למהוי ליה חולקא בכו. ומאן דבעי יומין עלאין לאתדבקה בכו ולרחמא לכו. ינער פומיה מכלא ינער פומיה ולישנא ינער פומיה ממילכא ומזשתיא דמסאב דנפשא. ומרחקא לבני מלינון חיון ומלינון יומין. וינער לישיגיה ממלין צישין דלל מסאב בכו. ויתרחק מנייהו ולא יחא ליה חולקא בכו. תא חזי פומא ולישן אחר עלאה הכי אקרי [לה] ובג"כ לא יפגים איניס פומיה ולישיגיה. וכל שכן לאסתאבא נפשיה וגרמיה [לו] בגין דאסתאב הוא בעלמא אחרא והא אוקימנא ואת החיה אשר תאכלו מכל הבכמה וגו'. האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאן סיפיה רישיה. ואת החיה צקדמיתא ולבשר מכל הבכמה. אלא קציה בכל זמנא זמנא דישרא מנשרי נפשייהו וגרמיהו דלל לסאבא לון. ודלי וזת החיה אשר תאכלו [לז] יסון שכיחין צקדושה עלאה לאתדבקה צשמי. צציריו דהיהו צהמה צצירינא לכו למיכל. לא תסאבו בכוון ותהווין דבקיין צשמי. וכל זמנא דלאו אינין נשרין נפשייהו וגרמיהו מציכלא וישתיא. יתדבקיין באתר אחרא מסאבא לאסתאבא בכו. ובגין כך כתיב ואת החיה אשר תאכלו מכל. מע"ל ודלי. ודליהו רוא דשיא קדישא לאתדבקה ציה הבכמה אשר על הארץ [לח] בגין דהאי מיכלא דהיהו צהמה אשתכח דכיה ולא יסחב לכו. ויהא לכו חולקא צשמי לאתדבקה ציה. תו ואת החיה אשר תאכלו בצפרעה כתיב בזאת תדע כי אני ה'. הא זא"ת לקבץ לאתפרעא מיקד [לט] אוף כחא ואת החיה אשר תאכלו מכל הבכמה. הא זא"ת לקבליכון לאתפרעא מנייהו אי תסאבוין נפשוון. מאי טעמא. בגין דנפשתכון מנה הוו. ואי אהון תסאבוין להכוח דילק הא זא"ת לקבליכון אי לשצ היה קיימא לגביכון. אי לבזס היה קיימא לגביכון: א"ר אלעזר ואת החיה אשר תאכלו מכל הבכמה [מ] מכל אינון דאחידין מן ססר דא שארי לכו למיכל. וכל אינון דלל אחיין מססר דא חסיר לכו למיכל. בגין דהיי צצירין דאחיין מססר דא. ואית דחתיין מססר אחרא מסאבא [מא] וסימנא דלהון דכתיב כל

העליינים שנקראים ימי השמים על הארץ. ימי השמים בודאי. על הארץ בודאי [לד] מי שמבקש חיים שלמעלה שיהיה לו חלק בהם. ומי שמבקש ימים העליונים להתדבק בהם ולאבה אותם. ישמר פיו מכל רע. ישמר פיו ולשונו. ישמר פיו ממאכלות וממשקאות הכטמאים לנפש. ומיחקים לאדם מאותן חיים ומאותן ימים. וישמר לשונו מדבורים רעים שלא יטמא בהם. ויתרחק מהם ולא יחיה לו חלק בהם. בוא וראה פה ולשון כך נקרא מקום עליין [לה] ולפיכך אל יפגם אדם פיו ולשונו. וכל שכן לטמא לנפש ולגופו [לו] לפי שעי"ו הוא נטמא בעולם אחר וזה נתבאר: ואת החיה אשר תאכלו מכל הבכמה וגו'. מקרא זה איך החלתו סיפו ואין סופו תחלתו. בתחלה ואת החיה ואחר כך מכל הבכמה. אלא אמר הקב"ה בכל זמן שישראל משמרים נפשותם ועצמותם שלא לטמא אותם. ודאי ואת החיה אשר תאכלו [לז] יהיו נמצאים בקדושה העליונה להתדבק בשמי. בבירור מין בהמה היה שנידורתי לכם לאכל. אל תטמאו בהם ותהיו דבקים בשמי. וכל זמן שאין הם משמרים נפשותם ועצמותם מן מאכלות ומשתאות אסורות. יודבקו במקום אחר הטמא להטמא בהם. ולפיכך כתוב ואת החיה אשר תאכלו מכל. מע"ל ודלי. שהוא סוד השם הקדוש להתדבק בו. הבהמה אשר על הארץ [לח] לפי שזה המאכל של הבהמה היה נמצא סתור ולא יטמא לכם. ויהיה לכם חלק בשמי להתדבק בו: ועוד ואת החיה אשר תאכלו. בפרעה כתוב בזאת תדע כי אני ה'. הרי זא"ת לנגדך להפרע ממך [לט] אף כאן ואת החיה אשר תאכלו מכל הבכמה. הרי זא"ת לנגדכם להפרע מכם אם תטמאו נפשותיכם. מה הטעם. לפי שנפשותיכם ממנה נתהוו. ואם אתם תטמאו לזה שהוא שליה הרי זא"ת לנגדכם. אם לטוב היא קיימת אצלכם. אם לרע היא קיימת אצלכם: א"ר אלעזר ואת החיה אשר תאכלו מכל הבכמה [מ] מכל אותן דנאחיים בצד הקדושה מותר לכם לאכל. וכ"ל אותן שאין באים מצד הקדושה אסור לכם לאכל. לפי שיש בהמות הבאות מצד הקדושה. ויש הבאות מצד אחר הטמא [מא] והסימן שלהם שכתב כל מפרסת

זיו הזהר

[לז] ימי השמים אלה הספירות שהן בבחינת זכר השמיעים על הארץ. היינו סלכות שנקראת ארץ [יז] פה ולשון מרסו על סלכות ויסוד: [לז] פה שנתמטם מסאבולת אסורות. וכך פירוש הספוק. נצור לשונך מרע. היינו מלאכול דבר האסור ושפתוך מרוב מרסה. היינו דיבור האסור: [לז] פירוש שתוכו להיות דבוק בהשכינה הקדושה שנקראת זא"ת. ונקראת חיה. כיודע סוד המאמר חיה אחת יש ברקיע וכו' על ידי שתהיו נשמים מלאכול השמאים לכם: [מ] פה שעי"ו מאכל כשר יש בכח לנרום יהודי יסוד ומלכות הוי"ה אדני. כיודע שמאכל בני הוי"ה אדני. ותיבת כ"ל רמו על יסוד. ותיבת בהמ"ה שבני"ו ב"ן רומו על סלכות שמקנין בה השם הוי"ה במילוי הוי"ה. ועל הארץ פה שהשם ב"ן הוא על הארץ. היינו סלכות שנקראת ארץ: [מ] כי המלכות נקראת חרב נוקמת נקם ברית: [מ] כונת ר"א נ"כ כנ"ל כי מכל הבהמה אשר על הארץ מרמו על אותן הבע"ה אשר שפע החיות שלהם בא מן יתוד יסוד ומלכות קב"ה ושכינתיה הוי"ה אדני. כנרסו בתיבת מסא"ל: [מא] ראיתי להאריך כאן קצת. לבל יעלה על הדעת על הדבין הרבנים כששטן שבעלי חיים הטמאים באים ונבראים מצד הטמא שהיא ממשה בני צעם מששלת אלהית שאינה תלויה בהקדושה. כלהג הכסילים שבביאים ראייה מכאן שדעת הוזהר הוא שיש פועל טוב לבד ופועל רע לבד. והולים עצמם בדרכי הוזהר לקמן דאית בעיריין דאחתיין מססר דא ואית דאחתיין מססר דא אחרא מסאבא. אבל רע שח"ו לחשוב כן. כי השטן וכל חילולותיו בראם הוזהר האחד יתברך שמו להיות פועלים הריגים והקונשים כוח העולה. וזה דבר מוכרח להנהגת העולם שלא יהי' עולם הפקר. כנכנר בזהר פרישת אמור דראש השנה ביום על ה' והאלהים עשה שיראו מלפניו. מאי עשה. עשה להאי קטרגנא ואתקין ליה קמיה למהוי סיפא שגנא על כל עלמא בגין דידתלן קמי קב"ה בלהו. והבורא ית"ש הסתיר והרחיק קדושתו ואורו סגנו ככתוב לא יגודך רע. וכמו למשל במלכותא דארעא המלך מוכתר העם שאין בלבו הטוב והטהור כל תכונה רעה כל ויכל לראות ולדבר פנים בפנים עם התליון ההוגן נפשות. הגם שהורגם ע"פ דינא דמלכותא. וכדמיון זה במלכותא דרקיע ברא הבורא ית"ש להמלך וקן וכסיל שבת אמר. ששבנו השתלשלות כל מיני המוקים שבעולם נתן לן כח גדול להרע והרחיק והסתיר אור הקדושה מסנו. עד שהוא טועה והושב עצמו שהוא נ"כ כורא וכל יכול. ולכן נקרא מקד וקן ובסיל. אבל האמת שכל כחו ומשלתו נשפע לו בהסתיר מן הקדושה בבחינת אהוריית. ובעבור זה נקרא בשלשון הקבלה בשם סטרא אחרא. מלשון אהוריית. וכל בעלי חיים הטמאים שורשם בהסטרא אחרא. ומשם בא להם כח חיותם. ועי"ו שישראל אוכל את בשרם הטמא נטמא נפשו וגופו: ועוד תדע שבזמן הזה נתגלה מסתרי השבט שנטמאים בעולם יצורים קטנים מאד הנקראים. באצילקין או מוקרבים. שאי אפשר לראותן בעין ששופט רק ע"י כלי ראות גדול. והם מחוללי כל מיני תולדות ומטמאים אהור ונפ הדם שבגוף האדם. כי לכל מחלה ומחלה יש מין מוקרבים מיוחד הפולטים ארס חזק מאד לתוך הדם שבתוך האדם עד שמביאים עליו המחלה. והם סתריים עצמם מאד. וכוונתו סתריים על מקום אי נקי. וכלשון התורה הרי זה ענין טומאה. וזה דבר המובן שבהם משתלשל מצד הסטרא אחרא כמון כן כל המוקים והשדים. ועתה מצאו חכמי הפסוק ע"י כלי ראות הגדול בכמה מיני בעלי חיים טמאים וכתובם בצד החזיר והכלב אלו מוקרבים הארטיים מחוללי מחלות מות. והנה מעתה מוכן שהבעלי חיים טמאים שאמרם התורה הוא או לבעבור

מפרסת פרסה. ולמדנו הסימנים של כלם. וכלם נרשמו בההוב. ולפיכך כל מי שאוכל מאותן הבאות מצד הטימאה נטמא בהם. ומכמא את נפשו הבאה מצד הפרזר: רבי שמעון אמר כלל של הכל. כמו שיש עשרה כתרים של האמונה למעלה. כך יש עשרה כתרי כשפים של טומאה למטה. וכך הגבירים הנמצאים בארץ יש מהם הנאחזים בצד הקדושה. ויש מהם הנאחזים בצד הטומאה. ואם תשאל הלא עז שורה רוח טומאה בו. לא כן. שאם רוח טומאה שורה בו היה אסור לנו לאכלו. אלא שעוברים בתוכם ומתגלים לנגדם. ואין שורים לדור בהם. שכאשר רוצים לשרות בהם רוח אחר עובר עליהם ונפרדים מגופם. ואין יכולים לשלוט בגופם. ועל כן מותר לנו לאכול. בוא וראה כשבאים רוחות הטומאה לשלוט בהם עובר שם רוח אחד. וזקפים עיניהם ורואים הסימנים שלהם ונפרדים מהם. אבל מתגלים לנגדם. ולא נאסרו לנו לאכול. ובין בבדידות בין בחיות בין בעופות בין בדגי הים. בכלם יש צרורה בחינת ימין או שמאל. וכל מי שבא מצד בחי' הימין מותר לנו לאכול. וכך אותן הבאים מצד בחינת השמאל אסור לנו לאכול. לפי שמדרגת כלם טמאה היא. ורוח טמא שורה בהם ודר בהם. וע"כ רוח הקדוש של ישראל אל יתערב בהם ואל יטמא בהם. כדי שיהיו נמצאים קדושים ויכריזו למעלה ולמטה. אשרי חלקם של ישראל שהמלך הקדוש בחר בהם. ורוצה למדר אותם ולקדש אותם על הכל. לפי שנאחזים בו:

מפרסת פרסה. וגמרינו רשימין דכלהו. וכלהו ארשים לכו קרא. ובגין כך כל מאן דאכלי מאינון דאמין מספרא דמסאבא אסתאב צבו. וסאיצי לנפשיה דאמין מספרא דכיא: רבי שמעון אמר כלל דכלא. כמה דאית עשר כתרין דמסימנא ליעלא. כך אית עשר כתרי דתרי מסאבא לתתא. וכל מה די צארעא מנייהו אחידן צספרא דא. ומנייהו אחידן צספרא אחרא. ואי תימא האי עז דשריא עליה רוח מסאבא לגו. לאו הכי. דאי רוח מסאבא שריא ציה אסיר לן למיכל. אלא אעבדן צגווייהו ויתחזון לקצליהו. ולא שריין לדיירא צבו. דכז אינון שריין רוח אחרא אעבר עלייהו ופרישן מגרמייהו. ולא שלטי צבו צגרמייהו. ועל דא שרי לן למיכל. תא חזי כיון דאמין לשלשאה צבו אעבר רוחא חדא זקפן עייניו והמאן רשימין דלסון ואתפרשן מנייהו. אכל דאמין לקצליהו. ולא אסירי לן למיכל. ובין צבעירי צין בחיותא צין בעופי צין צגווי ימא. צכלהו אפחזון ימינא ושמאלא. וכל מאן דאמין מספרא דמסימנא דמינא שרי לן למיכל. וכל אינון דאמין מספרא דמסימנא אסיר לן למיכל. בגין דרגא דכלהו מסאבא איסי. ורוח מסאבא שריא צגווייהו ודרי צבו. וע"ד רוחא קדישא דישראל לא יתערב צבו ולא יסתאב צבו. בגין דישחכחון קדישין וישתמודעון ליעלא ותתא. זכאס חולקיהו דישראל דמלכא קדישא אחרעי צבו. וצעי לדכאס לכו ולקדשא לכו על כלא. בגין דאחידן ציה:

א) תשקלו את נפשותיכם וגו' ונטמאתם צם וגו' והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני. א"ר שמעון תא חזי כתיב צ) ישראל אשר צך אהפאר. אי קבי' מתפאר צבו צישראל היאך אמין לאסתאבא ולאדבקא צספרא מסאבא. ועל דא כתיב והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם וגו'. מאן דאיבו צדיוקא דמלכא לא לצעי ליה להתפרשא מחורווי דמלכא. ובגין כך רשיב לכו קבי' לישראל כל אינון דאמין מספרא דא. וכל אינון דאמין מספרא אחרא. זכאס חולקיהו דישראל דכתיב צבו ג) כל רואיהם יכירו כי הם זרע צדק ה'. צדק ה' ממש. צדק ה' צכלא. ותא חזי כל מאן דאכלי מאינון מאכלי דאסירי אדבק צספרא אחרא. ונגיל נפשיה וגרמייהו. ורוח מסאבא שריא עליה. ואחזי גרמייהו דליית ליה חולקא צכלאס עלאה. ולא אמי מספריה ולא אדבק ציה. ואי יפסו ככי מהאי עלמא אחידן ציה כל אינון דאמין מספרא דמסאבא. ומסאבין ליה ודיינין ליה כצר כש דאיבו געלא דמאריה. געלא צהאי עלמא וגעלא צעלמא דאמין. וע"ד כתיב ונטמאתם צם. צלא אל"ף. דלא אשתכח אסותא לנעוליה. ולא נפיק ממסאבותיה לעלמין [מז] ווי לון ווי לנפשייהו. ללא יתדבקן צלרורא דחי לעלמין דהא אסתאבו. ווי לגרמייהו. עלייו כתיב ד) כי תולעתם לא פתום וגו' והי דראון לכל צצר. מסו דראון. סרסוכא. מאן גריס ליה דא. סהוא ססר דאדבק ציה. ישראל אמין מספרא דמינא. אי אדבקן צספר שמאלא סא פגמין לספר דא. ופגמין לגרמייהו ופגמין לנפשייהו. פגמין צעלמא דין ופגמין

א) תשקלו את נפשותיכם וגו' ונטמאתם צם וגו' והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני. א"ר שמעון בוא וראה כתוב צ) ישראל אשר צך אהפאר. אם הקב"ה מתפאר בהם בישראל איך יבאו להטמא ולהתדבק בצד הטומאה. ועל זה כתוב והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם וגו'. מי שהיה צצורת המלך אין לו להפרש מדרכי המלך. ולפיכך רשם להם הקב"ה לישראל כל אותן הבאים מצד המוב. וכל אותן הבאים מצד הטומאה. אשרי חלקם של ישראל שכתוב בהם ג) כל רואיהם יכירו כי הם זרע צדק ה'. צדק ה' ממש. צדק ה' בכל. ובוא וראה כל מי שאוכל מאותן מאכלות האסורות נדבק בצד הטומאה. ומתערב נפשו וגופו. ורוח טמא שורה עליו. ומראה בעצמו שאין לו חלק באל עליון. והוא לא בא מצד הקדושה ולא נדבק בה. ואם יצא כך מזה העולם נאחזים בו כל אותן הבאים מצד הטימאה. ומטמאים אותו ודנים אותו כאיש שהוא מתועב לרבנו. מתועב בעולם הזה ומתועב בעוה"ב. וע"כ כתוב ונטמאתם צם. בלי אל"ף. שאין רפואה נמצאת להועבתו. ואינו יוצא מטמאתו לעולם. [מז] וי לדם וי לנפשותם. שלא יודבקו בצדור החיים לעולם שדרי נטמאו. וי לנפשותם. עליהם כתוב ד) כי תולעתם לא תמות וגו' והיו דראון לכל צצר. סרו דראון. סרחון. מי גרם ליה זה. צד ההוא שהתדבק בו. ישראל באים מצד בחינת הימין. אם מתדבקים בצד בחי' השמאל הרי פוגמים לצד הימין. ופוגמים לנפשותם ופוגמים לנפשותם. פגומים בעולם הזה ופגומים

מראה מקורות א) דף מא: ב) יע"י ע"פ ג) יע"י ס"א ד) ט"ס פ"ז

זין הוזהר

שהם פגומים וסממנים הנפש שעי' אכילתן נולדו באדם מדות רעות להיות בעל תאוה או אכזריות ועוד כדומה. או לכבוד הסכנת שפסילים את נוף האדם במחלות מסוכנות. ובלתי ספק שברכות הימים יתגלה לחכמי השבע עוד ענינים נסתרים ויבינו פסעים נסתרים שבהרבה מצות לא תעשה שהן כבתוב דרכיה דרבי נועם וכל נתיבותיה שלום: ומאן כיון שבשרו חלבו ודמו נתגדלו ונתרכו סן מאכלות האסורות. ולפיכך כתוב ונטמאתם בלא אל"ף כי נטמאתם מזה והולך בהשך:

ופגומים בעולם הבא. כל שכן מי שהתדבק בצד הטומאה [במאכלות אסורות] שהכל מקושר זה בזה. וכתוב כי עם קדוש אתה לה' אלהיך וגו' :

ר' יוסי פתח ואמר (א) כל עמל האדם לפיהו וגו'. עיינתי בדברי שלמה המלך שכלם מקושרים בחכמה עריונה. כל עמל האדם לפיהו. מקרא זה על השעה שדנים לו לאדם בעולם ההוא נאמר. כל הדין ההוא וכל מה שסובל בעולם ההוא. ונוקמים ממנו נקמות של עולם הזה. לפיהו. בשביל פיהו כל זה. שלא שפרו וסימא לנפשו. ולא נדבק בצד החיים בצד בחינת הדין. וגם הנפש לא תמלא. לא תשתלם עונשה לעולם ולעולמי עולמים. ד"א לא תמלא. לא תקנה שלמות לעלות למקומה לעולם. לפי שהרי נטמאה ונרדקה בצד הטומאה. (ב) ובעבור זה כתוב והתקדשתם והייתם קדושים. מי שמטמא עצמו מלמטה מקדשים אותו מלמעלה. מי שמטמא אותו מלמעלה אותו מלמטה. מקדשים אותו מלמעלה מוכן. שהרי קדושת רבונו שורה עליו. אבל מטמאים אותו. מאיזה מקום. ואפשר תאמר מלמעלה. וכי שורה טומאה למעלה. א"ר חייא זהו שלמדנו שבפעולה שלמטה נתעוררה פעולה למעלה. אם הפעולה שלמטה היא בקדושה. נתעוררה קדושה שלמעלה ובאה ושורה עליו ונתקדש בה. ואם הוא מטמא עצמו למטה. נתעורר רוח טומאה למעלה ובא ושורה עליו ונטמא בו. שהרי בהפעולה תולה הדבר. שאין לך טוב ורע קדושה וטומאה שאין למו עיקר ושורש למעלה. ובהפעולה שלמטה נתעוררה פעולה שלמעלה. מה שתולה במעשה נתעורר למעלה ע"י העשיה ונעשית הפעולה. ומה שתולה בדבור. נתעורר ע"י דבור. כאשר נגזר בדבור למטה נתעורר כך למעלה. ואם תשאל מה יתעורר ע"י דבור. אלא כך כתוב (ג) ודבר דבר. זה הדבור יעורר ענין אחר למעלה שנקרא דבר [מג].. שהרי למדנו שזה הדבור עולה ובוקע רקיעים עד שנתישב במקומו ונתעורר מה שנתעורר. אם טוב טוב. אם רע רע. ועל כן בחוב ונשמרת מכל דבר רע.

(ד) רבי יצחק אמר כל מי שמטמא עצמו במאכלות אסורות כאלו עובר עבודה זרה. שהיא תועבת ה'. וכתוב לא תאכל כל תועבה. מי שעובר עבודה זרה יוצא מהצד של חיים. יוצא מהרשות הקדוש ונכנס ברשות אחר. וכן מי שמטמא עצמו במאכלות אסורות יוצא מהצד של חיים ויוצא מהרשות הקדוש ונכנס ברשות אחר. ולא עוד אלא שנמטא בעולם הזה ובעולם הבא. וע"כ ונמטתם במ כתוב בלי א"ף. וכתוב ולא תשקצו את נפשותיכם בברמה ובעוף ובכל אשר תרמש הארמה אשר הברלתי לכם לבטא. מזהו לטמא. לטמא להעמים עובדי כו"ם. שהרי הם מטמאים ומצד הטומאה הם באים. ובל אחר נדבק בשורשו. רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו. אמר לו מה שלמדנו שעתיד הקב"ה לטהר להם לישראל. במה. א"ל בזה שכתוב (ה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'. כיון שנטהרים מתקדשים. וישראל שדבקם בו בהקב"ה קדש נקראים. שכתוב (ו) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. וכתוב ואנשי קדש תדיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. וכאם הם ישראל שהקב"ה אמר

ופגומין בעלמא דחתי. כל שכן מאן דאתדבק בספרא דמסאבא [במאכלי דאסירי] דכלא אחיד דא דלא. וכתיב כי עם קדוש אתה לה' אלהיך וגו' :

רבי יוסי פתח ואמר (א) כל עמל האדם לפיהו וגו'. אסתכלנא במלי דשלמה מלכו דכלהו אחידן בחכמה עלאה. כל עמל האדם לפיהו. האי קרא בשעתא דדיינין ליה לבר כש בההוא עלמא כתיב. כל ההוא דינא וכל מאי דסביל בההוא עלמא. ונקמין מיניה נקמתא דעלמא דא. לפיהו. בנין פיהו. דלא נסיר ליה וסאיב ליה לנפשיה. ולא אתדבק בספרא דחיי בספרא דימינא. וגם הנפש לא תמלא. לא תשתלים דיכא לפגם ולעלמי עלמין. ד"א לא תמלא. לא תשתלם לסלקא לאתרהא לעלמין. בנין דהא אסתאבת ואתדבקת בספרא אחרא. (ב) ובנין דא כתיב והתקדשתם והייתם קדושים. מאן דמקדש גרמיה מלרע מקדשין ליה מלעילא. מאן דמסאיב גרמיה מלרע מסאיבין ליה מלפילא. מקדשין ליה מלעילא יאות. דהא קדושה דמאריה שריא עליה. אבל מסאיבין ליה. מאן אתר. ואי תימא מלעילא. וכי מסאיבא שריא לעילא. א"ר חייא היינו דתינין בעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא. אי עובדא דלתתא היא בקדושה. אתער קדושה דלעילא ואחי ושריא עליה ואתקדש ציה. ואי שריא אסתאב לתתא. אתער רוח מסאיבא לעילא ואחי ושריא עליה ואסתאב ציה דהא בעובדא תליא מתתא. דהא לית לך סב וביש קדושה ומסאיבא דלית ליה עקרא ושרשא לעילא. ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא. מאי דתליא בעובדא. בעובדא אתער לעילא ואתעביד עובדא. ומאי דתליא במלין. במלין. כד אתגזר במלה אתער הכי לעילא. ואי תימא מלה מאי אתער. אלא הכי כתיב (ג) ודבר דבר. האי דבר אתער מלה אחרא לעילא דאקרי דבר [מג].. דהא תנינן האי מלה סלקא וזקע רקיעין עד דלתישבא בדוכתהא ואתער מאי דאתער. אי סב סב. אי ציש ציש. ועל דא כתיב ונשמרת מכל דבר רע.

(ד) רבי יצחק אמר כל מאן דאסתאב במאכלי דאסירי כללו פגל לטעודה זרה. דליהי תועבת ה'. וכתיב לא תאכל כל תועבה. מאן דפגל לע"ז נפיק מספרא דחיי. נפיק מרשותא קדישא ועייל ברשותא אחרא. אוף מאן דאסתאב צהני מיכלי נפיק מספרא דחיי ונפיק מרשו קדישא ועייל ברשותא אחרא. ולא עוד אלא דאסתאב צהאי עלמא ובעלמא דחתי. וע"ד ונמטתם צכ כתיב בלא א"ף. וכתיב ולא תשקצו את נפשותיכם בצדמה ובעוף ובכל אשר תרמוש הארמה אשר הברלתי לכם למתא. מהו למתא. למתא לעמין עובדי כו"ם. דהא אינון מסאיבין ומספרא דמסאבא קא אחיין. וכל חד אתדבק בחתריה. רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אביו. א"ל הוה דתינין זמין קב"ה לדכאה להו לישראל. במאי. א"ל במאי דכתיב (ה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'. כיון דאתדכאן מתקדשן. וישראל דאתדבקן ציה בקב"ה קדש אקרון. דכתיב (ו) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. וכתיב ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. וזכאין אינון ישראל דקב"ה קאמר

טראה מקומות (א) קולתא' ט דף לא: ט יס"י' י"ח (ז) דף מג. (ה) יחוקאל ל"ז (ו) יס"י' ב'

זין הזהר

[מג] זו מרת המלכות שסמנה בא כת הרבור. וכל עיני עולם הזה מתנגנים על פי פקודת מרת המלכות :

אמר עליהם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני. לפי שכתוב ובי הדבק, וכתוב לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום הללויה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן: קאמר עלייהו והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני. בגין דכתיב ובו מדבק. וכתיב לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום הללויה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת תזריע

א אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ. לִמְדוּנו אִשָּׁה מִזְרַעַת תַּחֲלָה יוֹלֶדֶת זָכָר. אִמֶר ר' אַחָא הָרִי לִמְדוּנו שְׁהִקְבָּה נֹזֵר עַל הַטֶּפֶה הָיָא אִם תּוֹרִיה זָכָר. אוֹ שְׁתַּהִיָּה נִקְבָּה. וְאִתְּה אִמְרַת אִשָּׁה מִזְרַעַת תַּחֲלָה יוֹלֶדֶת זָכָר [א] אִמֶר יוֹסִי וְדַאי שְׁהִקְבָּה סִבְחִין בֵּין טַפַּת זָכָר וּבֵין טַפַּת נִקְבָּה. וְלַפִּי שִׁמְבָחִין בְּהַ נוֹזֵר עֲלֶיהָ אִם תַּהִיָּה זָכָר אוֹ נִקְבָּה [ב] וְאִמֶר אַחָא וְיִלְדָה זָכָר, וְכִי כִיּוֹן שְׁמוֹרַעַת מִיַּד יוֹלֶדֶת. שְׁכַתּוֹב וְיִלְדָה. מִקְרָא זֶה כִּךְ הִי צְרִיךְ לוֹמַר. אִשָּׁה כִּי תִהְיֶה וְהִלְדָּ זָכָר. מְהוּ כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה. אִמֶר יוֹסִי אִשָּׁה מִן הַיּוֹם שִׁמְתַעֲבַרְתָּ עַד הַיּוֹם שִׁיּוֹלֶדֶת [ג] אֵין לָהּ בַּפִּיָּה אֵלָא הַלִּידָה שְׁלָהּ שִׁתְּצַפֵּה שִׁתְּלַד זָכָר. וְעִכְ"כ כְּתוּב אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר [ג] אִמֶר אַבְא בּוֹא וְרֵאֵה בִּשְׂעָה שְׁהָאֲדָם בָּא לְהִתְקַדֵּשׁ לְהוֹדוּם בְּאִשְׁתּוֹ בְּכוּנָה קְדוּשָׁה שְׁלֹו. נִתְעוֹרֵר עֲלֵיו רֹחַ קְדוּשָׁה הַכּוֹלֵל זָכָר וְנִקְבָּה. וְהִקְבָּה מְרַמֵּז לְמַלְאָךְ אַחַד הַמְּמוּנָה עַל הַרְיוֹן שֶׁל הָאֲנָשִׁים. וּמוֹסַר כִּידוֹ אֵת הַרְחוֹק דְּהוּא. וּמוֹדִיעַ לוֹ לְאִיּוֹה בְּקוּם יַפְקִיד אוֹתוֹ. וְשִׁכְ"כ [ג] וְהַלִּילָה אִמֶר הוֹרָה גַבְרָ. הַלִּילָה אִמֶר לְאִוְתוֹ הַמְּמוּנָה הוֹרָה גַבְר מַפְלִיגִי [ד] וְהִקְבָּה מִצְוָה לְהַרְחוֹק הָיָא כִּךְ מַה שְׁנִצְרַךְ לְצוּת אוֹתוֹ. וְזֶה נִתְבָּאֵר. אוֹ יוֹרֵד הַרְחוֹק וְצֵלֵם אַחַד עִמּוֹ. אוֹתוֹ הַצֵּלֵם שְׁעַמֵּד לְמַעֲלָה בְּדַמִּית הָאִישׁ הַזֶּה. בְּצֵלֵם הַזֶּה מִתְגַּדֵּל. בְּצֵלֵם הַזֶּה הוֹלֵךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְשִׁכְ"כ [ד] אֵךְ בְּצֵלֵם יִתְרַלֵךְ אִישׁ. כֹּל זֶמַן שֶׁהַצֵּלֵם הַזֶּה נִמְצָא עִם הָאֲדָם. הוּא מִתְקַיֵּם בְּצֵלְמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְשִׁנִּים הֵם שֶׁתַּחֲבֹרוּ בִּיחַד. וְשִׁלְמָה דְּמִלֵךְ הַזֶּה־רִי לְאֲנָשִׁים וְאִמֶר. עַד שִׁפּוּחַ הַיּוֹם וְנִסּוּ הַצֵּלִילִים. שְׁנִים. וּבּוֹא וְרֵאֵה בִּשְׂעָה שֶׁהַנְּשֵׁמָה יוֹרֶדֶת לִיכְנֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה. יוֹרֶדֶת לִנְן עַרְן שְׁבֹאֲרֵךְ. וְתֵרֵאֵה הַכְּבוֹד שֶׁל רֹחוֹת הַצַּדִּיקִים שְׁעוֹמְדִים שׁוֹרֹת שׁוֹרֹת. אַחֲ"כ הוֹלֶכֶת לְגִידֵנָם. וְשֵׁם תֵּרֵאֵה הַרְשָׁעִים הַצּוֹעֲקִים וְיִי. וְאֵין מִרְחִמִים עֲלֵיהֶם. וְכַל עֵינֵן מִתְרִים לֵה בְּהִתְרֵאֵה. וְזֶה הַצֵּלֵם הַקְּדוּשׁ עוֹמֵד עַל הַרְחוֹק עַד שִׁיּוּצָא לְהַעוֹלָם. כַּאֲשֶׁר יוּצָא לְהַעוֹלָם מִזְרַמֵּן אוֹתוֹ הַצֵּלֵם אֵלָיו וּמִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ וּמִתְגַּדֵּל עִמּוֹ. כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר אֵךְ בְּצֵלֵם יִתְרַלֵךְ אִישׁ. וּבְאִוְתוֹ הַצֵּלֵם מִשְׁתַּתֵּפִים יַמִּי הָאֲדָם וְתוֹלִים בּוֹ. וְשִׁכְ"כ [ה] כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדַע כִּי צֵל יִמִּינוּ עֲלֵי אֲרָץ. כִּי צֵל יִמִּינוּ כּוֹדַאי [ו] וּמִן רִיּוֹם שֶׁהָאִשָּׁה מִתְעַבְרַת עַד הַיּוֹם שִׁיּוֹלֶדֶת אֵין מְבִינִים הָאֲנָשִׁים מַעֲשֵׂי הַקְּבָ"ה. כְּמָה הֵם גְּדוּלִים וְכְמָה הֵם גַּפְלָאִים. וְשִׁכְ"כ

א אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ. תִּינֵן אִשָּׁה מִזְרַעַת תַּחֲלָה יוֹלֶדֶת זָכָר. ר' אַחָא אָמַר הֵא תִינֵן דְּקָבָה גִּיּוֹר עַל הַסֶּפֶה אִי אִיְהִי דָכָר. אִי אִיְהִי נִקְבָּה וְאִתְּה אִמְרַת אִשָּׁה מִזְרַעַת תַּחֲלָה יוֹלֶדֶת זָכָר [א] אִמֶר יוֹסִי וְדַאי קָבָה אֲבָחִין בֵּין טַפַּת דְּדוֹכְרָא וּבֵין טַפַּת דְּנוֹקְבָא. וּבִגִּין דְּלִאֲבָחִין לִיה גִּיּוֹר עֲלֵיהָ אִי לִהִי דָכָר אִי נִקְבָּה [ב] וְאִמֶר אַחָא וְיִלְדָה זָכָר. וְכִי כִיּוֹן דְּמוֹרַעַת יוֹלֶדֶת. דְּכַתִּיב וְיִלְדָה. הֵאִי קִרָּה הִכִּי מְצַעֵי לִיה. אִשָּׁה כִּי תִהְיֶה וְתִלְדָּ זָכָר מִחוּ כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה. אִמֶר יוֹסִי אִתְּתָא מִן יוֹמָא דְּלִתְעַבְרַת עַד יוֹמָא דְּיִוֹלֶדֶת [ג] לִית לָהּ בַּפִּיָּה אֵלָא לִיְדוֹ דִּילָהּ אִי לִהִי דָכָר. וְעִי"ד אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר [ג] אִמֶר אַבְא תָא חוּי בְּשַׁעֲתָא דְּכָר נָס אֲתִי לְאַתְקַדֵּשׁ לְאִוְדוּגָא בְּנוֹקְבָה בְּרַעוּתָא קְדִישָׁא דִּילִישׁ. אֲתַעַר עֲלֵיהָ רֹחַא קְדִישָׁא כְּלִיל דָּכָר וְנוֹקְבָא. וְהִמִּין קָבָה לְחַד שְׁלוּחָא מִמְכָּה עַל עַדוּיָהוֹן דְּבִנֵּי נֶשָׁא. וּמִנֵּי בִידִיה הִסּוּא רֹחַא וְאוֹדַע לִיה לֵאמֹר אֲתִי יַפְקִיד לִיה. הִסּוּד [ג] וְהַלִּילָה אִמֶר הוֹרָה גַבְרָ. הַלִּילָה אִמֶר לְהַסּוּא מִמְנָא הוֹרָה גַבְרָ מַפְלִיגִי [ד] וְקָבָה לְפַקִּיד לִיה לְהַסּוּא רֹחַא כֹּל מַה דְּלִפְקִיד. וְהֵא לְאוֹקְמוּהּ. כְּדִין רֹחַא נַחְתָּא וְחַד לְוַלְמָה עִמִּיה. הִסּוּא דְּקִאִים בְּדִיוֹקְבִיה לְעִילָא בְּהִאֵי לְוַלְמָה אֲתִרְבִּי בְּהִאֵי לְוַלְמָה אֲזִיל בְּהִאֵי עֲלִמָא הִסּוּד [ד] אֵךְ בְּלָלֵס יִתְהַלֵךְ אִישׁ. בְּעוֹד דְּהִאֵי לְוַלְמָה אֲשַׁתְּכַח עִמִּיה דְּכָר נָס. בְּנוֹלְמָא דִּילִישׁ קָאִים בְּהִאֵי עֲלִמָא. וְתִרְיִן אֲיִנוֹן דְּמִתְחַבְּרִין כְּחַדָּא וְשְׁלַמָּה מִלְכָּא אֲזִיזִר לְבִנֵּי נֶשָׁא וְאֲחִיר. עַד שִׁפּוּחַ הַיּוֹם וְנִסּוּ הַלְלִילִים. תְּרִי וְתָא חוּי בְּשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמַתָּא נַחְתָּא לְעֵלְלָא לִיה בְּהִאֵי עֲלִמָא נַחְתָּא בְּגִינְתָּא דְּעַדְן דְּלִרְעָא. וְתַמְחָת יִקְרָא דְּרוּחִיהוֹן דְּלִדִּיקָא דְּקִיּוּמִין שׁוֹרִין שׁוֹרִין. לְבַתָּר אֲזִילָא לְגִיבֵסֵם וְחִמְחָת לְהוֹ לְרִשְׁעִיָּא דְּנוֹחִין וְיִי וְיִי. וְלֹא מִרְחִמִי עֲלֵיהֶו. וְכַלְלָא אֲסַסִּידוּ בֵּה סִהְדוּתָא וְהִאֵי לְוַלְמָה קְדִישָׁא קִיּוּמָא עֲלִיהָ עַד דְּכַפִּיק לְעֲלִמָא. כְּד כַּפִּיק לְעֲלִמָא אֲזִדְמֵן הֵאִי לְוַלְמָה לְגִבִּים וְאֲשַׁתְּתַף בְּהִידִיה וְאֲתִרְבִּי עִמִּיה. כְּמָה דְּלִתְמַר אֵךְ בְּלָלֵס יִתְהַלֵךְ אִישׁ. וּבְהַסּוּא לָלֵס אֲשַׁתְּתַפוּ יוֹמוֹי דְּבִי"כ וְתִלְיִין בִּיה. הִסּוּד [ה] כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדַע כִּי לָל יִמִּינוּ עֲלֵי אֲרָץ כִּי לָל יִמִּינוּ וְדַאי [ה] וּמִן יוֹמָא דְּמִתְעַבְּרָא אֲתַתָּא עַד יוֹמָא דְּלִוִּילֶדֶת לֹא יִדְעִין בְּנֵי נֶשָׁא עַד עוֹבְדוֹ דְּקָבָה. כְּמָה אֲיִנוֹן רְבִרְבִּין וְכְמָה אֲיִנוֹן עֲלֵאִין. הִסּוּד

מראה מקומות (א) 97 ספ. (ב) 97 ספ. (ג) 97 ספ. (ד) 97 ספ. (ה) 97 ספ.

זו הזהר

פרשת תזריע (א) קשיא ליה ראם נורה אין כח הטבע ואם כח הטבע אין נורה: (ב) בתרין ששניהם נצרך שהקב"ה רואה מה שהייתה הטבע ואם ישר בעיניו נזור שתקלף הורע בהריון ומוסר השמירה להמלאך. ואם לאו אין כאן נורה. ואז הורע נשלב. או מסרית ולא נעשה הריון כלל או שנעשה הריון שאינו של קיימא: (ג) פי' כיון שתשוקתה כל כך גדולה ללדת זכר מוכן שהיבך בשעת ההזרעה היתה מהרהרת ומציירת כמחשבתה שתלד זכר. כידוע שבת המחשבה בשעת מעשה פועל הרכבה, וכוח יתורץ מה שכתוב אשה כי תזריע וילדה זכר: (ד) פי' ברת המלכות שנקראת לילה מוסרת דברי התירון להמלאך הממונה על זה: (ה) היינו שהצל משותף עם ימינו:

מה רבו מעשיך ה' וגו'. בוא וראה כל רוחות העולם כלאים מזכר ונקבה, וכאשר יוצאים זכר ונקבה יוצאים, ואח"כ נפרדים בדרדיהם, אם זוכה האדם מזוגים אח"כ יחד, וזו היא בת זוגו, ומתחברים בזיוג אחד בכל, הרוח והגוף .. ואם אינו זוכה מפרישים יצאה ממנו ונתנית לאתר, ומולידים בנים שאינם הגונים :

מה רבו מעשיך ה' וגו'. תא חזי כל רוחין דעלמא כלילין דכר ונוקבא, וכד נפקין דכר ונוקבא נפקין, ולבכר מתפרשן בדרחייתו או זכי ז"כ לכתר מזדוני כחלא וסייני בת זוגו, ומתחברין בזווגא חד בכלא, רוחא ונופא .. ואי לא זכי מפרישין לה מנייה וייבדין לה לאתרא, ומולידין בנין דלא כדקא יאות.

רועה הנאמן

רעיא מהימנא

א) וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מצוה זו למול לשמנה ימים, מילת הברית הקדוש סוד עליון הוא, שכתוב (ז) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם, למי, לאותן יראיו, אותן יראי סמא, שהרי סוד ברית הקדוש אין ראוי לגלותו מלבד להם, וסוד ברית הקדוש כבר נאמר ונתבאר בכמה מקומות, וזה הסוד למול לשמנה ימים הוא חיוב על העולם לכל העם הקדוש (ז) שכתוב וביום השמיני ימול בשר ערלתו, יום השמיני, זה רמז על אות הברית הקדוש שהוא שמיני לכל המדרגות (ז) ומילת זה הברית היא להעביר שם ערלה ההיא מלפני הברית (ח) שהרי באותו הזמן שנאסף עם הקדוש להעביר ערלה זו מלפני הברית, מאסף הקב"ה כל פמליא שלו ונתגלה בודאי להעביר ערלה ההיא למעלה מלפני ברית היסוד הקדוש, שהרי כל המעשים שעושים ישראל למטה מעוררים פעולה למעלה, ובאותו הזמן נרחות ערלה ההיא מכל העם הקדוש למעלה (ט) ולערלה זו מכינים כלי אחד עם עפר להניח ערלה זו בתוכו, בסוד הכתוב (י) ונחש עפר לרמו, ועפר האכל כל ימי חייו, מכאן נראה שלא נצרך לנהוג בזיוג במקום ההוא, אע"פ שמעבירים אותו מלפני הברית הזה, ומקומו כאשר נפרד מזה הברית עפר הוא, שהרי לאחר שנחש ההוא נפרד מלפני אדם, עשה לו הקב"ה מדורו בעפר, שכתוב ועפר תאכל כל ימי חייו, וכיון שהקב"ה כאשר העבירו מלפני אדם עשה מדור הנחש בהעברו שדבין לו, כן באותו הרמיון ממש, אנהנו צריכים בכריתת הערלה להבין לה עפר להיות בו מדור שלה, כל אדם צריך ביום המילה להקדיש נגו קרבן להקב"ה כשמחה ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקב"ה שהוא קרבן שלם להתקבל ברצון, וקרבן זה הוא כרמיון קרבן הבהמות, זה לח' ימים, וזה לח' ימים, שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה, כמה ירצה, בזה שעובר עליו שבת אחד (י) כיון שעבר עליו שבת אחד או ירצה זה לקרבן זה לקרבן, ולמה, לפי שנדבק וגורמן אצל השבת ההוא שהוא סוד ברית הקדוש (יא) וע"כ הכל הוא בסוד העליון, ע"כ ר"מ :

א) וביום השמיני ימול בשר ערלתו. פקודא דא למגור לה' יומין, גזירו דקיימא קדישא רוא עלאה, דכתבי (ז) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם, למאן, לאינון יראיו אינון דחלי סמאה, דהא רוא דקיימא קדישא לא אתחזי לגלאה בר להו, ורוא דקיימא קדישא הא אוקמוה ואתמר בכמה דוכתין, ורוא דא לה' יומין איכו חיובא על עלמא לכל עמא קדישא (ז) דכתבי וביום השמיני ימול בשר ערלתו, יום השמיני, דא הוא את קיימא קדישא דאיכו תמיכאה לכל דרגין (ז) וגזירו דהאי קיימא לאעברא סהיא ערלה מקמי צרית (ח) דהא כההוא זמנא דמתכשי עמא קדישא לאעברא האי ערלה מקמי צרית קצ"ה כניש כל פמליא דיליה ואתגלי ודאי לאעברא להסיח ערלה לעילא מקמי צרית קיימא קדישא, דהא כל עובדין דישראל עבדין לתתא מתערי עובדי לעילא ובההוא זמנא אתדחיא סהיא ערלה מכל עמא קדישא לעילא (ט) ולהאי ערלה מתקני מאנא חדא בעפרא לאעברא האי ערלה צנויה צרוא דכתבי (י) ונחש עפר להמו, ועפר תאכל כל ימי חייו, מכאן דלא אנשריך לאעברא קנא כההוא אתר, אע"פ דמעברי ליה מקמי האי צרית, ודוכתיא כד מתעברא יסאי צרית עפרא איכו, דהא כתר דההוא נחש אתעבר מקמי אדם, קצ"ה שוי ליה מדוריה בעפר, דכתבי ועפר תאכל כל ימי חייו, וכיון דקצ"ה כד אעבר ליה מקמי אדם שוי מדוריה בעפרא דאתקין ליה, כך בההוא גווגא ממש, אן לריבין כד מעבדין לערלה לאתקנא ליה עפרא למחוי ציה מדוריה, כל בר נש אלפסריך לקרבא האי צרא קרבנא לקצ"ה צהדוא צרעו דלצא, למיעל ליה תחות נדפוי דשכינתא ואתחשב קמי קצ"ה דאיכו קרבנא שלים לאתקבלא צרעו, וקרבנא דא כגווגא דקרבנא דבעירא, דא לה' יומין, ודא לה' יומין, דכתבי ומיום השמיני והלאה ירצה, צמחי ירלה, במעבר עליה חד שבתא (י) כיון דאעבר עליה חד שבתא כדיו ירלה דא לקרבנא ודא לקרבנא אמאי, בנין דאתדבק וחדומן לגבי סהוא שבת רוא דברית קדישא (יא) ועל דא כלל צרוא עלאה איכו, ע"כ ר"מ :

ד) אדם כי יסיה בעור צפרו שאת או ספחת או צרפת וגו'. א"ר הייא בוא וראה שאת או ספחת או צרפת בדרת דרי כאן ג' מינים, וכלם נקראים נגע צרעה, וש"כ והיה בעור צפרו לנגע צרעת, מהו נגע צרעת, כתרנומו סגירו, הסגר בכל (יב) וכתוב והובא אל אהרן הכהן וגו', אבל

ד) אדם כי יסיה בעור צפרו שאת או ספחת או צרפת וגו'. א"ר חייא תא חזי שאת או ספחת או צרפת סה ג' זינין סהא, וכלסו אקרין נגע לרעת, סה"ד ויהי בעור צפרו לנגע לרעת, מהו נגע לרעת, סגירו, סגירו בכלא (יב) וכתבי והובא אל אהרן הכהן וגו', אבל

טראה מקומות (א) דף עג : ט תיס כ"ה (ג) יסעי" ס"ה (ד) דף מה :

זו הזהר

א) היינו הבית דין או סתם אנשים אחרים מחויבים למול התינוק הנולד אם אין אביו מכניסו לברית : (א) פי' שמן חכמה עד יסוד ועד בכלל הן ח' מדרגות, מכאן מוכן הסוד של א"ר, א' בתר, (ב) היינו ח' ספירות חכמ' תנהי, ד' היינו מלכות : (ג) פי' להעביר קליפת הנחש שהוא סומאת הערלה מן ספירת היסוד שלא יגול משם השפע הנשפעת לקם ישראל : (ד) פי' שהנחש שהוא גם השמן גרמה שלא יקפצו על ישראל : (ה) שבת אחד היינו כל זמן השבת מן היום ומן הלילה, לכך אין די בשבעה ימים : (ו) שבת הוא סוד התקשרות והזדונות יסוד ומלכות והתקשרות כל העולמות לקבל שפע מן המקור הנובע לתוך הסעין : (ז) פי' שנמנר בעדו ההשפעה

אבל הנגעים הנראים מבחין כתוב וראו הכהן ומטא אותם. שהרי ב דאי הנגעים הנראים מבחין באנשים מצד הטומאה באים. ואין הם יסורין של אהבה. א"ר יוסי מניין שכן. א"ר חייא שכתוב (6) טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת. אם זו התוכחת היא מאהבה נפתרת היא מאנשים. כדמיון זה מי שמוכיח לחברו באהבה צריך להסתיר דברי תוכחתו מאנשים. שלא יתבייש מהם חברו. ואם דברי תוכחתו בפרסום לפני אנשים אין הם באהבה. כך הקב"ה כשמוכיח לאדם בכל ענין מוכיחו באהבה. בתחלה מכה לו בנפשו בפנים. אם חזר בו מוטב. ואם לאו. מכה לו תחת בגדיו בעורו. ואלו נקראים יסורים של אהבה. אם חזר בו מוטב. ואם לאו. מכה לו בהתגלות בפניו לפני הכל. בשביל שיתכבדו בו וידעו שזה הוא חוטא. ואין הוא אזהבו של רבנו — :

(ג) פתח איש אחד ואמר. כתוב וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה. [תרגומו לרוח ממללא] עפר מן האדמה. זו עפר ארץ הקדושה שמשם נברא. והוא מקום בית המקדש. ויפח באפיו נשמת חיים. זו הנשמה הקדושה שנמשכה מאותן החיים שלמעלה. ויהי האדם לנפש חיה. אדם נכלל בגוף קדושה מן חיה העליונה שהוציאה הארץ [יג] שכתוב הוציא הארץ נפש חיה. נפש של חיה עליונה היא. ולפי שנפש חיה זו היא קדושה עליונה. כאשר ארץ הקדושה מושכת אותה בקרבה ונכללת בה. אז היא נקראת נשמה [יד] וזו רואה בכל זמן שהאדם הילך בדרך אמת. ופיו ולשונו מדברים דיבורים קדושים תפלה ותורה. אז אותה הנשמה מתדבקת בו. אהוב רבנו היה והרבה שומרים ישמרוהו מכל הצדדים. נרשם הוא לטוב למעלה ולמטה. ושכינה הקדושה שורה עליו. וזה הוא העולה למעלה ומדבר לפני המלך הקדוש. נכנס בכל השערים ואין מוחה בידו. וע"כ נקרא רוח ממללא. שהרי כל שאר הנפשות אין להם רשות לדבר לפני המלך מלבד זה. וכזמן שהוא נלוח בדרכיו ופיו ולשונו מדברים דיבורים רעים. השכינה מסתלקת ממנו והנשמה הקדושה בורחת ממנו ואינה מתדבקת בו. ומצד נחש הרע והתקיף נתעורר רוח אחד שמשוטט והולך בעולם. ואינו שורה אלא במקום שהקדושה העליונה נסתלקה משם. ואותן דיבורים הרעים עולים למקום נחש הרע. כי הכל לשרשו נמשך. וכשהם עולים כלם מכריוס ואומרים. העלו מסביב דיבור הרע של פלוגי. פנו מקום לדרכו של נחש התקיף. ונשמה זו עולה בבושה ובצער גדול. ואין נותנים לה מקום לדבר כמקדם. וכאשר דיבור הרע הזה עולה בדרכים יודעים ושורה לפני נחש התקיף. אז נתעוררים הרבה רוחות בעולם. ורוח אחד יוצא מן הצד ההוא ומוציא שזה האיש עוררו בדיבור רע. ושזה רוח ממללא הקדוש ברח ממנו. אז שורה עליו רוח ההוא ומטמא אותו. ואז הוא נעשה מצורע. ונפגם בכשרו במדרה פניו. וע"כ כתוב (ג) שומר פיו זלשונו שומר מצרות נפשו. ודאי נפש הזאת שהיתה ממללא נעשית אלמת בשביל דיבור הרע. ובמו שהאדם נענש כך בשביל דיבור רע. כך ענשו בשביל דיבור טוב הבא לידו ויכול

מראה מקומות (ט) משלי כ"ו ט דף טו : (ג) משלי כ"א

אבל אינון דיתחזון לבר כתיב וראו הכהן ומטא אותם. דהא ודאי אינון דיתחזון לבר כתיב נשא מספרה דמסכבא קא תמיין. ולא יסורין דאהבה ניכוה. א"ר יוסי מנא לן. א"ר חייא דכתיב (6) טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת. אי האי תוכחת מאהבה איבי מסותרת מבני נשא. כנוולא דא מאן דאוכח לחבריה ברחימותא בעי לאסתרא מלוי מבני נשא. דלא יכסיף מיניכו חבריה. ואי מלוי אינון באתגליא קמי בני נשא לאו אינון ברחימותא כך קב"ה כד אוכח לבר נש בכלא אוכח ברחימותא. בקדמיתא מחי ליה בגרמיס דלגו. אי דער זיה מוטב. ואי לאו. מחי ליה תחות תופדיס בעורו. ואלין אקרין יסורין דאהבה. אי דער זיה מוטב. ואי לאו. מחי ליה באתגליא בנפשו קמי כלל. בגין דיסתכלון זיה וינדעון דהא חספה איבו. ולאו רחמית דמחריה הו — :

(ג) פתח ההוא גברא ואמר. ויילר ס' אליס את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה. [תרגומו לרוח ממללא] עפר מן האדמה. דא עפרה דארעא קדישא דמתמן אהברי. והוא אחר דבי מקדשא. ויפח באפיו נשמת חיים. דא נשמתא קדישא דאתמטחא מאינון חיים דלעילא. ויהי האדם לנפש חיה. אדם אסתכליל בנפשא קדישא מחיה עלאה דאפיקת ארעא [יג] דכתיב תולא הארץ נפש חיה. נפש דהאיחא חיה עלאה. ובגין דהאי נפש חיה איבי קדישא עלאה. כד ארעא קדישא משכח לס בגווס ואתכלילת צה. כדן קרינן לה נשמה [יד] ותא חוי בכל זמנא דבר נש חויל בצאורח קאפו. ופומיה ולישיניה ממללן מלי קדישין בללותא ובאורייתא. האי נשמתא אהדבקת זיה. רחמית דמחריה איבו. וכמה נפורין נשרין ליה מכל ספרין. רשימא איבו לסב לעילא ותתא. ושכינתא קדישא שריא עליו ודא איבי דסלקא לעילא וממללא קמי מלכא קדישא ועיילא בכל תרעין וליה דימחי זיהא. וע"ד אהקרי רוח ממללא. דהא כל שאר נפשתיא לית לון רשו למללא קמי מלכא בר האי. ובזמנא דאיחא אסמי אורחיו ושפותיה ולישיניה ממללן מליק בשיין. שכינתא אסתלקת מניה ובשמתא קדישא אהעברת מניה ולא אהדבקת זיה. ומספרה דחויא זישא תקיפא אהעבר רוחא חדא דשט ואויל בעלמא. דלא שריא אלא באתר דקדושה עלאה אסתלק מתמן. ואינון מלין סלקין לאתר דחויא זישא. דכלא לאתריה אהדר. ובשעתא דסלקין כלל מכריוסין ואמרין. אסתלקו סורגניה דמלה זישא דפלגיא. פנון אתר לארחיה דחויא תקיפא. והאי נשמתא סלקא בכסופא בעקו דכלא. ולא יסביין לה אתר למללא כמלקמדין. וכד האי מלה זישא סלקא בצאורחין ידיעאן ושאר קמי דחויא תקיפא. כמה רוחין מתערין בעלמא. ורוחא נהתא מהסוא ספרה ואשכח דהאי ז"כ אהעבר ליה דמלה זישא. והא דרוחא ממללא קדישא אהעברת מניה. כדן הסוא רוחא שריא עליו וסאיב ליה. וכדן איבו אהעביד סנירא. ואהפנס בבשריה בחייו דאכפוי. וע"ד כתיב (ג) שומר פיו ולשונו שומר מלרת נפשו. ודאי האי דהוא ממללא אהעבידת משתוקא בגין מלולא זישא. וכמה דעוושא דבר נש דהאי בגין מלה זישא. כך ענשיה בגין מלה פצא דקאתי לידים ויכול

זו הזהר

דלעילא : [יג] חיים שלמעלה היינו ספירת הבינה הנקראת אימא עלאה. הארץ זו ספירת המלכות שנקראת אמא תתאה. ונפש האדם באשכחת תחלה מן בינה ללכות. וממנה לעולם הזה [יד] מי לאתר בואה מן בינה למלכות שנקראת ארץ הקדושה נקראת נשמה. ושם ניתן לה כת הדבור. כי הדבור הוא במלכות :

ויכול לדבר ואינו מדבר. לפי שפגם רוח ממלא הוא. שהיא נתחננה לדבר למעלה ולדבר למטה. וכל בקדושה. כש שכן אם העם הולך בדרך נלוז. והוא יכול לדבר עם ולהוכיחם. ושחק ואינו מדבר. נעקר בנגעים מטמאים. כמו שכתוב (ח) נאלמתי דומיה החשיתי מטיב וכאבי נעקר.. (ז) והיה כבשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן. א"ר יומי נגע זה כל מראות שלו נתעוררו בהם החברים [טו] והכהן הי' מכיר בהם לטהר ולטמא. היה מכיר אם הם יסורים של אהבה. או שהם נמצאים באיש הזה שמאס בו רבונו ונתרחק ממנו. א"ר יצחק פ"י דרבי הרעיש של האדם גורם נגע בעולם. והדין שורה בעולם. והוא נגע צרעת [טז] נגע צרעת הרי נתעוררו בו התברים. אבל צרעת כתרוממו. א"ר יהודה מה תרוממו. סנירו. שסוגר ואין פותח [יז] וכאשר נסגר ולא נפתח זה נקרא נגע—

ויכול למלל ולא מליל. בגין דפגיס להסוא רוחא ממללא. דהוא מתקנת למלל לעילא ולמלל לתתא. וכלא בקדושה כל שכן אי עמא אולא בחרח עקימא. ואיהו יכול למלל לכו וללכחא לכו וציק ולא מליל נעקר במכתשין דחסאצותא. כמה דכתיב (ח) נאלמתי דומיה החשיתי מטיב וכאבי נעקר.. (ז) והיה כבשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן. א"ר יומי נגע כל גוויין דליה אתערזו זהו חצירא [טו] והכנה הוה ידע זהו לדיא ולמסאבא. הוה ידע אי אינון דהוו יסורין דרהימותא או אינון דלשכתכו במאן דמאס זיה מאריס ורתיק מניה. א"ר יצחק לפוס ארתי ציטא דבר נש גריס נגע בעלמא. ודינא שריא בעלמא והיינו נגע צרעת [טז] נגע צרעת הוה אתערזו חצירא אבל צרעת כתרוממו. א"ר יהודה מאי תרוממו. סנירו. דסניר ולא פתח [יז] וכד סניר הוה ולא פתח נגע הוה דלקרי—

(ג) נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל דכהן. א"ר יצחק למדנו בכמה מדרגות נקרא בן אדם. אדם. נכר. איש. אנוש. גדול שבכלם אדם. שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב כי בצלם אלהים עשה את האדם. ולא כתוב גבר איש אנוש. א"ר יהודה אם כן הרי כתוב אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. מי צריך להקריב קרבן. זה שהוא חוטא. וכתוב אדם. א"ר יצחק בוא וראה קיום העולם וקיום העליונים והתחתונים הוא הקרבן. נחת רוח של הקב"ה. ומי ראוי להקריב לפניו נחת רוח הוה. אין זה כי אם אותו האדם הנכבד מהכל. א"ל אם כן הרי כתוב אדם כי יהיה בעור בשרו ונו'. והובא אל אהרן. וכתוב נגע צרעת בי תהיה באדם והובא אל דכהן. א"ל כי לזה רוצה הקב"ה למהרו יותר מהכל. שזה שהוא כמדרגה העליונה יותר אל ישב כך. ולפיכך כתוב באדם והובא אל דכהן. ובא לא כתוב אלא והובא. שכל מי שרואה אותו נהדויב בו להקריבו לפני הקב"ה. לבעבור שצורה קדושה אל תשב כך. וכתוב איש או אשה כי יהיה בו נגע בראש ונו'. ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרת ונו'. ולא כתוב ברם והובא. א"ל הרי כתוב כי זה משה האיש ונו'. והאיש משה ענו מאד ונו'. מפני מה לא נקרא אדם. א"ל לפי שנקרא עבד למלך. שכתוב לא כן עבדי משה. (ד) משה עבדי. ואף גם זה שנקרא איש לעומת האדם ש"מעלה [יח].. (ה) רבי חזקיה אמר בוא וראה במקום אחד כתוב אהרן דכהן. ובמקום אחד דכהן סתם. זה דקב"ה [ט] א"ר יצחק והרי כתוב נגע צרעת בי תהיה באדם והובא אל דכהן. א"ל גם כאן זה דקב"ה. א"ל כן. לפי שבו תולה כל טהרה וכל קדושה. א"ל אם כן למה כתוב והובא. והועלה הי' צריך לומר. א"ל ככתוב והובא את בדיו במבעות. שנכנס זה בתוך זה. אף כאן והובא. שיכניס אותו אל דכהן שיטהר אותו להחזירו בתשובה. ואיעלו דיבוריו לפני הקב"ה [כ] וא"ר יצחק כך למדנו. נגע צרעת. נגע הוא דין תקף השורה בעולם. צרעת. סנירו. כמו שנתבאר. הסגר אור העליון. הסגר שפע טוב העליון שאינו יורד לעולם. כי תהיה באדם. באדם

(ג) נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל דכהן. א"ר יצחק תלמא בכמה דרגין אתקרי בר נש. אדם. גבר. איש. אנוש. גדול שבכלם אדם. דכתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתיב כי בצלם אלהים עשה את האדם. ולא כתיב גבר איש אנוש א"ר יהודה אי הכי זיהא כתיב אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. מאן צעי למקרב קרבנא מאן דליהו חסאה. וכתיב אדם. א"ר יצחק תא חזי קיומא דעלמא דעלמין ותתלמין הוה קרבנא. גייחא דקב"ה וזאלו אתחוי לזקרב קמיה האי גייחא. הוה אימא האי אדם דיקריא מכלא. א"ל אי הכי הוה כתיב אדם כי יהיה בעור בשרו ונו' והובא אל אהרן. וכתיב נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל דכהן. א"ל להאי צעי קב"ה לדיא יתיר מכלא. דמאן דליהו דרגא עלאה דלכו לא ליתבי הכי. וצנין כך כתיב באדם והובא אל דכהן. וכל לא כתיב אלא והובא. דכל מאן דחמי ליה אתחייב ציה לאקרוציה קמי כהנא. דדיוקנא קדישא לא ליתבי הכי וכתיב איש או אשה כי יהיה בו נגע בראש ונו'. ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרת ונו'. ולא כתיב זהו והובא. א"ל והא כתיב כי זה משה האיש ונו'. והאיש משה ענו מאד ונו'. אמאי לא הקרי אדם. א"ל בגין דלקרי עבד למלכא. דכתיב לא כן עבדי משה. (ד) משה עבדי. ואוף הכי הקרי איש לגבי אדם דלעילא [יח].. (ה) רבי חזקיה אמר תא חזי באתר חד אהרן הכהן ובאתרא אחרא סכסא סתא. דא קב"ה [יט] א"ר יצחק והא כתיב נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל דכהן. אי הכי דא קב"ה. א"ל אין בגין דציה תליא כל דכיותא וכל קדושתא. א"ל אי הכי אמאי הובא. והועלה מצעי ליה. א"ל כד"ה והובא את בדיו בבעות. דעיל דא צני דא. אוף סכא והובא. דיכנסו ליה לכהנא לדיא ליה דיסדר ציה. ויעלון מלוי קמיה [כ] וא"ר יצחק הכי תנין. נגע צרעת. נגע הוא דיעא תקיפה דשריא בעלמא. צרעת. סנירו. כמה דאתמר. סנירו דהורא עלאה. סנירו דצינו עלאה דלא נחית בעלמא. כי תהיה באדם. באדם

טראה מקומות (א) תליס (ב) דף טו. (ג) דף טז. (ד) יבועה א' (ה) דף טז :

זיו הזהר

[טו] פ"י שנתעוררו למלל לכלכות מראות נגעים : [טז] פ"י צרעת היא צירוף שתי תיבות צ"ר ע"ת. כמו שמורגל בפי האנשים בזמן שאין שפע בעולם כראוי אומרים זה לזה עתה עת צר : [יז] פ"י ששערי השפע נמנעים : [יח] פ"י לעומת זה שאמר עליו יחזקאל יקל רבות הבטא רבות כמראה אדם עליו מלמעלה : [יט] פ"י קנין סתם היינו שיש לפרש במשום על הכהן שלמטה ובדרך רמז וסוד על הכהן שלמעלה. זה הקב"ה והיינו מדה המושפעת חסד לעולם : [כ] כאן נ"כ יפוש כך שסתם כהן היינו שלמטה ושלמעלה. תחלת וזכא להבתן שלמטה להחזירו בתשובה. ועי"ז יובא אח"כ להבתן שלמעלה :

בארם סתם [כא] והובא אל הכהן. זה הכהן שלמטה. שהוא נתתקן לפתוח הסגר ההוא. ולרדליק את הנרות שיהיו נמצא על ידו שפע ברכות למעלה ולמטה ויברח ויסתלק נגע ההוא. ויהי שורה אור של החכים על הכל. ולפיכך הובא אל הכהן:

א) ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרות בהרות לבנות. א"ר יוסי למדנו טראות בבהרת עזה המסובביוסמסובכי' כמיוסל בשרבוטיו. ובהמראית דנו והתפלאו באותן הגונים [כג] א"ר יצחק יש מי שלמד ש' טעמי הלכות בבהרת עזה. וכלם למדתי מאבי. מלבד בהרת לבנה. שבהרת אחת יכולה להיות טמא. רק עד אחד היא לטהרה. שתי בהרות ב' עדים ובודאי טהור. מכאן ולהלאה אפילו מאה כשתים ושתיים כמאה. וזה למדתי מעצמי אח"כ. שכתוב לא יקום עד אחד באיש וגו'. על פי שנים עדים יקום דבר:

בארם סתם [כא] והובא אל הכהן. זה כהן לתתא. דהוא אתתקן למפתח הכוח סגירו. ולאדלקא בזליינא וישתכחו על ידו זכראן לעילא לתתא. ויתעבר דיסתלק הכוח נגע. וישירי נהירו דרמתי על כלא. ובגין כך הובא אל הכהן.

א) ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרות בהרות לבנות א"ר יוסי תנינא חיזו צבצרת עזה דמוקפי כסילתא. ובחיזו אתדן זכרין גוויין [כג] א"ר ילחק ש' טעמי אית מאן דגריס צבצרת עזה. וכלהו אוליפנא מאצא. בר חור. חד סאיב סהלא חד. תרין. תרי סהדי ודכי. מכאן ולהלאה אפילו מאה כתרי ותרי כמאה. ודא אוליפנא לבתר. דכתיב לא יקום עד אחד באיש וגו'. על פי שנים עדים יקום דבר:

וכי יהיה בקרחת או בנבחת נגע לבן אדמדם. רבי חזקיה היה יושב לפני רבי שמעון ואמר. כהוב נגע לבן אדמדם. או הוא נגע. שהרי הלכנוניתי אין עומדת במראיתה [כג] פתח רבי שמעון ואמר כתיב (ג) אם יהיו המאיכם כשנים וגו'. זכאים הם ישראל שהקב"ה רוצה לטהר אותם בכל. בשביל שלא יהיו נמצאים בדין לפניו. ושירי הדין אל ישלמו בהם. שהרי הכל הולך אחר מינו. אדום לאדום. ולבן ללבן. יסין ליסין. ושמאל לשמאל. בעשו כתוב ויצא הראשון אדמוני. וע"כ היה שורה בו מינו. (ג) ואם תשאל אדמוני כתוב בעשו. והלא כתוב גם ברוד (ד) ויביאהו והוא אדמוני. אלא עשו מן זוהם הזהב נעשה [כד] ורוד בזהר הזהב נרק. בעשו כתוב בו אדמוני כלו כאדרת שער. שהוא בזהם ופסולת התוך הזהב יצא. וברוד כתוב בו עם יפה עינים וטוב ראי. בוא וראה מה המעם. כי גון לבן ירוע ענינו. וגון אדום ירוע ענינו. אם האדמימות בתחלה ואח"כ נראה בו לבנינות. הרי כח טהור נולד בו ומתחיל לטהר. ואם לבנונית בתחלה ואח"כ נראה בו אדמימות הרי התחיל להטמא. בזה כתוב וממאו הכהן. שהרי נולד בו הכח של אדם להטמא. והכהן היה סכיר בכל אותן הגונים. ולפעמים כשנראה בו גון של טהרה היה צריך להסגירו. לראות אם נולד בו גון אור טמא. ואם היה סגור מטהרו. וש"כ וטהרו הכהן וגו'. (ה) ר' יצחק אמר מהו נגע לבן אדמדם. נגע ממש הוא אם הלבנינות נראתה והאדמימות לא עברה. כך נשמע ממה שכתוב לבן אדמדם. ר' יוסי אמר המעם לפי שהלבנינות אינה נראית בלבדה אלא ביחד עם האדמימות. כעין ערבוב של לבן ואדום. ר' יצחק אמר אע"פ שהלבנינות נראית בלבדה אם האדמימות לא עברה נגע הוא [כה] שכתוב אם יהיו המאיכם כשנים כשלג ילבינו. וכאשר נתלבן הכל רחמים נמצאים והדינים נעקרו. למד רבי אבא. כתוב נגע הוא וכתוב נגע דיא. אחד לשון זכר ואחד לשון נקבה. אלא כאשר העולם של בחינת נקבה נמצא בעבור חמאי התחתונים כתוב נגע היא. וכאשר

וכי יהיה בקרחת או בנבחת נגע לבן אדמדם. רבי חזקיה הוה יתבי קריה דרבי שמעון ואמר. כתיב נגע לבן אדמדם. כדון הוה נגע. דהא חוורא לא קאים צעיניה [כג] פתח רבי שמעון ואמר כתיב (ג) אם יהיו המאיכם כשנים וגו'. זכאין אינון ישראל דקצ"ה צעי לדכאה לון צכלא. בגין דלא ישכחון צדינא קמיה. ומאריהון דיינא לא ישלשון ציון. דהא כלא חזיל צתר זיניה. סומקא לסומקא. וחורא לחוורא ימינא לימינא. ושמאלא לשמאלא. צעשו כתיב וילא הראשון אדמוני. ועל דא שריא ציה זיניה. (ג) ואי תימא אדמוני כתיב צעשו. וכתיב ציה צדוד (ד) ויביאהו והוא אדמוני. אלא דא מוזהמא דהצבא אפעציד [כד] ודא צוהרע דהצבא אפדבק. צעשו כתיב ציה אדמוני כלו כאדרת שער. צוהמא דהפוכא נפיק. וצדוד כתיב ציה עם יפה עינים וטוב ראי. תא חזי מאי טעמא. גוונא חוורא אשתמודע. וגוונא סומקא אשתמודע. סומקא צקדמיתא ואסתחי ציה חוורא. הא דכיותא אפיליד ציה ושאריו לאתדכאה. חוורא צקדמיתא ואסתחי ציה סומקא הא שאריו לאסתאצא. כתיב וממאו הכהן. דהא אפיליד ציה סומקא לאסתאצא. וכסנא כוה ידע צכל אינון גוויין. ולזמין לאסתחי ציה גוונא דכיותא יסגר ליה. למהני ליה. אפיליד ציה גוונא אחרא. ואי לאו מדכי ליה. סה"ד וטהרו הכהן וגו'. (ה) ר' ילחק אמר מהו נגע לבן אדמדם. נגע ממש הוא אי חוורא אסתחי וסומקא לא אסתבר. משמע דכתיב לבן אדמדם. ר' יוסי אמר דחוורא לא אסתחי אלא צסומקא. כגוונא חוורא וסומקא. ר' ילחק אמר אע"ג דחוורא אסתחי אי סומקא לא חזיל נגע הוא [כג] דכתיב אם יהיו המאיכם כשנים כשלג ילבינו. וכד אסתחור כלא רמתי אסתכחו ודינין אסתקרו. תאלי ר' אבא. כתיב נגע הוא וכתוב נגע דיא. חד דכר וחד נוקבא. אלא כד נוקבא אסתאצת בגין חובי תתאי כתיב נגע דיא.

מראה מקומות א) דף נ: ב) יש"י ח' ג) דף נא. ד) שמאל ח' י"ו ס) דף טע.

זין הזהר

[כא] כאן יפורש כך כונתו סתם אדם כמשום היינו שלמטה וברוך רמז וסוד היינו העולם שלמעלה שנאמר עליו ועל דמות הכסא דמות במראה אדם עליו למעלה. כי האדם שלמטה נורם כחמאי סגם למעלה: [כג] דברי הוזהר כאן הם בחירה תנומה והמפורשים נרחקו מאד במיוחדם. ולפענ"ד שם התיבות מהומכות על פי מקות ובצ"ל כמו שכתבתי והענין מוכן לכל מבין: [כג] כי מראה לובן מרמז על חסד. ואדום על דין. וכיון שפתוך באדמומית נגע הוא: [כד] פי' מן הפסולת והרע שברע מסדת הדין. ורוד מן השוב שבמדת הדין: [כז] ר' יוסי מקיל שאע"פ שיש אדמימות אם הלובן עומד בלבדו אין מקלק האדום שאצלו וטהור. אבל ר' יצחק מתימר שאין מותר אלא כשעבר האדום לגמרי:

וכאשר העולם של בחי' זכר אינו מסוּדָר בעבור חטאי התחתונים כתוב נגע הוא [כו] והיו ניכרים אלה הענינים אצל הכהן דינים שבאו מזה העולם ודינים שבאו מזה העולם, והבין מזה איזה קרבן שצריך להקריב. שכתוב זכר תמים, וכתוב נקבה תמימה יביאה. שהרי היה ניכר הענין מאין באו הדינים ומדיכן אותן החמאים, אם נאחזים בזה או בזה [כז] ועל זה כתוב (ח) זבחי אלהים רוח נשברה. להוציא שאר קרבנות שאין כתוב בהם רוח נשברה. שהם שלום לעולם ושמחת העליונים והתחתונים:

(ג) **והבגד** כי יהיה בו נגע צרעת וכו' או בשתי או בערב. א"ר אלעזר בכל מעשיו של האדם נצרך לו שיהיו כלם לשם הקדוש. מהו לשם הקדוש. להזכיר בפיו שם הקדוש על כל מה שהוא עושה, ויאמר שהכל הוא עושה לצורך עבודת הבורא, ואו לא ישרה על מעשיו צד המומאה. לפי שזה הצד נמצא תמיד אצל האנשים ויכול לשרות על מעשה הרוא, וע"כ השתי או הערב הי' נבמא ושרה עליו רוח מומאה, ומה אם בזה כר, מי שמפקיד חפציו לצד המומאה, שאין נצרך. על אחת כמה וכמה, ולפיכך כתוב וגשמת מכל דבר רע:

(ג) **זאת תורת** נגע צרעת כגד הצמר או הפשתים וכו'. א"ר יוסי כגד הצמר או הפשתים מפני מה, א"ר יצחק בכל שורה ובכל שורש הנגע, ויש כרמיון זה שכתוב (ד) דרשה צמר ופשתים, ולפיכך שליטת נגע ההוא שיוצא ממקום עליון הזה שולט בכל בשני אופנים בצמר ובפשתים [כה] ולפיכך זאת תורת נגע הצרעת כגד הצמר או הפשתים. (ה) ר' אבא פתח (ו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, עתיד הקב"ה לראות נאולה לבניו כאותן הימים ששלח הקב"ה להוציא את ישראל, והראה אותן המכות במצרים והכה אותם בשביל ישראל. בוא וראה מה בין נאולה זו לנאולת מצרים, נאולת מצרים היתה במלך אחד ובמלכות אחת, כאן בכל מלכי העולם, ואו יכובד הקב"ה בכל העי"ם, וידעו כלם מסמלת הקב"ה, וכלם יוכו במכות נפלאות על אחת שתיים, לפי שכלם ימאנו לשלח את ישראל, ואו יתגלה מסמלת הקב"ה, שכתוב והיה ה' למלך על כל הארץ, ואו כלם יתגברו בישראל להביאם להקב"ה, כמו שכתוב (ז) והביאו את כל אחיכם מנחה לה', ואו יקמו האבות בשמחה לראות נאולה בניהם כמקדם, וש"כ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, אמן כן יהי רצון, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

וכד דכר לא התזכי בגין חובי תמאי כתיב נגע הוא [כי] ואשתמודעון מלין אלין לגבי כהנא דיכין דלתו מהאי ודיכין דלתו מהאי ואשתמודעון קרבני דבטיין לקרבא דכתיב זכר תמים, וכתיב נקבה תמימה יביאה, דהא אשתמודעון מלי מאן אתו דיכין ומאן אינון חובי, וי אתאחזן ביהאי או ביהאי [כז] ועל דא כתיב (ח) זבחי אלהים רוח נשברה, לאפקא שאר קרבנין דלא כתיב רוח נשברה דאינון שלמא לעלמא ומדוה דעללין ותפלין

(ג) **והבגד** כי יהיה בו נגע לרעה וכו' או בשתי או בערב א"ר אלעזר בכל עוצדיו דבר נש לבטי ליה דלהיון כלוה לשחא קדישא מהו לשמא קדישא, לאדכרא בפומיה שמא קדישא על כל מאי דלישו עביר, דכלא הוא לפולחניה, ולא ישרי עליו סטרא אחרא בגין דלישו ומין תדירא לגבי בני נשא ויכול לאשראה על ההוא עבירא, ועל דא השתי או הערב הוה אסתאב ושריא עליה רוח מסאבא ומאי ביהאי כך, מאן דפקיד מלוי לסטרא אחרא, דלא אלפריך, על אחת כמה וכמה, ובגין כך כתיב וגשמת מכל דבר רע:

(ג) **זאת תורת** נגע לרעה כגד הלמר או הפשתים וכו'. א"ר יוסי כגד הלמר או הפשתים אמאי, א"ר יצחק בכלא שריא ובכלא שלמא, ויהי כגוונא דא דכתיב (ד) דרשה אחר ופשתים, ובגיני כך שולטיה דהוא נגע דטיפא מאחר עלאה דא שלמא בכלא בתרי גוויי כלמר ובפשתים [כה] ובגין כך זאת תורת נגע הכרעת כגד הלמר או הפשתים. (ה) רבי אבא פתח (ו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ומין קב"ה לאחזאה פורקנא לבניו כאינון יומין דשלח קב"ה לאפקא לישראל, ואחוי אינון מכתשין במלריא ואלקי לון בגינייהו, פורקנא תא חוי מאי בין פורקנא דא לפורקנא דמלריא, פורקנא דמלריא הוה צמד מלכא ובמלכו חדא, הכא בכל מלכין דעלמא, וכדין יתיקר קב"ה בכל עלמא, וינדעון כלוה שלטנו דקב"ה וכלוה ילקון במכתשין עללין על חד תרין, בגין דיסרבון כלוה בישראל, וכדין יתגלי שולטיה דקב"ה, דכתיב והיה ה' למלך על כל הארץ, וכדין כלוה יתגדבון בזה בישראל לקב"ה, הו"ד (ז) והביאו את כל אחיכם מנחה לה', וכדין קיימין אבהן צדוה למחמי פורקנא דבנייהו כמלקדמין, הו"ד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, אמן כן יהי רצון, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

מראה מקורות (א) תלים י"א (ב) דף נ"א, (ג) דף נ"א, (ד) מנאי י"א (ה) דף נ"א, (ו) פירוש י' (ז) יע"י ס"ז

זו הזהר

[כו] בעולם המלכות שהיא בחינת נקבה הפגם יותר גדול ע"י חטאי האנשים מבעולם התפארת שהוא בחי' זכר, ולכן אומר תחלה אסתאבא, ואח"כ אומר לא אחדכי: [כז] פי' שניכר אם פגם בהעולם של בחי' נקבה או שפגם בהעולם שהוא בחינת זכר: [כח] ר' יוסי שאל מפני מה אין שומאת נגעים אלא כבגד צמר או הפשתים, והשיבו ר' יצחק לפי שכתוב במדת המלכות דרשה צמר ופשתים, וידוע שצמר מרמז על חסד ופשתים על נבונה, ודרשה שהכל יהיה למוצת ישראל, אבל ע"י חטאי ישראל נראה הפגם במדת המלכות, ועי"ז הקליפה שהיא לעומת הקרושה מהשבת עני"ג לבג"ע, ובכלא שריא, היינו להיותה יונקת החסדים ממדת החסד הנרמז בצמר, ובכלא שלמא, היינו לענוש ח"ו לישראל בכת מדת הנבונה הנרמז בפשתים, ועי"ז התשובה נתקן הכל, הדינים נמתקים, ושפע החסד שנגזל מן ישראל על זה נאמר חיל בלע ויקאנו וכו':

6) זאת תהיה תורת המצורע ביום שחרתו והובא אל הכהן. רבי אבא פתח (ג) גורו לכם מפני חרב כי המה עונות חרב למען תדעון שדון. שדין כתיב. כמה יש להם לאנשים לשמור דרכיהם ולפחד מלפני הקב"ה. שלא יסיר מדרך הישר ולא יעבור על דברי התורה ולא ישכח אותה שכל מי שאינו עמל בתורה ואינו עוסק בה נוף היא מהקב"ה. רחוק הוא ממנו. והשכינה אינה שורה עמו. ואותן מלאכים השומרים ההולכים עמו מסתלקים ממנו. ואף עוד לא שמכריום לפניו ואומרים. העלו מסביב פלוני. שאינו חושש על כבוד רבונו. וי לו שדי עובדו עליונים והתתונים. אין לו חלק בדרך החיים. וכאשר הוא עוסק בעבודת רבונו ועמל בתורה. כמה שומרים טובים לנגדו לשמרו. והשכינה שורה עליו. והכל מכריום לפניו ואומרים. תנו כבוד לדמותו של המלך. תנו כבוד לבנו של המלך. תנו כבוד הוא בעולם הזה ובעולם הבא. ואשרי חלקו. בואו וראו בלשון הרע שאמר הנחש להאשה גרם להאשה ולהארם שיגור עליהם מיתה ועל כל העולם. בלשון הרע כתיב (ג) ולשונם חרב חדה. לפיכך גורו לכם מפני חרב. מפני לשון הרע. כי המה עונות חרב. מהו כי המה עונות חרב. זה חרב לה'. שלמדנו חרב יש לו להקב"ה שבו הוא דן לרשעים. זש"כ (ד) חרב יה' מלאה דם. וחרכי תאכל בשר. ולפיכך גורו לכם מפני חרב כי המה עונות חרב. למען תדעון שדון. שדין כתיב. בשביל שתדעו שכך נידון מי שיש לו חרב בלשונו. שנידון בחרב ההוא המכלה את הכל. זש"כ זאת תהיה תורת המצורע :

רבי אלעזר פתח (ה) בצפרים האחוות בפח כהם יוקשים בני אדם. מקרא זה כבר נרדש. אבל בוא וראה בני אדם אין יודעים ואין שומעים ואין מסתכלים ברצון רבונם. והכרו בכל יום קורא לצניהם ואין מי שישמע לו. ואין מי שיתעורר רוחו לעבודת רבונו. בשעה שנחשך הלילה והשערים ננעלים נתעוררה הקליפה הנקראת נקב תהום רכה. וכמה מלאכי חבלה נמצאים בעולם. אז ספיר הקב"ה הנמוס על כל העולם. ואפילו על כל אשר בהם התעוררת של קדושה. והם שמוטמים בעולם ומודיעים לאנשים ענינים. מהם טובים ומרם אמיתים. והאנשים נקשרים בחבלי שנה. כשנתעורר רוח צפוני בחצות הלילה יוצאה שלהבת ומכה בניצוצין תחת כנפי התרנגול והוא קורא. אז נכנס הקב"ה בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. ואז כרוז יוצא וקורא. וכל האנשים נתעוררים במשכבותם. אלו שיש בהם התעוררות של קדושה יקומו לעבודת רבונו. ועוסקים בתורה ובשבח הקב"ה עד הבקר. כשיאיר הבקר כל החילות והמרגנות שלמעלה משבחים להקב"ה. זש"כ (ו) ברן יחד ככבי בקר וגו'. ואז כמה שערים נפתחים לכל הצדיקים. והשער של אברהם נפתח בכנסת ישראל להוסיף לכל באי העולם [ח] זש"כ וישע אשל בבאר שבע. (ז) ומי שאין רוחו נתעורר לעבודת רבונו. באיזה פנים יעמד לפני המלך כאשר יעוררו עליו ברין ויהפשונו בקולר [ט] ולא יהיה נמצא עליו זכות להנצל. ע"ז כתיב וכצפרים האחוות בפח כהם יוקשים בני אדם. ומרם שיוצא האדם מן עולם הזה בכמה דינים נידונת הנפש עם

6) זאת תהיה תורת המצורע ביום שחרתו והובא אל הכהן. רבי אבא פתח (ג) גורו לכם מפני חרב כי המה עונות חרב למען תדעון שדון. שדין כתיב. כמה יש להם לאנשים לשמור דרכיהם ולפחד מלפני הקב"ה. שלא יסיר מדרך הישר ולא יעבור על פתגמי אורייתא ולא יתגשי מנה. דכל מאן דלא לעי באורייתא ולא ישגדל בה כזיפא הוא מקב"ה. רחיקא הוא מיהו לא שריא שכינתא עמיה. ואינון נסרוין דאולין עמיה אסתלקו מניה. ולא עוד אלא דמכרוי קמיה ואמרי. אסתלקו סותריה דפלגיא. דלא חש על יקרא דמאריה. ווי ליה דהא שצקובו עלאין ותתאין. לית ליה חולקא בארחה דחיי. וכד איהו אסתדל בפולחנא דמאריה ולעי באורייתא כמה נסרוין זמיון לקבליה לנפשא ליה. ושכינתא שריא עליה. וכלא מכרוי קמיה ואמרו. הו יקרא לדיוקנא דמלכא. הו יקרא לבדיה דמלכא. אנתסור הוא בעלמא דין ובעלמא דחמי. זכאה חולקיה. תא חוי בלישנא בישא דלמר נחש לאתתא גרים לאתתא ולאדם למגור עליהו מיתה ועל כל עלמא. בלישנא בישא כתיב (ג) ולשונו חרב חדה. בגין כך גורו לכם מפני חרב. מפני לישנא בישא. כי המה עונות חרב. מהו כי המה עונות חרב. דא חרב לה'. דתנן חרב חרב אית ליה לקב"ה דביה דאין לחיביא. הה"ד (ד) חרב לה' מלאה דם. ומרבי תאכל בשר. ובגין כך גורו לכם מפני חרב כי המה עונות חרב. למען תדעון שדון. שדין כתיב. בגין דהדעון דהכי אתדן מאן דאית ליה חרב בלישניה. דאתדן בהואו חרב דשלי כלא. הה"ד זאת תהיה תורת המצורע.

רבי אלעזר פתח (ה) כלפריס האחוות בפח כהם יוקשים בני אדם. הו יקרא הו אתמר אכל תא חוי בני נשא לא ידעין ולא שמעין ולא מסתכלי ברעוהא דמאריהון. וכרוזא כל יומא קארי קמיהו ולית מאן דלית ליה. ולית מאן דיתער רוחיה לפולחנא דמאריה. בשעתא דרמס ליה ותרעין סתימין אתער ווקבא דתהומא רבא. וכמה חבילי שריקין משתכחי בעלמא. כדין אפיל קב"ה שינתא על כל בני עלמא. ואפילו על כל די בהון אתערותא דחיי. ואינון שאטן בעלמא ומודיעין להו לבני נשא מלין. מנהון כדיבין ומנהון קשים. ובני נשא אתקשרו בשנתא. כד אתער רוחא דלפון ואהפלג ליליא שלהובא נפקא וצטט תחות נדפוי דתרכנולא וקרי. וקב"ה עלל בגנתא דעדן לאשתעשע עס לדיקיא. וכדין כרוזא נפיק וקרי. וכל בני עלמא מתערי בערסיהו. אינון די בהון אתערותא דחיי קיימין לפולחנא דמאריהון. ועסקי באורייתא ובעשנא דקב"ה עד דחתי לפרא. כד חתי לפרא כל חיילין ומשריין דלעילא משבחן ליה לקב"ה. הה"ד (ו) ברן יחד ככבי בקר וגו'. כדין כמה תרעין אתפתחו לכל סערין. ומרעא דאברהם אתפתח בה בכנסת ישראל לזמנא לכל בני עלמא [ח] הה"ד וישע אשל בבאר שבע. (ז) ומאן דלא יתער רוחיה בפולחנא דמאריה. צדיק אטפין יקוס קמי מלכא דא יתערון עליה צדינא ויתפשו ליה בקולר [ט] ולא יסתח עליה זכותא לאשתובא. כדין כתיב וכצפרים האחוות בפח כהם יוקשים בני אדם. ועד לא ינפוק בר נש מהאי עלמא בכמה דינין אתדן נפשא עם

טראה מקומות ט דף נב : ט איוב י"ט ג תלים כ"ז ד יסעי ל"ד ט קבלת ט' ו' איוב ל"א ט דף נב

זין הזהר

פרשת מצורע ואל תרעא דאברהם חיינו מרת תוסד : [ג] מי שיפול למשכב במחלה :

וצוה רכה ולקח למטהר שתי צפרים חיות מהורות ועץ ארז ושני תולעת ואוזב. (ה) א"ר שמעון בוא וראה אדם שעמלו בעבודת רבונו ועוסק בתורה. הקדוש ברוך הוא שורה עליו והשכינה משתתפת עמו. כיון שהאדם בא להטמא השכינה מסתלקת ממנו. הקב"ה מתרחק ממנו. וכ"כ צד הקדושה של רבונו מתרחק ממנו [ט] ושורה עליו רוח טמא וכל הצד של הפומא. כשבא להטהר מסייעין לו. לאחר שנטהר חוזר בתשובה. צד הקדושה שנמתק ממנו חוזר ושורה עליו. בוא וראה שכתוב ולקח למטהר שתי צפרים חיות מהורות. כיון שאמ"ר שתי צפרים האם אין מוכן שהן חיות. אלא זה נתבאר. אבל חיות חיות מטש. כמש"כ (ג) וארא החיות. רמז על המקום שיונקים ממנו נביאי האמת [י] ועץ ארז. כבר נודע רמז שלו [יא] ושני תולעת. מרמז על צד האורם שבמדת הבורה שנשתתף עמו בתחלה [יב] ואוזב. מרמז על וא"ו הקמנה המניקה למדת המלכות. ולפיכך עץ ארז ואוזב משתמשים יחד. ולכן וא"ו וא"ו ביחד נמצאות. אחת עליונה ואחת קמנה. ונקראות וא"ו עליונה וא"ו תחתונה [יג] וכלן חוזרות לשבן עליו. בעבור שהוא נטהר. לעומת אלה יש למטה עץ ארז ואוזב ושני תולעת שנמצאים מסוגלים לכח הזה [יד] והם פשתלשלים מאלו מדות העליונות. ר' יצחק אמר וצוה הכהן ולקח למטהר וגו'. בוא וראה הרי נתבאר שמה הוא שושבין המלך. ואהרן שושבין המלכות [טו] וכל עניני אהרן היו לפי שאת המלך בהבלכות. וע"כ לפי שאהרן שושבין שלה עשה מדורו עמה. לתקן הבית ולהשיב המיד בעניני הבית. משל המלך שריתה לו מטרונה עליונה חשובה. מה עשה. נתן לה שושבין להקן לה יהוה יסתכל בעניני הבית. וע"כ כאשר נכנס שושבין זה למלך אינו נכנס אלא עם המטרונה. וש"כ בוא"ה יבא אהרן אל הקדש [טז] ולכן נתקן הוא כדמיון שלמעלה. ינקרא כהן גדול. מניין. שכתוב (ג) אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק. ולפיכך כל מה שנצרך לו לוקח מבית המלך ואין מי שימחה בידו. וע"כ עומד הוא לטהר לכל אותן הנכנסים אל בית דשכינה. כדי שלא יהיה נמצא טמא בין אותן באי ההיכל. ולפיכך כתוב וצוה הכהן ולקח למטהר וגו'.

וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות מהורות ועץ ארז ושני תולעת ואוזב. (ה) א"ר שמעון תא הוי בר נש דמסתדל בפולחנא דמאריה ואסתדל בצוריייתא. קב"ה שארי עליו ושכינתא אסתתפא בדיה. כיון דב"כ אתי לאסתאבא שכינתא אסתלקת מיניה. קב"ה מתרחק מיניה. וכל ספרא דקדושה דמאריה מתרחקין מיניה [פ] ושאריו עליו רוח מסאבא וכל ספרא דמסאבא. אתי לאסתאבא מסייעין ליה. בתר דאתדכי ואהדר בתשובה. הוהא לאסתלק מיניה אהדר ושאריו עליו. תא חוי כתיב ולקח למטהר שתי צפרים חיות מהורות. כיון דאמר שתי צפרים לא ידענא דאינון חיות. אלא הא אוקמוה. אבל חיות. חיות ממש. כד"א (ג) וארא החיות. לקבל אתר דיקי מנייהו נביאי מהימני [י] ועץ ארז. הא אתמר [יא] ושני תולעת. ספר סומקא דגבורה לאסתתף בדיה בקדמיתא [ב] ואוזב. דא וא"ו זעירא דיניק לה לכנסת ישראל. ובגין כך עץ ארז ואוזב אולין כהדא. וע"ד וא"ו וא"ו כהדא אסתכחו. חד עלאה וחד זעירא. וקריין לין וא"ו עלאה וא"ו תתאה [ג] וכלהו אהדרו לשריא עליו. בגין דהא אתדכי. לקבל אליון לתתא עץ ארז ואוזב ושני תולעת אסתכחו ברבייתא דא [ד] ותליין זאלין עלאין. רבי יצחק אמר וצוה הכהן ולקח למטהר וגו'. תא חוי הא אוקמוה מהס סאבינא דמלכא אהרן שאבינא דמסרוניתא [טו] וכל מלוי דאהרן הוו לפייסא למלכא במסרוניתא וע"ד בגין דאיהו שאבינא לה סוי מדוריה בדיה. לתקנא ביתא ולעיינא תדיר במיני דביתא מתל למלכא דהוה ליה מסרוניתא עלאה. מאי עבד יהב לה שאבינא לתקנא לה ולאסתכלא בחלי דביתא. וע"ד כד עייל שאבינא דא למלכא לא עייל אלא עם מסרוניתא. וה"ד בוצ"ת דא אהרן אל הקדש [טז] וע"ד אתתקן כגונא דלעילא. ואקרי כהן גדול. מנא לן. דכתיב (ג) אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק. ובג"כ כל מה דלענין מצי מלכא נסיל וליה מאן דימחי בידיה. וע"ד איהו קאים לדכאה לכל אינון דעאלין לבי מסרוניתא בגין דלא יסתחא מסאבא צאינון בני סיכלא. ובג"כ כתיב וצוה הכהן ולקח למטהר וגו'.

(ד) ב"ר הבא אל ארץ כנען וגו'. ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזהבם. א"ר אבא וכי שכר טוב הוא שיהי נמצא נגע בין איתן הזוכים ליכנס לארץ. אלא הרי ביארו שיהו כרי שימצאו המסמונים ששמו בבתיהם. ושיהו מהם ישראל. אבל בוא וראה הם באים הם ישראל שהם הדיקים בו בהקב"ה. והקב"ה אזהבם. שכתוב (ה) אהבתי אתכם אמר ה'. ומתוך אהבתו להם הבניסם לארץ הקדושה. להשרות שכינתו ביניהם ולהיות מדורו עמהם. שיהיו ישראל נמצאים קדושים על כל באי העולם. בוא וראה כתוב וכל הנשים אשר נשא לבן וגו'. בשעה שעשו המלאכה היו אומרות. זה למקדש. זה למשכן. זה לפרוכת. וכן כל אותן

(ד) ב"ר תבאו אל ארץ כנען וגו'. ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזהבם. א"ר אבא וכי שכר טוב הוא שיהי נמצא נגע בין איתן הזוכים ליכנס לארץ. אלא הרי ביארו שיהו כרי שימצאו המסמונים ששמו בבתיהם. ושיהו מהם ישראל. אבל בוא וראה הם באים הם ישראל שהם הדיקים בו בהקב"ה. והקב"ה אזהבם. שכתוב (ה) אהבתי אתכם אמר ה'. ומתוך אהבתו להם הבניסם לארץ הקדושה. להשרות שכינתו ביניהם ולהיות מדורו עמהם. שיהיו ישראל נמצאים קדושים על כל באי העולם. בוא וראה כתוב וכל הנשים אשר נשא לבן וגו'. בשעה שעשו המלאכה היו אומרות. זה למקדש. זה למשכן. זה לפרוכת. וכן כל אותן

מראה בקומות (ה) דף ע"ג (ו) יומקאל א"י (ז) ת"ס ק"י (ח) דף נ"ג (ט) מלאכי א'

זו הזהר

[ט] ש"י שא"י יכול לקבל שפע הארה מן ה' ספירות דקדושה [י] היינו שתי אלה הספירות נצח והדר : [יא] רמז על ספירת התפארת שנקראת עץ חיים : [יב] סומקא דגבורה היינו גבורה שבגבורה כלו דין שנשתתף עמו בזמן טובאחו לענישו. ועתה שהכהן שופיע עליו הארה מכל ה' ספירות נמתקים הדינים ממילא : [יג] וא"ו קמנה ותחתונה רמז על ספירת היסוד שהמלכות יונקת משנו שפע כל הספירות. וא"ו גדולה ועליונה רמז על מדת התפארת. וכל אלו הספירות חוזרות להשפיע עליו הארה. וצריך להבין שחושב רק ה' ספירות נצח והדר. תפארת. גבורה. יסוד. ומדוע לא גם חסד ומלכות. וי"ל שהכהן בעצמו הוא בבחינת חסד. ומלכות אינו חושב לפי שהיא עלמא דנוקבא בבחינת מקבל ומחלק ולא בבחי' משפיע : [יד] סוללתם לעורר עליו הארות האלו : [טו] משה הוא שושבין עלמא דבורא ואתרן שושבין עלמא דנוקבא. [טז] התיבה וא"ת מרמזת על מדת המלכות והשכינה הקדושה :

אינון אומנין. בגין דתשרי קדושה על ידיהו ואתקדש
ההוא עבדיתא. וכד סליק לתריה בקדושה
סליק. כגוונא דא מאן דעביד עבדיתא לע"ז או לספרא אחרא
דלא קדישא. כיון דלדבר ליה על ההוא עבדיתא
הא רוח מסאבא שריא עליו וכד סליק עבדיתא במסאבא
סליק כנעניים פלחי לע"ז אינאו. ומתדבקן כלסו כחדא צרות
מסאבא דע"ז והו סגין צניגין לפרלוסייהו ולגעוליהו
לספר מסאבא דע"ז. וכד שרין למצני הו אמרי
מלה. וכיון דאתדבר צפומייהו סליק עליה רוח מסאבא.
וכד אסתליק עבדיתא צרות מסאבא אסתליק. כיון דטמלו
יסרחל לרעא בעא קציה לדכאה לון ולקדשא לון ארעא.
ולאפנאה אתר לשכינתא. דלא תשרי שכינתא גו מסאבא.
וע"ד בההוא נגע נרעת הו סגרי צניגין דלעין ואצנין
לחטעבדו במסאבו. תא חוי אי עובדא דא הו לאשכחא
מסיונין בלחודוי. יסדרון אצנין לבתר כמה דלינון לאשרייהו
ועפרא לתריה. אצל קרא אחר כתיב וחללו את
האצניס וכתיב ועפר אחר יקח. בגין דיתעבר
רוחא מסאבא ויתפני. ויתקדש השתא כמלקדמין. ויתסתחו
ישראל בקדושה ובדיוורא קדישא למשרי צנייהו שכינתא.
וע"ד מאן דצני בגין כד שרי למצני צני לאדכרא צפומיה
דהא לפולחנא דקציה הוא צני. בגין דתיב (א) הו צונס
ציתו בלא לרק וגו'. וכדון סיעתא דשמיא שרי עליו.
וקציה זמין עליה קדושתא וקארי עליה שלום. הס"ד
(ג) וידעת כי שלום אהלך וגו'. מהו ופקדת נוק. הא אוקמוס.
אצל ופקדת. לאפקדא מלה צפומא כד איסו צני.
וכדון ולא תחטא כתיב. ואי לאו. הא זמין לציתס ספרא
אחרא. כל שכן מאן דצני ורעותיה בגוונא אחרא
בגין דמייחד ציתא לספרא אחרא לאסתאבא ציה. הא
ודאי שריא ציה רוח מסאבא. ולא נפיק האי צר נג
מעלמא עד דאתענג בהאי ציתא. ומאן דדייר ציה יוכל לאתזקא.
דהא האי דירה רוח מסאבא שריא ציה ואינון למאן לאסתכח
ציה ואי תימא צמאי ידעא. כגון דלתזק בההוא ציתא ההוא
דציה לה או אגטי ציתיה. אי צנוקי דגופא אי צנוקי
צמונא. הוא ומרין אחרין אצתריה. הא ודאי יערוק
צ"כ למורא ולא ידור ציה. ידור ציחללא דעפרא ולא
ידור ציה ובג"כ חס קציה עליהו דישראל. דלינון לא ידעין
מלה בכל אינון צתי. והוא אחר. אתון לא ידעין.
אנא ידענא וארשימנא לון צנגע. נגע דייר ציתא [יז]
הא נגע אחרא תקיפא דיפיק ליה ויעביר ליה מן עלמא.
וכדון ונתן את הציב את אצניו ואת עליו. כיון דאזיל ליה
מאי סעמא ונתן את הציב. אלא בכל זמנא דהאי צנין
ליהוי קיים דליה הוא ויכל לאדכרא. (ג) האי צארעא
קדישא כל שכן צארעא אחרא. דומינא רוח מסאבא
יתיר. ויכל צ"כ לאתזקא. איך אלעזר וכל שכן
דקארי דקלפוי דחברוי אחרין לאסתכחא תמן. ואפילו
סרפי דקספתא [יח] לח מעברן ליה מההוא ציתא.
ובג"כ האי קרא אכריו ואמר הו צונס ציתו בלא לרק.
הו ודאי קאמרי בכל יומא בההוא ציתא:

איתן האומנים. כדי שתשרה קדושה על ידיהם ונתקדשה
מלאכה היא. וכאשר עלתה המלאכה למקומה עלתה
בקדושה. כדמיון זה העושה מלאכה לע"ז או לצד אחר
שאינו שייך להקדושה. כיון שמוזכר שמו על אותה המלאכה
הרי רוח טמא שורה עליו. וכאשר הנמר המלאכה נגמרת
במומאה. כנעניים עובדי ע"ז הם. ודברים כלם יחד ברוח
המומאה של ע"ז. והיו בונים בנינים לרמותיהם ולתועבותיהם
לצד המומאה של ע"ז. וכאשר התחילו לבנות היו אומרים
לשם מה בונים. וכין שנוכר בפיהם ע"ה עליו רוח המומאה.
וכאשר נגמרה המלאכה ברוח מומאה נגמרה. כיון שעלו
ישראל בארץ בקש הקב"ה למרה להם ולקדש להם הארץ.
ולפנות מקום להשכינה. שלא תשרה השכינה במקום טמא.
וע"כ ע"י נגע צרעת היו סותרים הבנינים של ע"ז ואכן
שנעשו במומאה. בוא וראה אם פעולה זו היתה למצוא
מטמונים בלבד. יחזירו האבנים אח"כ כמו שהם למקומם
וגם העפר יחזירו למקומו. אבל קרא כתוב וחללו את
האבנים. וכתוב ועפר אחר יקח. אלא כל זה כדי להעביר
ולפנות רוח המומאה. ויתקדש המקום כמקדם. ויהיו ישראל
נמצאים בקדושה ובמדרג קדוש שתשרה ביניהם השכינה.
וע"כ מי שבונה בגין כשמתחיל לבנות צריך להזכיר בפיו
שזה לעבודת הקב"ה הוא בונה. לפי שכתוב (א) הו כונה
ביתו בלא צדק וגו'. ואו עזרת שמים תשרה עליו.
דהקב"ה מומין עליו קדושה וקורא עליו שלום. וש"כ
(ג) וידעת כי שלום אהלך וגו'. מהו ופקדת נוק. זה נתבאר.
אבל ופקדת. היינו להזכיר הדבר בפיו כאשר הוא בונה.
ואו ולא תחטא כתוב. ואם לא. הרי מוזמן לביתו צד
המומאה. כל שכן מי שבונה ומחשבנו באופן האחד
בשבייל לייחד ביתו לצד המומאה להטמא בו. הרי זה
בודאי שורה בו רוח המומאה. ואיש הזה אינו יוצא מן
העולם עד שנענש בבית הזה. ומי שדר בו יוכל להגוק.
שהרי דירה זו רוח המומאה שורה בה ומזיק למי שנמצא
שם. ואם תשאל כמה נרע. אם ניוק בבית ההוא זה
שבנה אותו או אנשי ביתו. בין בנזקי הגוף בין בנזקי
ממון. הוא ועוד שנים אחרים אחריו. הרי בודאי יברח
אדם להר ואל ידור בו. ידור במערה שנמוח בעפר וא"ל
ידור בו. ולפיכך חס הקב"ה על ישראל. שהם לא ידעו
דבר בכל אותן הבתים. והוא אמר. אתם אינכם יודעים.
אבל אני יודע וארשימם כנגע. נגע שדר כבר בבית [יז]
הרי נגע אחר תקיף ממנו שיוציא אותו ויעבירו מן העולם.
ואז ונתן את הבית את אבניו ואת עצייו. כיון שהלך לו
מפני מה ונתן את הבית. אלא לפי שכל זמן שבנין זה
יהיה קיים שלו הוא ויכול לחזור. (ג) ואם כך בארץ
הקדושה כל שכן בארץ אחרת. שמוזמן בה רוח המומאה
יותר. ויכול האיש להגוק. איך אלעזר וכל שכן שזה הרוח
קורא למזיקים חבריו האחרים שהיו נמצאים שם. ואפילו
העלים של קספתא [יח] אין מעבירים לו מבית ההוא.
ולפיכך מקרא זה סכרין ואומר הו בונה ביתו בלא צדק.
הו ודאי צועקים בכל יום בבית ההוא:

(ד) פתח רבי יהודה ואמר. הו בונה ביתו בלא
צדק. שהרי בכל מקום שנמצא בו צד"ק [יט] כל רוחות
וכ"כ מזיקי עולם בורחים ממנו ולא נמצאים לפניו. ואף
על

(ד) פתח רבי יהודה ואמר. הו צונס ציתו בלא
לרק. דהא בכל אתר לאסתכח ציה לר"ק [יט] כל רוחין
וכל מזיקי עלמא ערקין מניה ולא משתכחי קמיה. ועס
כל

מראה כקומות (א) ימ"ל כ"ב (ב) אינ"ס (ג) ד"ק (ד) ד"ק נ"ל:

דף הזהר

[יז] חיינו הרוח טמא : [יח] נראה לי שקספתא הוא מין צבת ידוע שהיו רגילים בשנים קדמוניות לקטר העלים שלו בבית הנחשד שיש בו שדים ורוחות : [יט] צד"ק מרמו על סדת המלכות ואור השכינה הקדושה :

על פי כן מי שמתקדם ונוטל המקום הוא מחזיק בו. א"ל ר' חזקיה אם כן משקל שם הקדוש כמשקל רוח הטימאה. א"ל לא כן, אלא שהשם הקדוש אינו שורה במקום טמא. ולפיכך אם השם הקדוש נוטל המקום בתחלה. כל רוחות וכל מוזיקי העולם אין יכולים להתראות בו. כל שכן להיות להם התקרבות עמו, ואם רוח טמא מתקדם ונוטל המקום. שם הקדוש אין שורה בו. שהרי אין זה מקומו. וכאשר בא שם נגע צרעת היה מטהר המקום. והוציא לרוח הטימאה ממקומו. ואח"כ נתצו הבית אבניו ועציו וכל השאר. ונגבה מחדש במקום בצד הקדושה בצד"ק. שמוכיר את השם הקדוש ומשרה עליו קדושה. ואף על פי כן היה צריך ליקח עפר אחר. ולהרחיק בנין החדש ממקומו מיסודו הראשון שני ספחים [כ] ועכשו שאין נראה נגע. ואין יורד לבית מי שיקטרג וילחם ברוח טמא שנמצא בו להוציא ממקומו. מה תקנה יש. אם יכול לצאת לנמדי מבית הזה הרי טוב. ואם לא. יסתירונו ויבנהו במקום כאבנים ועצים אחרים וכן כל השאר. וירחיק יסוד בנין החדש ממקומו הראשון. ויבנהו בהוכרת שם הקדוש. ואעפ"כ אין יוצא לנמדי אותו הרוח ממקומו הראשון [כא] לפי שהקדושה אין שורה על מקום טמא —

כל דא מאן דאקדים ונפיל אחר אחר זכיר זכיר. א"ל רבי חזקיה אי הכי שקיל שמה קדושה כרוח מסאבה. א"ל לאו הכי. אלא שמה קדישא לא שריא באתר מסאבה. ובנ"כ אי שמה קדישא נפיל אחר מקמת דנא. כל רוחין וכל מוזיקין דעלמא לא יכלין לאתחאה זכיר. כל שכן לקרבא זכדיה. ואי רוח מסאבה קדיש. ונפיל אחר. שזא קדישא לא שריא זכיר. דהא לאו אתריה. וכד הוה נחית נגע לרעת הוי מדכי אתרא. ואפיק לרוח מסאבה מאתריה. ולבתר מתלי זיתא זכנין ועאין וכלא. ובני לה כמלקדמין בצסר קדישא בלד"ק. דכיר ליה לשמה קדישא וישרי עליה קדושה. ועס כל דא צעפרא אחרא. וירחיק זיתא מאתריה מיסודא קדמאה תרי ספחים [כ] שמהא דלא אתחוי. ולא נחית מאן דמקטרג זכיר צההא רוח מסאבה לאפקא ליה מאתריה. מאי תקתיה. אי יכיל לאפקא מהאי זיתא שפיר. ואי לאו. יבנה ליה כמלקדמין זכנין אחרין ואעין וכלא. ויפיק וירחיק ליה מאתר קדמאה. ויבני ליה על שמה קדישא. ועס כל דא לא נפיק ההוא רוחא מן אתר קדושה [כא] בנין קדושה לא שריא על אתר מסאבה —

א) וְבֵא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לְכֹהֵן לְאֹמֶר כִּנְגַע נִרְאָה לִי בְּבַיִת. וְהִגִּיד. ויאמר צריך לכתוב או וידבר. מהו והגיד. אלא בכל מקום והגיד דבר חכמה הוא. וזה נתבאר. כנגע נראה לי בבית. כנגע. נגע צריך לומר. נראה לי. יש לי צריך לומר. שהרי כתוב ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחותכם. שיתראה הנגע לכל. ולמה יאמר כנגע נראה לי. אלא בשעה שצורה זו נכנסה צורה אחרת נתגלתה. ויתרוצצה זו עם זו. וע"כ אמר נראה לי. שהצורה שהיתה נסתרת בכותל נתגלתה. והנגלית נסתרה שם [כג] ואח"כ יצאה משם ונראית על הכותל בצורת נגע הבית. וצורה האחרת שהיתה מכבר נסתרת בכותל נעלמה [כג] וזהו והגיד לכהן. שזה דבר חכמה הוא. ואז בא הכהן ונתצו הבית וישליכו אבניו ועציו וכל השאר. כיון שנתן ונטהר הכל אז מהתרכיב. כמו שכתוב ובתים טובים תבנה וישבת. אלה נקראים טובים. שהרי הראשונים אינם טובים. ואין הם בכלל קדושה וטהרה. א"ר יהודה אם כן איך יפורש המקרא שכתוב ובתים מלאים יהו אשר לא מלאות. אם רוח טמא שורה בתוכם איך הם מלאים כל טוב. א"ר אלעזר מלאים כל טוב במסין בכסף וכזהב ובכל מיני עושר. כמ"כ כי טוב כל ארץ מצרים. וא"ר יהודה הרי כל בתי מצרים מלאים כעפים ואיליים היו. אלא בשביל עושר הארץ נאמר כך. אף כאן בשביל העושר והמסון נאמר כך. שני עשירות נטלו ישראל. עושר אחד כשיצאו מגלות מצרים. עושר אחד כשנכנסו לארץ. רבי שמעון אמר לכל שתי אלה ודאי ה' הגע. שתתקדש הארץ ולהעביר רוח הטימאה מן הארץ ומתוך ישראל. וכאשר נתצו הבית היה נמצא בו מסון לבנות ביתו ולמלא אותו. בדי

א) וְבֵא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לְכֹהֵן לְאֹמֶר כִּנְגַע נִרְאָה לִי בְּבַיִת. וְהִגִּיד. ויאמר מצעי ליה או וידבר. מהו והגיד. אלא בכל אתר מלא דחכמתא היא. והא חוקמיה. כנגע נראה לי בבית. כנגע. נגע מצעי ליה. נראה לי. יש לי מצעי ליה. דהא כתיב ונתתי נגע לרעת בבית ארץ אחותכם. ויתחוי לכלא. אחאי כנגע נראה לי. אלא בשע זא דהאי עייל אחרא אתגליא. ומקפרינא דא צדא. וע"ד נראה לי. ההוא דאתכסי אתגליא ודאתגליא אתכסי [כג] ולבתר מתחוי ליה דזיוקנא דההוא נגע דזיתא. והאתכסיא אחרא [כג] וע"ד והגיד לכהן דמלה דחכמתא היא. וכדון אחי כהנא ויתכלון זיתא ויתמון ליה זכנין ואעין וכלא. כיון דאתנתן והתדכן כלא כיון מתדכאן. כדכתיב ונתים טובים תבנה וישבת. אלין אקרונ טובים. דהא קדמאי לאו אינון טובים. ולאו בכללא דקדושה ודכוו כינוס. א"ר יהודה אי הכי זמאי מוקמינן קרא דכתיב ונתים מלאים כל טוב אשר לא מלאות. אי רוח מסאבה שריא בנווייהו היך מלאים כל טוב. א"ר אלעזר מלאים כל טוב צממונא בצספא וצדבא וצכלא. כד"א כי טוב כל ארץ מצרים. וא"ר יהודה והא כל בתי דמגראין מליין חרשין ועוון הוון. אלא בנין עותרא דלרעה אתמר. אוף כהא בנין עותרא וממונא הוה תרין עותרין נטלו ישראל. חד כד נפקו מגלותא דמצרים. וחד כד עאלו לארעה. רבי שמעון אמר כל דא ודאי הוה. לאתקדשא ארעה ולאעברא רוח מסאבה מארעה ומגו ישראל. וכד זיתא הוה נתין הוה אשתכח זכיר ממונא למכני ליה ולמליא זיתיה. בנין

מראה טקומות 67 נ :

זו הזוהר

[ג] כש"ם לא נזכר דין זה. ואפשר להבין עפ"י הירוע שיש אוריים ונבולים אפילו למלאכי מעלה מכל שכן לשדים ורוחות. וע"י שנוי מקום אין לו רשות לחזור: [ד] זה אין מובן. דא"כ מה הועילה התקנה. ואולי יש כאן ט"ס. ובמקום ועם כל דא צ"ל ואי לאן דא: [ה] צורה הנגלית זו צורה השניה התרשה שהביאה הנגע ונסתרה בכותל הבית לגרש הצורה של הרוח טמא הנסתר שם. ואל תתמה ע"י כי בעתים הללו נתפרסם בהרבה מכתבי עתים שיש סבצר ישן במדינת אירופא שיראים לדור בו כי הרבה פעמים נראה שם בלילה בהיכל אחר שמתפרץ מן הכותל רוח בצורת נקבה מעוספת במדין: [ו] ואין ירוע אם ברה משם לנמדי או שחור ונסתר שם הרוח. וע"י הגע נתברר הדבר:

בדי שלא יצטרע על הבית וישכנו במדור קדוש

(א) זאת התורה לכל נגע לרעת ולנתק. א"ר אבא הרי תנין על חד סרי מלין נגעין אחיין על בני נשא ואלין אינון. על עבודה זרה על קללת השם על גלוי עריות. על נבזה. על לשון הרע. על עדות שקר. על דיין המקלקל את הדין. על שבועת שוא. על הנכנס בנבול של חברו. על החושב מחשבות רעות. ועל המשלח מדנים בין אחים. ויש אומרים אף על עין רעה. וכלם צמדנו אצל התנאים. ע"ו מניין. שכתוב וירא משה את העם כי פרוע הוא כי פרעה אהרן. מהו כי פרוע הוא. שהבו בצרעת. כתיב כאן כי פרוע הוא. וכתוב שם והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע. ועל קללת השם. שכתוב (ג) היום הזה יסגד ה' בידו. וכתוב והסגירו הכהן. לכיון דכתיב ויקלל הפלסתי את דוד באלהיו. הסתכל בו דוד בעין רעה. ובכל מקום שהיה מסתכל בעין רעה כל מיני צרעת היו נמשכים מעינו של דוד.. וכיון שראה במצחו שנצטרע. מיד ותמבע האבן במצוה.. על גלוי עריות. שכתוב (ג) ושפת ה' קדקוד בנות ציון. וכתוב ולשאת ולספרתה. על שבועת שוא ועל הנגבה. שכתוב (ד) הוצאתיה נאם ה' צבאות ובהא אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר וגו' וכלתו ואת עציז ואת אבניו. איזה דבר שמכלה עצים ואבנים. זו הצרעת. שכתוב ונתן את הבית את אבניו ואת עציזו. על לשון הרע. שכתוב ותדרב מרים ואהרן במשה וגו'. וכתוב ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת. על עדות שקר. לפי שהעידו ישראל שקר ואמרו אלה אלהיך ישראל בקול חזק. שכתוב קול מלחמה במחנה. לפיכך וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו'. על דיין המקלקל את הדין. שכתוב (ה) כאכול קש לשון אש וחשש וגו' ופרחם כאבך יעלה וגו'. מה המעם. כי סאסו את תורת ה' צבאות. ואין פרחם אלא צרעת. שכתוב ואם פרוח תפרח הצרעת. על הנכנס בנבול של חברו. מניין מעוירו שנכנס בתחום של הבהונה. שכתוב (ו) והצרעת ורחה במצוה. ועל המשלח מדנים בין אחים. שכתוב וינגע ה' את פרעה. שהוא שלח מדנים בין אברהם ושרה. ועל עין רעה כמו שנתבאר [כד]—:

(א) זאת התורה לכל נגע לרעת ולנתק. א"ר אבא הרי תנין על חד סרי מלין נגעין אחיין על בני נשא ואלין אינון. על עבודה זרה על קללת השם על גלוי עריות. על נבזה. על לשון הרע. על עדות שקר. על דיין המקלקל את הדין. על שבועת שוא. על הנכנס בנבול של חברו. על החושב מחשבות רעות. ועל המשלח מדנים בין אחים. ויש אומרים אף על עינא בישא. וכלהו תנין ביהמיתא ע"ו מניין. דכתיב וירא משה את העם כי פרוע הוא כי פרעה אהרן מהו כי פרוע הוא. לחלקו בלרעת. כתיב הכא כי פרוע הוא וכתב התם והלרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע. ועל קללת השם. דכתיב (ג) היום הזה יסגד ה' בידו. וכתיב והסגירו הכהן. דכיון דכתיב ויקלל הפלסתי את דוד באלהיו. אסתכל ביה דוד בעינא בישא. ובכל אתר דהוה מסתכל בעינא בישא כל זמני לרעת אתמשכן מעינייה דדוד.. וכיון דהמחא במלחמה דלמרע. מיד ותמבע האבן במלחמה.. על גלוי עריות. דכתיב (ג) ושפת ה' קדקוד בנות ציון. וכתיב ולשאת ולספרתה. על שבועת שוא ועל הנגבה. דכתיב (ד) הוצאתיה נאם ה' לצבאות ובהא אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר וגו' וכלתו ואת עציז ואת אבניו. מאן הוא מלה דמכלה עינים ואבנים. דא לרעת דכתיב ונתן את הבית את אבניו ואת עציזו. על לשון הרע. דכתיב ותדרב מרים ואהרן במשה וגו'. דכתיב ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת. על עדות שקר. צנין דלמסידו ישראל שקר ואמרו אלה אלהיך ישראל בכל תקיף. דכתיב קול מלחמה במחנה. צנין דא וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו'. על דיין המקלקל דינא. דכתיב (ה) כאכול קש לשון אש וחשש וגו' ופרחם כאבך יעלה וגו'. מאן עממא כי מחסו את תורת ה' לצבאות. ואין פרחם אלא לרעת. דכתיב ואם פרוח תפרח הצרעת. על המשלח דכתיב (ו) והצרעת ורחה במצוה. ועל המשלח מדנים בין אחים. דכתיב וינגע ה' את פרעה. דלמיהו שלח מדנים בין אברהם ושרה. ועל עינא בישא כמה דאתמר [כד]—:

(ז) ואם שכב ישכב איש אותה והיה נדתה עליו וגו'. צמדנו שלשה הם הדוחים את השכינה מהעולם. ונודמים שמדורו של הקב"ה לא יהיה בעולם הזה. והאנשים צועקים ולא נשמע קולם. ואלו הם. מי שהורג את העובר שנתעברה אשתו. שגורם להורגו במיעיה. הוא סותר בנינו של הקב"ה והאומנות שלו. ובשביל זה הקב"ה מסתלק מהעולם. ודריב ורעב ומנפה באים על העולם: מי שמסקר בבית הקדוש שנחתם בבשרו ושוכב עם בת אל נכר. שמכניס ברית הקדוש ואת הברית ברשות אחר. ככתוב (ח) ובעל בת אל נכר. שלמדנו אין קנאה לפני הקב"ה מלבד קנאת הברית הקדוש. שהוא יסוד השם הקדוש [כה] וסוד האמונה: מי ששוכב עם נדה. לפ שאין מוסאה חזקה בעולם כמו מוסאת דגדה. מוסאי הגדה קשה מכל מוסאות שבעולם. שנמסא הוא וכל המתקרבים

(ז) ואם שכב ישכב איש אותה והיה נדתה עליו וגו'. תנין תלתא חינון דחיין שכינתא מעלמא. וגרמין דדיווריה דקב"ה לא הוי צהאי עלמא. וצני נשא לווחין ולא אשתמע קליהון. ואלין אינון. מאן דקפיל הוי עוברא דמתעברא אתתיה. דגריס לקטלא ליה במעטא. איכו סתיר צנינא דקב"ה ואומנותא דליה. על דא קב"ה אסתלק מעלמא. ומרצא וכפנא ומותנא אחיין על עלמא: מאן דמשקר בצרית קדישא דחתיס בצשריה ושכיב צבת אל נכר. דלעיל ברית קודש ואת קיימא ברשו אחרא. כדכתיב (ח) ובעל בת אל נכר. דתנין לית קנאה קמו קב"ה צר קנאה דברית קדישא. דליהו קיימא דמא קדישא [כה] ורזא דמהימנותא: מאן דשכיב צנדס. צנין דלית מסאבו תקיף בעלמא צר מסאבו דנדס. מסאבו דנדס קשיא מכל מסאבו דעלמא. אסתאב איכו וכל המתקרבים

מראה מקומות (א) בלק רו. (ב) שמואל א' י"ג. (ג) יעשי' ג' ד'. (ד) זכרי' ה' (ה) יעשי' ה' (ו) ד"ס צ' כ"ו (ז) שמות ג. (ח) מלאכי ב'

זיו הזהר

חזר רמ"י על המחשב מחשבתו ביושין. וי"ל שזה נלמד מן צרעת נחוי שחשב מחשבות רעות על אלישע שלא האמין ברוח נבואתו ועשה חיפוך רצון אלישע ונצטרע. מלכים ב' ה': [כס] זה השם 'זרי':

דמתקרבין צהדיה יסתאבון עמיה. בכל אתר דאולין דאתרחיא סכינתא מן קמייכו. ולא עוד אלא דגריס מרעין ביסין על גרמיה ועל ההוא זרעא דיוליד. דכיון דיקרב צר כה לצבי נדה ההוא מסאבו לניג עלוי וישתאר בכל שיפין דיליה. זרעא דיוליד צההוא שעתא משכין עלוי רוח מסאבו. וכל יומיו יהא צמסאבו. דהא צניגא ויסודא דיליה איכו צמסאבו רב ותקיף מכל מסאבו דעלמא. דמיד דקריב צ"ג לצבי נדה. ההוא מסאבו לניג עלוי. דכתיב ותהי נדה עלוי :

(א) אמר ההוא סבא תא חוי דלית בכל קלין דנשין דעלמא דיכלא קלא דחויא לאתדבקה צה ולא תאחרא צה ולאשתתפה צה. אלא תרין נשין אינון דיכלא קלא דחויא לאתאחדא צה ככלצא צכלצתא. חדא. האי ללא נשיות סואבת כותסה וימי לבונה דקרא ילות. או דאקדימת יומא חדא לצבול. וחדא. האי אתתא דמאחרת לצבעלה עונה דיליה למעבד לערא לצבעלה. צר אי איכו לא חייס ולא אשגח דלא. אלין אינון תרין נשין. דהא כמה דאקדימו הכי אינון מתאחרין לגבי קלא דנחש עד דלרביק קלא צקלא. וכמה דמתאחרין למעבד לערא לצבעלה צעכוצא דמוזיה. הכי אקדים קלא דנחש לאתדבקה צההוא קלא דאתתא. ואלין אינון תרין נשין דקלא דנחש אחיד צקלא דלהון ככלצא צכלצתא סאובתא צתר סאובתא. זינא צתר זיניה. ואס תאמר מאי איכפת לן אי אחיד קלא צקלא אי לא אחיד. ווי דהכי מתאבדן בני עלמא צלא דעתא. ההוא קלא דאתתא כד אתערב ולאשתתף צהדי קלא דנחש. צשעתא דחייבת ומרשעת כפקת מנו איבה ומשפטא צעלמא [כו] אי ערעת צהני תרין קלין. קלא דנחש וקלא דאתתא. איכי אתחממת צהו ואינון צה. וכיון דאתחממת מתעבדין רוחא. ואזיל צהדיה עד דמשפטא ועאל צמעהא דהיהא אתתא [כז] והאי יוקא דילידת. כד אתתא היהא חייבתא פקידת עליה להסוא רוחא. דליכו חבורא צישא קלא דנחש דמכשכשא צה ואיכו מחייך ציוקא עד דאתת היהא חייבתא. כאתתא דאפקידת צרא לאתתא אחרא. ומפפפסת ליה ומיכת ליה צפספוסא עד דתימי אמיה. כך עבד האי רוחא. וזמנין סגיאין דליכו שליחא דהיהא חייבתא וקפל ליה. דה"ד צו ומיד עושקיהס כח. דא האי כח דהסוא רוחא. וע"ד תרין זמנין כתיב צהאי קרא ואין להס מנחם. חד מן לילית חייבתא. וחד מהסוא רוחא :

רעיא מהימנא

(ג) ואשה כי תהיה זבה וגו' שבעת ימים תהיה בנדתה. אשכחנא צספרא דחנוך דאמר. כמה דצראש חדש דאתדכיתא סיכרא לאתקרבא צבעלה [כח] אלכרין למהיב לספרא אחרא חולקא חדא מהסוא זינא דיליה [כט] אוף הכי נמי אלכרית לאתתא צשעתא דאתדכיתא לאתקרבא צבעלה. למהיב חולקא חדא לספרא אחרא מהסוא זינא דיליה. ומאי איכו האי חולקא. סופריה צפנופא דלהון [ל] חזיר

דמתקרבין אלוי יטמאו עמו. בכל מקום שהולכים נדחית השכינה מלפניהם. ולא עוד אלא שגורם חלאים רעים על עצמו ועל אותו הזרע אשר יוליד. כי כשיקרב האיש אל הנדה ועל איתה הטומאה קופצת עליו ונשארת בכל אברים שלו. הזרע שיוצא באותה השעה נמשך עליו רוח הטומאה. וכל ימיו יהי בטומאה. שהרי הבנין והיסוד שלו הוא בטומאה גדולה וחוקה מכל טומאות שבעולם. כי מיד שיקרב אדם אל נדה. אותה הטומאה קופצת עליו. ככתוב ותהי נדה עליו :

(ב) אמר הזקן הידוע בוא וראה שאין בכל קילות הנשים שבעולם שיכל קול הנחש להתרבק בו ולהתאחד בו ולהשתתף בו. אלא שתי נשים הן שיכול קולו של נחש להתאחד בקולות שלהן ככלב בכלבתא. אחת. זו שאינה שומרת טומאת נדחה וימי לבונה כראוי. או שמקדמת יום אחד למבול. ואחת. זו האשה שמאחרת לצבעלה עונתה כרי לעשות צער לצבעלה. מלבד אם הוא אינו מקפיד ואינו משיגה על זה. אלו הן שתי הנשים שהרי כמו שהקדימו למבול כך הן מאחרות אצל קול הנחש צער שנדבק קולו בקולה. וכמו שמאחרות למבול לעשות צער לצבעלה בעכוב המצוה. כך מקדים קול הנחש להתרבק בקולה של איתה האשה. ואלו הן שתי הנשים שקול הנחש נקשר בקולות שלהן ככלב בכלבתא. טומאה הולכת אחר טומאה. מן אחד מינו. ואם תשאל איזה נוק לנו אם נקשר קולו בקולה או לא נקשר. וי. שכך נאבדים בני העולם בלי דעת. אותו הקול של האשה כאשר מתערב ומשתתף עם קול הנחש. בשעה שהחייבת המרשעת יוצאת מתוך איבה מקומה ומשומטת בעולם [כו] אם פוגעת באותן ב' קולות. קול הנחש וקול האשה. היא מתחממת בהם והם בה. וכיון שמתחממת נולד מהם רוח. והולך עמה עד שמשוטט ונכנס במיעיה של האשה ההיא [כז] וזה התינוק אשר תלד. כשתבוא מרשעת ההיא פוקדת על אותו התינוק צרוח ההוא. שהוא חבור רע מן קול הנחש שמכשכש בה. והוא מצחק עם התינוק עד שתבוא מרשעת ההיא. כאשה המפקדת בנה לאשה אחרת. ומפפפסת לו ומצחקת לו בפפפוס עד שתבוא אמו. כך עושה רוח הזו. ורובה פעמים שהוא שליחה של המרשעת ההיא להרג התינוק. וש"כ (ג) ומיד עושקיהם כח. זה הכח של אותו הרוח. וע"כ שני פעמים כתוב במקרא זה ואין להם מנחם. אחד מן לילית המרשעת. ואחד מן הרוח ההוא :

רועה הנאמן

(ג) ואשה כי תהיה זבה וגו' שבעת ימים תהיה בנדתה. מצינו בספרו של חנוך שאמר. כמו שבראש חודש שנמחרת מדת המלכות להתחבר בצבעלה [כח] נצרך ליתן לצד הטומאה חלק אחד מאותו המין שלו [כט] כמו כן נצרך גם לאשה בזמן שנמחרת להתחבר עם בעלה. ליתן חלק אחד לצד הטומאה מאותו המין שלו. ומה הוא זה החלק. צפרניה בהלכלוך שדבוק בהן [ל] ומעט

מראה מקומות (א) משפטים ק"א : (ב) קבלת ד' (ג) פתח רמב :

דיו הוהר

[כו] מקום משכן לילית נקרא איבה שהיא מלאת שנאה בין ישראל להקב"ה. ולעומת זה מקום משכן השכינה הקדושה נקרא אהבה. שע"ז אנו מכריזים בהוהר בעמו ישראל באהבה : [כז] זו האשה שחטאה ושנעשה סקולה זה הרוח : [כח] היינו יונג תפארת עם מלכות. עלמא דרבורא עם עלמא דנוקבא שנקרא יונג קב"ה ושכינתיה : [כט] היינו שעיר עזים להמאת. ככתוב הן עשו אחי איש שעיר : [ל] כל

ומעט מן שערות ראשו. לפי שצריכה לסרוק ראשה. ותכרך אותן זה בזה. ולא ילך אחריה צד הרע ההוא להרע לה. ונפרש ממנה בכל הענינים. ומה תעשה עם אותן השערות והצפרנים. לאחר שתכרך בידך נצרך להניח במקום שאין עוברים שם אנשים. או שתגחן תוך חורים התחתונים שבחצר ותגנו אותן שם. ע"כ ר"מ:

א) ואשה כי יזוב זוב רמה ימים רבים בלא עת נדתה וגו'. א"ר שמעון זהו שכתוב (ג) חרב לה' מלאה דם. מלאה דם בוראי. שכתוב כי יזוב זוב רמה ימים רבים. בלא עת נדתה. זהו שכתוב (ג) וישקד ה' על הרעה ויביאה עלינו. שלמדנו פעמים שהקב"ה מקדים הפרעניות לעולם. כי הרשעים בחטאותיהם מקדימים להביא הפרעניות על העולם. או כי תזוב על נדתה. זש"כ ויספתי ליסרה אתכם. מהו ויספתי ליסרה. אוסף דין על דין ואתן דם על דם. יותר על מה שיש באיתו החרב לה' מלאה דם. כתוב לא אוסף לקלל עוד את הארמה בעבור האדם. מהו לא אוסף. אלא לא אתן עוד תוספת לחרב ההוא. אלא כמו שיוכל העולם לסבול. והרי כתוב ויספתי. אלא ליסרה כתוב ולא להברית. זש"כ או כי תזוב על נדתה. כל ימי זוב טומאתה. מהו כל ימי זוב טומאתה. אלא שהרשעים מטמאים את עצמם בעונותיהם. וגורמים טומאה למקום אחר. ככתוב כי את מקדש ה' טמא. שנתעורר רוח טמא עליו. ולעתיד לבוא עתיד הקב"ה לטהר להם לישראל. ולהעביר אותו רוח הטומאה מן העולם. שכתוב לא יוסף יבא כך עוד ערל וטמא. יכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. מן הארץ ודאי [לא]:

ד) והזרתם את בני ישראל מטמאתם וגו' בטמאם את משכני אשר בתוכם. א"ר אלעזר והזרתם. כמו זר הזה שהוא זר מכלם. ואינו מתחבר עם מה שאין שלו. ובוא וראה בשעה שהאנשים מטמאים עצמם לטמא. מטמאים אותם מלמעלה בכל. וזה נדרש. אבל בשעה שרוח הטומאה נתעורר למטה. נתעורר רוח טמא אחר. ונתן לו רשות לדרת לעולם. מהו רשות. רשות וקדושה שהי' יורד ומכה בו לא נמצא ונסתלק. ואז מתגלה הדין כנגד הרשעים. ונתוסף דין על דין. ואז שני רוחות נמצאים בעולם. אחד רוח של דין. ואחר רוח של טומאה. א"ר אלעזר צריך אני לומר כאן דבר ששמעתי מאבי. בוא וראה כך יש ללמוד מענין נגע הבית. שכאשר רוח טמא שורה בבית. והקב"ה רוצה לטהר אותו. ישלח נגע צרעת בבית שיקטרנו זה בזה. ואותו הנגע אל יסיר מן הבית. אע"פ שהרוח הטמא נסתלק מבית ההוא. עד שינתצו הבית אבניו ועצוי וכל השאר. או נטהר המקום. כרמיון זה מי שנטמא ונתעורר רוח כפא ושורה עליו. כאשר ירצה הקב"ה לטהר את העולם. נתעורר רוח דין חזק ונתפשט בעולם. ושורה על רוח טמא ההוא. ומקטרנו זה בזה עד שיעביר מן העולם. ואותו רוח דין חזק אין מסתלק ממקומו עד שינתץ למקום הזה. האברים והעצמות וכל

וזעיר משערה דרישא. בנין דבעי לאסרקה רישא. ולאכרכא לון דא דלא. ולא יויל אכתרה ההוא ספרא ציטא לאצטאף לה. ואתפרס מנה בכל סערין. ומה תעביר מההוא שערך וספרין. לכתר תכריך לון כחדא אלסריך לאחא לון באתר דלא עברין תמן צני נשא. או צנו חורין תפאין דחלרא ותגניו לון תמן. ע"כ ר"מ:

א) ואשה כי יזוב זוב רמה ימים רבים בלא עת נדתה וגו'. א"ר שמעון היינו דכתיב (ג) חרב לה' מלאה דם. מלאה דם ודאי. דכתיב כי יזוב זוב רמה ימים רבים. בלא עת נדתה. היינו דכתיב (ג) וישקד ה' על הרעה ויביאה עלינו. דתנין קב"ה חקדים פורענותא לעלמא. דחייציה מקדמין פורענותא בחוציהון למיתי לעלמא. או כי תזוב על נדתה. היינו דכתיב ויספתי ליסרה אתכם. מהו ויספתי ליסרה. אוסף דינא על דינא. ואתן דמא על דמא. יתיר על מה דלית בהאי חרב לה' מלאה דם. כתיב לא אוסף לקלל עוד את הארמה בעבור האדם. מהו לא אוסף. אלל לא אתן עוד תוספת לההוא חרב אלל כנוונא דיכיל עלמא לחסבל. והא כתיב ויספתי אלל ליסרה כתיב ולא לשיאשא. הס"ד או כי תזוב על נדתה. כל ימי זוב טומאתה. מהו כל ימי זוב טומאתה. אלל חייציה מסאבין בחוציהון לגרמיהון. ומסאבין לאתר אתרא. כד"ה כי את מקדש ה' טמא ואתער רוח מסאבא עליה ולזמנא דלתי זמין קב"ה לדכאה לבו לישראל. ולאעצרא לההוא רוח מסאבא מעלמא. דכתיב לא יוסף יבא כך עוד ערל וטמא. וכתיב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. מן הארץ ודאי [לא]:

ד) והזרתם את בני ישראל מטמאתם וגו' בטמאם את משכני אשר בתוכם. א"ר אלעזר והזרתם. כהאי זר דהיכו זר מכלהו. ולא אתתבר צמח דליהא דיליה. ותא חזי בשעתא דמסתאבין צני נשא לתתא מסאבין לון בכלא. והא אתמר. אלל בשעתא דרוח מסאבא אתער לתתא. אתער רוח מסאבא אתרא. ואתיבי ליה רשותא לנתתא לעליא. מהו רשותא. רשותא דקדושה יהיה נחית ומחי ציה לא אשתכח ואסתלק. וכדין אתגליא דינא לקבליהון דחייצין. ואוסף דינא על דיניה. וכדין תרין רוחין משתכחין בעלמא לון רוחא דדינא וחד רוחא דמסאבא. א"ר אלעזר אלסריכנא הכא למימר מלה דאוליפנא מאבא. תא חזי הכי ילפינן מנגע דביתא. דכד רוח מסאבא שריא צבייתא. וקב"ה צני לדכאה ליה. שדר נגע לרעת צבייתא לקטרנא דא דלא. וההוא נגע לא אעדי מצייתא. והע"ג דרוח מסאבא אסתלק מההוא צייתא עד דינתלון צייתא אצין ואתין וכלא. כדין תתדכי אתרא כהאי גיונא מאן דאשתכח ואתער רוח מסאבא ושאריו עליו. כד צני קב"ה לדכאה לעלמא. אתער רוח דינא תקיפא ואשתכח בעלמא. ושריא על ההוא רוח מסאבא. ומקטרני דא דלא עד דיתעבר מעלמא. וההוא רוח דינא תקיפא לא אסתליק מאתריה עד דינתן האי אתר. שייפין וגרמין וכלא

ס"ה. מקובות (א) דף נד. (ב) ישי' ל"ד (ג) דיאל ע' דף נכ.

זיו הזהר

מיני לכלוך שייך לסטרא אחרא. ולכך גולדים במקומות הלכלוך כל מיני מויקים הנקראים מיקרובים שמביאים על האנשים הרבה מיני מחלות. והכפת הרפואה גלתה שבהלכלוך תחת הצפרנים נמצאים לאלפים מיקרובים מסוכנים: ולא הארץ סרמו על סרת המלכות. והמבינו שהטמא תתבל ע"י שלא יהיה לה יניקת שפע מן סרת המלכות. וכן בזה העולם לא יוספו עוד ערל וטמא היודעים להניק מארץ הקדושה אלא ישראל בלבד:

וכל השאר, או נטהר העולם ובורחים ממנו רוחות הטמאים. והעולם נמצא בטרה. ועל זה למדנו הבא להטמא מטמאין לו ודאי, וי לו לאדם כאשר שורה עליו רוח פמא ונמצא בו בזה העולם, וידע בודאי שהקב"ה רוצה לבער רוח הטמא מן העולם, זכאים הם הצדיקים שכלם קדושים. ונמצאים בקדושה לפני מלך הקדוש, ושורה עליהם רוח קדוש בעולם הזה ובעולם הבא, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

וכלא. כדן אדכי עלמא ואתעברו מיניה רוחין מסאבין. ועלמא אשתכח בדכיו. ועל דא תנינן אתא לאסתאבא מסאבין ליה ודלוי ווי ליה לבר כס כד שארי עליה רוח מסאבא ואשתכח ביה בעלמא דודאי לינדע דקב"ס צעוי לבערל ליה מן עלמא. זכאין חינון לדיקא דכלהו קדישין. ואשתכחי בקדושה קמי מלכא קדישא. ושאריו עלייהו רוח קדישא צבאין עלמא ובעלמא דלתי. צרוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת אחרי מות

(א) וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו'. ויאמר ה' אל משה וגו'. א"ר יהודה כיון שכתוב וידבר ה' אל משה למה פעם אחר ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, שהרי בדבור הראשון די, אלא כך למדנו כתוב ויקרא אל משה וידבר ה' אליו, וכתוב ואל משה אמר עלה אל ה'. והרי נתבאר הענין שבתורה מדרגה אחת ואח"כ מדרגה אחרת, אף כן וידבר ה' אל משה מדרגה אחת, ואח"כ ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, מדרגה אחרת (ב) והכל במשקל אחד עולה, ומן שורש אחד הכל נתחבר, (ג) ר' יצחק אמר כתוב אחרי מות וכתוב וימותו, כיון שאמר אחרי מות שני בני אהרן האם לא נדע שדם מתו, אלא כך למדנו, שתי מיתות מתו, אחת לפני ה', ואחת שלא היו להם בנים, שכל מי שאינו זוכה לבנים חשוב כמת, לפיכך כתוב אחרי מות וימותו:

(א) וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו'. ויאמר ה' אל משה וגו'. א"ר יהודה כיון דכתיב וידבר ה' אל משה אמאי זמנא אחרא ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, דהא צמילולא קדמא סגי, אלא הכי תנינן כתיב ויקרא אל משה וידבר ה' אליו, וכתיב ואל משה אמר עלה אל ה', והא חוקמוס מלכא דהכא דרגא חד ולבחר דרגא אחרא, אף הכא וידבר ה' אל משה דרגא חד, ולבחר ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, דרגא אחרא (ב) וכלא צדד מתקלא סלקא, ומן שרשא חדא כלא אסתבר, (ג) ר' יצחק אמר כתיב אחרי מות וכתוב וימותו, כיון דאמר אחרי מות שני בני אהרן לא ידענא דהא וימותו, אלא הכי תנינן, תרי מיתות הוו, חד לפני ה', וחד דלא הוו להו בנין, דכל מאן דלא זכי לבנין מית הוא, בגין כך אחרי מות וימותו:

(ג) ר' אלעזר אמר וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו', מקרא זה יש לעיין בו כי נראה שחזר מיותר, שהרי כתוב אחריו ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, הרי כאן התחלת הפרשה, וזה המקרא שמקודם למה נכתב, שכתוב וידבר ה' אל משה, מה זה שאמר לו, אלא בשעה שנתן הקב"ה העבודה של קטרת הסמים לאהרן, רצה שלא ישתמש בזה איש אחר בחיי אהרן, מה הטעם, לפי שאהרן הרבה שלום בעולם, א"ל הקב"ה אתה מבקש להרבות שלום בעולם, על ידך ירבה שלום למעלה, הרי קטרת הסמים יהיה מסור בידך מכאן ולהלאה, ובחייך אל ישתמש בו אדם אחר, נדב ואביהו הקדימו בחיי אביהם להקריב מה שלא נמסר להם, ודבר זה נרם להם שמעו בו, ולמדנו שמשם היה מדרגה מי נרם להם מעות זה, והיה מיצר, מה כתוב וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן, ומה אמר לו, בקרבנתם לפני ה' וימותו, בהקריבם לא כתוב אלא בקרבנתם, א"ל הקב"ה למשה, זה נרם להם שדחקו השעה בחיי אביהם ושעו בזה, וזהו שכתוב אשר לא צוה אותם, אתם לא צוה, אבל לאהרן צוה:

(ג) ר' אלעזר אמר וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו', הוא קרא אית לאסתכלא ביה דאתחוי דיתירא איהו, דהא כתיב בתריה ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, מכאן שירותא דפרשתא, והאי קרא דלעילא מאי הוא, דכתיב וידבר ה' אל משה, מאי הוא דאמר ליה, אלא בשעתא דקב"ס יחב קפרת בוסמין לאהרן, בעא דלא ישתמש ביה צמיון בר כס אחרא, מאי טעמא, בגין דאהרן אסני שלמא בעלמא, א"ל קב"ס את בעא לאסנאש שלמא בעלמא, על ידך יסני שלמא לעילא, הא קפרת בוסמין יחא מסור בידך מכאן ולהלאה, ובחייך לא ישתמש ביה צ"נ אחרא, נדב ואביהו הקדימו בחיי דאביהו לאקרבא מאי דלא אסתבר להו, ומלה דא גריס להון דטעו ביה, ותאנא משה כוס מהריסר מאן גרס לון טעותא דא, וכוס עליב, מאי כתיב וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן, ומאי אמר ליה, בקרבנתם לפני ה' וימותו, בהקריבם לא כתיב אלא בקרבנתם, א"ל קב"ס למשה, דא גרמא להו דדחקו שעתא בחיי אביהו ושעו בזה, והיינו דכתיב אשר לא צוה אותם, אותם לא צוה, אבל לאהרן צוה:

(ד) ר' יוסי אמר וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן, אחרי מות נדב ואביהו צריך לומר, מפני מה

(ד) ר' יוסי אמר וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן, אחרי מות נדב ואביהו מצעוי ליה, מאי טעמא

מראה מקומות ט דף ט. ט דף ט. ט דף ט. ט דף ט.

יו הזהר

פרשת אחרי מות (א) דבור היינו מן מדרגת המלכות ואמירה מן תפארת:

שעמא שני בני אהרן. והא ידוע דבניו סוּו. אלא הכי תאנא דעד כהן לאו ברשותייהו קיימי אלא ברשותא דלבוהו וצנין כך בקרבנות לפני סי וימותו. דאינון דמקו שעתא בחיי דלבוהו. וכלא סוה צנין הסוה חובא דעבדו. דכתיב בהקריבם אש זרה. דתניא באתר חד כתיב בהקריבם לפני אש זרה. ובאתר חד כתיב בקרבנות לפני ה'. האי וסאי סוה. וצנין כתיב סהא בני אהרן וכתיב בקרבנות [ג]:

(א) תאנא א"ר יוסי ביהאי יומא דכפורי אמתקן למקרי פרשתא דא. לכפרא לישראל בגלותא. וצנין דא סדרא דיומא דא סהא אמתקן. צנין דמיתתהו דבני אהרן מכפרא על ישראל. מכלא אוליפנא כל בר נש דיסורי דמאריה אתיין עליה כפרה דחובי אינון. וכל מאן דמלשער על יסוריהו דלדיקא מעצירים חוביא דלהו מעלמא. וע"ד ביומא דא קריין אחרי מות שני בני אהרן. דישמעון עמא וילשערין על אבוהו דלדיקא ויכפר להו חובייהו. וכל דמלשער על אביהו דלדיקא או אחיה דמעין עליהו. קב"ה מכריז עליה ואומר (ב) וסני עונך ומשאתך תכופר. ולא עוד אלא דלא ימותון בני ביומיו. ועליה כתיב (ג) יראה זרע יאריך ימים וגו'. תו אמרו (ד) בכל זמנא דלדיקא מסתלקי מעלמא דינא אסתלק מעלמא. וייתתהו דלדיקא מכפרת על חובי דא ועל דא פשתא דבני אהרן ביומא דכפורי קריין לה. לתהוי כפרה לחוביהו דישראל. אמר קב"ה אסתסקו במיתתהו דלדיקא אלין. ויתחשב לנו כאלו אהוין מקרבין קרבנין ביהאי יומא לכפר עליהו. דמניין כל זמנא דישראל יהוין בגלותא. ולא יקרבין קרבנין ביהאי יומא. ואינון תרין שעיין לא יכלין לקב"ה. יסא להו דוכרנא דתרי בני אהרן ויכפר עליהו.. (ה) א"ר חייא תא חזי בני אהרן לא אשתכחי בישראל כוותייהו צר משה ואהרן. ואינון אהרן אצילי בני ישראל. ועל דפע קתי מלכא קדישא מיתו. וכי קב"ה בעא לאובדא לון. והא תניין ברוח דמתניתין דקב"ה עביד חסד בכלא. ואפילו ברשיעי עלמא לא בעי לאובדא לון. והכי זכאי קשום סלקא דעתך דאינון אשתכדו מעלמא. זכותא דילהוין אן סוה. זכותא דלבוהוין אן סוה. זכותא דמשה הכי נמי. ואינון היך אשתכדו אלא הכי אוליפנא מצוינא קדישא [ג] דקב"ה סה על יקרא דילהוין דאהוקד גרמיהו לגו. וכשפתהוין לא אשתכדו. והא אוקימנא —

מה אמר סתם שני בני אהרן. והרי ידוע שבניו היו. אלא כך למדנו שעד עתה לא עמדו ברשותם אלא ברשות אביהם. ולפיכך בקרבנות לפני ה' וימותו. שהם דחקו את השעה בחיי אביהם. והכל היה בעבור חטא היותא שעשו. שכתוב בהקריבם אש זרה. שלמדנו מה שבמקום אחד כתוב בקרבנות לפני ה' אש זרה. ובמקום אחד כתוב אהרן וכתוב בקרבנות [ג]:

(א) למדנו שא"ר יוסי תקנו החכמים לקרות ביום הכפורים פרשה זו. כיוי לכפר על ישראל בגלות. ובעבור זה נסדר לומר סדר עבודת יום הזה ביום הכפורים. לפי שמיתתם של בני אהרן מכפר על ישראל. מכאן למדנו כל אדם שרבונו שו"ה עליו יסורין כפרה על חטאיו הם. וכך מי שמצטער על יסורי הצדיקים מעבירים את חטאיו מן העולם. וע"כ ביום זה קריין אחרי מות שני בני אהרן. שישמע העם ויצמערין על מיתת הצדיקים ויכופר להם חטאותם. וכל המצטער על מיתת הצדיקים או מוריד דמעות עליהם. מכריז הקב"ה עליו ואומר (ב) וסני עונך ומשאתך תכופר. ולא עוד אלא שלא ימותו בני בימיו. ועליו כתוב (ג) יראה זרע יאריך ימים וגו'. עוד אמרו (ד) בכל זמן שהצדיקים מסתלקים מן העולם נסתלק ודין מן העולם. ומיתת הצדיקים מכפרת על חטאי הדור. וע"כ הפרשה של מיתת בני אהרן נקראת ביום הכפורים. להיות כפרה על חטאות ישראל. אמר הקב"ה התעסקו במיתת הצדיקים האלה. ויחשב לכם כאלו אתם מקריבים קרבנות ביום הזה לכפר עליכם. שלמדנו כל זמן שישראל יהיו בגלות. ולא יקרבו קרבנות ביום הזה. ואותן השני שעירים לא יוכלו להקריב. יהיה להם לזכרון שני בני אהרן ויכפר עליהם.. (ה) א"ר חייא כוא וראה בני אהרן לא נמצא בישראל כמותם מלבד משה ואהרן. והם נקראו אצילי בני ישראל. ולפי שמעו לפני המבך הקדוש מתו. וכי הקב"ה רצה להמיתם. והרי למדנו בסוד המשנה שהקב"ה עושה חסד בכל. ואפילו עם רשעי עולם שאינו רוצה להאכירם. ואותן צדיקי אמת התעלה על דעתך שהם נאכרו מן העולם. וכות שלהם היכן היא. וכות אביהם היכן היא. וכמו כן זכותו של משה. ואיך נחשוב שהם נאכרו. אלא כך למדנו מן המטרה הקדושה [ג] שהם הקב"ה על כבודם ונשרפו הגופות שלהם מכפונים. ונשמותיהם לא נאכרו. וזה נתבאר —

(ו) ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. רבי שמעון פתח ואמר (ז) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. א"ר שמעון מתפלא אני על בני העולם. שהרי אין להם עינים לראות ולב להבין. ואין יודעים ואין נותנים לבם להסתכל ברצון רבונם. איך הם ישינים ואין מתעוררים משנתם מרים שיבוא יום הדוא שיכסה עליהם חשך וערפל. ויתבע רבן הפקדון ההוא רין וחשבון מרם. והכרוז בכל יום קורא להם (ח) וגשמתם מעידה ברם בכל יום ויליה. התורה מרימה קולה לכל צד. מכרות ואומרת (ט) עוד מתי פתים תאבדו פתי. מי פתי יסור הנה חסר לב ואמרה לו. לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי

(ו) ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. רבי שמעון פתח ואמר (ז) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. א"ר שמעון מתפלא על בני עלמא. דהא לית לבו עיינין למחוי ולבא לאשגחא. וגלא ידעין ולא שויין לבייהו לאשתכלא ברשותא דמאריהו. היך ניימין ולא מתערי משנתיהו עד לא ייתי הסוה יומא דחפי עליהו משוכא וקבלא. ויתבע הסוה מאריה דפקדונא חושבנא מנייהו. וכרווא כל יומא קארי עליהו (ח) וכשמתהוין אסתידת צהו בכל יומא וליליא. אורייתא רחמת קלין לכל עבר. מכרות ואומרת (ט) עוד מתי פתים תאבדו פתי. מי פתי יסור הנה חסר לב ואמרה לו. לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי

מראה מקומות א' דף נ"ג ב' ישי"ר ג' ט' קהלת א' ט' דף נ"ט ט' פני א' ט'

זין הוזהר

[א] בני אהרן רצו על החטא שדחקו את השעה בחיי אביהם. ובקרבנות רצו על החטא של אש זרה: [ג] כך נקרא רבי שמעון בן יוחנאי

מסכתו. ואין מי שיטה אונן. ואין מי שיתעורר לבו. בוא וראה שעתידיים דורות האחרונים שתשתכח התורה מהם. וחכמי לב יאספו למקומם. ולא יהיה נמצא מי שיסגר ויפתח. וי לדור ההוא. ומכאן ולהלאה לא יהיה דור כדור הזה עד הדור שיבא מלך המשיח. והדעת יתעורר כעולם. שכתוב (6) כי כלם ידעו אותי למקמנם ועד גדולם. בוא וראה כתיב ונהר יוצא מערן להשקות את הגן. ולמדנו מה שמו של הנהר ההוא. ביארנו כי יובל שמי. שכתוב (3) ועל יובל ישלח שרשיו. ובספרו של רב המנונא סבא. חיים שמו. שמשם יוצא חיים לעולם. והם נקראים חיי המלך [1] והרי נתבאר שאותו העץ הגדול והתקיף אשר מוזן לכל בו נקרא עץ חיים. עץ שנטע שרשיו באותן החיים. והכל עולה יפה. ולמדנו שהנהר ההוא הוציא נחלים עמוקים בשמן המטהה [2] להשקות הגן ולהרבות עצים ונטיעות. שכתוב (3) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. ואותן הנחלים מתפשטים ונמשכים ונאספים בשני עמודים הנקראים יבין ובוועז [1] ומשם יוצאים כל אותן הנחלים ונובעים במדרגה אחת הנקראת צדיק [1] שכתוב (7) צדיק יסוד עולם. וכלם ה' לכים ונאספים למקום ההוא שנקרא ים. והוא ים הרבמה. וש"כ (ה) כל הנחלים הולכים אל הים וגו' [ח] ואפשר תאמר שהנחלים מגיעים למקום זה ונפסקים ואין חוזרים אח"כ [ט] כתוב אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת. לפי שהנהר ההוא אינו פוסק לעולם. שם הם שבים. לאיזה מקום שבים. לאותן שני העמודים נצח והוד ללכת במדרגה צדיק להמציא ברכה ושמחה. וזהו הסוד שלמדנו (1) ליתן זה יצרת לשחק בו. זה צדיק. כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו. איזו עתו. זו מלכות שנקראת עת' של צדיק [1] ולפיכך כלם מוכים לעת' הזאת. כלם שנונים למטה ממקום זה נוזנים. וזה הסוד שכתוב עיני כל אליך ישברו ואתה נתן להם את אכלם בעת'. כמו שביארנו. ובוא וראה בשעה שזה הבר' ממתיק לעת' ומתחבר עמה. אז כל העולמות בשמחה. כל העולמות כברכות. אז שלום נמצא בעליונים ותחתונים. וכאשר גורמים רשעי עולם שלא יהיה נמצא שם ברכות מאותן הנחלים. ויונקת עת' זו מצד הרין הקשה. אז דינים נתעוררים בעולם ושלום לא נמצא. וכאשר מבקשים בני העולם להתברך אין יכולים אלא על ידי הבהן. לבעבור שיתעורר כתר שלו ותתברך מרת המלכות [יא] וברכות תהיינה נמצאות בכל העולמות. למדנו שאז שאל משה מלפני הקב"ה דבר זה ואמר לו. אם בני העולם ישובו לפניך על ידי מי מתברכים. א"פ הקב"ה ולי אתה אומר. דבר אל אהרן אחיך. שהרי בידו נמסרות הברכות למעלה ולמטה .. (1) וכאן בא הקב"ה להזהיר לאהרן שלא ימעה באותו החטא שמעו בניו. שהרי עת' זו ידוע. ולפיכך אל ימעה לחבר ע"ה אחרת אל המלך [יב] וש"כ יבא בבל ע"ה אל הקדש. כלומר אע"פ שיראה זמן שנמסרה ביד אחרת הנהגת העולם.

מסכתו. ולית מאן דירכין ארוניה. ולית מאן דיתער לביה תא חזי זינין דרי בתראי דייטון דיתנשי אורייתא מזינייהו. ומכימי לביה יתכנסון לאתרייהו. ולא ישתכח מאן דסגיר ופתח ווי להסוד דרש ומכאן ולהלאה לא יהא דרש כדרש דא עד דרש דיימי מלכא משיחא. ומנדעא יתער בעלמא. דכתיב (4) כי כלם ידעו אותי למקמנם ועד גדולם. תא חזי כתיב ונהר יובל יוצא מערן להשקות את הגן. ומנין מאי שמיא דהסוד נהר. אוקימנא יובל שמו. דכתיב (3) ועל יובל ישלח שרשיו. ובספרא דרב המנונא סבא. חיים שמיא. דמתמן נפקין חיים לעלמא. ואינון אקרין חיי מלכא [7] ובה אוקימנא דהסוד אילנא רבא ותקיפת דמוזן לכלל ביה אקרי עץ חיים. אילנא דנפט שרשי בליון חיים וכלל הוא שפיר. ותאנא הסוד נהר אפיק נחלין עמיקין במשח רבות [8] לאשקאה גנתא ולרווחא אילנין ונטיעין. דכתיב (3) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. ואינון נחלין נדנין ואתרישין ומתכנסין בתרין קיימין דקריין לכו יבין ובוועז [1] ומתמן נפקין כל אינון נחלין ושריין לן צדד דרגא דאקרי צדיק [1] דכתיב (7) צדיק יסוד עולם. וכלהו אזלין ומתכנסין להסוד אתר דאקרי ים. והוא ימא דחממתא. הס' (ה) כל הנחלים הולכים אל הים וגו' [ח] ואי תימא דהא מסי לאתר דא ופסקין ולא תייבין לכתר [ט] כתיב אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת. בנין דהסוד נהרא לא פסיק לעלמין. שם הם שבים. לאן אתר שבים. לאינון תרין קיימין נצח והוד ללכת ביה צדיק לאשכחא ברכאן וחייו. והיינו רזא דתיקו (1) ליתן זה יצרת לשחק בו. דא צדיק. כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו. מאן עתו. דא מפרוניתא דאקרי עת' דלדיק [1] ובנין כך כללו מחכאן להאי עת'. כללו דאפוקן לתתא מאתר דא אתון. ודא רזא דכתיב עיני כל אליך ישברו ואתה נתן להם את אכלם בעת'. כמה דאוקימנא. ותא חזי בשעתא דהאי בר' מנכס לעת' ומתחבר עמיה. כללו עלמין צדוד. כללו עלמין צברכאן. כדן שלמא אשתכח בעלמי ותתאי. וכד נרמין חייבי עלמא דמתן לא אשתכחו ברכאן דאינון נחלי. וינקא האי עת' מספרא אחרא. כדן דינין מתערין בעלמא ושלמא לא אשתכח. וכד בעאן בני עלמא לאתברכא לא יכלין אלא על ידא דהכחא. בנין דיתער כתרא דיליה ותתברך מפרוניתא [יא] וישתכחו ברכאן בכללו עלמין. תאנא כהיא שעתא בעא משה קמי קב"ה מלה דא ואמר ליה. אי בני עלמא יתבון קמך על ידא דמאן מתברכאן. א"ל קב"ה ולי אתה אומר. דבר אל אהרן אחיך. דהא בידיה מסיראן ברכאן לעילא ותתא .. (1) והכא אתא קב"ה לאזכרה לאהרן דלא ימעי ביהסוד מוצא דפטו בניו. דהא האי עת' ידעי. ובנין כך לא ימעי לחברא ע"ה אחרא לנבי מלכא [יב] הס' דאזי בבל ע"ה אל הקדש כלומר אע"פ דיחמי עידן דאתמסר בידא אחרא לאשכחא עלמא.

מראה מקו: ות (6) ימ' לא (3) שם י"ז (3) תלים ק"ד (7) משנ' י' (8) קבלת א' (1) תלים ק"ד (1) דף נח:

זיו הזהר

[7] היינו מלכא עלמא ששרשו היא ספירת התפארת. וכך ענין הכתוב ונהר יוצא מערן. פי' שהשפע נמשכת מערן שהוא עולם החכמה הנקרא אבא להנהר שהוא עולם הבינה הנקרא אבא ונקרא יובל. להשקות את הגן. היינו התפארת הנקרא עץ חיים. ולכך נקראת שפע זו חיי המלך; (8) כך נקראת שפע הקדושה; (9) אילו הספירות נצח והוד תרין סמכי קשום; (10) היינו ספירת היסוד; (ח) ים נקראת ספירת המלכות; (ט) פי' שאין לחשוב שאותן הנחלים הנמשכים מעולם הבינה הנובעים מן הערן אין חוזרים להשפיע אח"כ עוד ועוד שפע למרת המלכות. זה אי אפשר. וכוונתו על השפע הנמשכת מן זיוו התמידי של חבבה ובינה הנקראים תרין ריעין דלא מתפרשין לקיום העולם. שהשפעה זו אינה תלויה בעבודת התחתונים; (יא) פי' עתו של מרת היסוד שנקרא צדיק; (יב) כתרא דיליה היינו ספירת החכמה; (יג) היינו להיות ח"ו שפחה תירש נבירתה;

לא יתמסר בידיו לייחד זביה לקרבה ליה לקדשא [גי] דהא אנה ושמי חד הוא. ובג"כ ואל יבא בכל ע"ת אל הקדש. ואי צעי למנדע צמאי יעול בזו"ת. בזו"ת יבא אהרן אל הקדש. דהאי זו"ת היא ע"ת לאחידת צמאי [יד] צהאי ע"ת דלחידת צמאי ייעול אל הקדש — רבי אלעזר שאל לאביו ואמר ליה כתיב גבי בני אהרן ותלא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו. וכתיב צכניסתא דקדש. ואש ילאה מלפני ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש. סלקא דעתך דסקילין דא כדא אל רבי שמעון שאני אינון בני אהרן דלא כתיב צהו אצדא כאינון דכניסתא דקדש דכתיב צהו ויאבדו מתוך הקהל. וכתיב הן גועטו אצדנו כלנו אצדנו. לאכללא אינון דאקריבו קפרת צוסמין מלתא וחזשין דאחאצידו ודאי ואלין לא אחאצידו. תו שאל כתיב ואל יבא בכל עת אל הקדש. וכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש. כיון דאמר ואל יבא בכל עת. אמאי לא כתיב צמאי זמנא ייעול אל רבי שמעון הא אמר וזמנא הוו ידעי כהני. אכל על מאי דחאצו צבוי צעא לאזדרא הא. תא חזי כל קרצנין וכל עלוין נייחא הוא דקצ"ה. אכל לא הוה נייחא כמה דהאי קפרת. דקפרת מעליא מכלא ובגין כך הוו מעלין ליה לנו צלמישו. והא אמר. ובג"כ לא אחענשו כל צבי נשא צשאר קרצנין ועלוון כמו צקפרת. דכל פולחנא דקצ"ה הא אחקטר ואחקטר יתיר מכלא וע"ד אקרי קפרת. והא אחמר (ה) שמן וקפרת יסחא לצ

(ב) רבי אבה אמר. דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. ומנין אית קמי קב"ה לאסתכחא רעוון ולאסתכחא צרכאן ולמתצע צעיתי. ומנין דרעוון לא אסתכחו וצרכאן לא מזדמנן. ודינין קשיין מתערין צעלמא. ומנין דדינא תליא. תא חזי ומנין אית צסתא דרעווא אסתכח ומנין אית צסתא דדינא אסתכח. ומנין אית צסתא דדינא ותליא [פי] ומנין אית צירחי דרעווא אסתכח צכו. ומנין אית צירחי דדינין אסתכחו ותליין על כלא [פי] ומנין אית צצבוטי דרעוון משתכחו. ומנין אית צצבוטי דדינין משתכחו צעלמא [יז] ומנין אית ציומי דרעווא אסתכח צעלמא ועלמא אצכצמא [יח] ומנין אית ציומי דדינין תליין ומשתכחו ואוף הכי אפילו צשעתי. וע"ד כתיב (ג) ועת לכל חפץ וגו'. וכתיב ואני תפלתו לך ה' עת רלון. וכתיב (ד) דרשו ה' צהילנאו וגו'. וכתיב למא ה' תעמד צצרוק תעליס לעתות צצרה. וכתיב (ה) מרחוק ה' נראה לי. ומנין דאיהו קרוב. דכתיב קרוב ה' לכל קוראיו. בגין כך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו' —

מ"ם לא יהי נמסר בידו לייחד בו לקרבו אל הקדש [גי] שהרי אני ושמי אחד הוא. ולפיכך ואל יבא בכל ע"ת אל הקדש. ואם רוצה לדעת במה יבא. בזו"ת. בזו"ת יבא אהרן אל הקדש. שזו"ת הוה היא ע"ת שנאחות בשמי [יד] כע"ת זו הנאחות בשמי יבא אל הקדש — רבי אלעזר שאל לאביו ואמר לו. כתוב אצל בני אהרן ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו. וכתוב בעדת קרה. ואש יצאה מלפני ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש. היש לחשוב ששקלים זה כזה. א"ל רבי שמעון בני אהרן אינם כמורם. שלא כתוב בהם אברה כמו בעדת קרה. שכתוב בהם ויאבדו מתוך הקהל. וכתוב הן גועטו אבדט כלנו אבדנו. להבליא אותן שהקריבו קפרת הסמים ר"ן איש שנאברו בודאי. אבל אלו לא נאברו. עוד שאל שכתוב ואל יבא בכל עת אל הקדש. וכתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש. כיון שאמר ואל יבא בכל עת. מדוע לא כתב באיזה זמן יכנס. א"ל רבי שמעון הרי זה נאמר וידעו הכהנים את הזמן. אבל כאן בא להזהיר על מה שחטאו בניו. בוא וראה כל הקרבנות וכל העולות הם ריח ניחח להקב"ה. אבל לא כמו הקפרת. שהקפרת מעולה מהכל. ולפיכך היו מכניסים אותו בפנים בחשאי. וזה נתבאר. ולפיכך לא נענש כל איש בשאר קרבנות ועולות כמו בקפרת. שכל מעשה הקב"ה נתחבר ונתקשר בזה יותר מכל עבודות. וע"כ נקראת קפרת. וזוהי שנאמר (ה) ששן וקפרת ישמח לב :

(ג) רבי אבא אמר. דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. ומנין אית לפני הקב"ה להצא בהם רצון ולהצא ברכות ולהתפלל תפלות. ולפעמים אין עת רצון. וברכות אינן מודסנות. ודינים קשים נתעוררים בעולם. ולפעמים הדין תולה. בוא וראה זמנים יש בשנה שיש בהם עת רצון. וזמנים יש בשנה שהדין נמצא. וזמנים יש בשנה שהדין נמצא ותולה [טו] זמנים יש בחדשים שעת רצון נמצאת בהם. וזמנים יש בחדשים שדינים נמצאים ותולים על כלם [טז] זמנים יש בשבועות שעת רצון נמצאת. וזמנים יש בשבוע שהדינים נמצאים בעולם [יז] זמנים יש בימים שעת רצון נמצאת בעולם והעולם נפתק [יח] וזמנים יש בימים שדינים תלויים ונמצאים. וכמו כן אפילו בשעות. וע"ז כתוב (ג) ועת לכל חפץ וגו'. וכתוב ואני תפלתו לך ה' עת רצון. וכתוב (ד) דרשו ה' בהמצאו וגו'. וכתוב למא ה' תעמד ברחוק תעלים לעתות בצרה. וכתוב (ה) מרחוק ה' נראה לי. ולפעמים שהוא קרוב. שכתוב קרוב ה' לכל קוראיו. לפיכך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו' —

(ו) כ"י בענין אראה על הכפרת. בזאת יבא אהרן אל הקדש. הבהן לא ראה את השכינה בשעה שהיה נכנס. אלא ענין היה יורד. וכאשר היה יורד היה מניע על הכפרת. או נתעוררו כנפי הכרובים והיו משיקות בהן ואמר שיריה. ומה השירה שאמר. כי גדול ה' ומהלל

(ו) כ"י בענין אראה על הכפרת. בזאת יבא אהרן אל הקדש. כהנא לא חמי לשיכנתא צשעתא כד הוה עאל. אלא ענלא הוה נחית. וכד הוה נחית מסא על האי קפרת. ומתערין גדפיישו דכרוצין ואקשו להו ואמרו שירתא. ומאי שירתא אמרי. כי גדול ה' ומהלל

מראה מקומות (א) עש"י כ"ז (ב) קהלת ג' (ד) ישעי' כ"ה (ה) ירמיה' ל"א (ו) דף נט.

זין הזהר

[גי] פ"י שלא לוונן כבונות זה כח האחר עם עלמא דדבורא. כי אני ושמי אחד הוא. אני ושמי היינו תפארת ומלכות ולא אחר : [יד] היינו שם אדני המתאחד עם השם הויה. כי השם אדני הוא כספירת המלכות שנקראת ע"ת לפי שהשונות העתים הלזין בה כמו בהלבנה : [טו] אדר גיסן אייר סיון עת רצון. תמוז אב סבת שבט שמי עת דין. אלול תשרי השון כסלו הדין תולה. הארזיל : [טז] י"ד ימים הראשונים שבהודש זמן מליי הלבנה היא עת רצון. ושאר הימים או שהם כרין או שהדין תולה בהם : [יז] אנרין נקראים ימי רצון. ועוד יותר כשבת קודש. ב"ה הם ימי דין : [יח] בבקר הוא עת רצון וכערב שעת הדין .

ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלהים. כך אמרו כשהיו מרימים כנפיהם. ובשעה שפרסו אותן אמרו. כי כל אלהי העמים אלוילים וה' שמים עשה. כשהיו מחפשים על הכפורת אמרו. לפני ה' כי בא לשפט הארץ ישפט תבל בצדק ועמים במישרים. וכנפי הכרובים עולות ויורדות ומזמרים שירה. מכסים הכפורת ומנשאים אותן. זש"כ סוככים בכנפיהם. סוככים דוקא [יט] וקולם היה שומע הכהן במקדש. אז הגיח את הקמרת במקומו ונתכוון היה שצריך לכוון. לבעבור שיתברך הכל. ומניין שקולם היה נשמע. ככתוב (ח) ואשמע את הקול וגו'. וכתוב וישמע את הקול מדבר אליו מבין שני הכרובים וידבר אליו. א"ר יוסי ועמים במישרים. מהו במישרים. ככתוב מישרים אהבוך. להכליל שני הכרובים שהיו ברמות זכר ונקבה. מישרים ודאי [כ] זהו שכתוב ועמים במישרים. ר' יצחק אמר סכאן למדנו שבכל מקום שלא נמצא זכר ונקבה אינם כדאי לראות פני השכינה. זהו שכתוב (ז) ישבו ישרים את פניך. ולמדנו כתוב צדיק וישר הוא. היינו בחינת זכר ונקבה (כ"א) אף כאן הכרובים זכר ונקבה. ועליהם כתוב (ג) אתה כוננת מישרים. ועמים במישרים. ובעבור זה ופניהם איש אל אחיו. וזה נתבאר: רבי יהודה אמר כי בענן אראה על הכפרת. וזבאים הם הצדיקים שהקב"ה מבקש בכבודם. ולמדנו מלך בשר ודם אם אדם רוכב על סוס שלו בן סוה חום. והקב"ה הרכיב לאליהו על שלו. שכתוב (ד) ויעל אליהו במערה השמים וגו'. כאן מה כתוב. ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת. והקב"ה הכניסו למשה בענן. ככתוב ויבא משה בתוך הענן. בתוך הענן במש. כי בענן אראה על הכפרת. זש"כ (ה) וברא ה' על כל סוכן הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן. וכתוב כי ענן ה' על המשכן יומם. וכתוב ויורד ה' בענן. כי בענן אראה על הכפרת. ולמדנו בענן המקום שהיו שורים בו הכרובים. כמו שנתבאר. שהכרובים בנם היו יושבים. ולמדנו שג' פעמים ביום נעשה גם בכנפיהם. בשעה שנתגלה עליהם קדושת המלך הם מעצמם היו מנשאים כנפיהם ויפרסו אותן ויכסו על הכפרת. אח"כ היו מדפים כנפיהם ונדבקו בגופותם. ככתוב והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה. פורשי ולא פרושי [כג] סוככים ולא סבוכים. ודיינו שבנם היו עומדים ומשמחים בהשכינה:

(ו) **ומאת** עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת. פתח רבי שמעון ואמר. למדנו שבצר עולם הבינה מאירים שני שרי הדין הגאוחים במקום שורש הדין שנקרא יד שמאלית. ונתבאר שהם ממונים לרגל את הארץ בכל יום יומם. וזה הסוד שכתוב שנים אנשים מרגלים. ולמדנו אשרי חלקם של ישראל יותר מכל העמים עכו"ם. כי הקב"ה מבקש למהרם ולרחם עליהם. שהם חלקי וגורלו. זש"כ כי חלק ה' עמו וגו'. וכתוב ירכיבוהו על במתי ארץ. על במתי ארץ דוקא [כג] שהרי הם נאחזים למעלה מעלה. וע"כ אהבתו של הקב"ה נדבקה בהם. זש"כ (ז) אהבתי אתכם אמר ה'. וכתוב כי מאהבת ה' אתכם וגו'. ומתוך אהבה יתרה שאוהב אותם נתן להם יום

מראה מקומות (א) יחזקאל (ב) תלים ק"ט (ג) תלים ל"ט (ד) מלכים ב' כ' (ה) יצ"ד (ו) דף ס"ב (ז) מלאכי ט'

זיו הזהר

ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלהים. הא כי כל סלקי נדפייכו וצשעתא דפרסין לכו אמרי. כי כל אלהי העמים אלוילים וה' שמים עשה. כד חפיין על כפורתא אמרי. לפני ה' כי בא לשפט הארץ ישפט תבל בצדק ועמים במישרים. וגדטי כרוביא סלקין ונחמין וזמרי שירתא מחפיין לכפורתא וסלקי להו. הה"ד סוככים בכנפיהם. סוככים דייקא [יט] וקלהון הוה שזע כהנא במקדשא כדון שוי קמרת צאתריה ואתכוון צמח דאתכוון. צנין דיתברך כלא. ומנא לן דקלהון אשתמע. כד"א (ח) ואשמע את הקול וגו'. וכתיב וישמע את הקול מדבר אליו מבין שני הכרובים וידבר אליו א"ר יוסי ועמים במישרים. מהו במישרים. כד"א מישרים אהבוך לאכללא תרין כרובין דכר ונקבא. מישרים ודאי [כ] וע"ד ועמים במישרים. רבי ילחק אמר מלאן אוליפנא דצכל אתר דלא אשתכח דכר ונקבא לחו כדאי למחמי אחי שכינתא. הה"ד (ג) ישבו ישרים את פניך. ותניין כתיב לדיק וישר הוא דכר ונקבא [כ"א] אוף הכא כרובים דכר ונקבא. ועלייהו כתיב (ג) אתה כוננת מישרים. ועמים במישרים. ובג"כ ופניסה איש אל אחיו והא אוקימנא: רבי יהודה אמר כי צענן אראה על הכפרת. וזכאן אינון לדיקא דקב"ה צנין וקיריטון. ותנינא מלך בשר ודם אי צר נש רכיב על סוסיא דיליה צר קסלא הוא. וקב"ה ארכיב לאלוהו על דיליה. דכתיב (ד) ויעל אליהו במערה השמים וגו'. הכא מאי כתיב. ולא ימות כי צענן אראה על הכפרת. וקב"ה עייליה למשה ציה. הה"ד ויבא משה בתוך הענן. בתוך הענן ממש. כי צענן אראה על הכפרת. הה"ד (ה) וברא ה' על כל סוכן הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן. וכתיב כי ענן ה' על המשכן יומם. וכתיב ויורד ה' בענן. כי צענן אראה על הכפרת. תאנא אתר דהוו שראן אינון כרובי. כמה דאוקימנא. כרובים על את הוו יתצין. ותאנא ג' זמנין ציומא אתרתיש נסח בגדטיהו. צשעתא דאתגלי עלייהו קדושא דמלכא אינון מגרמיייהו הוו סלקין גדטייהו ופרסין לון וחפיין על כפורתא. לכתר קמיטי נדפיישו ונחמין צנוטייהו. כד"א והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה פורשי ולא פרושי [כג] סוככים ולא סבוכים. דהא הוא דצאת הו קיימי וחדאן צשכינתא.

(ו) **ומאת** עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת. פתח רבי שמעון ואמר. תאנא בסמרה דאמא תרין גרדיטי ספירין אתאחדן צידוי דשמאלא. והא אוקימנא דליונו מאללי ארעא צכל יומא ויומא. והיינו רזא דכתיב שנים אנשים מרגלים. ותאנא זכאה חולקיסון דישראל יתיר מכל עמין עכו"ם. דקב"ה צני לדכאה להו ולרחמא עלייהו. דליונו חולקיה ועדציה. הה"ד כי חלק ה' עמו וגו'. וכתיב ירכיבוהו על במתי ארץ. על במתי ארץ דייקא [כג] דהא אינון אתאחדן לעילא לעילא. וע"ד קב"ה רחמימותא דיליה אתדבק צהו. הה"ד (ז) אהבתי אתכם אמר ה' וכתיב כי מאהבת ה' אתכם וגו'. ומנו רחמימותא יתירא דרחים להו יסב לון יומא

מראה מקומות (א) יחזקאל (ב) תלים ק"ט (ג) תלים ל"ט (ד) מלכים ב' כ' (ה) יצ"ד (ו) דף ס"ב (ז) מלאכי ט'

זיו הזהר

[יט] הפועל סוככים הוא זמן הזה לומר שזאת הפעולה נעשית בתמידות. ולא נכתב בזמן עבר המורה שנעשה כך פעם אחת על תמיד: [כ] הלשון רבים של מישרים מורה על שני הכרובים: [כ"א] צדיק וישר מרמז על הספירות יסוד ומלכות בחי' זכר ובחי' נקבה: [כג] פורשי הוא ג"כ זמן הזה כמו סוככים ומשמעותו נתבאר לעיל: [כג] ארץ מרמז על ספירת המלכות. ועל במתי ארץ מורה ששורש שמונת ישראל נבנה יותר והוא בספירת התפארת שנקראת יעקב ישראל:

מלכא למעבד סעודתא עלאה ליה ולצריה. וכדי
 ללא ינדע ציה הסוה סנפירא. לצתר עלא הסוה סנפירא.
 אמר מלכא השמא חי ינדע דא מסעודתא עלאה
 דאתקנית לי ולצרי יתערבצ פתורא. מאי עביד. קרא
 לממנא על סעודתא ואמר ליה. אתקין מידי ותשו
 קמחי ותשו קמיס דהסוה סנפירא בגין דיחשיב דסעיד
 קמחי מדילי. ולא ינדע צהסיה סעודתא יקירא
 דחדוס דיילי ודצרי. ויטול הסוה חולקא ויזיל ליה ויתפרש
 מהדוס דסעודתא דילן. ואי לאו דמלכא עביד הכי
 לא יתפרש הסוה סנפירא מצי מלכא. כך אמר קב"ה
 לישאל. אומינו תרין שעירין. חד לי וחד להסוה
 דלפורה בגין דיחשיב דמסעודתא דיילי קאכיל ולא ינדע
 בסעודתא אחרא דחדוס דילן ויסב הסוה חולקא
 ויזיל לאורחיה ויתפרש מציתי. כיון דאמא עלאה עלמא
 דאתי תתיא למשרי גו סיכלא דעלמא תתאה.
 לאשכחא נסירו דאנפין [כז] דין הוה ללא
 ישכחא הסוה דלפורה ולא מארי דדינין לקמיס כדין
 אפיק כל צרכאן ואנסיר לכלא. וכל הסוה חירו ישכחא.
 וישראל כעלין מאינון צרכאן דהא כד עלמא דאתי
 עלא להיכלא דעלמא תתאה ואשכח דמדי עלמא תתאה
 עס צנוי צהסיה סעודתא עלאה. כיון חירו צריך
 פתורא. ועלמין כללו מתצרכין וכל חירו וכל
 נסירו דאנפין אשתכחו תמן. הס"ד לפני ה' תפסרו:

א) ונתן אהרן על שני השעירים גוללות. אמר רבי
 שמעון תלמא ונתן אהרן. בגין דאתי מספרא
 חסד. על שני השעירים. על דייקא בגין דתתבסם
 מסרונותא [כז] גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. והא
 תרין שעירין אינון. אמאי הד לה' אלף אמר קב"ה
 יתבי הוי גצוי וחד זייל וישוס בעלמא דאלמלא
 תרוויסו מזדווגן לא יכיל עלמא ליסבד [כח] נפק האי חזיל
 וסאס בעליזא. ואשכח להו לישראל צכמה פולחין צכמה
 דרגין צכמה נימוסין עבין. כלבו שלמא ציניסו. לא
 יכיל למיעל צבו דלפורה והאי שעירא אחרא שלחין
 צישולא דכל חובייס דישאל תלמא כמה חזילי עריקין
 מזדמגן דאינון תחות ידיו ממגן לאללא ארעא. על
 כל אינון דעבדין על פתגמי אורייתא. (ג) והסוה יומא
 לא שכיח דלפורה למללא צבו צישאל דכד מסא האי
 שעירא לגבי פורה כמה חידו על חידו אשתכח צבו.
 ומתבסמין כלבו ציה. והסוה גרדינא דנפיק אהרן ואמר
 תושבתא דישאל. קסיגורא אתעביד סיגורא. ותא חזי
 לאו דא צלחודוי הוה. אלף צכל אחר דעביין ישראל
 לאתרכא מחוויסו. קב"ה יחב לון עיטא לקשרא מארי דינא.
 ולבסמא להו צאינון קרבין ועלוון דקרבין קמי קב"ה.
 וכדין לא יכלין לאצאשא. והאי יומא יתיר על כלא. וכמה
 דמצמין ישראל לתתא לכלא הכי מצמין לכל
 אינון דאית להו דלפורה. וכלא קרבנא הוה
 ופולחנא דקב"ה [כט] תלמא צהסיה שעתא דכתבי ולקח
 אהרן את שני השעירים ונו'. מתערין אינון
 צהאי יומא לעילא. וכענין לשלמא ולמיפק בעלמא.
 כיון

המלך לעשות מעודה נדולה עבורו ועבור בנו. גם פקד
 שלא ידע מזה סמך ההוא. אח"כ נכנס אותו הסמך.
 אמר המלך עכשו אם יודע לו מן המעודה הנדולה
 שהכניתי לי ולבני יתערבב השלחן. מה עשה. קרא
 להממונה על המעודה ואמר לו. תבין איזה דבר מאכל
 ותשים לפני וגם לפני הסמך ההוא. כדי שיחשוב שסועד
 לפני מסעודתי. ולא ידע לו מן אותה המעודה היקרה
 של שמחתי ושמת בני. יקח חלק ההוא וילך לו ויתפרש
 מן שמחת המעודה שלנו. ואם לא היה המלך עושה כך
 לא היה נפרש סמך ההוא מבית המלך. כך אמר הקב"ה
 לישראל. הכינו שני שעירים. אחד לי ואחד להמקטרג
 ההוא. כדי שיחשוב שמסעודה שלי הוא אוכל. ואל יודע
 לו מן המעודה האחרת של השמחה שלנו. יקח חלק ההוא
 וילך לדרכו ויהפרש מביתי. כיון שהאם העליונה עולם
 הבינה שנקרא עולם הבא תבא לשכון בתוך היכל עולם
 התחתון. שהי' נמצא הארת הפנים [כו] דין הוה שלא
 יהיה נמצא מקטרג ההוא ולא שרי הדין לפניו. או הוה
 יוציא כל דברות ויאיר לכל. וכל החירות היהא תמצא.
 וישראל יקחו מאותן דברות. שהרי כאשר זה עולם הבא
 נכנס בדיכא של עולם התחתון. ומוצא שעולם התחתון
 משמח עם בניו באותה המעודה העליונה. או הוה מברך
 את השלחן. וכל העולמות מתברכים. וכל שמחה וכל
 הארת פנים נמצאות שם. וש"כ לפני ה' תפסרו:

ב) ונתן אהרן על שני השעירים גוללות. אמר רבי
 שמעון למדנו ונתן אהרן. לפי שהוא בא מצד
 החסד. על שני השעירים. על דייקא. בשביל דמתיק מדת
 המלכות [כז] גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. והלא
 שני שעירים הם. מפני מה אחד לה'. אלא אמר הקב"ה
 ישאר זה אצילי. ואחד זה וישוטם בעולם. שאלמלא
 יודונו שניהם לא יוכל העולם לסבל [כח] יוצא זה הולך
 ומשוטט בעלם. ומוצא לישראל בכמה עבודות בכמה
 מדרגות בכמה הנדגת טובות. כלם שלום ביניהם. אין
 ביכלתו לקטרג עליהם. וזה השעיר האחר נשלח עם
 המשא של כל חטאות ישראל. למדנו שכמה כתות מזיקים
 מזימים שהם תחת רשותו ממונים דרגא את הארץ. על
 דבר כל אותן שעוברים על דברי התורה. (ג) וכיום הזה
 לא נמצא מקטרג להלשין על ישראל. שכאשר מניע השעיר
 הזה אל הדר כמה שמחה על שמחה נמצאת בהם. וכלם
 נמתקים על ידו. ואותו שר הדין שיצא דרגא חוזר ואומר
 שבהם של ישראל. הקטיגור נעשה סניגור. ובוא וראה
 לא זה לבד הוא. אלא בכל מקום שצדיקים ישראל
 דהמטר מעוניותם. נתן להם הקב"ה עצה לקשר שרי הדין.
 ולהמתיקם באותן קרבנות ועולות שמקריבים לפני הקב"ה.
 ואז אין יכולים להרע. וכיום הזה יותר על הכל. וכמו
 שממתקים ישראל למטה לכל. כך נמתקים למעלה כל
 אותן שיש להם מלשינות על ישראל. והכל הוא קרבן
 ועבודה להקב"ה [כט] למדנו בשעה ההיא שכתוב ולקח
 אהרן את שני השעירים ונו'. נתעוררים אותן שני שרי
 הדין ביום הזה למעלה. ורוצים דשלמ ולצאת בעולם.
 כיון

מראה מקומות א) 97 ס: (ג) 97 ס:

זו הזהר

[כו] ענין הארת פנים מורה על המתקת הדינים ושמחה ע"י השפעת שפע רב מכה הודונות העולמות [כז] תיבת על טרסו שהי' געשה
 כך למעלה התקון שעל ידו תהיה המתקת למדת הדין: [כח] כי שני השעירים ראו על שני שרי הדין הנבזים כמובא לעיל:
 [כט] פי' לכל נחשוב שזה השעיר לעזאזל הוא קרבן ועבודה אלו לא שהכל נחשב קרבן ועבודה להקב"ה:

כיון דכענא מקרב אלין לתתא מתקרבין אינון לעילא . כדון עדבין סלקין בכל ספרין כהנא יסיב עדבא לתתא . כהנא יסיב עדבין לעילא כמה דחד אשתאר זיה בקב"ה לתתא . וחד אפקין ליה להסוה מדברא . הכי נמי לעילא . חד אשתאר זיה בקב"ה . וחד נפיק שאתם בעלמא להסוה מדברא עלאה [ג] וחד כהד מהקשר :

(ה) א"ר יוסי תנן ונתן אהרן על שני השעירים גורלות . אי הכי יקרא הוא דעוול . חמיתון עדבא דשדי עדבין במאריה . ארחא דעלמא דעבדא לא נפיל אלף מה דייביב ליה מאריה . אבל בגין דמא"ל זמין האי יומא דלמסורא . ובגין דלא יתא ליה פטרא יסבין ליה חולקא כהאי . והאי עדבא מנרמיה הוא דסליק זיה דאמר ר' יהודה א"ר יחזק מלה עלאה אשכחנא בעבדא . עדבא דיהושע כתיב זיה על פי הגורל על פי הגורל ודאי . דליבו אמר דא חולקא דיהודה דא דבנימין וכן כלסו . אוף הכא כיון דכענא שוי ידוי . אינון עדבין מדלגי וסליקו בידא דכהנא ושראן באתרייהו . הכ"ד והשעיר אשר עלה עליו הגורל . עלה עליו ודאי . ולא דא בלחודי אלף בכל זמנא דדילמסורא זמין וחתיהיב ליה רשותא . בעינין לשווא לקבליה במה דיתעסק וזביק לון לישראל . מתלי אמרי . לזולול דבי מלכא הכי ליה זעיר חמרא וישבחד קמי מלכא . ואי לאו . יימא למלכא מלה זישא . ולזמין נפלין לה להאי מלה עלאי דבי מלכא . ומלכא עבד דינא זניייה . (ז) רבי יחזק אמר . לשטיא דקאים קמי מלכא . הכי ליה חמרא . ולבחר אימא ליה ואחוי ליה כל אינון סעוון ועבדת וכל אינון זישין . והוא יימי וישבחד ויימא דלא אשתכח בעלמא כוותך . אוף הכא הא קאים דלמסורא קמי מלכא . ישראל יסבין ליה האי דורן . ובהאי דורן פתקא לכל זישין ולכל סעוון ולכל חובין דעבדו ישראל . והוא אחי ומשבה לכו לישראל ואתעביד סניגורא עליהו . וקב"ה אהדר כלל לרישא דביי דעמיה . בגין דכתיב (ז) כי נחלים אתה חותה על ראשו . א"ר יוסי ווי לון לעמא דעשו בשעתא דהאי שעיר משדרי להסוה דלמסורא ממנא דעליהו . דבניייה אתי לשבחה לון לישראל . וקב"ה אהדר כל אינון חובין לרישא דעמיה . בגין דכתיב (ד) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני . א"ר יהודה אלמלי הוו ידעו עכו"ם מהאי שעיר לא שבקין לון לישראל יומא חד בעלמא . תא חזי כל האי יומא משתדל איבו כהסוה שעיר . ובגיי כך קב"ה מכפר להו לישראל ודכי לון מלכא . ולא אשתכח קסנוריא קמיה . לבתר הוא אתי ומשבה להו לישראל . וכדון שאיל ליה כדכתיב (ה) ויאמר ה' אל השמן מין תבא . והוא אחיב בתושבתייהו דישראל . וקסיגורא אתעביד סניגורא ואיל ליה . כדון קב"ה אמר לשבטין שרין דמחרין כורסיא . חמיתון האי דלמסורא האיך קאים על בני תדיר . הא שעירא חדא דאשתכח גביה בפתקא דכל חובייהו וכל סעוטייהו וכל מאי דחשו וחבו קמאי . והוא קביל לון . כדון אשתכחו כלכו דיהדרון אינון חובין על עמיה . רבי אבא אמר כל אינון חובין ומשאין מתדבקין זיה . כמה דכתיב (ו) ותשליך במזלות ים כל משחתם . ולבחר

כיון שהכין מקרב אלו השעירים למטה מתקרבין אותו שני שרי הדין למעלה . או עו"ם גורלות בכל הצדדים . כהן נותן גורל למטה . כהן נותן גורלות למעלה . כמו שאחד נשאר לפני הקב"ה למטה . ואחד מוציאין אותו למדבר ההוא . כמו כן למעלה . אחד נשאר לפני הקב"ה ואחד יוצא ומשומט בעו"ם למדבר העליון ההוא [ג] ואחד באחד נקשר :

(ה) א"ר יוסי למדנו ונתן אהרן על שני השעירים גורלות . אם כן הרי כבוד הוא זה לעזאזל . הראיתם עבד שיפיל גורלות עם רבונו . דרך העולם שעבר אינו נוטל אלא מה שנותן לו אדונו . אבל לפי שמא"ל הכין עצמו על זה היום במלשינות . ובשביל שלא יהיה לו פתחון פה נותנים לו חלק בזה . וזה הגורל מעצמו הוא שעלה עליו . שאמר ר' יהודה א"ר יחזק ענין עליון נמצא בהגורל . גורל של יהושע כתוב בו על פי הגורל . על פי הגורל בוראי . שהגורל אמר זה חלק יהודה זה של בנימין וכן כלם . אף כאן כיון שהכין הניח ירו ברקלפי . אוהן הגורלות קפצו ועלו בידי הכהן ונחו במקומם . וש"כ והשעיר אשר עלה עליו הגורל . עלה עליו ודאי . ולא זה בכבר אלא בכל זמן שהמקשר מוכן ונתנה לו רשות . נצרך ליתן דבר כנגדו שיתעסק בו ויניח להם לישראל אומרים מש"ל . להשפ"ל שבביה המלך תן לו מעט יין וישבחד לפני המלך . ואם לא . יימר למלך לשון הרע עריך . ולפעמים לוקחים אותו הדובר שרי המלך . והמלך עושה דין בעבורו . (ז) ר' יחזק אמר . מש"ל לשומה שעומד לפני המלך . הן לו יין . ואח"כ תאמר לו ותראה לו כל אותן העולות שעשית וכל אותן דברים הרעים . והוא יבא וישבחד ויאמר שלא נמצא בעולם איש כמוך . אף כאן הרי עומד המקשר לפני המלך . ישראל נותנים לו מתנה זו . ובאותה המתנה כתב שבו גרשם כל הרעות וכל העולות וכל העינות שעשו ישראל . ודא בא ומשבת את ישראל ונעשה סניגור עליהם . והקב"ה מחויר הכל על ראשי הרשעים של עמו . כמו שכתוב (ז) כי נחלים אתה חותה על ראשו . א"ר יוסי וי להם לעמו של עשו . כאשר זה השעיר נשלח להמקשר ההוא השר שלהם . שבעבורו בא לשבח את ישראל . והקב"ה מחויר כל אותן החמאים על הראש של עמו . והוא שכתוב (ד) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני . א"ר יהודה אלמלי היו יודעים עכו"ם מהו השעיר לא היו מניחים לישראל יום אחד בעולם . בוא וראה כל היום הזה הוא מתעסק באותו השעיר . ובעבור זה מכפר הקב"ה לישראל ומסדר אותם מהכל . ולא נמצא המקשר לפניו . אחר כך הוא בא ומשבת את ישראל . שאז הקב"ה שואל אותו ככתוב (ה) ויאמר ה' אל השמן מאין תבא . והוא משיב בתשובתם של ישראל . וקסיגור נעשה סניגור והולך לו . או אומר הקב"ה להשבעים שרים הסובבים את כסא הכבוד . הראיתם לזה המלשין איך הוא עומד המיד להלשין על בני . הרי שעיר אחד נשלח לו בצידוף הכתב מכל הפשעים מכל העינות ומכל החמאים שחטאו ישראל לפני . והוא קביל כל זה . או מסכימים כלם שיחזרו כל אותן החמאים על עמו . רבי אבא אמר כל אותן העינות והחמאים נדבקים בו . כמו שכתוב (ו) ותשליך במזלות ים כל משחתם . ואח"כ

מראה בקומות (ה) אמור קא : (ז) שם קב . (ג) משני כ"ה (ד) תליס ק"ה (ה) אינון א"י (ו) מיכה 'ו

זין הזהר

(ג) פי לחמש המאי ישראל במקום שליפת השמן . ואחר באחד נקשר פי" שהתקין שנעשה למעלה נקשר בהעבורה שלמטה :

ואח"כ כלם נחזרים על ראשי עמו. זש"כ ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה :

(ח) א"ר נהודאי הוקן כתוב ונתן אהרן על שני השעירים גזרות גורף אחר לה' וגורל אחד לעזאזל. זאת היא שמחה להמלשין הדוא. מה שהקב"ה יפיל עמו גורף ומוזין אותו אליו. ואינו יודע שאש ליהם הוא מסיל על ראשו ועל עמו. (כתוב ג) כי נהלים אתה חותה על ראשו. וסימנך ג) אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי. וכתוב ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב. בחלק ההוא שנוטר הולך לו. ואח"כ כאשר יבא מלך העריון להיכר השכינה. היא מבקשת עליה ועל בניה ועל עם מן המלך. ואפילו בזמן שישראל בגלות ומתפללים תפלות כל היום הזה. היא תעלה ביום הזה לפני מלך העליון ומבקשת על בניה. ואז נגזרין כל אותן הנקמות שעתיד הקב"ה לעשות עם אדם. ונגזר איך עתיד מלשין הזה להבטל מן העולם. ככתוב (ז) בלע המות לנצח. וסימנך בזמן הגלות. כי נמכרנו אני ועמי וגו'. כי אין הצד שנה בנזק המידה. מהו בנזק המלך. (כתוב ה) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמן הגדול. שהרי שם העליון לא יתקיים בקומו [ג] וזה הוא בנזק המלך. ואז והמן נבעת מפני המלך והמלכה. אז הארת פנים ושמחה שלמה נמצאת. וישראל יוצאים לחירות ביים הזה. אז מן היום הזה והלאה שמחה וחרה בהתגלות השלש עליהם. ואז הקב"ה מבקש לשמח עם ישראל מכאן ולהלאה. וכמו שישראל נתנו חלק להמקטרג שיפרד מהם. כך נתנים לשאר העמים [ג] שיתפרשו מהם למטה :

(ו) ונתן את הקמרת על האש לפני ה'. א"ר יצחק. הכהן לאחר שטבל גופו וקדש ידיו ליכנס לעבודה אחרת הקדושה עד שמהכוון ליכנס למקום אחד עריון הקדוש מהכל ג' חומות היו מסבבות לו. אחיו הכהנים, האזנים, וכ"ל שאר העם. כלם היו מברכים אותו ונשאו ידיהם עליו בהפלה. ושלשלת של זהב קשרו ברגלו [ג] הלך ג' פסיעות וכלם עמדו במקומם ולא הלכו אחריו. הלך עוד ג' פסיעות אחרות ופנה למקומו [ג] הלך עוד ג' פסיעות סתם עניו והתקשר למעלה. נכנס למקום שנצרך ליכנס. שמע קול כהני הכרובים מזמרים ומקישות הכנפים הפרושות למעלה. גופי מקטיר הקמרת. נשתהך קור כנפיהם ובלחש נדבקו [לה] אם הכהן זכה הרי אז למעלה שמחה נמצאת. וגם כאן למטה באותה השעה הופיעה הארת הרצון. ממותק מבשמים של הרי אפרסמון המהיר שלמעלה. ונתפשט בכל המקום הדוא. נכנס הריח בשני נקבי חושמו ונתישב הלב [לו] אז כלם היו בשתיקה ופוצה פה לא נמצא שם. פתח הכהן את פיו בתפלה בבונה בשמחה והתפלל תפלתו. לאחר שסיים זקפו הכרובים כנפיהם כבתחלה והיו מזמרים. אז ידע הכהן שעת רצון וחרה היא לכל. והעם ידע שנתקבלה תפלתו. כמו שכתוב (ז) אם יהיו חמאיכם כשנים כשלג ילבינו. והוא חזר לאחורו והתפלל תפלתו. אשרי חלקי של רכהן. שררי על ידו שמחה על שמחה נמצאת ביום הזה למעלה ולמטה

מראה מקומות (ח) תהוה קסה. (ג) מעלי כ"ס (ג) אסתר ב' (ד) ישי' כ"ס (ה) יחזק' ו' (ו) ישי' א'

דף הזהר

[ג] בכתוב כי יד על כס יה וגו' : [ג] היינו מה שמקריבים כהן המכות על פרים כנגד על אומות העולם : [ג] שאם ימות שם יוציאווה פ"י השלשלת. והגם שאמור ליכנס פנימה בזהב. היינו דוקא ררך מלכות או תכשיט אבל באופן כזה אין אמור : [ג] ענין אותן הפסיעות במספרן אין מוכן. ואפשר שע"י מספר הפסיעות היה יודע מקום עמידתו והיה סביר מקום ההתחמה : [ג] פ"י שנדבקו הכנפים לנפשם על דרך הכתוב וכעמדם תרפנה כנפיהם. [ו] שהיה לבו רופק מאד בן הפחד :

ולבחר כלבו מתהדקן צריסיון דעמיה. סה"ד ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה.

(ח) א"ר נהודאי סבא כתיב ונתן אהרן על שני השעירים גזרות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל דא אישי חזיה דהסוה דלפורא. בנין דקב"ה יפיל עמיה גורל וזמין ליה. ולא ידע דנור דליק חסיל על רישיה ועל עמא דיליה. כד"א (ג) כי נהלים אתה חותה על ראשו. וסימנך ג) אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי. וכתוב ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב. בזהוה חולקא דכסיל ואזיל ליה. ולבחר כד אתי מלכא עלאה לבי מטרותיה. אישי תבעת עלאה ועל כנהא ועל עמא מן מלכא. ואפילו בזינח דישאל בגלותא וללו ללותין כל יומא דא. אישי סלקת בזימא דא לקמי מלכא עלאה ותבעת על כנהא. וכדון אתגזרו כל אינון נוקמין דזמין קב"ה למעבד עם אדום. ואתגזר הין זמין דלפורא דא לאתעברא מעלמא. כד"א (ד) בלע המות לנצח. וסימנך בזמנה דגלותא. כי נמכרנו אני ועמי וגו'. כי אין הלך שוב בנזק המלך. מהו בנזק המלך. כד"א (ה) והכריתו את שמני מן הארץ ומה תעשה לשמן הגדול דהא שמה עלאה לא אתקיים בקיומיה [ג] וזה איבו בנזק המלך. וכדון והמן נבעת מפני המלך והמלכה. כדון נהירו דלנפין וכל חידו אשתתה. וישראל נפקי להירו כהאי יומא. כדון מהאי יומא ולהלאה חירו וחדו באתגליא לשלטה עלייהו. וכדון צעי למחיו עמיהו מכהן ולהלאה. וכמה דיבדו ליה חולקא לאתפרשא מכהן. הכי נמי יבדו לשאר עמין [ג] לאתפרשא מכהן לתתא :

(ו) ונתן את הקמרת על האש לפני ה'. א"ר יצחק. כהנא לבחר דלחסי גופיה וקדש ידיו לאעלא בפולהנא אחרא קדישא. עד דלמכוון למיעל לאחר אהרע עלאה קדישא מלכא ג' שורין סחרין ליה. כהני אחיו ליוזאי. וכל שאר עמא. כלבו מזכרין ליה וזקפין ידיו עליה בללותא. וקמרת דדכבה זקפין ברגליה [ג] נכל ג' פסיעין וכלבו קיימין בקיומיהו ולא נעלין בתריה. ככל ג' פסיעין אחרין ואסחר לזוכיה [ג] כסיל ג' פסיעין אסתים עיניו ואתקשר לעילא. עאל לאחר דעאל. שמע קול גדפי דכרוביא מוזמין וזקפין גדפין פרישאן לעילא. הוה חקטיר קמרת. אשתכחא קול גדפיהו ובלחישו אהדבדקן [לה] אי כהנא זכי הא לעילא חידו אשתתה ואוף הכא כהאי שעתא נפיק רעוא דנהורא. מתבסמא מריחין דסורי אפרסמונא דריא דלעילא ואזלא ככל הכהא אחר. אעיל ריחא דתרי נוקבי דחוסמיה ואתיבבא לבא [לו] כדון כלה הוא בלחישו ופמרת לא אשתתה תמן. פתח כהנא פומיה בללותא צרעותא בחזיותא וללי ללותיה. בתר דסיים זקפין כרוביא כחלקדמין גדפיהו ומומרין. כדון ידע כהנא דרעותא ועיך חותה היא לכלא. ועמא ידעין דאתקביל ללותיה. כמה דכתיב (ז) אם יהיו חמאיכם כשנים כשלג ילבינו. והוא תב לאחוריה וללי ללותיה. וכאה חולקיה דכהנא דהא על ידיו ידו חזו אשתתה כהאי יומא לעילא ותתא

מראה מקומות (ח) תהוה קסה. (ג) מעלי כ"ס (ג) אסתר ב' (ד) ישי' כ"ס (ה) יחזק' ו' (ו) ישי' א'

דף הזהר

[ג] בכתוב כי יד על כס יה וגו' : [ג] היינו מה שמקריבים כהן המכות על פרים כנגד על אומות העולם : [ג] שאם ימות שם יוציאווה פ"י השלשלת. והגם שאמור ליכנס פנימה בזהב. היינו דוקא ררך מלכות או תכשיט אבל באופן כזה אין אמור : [ג] ענין אותן הפסיעות במספרן אין מוכן. ואפשר שע"י מספר הפסיעות היה יודע מקום עמידתו והיה סביר מקום ההתחמה : [ג] פ"י שנדבקו הכנפים לנפשם על דרך הכתוב וכעמדם תרפנה כנפיהם. [ו] שהיה לבו רופק מאד בן הפחד :

בשמה נמצאים, וכל החטאים שהטאו לפני המלך מתכפר להם, ושי"ב מכל המאחזים לפני ה' תמזרו, ולפיכך כתוב וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו, בשעה שנכנס לגרום היחוד הקדוש, וכשנעשה הזווגות המלך עם המלכות או באותה השעה וכפר בעדו ובעד ביתו, (ח) למדנו רבי יהודה אומר, הבהן מעורר שלום בעולם למעלה ולמטה, ולמדנו קודם שנכנס במדרגה אחת ה' מובל עצמו, כשיצא ממדרגה זו למדרגה אחרת עוד מבל עצמו, והי' משקר שלמות בזה ובוה [מן] קדש ידיו ומתברכים כאחת, ובכל נצרך להראות עבודה, ונצרך להתראות כנגדיו שמתלפש כדמיון העבודה והבונה, עד שיסדר הכל כמו שנצרך ויתברכו עליונים ותחתונים, (ג) רבי נהראי הוקן אמר כתוב וכפר על הקדש מטמאות בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם, ומכל חטאתם צריך לומר, אלא לנקותם ולייפותם כמאן ולהלאה, לכל חטאתם, שלא יוכל המקמרג לשלם עליהם, וע"כ ביום כפור שדוא קנה של כל החטאים והנקיון שלהם, צריכים ישראל לנקות עצמם וללכת יחפי רגלים כמלאכים העליונים, ה' עניינם בשביל להסתייע מרובש צדדים העליונים שיהם הכפורים מוציאים, והם השערים שלו [מד] ואם נהשוב גם שתייה שהיא מצד של יצחק הרי ששה ואע"פ שבכלל אכילה היא, ואו ששה עניינם הם, ועניו האחרון תשמיש הבטה הוא, ובמדרגה הששית נמצא [יה] ולעומתה אנו עושים עניו הזה.. כפור, מפני מה נקרא כפור, אלא לפי שמנקה כל מומאה ומבטלה מלפניו ביום הזה, ועל כן הם כפור היינו יום של נקיון, וכך אנו קורים לו :

אשתכחו בחיזו, וכל חובצין דחצו קמי מלכא מתכפר להו סה"ד מכל חטאתיהם לפני ה' תספרו, וצ"כ כתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד לאתו, בשעתא דעאל לוונגא להו, ובשעתא דמזוונין מלכא ומפרוניתא הויה שעתא וכפר בעדו ובעד ביתו.. (ח) תלמי ר' יהודה אמר כהנה אתער שלמא בעלמא לעילא ותתא, ותניא עאל בדרגא חד אחמי גופייה, נפיק מהאי דרגא לדרגא אחרת אחמי גופייה, אחרת שלמא צהאי וצהאי [מן] קדש ידיו ומתברכאן כחדא, ובכלל צעי לאחואה עובדא, וצעי לאחואה לבושי דיתלבס כנונגא דעובדא דיתכוון עד דיסדר כלל כמה דאלמריך ויתברכו עלאי ותתאי, (ג) ר' נהוראי סבא אמר כתיב וכפר על הקדש מטמאות בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם ומכל חטאתם מצעי ליה, אלא להכנס לבסן חטאי ולהלואה, לכל חטאתם, דלא יוכל מקמרגא לשלמה עלייהו, וע"ד ציומא דכפור דהוי קנוחא דכל חובצין ונקיון דלסון, בעלן ישראל לנקאה גרמייהו ולמחך יחפי רגלין כמלאכי עלאין, חזם עניוין צנין לאסתיעלא מחשם ססרין עלאין דיומא דכפויי חפיק לון, ואינון תרעין דליה [מד] ואי שתיס קא חסידי דהויי מסמרה דילחק הו סית ואע"ג דבכלל אכילה הויה, וכוון אינון סית ועניווי בתראה תשמיש המסה הויה, ובדרגא שתיאה סכיה [מה] ולקבליה אן עבדין עניווי דא כפור, אחמי חקרי כפור אלא צנין דמקי כל מסאבו ואעבר ליה מקמיה צהאי יומא, וע"ד יום כפור יומא דנקיותא והכי קרינון ליה :

ג) ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו, למדנו שא"ר יהודה אל המזבח סתם, כמו שנעשה למטה כך נעשה למעלה, והכל מתקשר זה בזה, ולמדנו כמו שביום הזה מכפר הכהן למטה, כמו כן נעשה למעלה, וכאשר הכהן שלמטה מסדר עבודתו, כמו כן עושה הכהן שלמעלה, לא נמצאת עבודה למעלה עד שנמצאת למטה, ומלמטה מתחלה לעלות קדושת מלך העליון, ונמצאים כל העולמות מתקשרים כאחד לפני הקב"ה, א"ר יהודה אלמלי הבינו ישראל מפני מה פקד הקב"ה עליהם להוכיחם יותר מכל שאר העמים, היו יודעים שהרי הקב"ה מלח את שלו ולא נבה מהם אפילו אחד ממה, למדנו שהקב"ה כמה מרכבות וכמה חיילות יש לו, כמה שרים סמונים נמצאים לעבודתו, וכאשר הומין את ישראל בעולם הזה הכתרים בכתרים קדושים כדמיון שלמעלה, והשכין אותם בארץ הקדושה לבעבור יהיו נמצאים לעבודתו, וקשר לכל העליונים בעבודת ישראל, ושמה לא נבנת לפניו ועבודה לא נעשית לפניו למעלה עד שישראל עושים למטה, וכל זמן שישראל נמצאים בעבודת רבונם למטה כמו כן נעשה למעלה, ובזמן שישראל במלו העבודה למטה נתבטל למעלה, ועבודה לא נמצאת לא למעלה ולא למטה, ואם כשישראל במלו עבודת הקב"ה כשהיו שרוים בארץ נעשה כמו כן למעלה, כל שכן אח"כ, אמר הקב"ה לישראל לוצי ידעתם כמה מדנות במה חיילות מתעכבים למעלה בשבילכם

ג) ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו, תלמי ר' יהודה אל המזבח סתם, כמה דאתעביד לתתא דתעביד לעילא, וכלא אתקשר חד בחד, ותלמי כמה דצהאי יומא מכפר כהנא לתתא, הכי נמי לעילא וכד כהנא דלתתא מסדר פולחניה, כהנא דלעילא הכי נמי, לא אשתכח לעילא עד דאשתכח לתתא ומתתא שארי לסלקא קדושה דמלכא עלאה ומשתכחין כלסו עלמין חד קמיה דקב"ה, א"ר יהודה אלמלי הו ידעי ישראל אחמי קב"ה פקיד עלייהו דיסראל לאוכוחא להו ימיר מכל שאר ענין, ינדעון דהא קב"ה שביק ידידי ולא נבי מכהן חד ממאה, תלמי קב"ה כמה רתיכין כמה חיילין חית ליה, כמה שולסנין ממין משתכחין בפולחניה, כד זמין להו לישראל צהאי עלמא אכתר לון בכתרין קדישין כנונגא דלעילא ואשרי לון צארעא קדישא צנין דיסתכחו בפולחניה, קשיר לכלאו עלאי צהו צישראל, ומדון לא עהלין קמיה ופולחנא לא אתעביד קמיה לעילא עד דישראל עבדין לתתא כל זמנא דישראל משתכחין בפולחנא דמאריהון לתתא הכי נמי לעילא וציומא דישראל צפלו פולחנא לתתא צפלו לעילא ופולחנא לא אשתכח לא לעילא ולא לתתא ועל דישראל צפלו פולחנא דקב"ה כד סראן צארעא הכי נמי לעילא, כל שכן לבתר, אמר קב"ה לישראל אי אתון ידעין כמה אכלוסין כמה חיילין מתעכבין בגיניכון

מראה מקומות (ח) 97 ט : (ג) תלוס קסג. (ז) 97 טו.

זו הזר

[מן] פ"י שכונת עבודתו לעומת כל מדרגה ומדרגה הי' כדי לגרום שם יתוד ויוזג בספירות העליונות : [מד] יום הכפורים סרמן על עולם הבינה אמא עלאה שהיא הוציאה לו ספירות התחתונות, והתמשה עניינם הם כנגד אלו הספירות, ואם נהשוב שתייה כלכדה יהיה ששה עניינם כנגד שש הספירות סן חסד עד יסוד ועד בכלל : [מס] כי מדרגה הששית היא ספירת היסוד שהיא נגד אות ברית מודש :

בשבי"בכם, חבינו שאין אתם כראי לעמוד בעולם אפילו שעה אחת, ועכ"ז מה כתוב, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מחמתים ה"י וי"ל אל המוצח הל המוצח סתם חסר לפני ה' סתם [מן] וכפר עליו, אחר"כ ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם וגו', וכפר עליו, מה ענינו, א"ר יוסי לעורר חסד בעולם בתחלה :

א) וסמך אדרן את שתי ידיו על ראש השעיר הדי והתודה עליו וגו', א"ר שמעון בשביל זה וסמך אדרן את שתי ידיו כדו שהקב"ה יסכים על ידו, על ראש השעיר החי, החי דוקא להכליל אותו שלמעלה [מן] והתודה עליו את כל עונות, כמו שכתוב והתודה אשר חבא עליה, וביארנו עליה, שנמסר האדם ונשאר עליה כל החטא ההוא, אף כאן והתודה עליו, לאדר שדתודה הכהן בשביל ישראל, עליזו, כלומר ישארו כל החטאים עליו, א"ר ר' אבא אם כן הלא כתוב ולא יזכרו עוד את זבחיכם לשעירים, א"ל אין דומה לכאן, כי שם לשעירים היו מקריבים הקרבן, ולפיכך לא כתוב ולא יזכרו עוד את זבחיכם שעירים, אלא לשעירים, כי שם לשעירים היו עושים עבודה ומסשרה, וכאן ונשא השעיר עליו את כל עונותם, והקרבן לא נעשה אלא לרקב"ה, ובוא וראה שבשבי"ב הקרבן נמתיקם עליונים והתנונים, והרין אינו שורה ושולט על ישראל, למדנו ושלח ביד איש עתי המדברה, מהו איש עתי, אלא סוד הדבר כך הוא, בכל ענין שנעשה נצרך איש המוכן לאותו ענין, יש אדם שהברכה כתקומת על ידו יותר מאחר, (ג) בוא וראה מה כתוב בו בכרן (י) טוב עין הוא יבורך, אל תקרי יבורך אלא יברך, לפי שהוא ראוי ומוזמן שתתקיים הברכה על ידו בזה, ויש אדם שהוא מוזמן להתקיים קלות על ידו, ובכל מה שישגיח תבא קל"ה ומארה וכהלה, כגון בלעם שנקרא רע עין שדי' מוזמן לכל רע וזאת היה מוזמן לטוב, ואע"פ שברך, ברכתו אינה ברכה ולא נתקיימה, וכאשר היה מקל"ל לכל מי שקלל נתקיים ואפילו ברנע אחר, וע"ז כתוב שהם העין, בכל מקום ששלמה עינו נתקלל, בוא וראה מה כתוב וישת אל המדבר פניו, בשביל לעורר מצד ההוא זה הכהן ששולט שם ויוכל לבוא במלשינות על ישראל, מה כתוב בהכתבים, טוב עין הוא יבורך, שהוא היה מוזמן לזה והברכה היתה שורה במקום השגרתו, וע"כ למדנו יסוד האדם אפילו ממאה דרכים ואל יפגע באיש שיש לו עין רעה, אף כאן ושלח ביד איש עתי, שהוא מוזמן לזה ונרשם לזה, והכהן היה מכיר בו שעינו ארה נדולה מעט מעינו השנית, הגבות שעל העינים מכוסים בהרבה יערות, ענינו בולטות ואינו מסתכל ישר, זה הוא האיש המוזמן לזה וראוי לו זה, וע"כ כתיב ביד איש עתי, בגוש דלבא היה איש שבכל מקום שהכה בידו היה מביט, ולא היו אנשים מתקרבים אליו, בסוריא היה איש שבכל מקום שהסתכל אפילו לטוב נרפך הכל לרע, יום אחד היה מהלך איש בשוק והיו פניו מאירים, ויבא איש ההוא והסתכל בו ונבקעה עינו, לפיכך יש לכל איש מוזמן הן לטוב והן לרע, וע"כ כתוב טוב עין הוא יבורך, אל תקרי

בזיכרון, תגדעון לית אתון כדאי למיקס בעלמא אפילו שעתה חדא ועכ"ז מאי כתיב יאף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מחמתים ה"י וי"ל אל המוצח הל המוצח סתם חסר לפני ה' סתם [מן] וכפר עליו, לזכר וי"ל ועשה את עולתו ואת עולת העם וגו', וכפר עליו, מה ענינו, א"ר יוסי להתעורר חסד בעלמא בקדמייתא

א) וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר הדי והתודה עליו וגו', א"ר שמעון צנין כך וסמך אהרן את שתי ידיו דקב"ה יסתכס על ידיו, על ראש השעיר הדי הדי דייקא לאכללא הסוא דלעילא [מן] והתודה עליו את כל עונות, כמה דכתיב והתודה אשר חבא עליה, ואוקימנא עליה, דלחמדי בר נש ואשתאר עליה כל הסוא חובא, אוקף הכא והתודה עליו צמר דלודי כהנא צניייהו דישאל, עליזו, כלומר ישתארו כל חובין עליזו א"ל ר' אבא אי הכי והא כתיב ולא יזכרו עוד את זבחיכם לשעירים, א"ל שמי שחגי הכא, דהתם לשעירים הוו קרבין קרבנא, ובג"כ לא כתיב ולא יזכרו עוד את זבחיכם שעירים, אלא לשעירים דהתם לשעירים הוו עבדי פולחנא וסולטנותא והכא ונשא השעיר עליו את כל עונותם, וקרבנא לא אשתביד אלה להקב"ה, ופ"א חזי דצניי קרבנא מתבטין עלאין ותתמין, ודינא לא שריא ושלטא עליהו דישאל, תאנא ושלח ביד חיש עתי המדברה, מהו איש עתי, אלא רזא דמלה הכי הוא, בכל מה דלחמדי צני בר נש זמין להסוא מלה, איה צ"כ דברכתא התקיים על ידיה יתיר מאחרא (ג) תא חזי מאי כתיב זיה צככנא (ג) טוב עין הוא יבורך אל תקרי יבורך אלא יברך צנין דסוא סוא זמין דיתקיים ברכתא על ידיה צכאי ואיה צ"כ דלחמדי זמין לאתקיימא לוויין על ידיה, ובכל מה דישנא ליה לווייא ומארה וצעימא, כגון בלעם דלקרי רע עין דסוא זמין לכל זיה וזאת היה מוזמן לטוב, ואע"פ דברך, ברכתיה לא ברכתא ולא התקיים וכד סוא לייס כל מאן דלייס התקיים ואפילו ברנעא חדא וע"ז כתיב סתם העין בכל התר דעיניה שלטא תלטיא, תא חזי מאי כתיב וישת אל המדבר פניו, צנין דיתער מהסוא סטרא האי דשלטא תמן וייתי דלמוריא עליהו דישאל, מהי כתיב צ"כ צככני, טוב עין הוא יבורך דסוא סוא זמין צכאי ושארי ברכתא צככנותא דליה וע"ז הניין יסמי בר נש אפילו ממאה ארחין ולא יארע צכ"כ דיה ליה ע"ה צכ"כ אוקף הכא ושלח ביד חיש עתי, דסוא זמין להסי ורסיס להאי, וככנא סוא חשתמודע זיה חד עינא יתיר מאחרא פורתא סורקא דעל עיניא תתפייא צשעין סניחין מכהלא עיניא ולא מסתכל צמישר סאי סוא צ"כ זמין להאי וברקא חוו ליה, וע"ז כתיב ביד איש עתי צנין חלבא סיה צ"כ דככל אחר דמחי צדיו סוא מית ולא סוו צני נשא מקרבין צכדיה, צכוריא סוא צ"כ דככל אחר דלחמדי אפילו לטוב כלא תסתק לציס, יומא חד סוא חד צ"כ חזיל צכוקא וסוו חנפוי סהיין, אתי סוא צ"כ ואסתכל זיה ותבקע עיניה, צג"כ צכלא סוא צ"כ זמין להאי ולהאי, וע"ז כתיב טוב עין הוא יבורך אל תקרי

טראה מקומות א' 97 סג ב' 97 סג ג' טכני כ"כ

זין הזהר

[מן] מה שנאמר בתם יש לפרשו על למעלה ועל למטה: [מן] היינו אחד מן שני שרי הרין העליונים בנבור לעיל:

תקרי יבורך אלא יברך. ולמדנו זה האיש שהלך עם השעיר למדבר. כאשר הגיע למדבר עם השעיר ההוא עלה להר ודחה אותו בשתי ידיו. ולא היה מניע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים. והאיש ההוא היה אומר כך ימחו עונות עמך וכו'. ולפי שנתלק מקמרג ההוא ונעשה סניגור לישראל. לכן כל חמאות ישראל וכל מה שנרשם באותן הפתקאות שלמעלה להוכיח עונות האנשים. נמל אותם הקב"ה ומשליכם למקום שנקרא מצלות ים. וש"כ (ה) והשלך במצלות ים כל חמאתם :

ט) והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשותיכם. א"ר שמעון נפשותיכם נאמר. בשביל שישראל יהיו נמצאים לפני המלך הקדוש זכאים. ויהיה הרצון שלהם אל הקב"ה להתרבה בו. כדי שיכפר להם עונותיהם. וע"כ מי שאוכל ושותה בחשיעי ומענג נפשו במאכל ומשתה. נמצא בעשירי עני הנפש בשני חלקים [מח] ונחשב כאלו התענה תשיעי ועשירי. את נפשותיכם. להכליל הכל הגוף והנפש. ולהכניע ביום הזה שיכפר על עונותם. למדנו כי ביום הזה יכפר עליכם. ביום הזה. היום הזה צריך לומר. אלא ביום הזה דוקא [מט] שבו נתגלה הקדוש לכפר על חמאות כלם. (נ) ולמדנו שביום הזה כל שמחה וכל הארה וכל חתרנות של כל העולמות הכל תולה בהאם העליזנה [נ] שכל השפעות נמשכות ויוצאות ממנה. ואז מאירות כל אותן המנורות. ומאירות בהארה של שמחה עד שמתק הכל. ואז כל אותן הדינים נמצאים בהארה. והרין אינו נעשה. ועל כן תענו את נפשותיכם :

ד) כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'. א"ר אלעזר יכפר עליכם. אכפר עליכם צריך לומר. אלא יכפר עליכם להכליל יובל [נא] הממשיך שפע להשקות ביום הזה לכל צד. להשיבוע לכל ולהשקות לכל. וזהו עליכם. ביום הזה שבייכם. לכהר אתכם ביום הזה. שכתוב לפני ה' תמהרו. ולא ישלט עליכם דין. (ה) רבי נהוראי הזקן אמר. כתוב כי ביום הזה יכפר עליכם למדך אתכם. כי היום הזה צריך לומר. מהו כי ביום הזה. אלא לפי שבו נסדר המקדש למעלה ונתמלא אורה כתוב כי ביום הזה יכפר עליכם [נב] יכפר וינקה תולה ביום הזה כדי שיאיר. ואחר כך ישפיע עליכם הארה. ועוד יכפר ביום הזה וינקהו תהלה. וכך זה עליכם. בשבילכם נצרך לנקות ולטהרו תהלה. יכפר. מי יכפר. אלא זה הוא עולם העליון המאיר ומנקה לכל. ולכן כל צדדים הרעים שנקראים מצולת ים מתבטלים. (ו) למדנו מכל חמאתיכם לפני ה' אלא א"ר יצחק לפני ה' ממש. שלמדנו כי מראש החדש ספרים נפתחים ודינים נים. בכל יום ויום בתי דינים נמסרים לעיני בדין עד היום שנקרא תשיעי לחדש. באותו יום עלים כל הדינים לרבון הדין. ומכינים כסא העליזנה של רחמים למלך הקדוש. ביום הזה צריכים ישראל

תקרי יבורך אלא יברך. ותאנא האי ז"כ דהוה אויל למדברא כד מטי בים דבסהו סעירא הוה סליק לעורא ודמי ליה בתרין ידיו. ולא הוה נחית לפלגות פירא עד לתעביד שייפין שייפין. וההוה ז"כ הוה אמר כך ימחו עונות עמך וכו'. ובגין דסליק ההוה קסיגורא ותעביד סניגורא לישראל. כדון כל חושיהו לישראל וכל מאי דכתיב בזיון פתקין דלעילא לאדכרה חושיהו דבני נשא. קב"ה כמיל לון ורמי לון לאתר דאתקרי מצלות ים. ה"ד (ה) והשלך במצלות ים כל חמאתם :

ז) והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשותיכם. א"ר שמעון נפשותיכם קאמר. בני ישראל משתכחין קמי ילכא קדישא זכאין. ויהא רעוהא דלסון לגבי קב"ה לאתדבקה בים. בניו דיתכפר להו חושיהו. וע"כ מאן דאכל ושותי בתשיעא ומענגא נפשיה דמיכלא ומשתיה. אשתכח בעשירי עניוה דנפשא בתרין חולקין [מח] ואשתכח כאילו אתגני תשיעאה ועשיריאה. את נפשותיכם. לאכללא כלא גופא ונפשא. ולאשתכחה דכתיב יומא לאתכפרא על חושיהו. תאנא כי ביום הזה יכפר עליכם. ביום הזה. היום הזה מצעי ליה. אלא ביום הזה דייקא [מט] דביה אתגלי עתיקא קדישא לכפרא על חושיהו דכלא. (ג) ותאנא דכתיב יומא כל חידו וכל נהירו וכל ואתרבותא דעלמין כלשו תליין דאמא עלאה [נ] דכל מצוין נגדין ונפקין מנס. וכדון כהירין כל אינון בזויין. וכתיב דכתיבא דחמותא עד דמתבסס כלא. וכדון כל אינון דינין אשתכחו דכתיבו. ודינא לא תעביד. ועל דא תענו את נפשותיכם :

ד) כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'. א"ר אלעזר יכפר עליכם אכפר עליכם מצעי ליה. אלא יכפר עליכם להכללא יובלא [נא] דנגיד מצווי לאשקאה דכתיב יומא לכל עיבר. לארואה כלא ולאשקאה כלא. וזהו עליכם. כלומר בנינו כון לדכאה לכוון דכתיב יומא. דכתיב לפני ה' תפקדו. ולא ישלט עלייכי דינא. (ה) רבי נהוראי סבא אמר. כתיב כי ביום הזה יכפר עליכם לפרך אתכם. כי היום הזה מצעי ליה. מהו כי ביום הזה. אלא בניו דאתדכי מקדשא לעילא ואתכסיר כתיב כי ביום הזה יכפר עליכם [נב] יכפר וינקי דקדמיתא ביום הזה בניו דיתהיר ולכרז עליכם. תו יכפר ביום הזה וינקי ליה דקדישיתא. וכל דא עליכם. דנינון אלסרין לנקאה ליה ולדכאה ליה דקדמיתא יכפר. מאן יכפר. אלא דא הוא עלמא עלאה דנסייר ונקי לכלא. ועל דא כלשו ספרין ציטין דאקרון מצולות ים אתעברו. (ו) תאנא מכל חמאתיכם לפני ה' תשכרו. כיון דכתיב מכל חמאתיכם אמאי לפני ה' אלא א"ר יצחק לפני ה' ממש. דכתיב מרישא דירחא ספרין פתיחין ודייני דיינין בכל יומא ויומא דבני דיין. אתמסכן לאתפתחא דבינא עד האי יומא דאקרי תשעה לירחא. דכתיב יומא סלקין דיינין כלשו למארי דדינא. ומתקני כרסיא עלאה דרחמי למלכא קדישא. דכתיב יומא בעלן ישראל

מראה מקומות (א) מיכה (ב) דף סט : (ג) דף סט : (ד) תלכו קפס. (ו) דף סט.

זיו הזהר

[מח] כי התענית מתוך העונג של אכילה ושתיה נחשב עניי כפולה : [מט] קדושתו היא שאם כונת הכתוב שיעצמו של יום כספר היל"ל כי היום הזה יכפר עליכם. ואם מוסב על הקב"ה היל"ל כי ביום הזה אכפר עליכם ולמה אמר יכפר בלשון נסתר. ומתוך שלכך כתב בלשון נסתר מפני שהכפרה כאה ע"י התנלות הארה ממדרגה הנסמרת ונבזה מאד שהיא הארת אור הכתר שנקרא עתיקא קדישא. ש הארת ספירת התכנה שלעמים נם מדרגה זו הנסמרת נקראת עתיקא קדישא : [נ] זו כ"רית הבינה : [נא] פ"י ספירת הבינה ולכן כתוב יכפר בלשון נסתר : [נב] כאן המכיון שביום הזה מרבו על ספירת המלכות שהיא מקרא שלמעלה :

ישראל לתת למחדי צדקותה לקדמות מחריסון. דומין ליומא אחרא למיתב עלייהו צכרסיה קדישא דרחמי. צכרסיה דזותרותא. וכל אינון ספרין דפתחין קמיה וכתיבין צהו כל אינון חובין. הוא מזכי לון ומדכי לון מכלסו. הסי' מכל הסתמיכס לפני ה' תספרו. לפני ה' ממש. אינון דאמרין קרא עד הכא אמרין ולא יתיר. ולית רשו לאחרא דלימא תספרו. אלא כהנא רבא דפלה פולחנא וקשר שמה קדישא צפומיה. וכד הוה אתקשר ומתברך צפומיה. האי קלא נחית צפס ציה. ואתנכיר מלס צפומיה דכהנא ואמר תספרו :

6) והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר וגו'. א"ר שמעון וסיתא לכם מצעי ליה. מכו זאת. ומאי הא דאמר לחקת עולם. אלא בכל אחר ואמר חקת עולם אתקרי גזרה דמלכא. דעייל כל נימוסיו צאתר דא וחסתים לון. כמאן דחסים קלא צלסקופא חדא. וחקת עולם ודאי צסאי זא"ת רשים וחקיק כל גניזין דליה וכל פמירין דליה. א"ר יסודס זכאין אינון ישראל דקצ"ס אתרעי צהו. וצעי לדכאס לסו דלא יסתכח צהו חובא. צנין דיוסון צני סיכליס וידרון צביכליס. ולזמא דלתי כתיב צ) וזרקתי עליכס מים סהורים וסרתם וגו' :

ישראל לסמה לשמוח בחדוה לקראת רבונם. שעתיד ביום הסחרת לשבת עבורם על כסא קדושה של רחמים. על כסא של והרנות. וכך אותן ספרים הפתוחים לפנינו ונרשמים בהם כל אותן העונות. הוא מזכה אותם ומסדר לישראל מכלם. וש"כ מכל הטאמיתכס לפני ה' תספרו. לפני ה' ממש. אלו שאמריו הכתוב הזה עד כאן אמרו ולא יותר. ואין רשות לאחר לומר תספרו. אלא הכהן הגדול שעבר העבודה והיה מיוחד שם הקדוש בפיו. וכאשר היה מכוון היחוד ונתברך בפיו. ירד זה הקול ונקש בו. והאיר רבוד זה בפיו של הכהן ואמר תספרו :

6) והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר וגו'. א"ר שמעון והיתה לכם צדיך ליסר. מהו זאת. ומה זה שאמר לחקת עולם. אלא בכל מקום ומקום חקת עולם נקרא גזרה המלך. שהכניס כל משפטי במקום זה והטמין אותם. כמי שטמטין הכל באוצר אחד. וחקת עולם ודאי בו הווא"ת רשם וחקק כל אוצרותיו וכל משמנותיו. א"ר יהודה זכאים הם ישראל שהקב"ה רוצה בהם. ומבקש לטהר אותם שלא יהיה נמצא בהם חטא. כדי שיהיו בני היכלו וישכנו בהיכלו. ולעתיד לבוא כתוב צ) וזרקתי עליכס מים סהורים וסרתם וגו' :

רעיא מהימנא

רועה הנאמן

ג) ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת. פקודה דא למפלח כהנא רבא פולחנא דסאי יומא כמה דאלטרין. ולמשלח שער לעזאזל. ריא דא כמה דאוקימנא צנין לאתפרשא מעמא קדישא ולא יתבע חוביהון קמי מלכא ולא יקסרג עלייהו. דהא לית ליה תקיפו ושלטנו צד כד אתקף רוגזא מלעילא. וצסאי דורנא אתהסך לבתר אתפרוססא עלייהו. וע"ד אתדחיא מקמי מלכא. והא אוקימנא צנין דחיו קן כל צסר [נג] ועמא קדישא יחצין ליה כמה דאלטרין ליה שער. ורזא דא הן עשו אחי איש שעיר. וכמה דלית צסטר דקדושה דכר ומוקבא. אוף הכי צסטר מסאצו דכר ומוקבא [נד] מחלל אמרי. לכלבא ארמי ליה גרמא וילחך עפרה דרגלך. שאלו לצן וזמא מכו לסרוכי כלבא. אמר להס כתיב וצארלכס לא תעשו. כל דצארלכס לא תעשו. כמה דאלטרין עלמא לסאי הכי אלטרין עלמא לסאי [נה] וע"ד אמר והס סוב מאד דא מלאך הסות. לית לצסלל ליה מן עלמא. עלמא אלטרין ליה. אע"ג דכתיב ציה ד) והכלבים עוי נפש לא ידעו שצטה וגו'. לא יתצסלון מן עלמא. כלא אלטרין סוב ורע. וצנין כך אית לן ציומא דא למרמי ליה גרמא לכלבא. ועד דחיו גריר ייעול מאן דיעול לצני היכלא דמלכא. ולית מאן דימחי צידוי. לצסר יכסכס לית צונציה. ה) וצג"ד צריס ירחא ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. תרין שערין אינון דאתמר עלייהו ולקח את שני השעירים וגו' נורל אחד לה' ונורל אחד לעזאזל. שער לה' צנין מיעוט סיכרא. ואיכו שער עזים אחד למחאת לה'. אחד מספרה דיחודא. אצל שער דעזאזל לא כתיב ציה אחד. לא קרבן לא אשה ולא עולם. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח כדאמר

ג) ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת. מצוה זו שיעבר הכהן הגדול את העבודה של יום הזה כמו שנצרך. ושישלח את השעיר לעזאזל. סוד זה כמו שביארנו בשביל שיפרד המקטרג מעם הקדוש ולא יזכיר עונותם לפני רמלך ולא יקטרנ עליהם. שהרי אין לו תוקף ושלטימה אלא כשנוכר הרגו לצמלה. ובמתנה זו נהפך אח"כ לאפטרופם עליהם. וע"כ נדחה מלפני המלך. וזה נתכאר לפי שהוא קץ כל בשר [נג] ועם הקדוש נוהגים לו כמו שנצרך לו שיעיר. והו סוד הן עשו אחי איש שעיר. וכמו שיש בצד הקדושה בחינת זכר ובחינת נקבה. כן גם בצד הטומאה זכר ונקבה [נד] משל אומרים השלך עצם לכלב וילחך עפר רגלך. שאילו לבן זומא אם מותר לסרס כלב. אמר דהם כתוב ובארצכם לא תעשו. כל שבארצכם לא תעשו. כמו שהעולם נצרך לזה כן נצרך לזה [נה] ועל זה נאמר והנה טוב מאד. זה מלאך המות. שאין לבטלו מן העולם. כי העולם נצרך לו. אע"פ שכתוב בו ד) והכלבים עוי נפש לא ידעו שבעה וגו'. לא יתבטלו מן העולם. הכל נצרך טוב ורע. ולפיכך נצרך לנו ביום הזה להשליך לו עצם להכלב. וכאשר הוא גוררו יכנס מי שצריך ליכנס אל היכל המלך. ואין מי שימחה בידו. אחד כך יכשבש לו בונבו. ה) ובעבור זה בראש חודש ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. שני שעירים הם שנאמר עליהם ולקח את שני השעירים וגו' נורל אחד לה' ונורל אחד לעזאזל. שער לה' בשביל מיעוט הירח. והיינו שער עזים אחד לחטאת לה'. אחד מצד יחידו של עולם. אבל השעיר של עזאזל לא כתוב בו אחד. לא קרבן לא אשה ולא עזרה. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח כמו שאמר

מראה מקומות 6) דף סט : 7) יחזקאל ל"ג 2) דף סג. 7) יעשי' כ"ו 8) פתח רמח.

זו הזהר

[נג] כך נקרא השמן המקטרג שהוא ג"כ מלאך המות : [נד] הנקראים סמ"ל ולייל"ת : [נה] בשביל יראת העונש :

שאמר יעקב, מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אף כאן שחדר לשבך רוגזו של סמ"ל שלא יתקרב למקדש לקטרג. משל לכלב שהיה רעב. מי שרוצה שלא ינשך לו נותן לו בשר לאכל או לחם וישקו מים. וסוד הדבר (ר) אם רעב שונאך האכילתו לחם וגו'. וכזה יתהפך לאוהבו של אדם. אף כאן לא די שאינו נושך לישראל בכמה יסורין. אלא שנהפך להיות עליהם מניגור ונהפך לאוהב שלהם. זמפני מה היו שולחים לו ביד איש עתי פגום, לפי שצדדי הטומאה כלם בעלי סומין. ונקראים שעירים, שכתוב (ג) ושעירים ירקדו שם, ונאמר בהם ולא יזכרו עוד את זכריהם לשעירים. שעליהם נאמר יזכרו לשדים לא אלוה. ובשעיר זה נפרד מהכל נשוא כל עונות ישראל עליו. כמש"כ ונשוא השעיר עליו את כל עונותם, לאחר שהוא לוקחם ונשוא. והקב"ה נושא עון. מה בין נושא לנשא. נושא. הסתלקות המשא. נשא. לוקח המשא. (ג) כי יען שהוא רואה זה השעיר האותו אליו להתכלל עמו. ואינו יודע מאותן העונות שנשא השעיר. וכשהוא חוזר אצל ישראל זוראה אותם בלא עונות בלי פשעים. שהרי כלם מונחים בראש השעיר. אז עולה למעלה ומשבחם לפני הקב"ה. והקב"ה רואה ערותו של המקדש ההוא. ומפני שהקב"ה רצונו לרחם על עמו. אע"פ שהוא יודע כל מה שנעשה חס הוא על ישראל. והכל תולה בזה. כרי שלא יתעורר רוגזו הדין מלמעלה ויתגבר זה ויכרתו בני העולם. שהרי זה מצד הדין הקשה הוא בא. ואם מתעורר זה. בשביל עונות האנשים הוא נתעורר. שהרי אין לו התעוררת לעלות למעלה לעורר הדין הקשה. מלבד בשביל עונות האנשים. שהרי בשעה שהארס חומא נתאספים הוא עם כמה אלפים עוזרים שלו. ונקהלים שם ולוקחים אותו החמא ועולים עמו למעלה. רחמנא ליצלן. ועל הכל נתן הקב"ה עצה לישראל להציל מכל צדדים הרעים. וע"ז כתוב אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. ע"כ ר"מ:

כדאמר יעקב. מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אף כאן שחדר לשבך רוגזו דסמ"ל דלא יתקריב למקדשא לקטרגא. לכלבא דאיכו רעב. מאן דצבי דלא נשך ליה ליה יהיב ליה בשרא למיכל או נהמא וישקי ליה מיא ורזא דמלא (ר) אם רעב שונאך האכילתו לחם וגו'. ובדא יתהדר לרחימו דבר נש אף הכא לא ריי דלא נשך לישראל בכמה יסורין. אלא אתהדר למסוי עלייו סניגורא ואתהדר לרחימו. ואמאי הוו שלחין ליה ביד איש עתי פגום בנין דסערין אחרנין כלהו מארי מומין. ואתקריאו שעירים יכתוב (ג) ושעירים ירקדו שם. ואתמר צהון ולא יזכרו עוד את זכריהם לשעירים. דעלייו אתמר יזכרו לשדים לא אלוה. ובשעיר דא אתפרש מכלא ונשא כל חובין דישראל עליה. כד"א ונשא השעיר עליו את כל עונותם. צדא דמכיל איכו ונשא וקב"ה נושא עון. מאי בין נושא לבשא. נושא. סליקו דמשולא. נשא. נפיל משולא. (ג) דכיון דאיכו חמי האי שעי. תלוצתיה לגביה לאסתכללא צדיה. ולא ידע מאינון חובין דקא נפיל שעי. תב לגביהו דישראל וחמי לון בלא חובין בלא פשעין. דהא כלהו שראן צרישא השעיר. סליק לעילא ושכח לון קמי קב"ה. וקב"ה חמי סדוהא דהסוא מקטרגא. והואיל דקב"ה תלוצתיה לרחמא על עמיה. אע"ג דאיכו ידע כל עובדא חס עליהו דישראל. וכלא שריא בדא. בנין דלא יתער רוגזו דדינא מלעילא ויתקף האי וישתלון בני עלמא. דהא דא מסכרא דדינא קשיא קא אתי. ואי יתער האי. בחובי בני אנשא אתער. דהא ליה ליה אתער לסלקא לעילא לאתערא דינא קשיא. צר בדיל חובי בני נשא. דהא צענתא דב"כ עבד חובא אתכנס האי וכמה אלפי סייען דיליה. ומתכנפי תמן ונפלי ליה וסלקי לעילא רחמנא ליצונן. ועל כלא יהב קב"ה עיטא לישראל לאשתובא מכל סערין צישין. וע"ד כתיב אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. ע"כ ר"מ.

(ד) ולא יזכרו עוד את זכריהם לשעירים וגו'. א"ר אבא בוא וראה שהוציא הקב"ה עשרה כתרין עמרות קדושות למעלה. שמתעמר בהם ומתלבש בהם. הוא הם זהם הוא (נו) כשלהבת הקשורה בנהלת. ואין שם פירוד. לעומת זה יש עשרה כתרין שאינם קדושים למטה. והם נאחזים בזהם הצפורניים של עמרה קדושה אחת שנקראת חכמה (נו) יע"כ נקראים חכמות. ולמדני שעשרה מיני חכמות האלה ירדו לעולם. וכלן נבלעו במצרים. מיבר אחת מדן שנתפשטה בעולם. וכלן מיני כשפים הן. ומדן ידעו המצרים כשפים יותר מכל באי העולם. וכאשר בקשו המצרים לעשות אספה בכשפיהם לצורך מעשיהם. היו יוצאים לשרה לדרים נבחים: וזבחים וזבחים. ועשו נומות בארץ והיו מסבבים את הדם מסביב אותן הגימות. ושאר הדם אספו לתוך אותן הג' מית. והבשר הניחו עליהם. והקריבו קרבנות לאותן מינים הרעים. ואותן מינים הרעים הם: ספו והתקרבו יחד והתפייסו עמדם בהר ההוא. ישראל שהיו בשעבודם היו מתקרבים להם ולמדו מהם והיו טועים אחריהם. וזו שכתוב כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגו'. וכתוב

(ד) ולא יזכרו עוד את זכריהם לשעירים וגו'. א"ר אבא בוא וראה שהוציא הקב"ה עשרה כתרין עמרות קדושות למעלה. שמתעמר בהם ומתלבש בהם. הוא הם זהם הוא (נו) כשלהבת הקשורה בנהלת. ואין שם פירוד. לעומת זה יש עשרה כתרין שאינם קדושים למטה. והם נאחזים בזהם הצפורניים של עמרה קדושה אחת שנקראת חכמה (נו) יע"כ נקראים חכמות. ולמדני שעשרה מיני חכמות האלה ירדו לעולם. וכלן נבלעו במצרים. מיבר אחת מדן שנתפשטה בעולם. וכלן מיני כשפים הן. ומדן ידעו המצרים כשפים יותר מכל באי העולם. וכאשר בקשו המצרים לעשות אספה בכשפיהם לצורך מעשיהם. היו יוצאים לשרה לדרים נבחים: וזבחים וזבחים. ועשו נומות בארץ והיו מסבבים את הדם מסביב אותן הגימות. ושאר הדם אספו לתוך אותן הג' מית. והבשר הניחו עליהם. והקריבו קרבנות לאותן מינים הרעים. ואותן מינים הרעים הם: ספו והתקרבו יחד והתפייסו עמדם בהר ההוא. ישראל שהיו בשעבודם היו מתקרבים להם ולמדו מהם והיו טועים אחריהם. וזו שכתוב כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגו'. וכתוב

מראה מקומות (א) משי כ"ה (ב) ישי' י"ב (ג) 97 ס. (ד) 97 ע.

זו הזהר

(ט) חו"מ. זה האי"ן סוף ברוך הוא דלית מחשבה תפיסא ביה כלל. וה"ם אלו הסכריות הקדושות שנקראין בשם כתרין ועמרות (נו) והיא כספירת המלכות:

וכתוב ולא יזכרו עוד את זכיהם לשעירים וכו'. למדנו בשעה שהיו מקריבים להם על נבי השדה. והיו מכניסין את הדם הרוא והקריבו קרבניהם. ריו נאספין כל איתן מינים הרעים. וראו אותם בדם. שיערים כלם מלאים שערות. והודיעו להם מה שהיו מבקשים:

וכתיב ולא יזכרו עוד את זכיהם לשעירים וכו'. תאנה כשפחה דהו מקרבין להון על נבי חקלה והו מומי הסוה דמא ומקדבי קרבניהו. הו מתכנפי כל אינון זיינין זישין. ומחאן להון כנוונא דשעירים כלכו זילין שערט. ומודעי לכו מאי דלינון צשיין:

6) ונתתי פני בנפש האוכלת את הדם והברתי אותה מקרב עמה. א"ר אבא שלשה שמות נקראת נשמת האדם **נפש רוח נשמה**. וכלם נכללים זה בזה. ובשלשה מקומות נמצאים כוחותם. **נפש** זו הנמצאת תוך הקבר עד שהגוף נרקב בעפר. וזו מתגלגלת בזה העולם לרמצא בין החיים ולדעת בצער שלהם. ובזמן שנצרכים היא מבקשת רחמים עליהם. **רוח**. זה הוא שנכנס בגן עדן שבארץ. ונצטייר שם ברמות הגוף של זה העולם בלבוש אחד שמהלבש שם. והוא נהנה שם בדנאות ותענוגות מהויו שבגן. ובשבתות וראשי חרשים ומועדים עולה למעלה ונהנה שם וחוזר למקומו. וע"ז כתוב והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה. תשוב וראי באותן הזמנים שאמרנו. **נשמה**. היא עולה מיד למקומה למקום הרוא שיצאה משם. וזו היא שבעבור נוארת דמניה להאיר למעלה [נש] זו אינה יורדת למטה לעולם. בזו נכללת מי שנכללת מכל הצדדים מלמעלה ומלמטה [נש] ועד שהיא אינה עולה להתקשר במקומה אין מתעטר הרוח בגן עדן שבארץ. והנפש אינה מתישבת במקומה. כיון שהיא עולה יש לכל השאר מנוחה. וכאשר נצרך לבני העולם בזמן שהם בצער והולכים לבית הקברות. **נפש** זו נתעוררת והיא הולכת ומשוטטת ומעוררת את הרוח. וזה הרוח נתעורר אצל האבות ועולה ומעורר אצל הנשמה. ואז מרחם הקב"ה על העולם. וזה נתבאר. ואע"פ שהעירי אלה הענינים של הנשמה באופנים אחרים. כלם עולים במשקל אחד. וזה רוא ברור הענין. והכל אחד. וכאשר הנשמה נתעכבת מלעלות למקומה. הולך הרוח ועומד בפתחו של גן עדן. ואין פותחים לו הפתח. והולך ומשטט ואין מי שישגיח בו. והנפש הולכת ומשוטטת בעלם. רואה את הגוף שמעלה תולעים. ורואה באותו הדין של הקבר ומתאבלת עליו. כמו שנתבאר שכתוב (ג) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. והכל הוא בעונש עד שהנשמה נתקשרת במקומה למעלה. ואז כלם נקשרים במקומם. לפי שכל אלו השלשה קשר אחד הם. כדמיון שלמעלה בהסוד של **נפש רוח ונשמה** [ג] שהכל אחד וקשר אחד. **נפש** אין לה אור של עצמה כלום. וזו היא שמשתתפת עם הסוד של גוף ביהר. לענג אותו ולזון אותו בכל מה שנצרך לו. כמש"כ (ד) ותתן טרף לביתך והק לנעודותיה. ביתה זה הגוף שהיא תזון אותו. ונעודותיה. אלו הם האברים של הגוף ההוא. ר"ח זה הוא הרוכב על נפש ההיא ושולט עליה ומאיר לה בכל מה שנצרך. והנפש היא כסא לרוח ההוא. **נשמה** זו היא שהוגיאה לרוח ההוא ושולטת עליו. ומאירה לו באור החיים ההוא. ודרוח ההוא תולה בהנשמה ההיא ונואר

6) ונתתי פני בנפש האוכלת את הדם והכרתי אותה מקרב עמה. ח"ר אבא תלת שמות מקריבתי נשמתא דבר נש **נפש רוח נשמה**. וכלהו כליין דא דא. ובתלת דוכתי אשתכח חילייכו נפש דא אשתכחת נו קברא עד גופא אהבלי צעפרא ודא מתגלגלת צהאי עלמא לאשתכחא נו חיילא ולמדנד צלערא דילהון ובשעתא די אלפריכו צעפת רחמי עלייכו. רוח. דא איכו דעאל בגנתא די צארעא. ואלפיייר תמן דיוקנא גופא דהאי עלמא צחד מלבושא דמתלבשא תמן. ודא אהכתי תמן צהנאין וכסופין ציוור דבגנתא ובשצתי וירחי יומי סלקא לעילא ואתהי תמן ותב לאתריה. וע"ד כתיב והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה תשוב ודתי צהני ומנין דהארץ. נשמה אורי סלקא מיד לאתריה להסוה אתר צבכת מתמן ודא איכו דבגינא אשתכירא צוינא לאתריה לעילא [נש] דא לא נחתת לתתא לעלמין. צדה אשתכלית מחן דאתכלית מכל סטריין מעילא ומתתא [נש] ועד דהיכי לא סלקא לאתקשרא צדוכתהא לא מתעפרא רוח צבנתא די צארעא. ונפש לא מתישבא צדוכתהא. כיון דהיכי סלקא כלכו אית וכו' נייחא וכד אלפריך לצני עלמא כד אינון צלערא וזאלי לצני קברי. האי נפש אשתפרת וזיכי אולא ומשטשא ואתעפרא לרוח והאי רוח אשתער לצני אצטן וסליק ואתער לצני נשמה וכדין קב"ה חייס על עלמא והא אוקימנא ואת"כ תערו מנין אלין דנשמתא צנוונין אחרנין כלכו ס'קין צמתקלא דא ודא איכו צירור דמלה וכלא חד וכד נשמתא אשתכבת מלסלקא לדוכתהא רוחא אולא וקיייאה צפתתא דנתתא דעדן ולא פתחין לה פתחא אולא ומשטשא ולית מחן דישיג צה ונפשא אולא ומשטשא צעלמא. חמאת לגופא דסלקא תולעין וחמאת צהסוה דינא דקברא ומתגלגלת עליה כמה דלוקמיה דכתיב (ג) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכלא איכו צעיקשא. עד דנשמה אשתקרת צדוכתהא לעילא וכדין כלכו מתקשרין צדוכתייכו. צנין דכל הני תלת קשורא חדא אינון. כנוונא דלעילא צרוז דנפש רוח ונשמה [ס] דכלא חד וקשורא חד. **נפש** לית לה נסורא מנרמא כלום ודא איכי דמשתתפת צרוז גופא יחד לאצנגא ולמיון ליה בכל מאי דאלפריך [ג] א"ל (ד) ותתן טרף לביתא והק לנעודותיה ציתה דא איכו גופא דהיכי זנא ליה ונערותיה אלן אינון שייפין דהסוה גופא. **רוח** דא איכו דרכיב על הסוה נפש ושלט עלה ונהיר לה בכל מאי דאלפריך. ונפש איכי כורסיה להסוה רוח. **נשמה** דא איכי דאפיקת להסוה רוח ושלטת עליה. ונהירת ליה צהסוה נסורא דחיון. והסוה רוח תליא צהסוה נשמה ואתנהיר

מראה ב'סומות (6) תרומה קטא: (7) קבלת י"ב (8) אינון י"ד (9) פסלי ל"א

זיו הזהר

[נח] פ"י שעי עבודה הקדושה של האדם בתורה ומצות יאר אור כנר ה' נשמת אדם ואז היא נרמט שיתוסף הארת השפע הקדושה בהמנוחה שלמעלה שהיא פרת המלכות: [נח] פ"י שהנשמה יכולה להיות נכללת באיזו ספירה מן הספירות הקדושות בכל הצדדים שהם ששה ונקראים שש קצוות: [פ] מדר של נפש רוח ונשמה דלעילא היינו הספירות מלכות תפארת ובנינה. יסוד הגוף דלעילא היינו העולמות כ"ע שהם בבחי' גוף ולבוש למלכות דאצילות:

ונאר ממנה באותו אור המאיר. והגפש ההיא תולה ברוח ההוא ומארת ממנו וניזונה ממנו. והכל תוך נביעת ועד שהגשמה העליונה היא אינה עולה תוך נביעת קרמון הקרמונים נפטר כל הנסתרים. ותתמלא באור השפע ממנו לפי שאין השפעתו נפסקת. רוח זה אינו נכנס בגן עדן שלו שהיא הגפש. כי לעולם הרוח אינו שורה אלא באורו הנן עדן והגשמה למעלה. ונפש הזאת אינה מתישבת במקומה תוך הגוף שלה. כדמיון זה הכל למטה כך מתנהג באדם. שאע"פ שכלם קשר אחד. תעלה הגשמה למעלה תוך נביעת הבאר [כ] רוח נכנס בגן העדן שלמטה כדמיון שלמעלה. והגפש מתישבת במקום הקבר. ואם תשאל הגפש שלמעלה שמתישבת בתוך גוף בקבר. איה אותו הקבר. אלא שם ענינו בתוך קליפה קשה. וע"כ הגפש כדמיון זה למטה. והכל זה כדמיון זה. ולפיכך הם שלש מדרגות נפרשות. והן קשר אחד וסוד אחד. וככל זמן שהעצמות נמצאים תוך הקבר. גם זאת הגפש נמצאת שם [כ] יש כאן סוד לאותן היודעים דרך האמת יראי חסא. בשעה שהגשמה נתעטרה למעלה בתוך העטרה הקדושה. והרוח מתקיים באור העליון בשבתות וראשי חרשים ומועדים. זאת הגפש כאשר יורד הרוח מתוך אור העליון מואר ומתנוצץ לשכן בגן העדן. אז היא מתקיימת תוך הקבר ומצטיירת באותה הצורה שהיתה תוך הגוף בתחלה. וכל אותן העצמות בצורה ההיא עולים ומשבוחים ומודים להקב"ה. [זש"כ ה] כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוד. אומרות לא כתוב אלא תאמרנה [סג] ואלמלי נתנה רשות לעין לראות יש לראות בליל [בניסת] [יצאית] השבת ולילי ראשי חרשים ומועדים כצורות אנשים על הקברים. מודים ומשבוחים להקב"ה. אבל ממשות האנשים מעכבת להם שאין יודעים ואין משגיחים על מה מתקיימים בעולם הזה. ואין מחשבים להשגיח בכבוד מלך העליון בעולם הזה. מכל שכן להשגיח בכבוד עולם העליון. ועל מה מתקיים. ואיך מובנים הענינים :

ואתנהיג מינה בזהוהו כהורא דנהיר. וסיהא נפש תליא בזהוהו רוח ואתנהיגת מינה ואתגנת מינה. וכלא קשורא חד. ועד דהסיה נשמה עלאה לא סלקא גו נביעו דעתיקא דעתיקין סמימא דכל סתימין. ואתתליא מינה בנין דלא פסיק. רוח דא לא עאל בגנתא דעדן דליהו נפש. דלעולם רוח לא שריא אלא בגנתא דעדן ונשמה לעילא. ונפש דא לא אתישבת בדוכתהא גו גופא דילס. כגונא דא כלא לתתא הכי מתפרשן צבר נש. דלע"ג דלסו קשורא חדא. נשמה סלקא לעילא גו נביעו דצירא [סא] רוח עאל בגנתא דעדן כגונא דלעילא. ונפש אתישבת גו קברא. ואי תימא נפש לעילא דאתישבת גו גופא בקברא. אן סוה קברא. אלא גו הסיה קליפה תקיפא. וע"ד נפש כגונא דא לתתא. וכלא דא כגונא דא. ובגין כך אינון תלת דרגין מתפרשן. ואינון קשורא חדא ורוחא חדא. ובכל זמנא דרגמי אשתכחו גו קברא. האי נפש אשתכחת תמן [סג] ורוחא הכא לאינון ידיעי ארח קשוס דחלי חסאה. בשעתא דנשתתא מתעטרא לעילא גו עטרא קדישא. ורוחא קאים נכסירו עלאה בשבתי וירחי וזמני. האי נפש בשעתא לרוח נחת מנו נסירו עלאה לדיירא בגנתא דעדן נהיר ונליץ. איסי קיימא גו קברא ואתגלימת דצוקא דקוס גו גופא בקדמימא. וכל אינון גרמי בזהוהו דיוקנא סלקן ומשכחן ואודן לקב"ה. [הס"ד ה] כל עלמותי תאמרנה ה' מי כמוד. אומרות לא כתיב אלא תאמרנה [סג] ואלמלי אתישבי רשו לעינא למחמי יחמי בלילא [דעייא] [דנשיק] שבתא ולילי ירחי וזמני כדיוקין על גבי קברי. אודן ומשכחן לקב"ה. אבל ספשו דבני נשא קא מעכבא לכו דלא ידעין ולא משגיחין על מאי קיימין בהאי עלמא. ולא חששין לאשגחא ביקרא דמלכא עלאה בהאי עלמא. כל שכן לאשגחא ביקרא דהסוה עלמא. ועל מאי קיימא. ואיך מתפרשן מלין :

ביום הראש השנה שהעולם נידון. וכסא הדין עומדת אצל מלך העליון לדון את העולם. כל נפש ונפש משוטטת ומבקשת רחמים על החיים. בלילה שאור יום הדין הולכות ומשוטטות לשמוע ולדעת מה הוא הדין שיצא על העולם. ולפעמים דן מודיעות בחיזיון להחיים. ככתוב ג) בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים ונ' או יגלה און אנשים ובמוסרם יחתם. מהו מוסרם. זו הגפש שהיא קיימת וחותמת לאנשים דברים לקבל מוסר. בליל האחרון של חג הסוכות שיוצאין פתקאות מבית המלך. והצל הזהא הסירו מאותן אנשים הנגרעים מזה העולם. שהרי אז סמונה אחד השר יהודיעם יורד בלילה ההוא בכתב מפורש חקוק בחותם. וכמה אלה אלפים ורבות רבנות עמו. ולוקחים צל ההוא מכל אחד ואחד הנגרעים ומעלים אותו למעלה. או רולכות ומשוטטות הנפשות ורואות אותן הצללים החוזרות למקמן תוך הקבר. ומכריזות לשאר המתים. פלוני בא אצלנו פלוני בא אצלנו.

ביום הראש השנה שהעולם נידון. וכסא הדין עומדת אצל מלך העליון לדון את העולם. כל נפש ונפש משוטטת ומבקשת רחמים על החיים. בלילה שאור יום הדין הולכות ומשוטטות לשמוע ולדעת מה הוא הדין שיצא על העולם. ולפעמים דן מודיעות בחיזיון להחיים. ככתוב ג) בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים ונ' או יגלה און אנשים ובמוסרם יחתם. מהו מוסרם. זו הגפש שהיא קיימת וחותמת לאנשים דברים לקבל מוסר. בליל האחרון של חג הסוכות שיוצאין פתקאות מבית המלך. והצל הזהא הסירו מאותן אנשים הנגרעים מזה העולם. שהרי אז סמונה אחד השר יהודיעם יורד בלילה ההוא בכתב מפורש חקוק בחותם. וכמה אלה אלפים ורבות רבנות עמו. ולוקחים צל ההוא מכל אחד ואחד הנגרעים ומעלים אותו למעלה. או רולכות ומשוטטות הנפשות ורואות אותן הצללים החוזרות למקמן תוך הקבר. ומכריזות לשאר המתים. פלוני בא אצלנו פלוני בא אצלנו.

מראה מקומות ח) תליס ל"ט ג) שם קמ"ג א) אינון ל"ג

זה הזהר

[סא] זה סוד עלמא דדכורא : [סג] כתבו מפרשי הזהר שמקום נפשות המתים הוא בהאוי של בית הקברות : וכי' פי' תאמרנה הוא לשון עתיר וחינו אף גם לאור הסיתה. ואין זה העצמות ממש אלא צורתם הנקרא הכלא דרמי. וזה הבח נמצא בקבר עד תחיית המתים :

אי זכאה טבא חיבו כלבו חלאן. ואי לאו. כלבו אמרי יוי. וכד סלקין הסוה לל סלקין ליה לגבי ההוא עבד מסימן דמיה **מטטרון** ונעיל הסוה לל לגביה וסליק ליה לאתריה. כד"ה (ה) כעבד יסאף לל יסאף לל ודאי מהיבא טעמא ויליך מתקנתא דוכתא להיבא נשמתא דהסוה צ"ג. ודוכתא לרוח צנתיא דעזן. ודוכתא לנפש לנייחא ולהסנהא בשעתא דמשטא וזולא. צנין דאית נפש דאית לה נייחא. האי חיבי דכתיב צה (ג) ואת נפש אויבך יקלענה בתוך קף הקלע. ודא חיבי זולא ומשטא ומתנגלא בכל עלמא. וליה לה נייחא כלל ימחא וליני. ודא חיבי עונשא יתיר מכלא. ואית נפש דאשתליחא עם נופא. האי חיבי דכתיב צה והכרתו אותה מקרב עמי. ולהאי לית לה דוכרנו כלל. ואית נפש דלא תשתלי עם נופא ותשתלי מאתר עלאה האי חיבי דכתיב צה (ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני אבי ה'. מהו מלפני. דלא שריא עליה רוחא וכד רוחא לא שריא עליה לית לה שותפו כלל צמאי דלעילא. ולא ידעית מאינון מלין דהסוה עלמא כלל. והאי חיבי נפש כדבעירי נפש דאית לה נייחא האי חיבי כד זולא ומשטא אערעט צהאי ממחא י'ו'ד'ע'ם ובחינין ס'י'ן דליה. נסלין לה ואעלין לה בכל פתחי נן עזן. ואחזיין לה יקרא דלדיקיא ויקרא דהאי רוח דילה. ואיבי מתדבקא ציה צנייחא נו ס'ו'ה לצושא. וכדין ידעת צחינון מלין דהסוה עלמא. וכד הסוה רוח סליק לאתעשרא נו נשמה עלאה לעילא. הסוה נפש מתקשרא צהסוה דוח ואתנכירת מניה כסיסרא כד אתנכירת משמא. והסוה רוח מתקשרא נו הסוה נשמתא. והסוה נשמתא מתקשרא נו סוף מחשבה. דחיבו רוח דנפש דלעילא [סד] והסוה נפש דלעילא אתקשרת נו הסוה רוח עלאה [סה] והסוה רוח עלאה אתקשר נו הסוה נשמה עלאה [סו] והסוה נשמה עלאה אתקשרת צחי'ן סוף. וכדין חיבו נייחא דכלא וקשורא דכלא עילא ותתא. כלא צרוח חדא וגוונא חדא. וכדין דא חיבו נייחא דנפש דלתתא ועל דא כתיב (ד) והיטה נפש אדני לרודה צלרור החיים א"ת ה' אלטיך. צנוונא חדא וצרוח חדא דהסוה א"ת [זו] דא צנוונא דא. כד נחתא סיכרא רוא דנפש עלאה נהירא מכל סערין. איבי נהרא לכל רטיכין ומשריין. ועבדית לון נופא חדא שלימא דנהיר צנוונא עלאה. ארף הכי צנוונא דא נחתא האי נפש תתא נהירא מכל סערין. מגו נהירו דנשמתא ומגו נהירו דרוחא. ונחתא ונהרא לכל אינון רטיכין ומשריין. דאינון שייפין ורצין דנופא דילה. ועבדית לון נופא שלימא דנהיר צנוונא. הס"ד (ה) והשביע צנהחית נפשך נפשך ממש. ולבתר ועניותיך יחליץ. דעבדי מנייבו נופא שלימא ונהיר צנוונא. וקס ואורי ומשנה לק"ה. כיה דלתמר דכתיב כל עליותי תאמרה ה' מי כיוך. ודא חיבו נייחא דנפש ודאי מכל סערין. וכהין אינון דליקיא דהלין למאריסון צעלמא דין למזכי צתלת נייחי לעלמא דאתי [חא].

אם זכאי וטוב הוא כלם שמים. ואם לא. כלם אמרי' יוי. וכאשר מעלים צל ההוא כעלים אותו אצל עבד נאמן ההוא אשר שמו **במטרון**. והוא לוקח צל ההוא אליו ומעלהו למקומו. ככתוב (ה) כעבד ישאף צל. ישאף צל של האיש ההוא. ומקום עבור הרוח בן עזן. ומקום לנפש לנח וליהנות בשעה שמשוטטת והולכת. לפי שיש נפש שאין לה מנוחה. זו היא שכתוב בה (ז) ואת נפש אויבך יקלענה בתוך קף הקלע. וזו היא שהולכת ומשוטטת ומתנגלת בכל העולם. ואין לה מנוחה כלל יומם וליילה. וזה הוא עונש נדור מהכ"ה. ויש נפש הנכרתת עם דניף. זו היא שכתוב בה והכרתו אותה מקרב עמי. ולנפש זו אין לה זכר כלל. ויש נפש שאינה נכרתת עם הגוף רק שנכרתת ממקום העליון. זו היא שכתוב בה (ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני אבי ה'. מהו מלפני. שאין שורה עליה הריח. וכאשר הרוח אינו שורה עליה אין לה השתתפות כלל במד שלמעלה. ואינה יודעת מעניני עולם העליון כלל. וזו היא נפש כנפשות הברמות. נפש שיש לה מנוחה זו היא כאשר הולכת ומשוטטת תפגע באותה הממונה **יהודיעם** ובאותן השרים שלו. לוקחים אותה ומכניסים אותה בכ"ה פתחי נן עזן. ומראים לה כבוד הצדיקים וכבוד אותו הרוח שלה. והיא מתדבקת בו במנוחה תוך הלבוש ההוא. ואז תדע באותן ענינים של העולם העליון. וכאשר רוח ההוא עולה להתעמר תוך נשמה העליונה שלמעלה. מתקשרת אותה הנפש ברוח ההוא ומארת ממנו. כמו הלבנה כאשר מוארת מהשמש. ואותו הרוח מתקשר תוך הנשמה ההיא. ואותה הנשמה מתקשרת תוך סוף המחשבה. שהוא סוד הנפש שלמעלה [סד] ואותה הנפש שלמעלה מתקשרת תוך רוח העליון ההוא [סה] ורוח העליון ההוא מתקשר תוך נשמה עליונה ההיא [סו] ונשמה עליונה ההיא מתקשרת **צחי'ן סוף**. ואז הרי זה מנוחה של הכל וקשר של הכל. למעלה ולמטה. הכל כסיד אחד וברמיון אחד. ואז זו היא מנוחת הנפש שלמטה. ועל זה כתיב (ד) והיטה נפש אדני צדורה בצרור החיים א"ת ה' אלטיך. ברמיון אחד ובסוד אחד של א"ת ההיא [סו] זו ברמיון זו. כי כאשר יורדת הלבנה שהיא סוד נפש העליון מוארת מכל הצדדים. אז היא מאירה לכל המרכבות והמחנות. ותעשה אותם גוף אחד שלם המאיר באור זיו העליון. כמו כן וברמיון זה יורדת זאת הנפש התחתנה מוארת מכל הצדדים. מתוך אור הנשמה ומתוך אור הרוח. ויורדת ומאירה לכל אותן המרכבות והמחנות. שהם אברים ועצמות של הגוף שלה. ותעשה אותם גוף שלם המאיר בהארה. וש"כ (ה) והשביע בצחחות נפשך. נפשך ממש. ואחר כך ועצמותיך יחליץ. נעשה מהם גוף שלם שאיור בהארה. ויקים יורה וישבח להקב"ה. כמו שנדרש בהכתוב כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. וזאת היא מנוחת הנפש ודאי מכל הצדדים. וזכאים הם הצדיקים המפחדים מרבונם בעולם הזה. לזכות בשלש מנוחות לעולם הבא [סח].

1) **במעשה** ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וגו'. א"ר יצחק עבודת מצרים היתה שהיו עובדים

1) **במעשה** ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו ומ'. א"ר יצחק עובדא דמצרים דמלריים פלחין

מראה בקו-ות (ה) איוב ו' (ז) שמואל א' כ"ה (ג) ויקרא כ"ב (ד) שמואל א' כ"ה (ה) יעמי' כ"ה (ו) דף פ"ב :

זיו הזתר

[סד] היינו ספירת המלכות : [סה] היינו ספירת התפארת : [סו] היינו ספירת הכינה : [סז] א"ת מרמו על ספירת המלכות שנקראת ספירת על שם הרמיון שביניהן [סח] ג' מנוחות היינו של נפש י"ח ונשמה :

פלחין לשפחה כמה דאוקימאל. עובדא דכנען פלחין לסהוא דלקרי טבי אשר צבית הכור. וע"ד כתיב ארור כנען עבד עבדים יהיה לחטיו. בגין קך כלהו מדבין צמלין קדישין ועבדין עובדין דעריין בכלא. צב"כ כזעטא ארץ מצרים אשר ישבתה צה לא תעשו. רבי יהודה אמר דעבדין זינין ציטין לסאבא ארעא. כדילא ולא תסרז את אדמתך. וכתבי ותמטא ארץ:

את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת צהם. כתיב מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. א"ר אבא אשוי חלקם של ישראל שהקב"ה בחר בהם מכל העמים עכו"ם. ובעבור אהבתו עליהם נתן להם משפטי אמת. נטע בהם עץ החיים. השרה שכינתו ביניהם. מפני מה. לפי ישראל רשומים ברשום הקדוש בבשרם. וניכרים שהם שלו סבני היכלו. ולפיכך כל אלה שאינם נרשמים ברשום הקדוש בבשרם אין הם שלו. וניכרים שכלם מצד של טובאה באים. ואסור להתחבר בהם לעסוק עמהם בדברי הקב"ה. ואסור להודיע להם דברי התורה. לפי שכל התורה שמותיו של הקב"ה היא. וכך אות של התורה נקשרת בשם הקדוש. וכך מי שאינו נרשם ברשום הקדוש בבשרו אסור להודיע לו דברי התורה. וכל שכן להשתדל עמו בזה. רבי שמעון פתח. זאת חוקת הפסח כל בן נבר לא יאכל בו. וכתוב וכך עבד איש מקנת כסף ומלת אותו וגו'. ומה פסח שהוא בשר לאכל. ומפני שמרמז על ענין קדושה אסור לכר אלה לאכל בו. ואסור ליתן להם דאכל עד שיהיו נימולים. התורה שהיא קדש קדשים שמו העליון של הקב"ה על אחת כמה וכמה. וע"כ מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. וכל מי שאינו נימול ולומדים עמו אפילו את קטנה מהתורה. כאלו מחריב העולם ומשקר בשם הקב"ה. שהכל בזה תולה וזה בזה מתקשר. שכתוב ה' אם לא בריתי יומם וליילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בוא וראה כתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם. אבל לשאר עמים לא שם. לפיכך דבר אל ב"י. ואל בני ישראל תאמר. וכן כלם. יניחו אבות העולם. הלא הם הלל ושמאי. שכך אמרו לאונקלוס. ולא הודיעו לו דבר תורה עד שנימול. ומי שנימול נתקשר בקשר ההוא של האמונה. ומי שאינו נימול ולא נתקשר בו כתוב בו וכל זר לא יאכל קדש. ולפיכך נ' תתן אמת ליעקב. ולא לאחר. תורת אמת לזרע אמת. רבי חזקיה אמר את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו. ג' משפטי. אלו הם גזרות התורה. חקותי. אלו הם דתי המלך [סס] רבי יהודה אמר כל אותן המצות ששורשם במקום שנקרא צד"ק נקראין חקותי. והם גזרות המלך. וככל מקום שנקראין משפט נקראין דיני המלך. שהוא מלך הקדוש הקב"ה. מלך שדעולם כלו שלו הוא. שהוא מלך הקדוש במקום ששני חלקים נאחזים זה בזה [ט] וע"ז כתוב ד' צדק ומשפט מכון כסאך. והם דין ורחמים. ולפיכך נקראים חק ומשפט. וע"ז כתוב חקיו ומשפטיו לישראל. לישראל ולא לשאר עמים. אחריו מה כתוב. לא עשה

עבדים לע"ז שנקראת שפחה. כמו שנתבאר. וכנען היו עובדים לע"ז שנקראת שבי אשר בבית הכור. וע"כ כתוב ארור כנען עבד עבדים יהיה לחטיו. לפיכך כלם מכובים בעיניו הקדושים ועושים מעשה עריות בכל. לפיכך כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתה כה לא תעשו. רבי יהודה אמר שעשו מיני כשפים רעים לטמא את הארץ. ככתוב ולא תטמא את אדמתך. וכתוב ותמטא ארץ:

את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם. כתוב מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. א"ר אבא אשוי חלקם של ישראל שהקב"ה בחר בהם מכל העמים עכו"ם. ובעבור אהבתו עליהם נתן להם משפטי אמת. נטע בהם עץ החיים. השרה שכינתו ביניהם. מפני מה. לפי ישראל רשומים ברשום הקדוש בבשרם. וניכרים שהם שלו סבני היכלו. ולפיכך כל אלה שאינם נרשמים ברשום הקדוש בבשרם אין הם שלו. וניכרים שכלם מצד של טובאה באים. ואסור להתחבר בהם לעסוק עמהם בדברי הקב"ה. ואסור להודיע להם דברי התורה. לפי שכל התורה שמותיו של הקב"ה היא. וכך אות של התורה נקשרת בשם הקדוש. וכך מי שאינו נרשם ברשום הקדוש בבשרו אסור להודיע לו דברי התורה. וכל שכן להשתדל עמו בזה. רבי שמעון פתח. זאת חוקת הפסח כל בן נבר לא יאכל בו. וכתוב וכך עבד איש מקנת כסף ומלת אותו וגו'. ומה פסח שהוא בשר לאכל. ומפני שמרמז על ענין קדושה אסור לכר אלה לאכל בו. ואסור ליתן להם דאכל עד שיהיו נימולים. התורה שהיא קדש קדשים שמו העליון של הקב"ה על אחת כמה וכמה. וע"כ מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. וכל מי שאינו נימול ולומדים עמו אפילו את קטנה מהתורה. כאלו מחריב העולם ומשקר בשם הקב"ה. שהכל בזה תולה וזה בזה מתקשר. שכתוב ה' אם לא בריתי יומם וליילה חקות שמים וארץ לא שמתי. בוא וראה כתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם. אבל לשאר עמים לא שם. לפיכך דבר אל ב"י. ואל בני ישראל תאמר. וכן כלם. יניחו אבות העולם. הלא הם הלל ושמאי. שכך אמרו לאונקלוס. ולא הודיעו לו דבר תורה עד שנימול. ומי שנימול נתקשר בקשר ההוא של האמונה. ומי שאינו נימול ולא נתקשר בו כתוב בו וכל זר לא יאכל קדש. ולפיכך נ' תתן אמת ליעקב. ולא לאחר. תורת אמת לזרע אמת. רבי חזקיה אמר את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו. ג' משפטי. אלו הם גזרות התורה. חקותי. אלו הם דתי המלך [סס] רבי יהודה אמר כל אותן המצות ששורשם במקום שנקרא צד"ק נקראין חקותי. והם גזרות המלך. וככל מקום שנקראין משפט נקראין דיני המלך. שהוא מלך הקדוש הקב"ה. מלך שדעולם כלו שלו הוא. שהוא מלך הקדוש במקום ששני חלקים נאחזים זה בזה [ט] וע"ז כתוב ד' צדק ומשפט מכון כסאך. והם דין ורחמים. ולפיכך נקראים חק ומשפט. וע"ז כתוב חקיו ומשפטיו לישראל. לישראל ולא לשאר עמים. אחריו מה כתוב. לא עשה

מראה מקומות ה' ימיו' ג' כ' מיכס' ז' ג' ד' פ' ד' תליס פ"ט

בן

דיו הזהר

וספן ר' חזקיה סוכר שהן משפטי והן חקותי שניהם במדת התפארת. ור"י סוכר שחקותי הם במלכות שנקראת צדק ומשפטי הם בתפארת: וכן שהם יסוד ומלכות:

כן לכל גוי. ותנין אע"ג דאתגור אי לא עבד פקודי אורייתא כרי הוא כעכו"ם בכלא ואסיר לחילף ליה פתמי אורייתא בג"כ לא עשה כן לכל גוי. סתם [פא] ומשפטים כל ידעום לעולם ולעולמי עולמים: -

כן לכל גוי. ולמדנו אע"פ שנימול אם אינו מקיים מצות התורה הרי הוא כעכו"ם לכל דבר. ואסור לעמד לו דברי תורה.. לפיכך לא עשה כן לכל גוי. סתם [פא] ומשפטים כל ידעום לעולם ולעולמי עולמים: -

6) ערות אביך וערות אמן לא תגלה א"ר יהודה בשעתא דאסניאו זכאי בעלמא כנסת ישראל סלקא ריחין סבין ומתברכא מילכא קדישא ואנפסא נהירין וזמנא דאסניאו חייבין בעלמא כנסת ישראל לא סלקא ריחין סבין ואנפסא כביכול מסערא אחרא מריא. כדן כתיב (ג) השליך משמים ארץ וגו' ואנפסא חסוכן. ר' יוסי אמר בשעתא דאסניאו זכאי בעלמא כתיב (ג) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי וזמנא דאסניאו חייבין בעלמא כתיב (ד) השיב אהור ימינו. רבי חזקיה אמר מהכא. (ה) ונרנן מפריד אלוף כלומר אפרים מלכא מן ממטרונתא. ה"ד ערות אביך וערות אמן לא תגלה רבי אלעזר הוה יתיב קמי אבוי ואל"ל אי פרקלושא בעלמא במטרוניתא אשתכח. ואי קטיגוריא בעלמא במטרוניתא אשתכח אמאי. אל"ל למלכא דהוה ליה בר ממטרוניתא. כל זמנא דהוה בר עבד רעותא דמלכא. מלכא עבד מדוריא במטרוניתא. וכל זמנא דלא הוה הוה בר עבד רעותא דמלכא. מלכא פריש מדוריא ממטרוניתא. כך קב"ס וכנסת ישראל. כל זמנא דישראל עבדין רעותא דקב"ס. קב"ס שוי מדוריא בכנסת ישראל. מאי פעמא בגין דישראל הוא בר א צורא דקב"ס. דכתיב בני בכורי ישראל. אחא. דא היא כנסת ישראל. דכתיב (ו) ואל תפוש תורת אמן.. (ז) חמי מאי כתיב בן חכם ישמח אב. צעור דהאי בר אויל צלחה מישר והוא חכימא ישמח אב דא מלכא קדישא דלעילא. ישמח אב סתם. ואי אשתכח האי בר צלחה תקלא. מאי כתיב וכן כסיל תונת אמו. תונת אמו ודאי. דא כנסת ישראל ורוא דמלה דכתיב (ח) ובפשעכם שלחה אמוכם.. וכד האי בר לא אתדבר לרעותיה דמלכא כדן היא ערייתא דכלא ערייתא דכל ספרין. דהא מלכא פריש ממטרוניתא. ומטרוניתא בלא מלכא איחי. וע"ד כתיב ערות אביך וערות אמן לא תגלה אמן היא. אמן היא ודאי ושירא עמן. בג"כ לא תגלה ערותה:

6) ערות אביך וערות אמן לא תגלה. א"ר יהודה בשעתא דאסניאו זכאי בעלמא כנסת ישראל מעלה ריח טוב. ותתברך מן סלך הקדוש ופניה מאירים. ובזמן שמרובים רשעים בעולם כנסת ישראל אינה מעלה ריח טוב. ותמעט כביכול מן צד הדין המר. או כתוב (ג) השליך משמים ארץ וגו'. ופניה חשוכים. רבי יוסי אמר בשעתא שמרובים זכאי בעולם כתוב (ג) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי. ובזמן שמרובים רשעים בעולם כתוב (ד) השיב אהור ימינו. רבי חזקיה אמר מכאן. (ה) ונרנן מפריד אלוף. כלומר מפריד המלך מן המלכות. זש"כ ערות אביך וערות אמן לא תגלה. רבי אלעזר היה יושב לפני אביו ואמר לו. אם מליצות טובות בעולם ניכר בהשכינה. ואם קטיגוריא בעולם ניכר בהשכינה. מפני מה. א"ל משל למלך שהי' לו בן מן המטרונה. כל זמן שהבן הוא עושה רצון המלך. עושה המלך מדורו אצל המטרונה. וכל זמן שאותו הבן אינו עושה רצון המלך. מסלק המלך מדורו מן המטרונה. כך הקב"ה ומדת מלכותו. כל זמן שישראל עושים רצונו של הקב"ה. עושה הקב"ה מדורו במדת מלכותו. מפני מה. לפי שישראל נקראים בנו בכורו של הקב"ה. שכתוב בני בכורי ישראל. האם. זו היא מדת מלכותו. שכתוב (ו) ואל תפוש תורת אמן.. (ז) ראה מה כתוב. בן חכם ישמח אב. כל זמן שזה הבן הולך בדרך הישר והוא חכם ישמח אב. זה מלך הקדוש שלמעלה. ישמח אב סתם, ואם נמצא זה הבן בדרך מעוקל. מה כתוב. וכן כסיל תונת אמו. תונת אמו בודאי. זו מדת המלכות והשכינה. וסוד דברי שכתוב (ח) ובפשעכם שלחה אמוכם. וכאשר זה הבן אינו מתנהג כרצון המלך. או היא ערות הכל. ערות כל הצדדים. שהרי המלך נפרש מן מדת מלכותו. והמלכות בלי מלך היא. וע"ז כתוב ערות אביך וערות אמן לא תגלה אמן היא. אמן היא בודאי ושכינתיה שורה עמן. לפיכך לא תגלה ערותה:

6) ערות אשת אביך לא תגלה מאן אשת אביך א"ר שמעון היא תנין כל מלוי דאורייתא סתים וגליא כמה דשמה קדישא סתים וגליא. אורייתא דהיא שמה קדישא כתי גמי סתים וגליא. כהא כלל צאתגליא ידיעא. וסתים כמה דאוקימנא. והאי קרא הכי הוא. אשת אביך תאנא כל זמנא דמטרוניתא אשתכחת במלכא וינקא לן אקרי אמן סתתא דאתגליא עמן ואתרחקת מן מלכא. אשת אביך אקרי אנתו היא דמלכא קדישא. לא אתפסרת בתרוכין מניה. אנתתיה היא ודאי. כמה דכתיב (י) כה אחר ה' אי זה ספר כריתות אמוכם אשר שלחתים אלף ודאי אנתו היא דמלכא מע"ג דאתגליא. וע"ד פקיד עלה

6) ערות אשת אביך לא תגלה. מה הרמז של אשת אביך. א"ר שמעון הרי למדנו שכל דברי התורה הם נסתר ונגלה. כמו שהשם הקדוש הוא נסתר ונגלה. התורה שהיא השם הקדוש כמו כן נסתר ונגלה. כאן כל הנגלה הוא ידוע. והנסתר הוא כמו שביארנו. ומקרא זה כך ענינו. אשת אביך. למדנו כל זמן שמדת המלכות נמצאת עם המלך ומניקה לך נקראת. אשת עכשו שהגלתה השכינה עמן ונתרחקה מן המלך. אשת אביך נקראת. אשתו של המלך הקדוש היא. לא נתגרשה בספר כריתות ממנו. אשתו היא בודאי. כמו שכתוב (י) כה אחר ה' אי זה ספר כריתות אמוכם אשר שלחתיה. אלא ודאי אשת המלך היא אע"פ שרגלה. וע"כ פקיד עליה

טראה מקומות ט' דף ע"ג ב' איכה ב' ג' ב' ב' ד' איכה ב' א' ישיע' ב'

ט' משלי ט"ז (ו) משני י"א (ז) דף ע"ד. (ח) ישיע' ב' (ט) דף ע"ד. א' ישיע' ב'

זיו הזהר

[פא] ס"י סתם גוי אף אם הוא נימול:

עלה תרי זמני. חד כד יתבא במלכא בזווגא
 חד ואתקרי אמן. דכתיב ערות אמן לא תגלה. לא
 תעביד דיתרחקון דא מן דא ותסתלח מפני חובך.
 כמה דכתיב (א) ובפשעכם שלחה אמצא. וחד כל הוה
 בגלותא עמן ואתגליא מהיכלא דמלכא ואתקרי אנתו דמלכא.
 אע"ג דאתרחקת מניה לא תעביד מאי דתגרס דתעדי
 מבינך. וישלטון כך שנאך. ולא תסתמר עך
 בגלותא. הו"ד ערות אשת אביך לא תגלה. מאי טעמא.
 בגין כי ערות אביך הוה. אע"ג דאתרחקת מן מלכא
 אשגותא דמלכא בה דתירא. ובעיא לאסתמרא לקבלתא יתיר.
 ולא תיחוב לגבה:

ג) ערות אחי אביך לא תגלה. תאנא רבי יהודה דא
 ישראל דלתתא. דכתיבין. אלן
 יגלון ישראל בני עממיא ויתחבר ירושלים לתתא. וע"ד
 פנינן רחמימותא דקב"ה דקרא לישראל אחים. שנאמר
 למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. וע"ד אקרין
 ישראל אחין לקב"ה דלא אעדי רחמימותא דילסון
 לעלמין. (ג) ירושלים דלתתא אחות אמן אתקרי. כמה
 דכתיב (ד) ירושלים הבנויה כעיר שחוכרה לה יחדו וגו'.
 מהו שחוכרה לה יחדו. בגין דאודווג בה מלכא משיט
 סקרין בכל סשרי מלכא דדרגא דלדיק [עג] וכל
 כתרי מלכא כלילן ביה. והיינו שחוכרה לה יחדו [עג] —

ערות כלתך לא תגלה. א"ר חזקיה כלה ברזא עלאה
 איבי לאחזאה דמאן דפגיס לתתא פגיס לעילא.
 ערות כלתך לא תגלה. דתנינן עונתן של תלמידי חכמים
 משבת לשבת. בגין דידעיין רזא דמלה ויכוון לזא [עד]
 וישתכח רעותהון שלים. ובין דאוליין אקרין בגין דמלכא.
 ואי אלן פגמין מלה לתתא. כביכול פגמין אינון בכלה
 דלעילא. כדון כתיב ערות כלתך לא תגלה. דא בגין
 אינון דידעיין אורחין דאורייתא. שאר עמא האי
 דאתגליא. כלתך ממס. ובחובא דא שכינתא אסתלקת
 מבינייהו:

ה) ערות אשה ובתה לא תגלה וגו'. ואשה אל אחותה
 לא תקח לצדוד וגו'. א"ר שמעון מ"י ווא"ת
 רזא דתרין עלמין מתחברין כחדא. ודא הוא עולם
 ועולם. מ"י. הא אוקימנא דרגא עלאה לעילא [פה]
 שירותא דקיימא בשאלתא. ואקרי מ"י כד"ס
 (ו) שא מרום עיניכם וראו מ"י ברא אלה. וז"ת. היא
 דרגא התחתונה שלמטה עולם התחתון [פז] ושתייהן הן
 שני עולמות בחבור אחד בקשר אחד ביחד. יעקב איש
 תם חכם יחד. חברים יחד למעלה וחברים יחד למטה [פח]
 ומשם יצאו שנים עשר שבטים הקדושים כרמין שלמעלה [פח]
 יעקב שה' איש תם הכנים אהבה בשני העולמות כמו
 שנתבאר. שאר אנשים שעושים ככה. הם מגלי עריות
 למעלה ולמטה. גורמים שנאה בשני העולמות וגורמים
 פירוד. וש"כ ואשה אל אחותה לא תקח לצדוד. שנעשו
 בעלי שנאה זו לזו. ואם תשאף שכתוב ותקנא רחל באחותה.
 כך הוא וראי. שהרי עולם התחתון כל תשוקתו היא רק
 בשביל

עליה שתי פעמים. אחד כשהיא יושבת עם המלך בויג
 אחד ונקראת אמן. שכתוב ערות אמן לא תגלה. לא
 תעשה לגרום שיתרחקו זה מן זאת ותשתלח מפני עונך.
 כמו שכתוב (ה) ובפשעכם שלחה אמצא. ואחד כשהיא
 בגלות עמן והגלתה מן היכל המלך ונקראת אשת המלך.
 אע"פ שנתרחקה ממנו לא תעשה מה שתגרום שתסתלק
 השכינה מבינך. וישלמו בך שנאך. ולא תשמוד אותך
 בגלות. וש"כ ערות אשת אביך לא תגלה. מה הטעם.
 לפי כי ערות אביך היא. אע"פ שנתרחקה מן המלך
 השנת המלך בה תמיד. ונצרך להודר נגדה מאד. שלא
 נחמא אליה:

ו) ערות אחי אביך לא תגלה. למד רבי יהודה שזה
 מרמו על ישראל שלמטה. שומפני עונות האלה
 יגלו ישראל בין האומות ויחורב ירושלים שלמטה. וע"כ
 למדנו שמהבת הקב"ה לישראל קרא אותם אחים. שנאמר
 למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. וע"כ נקראים
 ישראל אחים להקב"ה לפני שאינו מסיר אהבתו מהם
 לעולם. (ו) ירושלים שלמטה אחות אמן נקראת. כמו
 שכתוב (ז) ירושלים הבנויה כעיר שחוכרה לה יחדו וגו'.
 מהו שחוכרה לה יחדו. בשביל שמודוג בה המלך מששה
 צדדים בכל צדדי המלך בהמדרגה שנקראת צד"ק [עג]
 וכל כתרי המלך כלולים בו. והיינו שחוכרה לה יחדו [עג] —

ערות כלתך לא תגלה. א"ר חזקיה כלה בסוד עליון
 היא להראות שמי שפוגם לסטה פוגם למעלה.
 ערות כלתך לא תגלה. שלמדנו עונתם של תלמידי חכמים
 משבת לשבת. מפני שיודעים סוד הדבר ויכונו את לבם [עד]
 ונמצא רצונם שלם. והבנים שוילדו נקראים בני המלך.
 ואם הם פוגמים הדבר למטה. כביכול פוגמים הם בהכלה
 שלמעלה. או כתיב ערות כלתך לא תגלה. ענין זה הוא
 לאותן היודעים דרכי התורה. ולשאר העם מקרא זה יהיה
 בגולה. כלתך ממס. ובשביל הטא זה נפתלקה השכינה
 מביניהם:

ה) ערות אשה ובתה לא תגלה וגו'. ואשה אל אחותה
 לא תקח לצדוד וגו'. א"ר שמעון מ"י ווא"ת
 הוא סוד של שני עולמות שמתחברים יחד. והיינו עולם
 ועולם. מ"י. הרי נתבאר שזו מדרגה העליונה למעלה [פה]
 ההתחלה ששייך בה לשון שאלה. ונקראת מ"י ככתוב
 (ו) שא מרום עיניכם וראו מ"י ברא אלה. וז"ת. היא
 מדרגה התחתונה שלמטה עולם התחתון [פז] ושתייהן הן
 שני עולמות בחבור אחד בקשר אחד ביחד. יעקב איש
 תם חכם יחד. חברים יחד למעלה וחברים יחד למטה [פח]
 ומשם יצאו שנים עשר שבטים הקדושים כרמין שלמעלה [פח]
 יעקב שה' איש תם הכנים אהבה בשני העולמות כמו
 שנתבאר. שאר אנשים שעושים ככה. הם מגלי עריות
 למעלה ולמטה. גורמים שנאה בשני העולמות וגורמים
 פירוד. וש"כ ואשה אל אחותה לא תקח לצדוד. שנעשו
 בעלי שנאה זו לזו. ואם תשאף שכתוב ותקנא רחל באחותה.
 כך הוא וראי. שהרי עולם התחתון כל תשוקתו היא רק
 בשביל

מראה מקומות (א) ישי"ב (ב) 97 (ג) 97 עה. (ד) תלים קכ"ב (ה) תנופה קכו: (ו) ישי"ב

זיו הזהר

[עג] זה ספירת היסוד שכל הספירות נכללות בו; [עג] יחדו צירוף יחדו. מ"י שחוכרה לה שתהיה יחד עם הוא"ו. ואות וא"ו רמו על מדת
 התפארת: [עג] יכונו לגרום הודונות למעלה. ככתוב בכל דרכיך רעהו. כלומר ד"ע ה"ו. והבן: [פה] עולם הבויה אמא עלאה
 נקראת מ"י שבג"ל. על שם נ"י שערי בויה: [פז] וזו מדת המלכות אמא תתאה. [פז] כי לאה ורחל הן כנגד בויה ומלכות: [פח] י"ב
 שבמי י"ה הם כנגד י"ב צירופי שם הוי"ה ב"ה:

בשביל להיות כרמיון עולם העליון ולירש מקומו .. ובסוד הזה יש סוד העריות של אשה ובה. והכל סוד אחד. מ"י וזאת נקראין אחיות. לפי שהם באחוה באהבה ובהתחברות הרצון. ונקראות אשה ובה. מי שמגלה ערותן אין לו חלק לעולם הבא. ואין לו חלק בהמונה:

(א) ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב וגו'. א"ר שמעון למדנו קב"ה מיני מומאה ירדו לעולם. שנאחזים מצד הנחש התקיף. כ"ז מינים גדולים שברים נאחזים בהנצקות ונדבקים בהן בזמן שהן בנדת טמאתן. וי למי שיתקרב עמה בזמן הדוא. כי מי שיתקרב או עסה מראה פנים למעלה. שהרי בעבור הטא זה נתעורר נחש הזקיף למעלה. ומפיל זודם שלו במקום שלא צריך. ואו דינים מתחילים להתעורר בעולם וכלם נטמאים. וש"כ כי את מקדש ה' טמא. מקדש ה' נטמא בשביל הטאי האנשים .. ולמדנו כאשר תרצה האשה להטהר צריכה לגלח אותן השערות שגדלו אצלה בימים שהיתה טמאה. ולהתוך הצפורנים בכל הזוהם שהוא שנמצא בהן. שלמדנו בסודות המומאה שזוהם הצפורנים מעורר זודם אחר [ע"ג] ולפיכך צריכות גניזה. ומי שמעבירן לגמרי כאלו הורה הסד בעולם. ולמדנו שלא צריך לאדם לתת שיעור זודם למינין הרעים. ויבער הצפורנים וזוהם הוא שגרשם בהן. שלמדנו מי שדורך ברגליו אפילו בסנעליו על הצפורנים יכול להגוק. ומה בזה שיעור שיריים מן הזוהם שלמעלה כך. האשה בזמן שנאחו בה זודם ההוא של הנחש על אחת כמה וכמה. וי למי שמקבל ממנה מן הזוהם ההוא. שכתוב ותהי נדתה עליו. וזה גורם בחטאו וי על העולם. שיקבל מן אותו מקום שלמעלה מן הזוהם ההוא של הנחש התקיף. לפיכך ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב:

(ב) ואל אשת עמיתך לא תחן שכבתך לזרע. א"ר אחא כוא וידא מי שמתחבר עם אשת איש כאלו משקר בהקב"ה ובסדרת מלכותו. וע"כ הקב"ה אין מכפר לו בתשובה. אלא שרתשובה תולה עד שיתחלק מן העולם. וש"כ (ג) אם יכופר דעון הזה לכס עד תמותו. ואימתי יכופר. בשעה ששכנס בתשובה לעולם ההוא. ויש לו לקבל עונש. רבי אלעזר אמר מי שמשקר במדת מלכותו אינו מתקבל בתשובה עד שיהיה נידון בדין הגיהנם. כל שכן מי שמשקר במדת מלכותו ובהקב"ה. וכל שכן אם סמטיו לו להקב"ה לעשות צורה ממזר באשה אחרת. ומכחיש ממסים המלך:

(ד) רבי אבא היה מהלך לקפטיקא והיה עמו רבי יוסי. כשהיו מהלכים ראו איש אחד שהוא בא והיה לו רושם אחד בפניו. א"ר אבא נכוד מדרך הזה. שהרי פניו של זה מעיד עליו שעבר על ערוה של תורה. ובעבור זה נרשם בפניו. א"ל ר' יוסי אם זה הרושם היה לו כנעוריו איזה דבר ערוה נמצא בו. א"ל אני רואה בפניו שמעיד עליו שעבר על ערוה של תורה. קרא לו רבי אבא ואמר לו השיבני דבר. רושם זה אשר בפניך מה הוא

בנין למחוי כנוונא דעלמא עלאה ולמירת זוכתה .. וברזא דא חית רזא דערין דלמא זכרתא. וכלא ברזא דהא. מ"י וזאת התקרין אחת. בנין לדינון בלחמה וברמימו ובחכירה דרעותה. ורקרון אחא וברתא. מאן דגלי ערייתוהן לית ליה חולקא לעלמא דתי. ולית ליה חולקא במשימותא:

(א) ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב וגו'. א"ר שמעון תלמא קב"ה זיני מסאבותא נהמו לעלמא דמתאחדן מספרא דחויא תקיפא. כ"ז רבדין מנייהו מתאחדן צנוקבי ותמדצקן צבו צומא דלחיי אסתאבת. ווי למאן דיקרב צהדה צהסוא זמא. דמאן דיקרב צהדה לחוי פנימותא לעילא דהא צבוטא דא אסתער חויא תקיפא לעילא. ואשדי זומא צבת דלא אלשריך .. וכדין דינין שריין לתעטרא בעלמא ויסתאצון כלא. הס"ד כי את מקדש ה' טמא. מקדש ה' אסתאצ צבוטיהו דבני נשא .. ותלמא כד צעת אסתא לתדכאה צטיא לספרא הסוא שפרא דרבי ציומי דלחיי מסאבת. ולספרא שפרא וכל הסוא זומא די צהון. דתלמא ברזא דמסתאבת זומא דפופרין יתער זומא אחרא [ע"ג] ובג"כ צעיין גניזא. ומאן דאעבר זון לגמרי כאלו אסני הסד בעלמא. דתיח לא לבטי ליה לאיניס למיבז דוכרנא לזינין צישון ויעבר שופרהו והסוא זומא דרשים צבו. דתיח מאן דדריך צרגליה אפילו צמסאגיה עלייהו יכול להתקא. ומאי צהאי שירי דשירי דזומא דלעילא כך. אסתא צומא דתאחדן צה הסוא זומא דחויא על אחת כמה וכמה. ווי למאן דמקבל מנה מהסוא זומא. דכתיב ותיב נדתה עליו ואיכו גרים צבוטיהו ווי לעלמא דמקבלא מאתר דלעילא מהסוא זומא דחויא תקיפא. בניני כך ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב

(ב) ואל אשת עמיתך לא תחן שכבתך לזרע. א"ר אחא תא חוי מאן דמתחבר בלחמא דלחרא כאלו משקר ציה צקצ"ה וצכנסת ישראל. וע"כ קצ"ה לא מכפר ליה צתשובה. אלא דתשובה תליא עד דיסתלק מעלמא. הס"ד (ג) אם יכופר העון הזה לכם עד תמותו ואימתי צתעלה דלמא צתשובה להסוא לעלמא. ואית ליה לקבלא עונשא. ר' אלעזר אמר מאן דמשקר צכ"י לא יתקבל צתשובה עד דיתדן צדינא דנינס כל שכן מאן דמשקר צכנסת ישראל וצקצ"ה. וכל שכן אי אשרה ליה לקצ"ה למעבר דיוקנא דמזור בלחמא דלחרא ואכחיש פומצי דמלכא

(ד) רבי אבא הוה חזיל לקפטיקא והוה עמייה רבי יוסי. עד דהוה חזיל חמו חד צר נש דהוה אחי ורשימא חד צלנפוי. א"ר אבא נכסי מהאי אורחא. דהא חנפוי דדין אסידיו עליה דעבר צערייתא דאורייתא צניני כך אסתריב צלנפוי. א"ל ר' יוסי אי האי רשימא הוה ליה כד הוה ינוקא מאי ערייתא אסתכה ציה. א"ל חנא חמינא צלנפוי דלחסיין דעבר צערייתא דאורייתא. קרא ליה רבי אבא וא"ל אימא מלס. האי רשימא דלנפך מאי הוה

מראה מקומות (א) דף ע"ט. (ב) דף מד: (ג) יע"י כ"ז (ד) דף 97 ע"א

זיו הוזהר

[ע"ג] בווהם הצפורנים נמצאים אלף אלפים, מיקדאבים" מכל מיני הלאים רעים כידוע מספרי הרפואה. כי כרמיון זה למעלה שם סוד שורש הספרא אחרא צד המומאה, וחז"ל ירעו הכל גם בלי כלים מגדלי הראיה. בכתוב סוד ה' אל יראונו. וכן ער"ן יש לפרש מה שאמר קודם לגלח השערות. רהיונו של הערוה. כי בן נהגו או להשירן ע"י טיפול כדאיתא בפסחים (מ"ב:) והיינו ג"כ סמטת הויעה והוזהבא שיש סמנה ברבר כמו בווהמא דצפורנים. אבל אין לפרש על שערות הראש רמה נאמר בהצנוקה קמחית שאמרה מימי לא ראו קורות ביתי קלעי ראשי. יומא (מו.) וגם בווהר פנחס (רמ"ב:) מוכא לעיל סוף פרשת מצורע מוכירי שערות הראש בענין החפשיה:

הוא. אמר להם כבקשה מכם אל תענישו יותר לאיש רזה. שהרי זה עונותיו נרמו לו. א"ר אבא איזה עון. א"ר א"ל יום אחד הייתי מהלך בדרך אני ואחותי. ובאנו ללון באכסניא אחת ונשתכרתי ביין. וכל הלילה ההוא התחברתי עם אחותי. קפתי בבקר ורנה בעל האכסניא ואיש אחד נציעם. נכנסתי בנייהם להפרידם והכוני זה מצד אחד וזה מצד אחד. ורושם הזה הגיע עד מקום המוח. ונרפאתי על ידי רופא אחד שהיה בינינו. א"ר מי הוא זה הרופא. א"ל רבי שמלאי הוא. א"ל איזו רפואה נתן לך. א"ל רפואת הגפשו. ומן היום ההוא אני חוזר בתשובה. ובכל יום אני רואה את פני במראה אחד. ובוכה אני לפני הקב"ה רבון העולמים על המצא ההוא. ובאותן הרמעות אני רוחץ את פני. א"ר אב אב לא נמנעה ממך תשובה ועכיר מעל פניך רושם הזה. יי. אל אני קורא עליך (א) וסר עונך וחטאתך תכופר. א"ל אמור ג' פעמים [פסוק זה]. אמר ג' פעמים ועבר הרושם. א"ר אבא ודאי שרבונו רצה להעבירו ממך. כי ודאי בתשובה נמצאת. א"ל נודר אני מהיום והלאה לעסיק בתורה יומם ולילה. א"ר מה שמך. א"ל אלעזר. א"ר אבא א"ל עז"ר. ודאי שמך גורם שאחריך יעורך ויהיה בסעריך. שלחו רבי אבא וברכו. לזמן אחר מצאו רבי אבא לאיש הזה שהיה יושב ודורש (ג) ויקם כי כהשי בפני עינה. במה הכתוב מדבר. אלא אשרי חלקו של אדם העמל בתורה לדעת דרכי הקב"ה (ג) שכל מי שעמלו בתורה. כאלו עמל בשם הקדוש ממש. מה שמו של הקב"ה עושה משפטים. אף כך התורה. בוא וראה כל מי יעבר על דברי התורה. התורה עולה ויורדת ועושה באיש רזה רשימיה בפניו. כדי שישתכלו בו עליונים ותחתונים. וכלם שופכים קללות על ראשו. ולמדנו כל איהן עיני ה' ההולכים ומשיטמים בעולם לדעת דרכי האנשים. כלם נושאים עיניהם ומשתכלים בפניו של זה האיש. ומכירים בו וכלם פותחים עליו וי וי לו בעולם הזה. וי לו בעולם הבא. העלו מסביב פלוני. שהרי עדותו בפניו. ורוח מומאה שורה עליו. וכל אותן הימים שנמצא הרושם בפניו לעדות. אם מוליד אז כל הוא ממשיך לו רוח מצד המומאה. ואלו הם רשעי הדור עזי פנים. שרבונו מניחם בעולם הזה לכולותם בעולם הבא. למדנו זה צדיק וכאי שעמלו בתורה יומם ולילה. הקב"ה ממשיך עליו חוס של חסד שגורם לו בפניו. ומן הרושם הזה מפחדים עליונים ותחתונים. כמו כן מי שעובר על דברי תורה נמשך עליו רוח טמא ונרשם לו בפניו. וממנו מתרחקים עליונים ותחתונים. וכלם מכרזים עליו. העלו מסביב פלוני שעבר על דברי התורה ועל מצות רבינו. וי לו וי לנפשו. אמר לו רבי אבא יפה דרשת. וברוך ה' רחמן שראיתי אותך וזכיתי לראותך במדרגה זו. אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא :

הוא. אמר לון במשותף מנייכי לא תענשו יתיר להאי ד"ר דהא חוביו קא גרמו ליה. א"ר אבא מהו א"ל ח"ל יומא חד הוינא חזיל בארחה אגא ואחתי שרינא צדה אוספיוא ורוינא חמרא. וכל ההיא לילה אחידנא ברחמי. בצלפרא קינא ואוספיואי קסס צדה צבא. עיילנא בינייהו וקשרו לי דא מהאי גיסא ודא מהאי גיסא ורשימא דא הוה עייל לבי מוחא. והשתזבנא על ידא דחד אסיה דאית בגוון. ח"ל מאן הוא אסיה ח"ל רבי שמלאי הוא ח"ל מאי אסותא יהב לך ח"ל אסותא דנפשא ומסווא יומא אהדרנא בתשובה. ובכל יומא חזינא אנפאי צדה חיוו. ובכינא קמי קב"ה דהוא רבון עליון על הסווא חובא. ובחיון דעין אסתינא אנפאי ח"ר רשמה חי לל אסתונע מן תשובה אעצבנא מאנפך הא רשימא. אבל קרינא עליך (א) וסר עונך ומסאתך תכופר אמר ליה אימא ג' זמנין [הני חזינא]. אמר ג' זמנין והשתער רשימא. ח"ר אבא ודאי מאריך צעה לאעצבא מן דודאי בתשובה אשתכחת ח"ל נדרנא מהאי יומא לאתעסקא בצוריייתא יומא וליליא ח"ל מאי שמך ח"ל אלעזר ח"ר אבא ח"ל עז"ר ודאי שמא גרים דלהקך שיעך והיה בסעריך שדריה רבי אבא וברכיה. לזמנא אחרת השכחיה רבי חבא להאי צבא דהוה יתיב ודרש.. (ב) ויקם כי כהשי בפני יענה במה קא מיורי ח"ל וזאה חולקיה דצ"ר דאשתדל בצוריייתא למנדע אורחוי דקב"ה (ג) דכל מאן דאשתדל בצוריייתא כאילו אשתדל בשזייה ממש מאי שמייה דקב"ה עבד כימוסין. אוף אורייתא הכי נמי. תא חזי האי מאן דעבר על פתגמי אורייתא אורייתא סלקא ונחתא ועבדא ציה צב"ר רשימין בצנפוי. בגין דיסתכלון ציה עלאי ותתאי וכלהו אשדן לושיין על רישיה ותאנא כל חיון עיני ה' דחולין ושאיין בעלמא למנדע אורחוי דבני נשא כלהו זקפין עיינין ומסתכלין בהנפוי דהאי צר נש ומאן ליה וכלהו פתחין עליה ווי ווי ליה צהאי עלמא ווי ליה בעלמא דאתי אסתלקו מסחריה דפליגא. דהא סהדותא בצנפוי ורוחא דמסאבא שריא עלוי. וכל חיון יומין דאשתכח רשימו צנפוי לסהדותא חי חוליד צר חליף ליה רוחא מסערא דמסאבא. וחלין חיון חייבי דר' תקיפו אנפין. דמאריהו צביק להו צהאי עלמא לשילאסה להו בעלמא דאתי תנין האי לדיקא וזאה דאשתדל בצוריייתא יומא וליליא קב"ה משיך עליה חד חוטא דחסד ואחרשים ליה בצנפוי. ומהאי רשימא דחלי עלאי ותתאי הכי נמי מאן דעבר על פתגמי אורייתא משכאן עליה רוחא דמסאבא ואחרשים ליה בצנפוי ומניה ערקין עלאי ותתאי. וכלהו מכרזי עליה. אסתלקו מסחריה דפליגא דעבר על פתגמי אורייתא ועל פקודי דמאריה. ווי ליה. ווי לנפשיה אמר ליה רבי אבא ספיר קאמרת וצריך רחמנא דמיינא לך וזכינא למחמי לך צהאי וזאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי.

רועה הנאמן

(ד) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'. ס"ו עריות הן כמספר י"ד. ועוד שש אחרות כמספר ו' [ס] קודם שגלו ישראל בגלות והשכינה

רעיא מהימנא

(ד) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'. ס"ו עריות הן כמספר י"ד. ועוד שש אחרות כמספר ו' [ס] קודם שגלו ישראל בגלות והשכינה

מראה מקומות (א) ישיע' ו (ב) חיון ס"ו (ג) 97 טו. (ד) כנאשית כו *

ושכינתא עמסון מני קב"ה לישראל ערות אמך לא תגלה. ודא גלותא חייה גלוי ערותא דשכינתא הס"ד א' ובפשעיכם שולחה אחכס. ועל גלוי עריות גלו ישראל ושכינתא בגלותא ודא חייה ערוה דשכינתא והאי ערוה חייה ליליית אמא דערב רב. וערב רב אינון עריות דילא ועריות דישראל דלעילא. דעליא אמתר ערות אביך לא תגלה. ואינון אפרישין בין ה' ה' דלא אמתקריב ו' בינייהו. הס"ד ערות אשה ובתה לא תגלה ואינון שכינתא עלאה ותתאסה. דבזמנא דערב רב דאינון נ"פיליס ג"בזורים ע"מלקים ר"פאחס ע"נקים (סימנס נג"ע ר"ע) בין ה' ה' לית רשו לקב"ה לקרבא בינייהו. ורוא דמלה (ג) ונסר ימרב ויבש ימרב ב"ה עלאה ויבש ב"ה מתאסה. בגין דלא יתפרנסון ערב רב מן ו' דאיסו ע"ן החיים. יבגין דא לית קריבו לך בין ה' ה' בזמנא דערב רב בינייהו. ולית רשו לאת ו' לקרבא ב"ה תנינא. הס"ד ערות כלתך לא תגלה ואינון אפרישו בין ו' ל"ה עלאה. הס"ד ערות אשת אביך לא תגלה דהא י' איסו אב. ה' אס. ו' בן ה' בת (ג) י' מתקשר ב"ה. ה' מתקשר ב"ה. ו' מתקשרה ב"ה. ו' מתקשרת בכל. והכל קשר אחד הוא וענין אחד. אין להפריד זה מן זה לעולם. כביכול מן שגורם פרוך כאילו התיב העולם. ונקרא עריות של הכל. (ד) ולפיכך מצוה לעופת ה' העליונה ערות אשה אביך לא תגלה. ערות אחותך בת אביך. ו' ה' התחתונה. את בת בנה ואת בת בתה הן ה"ה ה"ה שהן תולדות של ה' [פג] ערות אחי אביך. ו' יו"ד שהיא תולדת האות י'. והוא אח לך [פג] סוף סוף בומן שהערב רב מעורבים בישראל אין התקרבות ויחוד באיתיות השם הו"י. ה' התיבא כשימחו מן העולם נאמר באותיות של הקב"ה (ה) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (ו) ואפשר תאמר שעתה אין הוא אחד. לא. אלא שעתה רשעי עולם גורמים שלא נמצא אחד. שהרי השכינה נתרחקת מן המלך ואינה נמצאת בהודגות. האם העליונה נתרחקת מן המלך ואינה מנתק אותו [פג] לפי שהמלך בלי השכינה אינו נתעטר בעטרות האם כמו בתחלה כאשר התחבר עם השכינה. שאז היא עטרתו בכמה עטרות. בכמה הארות. בכתרים קדושים עליונים. שכתוב צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעמרה שעמרה י"ו אמו. כאשר נודג עם השכינה ו' עטרות האם דעליונה כראוי. ועתה שאין המלך נמצא בהודגות השכינה. בכך האם העליונה נטלה ממנו עטרותיה. ומנעה ממנו סעיני הנחלים ואין נמצאים בקשר אחד. כביכול לא נמצא אחד. ובזמן שתשוב השכינה למקום היכלה. והמלך יודג עמה באיג אחד. אז יתחבר הכל יחד בלי פרוך. ועל זה כתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ביום ההוא הכל אחד בלי פרוך. השכינה להיכלה. אז יהיה נמצא הכל אחד בלי פרוך. ואז (ו) ועלו מושיעים בחד ציון לשפט את הר עשו. שלמדנו א"ר שמעון לא תכנס השכינה בשמחה להיכלה עד שתהיה נידון מלכותו של עשו. ותקח ממנה נקמות על שגרמה כל זה. אח"כ תודג עם המלך ותהיה שמחה שלמה

והשכינה עמהם צוה הקב"ה לישראל ערות אמך לא תגלה. וגלות הזה הוא גלוי ערוה של השכינה. וש"כ (ה) ובפשעיכם שולחה אחכס. ובשביב גלוי עריות גלו ישראל והשכינה בגלות. וזו היא ערות השכינה. וערוה זו היא ליליית אמם של הערב רב. והערב רב הם העריות שלה ועריות של ישראל העליון. שעליו נאמר ערות אביך לא תגלה. והם גורמים פרוך בין ה' ה' שלא תתקרב ו' ביניהן. וש"כ ערות אשה ובתה לא תגלה. והן שכינה העליונה והתחתונה. כי כל זמן שהערב רב שהם ג"פיליס ג"בזורים ע"מלקים ר"פאחס ע"נקים (סימנס נג"ע ר"ע) עומדים בין ה' ה' אין רשות להקב"ה להתקרב ביניהן. וסוד הדבר (ג) ונדר יחרב ויבש. יחרב ב"ה עליונה ויבש ב"ה תחתונה. כדי שלא יתפרנסו ערב רב מן ו' שהוא ע"ן החיים. וכעבור זה אין התקרבות לך בין ה' ה' בזמן שהערב רב ביניהן. ואין רשות לאת ו' להתחבר ב"ה השניה. וש"כ ערות כלתך לא תגלה. והם מפרידים בין ו' ל"ה העליונה. וש"כ ערות אשה אביך לא תגלה. שהרי י' הוא אב. ה' אס. ו' בן. ה' בת. (ג) י' מתקשרת ב"ה. ה' מתקשרת ב"ה. ו' מתקשרה ב"ה. ו' מתקשרת בכל. והכל קשר אחד הוא וענין אחד. אין להפריד זה מן זה לעולם. כביכול מן שגורם פרוך כאילו התיב העולם. ונקרא עריות של הכל. (ד) ולפיכך מצוה לעופת ה' העליונה ערות אשה אביך לא תגלה. ערות אחותך בת אביך. ו' ה' התחתונה. את בת בנה ואת בת בתה הן ה"ה ה"ה שהן תולדות של ה' [פג] ערות אחי אביך. ו' יו"ד שהיא תולדת האות י'. והוא אח לך [פג] סוף סוף בומן שהערב רב מעורבים בישראל אין התקרבות ויחוד באיתיות השם הו"י. ה' התיבא כשימחו מן העולם נאמר באותיות של הקב"ה (ה) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (ו) ואפשר תאמר שעתה אין הוא אחד. לא. אלא שעתה רשעי עולם גורמים שלא נמצא אחד. שהרי השכינה נתרחקת מן המלך ואינה נמצאת בהודגות. האם העליונה נתרחקת מן המלך ואינה מנתק אותו [פג] לפי שהמלך בלי השכינה אינו נתעטר בעטרות האם כמו בתחלה כאשר התחבר עם השכינה. שאז היא עטרתו בכמה עטרות. בכמה הארות. בכתרים קדושים עליונים. שכתוב צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעמרה שעמרה י"ו אמו. כאשר נודג עם השכינה ו' עטרות האם דעליונה כראוי. ועתה שאין המלך נמצא בהודגות השכינה. בכך האם העליונה נטלה ממנו עטרותיה. ומנעה ממנו סעיני הנחלים ואין נמצאים בקשר אחד. כביכול לא נמצא אחד. ובזמן שתשוב השכינה למקום היכלה. והמלך יודג עמה באיג אחד. אז יתחבר הכל יחד בלי פרוך. ועל זה כתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ביום ההוא הכל אחד בלי פרוך. השכינה להיכלה. אז יהיה נמצא הכל אחד בלי פרוך. ואז (ו) ועלו מושיעים בחד ציון לשפט את הר עשו. שלמדנו א"ר שמעון לא תכנס השכינה בשמחה להיכלה עד שתהיה נידון מלכותו של עשו. ותקח ממנה נקמות על שגרמה כל זה. אח"כ תודג עם המלך ותהיה שמחה שלמה

מראה בקומות (א) יפעי' ג' (ב) יפעי' י"ט (ג) דף ע"ו (ד) בל"שית כו (ה) זכרי' י"ד (ו) דף פו (ז) עוכדי' א'

זו הזהר

(פא) פ"י אלו האותיות של המילואים [פג] כי המילואים של יו"ד הן האותיות ו'ד שמספרן עשר. [פג] ריינו ה' רדות בין בינה לתארתה. בין עולם הבריאה לעולם היצירה. ועי"ז אין שפע העליונה נשמעת בדרך ישר כראוי בהארט פנים אלא בדרך נסתר :

שלמה. וז"כ ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו בתורה. ואח"כ והיתה לה' המלוכה. מה מלוכה. זו השכינה. וז"כ והיתה לה' המלוכה. ולאחד שיזדונו יחד מה כתוב. והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

שלים. הס"ד ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו בקדמיתא. ולבשר והיתה לה' המלוכה. מאן מלוכה. דא מסרוניתא הס"ד והיתה לה' המלוכה. ולבשר דיוזונון כחדא מאי כתיב. והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת קדושים

6) דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וגו'. רבי אלעזר פתח (ג) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו'. בכמה מקומות הזהירה התורה באנשים. כמה פעמים הרימה קולה לכל הצדדים לעוררם. וכלם נדרמים בתרדמה באפיהם. אינם מסתכלים ואינם משגיחים באיזה פנים יעמדו ליום הדין העליון. כאשר יתבע מהם מלך העליון עלבונה של תורה. אשר צעקה לנגדם ולא רתורו פניהם אליה. והם כלם נפגמו בכל ולא ידעו האמונה של מלך העליון. וי להם וי לנפשותם. זכאים הם הצדיקים העוסקים בתורה ויודעים דרכי הקב"ה. ומקדשים עצמם בקדושת דמלך. ונמצאים קדושים בכל. ובעבור זה מסשיכים רוח קדושה מלמעלה. וביניהם כלם צדיקי אמת. ונקראים בני מלכים בני קדושים. וי להם לרשעים שכלם מחוצפים ומעשיהם מחוצפים. לפיכך ניהלים בניהם נפש מחוצפת מצד המומאה. כמו שכתוב ונטמתם בם. הבא להטמא מטמאין לו. אל תהיו כסוס כפרד. שהם בעלי זנות על הכל. אין רבין. אל ילכו האנשים בדרך זה של אין הבין. כתוב כאן אין הבין. וכתוב שם (ג) והכלבים עוי נפש לא ידעו שבעה. והמה רועים לא ידעו הבין. כלומר יהיו מוזמנים להם אותן הנקראים עוי נפש. מפני מה. משום שלא ידעו הבין. והמר רועים. למי רועים. אלא שהם המילכים ומנהיגים את האדם לניהנם. לא ידעו שבעה. ככתוב (ד) לעלוקה שהי בנות הב. לבעבור שדיו קוראים הב. לא ידעו שבעה. כלם לדרכם פנו איש לבצעו מקצהו. הרי תושבי הניהנם הם. וכל זה מי גרם להם. לפי שלא התקדשו ביוזם כמו שנצרך. וע"כ כתוב קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. אמר הקב"ה מכל שאר האומות לא בקשתי להדביקם בי אלא ישראל. שכתוב ואתם הדבקים בה'. אתם ולא שאר עמים. לפיכך קדושים תהיו כי קדוש אני ה' .. ר' חייא אמר בוא וראה לא נטהר אדם לעולם אלא בדברי תורה. ולפיכך דברי תורה אינם מקבלים מומאה. לפי שהיא קיימת למד אותן הממאים. רפואה נמצאת בתורה. שכתוב (ה) רפאות תהי לשך ושקוי לעצמותיך. ומהרה נמצאת בתורה. שכתוב יראת ה' פהודה עומדת לעד. מהו עומדת לעד. שעומדת תמיד במדרה ההיא ולא תסור ממנה לעולם. והתורה נקראת קדושה. שכתוב כי קדוש אני ה'. זו התורה שהיא שם הקדוש העליון. וע"כ כל העוסק בה נטהר ואחר כך נקדש. שכתוב קדושים תהיו. קדושים היו לא כתוב אלא תהיו. תהיו ודאי. כמו שכתוב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. וכתוב אחריו אלה הדברים וגו'. ולמדנו שקדושת התורה היא קדושה העולה

6) דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וגו'. רבי אלעזר פתח (ג) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו'. בכמה זמנים אורייתא חסידית צהו צבני נשא. כמה זמנים ארימת קלין לכל סמרין לאתפרא להו. וכלהו דמיכין בשינתא בחוריהון. לא מסתכלין ולא משגיחין בסידך אנפין יקומון ליומא דדינא עלאה. כד יתבע לון מלכא עלאה עלבוכא דאורייתא. דלווחת לקבליהון ולא אהדרו אפיין לקבלה. דכלהו פנימין צכלא ולא ידעו מהימנותא דמלכא עלאה. ווי לון ווי לנפשהון.. זכאין אינון לריקיא דמסתלי בלאורייתא וידעון ארחיו דקב"ה. ומקדשי גרמייהו בקדושא דמלכא. ואשתכחו קדישין צכלא. וצנין קבך משלפי רוחא דקדושה מלעילא. וצנייהו כלכו זכאי קשופ ואקרונ צני מלכא צנין קדישין. ווי לון לרשיעיה דכלהו חליפין ועובדייהו חליפין צניני כך ירתין צנייהו נפשא חליפא מספרא דמסאבא כמה דכתיב ונטמתם צם. אתח לאסתאבא מסאבין ליה. אל תהיו כסוס כפרד. דלינון מארי ונותא על כלא אין הבין. דלא יסתלון צני נשא בצרחה דא דאין הבין. כתיב הכא אין הבין. וכתיב התם (ג) והכלבים עוי נפש לא ידעו שבעה והמה רועים לא ידעו הבין. כלומר יהיו מוזמנין אינון דלקרון עוי נפש. מאי טעמא. משום דלא ידעו הבין והמה רועים. מאן רועים. אלין אינון מדברי ומכני לצר נש צנינס לא ידעו שבעה. כד"ל (ד) לעלוקה שתי צנות הב הב צנין כך דליקרון הב הב לא ידעו שבעה. כלם לדרכם פנו חים לבלעו מקלהו הא התקדשו צהוי זונגא אינון וכל דא מאן גרים להו. צנין דלא התקדשו צהוי זונגא כמה דאלסריך. וע"ד כתיב קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. אירי קב"ה מכל שאר עמין לא רעיתא לאדבקה צי חלח ירחל. דכתיב ואתם הדבקים בה'. אתון ולא שאר עמין. צג"כ קדושים תהיו כי קדוש אני ה' .. ר' חייא אמר תח חוי לא התדכי צר נש לעלמין אלא צמילין דאורייתא. וצניני כך מלי דאורייתא לא מקבלין טומאה. צנין דאיהי קיימא לרכאה לאלין מסאבי. חסותא בלאורייתא אשתכה. דכתיב (ה) רפאות תהי לשך ושקוי לעצמותיך. ודכיתא אשתכה בלאורייתא דכתיב יראת ה' פהודה עומדת לעד. מהו עומדת לעד. דקיימא תדירא צהסיא דכיתא ולא אפתדי מניה לעלמין.. ואורייתא קדושה אפקרי. דכתיב כי קדוש אני ה'. דא אורייתא דאיהי שחא קדישא עלאה. וע"ד מאן דאשתל צה אפתדי ולבשר אפתקש. דכתיב קדושים תהיו. קדושים היו לא כתוב אלא תהיו. תהיו ודאי. כמה דכתיב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. וכתיב צתריס חלה הדברים וגו'. ותאנא קדושה דאורייתא קדושה דסליקת

מראי מקובות (6) 97 פ. (ג) תלים (ל"ג) יעשי' (ל"ז) (ה) משלי ב'

העולה על כל קדושות. וקדושת החכמה הנסמרת העליונה עולה על הכל [ח]. א"ר יוסי זהו שכתוב ויתקדשתם והייתם קדושים, אדם מתקדש עצמו מלכ' ה מקדשים אותו מלמעלה, זהו שכתוב קדושים תהיו כי קדוש אני ה' :

א) למד רבי אבא, פרשה זו כלל התורה היא, והותם האמת של סבעת המלך היא, בפרשה זו נתחדשו סודות עליונים של התורה, בעשרה מאמרות ונזרות ועונשין ומצות עליונות, וכאשר הגיעו התברים לפרשה זו היו מסבחים, א"ר אבא מפני מה פרשת עריות ופרשת קדושים תהיו סמוכות זו לזו, אלא כך למדנו כל מי שנשמר מאותן העריות בקדושה הוא נעשה בודאי, וכל שכן אם נתקדש בקדושת רבוננו, והרי העירו התברים סתי עינתם של הכל שיתקדש האדם, בוא וראה מי שרוצה להתקדש ברצון רבוננו, אל ישמש מפתו אלא אחד חצות הלילה או בחצות הלילה, שהרי בשעה הזאת נמצא הקב"ה בגן העדן וקדושה עליונה נתעוררה, ואז היא השעה להתקדש בהויגו, וזה לשאר אנשים, אבל תלמידי חכמים היוודעים דרכי התורה בחצות הלילה הוא זמנם לקום ולעסוק בתורה, להתחבר בשכינה הקדושה לדלל להשם הקדוש להמלך הקדוש, כליל השבת שאז עת רצון של הכל נמצאת זיוגם ראוי להיות בשעה ההיא, להמשיך נשמות מן הרצון של הקב"ה והשכינה הקדושה, ככתוב בנים אחם לה' אלהיכם, ואלו נקראים קדושים, שכתוב קדושים תהיו כי קדוש אני ה', וכתוב והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ונ'.. ועוד א"ר אבא כתוב (ג) והוא באחד ומי ישיבנו ונ', באחד, אחד הי' צריך לומר, אלא שאין הקב"ה שורה ואינו נמצא אלא באחד, במי שנתתקן בקדושה עליונה להיות אחד, או הקב"ה שורה באחד ולא במקום אחר, ומתי נקרא האדם אחד, בזמן שהם זכר ונקבה, ונתקדש בקדושה עליונה כיון שנתכוון להתקדש, ובוא וראה בזמן שנמצא האדם ביוג אחד זכר ונקבה ומתכוון להתקדש כראוי, אז הוא אדם שלם ונקרא אחד בלי פגם, לפיכך צריך האדם לשמח לאשתו באותה שעה, להזמין אותה ברצון אחד עמו, ויתכונו שניהם כאחד לדבר הזה, ובאשר שניהם כאחד אז הם בכל אחד, בנפש ובגוף, בנפש, שיתחברו זה בזה ברצון אחד, ובגוף, כמו שלמדנו שהאיש שלא נשא אשה הוא כמו חצי גוף, וכאשר מתחברים זכר ונקבה אז נעשו גוף אחד, ונמצא שהם נפש אחת וגוף אחד, ונקראים אדם אחד, או הקב"ה שורה באחד ומפקיד רוח של קדושה באחד הזה [ג] ואלה נקראים בנים להקב"ה כמו שנאמר, ולפיכך קדושים תהיו כי קדוש אני ה', זכאים הם ישראל שלא תלה דבר זה במקום אחר אלא בו ממש, שכתוב כי קדוש אני ה', בשביל להדבק בו ולא באחר, וע"כ קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם :

ג) איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, הרי למדנו בפרשה זו היא כלל התורה, השוה מורא אב ואם לשמירת שבת, וא"ר יוסי הכל אחד, פי שנתירא מהם הוא שומר שבת, איש אמו ואביו, הקדים אמו

דפליקת על כל קדושין וקדושה דחכמתא עלאה סמימאה סלקא על כלא [ח], א"ר יוסי הס"ד והתקדשתם והייתם קדושים, אדם מתקדש עצמו מלמעלה מקדושים אותו מלמעלה, הס"ד קדושים תהיו כי קדוש אני ה' :

א) תאני רבי אבא, פרשתא דא כללא דאורייתא איכי וחותמא דקושטא דנוספנקא איכי, בפרשתא דא אמתא רזין עלאין דאורייתא, בעשר אמירין וגזרין ועשין ופקודין עלאין, וכד מסאן חבירי לפרשתא דא הוה חדאן, א"ר אבא מאי פעמא פרשתא דעריות ופרשתא דקדושים תהיו סמוכין דא לדא, אלא הכי תאנא כל מאן דאסתמר מאלין עריין בקדושה אסתעביד ידאי, וכל שכן אי אסתקש בקדושה דמאריי, והא אסתערו חבירי אימתי עומתן דכלא לאסתקש בר נש, תא חוי מאן דעבי לאסתקשא כרעותא דמאריי, לא לישמח אלא מפלגות ליליא ואלך או בפלגות ליליא, דהא צהייה שעתא קב"ה אסתכח בגנתא דעדן וקדושה עלאה אסתע, וכדן שעתא היא לאסתקשא, האי לשאר בני נשא תלמידי חכמים ירדעין ארחוי דאורייתא בפלגות ליליא שעתא דילהון למיקם לחלעי באורייתא, לחדוונא בכנסת ישראל לשכתא לשאר קדישא למלכא קדישא, כליליא דשכתא דרעותא דכלא אסתכח זווגא דלהון צהייה שעתא, לאפקא רעותא דקב"ה וכנסת ישראל, כמה דאסתמר דכתיב בנים אחם לה' אלהיכם, ואלין אקרין קדישין, דכתיב קדושים תהיו כי קדוש אני ה', וכתיב וסיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ונ'.. תו א"ר אבא כתיב (ג) והוא באחד ומי ישיבנו ונ', באחד, אחד מצעי ליה, אלא לא שארי קב"ה ולא אסתכח אלא באחד, במאן דאסתקן בקדושה עלאה למהוי חד כדן הוא שריא באחד ולא באחר אחרא, ואימתי אקרי צ"כ אחד, בשעתא דאסתכח דכר ונוקבא, ואסתקש בקדושה עלאה ואסתכוון לאסתקשא, ותא חוי צומנא דאסתכח צ"כ צוויגא חד דכר ונוקבא ואסתכוון לאסתקשא כדקא יאות, כדן הוא שליט ואקרי אחד בלא פגיומו, בני"כ דע"י צ"כ למחדי אסתחיה צהייה שעתא, לומנא לה צרעותא חדא עמיה, ויתכווין פרווייט כחד להאי מלה, וכד משתכחי פרווייט כחד כדן כלל חד, בנפשא ובגופא, בנפשא, לאדבקא דא דא צרעותא חדא ובגופא, כמה דאוליפנא דצ"כ דלא כסיב הוא כמאן דאסתליג וכד מתחברין דכר ונוקבא כדן אסתעבידו חד גופא אסתכח דליכחו חד נפשא וחד גופא, ואקרי צ"כ אחד, כדן קב"ה שארי באחד ואפקיד רוחא דקדושה צהייה אחד [ג] ואלין אקרין בנין דקב"ה, כמה דאסתמר, ובצ"כ קדושים תהיו כי קדוש אני ה', זכאין אינון ישראל דלא איקוים מלה דא באחר אחרא אלא ביה ממש, דכתיב כי קדוש אני ה', בנין לאסתדקא ביה ולא באחרא, וע"ד קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם :

ג) איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, הרי למדנו בפרשה זו היא כלל דאורייתא, מקיש דחילו דאבא ואמא לשבתותי, וא"ר יוסי כלל חד מאן דחיל מהאי נפיר להאי, איש אמו ואביו, אקדים אמו

מראה מקומות א) דף סא, ב) איוב כ"ג א) דף סא

זו הזהר

פרשת קדושים [א] זו חכמת הקבלה: [ב] פי' כשעת זיוגם שיולידו בנים טובים, וכדאיתא איש ואשה שלום ביניהם שכינה שריה ביניהם, זה השם י"ה, ואם לאו איש אוכלתן, שנכתב י"ה ונשאר איש אש :

אמו לאביו ביראה. מה המעם, כמו שביארו שהאם אין רשות בידה כל כך כמו האב לפיכך הקדים יראה אצלה. ר' יצחק אמר מה כתוב למעלה קדושים תהיו. כשבא האדם להתקדש עם אשתו בידו. ממי הוא השבח ייתר באתה הקדושה. מוכן הדבר שממנה. לפיכך איש אמו ואביו תיראו. רבי יהודה אמר איש אמו ואביו תיראו. כדמיון זה כתוב ביום עשית ה' אלהים ארץ ושמים. ובמקום אחר הקדים שמים לארץ. אלא להראות ששניהם כאחד נעשו. אף כאן הקדים האם לאב. ובמקום אחר הקדים האב לאם להראות ששניהם כחם שוה בו. ואת שבתותי תשמרו. תלה זה בזה. שהכל יחד נשקלו במשקל אחד [ג] שכתוב ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. וכתוב וזכור את יום השבת לקדש. אלא אחר לבחינת אב ואחד לבחי' אם [ד] כתוב כאן איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. וכתוב שם ה' את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו. מהו מקדשי. כמשמעו. ועוד מקדשי אלו הם המקדשים עצמם בשעת הזיווג. כדמיון זה כ' ומקדשי תחלו. אל תקרא מקדשי אלא ממקדשי. מה להלן ממקדשי. אף כאן מקדשי שהם האב והאם. ג' רבי שמעון אמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. כתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'. וכאים זה ישראל הדבקים בו בהקב"ה. ולפי שהם דבקים בו בהקב"ה כלם נדבקים יחד זה בזה. בוא וראה בשעה שהאדם מקדש עצמו למטה. כגון תלמידי חכמים שמקדשים עצמם משבת לשבת בזמן שזיווג העליון נמצא. שהרי בזמן שהוא רצון נמצא וברכה מווסנת. או נדבקים כלם יחד. נפש של שבת עם הגוף שהוכן אז. ועו' כתוב איש אמו ואביו תיראו. שהם הזדונו יחד בגוף באתה שעה המקודשת. ואת שבתותי תשמרו. זה שבת העליון ושבת התחתון [ה] שהם מומנים נפש בגוף הזה מן הזיווג העליון והוא. וע"כ ואת שבתותי שתי שבתות. איש אמו ואביו תיראו. זה כשביל הגוף. ואת שבתותי תשמרו. בשביל הנפש. והכל דבוק זה בזה. אשרי חלקם של ישראל. ר"א ואת שבתותי תשמרו. כאן אזהרה לאותן הממתינים בזיווג משבת לשבת. ורדי ביארנו במה שכתוב ד' כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי. מהו סריסים. אלו הם התלמידי חכמים שמסרסום עצמם כל שאר ימים כדי לצמוד תורה. והם מחכים לזיווג משבת לשבת. וש"כ אשר ישמרו את שבתותי. כמ"כ ואביו שמר את הרבה. ולפיכך ואת שבתותי תשמרו:

רועה הנאמן

(ה) איש אמו ואביו תיראו. מצוה זו לכבד אב ואם. שצריך האדם להתירא מאביו ומאמו ולכבד אותם. כמו שצריך האדם לכבד את הקב"ה מצד הרוח שנתן בתוכו ולהתירא ממנו כן צריך הוא לכבד לאביו ולאמו מצד הגוף שלו ולהתירא מהם. שהרי הם משתתפים בהקב"ה ועשו לו הגוף. והואיל שהם שוהפין בהעשיה

מראה מקומות (ה) ויקרא כ"ט (ו) יחזקאל פ' (ג) דף ע"ב (ד) יעקב י"ז (ה) דף ע"ב.

זר הזהר

אמו לאביו בדחילו. מאי עמיה כייה דלוקמוס אמא דליה רשו בידה כל כך כחב"א הקדים דחילו דליה. ליה רבי יצחק אמר מאי כתיב לעילא קדושים תהיו. אתי ז"ל לאתקדשא באתתיה כחד. ממאן הוא שבחא יתיר זבחי קדישא. הוי אימא מנוקבא. זב"כ איש אמו ואביו תיראו. רבי יהודה אמר איש אמו ואביו תיראו. כהלי גוונא כתיב ביום עשית ה' אלהים ארץ ושמים. ובאתר אחרא חקדים שמים לארץ. אלל לאחזאה דתרווייהו כחדא אתעבידו. אוף הכא חקדים אמא לאבא ובאתר אחרא חקדים אבא לאמא לאחזאה דתרווייהו כחדא אשתדלו ביה ואת שבתותי תשמרו. שקיל דא לדא וכלא כחדא אתקלו במתקלא חד [ג] דכתיב ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. וכתיב וזכור את יום השבת לקדש. אלל חד לאבא וחד לאמא [ד] כתיב הכא איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. וכתיב התם ה' את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו מהו מקדשי. כמשמעו. מהו מקדשי אליו אינון המקדשי גרמיייהו זבחייהו שעתא כנוונא דא (ב) ומקדשי תחלו. אל תקרי ממקדשי אלא מתקודשי. מה להלן ממקדשי אף כאן מקדשי דליוון אבא ולאמא (ג) רבי שמעון אמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. כתיב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'. וזאין אינון ישראל דמתדבקן ביה בקב"ה. וזבין דליוון מתדבקן ביה בקב"ה כללו מתדבקן כחדא דא דא. תא חזי בשעתא דז"כ מקדש גרמיה לתתא. כגון חבריא דמקדשי גרמיייהו משבת לשבת בשעתא דזיווג עלאה אשתכח. דהא זבחייהו שעתא רעוא אשתכח וברכתא אזומנא כדין מתדבקן כללו כחד. נפשא דשבת וגופא דלודמן. וע"ד כתיב איש אמו ואביו תיראו דליוון זיווגא חד בגופא זבחייהו שעתא דאתקדשא ואת שבתותי תשמרו. דא שבת עלאה ושבת תתאה [ה] דליוון מומנין נפשא זבחייהו גופא מהסווא זיווגא עלאה. וע"ד ואת שבתותי תיראו. איש אמו ואביו תיראו דא גופא. ואת שבתותי תשמרו. דא נפשא וכלא תדבק דא דא. וכלא חולקסון דישראל. ר"א ואת שבתותי תשמרו. דא אזכרה דליוון דמתחכין לזיווגיהו משבת לשבת. והא חוקימנא זבחייהו דכתיב ד' כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי מאן סריסים אליון אינון חבריא דמסרסין גרמיייהו כל שאר יומין זבין למעני זבאורייתא. וליוון יתחכין משבת לשבת. ה"כ אשר ישמרו את שבתותי. כד"ל ואביו שמר את הרבה. וזב"כ ואת שבתותי תשמרו:

רעיא מהימנא

(ה) איש אמו ואביו תיראו. פקודה דא לכבד אב ואם. דאלעריך זר נש למדחל מאביו ומאמיה ולאוקיד לון. כמה דאלעריך ז"ל לאוקיר ליה לקב"ה מסערה דרוחא דיהב בגויה ולמדחל מניה. הכי אלעריך ליה לאוקיר לאביו ולאמיה מסערה דגופא דליה ולמדחל מהסווא. דהא אינון משתתפין בקב"ה ועבדי ליה גופא. והואיל דליוון שותפין בעובדא

[ג] גם במשמות מוכן שזה תולה בזה כי האפיקורסים אומרים שאין עוד עולם אלא זה ושהכל הוא רק כח הטבע בלבד. וכן הם אין מקיימים כבוד אב ואם באמנם כח הטבעי הבריות לזה: [ד] שבת דלילה היא בחינת אמא תתאה חקל תפוחין קדישין. ושבת ייסמא דא בחינת אבא עתיקא קדישא וזעיר אנפין: [ה] שבת העליון זו מרת המלכות ושבת התחתון כמשוטו. וכוננו שקדושת שניהם גורמים שיזמשך נפש טוב בהעיקור:

בעשיה יהיו שותפין ביראה וכבוד. שהרי בהשתתפות שמשעלה ושלמטה בא האדם לעולם, וצריך להחירא מאותן השותפין ולכבודם כמו שנאמר. (א) ואת שבתותי מצוה זו שקיליה כבוד. השה כבוד אב ואם לכבוד השבת. להאב הקדים כבוד, וזהו שאמר הכתוב (ב) יאם אב אני איה כבודי ואם אדונים אני איה מוראי. כבודי עולה במספר עשרה מאמרות ול"ב אלהים שבמעשה בראשית, ובכל מקום (ג) כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון, וכיארו החכמים אין כבוד אלא תורה, לפי שמרמו על ל"ב אלהים שבהתהלת התורה, כבוד שלו אלה הם חכמי דתורה, חכמים בחכמה נוהלים כבוד הזה ולא הטפשים, שעליהם נאמר וכסילים מרים קלון, ומניין שמי שאינו יודע בתורה נקרא כסיל, שכתוב וכסיל לא יבין את זאת, ואין זאת אלא תורה, שכתוב וזאת התורה אשר שם משה. (ד) ואלה הכסילים הם עמי הארץ מאחר שאינם עוסקים בזה הכבוד של התורה איך אומרים, אבינו שבשמים שמע קולנו חוס ורחם עלינו וקבל תפלתנו, הרי הוא יענה להם, ואם אב אני איה כבודי, איה המבוקש שלכם להתורה ולהצעות שלי לעשות פקודתי, כי מי שאינו יודע מצות רבונו איך יעשה אותן, מלבד מי ששומע מן החכמים ועושה, וזה הוא שקבל עליו נעשה ונשמע — ע"כ ר"מ :

בעובדה ליהו שותפין בדמילו ויקרא דהא בשותפו לעילא ותתא בר נש אתי לעילא ואנערך לזרזל מאינון שותפין ולאוקיר לון כמה דאתמר. (ה) ואת שבתותי השמירו פקודת דא שקיל לרא, שקול יקרא דלכז ואס ליקרא דשבת דאזל אקדים כבוד והאי איהו דאיר קרא (ו) ואס אז איז איה כבודי ואס אדונים איז איה מוראי כבודי סליק בהשון עשר אמירין ול"ב אלהים דעובדה דבראשית, ובכל אתר (ז) כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון, ואוקמוס רצון אין כבוד אלא תורה צנין דאינון ל"ב אלהים דתורה יקרא דיליה אלין צנין הכיזס דאורייתא חכמים בהכמה ירתין האי כבוד ולח טפשי דעליהו אתמר וכסילים מרים קלון, ומנלן דמאן דלא ידע בצאורייתא חקרי כסיל, דכתיב וכסיל לא יבין את זאת, ואין זאת אלא תורה דכתיב וזאת התורה אשר שם משה (ח) ואלין כסילים אינון עמי הארץ בחר דלא משתדלין בהאי כביד דאורייתא איך אמרין, אבינו שבשמים שמע קולנו חוס ורחם עלינו וקבל תפלתנו הו איהו לימא לון ואס אז איז כבודי, איה אשתדלותא דלכון בצאורייתא ובפקודין דילי למעבד לוויי, דמאן דלא ידע בצווייה דמאריה איך יעביד ליה, בר מאן דשמע מהכזיס ועביד, והאי איהו דקביל עליה נעשה ונשמע — ע"כ ר"מ :

(ה) אלא תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, למדנו שאסור לו לאדם להסתכל ביופיה של אשה, כדי שלא יבא להרהורים רעים ויהי' נמשך לדבר אחר [ו] וכך הי' רבי שמעון עושה כשהיה מתהלך בעיר והיו החברים מהלכים אחריו, כשפגע בנשים יפות השפיל עיניו ואמר להחברים אל תפנו, וכך מי שמסתכל ביופיה של אשה ביום יבא להרהר בלידה, ואם שולט בו אותו הרהור הרע הרי הוא עובר על אלהי מסכה לא תעשו לכם [ז] ועוד אם הוא משמש באשתו בזמן ששולט בו הרהור הרע הרי הוא, אותן הבנים שיולידו אלהי מסכה נקראים, וע"כ כתוב אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם. (ו) רבי אבא אמר אסור לו לאדם להסתכל באילי ע"ז, ונשי העמים עבו"ם אין ליהנות מהן ואין להתרפאות בהן, שאסור לו לאדם להסתכל במקום שלא נצרך, וראה שאסור לו לאדם להסתכל במקום שהקב"ה ממאס בו ונפשו רחוקה ממנו, שאם במה שאהוב דרקב"ה אסור להסתכל בו, במה שמרחק על אחת כמה וכמה, שהרי אסור לו לאדם להסתכל בקשת, לפי שהוא מראה דמות העליזון, ואסור לו לאדם להסתכל באות הברית שלו, לפי שהוא מרמז על המדה העליונה שנקראת צדיק יסוד עולם, ואסור לאדם להסתכל באצבעות הכהנים כשנושאים כפיהם, לפי ששם שורה כבוד מלך העליזון, ומר במקום קדישה עליה אסור להסתכל, במקום ממא המרוחק לא כל שכן, לפיכך אל תפנו אל האלילים, ר' יצחק אמר כאן בא להזהיר לישראל כמו בתהלה, אני ה' אלהיכם כנגד אנכי ה' איריך, אל תפנו אל האלילים כנגד לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, אלהי מסכה לא תעשו לכם כנגד לא תעשה לך פסל, איש אמו ואביו תיראו כנגד את אבך ואת אמן, ואת שבתותי תשמרו

(ה) אלא תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, תנין חסור ליה לבר נש לאסתכלא בצפירו דאנתתא, בגין דלה ייתי בהרבורא בישא ויתעקר למלה אחרת [ו] וכך הוה רבי שמעון עביד כד הוה אזיל במתא והוה חזירא אזלין אבתריה וחמא לוינתו שפיראן זאריך עיניה וכוה אמר לחזירא אל תפנו וכל מאן דיסתכל בצפירו דאנתתא ביממא אתי להרסורי בליילא, ואי סליק הסוה הרבורא בישא עלויה אעבר מוסס ואלטי מסכה לא תעשו לכם [ז] תו אי שמש בצאנתתיה בזמנא דסליק ציה הסוה הרבורא בישא אינון בגין דאזילינן אלהי מסכה אקרון, וע"ד כתיב אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם (ו) רבי אבא אמר חסיר ליה לב"ג לאסתכלא באילי עבודה זרה ובנשי דעמין עבו"ם לא לאתהניא מנייהו ולא לאתפאה בהו דחסיר ליה לב"ג לאסתכלא באתר דלא אלסריך, ותא חזי דחסיר ליה לב"ג לאסתכלא באתר דקצ"ה זראים ציה ורחיקא ציה נפשיה, דאי צמה דרחמי קצ"ה חסור לאסתכלא ציה, צמה דרחיק על אחת כמה וכמה, דהא חסיר ליה לב"ג לאסתכלא בקשת, בגין דאיהו חיוז דדיוקנא עלאה וחסיר ליה לב"ג לאסתכלא באת קיימא דיליה בגין דהוה רמיו ללדיקא לעלמא וחסיר ליה לב"ג לאסתכלא באלבען דכהני בשעתא דפרסי דדיהו, בגין דתמן שריא יקרא דמלכא עלאה ומה באתר קדישא עלאה חסיר לאסתכלא, באתר מסחבא רחיקא לא כל שכן בג"כ אל תפנו אל האלילים ר' יצחק אמר הכא אתא לאזכרא לנו לישראל כקדמיתא איז ה' אלהיכם לקביל אנכי ה' אלסיך, אל תפנו אל האלילים לקביל לא יהי' לך אלהים אחרים על פני אלהי יחסה לא תעשו לכם לקביל לא תעשה לך פסל איש אמו ואביו תיראו לקביל כד את אבך ואת אמן ואת שבתותי תשמרו

מראה מקומות (א) דף סא (ב) מלאכי א' (ג) משני ג' (ד) דף סב (ה) דף סג (ו) דף סד

זין הזהר

[ו] להיות בעל קרי או אף גם לזנות : [ז] י"ל כונתו כי מסכה בשמעותו הסתכלות, כמו יסכה על שם שהכל סוכין ביופיה :

תשמרו כנגד זכור את יום השבת לקדשו. לא תשבעו בשמי לשקר כנגד לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא. לא תגנבו כנגד לא תגנבו. לא תבחושו ולא תשקרו איש בעמיתו כנגד לא תענה ברעך עד שקר. מות יומת הנואף והנואפת כנגד לא תנאף. לא תעמד על דם רעך כנגד לא תרצח. [ר"א אל תפנו אל האלילים כנגד לא תחמד אשת רעך וזה נבואר] וע"כ כלל התורה בפרשה זו. א"ר חייא מפני מה בראשונה אנכי ה' אלהיך. זכור את יום השבת. לא תשא. לא תרצח. לא תנאף. לא תגנב. בלשון יחיד. וכאן אני ה' אלהיכם. איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. אל תפנו אל האלילים. בלשון רבים. אלא בוא וראה מן היום שישראל נמצאים בעולם לא נמצאו לפני הקב"ה בלב אחד וברצון אחד. כמו ביום ההוא שעמדו בהר סיני. ולכן נאמר הכל בלשון יחיד. ואח"כ בלשון רבים. שהרי לא נמצאו או כל כך ברצון ההוא:

(ג) רבי יהודה אמר אל תפנו אל האלילים. כתוב (ג) חרלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא. ניכר זה נבואר. אבל מהו חרלו לכם מן האדם.. בבה ניכר האדם לדעת מה הוא. להתקרב אליו או להתרחק ממנו. אלא בכעסו ניכר האדם ונוכח לדעת מה הוא. אם הוא נוטר נשמתו הקדושה בשעה שכעסו בא עליו. לבלתי יעקר אותה ממקומה שישרה תחתיה אל דוד ההוא. זה הוא אדם כראוי. זה הוא עבד רבוננו. זה הוא אדם שלם. ואם אדם שאינו נוטר או נשמתו והוא יעקר קדושה עליונה זו ממקומה. שישרה תחתיה כח המיכאד. וראי זה הוא אדם המורד ברבוננו. ואסור להתקרב עמו ולהתחבר עמו. זה הוא טורף נפשו באפו. הוא טורף ועוקר נפשו בשביל כעסו והשרה בקרבו אל זר. וע"כ כתוב חרלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו. שהנשמה הקדושה הזאת הוא טורף לה ומטמא אותה בשביל כעסו. שהוא מחליף הנשמה באפו. כי במ"ה נחשב הוא. עבודה זרה נחשב זה האדם. ומי שמתחבר עמו ומי שמתחבר עמו כמי שמתחבר בעבודה זרה סמט. מה המעט. לפי שעבודה זרה סמט שורה בקרבו. ולא עוד אלא שעוקר קדושה העליונה ממקומה. ושורה תחתיה עבודה זרה אל זר. וכמו שא"ל זר כתוב בו אל תפנו אל האלילים. כמו כן אסור להסתכל בפניו של זה האיש. ואם תשא"ל כעס של תלמיד חכם מה הוא. כעס של ת"ח טוב הוא לכל הצדדים. כילמדנו שהתורה היא אש והתורה היא סרתחת להם. שכתוב (ג) הלא כה דברי כאש נאם ה'. כעס ת"ח הוא ברברי תורה. כעס ת"ח הוא ליהן כבוד לתורה. הכל לעבודת הקב"ה הוא. ובעבור זה נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא. אבל אם הכעס בענינים אחרים אין זה לעבודת הקב"ה. ואסור לדרתקרב אליו. לפי שכל החטאים שעושה האדם אינו נעשה ע"ז סמט כמו בחטא הזה. ואפשר תאמר שזה רק לשעה ה' שעבר והטא וחזר בו. לא כן כי לפי שעקר קדושת נפשו סמטו ומקומה. ואל דור ההוא השדית מקום הזה. הרי הוא מתגבר בו ואין מניחו. ומטמא כל גופו סבפנים ומבחוץ. ומטמא הנפש והכל. מלבד כשיטתו האדם מכל וכ"ל ועוקרו על תמיד. ואח"כ יעמל להתקדש ולהמשיך קדושה עליו. או הזואי שיעלה בידו להתקדש. ועל זה כתוב אל תפנו אל האלילים ואלדו מסכה לא תעשו לכם. לכם. בשביל לקלקל עצמכם:

תשמרו לקביל זכור את יום השבת לקדשו. לא תשבעו בשמי לשקר לקביל לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא. לא תגנבו לקביל לא תגנבו. לא תבחושו ולא תשקרו איש בעמיתו לקביל לא תענה ברעך עד שקר. מות יומת הנואף והנואפת לקביל לא תנאף. לא תעמד על דם רעך לקביל לא תרצח. [ר"א אל תפנו אל האלילים לקביל לא תחמד אשת רעך וזה אוקמוס] וע"כ כלל דאורייתא בפרשתא דא. א"ר חייא בקדמיתא אנכי ה' אלהיך. זכור את יום השבת. לא תשא. לא תרצח. לא תנאף. לא תגנב. בלישנא יחידא. והכא אני ה' אלהיכם איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו. אל תפנו אל האלילים. בלישנא דסניאין. אלא תא חזי מיומא דהוה ישראל שכימין בעלמא לא אשתכחו קמי קב"ה בלבוה חד וברשותא חדא. כמה ביהוה הוא דקיימו צעורה דסיני. וע"כ כלל אמתר בלשון יחידא. לכתר בלישנא דסניאין. דהא לא אשתכחו כל כך צעורה רעותא

(א) רבי יסודה אמר אל תפנו אל האלילים. כתוב (ב) חרלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא. וא"ל קרא אוקמוס. אבל מהו חרלו לכם מן האדם.. במאי אמתיע בר נש למדע מאן איסו. לקרבא צהדיה או לאתמעטא מניה. אלא ברצוניה ידע ליה בר נש וישתמודע מאן איסו. אי נטר נשמתא קדישא דליה בשעתא דרצוניה אפי עליה. ולא יעקר לה מאתרה צנין למשי תמותה יהוה אל זר. דא איסו צ"ג כדקא יאות. דא איסו עבדא דמאריה. דא איסו עבד שליט. וא"ל איסו צ"ג לא נסיר לה. ואיסו עקר קדושה עלאה דא מאתרה. למשרי צהדיה סקרא אתרא. ודאי דא איסו צ"ג דמריד במאריה. ואסיר לקרבא צהדיה ולאשתכרה עמיה. דא איסו סורף נפשו בצפו. איסו סרף ועקר נפשיה צנין רצוניה ואשרי בגויה אל זר. וע"כ כתוב חרלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו. דהסיח נשמתא קדישא איסו סרף לה וסאיז לה צנין אפו. אשר אחליף נשמה בצפו. כי במ"ה נחשב הוא. עבודה זרה אשתכח הוא בר נש. ומאן דאשתכח עמיה ומאן דאשתתף צהדיה כמאן דאשתכח בעבודה זרה ממש מאי קעמא. צנין דעבודה זרה ממש שארי צגויה. ולא עוד אלא דעקר קדושה עלאה מאתרה. ושארי צהדיה עבודה זרה אל זר. וכמה דאל זר כתוב ביה אל תפנו אל האלילים. כנוונא דא אסיר לאסתכלא בצנפוי דהאי צ"ג. וא"ל תימא הא רצונו דרצונ. רצונו דרצונ קצ איסו לכל סקרין. דהא תנינ דאורייתא אשא איסו ואורייתא קא מרתמא ליה דכתיב (ג) הלא כה דברי כאש נאם ה'. רצונו דרצונ במילי דאורייתא. רצונו דרצונ למיבד יקרא לאורייתא. כלל לפולחנא דקב"ה איסו. ובגין דא אמתר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא. אכל אי במלין אמתרין לאו פולחנא דקב"ה האי. ואסיר לקרבא צהדיה בגין דכל חובין דעבד בר נש לאו איסו עבודה זרה ממש כהאי. וא"ל תימא הא לשעתא סוה דעבד וסדר אסדר. לאו הכי דכיון דאעקר קדושה דנפשיה מניה ומאתרה. והסוה אל זר מקפח האי אתר. אמתקף ביה ולא שבק ליה. וסאיז כל גופא מנו ומלבר. ומסאיז נפשא וכלא. בר כד אסדרי בר נש מכל וכל ועקר ליה לעלמין. ולכתר אשתל לאתקדשא ולאשתכח קדושה עליה. כדין ולואי דאתקדש. ועל דא כתוב אל תפנו אל האלילים ואלסי מסכה לא תעשו לכם. לכם. בגין לאצטא גרמאס:

לא

מראה מקומות (א) תנ"ך קס"ג. (ב) ישעי' כ' (ג) ירמי' כ"ג

א) לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר. א"ר אלעזר לא תלין פעולת שכיר מדוע. אלא מן סקרא אחר נשמע. שכתוב ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו. לא תבא עליו השמש. הזהר שלא תהי' נאסף בשבילו מן העולם מרם שיגיע זמנו למות. ככתוב (ג) עד אשר לא תחשך השמש וגו'. מכאן למדנו ענין אחר. מי שמשיב נפש העני. אפילו אם הגיע זמנו להמתלק מן העולם. הקב"ה משלים לנפשו ונותן לו היים יוהר. לא תלין פעולת שכיר. (ג) בוא וראה מי שעושק שכר העני כאלו עושק את נפשו ונפשות בני ביתו. הוא המעיט נפשותם. והקב"ה סמטע ימיו ומגרע נפשו מעולם ההוא. שהרי כל אותן הבלים היוצאים מפי הפועל העני כל אותו היום כלם עולים לפני הקב"ה ועומדים לפניו. ואחר שנעשה לו העושק תעלה נפשו ונפשות בני ביתו ומתעטפות באותן הבלים של פיו וקובלים לפני הקב"ה. ואז אפילו אם נגזר על זה האדם כמה ימים וכמה טובות. כלם מתעקרים ומסתלקים ממנו. ולא עוד אלא שנפשו לא תעלה למעלה. וזהו שא"ר אבא הרחמן יצילנו מרם ומעלבונם. וכיארזו שאפילו אם הפועל הוא עשיר. וא"ר הוא נושא את נפשו. משמע שאפילו כל איש כן. וכל שכן העני. וזהו שהיה רב המנוגא עושה כאשר היה שכירו משהלק מעבודתו. היה נותן לו שכרו ואמר לו קח את נפשך שהפקדת בידי. קח פקדונך. ואפילו אם אמר יהיה בידך שאני רוצה לקבץ שכרי. לא היה רוצה. אמר פקדון של גופך אין ראוי להפקידו בידי. כל שכן פקדון הנפש. שהרי פקדון הנפש אינה נתנה אלא להקב"ה. שכתוב בידך אפקיד רוחי. שאל ר' חייא אם רוצה להפקיד שכרו ביד אדם מי מותר. א"ר אפילו ביד בעל הבית אבל לאחר שנתן לו. כתיב לא תלין פעולת שכיר. וכתוב לא תבא עליו השמש. זה כבר תרצו. אבל בוא וראה אין. לך יום ויום שאין שולט בו יום עליון אחר. ואם השוכר אין נותן לו נפש שצו באותו היום. הרי הוא פוגם לאותו יום העליון. ולפיכך ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש. ומה שנאמר לא תלין. הוא לפי שנפשו לא תוכל לעלות. אבל נפשות העני ושל בני ביתו עולות וקובלות כמו שנתבאר:

ב) לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל. א"ר חייא סקרא זה כמשמעו. אבל פרשה זו כלה למדנו ממנה ענינים אחרים. וכלם תולים זה בזה. ובוא וראה מי שמקלל לחברו והוא לפניו והבלימו. כאלו שפך דמו וזה נתבאר. ומקרא זה מדבר כשאין חברו עמו והוא מקללו. דבור זה עולה. שאין לך דבור ודבור שיוצא מפי האדם שלא יהיה לו קול. וזה הקול עולה למעלה. וכמה שרי הדין מתחברים עם אותו הקול. עד שעולה ונתעורר מקום הדין שנקרא תרום רבה כמו שנתבאר. והרבה דינים נתעוררים על זה האדם. וי למי שמציא דבור רע מפיו וזה נתבאר. ולפני עור לא תתן מכשל כמשמעו. ונדרש במי שנורם לאחר לחמוא. וכן במי שמכה לבנו גדול. וכן במי שאי הגיע להוראה ומורה. כמו שכתוב (ד) כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה. וזה נתבאר. הוא עובר משום ולפני עור לא תתן מכשל. לפי שהכשיל את חברו לעולם הבא. שלמדנו מי שהולך בדרך ישר בהתורה. ומי שיומר התורה כראוי יש לו חלק פב

א) לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר. א"ר אלעזר לא תלין פעולת שכיר אסמי. אלא מקרא אחרא אשתמע. דכתיב ציומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו. לא תבא עליו השמש. הזהר ללא תחכסם ציומו מעלמא עד לא ימתי זמך לאתכנסא. כד"ר (ג) עד אשר לא תחשך השמש וגו'. מהכא אוליפנא מלה אחרא. מאן דאשלים לנפשא דמסכנא. אפילו דמסו יומיו לאתלתקא מעלמא. קב"ה אשלים לנפשיה ויהיב ליה חיין יתיר. לא תלין פעולת שכיר. (ג) תא חזי מאן דנפיל אגרא דמסכנא כאילו נפיל נפשיה ודאנשי ציתי. הוא אוער נפשיה. קב"ה אוער יומיו ואוער נפשיה מסכנא עלמא. דהא כל אינון סבלים דנפקו מפומיה כל ההוא יומא כלהו סלקין קמיה דקב"ה וקיימין קמיה. לכתר סלקא נפשיה ונפשייהו דאנשי ציתי וקיימין ציומון סבלים דפומיה. וכדין אפילו אתגזר על ההוא צ"ג כמה יומין וכמה שבחן. כלהו מהערקן מניה ומסתלקי מניה. ולא עוד אלא דנפשא דיליה לא סלקא לעילא. והיינו דא"ר אבא רחמנא לשיזבן מניה ומעלבוניהו. ואוקומא אפילו עשיר הוא. ואליו הוא נושא את נפשו. דייקא אפילו כל צ"ג מתי. וכל שכן מסכנא. והיינו דהוא רב המנוגא עבד כד הוה האי אנריא מסתלק מעבידותיה. הוה ייב ליה אנריה וא"ל מול נפשא דאפקידת בידי. קול פקדונך. ואפילו אי ארז יהא צידך דאנא בעינא לסלקא אנרי. לא הוה בעי. אמר פקדונא דגופך לא אתחזי לאתפקדא בידי. כל שכן פקדונא דנפשא. דהא פקדונא דנפשא לא אתיכיבת אלא להקב"ה. דכתיב צידך אפקיד רוחי. א"ר חייא ובידא דאחרא שארי. א"ל אפילו צדיק בחר דיהיב ליה. כתיב לא תלין פעולת שכיר. וכתיב לא תבא עליו השמש. אלא הא אוקומיה. אבל תא חזי לית לך יומא יומא דלא שפא בים יומא עלאה אחרא. ואי איהו לא ייב ליה נפשא דיליה בההוא יומא. כמאן דפגים לההוא יומא עלאה. ובצ"ג ציומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש. והא דאתמר לא תלין. ציון דנפשיה לא סליק. וסליק האי נפשא דמסכנא ודאנשי ציתי כמה דאתמר:

ב) תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל. א"ר חייא האי קרא כמשמעו אבל פרשה דא כלה אוליפנא מנה מלין אחרנין וכלהו תליין דא ברא. ותא חזי מאן דלייש לחבריה ואיבו קמיה ואכסיף ליה. כאלו אוסיד דמיה והא אוקימנא. והאי קרא דלאו חבריה עמיה והוא לייס ליה. האי מלה סלקא. דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה דצ"ג דלא אית ליה קלא. האי קלא סליק לעילא. וכמה קסטרין מתהברין עמיה דההוא קלא. עד דסלקא ואתער אחר דההוא רבא כמה דאוקומיה. וכמה מתערין עליה דההוא צ"ג. ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה והא אוקומיה. ולפני עור לא תתן מכשל כמשמעו. ואוקומיה במאן דגרים לאחרא למחפי. וכן במאן דמחי לצריה רבא. וכן במאן דלא משא להוראה ואורי. כמה דכתיב (ד) כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה. וזה אוקומיה. האי אעבר משום ולפני עור לא תתן מכשל ציון דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דחיי. דתינין מאן דאזיל בצ"ה מישר באורייתא. ומאן דאשתדל באורייתא כדקא יאות אית ליה חולקא פב

טראה מקומות ט דף טז : ט קסלת י"ב א דף טז. ד פסלי ו

סבא תדיר לעלמא דאתי. דהסיא מלה דאורייתא דאפיק מפומיה אולא ושארא צעלמא וסלקא לעילא וכמה עלאין קדישין מהחבראן צהסיא מלה. וסלקא צהרח מישר ואתפער צעמרא קדישא. ואסתמי צהרח דעלמא דאתי דניד ונפיק מעזן [ח] והתקבל ציה ואשתאב צנייה ואתנפע סיהרניה דהסוא צהרח אילנא עלאה. וכדין נגיד ונפיק צהורא עלאה ואתפער ציה צהוי צר כס כל יוצא ומאן דיליף חורייתא ולא מתדל צה צהרח קשוס וצהרח מישר. האי מלה סלקא וספי אורחין ולית מאן דיתחבר צה. וכלהו דחין לה לצר ואזיל ושאט צעלמא ולא ישכח אתר זאן גרים ליה דא האי דשאטי ליה מארח מישר סה"ד ולפני עור לא תתן מכשיל. וצנין כך כתיב ויראת מהלויך חני ה' ומאן דמיוצתיה למלטי צהרייתא ולא אשכח מאן דיליף ליה ויאיכו צהמיותא דחורייתא לעי צה ומגמס צה ומגמיוא דלא ידע. כל מלה וזלה סלקא. וקצ"ה חזי צהאי מלה וקביל לה ונפע לה סהרניה דהסוא נחלא [ט] ואתפעריו מחלין מלין אילנין רבצין. ויחקון ערבי נחל. סה"ד ה) צהצתה תשנה תמיד ודוד תלכא אתר סורני ה' דרכך אהלך באמתך. וכתיב ונחני צהרח מישר למען שירי. וזאין אינון לידעין ארחיו דאורייתא ומסתלי צה צהרח מישר דאינון נפטי דחיי לעילא דכלהו אינון אסותא —

טוב תמיד לעולם הבא. כי אותן דברי תורה שהוציא מפיו הולכים ומשוטטים בעולם ועולים למעלה. וכמה עליונים קדושים מתחברים באותן דברי תורה. ועולים בדרך מישור ונהעמיי בעמיה קדושה. ונעבלים בהנהר של עלם הבא הנמשך ויוצא מן הערן [ח] ונתקבלים בו ונבלעים בתוכו. ונעשה מהם נמיעת עץ עליון סביב הנהר ההוא. ואז נמשך ויוצא אור עליון ונתעטר בו באדם הזה כל היום. ומי שלמד תורה ואינו עמל בה בדרך אמת ובדרך ישר. דבור זה עילה ונוטה לכמה דרכים ואין מי שיתחבר בו. וכלם דוחים לו חוציה. והולך ומשוטט בעולם ואינו מוצא מקום. מי גרם לו זה. מה שנטה מן דרך הישר. זש"כ ולפני עור לא תתן מכשול. ולפיכך כתוב ויראת מהלויך אני ה'. ומי שתשיקתו ללמוד תורה ואינו מוצא מי שילמד עמו. והוא באהבתו להתורה עמל בה ומגמס בה נמנום בלי הבנה. כל דבור ודבור עולה. והקב"ה שמח בהם ומקבלם. ונוטע אותם סביב הנהר הנחל ההוא [ט] ונעשה מאותן הדבורים עצים גדולים. ונקראים ערבי נחל. זש"כ ה) באהבתה תשנה תמיד. ודוד המלך אמר הורני ה' דרכך אהלך באמתך. וכתוב ונחני בארח מישור למען שוררי. וזכאים הם היוצעים דרכי התורה ולומדים בה בדרך ישר. שהם נוטעים עצי חיים למעלה שכלם הם רפואה —

3) לא תעשו עול במשפט יגו' בצדק תשפט עמיתך. א"ר חזקיה אל תאמר שצדק רין תקיף הוא. שהרי כתוב צדק צדק תרדף. אלא שזה צדק אין בו ותרנות כלל. כמו כן הין את חברו אינו צריך לעשות לו ותרנות מן הדין כלל. אלא בצדק. שלא שגיח על אהבה. מאוני צדק כלי ותרנות לצד זה ולצד זה. למי שנותן ולמי שמקבל ג) רבי יוסי אמר הרי אמרו שפרשה זו ענינים עליונים ויקרים ישנם בה באותן מצות התורה. מקרא זה מסופו הוא מוכן. שכתוב בצדק תשפט עמיתך. בוא וראה שתי מדרגות הן כאן. משפט וצדק. מאי בין זה לזה. אלא אחד רחמים ואחד דין. וזה נמתק בזה. כאשר נתעורר צדק הוא דן רין לכל בשוה. שאין בו רחמים ולא ותרנות. כשנתעורר משפט יש בו רחמים. יכול יהיה כלו במשפט. בא הכתוב ואומר בצדק תשפט עמיתך. מאי הטעם. לפי שצדק אינו דן לזה ומוחל לזה. אלא לכלל יחד במשקל אחד. כדברי הכתוב לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול. אלא כלם במשקל אחד. יכול שיהיה כל הדין בצדק בלבד. בא הכתוב ואומר תשפט שצריך לחברם יחד שלא יהיה נמצא זה בלי זה. וזהו שלמות הדין. וכל כך למה. לפי שהקב"ה נמצא שם. ולפיכך נצרך שיהיה הדין בשלמותו. וכמו שהוא עושה למטה. כדמיון זה ממש נעשה למעלה. ובוא וראה שהקב"ה מבין כסא הדין בשעה שהדיינים יושבים. ככתוב ד) כונן למשפט כסאו. ומשם הוכן כסאו של הקב"ה. ומה הוא כסאו. אלו הם צדק ומשפט. זש"כ ה) צדק ומשפט מבין כסאך. ומי שרן דין צריך לדון כעין כסא המלך. ואם פוגם אחד מהם כאלו פוגם לכסא המלך. ואז הקב"ה נסתלק מבין הדיינים ואינו עומד שם בשעת דונם. ומה אומר ו) עתה אקום ואמר ה' וגו'. ורוח הקודש אומר ז) רומה על השמים אליהם;

3) לא תעשו עול במשפט יגו' בצדק תשפט עמיתך. א"ר חזקיה אל תאמר שצדק רין תקיף הוא. שהרי כתוב צדק צדק תרדף. אלא שזה צדק אין בו ותרנות כלל. כמו כן הין את חברו אינו צריך לעשות לו ותרנות מן הדין כלל. אלא בצדק. שלא שגיח על אהבה. מאוני צדק כלי ותרנות לצד זה ולצד זה. למי שנותן ולמי שמקבל ג) רבי יוסי אמר הרי אמרו שפרשה זו ענינים עליונים ויקרים ישנם בה באותן מצות התורה. מקרא זה מסופו הוא מוכן. שכתוב בצדק תשפט עמיתך. בוא וראה שתי מדרגות הן כאן. משפט וצדק. מאי בין זה לזה. אלא אחד רחמים ואחד דין. וזה נמתק בזה. כאשר נתעורר צדק הוא דן רין לכל בשוה. שאין בו רחמים ולא ותרנות. כשנתעורר משפט יש בו רחמים. יכול יהיה כלו במשפט. בא הכתוב ואומר בצדק תשפט עמיתך. מאי הטעם. לפי שצדק אינו דן לזה ומוחל לזה. אלא לכלל יחד במשקל אחד. כדברי הכתוב לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול. אלא כלם במשקל אחד. יכול שיהיה כל הדין בצדק בלבד. בא הכתוב ואומר תשפט שצריך לחברם יחד שלא יהיה נמצא זה בלי זה. וזהו שלמות הדין. וכל כך למה. לפי שהקב"ה נמצא שם. ולפיכך נצרך שיהיה הדין בשלמותו. וכמו שהוא עושה למטה. כדמיון זה ממש נעשה למעלה. ובוא וראה שהקב"ה מבין כסא הדין בשעה שהדיינים יושבים. ככתוב ד) כונן למשפט כסאו. ומשם הוכן כסאו של הקב"ה. ומה הוא כסאו. אלו הם צדק ומשפט. זש"כ ה) צדק ומשפט מבין כסאך. ומי שרן דין צריך לדון כעין כסא המלך. ואם פוגם אחד מהם כאלו פוגם לכסא המלך. ואז הקב"ה נסתלק מבין הדיינים ואינו עומד שם בשעת דונם. ומה אומר ו) עתה אקום ואמר ה' וגו'. ורוח הקודש אומר ז) רומה על השמים אליהם;

מראה בקומות 6) משני פי 3) בלק קנט 4) דף סס 5) ד' תיים ט' 6) שס פ"ה 7) שס י"ב 8) שס כ"ה

זיו הוהר

[ת] זה עולם הבינה הנקרא אמא עלאה: [ט] זה עולם המילכות הנקרא אמא תתאה:

א) לֹא תִלַךְ רְכִיל בְּעַמְךָ. אִ"ר אַבָּא בּוֹא וּרְאֵה בִשְׁעָה שֶׁהָאֲנָשִׁים יֹשְׁנִים וְטוֹעֲמִים טַעַם מִתָּה וְהַנְשֵׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה. עִמְרַת בְּמִקּוֹם שְׁעוֹמֶרֶת וְנִבְחַנְתָּ עַל מַעֲשֵׂיהָ שְׁעִשְׂתָּה כָּל הַיּוֹם, וְכוֹתֻבִים אוֹתָם עַל אֵרֶת. מִה הַטַּעַם, לְפִי שֶׁהַנְשֵׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה וְמוֹעֲדָה עַל מַעֲשֵׂי הָאָדָם וְעַל כָּל דְּבוֹר וְדְבוֹר שֶׁהוֹצִיא מִפִּי. וְכֹאשֶׁר אוֹתוֹ הַדְּבוֹר שֶׁהוֹצִיא הָאָדָם מִפִּי הוּא כְּרֹאיוֹ, דְּבָרֵי קְרוּשָׁה שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְלָה. עוֹלָה וְבוֹקֵעַ רְקִיעִים, וְעוֹמֵד בְּמִקּוֹם שְׁעוֹמֵד עַד שֶׁנִּכְנַם הַלֵּילָה. וְהַנְשֵׁמָה עוֹלָה וְאוֹחוֹת לֹזֶה הַדְּבוֹר וּמְכַנְסָת לֹו לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְכֹאשֶׁר זֶה הַדְּבוֹר אֵינוֹ כְּרֹאיוֹ, הוּא דְבוֹר מְדַבְּרִים הַרְעִים מִלִּשׁוֹן הָרַע. זֶה הַדְּבוֹר עוֹלָה לְמִקּוֹם שְׁעוֹלָה, וְאוֹ נִרְשָׁם זֶה הַדְּבוֹר וְזֶה הַחֲטָא עַל הָאָדָם, וְשׁ"כ (ג) מְשׁוֹכְבַת חִיקָךְ שְׁמוֹר פְּתוּחֵי פִיךְ :

רועה הנאמן

ג) לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ הַיּוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמְיִתְךָ וְגו'. מִצְוָה זוֹ לְהוֹכִיחַ לֹזֶה שְׁחָטָא וְלִהְרָאוֹת לֹו אֲהַבָּה רַבָּה שְׁאוֹהֵב אוֹתוֹ, וְמוֹכִיחוֹ כְּרִי שְׁלֵא יַעֲנֵשׁ עַל חַטָּאוֹ, שֶׁהֵי בְּהַקְבָּ"ה כְּתוּב (ד) כִּי אֵת אִשְׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ, וְכִמוֹ שֶׁהַקְבָּ"ה עוֹשֶׂה וְמוֹכִיחַ לְמִי שְׁאוֹהֵב אוֹתוֹ, כִּי לְיֹסֵד הָאָדָם מִדְּרַךְ הַהוּא יוֹכִיחַ לְחַבְרֹו, הַקְבָּ"ה בְּמֵה מוֹכִיחַ לְאָדָם, מוֹכִיחוֹ בְּאֲהַבָּה בְּסִתְרָו, אִם שׁוֹמֵעַ לוֹ הֵרִי מוֹב, וְאִם לֹא, מוֹכִיחוֹ בֵּין אוֹהֲבָיו, אִם שׁוֹמֵעַ לוֹ הֵרִי מוֹב, וְאִם לֹא, מוֹכִיחוֹ בְּהַתְּנַלּוֹת לְעֵינֵי כָל, אִם שׁוֹמֵעַ לוֹ הֵרִי מוֹב, וְאִם לֹא, מְנִיחוֹ וְאִין מוֹכִיחוֹ, עוֹנֵב אוֹתוֹ שִׁיכָר וְעוֹשֶׂה כְּרִצּוֹנוֹ, בְּתַחֲלָה מוֹדִיעַ לוֹ בְּסִתְרָו, כִּי שְׁבִיל לְהוֹכִיחוֹ לְעוֹדֵד אוֹתוֹ שְׁלֵא יִדַע אִישׁ מִזֶּה, וְזֶה הוּא בֵּינוּ לְבֵינוּ, אִם מִקְבֵּל הַתּוֹכְחָה הֵרִי מוֹב, וְאִם לֹא, מוֹדִיעַ לוֹ בֵּין אוֹהֲבָיו, בּוֹמֵן שְׁהֵי כִּתְרָו גְּדוֹל בְּעוֹלָם הַבָּיָא עֲלֵיו נַעֲנִים שִׁישְׁכָב בְּמִטְתּוֹ, וְכֹאן אוֹהֲבָיו שֶׁל הַקְבָּ"ה וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁאִם יֵשׁ בּוֹ חֲטָא צָרִיךְ הוּא לַעֲשׂוֹת הַשׁוֹבָה וּלְפַשְׁטֵשׁ בְּמַעֲשָׂיו, אִם צִיִּית לְהֵם הֵרִי מוֹב, וְאִם לֹא, מִיכִיחוֹ הַקְבָּ"ה בְּפִרְסוֹם בְּמִטְתּוֹ אוֹ בְּבִנְיוֹ, שֶׁהִבֵּל מְתַלְּשִׁים עֲלָיו וְבָאִים אֵלָיו, אִם מִקְבֵּל הַתּוֹכְחָה הֵרִי מוֹב, וְאִם לֹא, עוֹנֵב רְבוּנֵי לַעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹנוֹ, וְאִין מְעוֹדְרוֹ לְעוֹלָם, כְּרִמִּין כִּךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהוֹכִיחַ לְחַבְרֹו, בְּתַחֲלָה בְּסִתְרָו, אַחֲרַי כִּךְ בֵּין אוֹהֲבָיו, אַחֲרַי בְּפִרְסוֹם, מִכָּאן וְלֵהֲלֵאָה יַעֲזוּבוּ לַעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹנוֹ, וְע"כ כְּתוּב הַיּוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ, הַיּוֹכֵחַ, בְּסִתְרָו שְׁלֵא יוֹדַע מִזֶּה לְאִישׁ, תּוֹכִיחַ, בֵּין חַבְרָיו וְאוֹהֲבָיו, אֵת עַמְיִתְךָ, בְּפִרְסוֹם, וְלִכְךָ לֹא כְּתוּב בְּתַחֲלָה תּוֹכִיחַ אֵלֵא הַיּוֹכֵחַ, וְעוֹד הַיּוֹכֵחַ, אִם הוּא אָדָם שִׁיתְּבִיִּישׁ אִין לְיֹסֵד לוֹ וְאִין לְהוֹכִיחוֹ אִפְּלֵו בְּסִתְרָו, אֵלֵא יֵאָמֵד לְפָנָיו כְּמִי שְׁמַסְפֵּר בְּעֵינָיִם אַחֲרָי, וְבַתְרָו אוֹתָן עֵינָיִם יוֹכִיד כִּי מִי שְׁעוֹשֶׂה חֲטָא הוּא עֲנֹשׁוּ כִךְ וְכִךְ, כְּרִי שֶׁהוּא יִבֵּן מַעֲצָמוֹ וְיִבְדֵּל מִן הַחֲטָא הַהוּא, וְע"כ הַיּוֹכֵחַ, וְאִם לֹא תּוֹכִיחַ, וְאַחֲרַי אֵת עַמְיִתְךָ בְּפִרְסוֹם, מִכָּאן וְלֵהֲלֵאָה וְלֵא תִשָּׂא עֲלָיו חֲטָא, ד"א וְלֵא תִשָּׂא עֲלָיו חֲטָא, שֶׁהֵי כֹאשֶׁר הָאָדָם מוֹכִיחַ לְחַבְרֹו וְנוֹדֵמֵן לְהוֹכִיחוֹ בְּפִרְסוֹם, גַּם אִל יוֹכִיר לְפָנָיו בְּפִרְדוֹשׁ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אוֹתוֹ הַחֲטָא, כִּי זֶה אִסוּר לוֹ בּוֹדָאֵי, אֵלֵא יֵאָמֵר טַתֵּם, וְלֵא יוֹכִיר לְפָנָיו בְּפִרְסוֹם שְׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הַחֲטָא, וְלֵא יִרְשׁוּם עֲלָיו עוֹנֵשׁ, כִּי הַקְבָּ"ה חָס עַל כְּבוֹד הָאָדָם אִפְּלֵו בְּרִשְׁעִים, ע"כ ר"מ :

ה) אֵת חֲקוֹתֵי תִשְׁמְרוּ כִּרְמַתְךָ לֹא תִרְכִיעַ כְּלָאִים שֶׁךְ לֹא תוֹרַע כְּלָאִים, אִ"ר אֲלֵעוֹד בּוֹא וּרְאֵה כֹאשֶׁר בְּרָא

א) לֹא תִלַךְ רְכִיל בְּעַמְךָ. אִ"ר אַבָּא תָא חוּי בְּשַׁמְתָא דְּכַנִּי נִשָּׂא דְּמִיכִין וְטַעֲמִין טַעֲמָא דְּמוֹתָא וְנִשְׁמָתָא סִלְקָא לְעִילָא, קִיּוּמָא בְּחֵתֵר דְּקִיּוּמָא וְחַתְּבִינִתָּ עַל עוֹבְדִסָא דְּעִבְדָתָא כָּל יוּמָא, וְכַתְּבִין לְכוּ עַל פְּתָקָא, מִאי טַעֲמָא, בְּגִין דְּנִשְׁמָתָא סִלְקָא לְעִילָא וְחַסִּידוֹתָא עַל עוֹבְדוֹ דְּכַנִּי וְעַל כָּל מַלְא וְמַלְא דְּנִפְיָק מִפּוֹמִיָּה, וְכִד הֵיחָ מַלְא דְּלִפְיָק כַּנִּי מִפּוֹמִיָּה אִיכִי כְּדָקָא יֵאוֹת מַלְא קְדִישָׁא דְּאוֹרִיּוּתָא וְלִלְלוֹתָא, סִלְקָא וְבַקֵּעַ רְקִיעִין, וְקִיּוּמָא בְּחֵתֵר דְּקִיּוּמָא עַד דְּעֵלָא לִילָא, וְנִשְׁמָתָא סִלְקָא וְחַסִּיד לְהֵאִי מַלְא וְהֵעִיל לְהֵ קַמִּי מַלְכָא, וְכִד הֵאִי מַלְא לֹא אִיכִי כְּדָקָא יֵאוֹת וְאִיכִי מַלְא מְמִינִין בִּישִׁין מְלִישְׁנָא בִּישָׁא, הֵאִי מַלְא סִלְקָא לְחֵתֵר דְּסִלְקָא, וְכִדִּין אַתְרָשִׁים הֵאִי מַלְא וְהֵאִי חוֹבָל עֵלֵיהֵ דְּכַנִּי, סִס"ד (ג) מְשׁוֹכְבַת חִיקָךְ שְׁמוֹר פְּתוּחֵי פִיךְ :

רעיא מהימנא

ג) לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ הַיּוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמְיִתְךָ וְגו'. פְּקוּדָא דֵּא לְאוֹכְחָא לְהֵאִי דְּחָסִי וְלַחֲסוּי לִיהֵ רְחִימוּ סְנִיָּה דְּרַחֲסִים לִיהֵ, בְּגִין דְּלֹא יַתְעַשֵּׂא אִיכִו, דְּכֵא דְּקַב"ס כְּתִיב (ד) כִּי אֵת אִשְׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ, וְכִמוֹ דְּקַב"ס עִבִּיד וְאוֹכְחַ לְמַאן דְּרַחֲסִים לִיהֵ, סְכִי יוֹלִיף כַּנִּי מִסְהוּא אֲרַחָא וְיֹכְחַ לְחַבְרָיו, קַב"ס בְּמִאי אִוְכַח לְכַנִּי, אִוְכַח לִיהֵ בְּרַחֲמֵיכוֹ בְּסִתְרָא, אִי יִקְבֵּל לִיהֵ יֵאוֹת, וְאִי לֹא, אִוְכַח לִיהֵ בֵּין רְחִימֵי אִי יִקְבֵּל יֵאוֹת, וְאִי לֹא, אִוְכַח לִיהֵ בְּחַתְּנִילָא לְעֵינִיכוֹן דְּכֵלָא, אִי יִקְבֵּל יֵאוֹת, וְאִי לֹא, שְׂרִי לִיהֵ וְלֹא אִוְכַח לִיהֵ, שְׂבִיק לִיהֵ דִּיּוּזִיל וְעִבִּיד רַעוּתִיָּה, בְּקַדְמִיתָא אֹדַע לִיהֵ בְּסִתְרָא, בְּגִין לְאוֹכְחָא לִיהֵ וְלֵחַתְרָא לִיהֵ דְּלֹא יִכְדַּע בִּישׁ בְּרַ נֵשׁ, וְדֵא אִיכִו בִּישִׁים לְבִישִׁים, אִי מִקְבֵּל יֵאוֹת, וְאִי לֹא, אֹדַע לִיהֵ בֵּין רְחִימֵי, אִי מְנַחֵל דְּכֵסֵּף רַבָּא הוּא בְּעַלְמָא יִסִּיד לִיהֵ מְרַעִין בְּפִרְסוֹם, וְחַתּוֹ רְחִימֵי דְּקַב"ס וְאוֹדַעֵן לִיהֵ אִי אִית בִּישׁ חוֹבָל דִּיּוֹתוֹ מְנִיָּה וְלַעֲיִין בְּמִילָיָה, אִי מִקְבֵּל יֵאוֹת, וְאִי לֹא, אִוְכַח לִיהֵ בְּחַתְּנִילָא בְּמִוּנִיָּה בְּכַנִּי, דְּכֵלָא מַלְחָסָן עֵלֵיהֵ וְיִיתוּן לְגַבִּים, אִי מִקְבֵּל יֵאוֹת וְאִי לֹא, שְׂרִי לִיהֵ מְאֲרִיָּה לְמַעֲבַד רַעוּתִיָּה וְלֹא יִתְפַּקֵּי בִישׁ לְעַלְמִין כְּגוֹנָא דֵּא אֲלַפְרִיךְ לִיהֵ לְאוֹכְחָא לְחַבְרָיו בְּקַדְמִיתָא בְּסִתְרָא לְבַתֵּר בֵּין רְחִימֵי, לְבַתֵּר בְּחַתְּנִילָא מִכָּאן וְלֵהֲלֵאָה יִשְׁבּוֹק לִיהֵ לְמַעֲבַד רַעוּתִיָּה, וְע"ד כְּתִיב הַיּוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ הַיּוֹכֵחַ בְּסִתְרָא דְּלֹא יִכְדַּע בִּישׁ בְּרַ נֵשׁ, תּוֹכִיחַ, בֵּין חַבְרָיו יִרְחִימוּ אֵת עַמְיִתְךָ בְּחַתְּנִילָא וְע"ד לֹא כְּתִיב בְּקַדְמִיתָא תּוֹכִיחַ אֵלֵא הַיּוֹכֵחַ, מִן הַיּוֹכֵחַ, אִי אִיכִו כַּנִּי דִּיכְסֵף לֹא יִימָא לִיהֵ וְלֹא יֹכְחַ לִיהֵ אִפְּלֵו בְּסִתְרָא, אֵלֵא יִימָא קְמִיָּה מִכָּאן דְּמַשְׁתַּעֵי בְּמִלִּין אַחֲרָיִן וְכִדִּין אִיכִו מְלִין יִדְכַר דְּמַאן דְּעִבַד הֵסוּא חוֹבָל הוּא כִךְ וְכִךְ, בְּגִין דְּלִיכִו יִדַע בְּגַרְמִיָּה וְיִשְׁתַּבֵּי מִהֵסוּא חוֹבָל, וְע"ד הַיּוֹכֵחַ, וְחַס לֹא תּוֹכִיחַ וְלְבַתֵּר אֵת עַמְיִתְךָ בְּחַתְּנִילָא, מִכָּאן וְלֵהֲלֵאָה וְלֵא תִשָּׂא עֲלָיו חֲטָא ד"א וְלֵא תִשָּׂא עֲלָיו חֲטָא, דְּכֵא כִיוֹן דְּכַנִּי אִוְכַח לְחַבְרָיו וְאוֹדַמֵן לְאוֹכְחָא לִיהֵ בְּחַתְּנִילָא, לֹא יִסְלַק קַמִּיָּה הֵסוּא חוֹבָל דְּעִבִּיד, דְּלִיכִיר לִיהֵ וְדֵאִי אֵלֵא יִימָא סַתֵּכַ יֵלֵא יִסְלַק עֲלָיו הֵסוּא חוֹבָל בְּחַתְּנִילָא, וְלֹא יִרְשִׁים עֲלָיו חוֹבָל, דְּקַב"ס חָס עַל יִקְרָא דְּכַנִּי אִפְּלֵו בְּחִיבִיָּא, ע"כ ר"מ :

ה) אֵת חֲקוֹתֵי תִשְׁמְרוּ כִּרְמַתְךָ לֹא תִרְכִיעַ כְּלָאִים שֶׁךְ לֹא תוֹרַע כְּלָאִים, אִ"ר אֲלֵעוֹד בּוֹא וּרְאֵה כֹאשֶׁר בְּרָא

מראה מקורות (א) נשא קח. (ב) מוכיח ו' (ג) דק פס. (ד) מכלי ז' (ה) טו טז

ברא הקב"ה את העולם הכין כל דבר ודבר כל אחד ואחד במקומו. ופקד עליהם חיילות עליונים. ואין כן אפילו עשב קמון בארץ ילא יהיה לו כח עליון למעלה. וכל מה שכל אחד ואחד עושה הכל הוא בתוקף כח העליון שהוא המסונה עליו למעלה. וכל הנהגותיהם נגזרין מן הדין. על פי הדין נוסעים ועל פי הדין עומדים. אין מי שיוצא מן עמדתו לדין. וכל המסוננים מן היום שנברא העולם נפקדו להיות מושלים על כל דבר ודבר. וכלם מקבלים שפעם על ידי הנהגת אחרת עליונה שמקבלים מסנה כל אחד ואחד [י] בכתוב ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. כיון שמקבלים אותו החק נקראים כלם חקות. והחק ההוא שנתן להם מן השמים הוא בא. ואו נקראים חקות שמים. ומניין שמן השמים הם באים. שכתוב כי חק לישראל הוא [יח] ולכך כתוב את חקותי תשמרו. לפי שכל אחד ואחד מסונה על דבר ידוע בעולם בהחק ההוא. לפיכך אסור להחזיק המינים הדברים מין במין אחר. לפי שהוא עוקר לכל כח ובה שמקפוטתיהם ומחליש תכנים המלא. כלאים. מהו כלאים. כמי שנותן לאחד ובית הכלא. ככתוב הן אל בית הכלא. כדי שלא יוכל לעשות כלום. כלאים משמעותו מניעות. שמונע לכל אותן הכחות מפעולתם. כלאים משמעותו ערוב. שעושה ערובויה בכחות שלמעלה ומתיש תכנים המלא :

ברא קב"ה עלמא חתקין כל מלה ומלה כל חד וחד בסמרי. ומני עלייהו חילין עלחין. ולית לך אפילו עשבא זעירא דזרעא דלית ליה חילא עלאה לעילא. וכל מה דכל חד וחד עבד כלל איכו דתקפו דהווא חילא עלאה דממנא עליה לעילא. וכלהו נימוסין גזירין מדינא. על דינא נסלין ועל דינא קיימין. לית מאן דנפיק מן קיימיה לבר. וכלהו ממנן מן יומא דאתברי עלמא מתפקדין שלמיני על כל מלה ומלה. וכלהו נסלין על ידא נימוסין אחרא עלאה דנסלין מינה כל חד וחד [י] כמה דכתיב ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. כיון דנסלין הווא חק כללו אקרין חקות והווא חק דאתיביב להו מן שמיא קא חתי. וכדין אפקרין חקות שמים. ומכלן דמן שמים קא חתיין. דכתיב כי חק לישראל הוא [יח] וע"ד כתיב את חקותי תשמרו. בנין דכל חד וחד ממנא על מלה ידעא דעלמא דהווא חק. בנין כך חסיר למחלק וינין לאעלא זינא דזינא אחרא. בנין דלעקר לכל חילא וחילא מאתרייהו ואכתיש פומבי דמלכא. כלאים. מהו כלאים. כמאן דהיב אחרא דבי מסרא. כד"א הן אל בית הכלא. בנין דלא למעבד מידי. כלאים מניעותא. דמעט לכל חילין חילין מעבדתא דילחון. כלאים ערובויה. דעבד ערובויה דחילא דלעילא ואכתיש פומבי דמלכא :

ג) ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך. א"ר אלעזר הרי למדנו בכל צריך האדם להראות שתהיה הפעולה כעין שלמעלה. ולעשות הפעולה כמו שנצרך. ואם הוא משנה באופן אחר ממשיך עליו לשרות בו כח אחר שלא נצרך. ובוא וראה בשעה שהאדם מראה הפעולה למטה בדרך הישר כמו שנצרך. הוא ממשיך ומוציא רוח קדש עליון שישרה עליו. ובשעה שהוא מראה הפעולה למטה בדרך עקום שאין הוא דרך הישר. או הוא ממשיך ומוציא רוח אחר שישרה עליו מה שלא נצרך. והוא ימשיך את האדם לצד הרע. מי ממשיך עליו רוח ההוא. הוי אומר פעולה זו שהראה בצד אחר. כתוב דרשה צמר ופשתים. דרשה. מהו דרשה. שחוקרת ודורשת על דבר צמר ופשתים. מי שמחברם ביחד. ואם תשאל בצייצית מפני מה מותר. זה נהבאר. אבל שם אותו הבגד הוא בתקונו בשלמות העשיה כראוי [יג] וזהו דרשה צמר ופשתים לעשות נקמה במי שמחבר אותם ביחד. אבל מתי מותר להכרם. בשעה שיש בהבגד שלמות. שכתוב ותעש בחפץ כפיה. וציצית הרי ביארני כי שם נמצא הבגד ככלל השלמות. ואין מקלקל ככלל. אבל בשעה שלא נמצא בזה שלמות. מי שבא להכרם יחד נתעורר עליו רוח שאינו נצרך. ענין זה מי יוכיח. קין והבל מוכיחים. שזה בא מצד אחד וזה בא מצד אחר. ולפיכך אין נצרך לנו להכרם ביחד. וקרובן של קין נתרחק מלפני קרבנו של הבל. וע"כ ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך. לא יעלה עליך סתם. לא יעלה עליך רוח אחר לשלם כך [יג] ונצרך לו אדם להראות פעולה כשרה כראוי. כי בפעולה כשרה שורה עליו רוח קדש רוח עליון להתקדש בו .. ומי

ג) ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך. א"ר אלעזר הא תנינן בכל דבי כש לאחזאה עובדא כגונא דלעילא. ולמעבד עובדא כמה דאנשרין. ולי אשתני במלה אחרא הווא אנגיד עליה לשריא זיה מלה אחרא דלא אנשרין. ותא חוי דשעתא דבינא אחוי עובדא לתתא דזרעא מישר כמה דאנשרין. נגיד ונפיק ושריא עלוי רוח קדישא עלאה. ובשעתא דליהו אחוי עובדא לתתא דזרעא עקימא דלית איכו ארע מישר. כדין נגיד ונפיק ושריא עלוי רוח אחרא דלא אנשרין. דמשי ליה לב"ג למסר זיש. מאן משיך עליה דהווא רוחא. הוי אומר הוי עובדא דאחוי בסער אחרא. כתיב דרשה גמר ופשתים. דרשה. מהו דרשה. דבעינא ודרשה על למר ופשתים מאן דמחבר לון כחדא. ואוי תימא דלילית אחוי שרי הא אוקומיה. אבל התם הווא לבושא איכו דתקוניו דאשלמות עובדא כדקא חוי [יג] וזהו איכו דרשה למר ופשתים למעבד נוקמא דמחבר לון כחדא. אבל אימתי שריא. דשעתא דליהו דאשלמותא. דכתיב ותעש בחפץ כפיה. וניית הא אוקומא דהתם דהווא כלל דאשלמותא הנתת. ולא עבד מדי. אבל דשעתא דלא אשתתח דאשלמותא. מאן דחתי לחברא לון כחדא אשתער עליה רוחא דלא אנשרין. מלה דא מאן איכה. קין והבל אוכחן. דלא חתי מסמרא חד וזה חתי מסמרא ההוא. ובנין כך לא לבני לן לחברא לון כחדא. וקרבינא דקין אהניקא מקמי קרבנא דהבל. וע"ד ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך. לא יעלה עליך סתם. לא יעלה עליך רוחא אחרא לשלמה כך [יג] והאנשרין ליה לב"ג לאחזאה עובדא דכשרא כמה דילוח. ובהווא עובדא שריא עליה רוח קדישא רוח עלאה לאתקדשא ביה .. ומאן

מראה מקומות 6 ימ"י ל"ז ט 97 :

זו הזהר

[י] חיינו מעולם המלכות : [יא] מי שהשפע הבאה עלולם הזה מן מדת המלכות נשפעת מן מדת התפארת הנקראה שמים וגם ישראל יועקב : [יג] שלמות העשיה חיינו שנעשה הבגד לשם מצוה [יג] זה רוח השפן. כי שעבנו הוא צירוף שפ"ן ע"ז :

ומאן דפריש לון כההו גווגא כזה דאמרו דלא אשתכח שיע סווי ונוו כהדא. האי צ"כ אכני שלמא עליה ועל כל עלמא. (ה) קרבנא דקין הוה פשתיס וקרנבא דהבל סיב למר. לאו דא כדא ולא דא כדא רוא דמלה קין כלאיכ הוה. ערצוביא דלא אלפריך. סערא אחרא דלא זילא דחדס וחוס. וקורבניס מהסוה סערא קא איתא הכל מויעא חדא דלדס ומיס. ובמעסא דמוס אסתכרו אלין תרין סערין יבגין דאסתכרו כהדא לא איתא מנייכו תועלתא לעליה ומהאצידו. ועד יומא דין סערא דילהון קיימא. ומאן דחזוי גרמיס בעובדא דצבורא דא אשתר עליה לוינון סערין כהדא ויכיל לאתקוא. ושארני עליו רוחא אחרא דלא אלפריך. וישראל בעאן לאתערע עלייסו רוחא קדישא למחוי קדישין. לאשתכחא בשלמא בעלמא דין ובעלמא דהתי.

ומי שבפרידם באותו אופן כמו שאמרו שלא יהי נמצא שוע מווי ונוו ביחד. זה האדם מרכה שלום עליו ועל כל העולם. (ה) קרבנו של קין היה פשתיס וקרנבו של הבל היה צמר. אין זה כזה ולא זה כזה. סוד הדבר קין כלאים היה. ערבוב שלא נצרך. עד המומאה שאינו כמין אדם וחיה. וקרנבו מן הצד ההוא היה בא. הבל היה סאוהו המין של אדם וחיה. ובמעיה של חיה נתחברו שני אלה הצדדים. ולפי שנתחברו יחד לא באה מהם תועלת לעולם ונאברו. ועד היום הזה צד שלהם קיים. ומי גמראה את גופו בכגד שנעשה מן חבור של שעמנו נתעורר עליו כל אותן צדדים הרעים יחד ויכול להגונק. שורה עליו רוח אחר שאינו נצרך. וישראל צריכים לעורר עליהם רוח קדוש להיות קדושים. להמצא בשלום כעולם הזה ובעולם דבא :

(ג) וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וגי' א"ר חייא תא חזי דהא חילנא לא עביד פירין אלל בארעא. וארעא אפיקת להון ואחוי סהוה חיבא לעלמא. וארעא לא עבדא פירין אלל מנו חילא אחרא דעלה כמה דנוקבא לא עבדא פירין אלל מינו חילא דדכורא. והאי חיבא לא אשתליס באשלמותא עד תלת שני. וחילא לא אסתקדא עליה לעילא עד דאשתליס. בטר דאשתליס אסתקדא עליה חילא וארעא אסתקנת ביה. דהא עד תלת שנין ארעא לא אסתקנת ביה ולא אסתבמת עמיס. בטר דאשתליס ואתתקנו כהדא כדון הוא שלימותא. תא חזי נוקבא עד ג' זמנין דאשתבצרת חיבא דמעסא לא אשתליס בטר ג' עידואן נוקבא אסתקנת ביה חיבא ואתבסמו כהדא. כדון האי חיבא שלימו דכלא וספירו דכלא לוי התרעי מכלהו דאיהו תליתאס לאמיס דאסתקנת ביה והתבסמת ביהדיס. אוף הכי חיבא בטר דנסיק עד ג' שנין לא אית ליה חילא לעילא. דהא כדון אשתלס בשולא דיליס. בטר ג' שנין אסתקד עליה חילא עלאה לעילא. ובשנה הרביעית יסיס כל פרוי קדש הלולים מאי קדש הלולים. תישבחו לשבחא ליה לקב"ה. רוא דמלה דבשנה הרביעית מודונת כנסת ישראל בקב"ה. והלולא וחדוה אשתכח. דכתיב קדש הלולים. כלולא וחדוה צווגא חדא [יד] ותנינן מאן שנה הרביעית. דא כנסת ישראל דאיהו קיימא רביעאה לכורסיה [טו] וכלא חד. דהא כדון קב"ה מודונג דס בכנסת ישראל. וכדון היא קדש. והלולא קדישא אשתכח וכדון חילין אשתמן על עלמא על כל מלס ומלס כדקא חזי ליה. מכאן ונהלאה מתבצכאן כלסו ושרי למיכל. דהא כלסו בשלימותא דעילא ותתא. ועד לא אשתליס בכלא מתתא ומעילא אסיר למיכל מניס. ומאן דאכיל מניס כמאן דלית ליה חולקא בקב"ה ובכנסת ישראל. דהא סהוה חיבא בלא רשותא עלאה קדישא קיימא. דלא שארי עליה עד דישתלס. וכלא רשותא תתאה. דהא לא אסתבמת חילא דארעא ביה. והאי דאכיל מניס אחוי גרמיס דלית ליה חולקא קדישא לעילא ותתא. ואי צריך עליה צרכה לצטלה אחיי דהא קב"ה עד כאן לא שריא עליו ולית ביה חולקא קדישא. רחמנא לישזבן מאינון דלא משגימין ביקרא דמאריהון :

(ג) וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וגי'. א"ר חייא בוא וראה שהרי העץ אין עושה פירות אלא בארץ. והארץ תוציאם ותראה אותן הפירות לעולם. והארץ אינה עושה פירות אלא מתוך כח אחר שעליה. כמו שנקבה אינה עושה תולדות אלא מתוך כח הזכר. ואותן הפירות אין מושלמים בשלמות עד שלש שנים. ולא נפקד עליהם הכח שלמעלה עד השתלמותם. לאחר השתלמותם נפקד עליהם הכח והארץ מתקנת בהם. שהרי עד שלש שנים הארץ אינה מתקנת בהם ואינה נמתקת עמהם. לאחר שנשלמו ונתתקנו יחד או היא שלמות. בוא וראה שהנקבה עד שמתעברת ג' פעמים פרי בטנה לא נשתלמו. אחר עיבורה הג' נתתקנת הנקבה בעיבור הזה ונמתקים ביחד. או ולד הזה הוא שלמות הכל ויופי של רבץ. לוי נבחר מכל השבטים שהוא שלישי לאמו שנתקנה בו ונמתקה עמו. כמו כן פרי הארץ לאחר שיוצאים עד ג' שנים אין להם עוד הכח שלמעלה. שהרי או נבחר הביטול שלהם. אחר ג' שנים נפקד עליהם כח העליון למעלה. ובשנה הרביעית יהיה כל פרוי קדש הלולים. מהו קדש הלויים. תשבחות לשבח לו להקב"ה. סוד הדבר שבשנה הרביעית מודונת שכנית עוון בהקב"ה. והלל ושמחה נמצא. שכתוב קדש הלולים. הלל ושמחה ביום אחד [יד] ולמדנו מי הוא שנה הרביעית. זו מדה מלכותו שהוא קיימת רביעי בהבטא [טו] והכל אחד. שהרי או הקב"ה מודונת בה בשכינה הקדושה. ואו היא קדש והלל קדושה נמצאת. ואו כחות הקדושים נחמנים על העולם. על כל דבר ודבר כראוי לו. מכאן ולהלאה מתבצכים כלם ומותר לאכול. שהרי כלם נמצאים בשלמות שלמעלה ושלמטה. וטרם שנשלמים בכל מלמטה ומלמעלה אסור לאכול מהם. ומי שאוכל מהם הוא כמי שאין לו חלק בהקב"ה ובהשכינה הקדושה. שהרי אותן הפירות בלי רשות עליונה הקדושה נמצאים. שאינה שורה עליהם עד השתלמותם. ובלי רשות התחתונה. שהרי לא נמתק כח הארץ בהם. וזה שאוכל מהם מראה בעצמו שאין לו חלק קדוש למעלה ולמטה. ואם מברך עליהם ברכה לבטלה היא. שהרי הקב"ה עוד לא השרה כחו עליהם. ואין בהם חלק הקדוש. הרחמן יצילנו מאלה שאין משגיחים בכבוד רבונם :

מראה בקובות א' דף טו. ט עס.

דיו הזתר

[יד] הלל ושמחה מרסו על הודונות תפארת עם מלכות קב"ה ושכינתיה. כי שמחה מורה על השם הוי"ה ב"ה הנרסו בר"ת ישמחו השמים ויתגל ה' ארץ. והלל בניג' השם ארני שהוא במלכות. ובנותו שאבילת הפירות בשנה הרביעית כהלל ושמחה ותשבחות גורסת יחוד קב"ה ושכינתיה: [טו] כירוע שהאבות הן הם המרכבת. וד' רגלי הבטא הם אברהם יצחק יעקב ודוד שהוא כבתי' מלכות :

(א) לא תאכלי על הדם לא תנחשו ולא תעוננו. א"ר שמעון מקרא זה נתבאר. וסוד הדבר כל מי שאוכל בלי תפלה שאינו מתפלל על דמו קודם שיאכל חשוב הוא כמנחש ומעונן. לפי שכליליה עולה הנשמה להביט בסוד כבוד העליון. כל אחד ואחד כפי הראוי לו. ונשאר האדם בכח ההוא שמתפשט בתוך הדם כדי שיתקיים הגוף. וע"כ הוא מועם פעם מיתה. שהרי צד המוטאה שולט על הגוף שנמצא בלי נשמה. וכאשר נתעורר האדם אע"פ שעוסק בתורה נשמתו אינה עומדת במקומה. ואינה שולטת באדם. אלא כח הדם בלבדו שנקרא נפש. אותו הכח שמתפשט בהדם תמיד. וזו נתבאר. וכאשר מתפלל האדם התפלה של עבודת רבונו. או נתישב כח הדם במקומו. ונתגבר כח הנשמה ומתישבת על המקום ההוא. ואז נשלם האדם לפני רבונו כמי שנצרך. הנפש מתישבת למטה וסוד ענין הנשמה למעלה. וע"כ זה שמתפלל תפלתו קודם האכילה גופו קיים כמו שנצרך. ונשמרת תעלה על מקום מושבה כמו שנצרך. ואם אוכל מטרם שמתפלל תפלתו שאין כח הדם נתישב על מקומו. הרי הוא כמנחש ומעונן. לפי שזהו דרך הנחש להעלות לצד המוטאה ולרשפי צד הקדושה. ומפני מה נקרא זה האיש שעמלו בצד ההוא מנחש. מפני שעמל בנחש ההוא להגביר כחו שיתחזק. וזהו כמי שעובד לאלהים אחרים. וכן זה עובר לאיתו הכח של הדם. ואינו עובר להקב"ה לרגביו צד הנשמה צד הקדושה. מעונן נקרא. לפי שעמלו בעון ואינו עמל בזכות. אם תשאל הרי מצאת נו"ן באמצע. כך הוא בודאי שהרי אין יכולים לשייט בצד הטימאה ההוא. עד שנתערב בו ערבוב מצד הקדושה כמו חוט דק אחד. מי שרוצה לחזק השקר יערבב בו דבר אמת כדי שיתקיים שקר ההוא. וכאשר עון דבר שקר הוא. כדי שיתקיים השקר מכניסים בו דבר אמת. וזו היא נו"ן. בזה מחזקים לשקר ההוא. ומי שאינו מתפלל תפלתו לפני הקב"ה קודם שיאכל על דמו הרי הוא כמנחש ומעונן.

(ב) למד ר' אבא כתוב (ג) דינו לבקר משפט. וכי רק לבקר ולא בכל היום. אלא לבקר. קודם שיאכלו הדיינים יקודם שישתו. שכל מי הדין רין לאחר שאכל ושתה אינו דיין אמת [פז] שכתוב לא תאכלו על הדם. מהו על הדם. אזהרה לדיינים שלא יאכלו קודם שידונו הדין. שכל מי הדין רין לאחר שאכל ושתה כאלו מחייב דמו של חברו לאחר. שהרי דמו ממש הוא נותן לאחר. זה במסמון. כל שכן בדיני נפשות. שצריכים הדיינים להשט"ר שלא ידונו הדין אלא קודם שיאכלו וישתו. וע"ז כתוב דינו לבקר משפט. וכתוב (ד) אני ה' עשה חסד ומשפט וצדקה בארץ כי באלה הפצתי נאם ה' :

(א) לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו. א"ר שמעון סאי קרא אוקומס ורזא דמלש האי מאן דלכיל בלא ללותא דיליי קודם דלכיל על דמיה. שקיל איכו כמנחש ומעונן בגין דכליליא נשמתא סלקת למחמי ברזא דיקירא עלאה כל חד ומד כמה דאתחוי ליה. ואשתאר בר נש בהסוה חילא דאתפשט גו דמא לאתקיימא גופא. וע"ד פעיס שטמא דמותא. דהא סמרא אחרא שליט על אחר דקיימא בלא נשמתא. וכד התערב צ"ג אע"ג דאשתדל באורייתא סאי נשמתא לא אתקיימת באתרא ולא שלטא זיה צבר נש. בר חילא דדמא בלחודוי דאקרי נפש. סה"ל דאתפשטא בדמא דתיר. והא אוקימנא וכד יגלי צ"ג ללותא דפלחנא דמאריס. כדין מתישבה חילא דדמא באתריס ואתגבר חילא דנשמתא אתישבה על ההוא אחר. וכדין בר נש אשתליס קמי מאריס כמה דאלטרין נפש לתתא ורזא דמלש דנשמתא לעילא וע"ד מאן דללי ללותא עד לא ייכול קאים גרמיה כמה דאלטרין. וסלקא נשמתא על אחר מותשבה כמה דאלטרין ואי חילי עד לא ללי ללותיה לאתישבה דמא על אתריס. הא איכו כמנחש ומעונן. בגין דהא איכו ארחיה דמנחש לסלקא לסמרא אחרא ולמאכא סמרא דקדושה ואמאי אקרי סאי צ"ג דאשתדל בהסוה סמרא מנחש. על דאשתדל בהסוה נחש לאתקפא חיליה לאתגברא וזא איכו כמאן דפלח לאלהים אחרים. וכן סאי פלח להסוה חילא דדמא ולא פלח ליה לקב"ה לאתקפא סמרא דנשמתא סמרא דקדושה מעונן על דאשתדל בחובה ולא אשתדל בזכו ואי תימא סאי קיימא מ"ן בחלנעיתא סאי הוא ודאי דהא לא יכלין לשלמא בהסוה סמרא אחרא עד דאתערבי זיה עירובא דסמרא קדושה בחושא חד דקיק. מאן דזעי לקיימא סמרא יערב זיה זילא דקשוס בגין דיתקיים סמרא סמרא. וע"ד עון מלש דסקר איכו. ובגין לקיימא ליה עאלין צ"ג מלש דקשוס. וזא איכו נו"ן. דא מקיימי להסוה סמרא. ומאן דלא ללי ללותא לקמי קב"ה עד לא ייכול על דמיה כמנחש ומעונן איכו :

(ב) תאנא ר' אבה כתיב (ג) דינו לבקר משפט. וכי לבקר ולא בכל יומא. אלא לבקר עד דלא ייכלון דיינין ועד לא ישתון דכל מאן דדאין דינא בטר דלכל ושתה לאו דיינא דקשוס איכו [פז] דכתיב לא תאכלו על הדם. מהו על הדם. אזהרה לדיינים שלא יאכלו קודם שידונו דינא דכל מאן דדאין דינא בטר דלכלי ושתה כאלו חייב דמא דחבריה לאחרא. דהא דמיה ממש ייבז לאחרא. סאי בממונא. כל שכן דיני נפשות. דזעי דיני נפשות לאתמרא דלא למידן דינא חלא קודם דהכלו ושפן ועל דא כתיב דינו לבקר משפט. וכתיב (ד) אני ה' עשה חסד ומשפט ולדקא בארץ כי באלה הפצתי נאם ה' :

(א) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן. א"ר יוסי סאי קרא חיה לאתערא זיה. מפני שיבה סתם. זא שיבה דאורייתא. תקום דזעי צ"ג למיקס מקמי ספר תורה. וסאי רב המונא סבא כד הוה חמי ספר תורה הוה קס מקמיה ואמר מפני שיבה תקום. כגונא דא זעי צ"ג למיקס מקמיה דתלמיד חכם. בגין דליהו קאים בדיוקנא קדישא

(א) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן. א"ר יוסי מקרא זה יש לעיין בו. מפני שיבה סתם. זו שיבת התורה. תקום. שצריך האדם לקום מפני ספר תורה. וכך עשה רב המונא הזקן כשהיה רואה ספר תורה עמד מלפניה ואמר מפני שיבה תקום. כמו כן צריך כל אדם לקום מפני תלמיד חכם. לפי שהוא קיים ברמות הקדושה

מראה מקומות (א) ויקהל דטו (ב) משפטים קכג (ג) ימיס כ"א (ד) ימיס' ט' (ה) טז טז

זיו הזהר

[טז] עד שעה ששית שהיא זמן סעודה לת"ח מחויב הדיין לישוב ולדון. ומבאן ואילך רשות. מסכת שבת דף י"ד. ובה"מ סי' ה' סקיף ג:

קדושה העליונה, והוא רמז לכהן העליון, שכתוב והדרת פני זקן, הנמצא בעולם [יז] א"ר שמעון מכאן רמז לתורה שבכתב ורמז לתורה שבעל פה [יח] עוד למדס שמקרא זה לדרשה הוא בא, מפני שיבה תקום, כמו שדרשו בזה החברים, אזהרה לכל אדם כי טרם שיתעלה בשיבה ירא לקום בקיום טוב בעולם, מפני שכך הוא יפה לו, אבל לסוף ימיו אין זה שבוה של אדם כל כך כשהוא זקן ואינו יכול לעשות רע, אלא שבה ילו בעוד הוא בתקפו והוא איש טוב, ושמה המלך הכריו ואמר (ח) גם במעלליו יתנכר נער וגו', כרמיון זה כתוב (ט) וזכור את בוראך בימי בחרותיך;

(ג) והתקדשתם והייתם קדושים וגו', א"ר יצחק זכאים הם הצדיקים שיש להם חלק עליון בהקב"ה, חלק קדוש בקדושת המלך, לפי שהם מקדשים עצמם בקדושת רבונם, וכל מי שמקדש עצמו הקב"ה מקדש לו, שכתוב והתקדשתם והייתם קדושים, אדם המקדש עצמו מלמטה מקדשין לו מלמעלה, וכאשר מתקדש האדם בקדושת רבונו מנחילין לו נשמה קדושה נחלת הקב"ה ושכינת עונו, ואז הוא נוחל הכל, והם נקראים בניי להקב"ה, כמו שכתוב בניי אתם לה' אלהיכם, (ד) רבי יוסי אמר והתקדשתם והייתם קדושים, מי שמקדש עצמו מלמטה מקדשין לו מלמעלה, מי שמטמא עצמו מלמטה מטמאים לו מלמעלה, מקדשין לו מלמעלה זה מובן, שהרי קדושת רבונו שורה עליו, אבל מטמאים לו, מאיזה מקום, ואם תאמר מלמעלה, וכי טמאה שורה למעלה, א"ר חייא והו שלמדנו בעשיה שלמטה נתעורר עשיה למעלה, אם העשיה שלמטה היא בקדושה, נתעורר קדושה למעלה ובאה ושורה עליו ונתקדש בה, ואם הוא נטמא למטה, נתעורר רוח טמא למעלה ובא ושורה עליו ונטמא בו, שהרי בהעשיה תולה הדבר, שאין לך טוב ורע קדושה וטמאה שאין להם עיקר ושורש למעלה, ובהעשיה שלמטה נתעורר עשיה שלמעלה, מה שתולה בהעשיה נתעורר למעלה ע"י עשיה והפעולה אחר, זה ומה שתולה ברבור נתעורר ע"י דבור, כשנגזר ברבור למטה נתעורר בן למעלה, ואם תשאל מה נתעורר ברבור, אלא כך כתוב (ה) ודבר דבר, זה הדבור מעורר ברבור אחר למעלה שנקרא דבר, (ו) דבר ה' אשר יהיה, (ז) ודבר ה' יהיה יקר, ברבר ה' שמים נעשו [יט] והרי למדנו שזה הדבור עולה ובוקע ריקעים עד שנתישב במקומו, ומעורר מה שצריך לעורר, אם טוב טוב, אם רע רע, וע"ז כתוב ונשמרת מכל דבר רע;

סתרי תורה

(ח) והתקדשתם והייתם קדושים, למדנו שכל עניני העולם הולכים אחר מחשבה והרדור, וע"כ כתוב והתקדשתם והייתם קדושים, לפי שכל קדושות שבעולם יש להוציא ולהמשיך בהרדור טוב, מי שמטמא עצמו ברדור רע בשבא לרדודו באשתו, ומשים רצונו ומחשבתו כאשה אחרת, ימריע ורע בהרדור אחר, זה הוא המהליך מרגנות עליונות שלמעלה, מדרגת קדושה בשביע

מראה מקומות ט פשלי כ' ט קהלת י"ב ג ויקרא כד (ד) לו לא, (ה) ישע"י נ"ח (ו) סו"ט א' (ז) ב"ר"ה א' ג' (ח) י"א ק"ה.

קדושה עלאה, ורמז לכהנה עלאה, דכתיב וסדרת פני זקן להשתכח בעלמא [יז] א"ר שמעון מכאן רמז לתורה שבכתב ורמז לתורה שבעל פה [יח] תו תנינ האי קרא לדרשא הוא דאתא מפני שיבה תקום, כמה דאתער ציה הצריא אזכר ליה לבר נש עד לא יסתלק בסיבותא דיקים בקיומא עבא בעלמא בגין דרין הוא סדורא ליה, אבל לסוף יומי לית שבתא ליה לבר נש כל כך כד איבו סיב ולא יכול למהוי ציט, אלא שבתא דיליה כד איבו בתוקפיה ואיבו עב, ושמה מלכא לזוח ואמר (ח) גם במעלליו יתנכר נער וגו', כנוונא דא כתיב (ט) וזכור את בוראך בימי בחרותיך;

(ג) והתקדשתם והייתם קדושים וגו', א"ר יצחק זכאין היטון לדיקא דאית בן חולקא עלאה בקב"ה חולקה קדושה בקדושי דמלכא, בגין דחיטון מקדשי גרמייבו בקדושי דמאריהון, וכל מאן דאתקדש קב"ה מקדש ליה, דכתיב והתקדשתם והייתם קדושים, בר נש מקדש גרמיה מלרע מקדשין ליה מלעילא, וכד אתקדש בר נש בקדושה דמאריה יתמין ליה נשמתא קדישא אחסנא דקב"ה וכנסת ישראל, וכדין ירית כלא, והלין אקרון בגין לקב"ה כמה דכתיב ציט אתם לה' אלהיכם (ד) רבי יוסי אמר והתקדשתם והייתם קדושים, זאן דמקדש גרמיה מלרע מקדשין ליה מלעילא, מאן דמסאיב גרמיה מלרע מסאיבין ליה מלעילא מקדשין ליה מלעילא יאות דהא קדושה דמאריה שריא עליה, אבל מסאיבין ליה מאן אתר, ואי תימא מלעילא, וכי מסאיביתא שריא לעילא א"ר חייא היינו דתינן בעובדא דלתתא חתער עובדא לעילא אי עובדא דלתתא היא בקדושה, אתער קדושה לעילא יאתי ושריא עליה ואתקדש ציט, ואי איבו אסתאב לתתא חתער רוח מסאיביתא לעילא ואתי ושריא עליה ואסתאב ציט דהא בעובדא תליא מלתא, דהא לית לך עב זביט קדושה ומסאיביתא דלית ליה עקרא ושרשא לעילא, ובעובדא דלתתא חתער עובדא דלעילא, מאי דתליא בעובדא חתער לעילא בעובדא ואתעביד עובדא, ומאי דתליא במלין חתער במלין, כד חתגזר במלה לתתא חתער הכי לעילא, ואי תימא מלה מאי חתער, אלא הכי כתיב (ה) ודבר דבר, האי דבור חתער מלה אחרא לעילא דלקרי דבר, (ו) דבר ה' אשר יהיה, (ז) ודבר ה' יהיה יקר, דדבר ה' שמים נעשו [יט] והא תנינ דהאי מלה סלקא ובקע ריקעין עד דלתישבא דל דבוכתיה, ואתער מה דאתער, אי עב עב, אי ציט ציט, ועל דא כתיב וכשמרת מכל דבר רע;

סתרי תורה

(ח) והתקדשתם והייתם קדושים, תאלא כל מלין דעלמין זולין בתר מחשבה וסרסורא, וע"ד כתיב והתקדשתם והייתם קדושים, בגין דכל קדושין דעלמא חפיק ומשיך בסרסורא עבא, מאן דאסתאב בסרסורא ציטא כד אחי לאזדוגא באתמיה וסוי רעומיה זכרסורא באתמא אחרא, ורע זרעא בסרסורא אחרא, דא הוא דאהליף דרגין עלאין דלעילא, דרגא דקדושה בגין

זיו הזהר

פ"ד פ"ד ע"ד שאמר אין לך אלא שופט שבימך: [יח] פ"י שיבה זו ספר התורה, היינו תורה שבכתב ופ"י זקן, אין זקן, א"א מי שנטמא וחינו חכמת תורה שבע"פ: [יט] ענין הרבור הוא בספירת מלכות.

בשביל מדרגת המומאה. וכמו שמחשבתו עשתה חלופין למטה. אף כך עשתה חלופין למעלה. וכמו שהגוף של זה הבן הנוצ'ר נקרא בן תמורה. אף כך בהגשש בן המורה נקרא. שהרי לא המשיך המשכה קדושה במחשבה זו. ונפש שלו נתחלפה במדרגה אחרת שהרי ודאי שהרצון והמחשבה ממשכת המשכה ועושה פעולה בכל מה שנצרך. וע"כ בתפלה נצרך רצון ומחשבה לכוון. וכן בכל אותן עבודות של הקב"ה הרצון והמחשבה עושה פעולה וממשיך המשכה בכל מה שנצרך. ע"כ ס"ת :

(א) ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא וגו'. למדנו שאחר שנמלקו קין והבל הודו אדם לאשתו. ונתלבש ברוח אחר והוליד את שת. מכאן נתיחסו רורות הצדיקים בעולם. והרבה הקב"ה חסד בעולם. ועם כל אחר נולדה נקבה עמו שיתשב העולם כדמיון שלמעלה. והרי ביארו החברים במדרות המשכה שכתוב ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא. חסד הוא ודאי. ולאחר שהתחיל החסד נועץ ושרשים יצאו מלמטה למעלה ונתפשטו ענפים. אז נתגדל הענף ובא להתחבר בזיון אחד עם העץ [כ] זה היה בתחלה. זה היה בהתיסדות העולם. לפי שכתוב (ג) כי אמרתו עולם חסד יבנה. אבל מכאן ולהלאה הקרוב נתרקק. והאנשים הנמצאים באיסור זה ונכרתו לעיני בני עמם :

(ג) והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבריל אתכם מן העמים להיות לי. א"ר אבא רואה אני אותן באי העולם שאין משיגים ואין יודעים בכבוד רבונם. כתוב בהם בישראל והייתם לי קדושים וגו' ואבריל אתכם מן העמים להיות לי. אם הם מתרחקים איה הוא קדושה שלהם. הרי הרצון שלהם נתרקק ממני. והכתוב מכריז ואומר (ד) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין. במה נבדלים אנשים מסוס ופרד. בקדושת עצמם. להמצא שלמים ומצוינים מכל. וע"כ זיוג האנשים הוא בזמנים ידועים לכוון הרצון להתרבה בו בהקב"ה. והרי העירו החברים שבחצות הלילה נכנס הקב"ה בן העדן להתעשע עם הצדיקים. וכנסת ישראל משבחת להקב"ה. והיא עת רצון להתרבה בהם. לומדי התורה משהתפתח בה כנסת ישראל לשבח למלך הקדוש ועוסקים בתורה. ולשאר אנשים או עת רצון להתקדש בקדושת הקב"ה [כא] ולכוון הרצון להתרבה בו. ואותן החברים לומדי התורה עונתם היא בשעה שזיוג אחר נמצא [כב] וזה היא משבת לשבת. לכוון הרצון להרבה בו בהקב"ה ובשכינת עזו. שהיא עת רצון שמתברכים בלם. עליונים ותחתונים. ואם האנשים מתרחקים מרקב"ה ומתנהגים כבהמות. איה היא קדושה שלהם להמצא קדושים. איה הן נפשות הקדושות שממשיכים מלמעלה. ושלמה המלך מכריז ואומר (ה) גם בלא דעת נפש לא טוב ואין ברלים חוטא. גם בלא דעת. מי הוא דעת. זה הקב"ה. נפש לא טוב. אותה הנפש שהם ממשיכים בזיוגם לא טוב. שהרי מן צד המומאה נמשך עליהם נפשות שאין להן טוב. לפי שאין מכונים לבם להקב"ה. מי שמתלרב ביצר הרע בלי רצון וכונת הלב להקב"ה. הוא ממשיך נפש מצד של יצר הרע שאין

בגין דרגא דמסאבא. וכמה דהרהורא דליה עבד חלופין לתתא. אוף הכי עבד חלופין לעילא. וכמה דגופא דהאי ברא דיליוד אקרי בן תמורה. אוף הכי צנפשא בן תמורה אקרי. דהא לא משך משיכו קדישא צהאי הרהורא. וכפשא דליה אתחלף צדגא אחרא. דהא ודאי דרעותא ומחשבה משיך משיכו ועבד עובדא בכל מה דאלטרין. וע"ד צללותא אלטרין רעותא והרהורא לכוונא. וכן בכל אינון פולחין דקב"ה הרהורא ומחשבה עבד עובדא ומשיך משיכו בכל מה דאלטרין. ע"כ ס"ת :

(א) ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא וגו' תאנא בחר דלמלקו קין והבל אתהדר אדם לאשתיה. ואתלבש ברוחא אחרא ויליוד לשת. מכאן אתיחסו דרי דלדיקא בעלמא. ואסגי קב"ה חסד בעלמא ויכל חד לחילידיה נוקבא עמייה לאחשיבא עלמא כנוונא דלעילא. והא אוקימו חבריה בסתמאה דמתניין דכתיב ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא חסד הוא ודאי. ובחר דשאריו חסד גועין ושרשין נפקן מתחות לעילא ואתפרשאן ענפין. כדון ענפא אסגי ודאי לאתחברא בזיוגא חד בצילנא [כ] האי בקדמיתא. האי באחיסדא דעלמא. בגין דכתיב (ג) כי אמרתו עולם חסד יבנה. אבל מכאן ולהלאה קריבא אתרחק. ובני נשא דישתכחון ביש וכרתו לעיני בני עמם :

(ג) והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבריל אתכם מן העמים להיות לי. א"ר אבא רואה אני אותן באי העולם שאין משיגים ואין יודעים בכבוד רבונם. כתוב בהם בישראל והייתם לי קדושים וגו' ואבריל אתכם מן העמים להיות לי. אי אינון מתרחקין אן הוא קדושה דילכו. הא רעותא דילכו אתרחקת מניה. וקרא אכריז ואמר (ד) אל תהיו כסוס כפרד אין הבין. במאי אתפרשאן בני נשא מסוס ופרד. בקדושה דגרמייהו. לאשתכחא שלימין ורשימין מכלא. וע"ד זיוגא דבני נשא הוא בזמין ידועין לכוונא רעותא לאתדבקא ביה בקב"ה. והא אתערו חבריה דבפלגות ליליא קב"ה עאל בגנתא דעדן לאשתעשע עם הצדיקים. וכנסת ישראל משבחת ליה לקב"ה. והיא שעתא דרעותא לאתדבקא ביה. חבריה למשדלי בצוריותא משתתפי בה כנסת ישראל לשבחא למלכא קדישא ואתעסקין בצוריותא. ושאר בני נשא כדון עידן רעותא לאתקדשא בקדושת דקב"ה [כא] ולכוונא רעותא לאתדבקא ביה. ואינון חבריה למשדלי בצוריותא זיוגא דילכו נשעתא דזיוגא אחרא אשתכח [כב] והאי אישו משבת לשבת לכוונא רעותא לאתדבקא ביה בקב"ה ובכנסת ישראל. דהוא עידן רעותא דמתברכאן כלהו. עלאי ותתאי. ואי בני נשא אתרחקו מניה ועבדן כבעירי אן הוא קדושה דילכו לאשתכחא קדישין. אן אינון נפשאן קדישין דמשיכו זעילא. ושלמה מלכא לווה ואמר (ה) גם בלא דעת נפש לא טוב ואין ברלים חוטא. גם בלא דעת. מאן הוא דעת. דא קב"ה. נפש לא טוב. דא היא נפש דאינון משיכו צעודייהו ליה טוב. דהא מסקרא אחרא אתמשכלן עליהו נפשתא דלאו איכו טוב. בגין דלא מכווני לבייהו לקב"ה. מאן דאתלהיס ביצר הרע בלא רעותא וכוונא דלכא לקב"ה. מסקרא דיליס' דאתשך

מראה כקומות (א) דף ע"ג. (ב) תליס פ"ט (ג) דף מט (ד) תליס ל"ב (ה) משלי י"ט

זו הזוהר

[כ] הענף זן ספירת המלכות. העץ זה עץ החיים ספירת התפארת שניהם נקראים ברא וברתא. היינו אח ואחות : [כא] פוי להתקדש בזיוג לכוון לשם שמים בקדושה וטהרה לגרום הודוונת הספירות של בחינת דוכרא עם מרת המלכות עלמא דנוקבא : [כב] היינו בשבח קודש שאו זמן עליית העולמות והודוונת הספירות זה כזאת בהתעלות לגבוה שעל גבוה :

שאין היא טוב. ואין כרגלים חומא. מי שהוא אין ורחה השעה בלי רצון הקדוש. חומא הוא. חומא ודאי בכל. (א) וכאים הם ישראל שהקב"ה נהן להם תורת אמת. תורה של האמונה. ואורח אותם מכל שאר עמים עכו"ם. שכתוב (ב) אהבתי אתכם אמר ה'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

אתמך עליה נפשא דלאי סוב ואך ברגלים חומא. מאן דליהואך ודחי שעתא בלא רעותא קדישא. חומא איבו. חומא ודאי בכלא. (א) זכאין אינון ישראל דקב"ה יסיב לכו אורייתא דקשום. אורייתא דמסימנותא. וריחס לכו מכל שאר עמין עכו"ם. דכתיב (ב) אהבתי אתכם אמר ה'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

פרשת אמור

(ג) ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים וגו'. א"ר יוסי מה ענין לזה אחר זה. שכתוב למעלה ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעוני מות יומתו. ונסמך לו אמור אל הכהנים. אלא כיון שהזהיר להם לישראל לקדש אותם בכל. הזהיר להם לכהנים לקדשם וכן ללויים. לכהנים מניין. שכתוב אמור אל הכהנים. ללויים מניין. שכתוב (ד) ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם. כשביל שיהיו נמצאים כלם קדושים וטהורים. אמור אל הכהנים בני אהרן. למה נכתב כאן בני אהרן. האם לא ידענו שבני אהרן הם. אלא בני אהרן ולא בני לוי. כי אהרן הוא ראשון כל הכהנים שבעולם. שבו בחד הקב"ה מכלם כשביל לעשות שלום בעולם. ולפי שאהרן העליון ריכזו לזה. שכל ימיו של אהרן היה עמל להרבות שלום בעולם. ולבעבור שכך דרכו העלה אותו הקב"ה לזה שיבוא שלום במליא שלמעלה. ולפיכך כתוב אמור אל הכהנים בני אהרן. (ה) ר' יצחק אמר אמור אל הכהנים בלחש. כמו שכל עבודת הכהנים בלחש כך האמירה להם בלחש. אמור ואמרת. פעם אחד ושני פעמים. להזהירם על קדושתם כשביל שלא יסמאו. כי מי שמשמש במקום קדוש צריך להמצא קדוש בכל. הכהן שעומד לפניה כרמין שלמעלה צריך להמצא בקדושה יותר מכלם. לנפש לא ויפא. כי גוף בלי רוח מפא הוא ושורה עליו רוח המומאה. שהרי השתוקקת של רוחות המומאה היא לנופות של ישראל. לפי שהורק מהם רוח הקדוש. ובכלי של קדושה באים להתחבר. והכהנים שהם קדושים קדושה על קדושה אין צריכים להמטא כלל. לפי שכתוב כי נוד אלהיו על ראשו. וכתוב כי שמן משחת אלהיו עליו אני ה'. והוא עומד למטה כרמין שלמעלה :

(ג) ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים וגו'. א"ר יוסי מאי שעתא דא לקבל דא. דכתיב לעילא ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעוני מות יומתו. וסמך ליה אמור אל הכהנים. אלא כיון דאזכר לכו לישראל לקדש לכו בכלא. אזכר לכו לכהני לקדש לון וכן ללויים. לכהני מניין. דכתיב אמור אל הכהנים. ללואי מניין. דכתיב (ד) ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם. בגין דיסתכחון כללו זכאין קדישין דכין. אמור אל הכהנים בני אהרן. מאי שעתא כהא בני אהרן. וכי לא ידענא דבני אהרן ניכו. אלא בני אהרן ולא בני לוי. דאהרן הוא שירותא דכל כהני דעלמא. דביה אתרעי קב"ה מכלא בגין למעבד שלמא בעלמא. ובגין דאהרן ארחוי סליקו ליה להאי. דכל יומיו דאהרן הוה משתדל לאסגאש שלמא בעלמא. ובגין דארחוי כך סליק ליה קב"ה להאי לוימיל שלמא בפמליא דעילא. ובגין כך אמור אל הכהנים בני אהרן (ה) ר' יצחק אמר אמור אל הכהנים בלחשו. כמה דכל עובדיהון דכהני בלחשו כך אמירה דלכון בלחשו. אמור ואמרת. זמנא חד ותרין זמנין. לאזכרא לכו על קדושייהו בגין דלא יסתאבון. דמאן דמשזש באתר קדישא ה"עיה דיסתכחא קדישא בכלא. כהנה דקאים לתתא כנונא לעילא אלטרין לאסתכחא בקדושה יתיר מכלא. לנפש לא יסתא. דגופא בלא רוחא מסאבא הוא וסתרי עליה רוח סאבא דהא תיאובתא דרוחי מסאבא לגבי גופייהו דישראל איבו. בגין דאתרק מנייהו רוחא קדישא ובמנה קדושה אמין לאסתכחא. וכהני דאינון קדישין קדושתא על קדושתא לא בעיין לאסתכחא כלל. בגין דכתיב כי נוד אלהיו על ראשו. וכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו אני ה'. והוא כנונא דלעילא קאים לתתא :

(ו) ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וגו'. ר' אבא פתח (ז) מי זה בא מאדום המון בגדים מבצרה וגו'. מי זה בא מאדום. עתיד הקב"ה ללבוש בגדי נקמה על אדום שהחריבו ביתו ושדפו היכלו והגלו לבנת ישראל בין האומות. ויעשה בהם נקמת עולם. עד שיהיו נמצאים כל הדורים שבעולם מלאים מדרוני העמים. ולקרויא כל עוף השמים עליהם. וכל היות השרה יזוני מהם שנים עשר חודש. ועופות השמים שבע שנים. עד שלא תוכל הארץ לסביל באשם. זש"כ (ח) כי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום. עד שאיתן הבגדים ותגאלו. זש"כ וכל מלבושי אנאלתי. וכל כך למה. שכתוב ושאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש. שאין

(ו) ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וגו'. ר' אבא פתח (ז) מי זה בא מאדום המון בגדים מבצרה וגו'. מי זה בא מאדום. זמין קב"ה ללבשא לבושי נוקמא על אדום דאחריבו ביתיה ואוקידו היכליה וגלו לבנתם ישראל ביני עממיה. ולמעבד לכון נוקמת עלמין. עד דיסתכחון כל שורין מסורי עלמא מליין מקסולי עמין. ולמקרי לכל עופא דשמיא עלייהו. וכל חיות צרא יתזוני מנייהו תריסר ירחי. ועופא דשמיא שבע שנין. עד דלא מסבל ארעא ניוולא דידהו. ה"כ (ח) כי זבח לה' בצברה וטבח גדול בארץ אדום עד דאינון לבושי יסתאבון. ה"כ וכל מלבושי אנאלתי. וכל כך למה דכתיב ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש. דלא

ומום אין כך. שהקרבן הוא מנחה. וצריכים ישראל לשלח מנחה שלהם להמלך ע"י אדם שלם. שזהו ההיפוך מן צד המומאה. שהרי ביר איש עתי פגום היו שולחים לו המנחה. ככתוב גורל אחד לה' וגורל אחד לעוזרו. כי אלהים אחרים כלם פגומים הם — ע"ב ר"ם :

א) וְלֹא יִחַלל זָרְעוֹ בְעַמּוֹ כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשׁוֹ. בוא וראה כל מי שמוציא זרע רבבולה אינו זוכה לראות פני השכינה ונקרא רע. שכתוב (ג) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע. זה מי שמוציא זרעו בירו או באשה אחרת שאינה כשרה. ואפשר תאמר שאם מוציא זרעו באשתו שאינה ראויה להתעבר נ"כ כך. לא. אלא כמו שאמרנו. וע"כ יבקש האדם מהקב"ה שימזין לו אשה כשרה שלא יפגם זרעו. כי מי שמוציא זרעו באשה שאינה כשרה פגום לו זרעו. וי למי שפגום זרעו. ואם בשאר אנשים כך. בהכרח שעומד למטה כרמיון שלמעלה בקדושה העליונה על אחת כמה וכמה. בעמיו. מהו בעמיו. שהרי כתוב למעלה אלמנה וגרושה וחללה וזנה את אלה לא יקח. וכתוב ולא יחלל זרעו בעמיו. בהן צריך לומר. מהו בעמיו. אלא שדבר זה בזיון בעמיו. פגם בעמיו. ועל כן כתוב כי אם בתולה מעמיו יקח אשה. מעמיו ודאי. הבר כרמיון שלמעלה [ו] כי אני ה' מקדשו. מהו מקדשו. אלא אני הוא זה המקדשו בכל יום. ולפיכך אל יפגם זרעו ולא ימצא בו פגם. שהרי אני ה' מקדשו. שאני רוצה לקדש לו שימצא קדוש בכל. שהקדוש ישתמש על ידי קדוש. (ג) בוא וראה הקב"ה ישתמש על ידי הכהן. וצריך להמצא קדוש כשכא לשמש. ולעבור שהקב"ה ישתמש על ידי הכהן שהוא קדוש. ישתמש הכהן על ידי מהור שנתקדש במדתו. ומי הוא. זה הלוי. וכמו כן איש אחר ישתמש על ידי מהור אחר [ח] כדי שיהיו נמצאים בלם בקדושה לשמש להקב"ה. וכאם הם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. שעליהם כתוב ואכריל אתכם מן העמים להיות לי. כמה נבראים ישראל מכלם בקדושה לשמש להקב"ה. וע"כ והתקדשתם והייתם קדושים בי קדוש אני ה' :

דבר אל אהרן לאמר איש מורעך לדורתם אשר יהיה בו מום לא יקרב וגו'. ר' יצחק אמר לפי שהוא פגום. ומי שהוא פגום אינו ראוי לשמש בקדוש. והרי ביארו שהאיש שנמצא פגום אין שורה עליו קדושת האמונה. וזה הפגם מעיד עליו. כל שכן הכהן שצריך להמצא שלם. שהוא בעל האמונה יותר מכלם. א"ר אלעזר בוא וראה הקב"ה אמר כל איש אשר יהיה בו מום לא יקרב. שהרי קדושה העליונה אינה שורה במקום פגום. כנסת ישראל נקראת שלם כמש"כ ומלכי צדק מלך שלם. וכתוב (ד) ויהי בשלם סכו. ולפיכך אין השכינה שורה אלא במקום שלם. וע"כ כל איש אשר ידיה בו מום לא יקרב. כרמיון זה קרבן אשר בו מום אל יקרב. מה המעם. שכתוב כי לא לרצון יהיה לכם. ואם תשאיר הרי הקב"ה אינו שורה אלא במקום שבור בכלי שבור. שכתוב (ה) ואת רכא ושפל רוח. מקום זה הוא שלם יותר מדב"ל. לפי שמשפיל עצמו

ומום אין כך. דקרבנה דורנה איכו ונריכין ישראל למשלח מנחתה לזהו למלכה על ידא גבר שלים דלויכו דהפוכא דספרא אחרא דהא ציד איש עתי פגום הוו שלחין ליה דורנה דכתיב גורל אחד לה' וגורל אחד לעוזרו דלויכו דלויכו אחרים כלכו פגימין אינון — ע"כ ר"מ

א) וְלֹא יִחַלל זָרְעוֹ בְעַמּוֹ כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשׁוֹ. תא חזי כל מאן דלפיך זרע לבטלה לא זכי למחמי אפי שכינתא וחקרי רע דכתיב (ג) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע. האי מאן דלפיך ליה בדיה או בלחתי התרא דלא כשרא. ואי תימא דלפיך ליה בזהו דלויכו דלויכו דלא מתעברא הכי נמי לא אלה כמה דלחמן. ועל דא יבעי צ"כ מקב"ה דיומין ליה מאנא דכשרא דלא יפגים זרעיה. דמאן דלפיך זרעא במאנא דלא כשרא פגים ליה לזרעיה ווי למאן דפגים זרעיה ומה צשאר בני נשא כך. צכהנא דקאים לתתא כנוונא דלעילא בקדושה על אחת כמה וכמה. בעמיו מהו בעמיו. דהא כתיב לעילא אלמנה וגרושה וחללה וזנה את אלה לא יקח. וכתיב ולא יחלל זרעו בעמיו. בהן מצעי ליה. מהו בעמיו. אלא מלה דא קלנא בעמיו. פגימו בעמיו. ועל דא כתיב כי אם בתולה מעמיו יקח אשה. מעמיו ודאי. כלל כנוונא דלעילא [ו] כי אני ה' מקדשו. מהו מקדשו. אלא אלה הוא ההוא דאיכו מקדש ליה בכל יומא. ובצ"כ לא יפגים זרעיה ולא ישתכח ביה פגימו דהא אני ה' מקדשו. דלגא צבינא לקדשא ליה וישתכח קדישא בכלל דקדישא ישתמש על ידא דקדישא. (ג) תא חזי קב"ה ישתמש על ידא דכהנא וישתמש קדישא כד חזי לשמשא. ובגין דקב"ה ישתמש על ידא דכהנא דלויכו קדישא. ישתמש כהנא על ידא דרכא דהתקדש בדכיותיה ומאי איכו ליואי. חוף הכי צר נש אחרא ישתמש על ידא דרכא אחרא [ח] בגין דישתכחון כלכו בקדושה לשמשא לקב"ה וכלין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי. דעליהו כתיב ואכריל אתכם מן העמים להיות לי. כמה פרישן ישראל מכלל בקדושה לשמשא לקב"ה. הסיך והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה' :

דבר אל אהרן לאמר איש מורעך לדורתם אשר יהיה בו מום לא יקרב וגו'. ר' יצחק אמר בגין דלויכו פגים. ומאן דלויכו פגים לא אחזי לשמשא בקדושה. והא אוקמוס דצ"כ דלשתכח פגים לית ביה מהימנותא. והאי פגימו אסהיד עליה. כל סכן כהנא דבעיא לאשתכחא שלים. מאריה דמהימנותא יתיר מכלל. א"ר אלעזר תא חזי קב"ה אמר כל איש אשר יהיה בו מום לא יקרב. דהא קדושה דלעילא לא שריא באתר פגים. כנסת ישראל חקרי שלם כד"א ומלכי צדק מלך שלם. (ד) ויהי בשלם סכו וכי"כ לא שריא כ"י אלא באתר שלים. וע"כ כל איש אשר יהיה בו מום לא יקרב. כנוונא דא קרבנא דביה מומא לא יתקריב. מאי טעמא. דכתיב כי לא לרצון יהיה לכם. ואי תימא הא קב"ה לא שריא אלא באתר תבירא במאנא תבירא. דכתיב (ה) ואת רכא ישפל רוח. האי אחר שלים יתיר הוא מכלל. בגין דמאיך גרמיה

מראה מקורות א' ד' 5. ב' תלים פ"א ג' ד' 5. ד' תלים פ"א ה' יע"י נ"י

זיו הזהר

מסכת: [ו] מ"י שמרת המלכות נקראת בתולה ישראל ועליה כתוב: נן געול אחותי בלח: [ח] כל איש הגומל ידיו ע"י איש אחר יהיה האחר איש מהור שכבר נטל ידיו:

גרמיה למשרי עליה גאוחא דכלא. גאוחא עלאה. ודא הוא שליס. אבל לא כתיב ואת עור ושבור וחרום ושרוע. אלא ואת דכא ושפל רוח. מאן דחאיך גרמיה קב"ה זקוף ליה. ובג"כ כהנא דקאים לתתא כנוונא דלעילא צעי למחוי שליס יתיר מכלא. ולא יתחוי פגיס. וע"ד אומר לבו לכהני איש מורעך לדורתם אשר יהיה בו מוס לא יקרצ להקריב וגו' :

א אמר אליהם לדתיתם כל איש אשר יקרצ וגו' ושמחתו עליו ונכרתה הנפש ההיא מלפני. א"ר ילחק מהו מלפני אללא דא עלמא דחמי. ההוא דכל חיין קיימין תמן [ט] ד"א דא ליגורא עלאה. נהר דלא פסקין מיזיו לעלמין [י] וכלא חד ודא איבו דנסיל כל עדונין דעלמא דחמי [יא] ומחינו עדונין עלאין תשתלי נפשא דא מחמר דההוא נועם ה' תמן ודא איבו מלפני. **ב** ר' אבה אמר הא אוקימנא דבר נש כד אתגזיר עליה למגרע מהאי עלמא. מההיא שעתא ואילך מתתקנא דוכתא לכשמתא דההוא צ"ג צאתר עלאה ודוכתא לרוח בנתחא דערן ודוכתא לנפש לנייחא ולאתהנאה בשעתא דמשפא ואולא צהאי עלמא ובשבתו ירחי וזמני סלקין לעילא לתהנאה מעדונין עלאין ולנפשא דחייבא דחייבא תלת גוויי עושא חית לבו חית נפש דלית לה נייחא. וחית נפש דאשתלית עם גופא חית נפש דלא תשתלי עם גופא. יתשתלי מאתר עלאה נפש דלית לה נייחא. האי איבו דכתיב צה ג' ואת נפש אויבך יקלענא בתוך קף הקלע. דא איבו דאולא ומשפא ומתלגלא בכל עלמא [יב] ולית לה נייחא כלל יתחא ולילי ודא איבו עושא יתיר מכלא נפש דאשתלית עם גופא. דא איבו דכתיב צה והכרתי אותה מקרב עמיה. ולכהי לית לה דוכרנו כלל נפש דלא תשתלי עם גופא. יתשתלי מאתר עלאה. דא איבו דכתיב צה ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה'. מהו מלפני דלא שריא עלה רוחא וכד רוחא לא שריא עלה לית לה שותפי כלל צחאי דלעילא ולא ידעת מחיכו מלין דההוא עלמא כלל. והאי איבו נפש כדצעירי — :

עצמו להשרות עליו גאות שעל הכל. גאות העליונה. וזו היא שלמות. אבל לא כתוב ואת עור ושבור וחרום ושרוע. אלא ואת דכא ושפל רוח. מי שמשפיל עצמו הקב"ה זקוף אותו. ולפיכך הבין שעומד למטה כרמין שלמעלה צריך להיות שלם יותר מכלא. ולא יתראה פגוס. וע"כ הזהיר להם לכהנים איש מורעך לדורתם אשר יהיה בו מוס לא יקרצ להקריב וגו' :

א אמר אליהם לדתיתם כל איש אשר יקרצ וגו' ומסאתו עליו ונכרתה הנפש ההיא מלפני. א"ר יצחק מהו מלפני. אלא זה עולם הבא. העולם שכל החיים קיימים שם [ב] ד"א זה הצינור העליון. נהר שמימיו אין נפסקים לעולם [ג] והכל אחד. שזה הוא השואב כל עדונים של עולם הבא [ד] ומאותן עדונים העליונים הכרת נפש והוא מהמקום שאותו נועם ה' שם. והוא מלפני. **ב** ר' אבה אמר הרי ביארנו שכאשר נגזר על האדם שיגרע מזה העולם. מאותה שעה והלאה מתקנים מקום לנשמת האדם ההוא במקום עליון. ומקום להרוח שלו בנן הערן. ומקום לנפשו שתנוח ותתענג בזמן שמשוטטת והולכת בעולם הזה. ובשבתים ור"ח ומועדים עולים למעלה הרוח והנפש להתענג מעדונים העליונים. וינפשות הרשעים ג' אופני עונש יש להם. יש נפש שאין לה מנוחה. ויש נפש שתכבד ותכרת עם הגוף. ויש נפש שאינה נכרתת עם הגוף. רק נכרתת ממקום העליון. נפש שאינה לה מנוחה. זו היא שכתוב בה ג' ואת נפש אויבך יקלענא בתוך קף הקלע. זו היא ההולכת ומשוטטת ומתלגלת בכל העולם [ג] ואין לה מנוחה כלל יומם ולילה. וזה הוא עונש הגדול מהכל. נפש הנכרתת עם הגוף. זו היא שכתוב בה והכרתי אותה מקרב עמיה. ולזאת אין נשאר לה זכר כלל. נפש שאינה נכרתת עם הגוף רק שנכרתת ממקום העליון. זו היא שכתוב בה ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה'. מהו מלפני. שלא ישרה עליה הרוח. וכאשר הרוח אינו שורה עליה אין לה התחברות כלל במה שלמעלה. ויאנה יורעת כלל מאותן הענינים של העולם ההוא. וזאת היא נפש כנפש הבהמה — :

ד ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל. פתח זקן יהוא ואמר. דברי התורה ענינים נסתרים הם. והרבה הם עניני חכמה הנסתרים בכל דבור ודבור של התורה. ומיכנים הם אצל החכמים היודעים דרכי התורה. כמו שיש כהן גדול וסגן וכהן סתם ואיש כהן. כך יש נשמה ורוח ונפש וגוף. ובת כהן כי תהיה לאיש זר. זו הנשמה הקדושה שנמשכת ממקום עליון ונכנסת לתוך סתרו של עץ החיים. וכאשר רוחו של כהן העליון מנשב ונותן נשמות בעץ הזה. פורחות משם אותן הנשמות ונכנסות כאוצר אחד. וי לעולם שאין יודעים האנשים להשמר. שדם ממשכים המסכה עם יצדם הרע שהוא איש זר [ג] ובת כהן היא פרתה למטה ומוצאת הבנין שלה באיש זר. ילפי שהוא רצון רבונה נכנסת שם ונכפפת ואין יכולה לשלם [ד] ואין יכולה להשתלם בעולם הזה

ד ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל. פתח זקן יהוא ואמר. דברי התורה ענינים נסתרים הם. והרבה הם עניני חכמה הנסתרים בכל דבור ודבור של התורה. ומיכנים הם אצל החכמים היודעים דרכי התורה. כמו שיש כהן גדול וסגן וכהן סתם ואיש כהן. כך יש נשמה ורוח ונפש וגוף. ובת כהן כי תהיה לאיש זר. זו הנשמה הקדושה שנמשכת ממקום עליון ונכנסת לתוך סתרו של עץ החיים. וכאשר רוחו של כהן העליון מנשב ונותן נשמות בעץ הזה. פורחות משם אותן הנשמות ונכנסות כאוצר אחד. וי לעולם שאין יודעים האנשים להשמר. שדם ממשכים המסכה עם יצדם הרע שהוא איש זר [ג] ובת כהן היא פרתה למטה ומוצאת הבנין שלה באיש זר. ילפי שהוא רצון רבונה נכנסת שם ונכפפת ואין יכולה לשלם [ד] ואין יכולה להשתלם בעולם הזה

טראה מקובלות א) תרומה ק"ע: ב) שם קע"ג ג) שמואל ח' כ"ט ד) משפטים נ"ט

זו הזהר

[ט] זה עולם הבינה: [י] זו ספירת היסוד המעביר מימי השפע לעולם המלכות. [יא] פי' שהשפע הכאה בעולם הבינה נאספת להיסוד ומסנו להמלכות [יב] ולפעמים מתלגלת כנוף של כריה נמוכה ושפלה שלא סמין האנושי עד תם עונשה: [יג] זו סן הקדושה כי נכנה ככה אל נכר שהוא כה השומאה: [יד] אין לה שליטה לטרב ולהשתמש:

הזה, כאשר תצא מזה העולם היא בתרומת הקדשים לא
 תאכל כשאר כל הנשמות הנשאלמות בעולם הזה. עוד
 יש לרמוז במקרא זה ובת כהן כי תהיה לאיש זה. עלובה
 היא הנשמה הקדושה כי תהיה לאיש זה. כאשר
 נמשכת על הגר שנתגיייר. ופורחת עליו מן העון בדרך
 נסתר על הבנין שנבנה מעלה מסאה. זו היא שהיתה
 לאיש זה.. והיא בתרומת הקדשים לא האכל. עד שיעשה
 בה הקב"ה מה שנצרך לעשות — :

א) וברת כהן כי תהיה אלמנה ונרושה וזרע אין לה וגו'.
 אמר הזקן ההוא בת כהן הרי ביארנו ענין
 זה [טו] אלמנה מן הגוף הראשון ההוא. ונרושה שאינה
 נכנסת בדרך פריכות המלך [טז] ונרדויות מהעולם של בחינת
 זכר. לפי שלא העמיד תולדות לרבות בעולם. וכל אותן
 שאין קימות בהעולם של בחי' זכר אין להן חלק בו.
 והיא השתמט ועקר עצמו מהעולם של בחי' זכר. לכן אין
 לו חלק בו. וע"כ היא נרושה. וזרע אין לה. שאם היה
 לה זרע לא היתה נקבה מסנו לרדת להעולם של בחי'
 נקבה. ושבה אל בית אביה. אוהו בית אביה. זה העולם
 של בחי' נקבה. שאותו העולם בית אביה נקרא [יז] ואותה
 הנקבה שהיתה מזומנת לו להשתמש בה נהפכת. הוא
 יורד למטה ונקבה היא עולה למעלה. כנעוריה. כאותו
 הזמן שכתוב (ג) אני היום ירדתי. ירדתיך ודאי. ישוב
 לימי עלומיו כמו שהיה משלש עשרה שנה ומעלה [יח]
 אם תזכה להתתקן [יט] הואיל ושבה אל בית אביה מלחם
 אביה תאכל. תתענג מענג ההוא של העולם שהוא בחי'
 נקבה. שאוכלים לחם אביהם היורד למעלה. אבל להסתכל
 ולזהנות ממה שנהגים שאר הצדיקים כל תוכל. לפי שהיה
 זה רשם. ועל כן אל תאכל קדש. אבל תאכל תרומה
 שהיא בהעולם של בחי' נקבה [כ] וכיון שהיא מהעולם של
 בחי' נקבה אל תאכלנו אלא בלילה. שכתוב ובא השמש
 וסתר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא. שהרי קדש
 שהוא מהעולם של בחי' זכר אינו נאכל אלא ביום..
 וכאשר הרוחות פוקדים באותן זמנים הידועים שפוקדים
 לבתי הקברות. הם אין פוקדים. שהרי לא זכו להעולם
 של קדש. שכתוב וכל זה לא יאכל קדש. ואם לא זכה
 רוח ההוא להתתקן כראוי כאשר חזר בגלגול [כא] או
 אפילו במקום ההוא של תרומה אינו אוכל. וזר נקרא אפילו
 לעולם התרתקן ואינו אוכל שם :

ב) רבי אבא אמר וברת כהן כי תהיה אלמנה ונרושה
 וזרע אין לה וגו'. אשרי הלקם של ישראל מכל העמים
 עכו"ם. שהרי כשברא הקב"ה את העולם לא בראו אלא
 בשביל ישראל. לבעבוד שיקבלו התורה בהר סיני. ויסרחו
 בכל ויהיו נמצאים וכאים לפניו. בוא וראה כאשר נשתלם
 עולם הזה עם ישראל כרמיון שלמעלה. ואדם ההוא הוצג
 בארץ ונוכחו הגיע עד רום השמים. בקש הקב"ה להוציא
 נשמה קדושה מלמעלה ולשלחה למטה. כדי שיתאחד
 ויתקשר זה בזה. וש"כ וייצר ה' אלהים את האדם עפר
 מן הארמה וגו'. להיות נקשר זה בזה וימצא בשלמות
 כרמיון שלמעלה. וישלים ויתקן עצמו כך. ולפיכך ברא
 אותו זכר ונקבה להיות בשלמות. ומתי נקרא דארם שלם
 כרמיון

עלמה. כד נקץ מניה היא בתרומת הקדשים לא
 תאכל כשאר כל נשמות להשתלמו צהאי עלמה. תו
 היות צהאי קרא וברת כהן כי תהיה לאיש זה. עלובה
 אינה נשמתה קדישא כי תהיה לאיש זה. דקא
 אשתמטת על גיורא להתגיייר ופרחת עליו מן עון זכור
 סתים על צניא להבני מעלה מסאה. דא היות
 לאיש זה.. ואינה בתרומת הקדשים לא תאכל. עד דעביד
 בה קב"ה מאי דעביד — :

א) וברת כהן כי תהיה אלמנה ונרושה וזרע אין לה וגו'.
 אמר ההוא סבה צה כהן סה חוקימנא חלם
 דא אלמנה מסהוא גופא קדמאה. ונרושה דלה
 עאלת לפרגודא דמלכא [טז] ואשתקרת מעלמא
 דדכורא בנין דלה עביד תילדון לאפשא בעלמא. וכל חינן
 דלה קיימי בעלמא דדכורא לא אית להו ביה חולקא.
 הוא אשתמיס ואשקר גרעיה מעלמא דדכורא. לא אית
 ליה חולקא ביה. וע"ד אינה נרושה. וזרע אין לה. דאי הוה
 זרע לא אשתקד מניה ולא הוה נחית לעלמא
 דנוקבא. ושבה אל בית אביה. מאן בית אביה. דא עלמא
 דנוקבא. דסהוא עלמא בית אביה אקרי [יז] וסהוא
 מלמא דהוה אשתקד לאשתמשא ביה אשתפיך. אינו
 נחית לתתא וסהוא מלמא סליק לעילא. כנעוריה. כסהוא
 זמנא דכתיב (ג) אני היום ירדתי. ירדתיך ודאי. ישוב
 לימי עלומיו כמה דהוה מתליסר שנין ולעילא [יח]
 אי זכאת לאשתקנא [יט] הואיל ושבה אל בית אביה מלחם
 אביה תאכל. תתענג מענג מהוה עמונא דעלמא
 דנוקבא. דאכלי מנהמא דאביריס נחית מעלילא. אבל לאשתכלא
 ולאשתמי ביה דאשתקנן שאר לדיקיא לא יכלא. בנין דהוה
 זר לתמן. ועל דא לא אכיל קדש. אבל אכיל תרומה
 דאיהו בעלמא דנוקבא [כ] ומנו דאיהו מעלמא
 דנוקבא לא אכיל ליה אלא צלילה. דכתיב וצא השמש
 וסתר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא. דהא קדש
 דאיהו מעלמא דדכורא לא אשתכלא אלא ביום.
 וכד רומין קדיין צליוון זמנין ירעין דפקדין
 לבי קברי. חינן לא פקדין. דהא לא זכאן לעלמא
 דקדש. דכתיב וכל זה לא יאכל קדש. ואי לא זכה
 ההוא רוחא לאשתקנא כדקא יאית כיון דאחדר בגלגולא [כא]
 אפילו צהוה אחר דתרומה לא אכיל. וזר אקרי אפילו
 לעלמא תתאה ולא אכיל צה :

ג) רבי אבא אמר וברת כהן כי תהיה אלמנה ונרושה
 וזרע אין לה וגו'. זכאה חולקיהון דישראל מכל עמיו
 עכו"ם. דהא קב"ה כד צרא עלמא לא צרא ליה אלא
 צניקיהון דישראל. בנין דיקבלון אורייתא צמורא דסיני. ויתדכון
 בכלא וישתכחון זכאין קמיה. תא חזי כד אשתלים
 האי עלמא צהו דישראל כנונא דלעילא. וסהוא אדם אשתעיין
 בצרעא ורומיה מטי עד לית שמיא. בעה קב"ה לאשלפא
 נשמתא קדישא מעילא לתתא. בנין דיתאחיד
 ויתקשר דא צדא. סה"ד וייצר ה' אלהים את האדם עפר
 מן הארמה וגו'. למהוי קשיד דא צדא וישתכח שלים
 כנונא דלעילא. וישלים ויתקן גרמיה הכי. ובנין כך צדא
 ליה דכר ונוקבא למהוי שלים. ואומתי אקרי צה נש שלים
 כנונא

בראה מקומות א) עשתיס קא. ב) תליס ב' ג) ויקרא ו.

ין הזר

[טו] שמינו על הנשמה : [טז] הרקיע שדרך בו נכנסות הנשמות לעולם העליון נקרא פרוכת : [יז] היינו עולם המלכות שנקרא בית
 להתפארת שהוא העולם של בחי' זכר : [יח] פי' שבא פעם שנית לעוה"ז בגלגול וניתן לו הכח של איש גדול הראוי להוליד :
 [יט] פי' להוליד בניו בגלגול הזה : [כ] פי' שיונקת רק מעולם המלכות : [כא] כאל שנים עתה לא הוליד בניו :

כרמיון ש"מעה. בשעה שמודין עם בת זוגו באחדות
 בחרה ברצון. ויולדו ממנו ומוזגותו בן ובת. או הוא אדם
 שלם כרמיון שלמעלה. ונשתלם הוא למטה כרמיון השם
 הקדוש העליון [כנ] ואז השרה לשם הקדוש העליון עליו.
 והאיש שאינו רוצה להשלים שם הקדוש למטה [כנ] מוטב
 לו שלא היה נברא. שהרי אין לו חלק כלל בהשם
 הקדוש. וכאשר תצא נשמתו ממנו אינה נקשרת בהשם
 הקדוש כלל. שהרי המעים דמות רבוננו. עד שהזורת בלגול
 ותתקן בכל. זש"כ ובת כהן כי תהיה אלמנה ונרושה
 וגו'. ובת כהן. זו הנשמה הקדושה שנקראת בתו של מלך.
 שהרי ביארו שהנשמה הקדושה נולדת מן הזרנות המלך
 הקדוש עם מרת מלכותו. ולכך כמו שהגוף שלמטה הוא מן
 זכר ונקבה. כמו כן היא הנשמה שלמעלה. כי תהיה
 אלמנה. מזה הגוף שנתקשרה בו וימיה. ונרושה. שנתגרשה
 מן החלק ההוא של השם הקדוש. וכל כך למד. לפי שזרע
 אין לה רמזא כרמיון שלמעלה ולהתקשר בהשם הקדוש.
 ושבה אל בית אביה. מהו ושבה. ושבה סתם להתתקן
 במקדס [כד] ואז ושבה אל בית אביה. זה הקב"ה.
 כנעוריה. במקדס מלחם אכילה תאכל. להתענג שם בענג
 המלך. סמאן ולהלאה וכל זר לא יאכל קדש. מי הוא הזר.
 זה שלא הקים שם קדוש למטה [כה] ואין לו חלק בו.
 לא יאכל קדש. אין לו חלק בהענג שלמעלה שיש בו
 ענג אכילה. ככתוב (ה) אכלו רעים וגו'. אכילה שלמעלה
 היינו ענג של הקב"ה:

(ג) שׁוֹר או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת
 אמו וגו'. א"ר יוסי דין אדם ודין בהמה אחד
 הוא. אדם. ובן שמת ימים ימול לכם כל זכר. בהמה.
 והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה
 לקרבן אשה לה'. כדי שיעבור עליהם שבת אחד. (ג) ר'
 חייא אמר בוא וראה אדם שנוולד לא נתמנה עליו הבח
 שלמעלה עד שנימול. כיון שנימול נתעורר עליו התעוררות
 הרוח שלמעלה. כשזוכה לעסק בתורה נתעורר עליו
 התעוררות יותר. כשזוכה לקיים מצות התורה נתעורר עליו
 עוד יותר התעוררות [כו] וזה ונשא אשה. וזה והוליד בנים
 וכלמדם ררכי המלך הקדוש. הרי אז הוא אדם שלם.
 שלם בכל. אבל בהמה שנוולדה אותו הבח שיש לה
 בסופה בא לה בשעה שהיא שנוולדה והבח נתמנה אז עליה.
 ולפיכך כתיב שור או כשב או עז כי יולד. עזל או פלה
 או שעיר או גדי לא נאמר. אלא שור או כשב או עז.
 השם שיש לה בסופה יש לה בשעה שנוולדה. והיה שבעת
 ימים תחת אמו. כשביל שיתיעב בו כח ההוא ויתקיים בו.
 ובמה יתקיים בו. כאשר ישבן עליו שבת אחד. ואי לא לא
 יתקיים. ולאחר שיתקיים בו כח ההוא כתוב ירצה לקרבן
 אשה לה'. בהכח של שבת אחד שעבר עליו. והאדם בהכח
 של שבת אחד מתקיים בו התעוררות עולם ההוא והבח
 שלו. לאחר שנימול נתעורר עליו התעוררות רוח העליון.
 והשכינה עוברת עליו ורואה אותו ברושם הקדוש. נתעוררת
 עליו ושורה עליו הרוח של עולם ההוא הקדוש. במש"כ
 (ד) ואעבור עליך ואראך מתכוססת ברמין וגו'. ברמין.
 בשני דמים. ואם תשאל הינח שם כשיצאו ישראל ממצרים
 שהיה

מראה נקומות (ה) שיר ס' (ג) דף נל. (ג) דף נל. (ד) יחזקאל ס"ו

זו הזהר

כנינא דלעילא. כשעתא דלודווג צבת זיניא באחדותא
 באדוויחא ברעוטה. ויפיק מניח ומנוקביה בן ובת. כדין הוא צ"כ
 שלים כנינא דלעילא. ואשלים הוא לתתא כנינא דשמא
 קדישא עלאה [כג] וכדון אשרי שמא קדישא עלאה עליה.
 ובר נש דלא צעי לאשלחא שמא קדישא לתתא [כג] שב
 ליה דלא חתברי. דהא לית ליה חולקא כלל בשמא
 קדישא. וכד נפקא נשמתיה מניה לא התאחדה
 ציה כלל. דהא אזעיר דיוקנא דמאריה. עד דתתהדרה
 ואתתקנת בכלל. ה"פ ד ובת כהן כי תהיה אלמנה ונרושה
 וגו'. ובת כהן. דא נשמתא קדישא דאתקריה צרתא דמלכא.
 דהא היוקיויה דנשמתא קדישא מוונגא דמלכא
 ומשנותיהא נפקת. ובג"כ כמה דפיך גופא דלתתא
 מדכר ונוקבא. אוף הכי נשמתא לעילא. כי תהיה
 אלמנה. יתאי גופא דלודווגת ציה ומיה. ונרושה. דתתרת
 מהסוא חולקא דשמא קדישא. וכל כך למד. בגין דזרע
 אין לה לאשתכחא כנינא דלעילא ולאשתקשר בשמא קדישא.
 ושבה אל בית אביה. מאן ושבה. ושבה סתם להתתקן
 כמלקדמין [כד] וכדון ושבה אל בית אביה דא קב"ה.
 כנעוריה. כקדושתא מלחם אכילה תאכל. להתענג בשמא
 דמלכא. מאן ולהלאה וכל זר לא יאכל קדש. מאן הוא זר.
 האז דלא חוקים שמא קדישא לתתא [כה] ולית ליה ציה חולקא.
 לא יאכל קדש. לית ליה חולקא בענוגא דלעילא דלית
 ציה אכילה. דכתיב (ה) אכלו רעים וגו'. אכילה דלעילא
 בענוגא דקב"ה הוה:

(ג) שׁוֹר או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת
 אמו וגו'. א"ר יוסי דין אדם ודין בהמה חד
 הוא. אדם. ובן שמת ימים ימול לכם כל זכר. בהמה.
 והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה
 לקרבן אשה לה'. בגין דיעבר עליהו שבת חד (ג) ר'
 חייא אמר תא חזי בר נש דתתיליד לא התמנה עליה חילא
 דלעילא עד דתתניזר. כיון דתתניזר אשתער עליה התעוררות
 דרוחא דלעילא. זכי להתעסקא באורייתא אשתער עליה
 התעוררותא יתיר. זכי ועבד פקודי אורייתא אשתער עליה
 התעוררותא יתיר [כו] זכי ותתניזר. זכי ואוליד בנין
 ואוליק לון ארחוי דמלכא קדישא. הא כדין הוא אדם שלים.
 שלים בכלל. אבל בהמה דתתילידת ההיא חילא דלית לס
 צסופא לית לה צסהיא שעתא דתתילידת ותתמנה עליה.
 ובגין כך כתיב שור או כשב או עז כי יולד. עזל או פלה
 או שעיר או גדי לא התמר. אלא שור או כשב או עז.
 הסוא דלית ליה לסופא לית ליה צשעתא דתתיליד וסיה שבעת
 ימים תחת אמו. בגין דלתיצבא ציה הסוא חילא ויתקיים ציה.
 וצמה יתקיים ציה. כד ישרי עליה שבת חד. ואי לא לא
 יתקיים. ולצתר דיתקיים ציה הסוא חילא כתיב ירצה לקרבן
 אשה לה'. צקיומא שבעת חד דלעבר עליה. ובגין צקיומא
 דשבת חד איתקיים ציה אשתעורתא דהסוא עלמא וחילא
 דליה. צתר דתתניזר אשתער עליה התעוררותא דרוחא עלאה.
 וככסת ישראל אשתער עליה ותמחא ליה צרשימא קדישא אשתער
 עליה ושריא עליה רוחא דהסוא עלמא קדישא. כד"א
 (ד) ואעבור עליך ואראך מתכוססת בדמין וגו'. בדמין.
 צתרי דמא. ואי תימחא הסת כד נפקו ישראל מתצרים
 דשכיח

[כג] היינו השם הוי"ה ב"ה. ב' אותיות הראשונות נקראות אב ואם. וב' אותיות האחרונות נקראות בן ובת : [כד] היינו לחיות אב ואם עם הולדת בן ובת : [כד] רורש משמעות ושבה סתם בשני אופנים. ששבה לעוה"ז בלגול. ושאם תתקן הפנים ע"י הולדת בן ובת או תוכה לושבה אל בית אביה במקדס. פ"י להקב"ה היינו עולם המלכות עלמא דנוקבא שהיא בית להתפארת עלמא דדבורא. ולשם יושפע לה הארה מענג המלך היינו מעלמא דדבורא : [כה] שאם גם בלגול לא הוליד בן ובת : [כו] היינו בשעשה בר מצוה בן י"ג שנה :

שהיה בהם דם פסח ודם מילה. כתוב בהם בדמך חיי. אבל כאן מהו בדמך. אלא שני דמים של מילה ושל פריעה. של מילה היקנו במדת המלכות. ושל פריעה בהמדה שנקראת צדיק יסוד עולם. ואלו שני דמים האדם מתקיים בעבורם בקיום העולם הבא. וש"כ בדמך חיי -

א) וישור או שיה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. א"ר יוסי בתרנומו. לה ולבנה. שהאם היא העיקר להביר את בנה. שדולך אחריה ואינו דולך אחר אביו. ואין אנו יודעים מי הוא. לא השחטנו ביום אחד. א"ר יהודה מה המעם. אפשר האמר משום עגמת נפש של הבהמה. נשחט להאם בבית אחד ולבנה בבית אחד. או להאם עכשו ולבנה אח"כ. א"ל יש מי שמתיר כך ואינו כן. אלא המעם משום יום אחד סמך. בוא וראה למדנו שיפה תענית חלום כאש לנעורת. ועיקר התענית באותו יום ממש ולא ביום אחר. מה המעם. לפי שאין לך יום למטה שלא ישלם בו יום אחר עליון. וכאשר שורה האיש בתענית חלום למדנו שיום הזה אינו עובר עד שנתבטלה נגדה ההיא. ואם מדהה אותו ליום אחר. ודי או מסשלת יום אחר הוא. ואין יום אחד נכנס ביום אחר חברו. כדמיון זה אין לך יום שלא נתמנה עליו יום עליון למעלה [כז] וצריך האדם להשמר שלא יעשה פגם בזה היום ולא יופגם לפני שאר ימים האחרים למעלה. ולמדנו בעשיה שלמטה נתעוררה עשיה שלמעלה. אם האדם עושה עשיה למטה כראוי. כך נתעורר הבח למעלה כראוי. עושה אדם חסד בעולם נתעורר חסד למעלה ושורה ביום ההוא ונתעמר בו בשבילו [כח] ואם מתגד אדם ברחמים למטה נתעורר רחמים על היוזם ההוא ונתעמר ברחמים בשבילו. ואז יום ההוא עומד עליו להיות בעזרו בשעה שיצטרך לו. כדמיון זה הוא בהיפוכו של זה. אם עושה אדם מעשה אכזר נתעורר כן ביום ההוא למעלה ופגם אותו. ואח"כ עומד עליו כאכזר להכריתו מן העולם. באותה סדה שאדם מורד בה מודדן לו למדנו. שישאל אכזרית נמנעה מהם יותר משאר אומות. וכל יראה מהם מעשה אכזר בעולם. שהרי כמה בעלי עינים עומדים אצל האדם כאלו המעשים שלו. וכא הוא מי שמראה מעשים טובים למטה. שהרי כל דבר תולה בעשיה לעורר פעולה אחרת:

ב) ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. א"ר שמעון כל קדושה שהיא בלשון הקודש יחיד אסור לאמרו. לפי שלשון הקודש השכינה מתחברת עמו. ובכל קדושה שהשכינה באה אינה אלא בעשרה. שכתוב ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. בני ישראל להם הוא לשון הקודש בודאי. ולא שאר אומות שיש להם לשון אחר. קדושת ואתה קדוש שלבסוף היא תרגום כמו שביארנו. וזאת אפילו יחיד יכול לומר לה אלו דברי התרגום. אבל דברי הלשון קודש של הקדושה אינם אלא בעשרה. ואם תשאל הרי קדושת הקדוש שהוא תרגום מדוע אין הוא ביהודי. בוא וראה קדושה זו אינה בשאר קדושות שהן משולשות. אבל קדושה זו היא

דשכח בינייהו דם פסח ודם מילה. כדון כתיב בדמך חיי. הכל מהו בדמך. אלא תרין חד דמילה וחד דפריעה. חד דגזירו דכנסת ישראל. וחד דפריעה דצדיק יסוד עולם. ואלין תרין דמיון דצ"כ קאים בגינייהו דקיומא דעלמא דלתי. הסי' בדמך חיי -

א) וישור או שיה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. א"ר יוסי בתרנומו. לה ולבנה. ועקרא דלמא למנדע דרה. דאזיל בתרה ולא אזיל בחד חבוס. והן לא ידעינן מאן סוה. לא תשחטו ביום אחד. א"ר יהודה מאי טעמא אי תימא משום עגמת נפש דבעירא ניכוס להאי צביחא חד ולהאי צביחא אחרא. או להאי הסתא ולהאי לבתר. א"ל אית מאן דשרי ולאוי הכי. אלא ביום אחד ממש. תה הוי תנין יפה תענית לחלוס כחש לנעורת. ועקרא דתעניתא צהאי יומא מתס ולאו ציומא אחרא. מאי טעמא. צנין לית לך יום לתתא דלא שלטא ביה יומא אחרא פלגא. וכד אינו שארי בתעניתא דחלמא אוליפנא דהאי יומא לא אתעדי עד דאתבשל הויה גורס. ואי דחי ליה ליומא אחרא הא שולטנא דיומא אחרא הוא. ולא עאל יומא ציומא אחרא דחבריה. כהאי גוונא לית לך יום דלא תמנא עליה יומא עלאה לעילא [כז] וצבי בר נש לאסתמרא דלא יעביד פגמו צהאי יומא ולא יתפגס קמי שאר יומין אחריון. וסנין צעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא. אי צ"כ עביד עובדא לתתא כדקא יאות. הכי אתער חילא כדקא יאות לעילא. עביד צ"כ חסד צעלמא אתער חסד לעילא ושאר צהסוה יומא ואתעמר ביה בגיניא [כח] ואי אתדבר צ"כ ברחמי לתתא אתער רחמי על הסוה יומא ואתעמר ברחמי בגיניא. וכדון הסוה יומא קאים עליה למחי אפרופא בגיניא בשעתא דאלטריך ליה. כגוונא דא צהפוכא דדא. אי עבין צ"כ עובדא דאכזרי הכי אתער צהסוה יומא ופגים ליה. ולבתר קאים עליה לאכזרי לשינאס ליה מעלמא. צהאי מדה דצ"כ מודד צה מודדן ליה תנן. דישאל אכזרית אתמנע מנייהו מכל שאר עמין. ולא יתחון מנייהו עובדא צעלמא. דהא כמה מארי דעינין קיימין עליה דצ"כ צהאי עובדא דיליה. זכאה מאן דאחי עובדא דכשרא לתתא. דהא צעובדא תליא מלתא בכלל דאתער מלה אחרא:

ב) ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. א"ר שמעון כל קדושה דאיהו בלשון הקודש יחיד אסור למימר ליה. צנין דלשון הקודש שכינתא מתחברת צהדיה. ובכל קדושה דשכינתא תליא לוא חיהי אלא בעשרה. דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. בני ישראל אינון לשון הקודש ודחי. ולא שאר עמין דאית לון לישן אחרא. קדושה דסדרת די צסופא איבי ת-גוס כמה דאוקימנא ודא אפילו יחיד יכול לומר לה אינו מלין דתרגום. אבל מלין דלשון הקודש דקדושה לוא אינון אלא בעשרה. ואי תימא הא קדושתא דקדיש דאחי תרגום אחאי לוא איבי צחידי. תה חוי קדושתא דא לוא איבי כשאר קדושתא דאינון משלשין. אבל קדושתא דא חוי

מראה בקומות א) דף נב. ב) תרומה קכ"ט.

זו הזהר

[כז] יום עליון היינו כח איוו ספירה מן הו' ספירות שכן חסד עד מלכות: [כח] פי' שהאדם מעורר במעשיו המוכיחים שהספירה היא תתעמר בשפע מלמעלה מעלה:

היא עולה ככל הצדדים למעלה ולמטה ובכל צדדי האמונה. ומשכרת מסגרות וחומות של ברזל וקליפות רעות. וזה הוא שבח שנתעלה בו בכבוד הקב"ה יותר מן שבח אחר. והתעלות הזאת יתרה מרב. מה הטעם, לפי שהוא גורם להבניע לצד המוסאה ושיתעלה בכבוד הקב"ה על הכל. ואנו צריכים לאמרה בהלשון של צד המוסאה. ולענות בקול חזק אמן יהא שמייה רבא סכרך. כדי שישכר כח צד המוסאה. ויתעלה הקב"ה בכבודו על הכל. וכאשר נשכר ע"י קדושה זו הבח של צד המוסאה. נתעלה הקב"ה בכבודו וזכר את בניו וזכר שמו. ולפי שהקב"ה נתעלה בכבודו בקדושה זו אין היא אלא בעשרה — :

רועה הנאמן

(א) ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. מצוה זו לקדש אותו בכל יום שהעלה קדושתו מלמטה למעלה כמו שהוא קדוש למעלה. עד שתעלה קדושתו לאבות ולבנים. וזה הסוד של ונקדשתי בתוך בני ישראל. למעלה ולמטה רב בשלש מדרגות של קדוש קדוש קדוש. כי כמו שיש קדושה למעלה על הכל [כג] כך יש קדושה באמצע וקדושה למטה ישראל מקדשים למטה כדמיון מלאכים העליונים למעלה. שכתוב בהם (ג) וקרא זה אל זה ואמר קדוש. ומה שנקרא קדוש קדוש קדוש. שהרי קדש צריך לומר לראשונה. כי קדש הוא הסוד של ראשית הכל [ג] ושם וא"ו לא נמצאת. אלא ביון שישראל מקדשים למטה עולה מלמטה למעלה בכבוד העליון. עד שנתעלה וא"ו שהיא סוד שמים העליונים למעלה [ג] ביון שאותן השמים נתעלו למעלה מאיר קדש שהוא בהם. ולכן נקראת און מדרגה העליונה קדוש. ולאחר שהאיר אור העליון ההוא על הכסא שנקרא שמים [ג] אותן השמים החורים למקום ומתישבים בו באור העליון ההוא. ואז נקרא קדוש [ג] אח"כ יורד אור העליון ההוא עד שלוקחו כלו צדי"ק עליון אחד מדרגה הנכבדה [ג] להשפיע הכל למטה. כיון שצדי"ק ההוא לוקח הכל או נקרא קדוש. וזהו רסוד של ג' קדוש [ג] ומי שמכוון בונתו באופן זה יפה הוא עושה. ומי שמכוון בונתו בשלש מדרגות של האבות ליהד אותן ככלל אחד באמירת קדושה פ [ג] אם אינו יכול לבון בונתו יותר ג"כ יפה הוא עושה. והכל כדי להמשיך דארה בתוך קדושה העליונה למטה. לקדש כל אחד עצמו בקדושה זו ולשמור אותה. להשרות השפעת אור הקדושה על עצמו. וזהו הסוד ונקדשתי בתוך בני ישראל בתחלה. ואח"כ אני ה' מקדשכם [ג] וכאזיה מקום יכוון האדם להתקדש תוך קדושה זו להבלייל עצמו בה.. כאשר יניע האדם לכבד כל הארץ בכבודו. או יכביל עצמו

מראה מקו- ות (א) 97 נג. (ג) יכתי ר

איכי סלקא ככל סמדין לעילא ותתא ובכל סגרי מהימנותא. ותברא מנעולין וגושפנקן דפרזלא וקליפין ציפין. וזה איסור שבחא דאסתלק ביה יקרא דקב"ה יתיר משבחא אחרא. ולאסתלקותא דא יתיר מכולא. מאי עמחא. בנין דאיכי גריס לאתכפיה סערא אחרא ולאסתלקא יקרא דקב"ה על כלא. ואנן בעינין למימר לה בלישנא דסערא אחרא. ולאסתלקא בחילא תקיף אמן יהא שמייה רבא מברך. בנין דיתברר חילא דסערא אחרא. ויסתלק קב"ה ציקריה על כולא. וכד אסתלק בקדושתא דא חילא דסערא אחרא. אסתלק קב"ה ציקריה ואדכר לבניו ואדכר לשמייה. ובנין דקב"ה אסתלק ציקריה בקדושתא דא לאו איכי אלא בעשרה — :

רעיא מהימנא

(א) ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו'. פקודא דא לקדשא ליה בכל יומא לסלקא קדושתיה מתתא לעילא כמה דאיכו קדישא לעילא. עד דסליק קדושתיה לאבסן ובנין. ורוא דא ונקדשתי בתוך בני ישראל. עילא ותתא כלא בתלת דרגין דקדוש קדוש קדוש. דכמה דאית קדושה לעילא על כלא [כג] הכי אית קדושה בחלמעותא וקדושה לתתא.. וישראל מקדשי לתתא כגוונא דמלאכי עילא לעילא. דכתבי צבו (ג) וקרא זה אל זה ואמר קדוש. ומאי דאקרי קדוש קדוש קדוש. דהא קדש מצעי ליה בראשיתא דקדש איסור רבא דראשיתא דכלא [ג] ותמן וא"ו לא אשתכח אלא כיון דישראל קא מקדשי לתתא סליק מתתא לעילא יקרא עלאה. עד דאסתלק וא"ו רוא דשמייה עליון לעילא [ג] כיון דאינון שמים אסתלקו לעילא נהיר ההוא קדש צבו. וכדון אקרי לעילא קדוש. ולבתר דנהיר ההוא נהירו עלאה על כרסיה דאיכו שמים [ג] אינון שמים תייבין לדוכתייהו ומתיישבו ביה צההוא נהירו. וכדון אקרי קדוש [ג] לבתר נחית ההוא נהירו עד דנפיל כלא חד לדייק עלאה דרגא יקרא [ג] לקדשא כלא לתתא. כיון דאיכו נפיל כלא כדון אקרי קדוש. וזה איסור רוא דכלא [ג]. ומאן דשוי רעותיה צהאי ספיר קא עבדי. ומאן דשוי רעותיה בתלת דרגין דאבסן בכללא חדא ליחדא לון גו קדושתא דא [ג] אי לא יכיל לשואה רעותיה יתיר ספיר קא עבדי. וכלא לנחתא מנו קדושתא דלעילא לתתא. לקדשא כל חד גרמיה צהאי קדושה ולמטרא ליה. למפרש פרישו דקדושתא על גביה. ורוא דא ונקדשתי בתוך בני ישראל בקדמיתא. ולבתר אני ה' מקדשכם [ג] ובאן אתר יקדש צ"כ גרמיה גו קדושתא דא לאכללא גרמיה צב.. כד מטי צ"כ למלא כל הארץ בכבודו. כדון יכיליל גרמיה

זיו הזהר

[כט] אלו הני קדושות של למעלה ואמצע ולמטה הן ג' ספירות עלמין דרכורא. והיינו חכמה לעילא על כלא. תפארת באמצע. ויסוד למטה : [ג] רוא דראשיתא דכלא היינו חכמה. כדמרגנן בראשית בהכתא : [א] אות וא"ו רמו על פדת התפארת שנקרא שמים. וע"י הקדושה שישראל מקדשים נתעלה התפארת עד החכמה לקבל משם הארה. והיינו שנבנסת הוא"ו בקדש ונעשה קדוש. ועי"ז נקראת און ספירת החכמה קדוש : [ג] פי' שאו נעשה התפארת כמא להחכמה : [ג] היינו שאו ספירת התפארת נקראת קדוש : [ג] וזו ספירת היסוד שמקבלת אותה הארה מן התפארת להשפיע להמלכות. ולכן נקרא און גם היסוד קדוש : [א] לפי זה צריך לבון בקדוש הא' שם הוי"ה בנקוד פת"ח עם שם הוי"ה בנקוד חול"ם. בקדוש הב' שם הוי"ה בנקוד חול"ם עם שם הוי"ה בנקוד פת"ח. ובקדוש הג' שם הוי"ה בנקוד שור"ק עם שם הוי"ה בנקוד חול"ם ועם שם הוי"ה בנקוד פת"ח. ובשפע זו יתמלא כל הארץ בכבודו. וזו המלכות שנקראת ארץ : [ג] זו כונה קלה ופשוטה שהנ' קדוש מרמו על הגי' של האבות שהן חסד גבורה תפארת : [ג] באברים ז"ל כל המקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה :

גנמיה צהסיא קדושה. לאתקדשא לתתא גו הסיא כבוד דלתתא [נח] ורזא דא [ח] ונקדש צכבודי. ולצתר יעביד ארע פרס לאתקדשא כלא. לעמתס דמלאכי טלאי דאמרי ברוך כבוד ה' ממקומו. דא כבוד עלאה [נט] ולצתר ימלך ה' לעולם וגו' דא כבוד דלתתא [מ] ובספרא דרב ייסא סבא. קדוּ קדוּ קדוּ קדוּ וגו'. ולצתר ברוך כבוד ה' ממקומו. ולצתר ימלך ה' לעולם וגו'. רזא דא דאנן לריכין צקדושתא דא לאשתכחא תמן קדושה ברכה ומלכות. לאשתכחא כלא כחדא [מח] קדושה. כמה דתמר קדוּ קדוּ קדוּ. ברכה. ברוך כבוד ה' ממקומו. מלכות ימלך ה' לעולם וגו'. כלא אן לריכין לאשליא. וע"ד יכוין צ"ג וישוי רעותיה בכל יומא. ע"כ ר"מ :

ג) אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועד. א"ר יצחק איה המועדים והגנים כלם מומנים אותם למקום שנקרא קדש [מנ] בשביל לעטרם כל אחד ואחד ביומו. כל אחד ואחד בזמנו. ויניק כלם מאורו העומק שבעומק שנתחלים והמענות יוצאים ממנו [מג] לפיכך כתוב מקראי קדש. שזמנים הם למקום שהוא שנקרא קדש. להתעטר בו ולהתכלל בו. לבעבור שיתקדשו כלם יחד ותמצא בהם שמחה. ר' אבא אמר מקראי קדש. וזמנים הם מקדש [מד] וכאשר זמנים מזה. וזמנים הם מהנחל הנמשך ויוצא [מה] למלך שהומין אורחים למעורתו. היה מעטר לפניו מכל מיני מאכלים שבעולם. פתח להם כרי יין המוב בריחו והמוב בטעמי לשנות. שכן ראוי להיות. כי מי שזומין אורחים לאכילה ושתייה זומין. כמו כן מקראי קדש. כיון שהם קדושים למעורת המלך. וזמנים הם ליון טוב ויפה המשימר [מו] וע"כ מקראי קדש כתוב. אשר תקראו אותם במועד. כתוב ואנשי קדש יהיון לי. ישראל למטה נקראים אנשי קדש. כיון שזמנים הם מן הקדש שלמעלה [מז] אתם אנשי קדש שלמטה תקראו אותם. ואז תכינו מעודה יתשמוהו. כי כך ראוי לכם. לפי שאתם נקראים אנשי קדש. והיו כלם זמנים בכל הצדדים של קדש למעלה ולמטה :

ג) רבי שמעון אמר אלה מועדי ה' וגו'. מהו מועדי ה'. אלא שהרי סו' הם [מח] שבו מתקשרים מלמטה למעלה ומלמעלה למטה. כלם בו מתקשרים ומתעטרין. כלם מתאחדים להתקשר לקשר אחד בקשר המלך. מה הטעם. כי כמו שהמלך נוחל להכמה ולבינה ונאחו בקדש ההוא ונתעטר בהם [מט] כך כל אותן הנאחזים בו בהמלך צריכים להזרמן במקום העליון ההוא שנקרא קדש. כרי שיתאחדו כלם יחד. וע"כ נקראים מועדי ה' יאח"כ מקראי קדש. שהרי בהם נתעטר המלך [נ] אשר תקראו אותם

ג) אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועד. א"ר יצחק אלן זמניה וחגיגה כלכו זמין לכוון לאתר דלקרי קדש [מכ] בנין לעשרא לין כל חד וחד ציומיה כל חד וחד צומניה. וישאבון כלכו מההוא עמיקא דעמיקתא דנחלין ומצויעין נפקין מניה [מג] בנין כך כתיב מקראי קדש דזייגין אינון לההוא אתר דלקרי קדש. לאתעשרא ציוו ולתשחבבא ציוו. בנין דיתקדשו כלכו כחדא וישתכח ציוו דמוותא. ר' אבה אמר מקראי קדש. זמין דקדש [מד] וכד מהאי זמין. זמין מן נחלא דנגיד ונפיק [מה] למלכא דזמין ציוו נשא לסעודתיה. אעטר קמייכו מכל זיוו מיכלא דעלמא. אפתח לכו נרצו חמרא ספיר צריחא ספיר למשתיא. דהכי אסתוי. מלך דזמין למיכלא ולמשתיא זמין. כך מקראי קדש. כיון דלינון זמין לסעודתא דמלכא. זמין אינון לחמרא סב וספיר דמנשרא [מו] וע"ד מקראי קדש כתיב. אשר תקראו אותם במועד. כתיב ואנשי קדש תהיון לי. ישראל לתתא אקרין אנשי קדש. כיון דזמין אינון מקדש דלעילא [מז] אתון אנשי קדש לתתא זמין לכו כדן אתקינו סעודתא וחדו. דהא לכו אסתוי בנין דאתון אתקרון אנשי קדש. והיון כלכו זמין בכל סעין דקדש לעילא ולתתא :

ג) רבי שמעון אמר אלה מועדי ה' וגו'. מהו מועדי ה'. אלא דהא מה' אינון [מח] דציוו מתקשרן מתתא לעילא ומעילא לתתא. כלכו ציוו מתקשרן ומתעטרין. כלכו מתאחדן לאתקשרא קשרא חד צקשרא דמלכא. מאי טעמא. כמה דמלכא יריית לאבא ולאמא ואחיד דההוא קדש ואתעטר ציוו [מט] כך כל אינון דלחין ציוו צמלכא צעין לאתמנא צהסוא אחר עלאה דלקרי קדש. בנין דיתאחדו כלכו כחדא. וע"ד מועדי ה' אקרין ולצתר מקראי קדש. דהא ציוו אתעטר מלכא [נ] אשר תקראו אותם

מראה מקומות ט שנות כ"ט ט דף נ"ג : ט דף נ"ד.

זר הזהר

לחן פי להמשיך על עצמו הארה מן האור הנשפע להמלכות שנקראת ארץ והיא הכבוד דלתתא : [נט] כבוד ה' כבוד עלאה וזו ספירת התפארת : ומי' כבוד דלתתא וזו ספירת המלכות : [מח] דעת ר' יוסא סבא באמירת הקדושה היא לכוון היתוד של קדושה ברכה ומלכות. והיינו יהוד כל העשר ספירות ע"י אמירת ג' ספוקים האלה. שבאמירת ג' קדוש הכונה לג' ספירות הראשונות. ובאמירת כ"ב ה' מסקמו הכונה להמשיך ברכת השפע מן ג' ספירות הראשונות להתפארת ולשאר הספירות שמן חסד עד מלכות. ובאמירת ימלך ה' לעולם הכונה להמשיך השפע להמלכות ובמנה לזה העולם. הרי נזכר כאן ג' אופנים לכוון באמירת הקדושה. ובספר שרי אורה סוף שער ד' סובא עוד כונה אחרת. ופי שהוא בעל כח כמאז יחלק הנ' אופנים לשחרית מנחה ומוסף. ונח המתפלל שחרית כבודו יש לו בשחרית לבר ג' קדושות : [מג] מקום שנקרא קדש זו הכינה. כי החכמה נקראת קדש כלבר ואין שיוך בה השם מקום רק בהכינה : [מז] פי' מאותו מקום שנוכח השפע מן הכינה : [מד] דעת ר' אבא שהמועדים נתקלים ע"ד החכמה ומכילא וזנקים שפע נח מהכינה : [מט] זו הכינה : [מו] יין המשובר היינו שפע הכינה : [מז] שורש נשמת ישראל בחכמה שנקרא קדש דלעילא : [מח] ר' שמעון בא לפרש הלשון מועדי ה'. כי טתם ה' היינו תפארת. ומבאר שתחלה נקראים מועדי ה'. לפי שהמועדים שהם שאר הספירות עולים ומתקשרים תחלה בהתפארת שנקרא מלכא. ואח"כ נקראים מקראי קדש. כיון שעולים עם התפארת עד אבא ואמא. היינו תכנה וכינה : [מט] כתיב היינו תכמה וכינה : [נ] פי' שהתפארת עולה ונתעטר אז בחכמה וכינה והמועדים שהם שאר הספירות עולין עמו :

אותם במועדם. שני חלקים יש לישראל בהם. אם מצד המלך יש לישראל חלק עליון בו. שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'. וכתוב כי חלק ה' עמו. ואם מצד העליון של קדש יש לישראל חלק עליון בו. שכתוב ואנשי קדש תהיון לי. וכתוב קדש ישראל לה'. וע"כ לכם ישראל ראוי להומינם ולהכין לפנידם שמחה ומועדה ולשם ח ברה. ומי שזמין לאחר צריך להראות לו שמחה ופנים מאירות. ולשמור דרכו של האורח הדוא. למלך שהזמין אליו אורח נכבד. אמר לבני היכלי. כל שאר ימים הייתם כל אחד ואחד בביתו. זה עשה מלאכתו. זה הלך בסחורתו. וזה הלך בשדרו. מלבד זה היום שלי שכלכם תהיו מוכנים בשמחתי. שעתה הומנתו אורח עליון ונכבד. אין ברצוני שתעמלו במלאכה ולא בסחורה ולא בשדות. אלא כלכם תזדמנו כדמיון זה היום שלי. והתקינו עצמכם לקבל פני האורח הוא בפנים מאירות בשמחה בתשבות. דכינו לו מועדה חשובה. כדי שתהיה ההומנה שלי להאורח בכל הצדדים. כך אמר הקב"ה לישראל בני. כל שאר הימים אתם עמלים במלאכה ובמסחר. מלבד זה היום שלי שעתה אורח עליון ונכבד הומנתי. אתם תקבלו אותו בפנים מאירות. הומנו אותו. הכינו לו מועדה גדולה בשלהנות ערוכים כדמיון זה היום שלי [גח] לפיכך כתוב אשר תקראו אותם במועדם. בוא וראה בשעה שישראל למטה שמהים כאותן המועדים ומשבחים שבח להקב"ה. עורכים השלחנות ומלבישים עצמם בבגדי כבוד. מלאכים העליונים אומרים מה טובים של ישראל בזה. אומר להם הקב"ה אורח חשוב יש לך ביום הזה. אומרים הם ויא שלך הוא האורח מן המקום הדוא שנקרא קדש. משיבם הקב"ה וכי ישראל אין הם קדש ואין נקראים קדש. להם ראוי להזמין את אורח שלי. טעם אחד מצד עלי. שהרי הם דבקים בי [גז] ועוד טעם מצד של קדש. שכתוב ה' קדש ישראל לה' וגו'. והואיל שישאל נקראים קדש הרי הוא אורח שלהם בודאי. לפי שהוכנה אורח דזה מן קדש הוא. שכתוב מקראי קדש. עלהם הם זמנים בן קדש ולא יותר. הג' רמזות חג השבועות וחג הכבוד. א"ל רבי אבא וכי שבת אין הוא נזמן מן קדש. א"ל לא. משני טעמים. אחד שהוא בודאי קדש נקרא [גח] שכתוב ושבתם את השבת כי קדש היא לכם. ואחד כי שבת אין נצרך לזמנו [גד] שהרי זה ירושתו בודאי. ירושה של קדש הוא יורש ואינו אורח. וע"כ בשבת כלם זמנים בקדש ומתקשרים ומתעטרים בו [גה] וגם זה היום השביעי נתעמר בו. וע"כ השבת אין אורח הוא. אלא כבן שנכנס לבית אביו ואמו ואוכל ושותה בשעה שהוא רוצה. למלך שהיה לו בן יהודי אהוב גפשו. נתן לו ריעים שישמרו אותו ושיתחבר עמדם. אמר המלך יפה הדבר להזמין אותן הריעים של בני ישראל. ומהראות הבכור והאהבה שלי להם. והזמין לאותן הריעים. אבל הבן אינו בהומנה. אלא שהוא נכנס ואוכל ושותה בבית אביו בשעה שהוא רוצה — : (ב) יששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת וגו'. רבי אבא פתח (ג) אם תשיב משבת רגליך

עשות טראה נקומות (א) יעשי' כי (ב) נשנת פו. (ג) יעשי' יח

אותם במועדם תרין חולקין אית לישראל צבו. אי מסטרא מלכא חולקא עלאה אית לישראל צבי. דכתיב ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'. וכתיב כי חלק ה' עמו. ואי מסטרא עלאה קדש חולקא עלאה אית לישראל צבי. דכתיב ואנשי קדש תהיון לי וכתיב קדש ישראל לה'. וע"ד לנו אחזו לזמנא לבו ולתקנא קמייהו חרותא וסעודתא ולמחדי צבו. ומאן דזמין לאחרא צבי לאחזאה ליה חידו ונאפיין כהירין ולנפרא אורחיה דהוא אושפיזא. למלכא דזמין אושפיזא יקרא. אמר לבני היכליה. כל שאר יומין היותן כל חד וחד צביתיה. דא עביר עבדותיה. דא אויל בסחורתיה. ודא אויל בחקליה בר האי יומא דילי דכלכין מתעמדי צחדותא דילי הסתא זמנית אושפיזא עלאה ויקרא לא צבינא דתשתלון בעבדותא ולא בסחורתא ולא בדברי. אלא כלכו אזדמנו כגוונא דהאי יומא דילי ואתקינו גרמיינו לקבלא להסוא אושפיזא צאנפין כהירין צחדותא צבושצחתי. אתקינו ליה סעודתא יקרא. בגין דיהא זמיו דילי בכל סטריין. כך אמר קב"ה לישראל בני. כל שאר יומין אתון משתלני בעבדותא בסחורתא. בר האי יומא דילי דהסתא אושפיזא עלאה ויקרא זמנית. אתון קבילו ליה צאנפין כהירין זמיו ליה. אתקינו ליה סעודתי עלאי צפתורי מסדרן כגוונא דהאי יומא דילי [גח] בג"כ כתיב אשר תקראו אותם במועדם. תא חזי צשעתא דישאל לתת דחלון צבני מועדיא ומשבחין שבחא לקב"ה. מסדרין פתורי ומתקני גרמייהו צבאני יקר. מלאכי עלאי אמרין מאי סיבן דישאל צכך. קב"ה אמר אושפיזא עלאה אית לון יומא דא. אמרי איכחו ולא דילך הוא מהסוא אתר דאקרי קדש. אמר לון וכי ישראל לאו קדש נכחו ולחו חקרין קדש. לון אחזוי לזמנא אושפיזא דילי. חד מסטרא דילי. דהא אינון דבקים צי [גז] וחד מסטרא דקדש. דכתיב (א) קדש ישראל לה' וגו'. והואיל דישאל חקרין קדש חושפיזא דילהון הוא ודאי בגין דזמנו דהאי אושפיזא מקדש הוא. דכתיב מקראי קדש. לתתא אינון זמין מקדש ולא יתיר. חג המנוחות חג השבועות וחג הסוכות א"ל רבי הבה וכי שבת לאו מקדש הוא זמין. א"ל להו. צתרי סטריין. חד דהוא ודאי קדש חקרי [גח] דכתיב ושבתם את השבת כי קדש היא לכם. וחד דשבת לאו זמין הוא [גד] דהא ירושתא דליה היא ודאי. ירושתא דקדש הוא ירית ולאו זמין. וע"ד צשנת כלחון זמין צקדש ומתקשרין ומתעטרין ציה [גה] והאי יומא צביעאה צתעטר ציה. וע"ד שבת לאו זמין הוא. [אלה] כצרא דעאל לביתא דאבוי ואימיה ואכיל ושותי צשעתא דהוא צבי. למלכא דהוא ליה צרא יחידאי צביצא דנפשיה. יסב ליה שוצביין לנפרא ליה ולתשתצרא צבו. אמר מלכא יאות הוא לזמנא להלין שוצביין דצבי. ולתחזאה יקרא וחצבותא דילי צבו. וזמין לון להכי שוצביין. צרא לא אחתו לזמנא. אלא למיעל ולמיכל ולמסתי צביצא דאבוי צשעתא דאיו צבי — : (ב) יששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת וגו'. רבי אבא פתח (ג) אם תשיב משבת רגליך עשות

זו הזהר

[גח] ס' שההכנה של כל מועד היא לפי שרש קדושתו. כגון בפסח לאכל מצה ובסוכה לאכל בסוכה וכן בשאר המועדים כמבואר בכל אחד ואחד במקומו : [גז] היינו בהתפארת : [גד] כי בשבת מאיר אור עתיקא קרישא שהוא אור החכמה שנקרא אבא : [גה] כי קדושת השבת קביעא וקיימא מעצמה כלי קריאה והומנה של ישראל : [גח] ס' שבשבת נתעלה התפארת ונכנס בהתכמה. ומסילא נפ שאר הספירות הנאותות בו שהן מן חסר עד מלכות ולא ער בכלל עולות עמו ער עולם החכמה ומתקשרין ומתעטרין בו. אח"כ אמר. שג' וד היום רשביעי. היינו ספירת המלכות אתעטר בו בהתכמה. כי המלכות נתעלה ונכנסת בהבינה. נמצא שהתכמה סכתיה ומעשריה

עשת חפצין ביים קדשי וגו'. וזכאים הם ישראל שהקב"ה
 בחר בהם להדבק בהם מכל שאר אומות העולם. ומתוך
 אהבתו להם הקריבם אליו ונתן להם התורה. ונתן להם
 השבת שהוא קדוש מכל שאר הימים. ובו מנוחה ושמחה
 של הכל. ושקולה שבת נגד כל התורה. ומי ששומר שבת
 כאלו שומר כל התורה. וקראת לשבת ענג. ענג של הכל.
 ענג הנפש והגוף. ענג דעליונים והתחתונים. וקראת לשבת
 ענג. מהו וקראת. שיומין אותו. כמש"ב מקראי קדש.
 כלומר זמונים. כמי שמומין אורה לביתו. וע"כ וקראת
 לשבת ענג. שיומין אותו כמו שמומנים לאורה. בשלחן
 ערוך בבית סתוקן כראוי. במאכל ובמשתה כראוי
 יותר משאר הימים. וקראת לשבת ענג. סבעוד יום.
 לקדוש ה' מכובר. זה יום הכפורים. שנים שרים אחד [נו]
 וכברתו מעשות דרכיך. כמו שנתבאר. סמצוא חפצין
 ודבר דבר. הרי אמרו לפי שדבור הזה עולה ונתעורר
 דבור של חול למעלה. מי שמומין אורה לביתו בו צריך
 לעסוק ולא בענין אחר. בוא וראה זה הדבור שיוצא מפי
 האדם עולה. ומעורר התעוררת למעלה. אם לטוב אם
 לרע. ומי שיושב בענג של שבת אסור לו לעורר דבור
 של חול. שדרי פנים פנים ש"ס הקדוש. מי שיושב בחיפתו
 של המלך אין ראוי לעזוב את המלך ולעסוק בענין אחר.
 ובכל יום נצרך להראות פעולה ולעורר התעוררת ממה
 שנצרך. ובשבת בעניני שמים ובקדושת היום נצרך לעורר.
 ולא בענין אחר:

(ח) ששת ימים תעשה מלאכה. ששת ימים מה זו
 מלאכה מוכרת בהם. א"ר יוסי כתוב כי ששת ימים
 עשה ה' את השמים ואת הארץ. ולא כתוב ששת. והא
 אוקמוס דכל יומא ויומא עניד עבדתיס ואקרין יומי
 מלאכה [נו] א"ר יחזק חי הכי אמאי אקרין ששת
 ימי חול. אחאי חול. א"ר יוסי הכתא אתתכיג עלמא
 על ידא דשלוחייכו [נת] צנ"כ יומי חול אקרין. ר' חייה אמר
 צנין דשרי למעבד צהון עבדתא צנין דא לא אקרין קדש.
 ימאן זל"א אקרין קדש חול אקרין. ועל דא אתקיננו חבדיא
 צהבדלה צין קדש לחול. מאי חבדלה כהא [נט] אלא
 אלא קדש מלה צנמיס הוא. ושאר מניה
 אתיין [ס] וע"ד אלין לעובדא ואלין לנפרא. ואימתי
 אשפתא נסירו צהו. כד זמין מקדש [סא] א"ר
 יסודס חדותא ונסירותא דיומא דשבתא על כלא הוא.
 ועין דהאי יומא אתעטר צבצא ואמא. ואתוסף
 קדושה מוסב על סבעוד יום. היינו תוספת שבת דתליא
 ותתאי. כלא חדאן ציה. מליא צרכאן צכלסו עלמין.
 וכלסו מניה אתזנו. צהאי יומא ניחוי דעלאו ותתאי.
 צהאי יומא ניחוי דחיציא דניסכס. למלכא דעבד
 סלולא לצריה יחדיאי. אעטר ליה צעשרא עלאה. ומני ליה
 מלכא על כלא צהאי יומא חדותא לכלא. חד סנסירא
 דאתפקיד

מראה מקומות (ח) 97 ד :

זין הזהר

[נו] ג"ל לקיים הנירסא דא יום כפורים. כי ר' אבא קשי' ליה תרתי. א' איך שייך קריאה והוסנה לשבת. הלא נזכר לעיל שקדושת
 שבת קבועה וקיימא מעצמה. ב' למה מחלק ואומר שבת לחוד וקדוש ה' לחוד ומכיר אצל שבת ענג ואצל קדוש ה' אומר מכובר.
 ומתוך שוקראת מוסב על סבעוד יום. היינו תוספת שבת דתליא בקריאה והוסנה של האדם. ומה שמתלק ברתו כי קדוש ה' מוסב
 על יום כפורים. שאצלו אין שייך ענג אלא כבוד. ככתוב באורים בכדו ה'. והם תרי דאינון חד. שני ענינים. וקדושת שניהם שוה.
 וכן כמ"י שבת ק"ט ע"א: [נו] פ"י ששת ימים היינו ו' הספירות של ששת ימי המעשה מן הסדר עד מלכות. כל אחת עשתה ביום
 שלה פעולת הבריאה השייך לה: [נז] פ"י שאין הן עצמן מחדשין בכל יום מעשה בראשית אלא יע"י מלאכים שלוחיהן: [נט] הרי
 כל הספירות קדושות הן: [ס] שבת קדוש הוא עצם קדושה כי מאיר בו עתיקא קדישא היינו חכמה. ושאר הימים היינו שאר הספירות
 נשפע להם פ' ושה מן יום השבת. לפיכך מותר בהם המלאכה ושייך הברלה ביניהם: [סא] היינו כשחל יו"ט כיום חול או הוא נסין
 סקודש ונצרך לשמרו מעשיית מלאכה:

להתפקיד על דינה דבני נשא. הוא זידיה גוברין דבעיין קאולא. גוברין דבעיין לאלקאה. ובגין יקרא דהאי יומא דהדוותא דמלכא שצין ופטר להדוותא דמלכא. כך שהי יומא הלולא דמלכא במספרותא. הדוותא דמלכא דהאי וזמא עליה. הדוותא דעלאין דעלאין ותתאין. בהדוותא דמלכא כלכו מדאן ולא ילעטרון זיה. ע"ד כתיב וקראת לשבת ענג. מהו ענג. ענג לא אשתכח אלא לעילא בהתר דקדש עלאה שארי. כד"א אז תתענג על ה'. דהאי ענג על ה' הוא [סג] והאי יומא דהוא הלולא דמלכא לתעטר בההוא עטרא דענג. ה"ס"ד וקראת לשבת ענג. מה דלא אשתכח הכי בשאר יומין. דהאי יומא תלת סעודתאן בעיין בני מלכא לזמנא. ולסדרא פתורי בגין יקרא דמלכא כמה דלוקימנא וכד אזמנן זיה חנא או זמנא לא יסדר ז"נ תרי פתורי בכל סעודתא. חד לשבת וחד לאושפיוא. בגין דכתיב (ה) על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. ספוקא הוא בפתורי דמלכא לההוא אושפיוא דלתתא ליה. וע"ד בעי ז"נ לסדרא פתורא שלימא למלכא. והוא יסיב מניה לאושפיוא.

א"ר אלעזר סעודתא תליתאה דשבתא כד לערע זיה אושפיוא [סג] שצקין ליה או לא שצקין ליה. אי לא שצקין ליה אשתכח אושפיוא דחיא פתורא דמלכא. אי לא שצקין ליה אשתכח פנימו צסעודתא דמלכא. אי"ל רבי שמעון אבוי למלכא דלעירע זיה אושפיוא נסל מייכלא מקמיה וסלקיה לאושפיוא. אשתכח אע"ג דמלכא לא אכל עמיה ממייכלא דמלכא קא אכיל ומלכא יסיב ליה למיכל. וכל דא בגין דהוא אושפיוא דמלכא. ובזי רב המנוא סבא לא חיישי לאושפיוא בשעתא דא. ולבתר מסדרי פתורא לאושפיוא דהאי יומא מלולא אסי. ה"ס"ד (ג) ממלוא חפץ ודבר דבר [סג] חפץ חפץ

שהיה מסונה על עונש האנשים. היו בירו אנשים חייבי מיתה. אנשים חייבי מלקות. ובשביל כבוד אותו היום של שמחת המלך מחל עונשם ושטר שמחת המלך. כך זה יום השבת חופת המלך והמלכה. ושמחה מספירות כמה ובניה האיר עליהם. שמחת העלוינים והתחתונים. צריכים כלם לשמח בשמחת המלך ואל יצטערו בו. ע"כ כתוב וקראת לשבת ענג. מהו ענג. ענג אינו נמצא אלא למעלה במקום שקדש העליון שורה. כמש"כ או התענג על ה'. שזה הענג על ה' הוא [סג] וזה היום שהוא יום חפתו של המלך נתעטר במטרה ההיא של ענג. וש"כ וקראת לשבת ענג. מה שלא נמצא כך בשאר ימים. ביום הזה שלש סעודות צריכים בני המלך להכין. ולסדר השלחן בשביל כבוד המלך כמו שנתבאר. וכאשר נודמן בו הג או מועד אל יסדר האדם כ' שלחנות בכל סעודה. אחד לשבת ואחד להאורה. לפי שכתוב (ה) על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. שיש ספוק בשלחן המלך להאורה הזה הוא אליו. וע"כ צריך האדם לסדר שלחן שלם להמלך. והוא יתן ממנו להאורה:

א"ר אלעזר סעודה שלישיית של שבת כאשר פוגע בו האורח [סג] מבטלין אותה או אין מבטלין אותה. אם אין מבטלין אותה נמצא שהאורה נדחה משלחן המלך. ואם מבטלין אותה נמצא פגם בסעודת המלך. אי"ל רבי שמעון אבוי. משל למלך שזורמן לו אורח. נוסף מאכל מלפניו ומעלרו להאורה שלו. נמצא אע"פ שהמלך אינו אוכל עמו. הוא אוכל מסאכא דמלך. והמלך נותן לו לאכל. וכך זה בשביל שהוא בא להיות אורח של המלך. ובבית רב המנוא הזקן לא חששו להאורה בשעה זו. וא"כ היו מסררים השלחן להאורה. ביום הזה הרבוע אסור. וש"כ (ג) מצוא חפץ ודבר דבר [סג] ולמדנו חפץ

מראה מקובות (ה) שמואל כ' ה' ט ישי' י"ח

זיו הזהר

[סג] על ה' משמעותו גבוה מסעל לה'. והיינו חכמה קדש עלאה. כי סתם ה' היינו תמארת: [סג] הרבה פירושים יש במאמר הזה. והנה המפורשים שר"ש השיב לר"א שבטליון סעודה נ'. ודבית רב המנוא להילוך. נכנסו בדוחק דהלא ר"ש סמיק שכל ימינו השתדל שלא לבטל סעודה נ' לעולם. וגם אין יביא הא דרב המנוא מעשה לסתור. ועכ"פ הי' צ"ל אבל כבי רב המנוא. לכך ג"ל לפרש באופן אחר ויאמר כל המשר דברי הוהר כמעט אחת והמבין יבין מעצמו בפנים. והוא לאתר שאמר שכאשר חל יו"ט כשבת אין לסדר תרי פתורי בכל סעודתא אלא שהאושפיוא על שלחן המלך תמיד הוא אוכל. לסיכך שאל ר"א דא"ב מה נעשה למעודה נ' כשהוא יו"ט כשבת. דאי אין מבטלין אותה נמצא שהאורה נדחה משלחן המלך בסעודה זו. והרי זה אי כבוד להאורה. ע"ז השיבו ר"ש אבוי שלא כן הענין אלא שהמלך שולח לו מסעודתו לאכל בפני עצמו. ואין האורה אוכל ביהר עם המלך על שלחן אחר. לפי זה נוכח שאם לא נבטל סעודה נ' לא יהיה מזה אי כבוד כלל להאורה. כי מה איכפת לו האורה. אם המלך אוכל כלכדו סעודה שאינה נצרכת להאורה. כי הלא גם בשאר הסעודות לא אכל האורה על שלחן המלך. וע"ז סביא שגם כבי רב המנוא סבא נהגו כן. ועוד יתי גראה שהנהגת רב המנוא אינה כשחל יו"ט שני כבוצאי שבת וא"כ יש בסעודה נ' של שבת עוד חשש ב' שלא יאכל סעודת יו"ט בלילה לתיאבון. והרי זה ג"כ אי כבוד להאורה. מ"ם לא הי' מבטל סעודה נ' בשביל חשש כבוד האושפיוא. אלא שאח"כ כבוצ"ש היו מסדרים השלחן לכבוד האושפיוא. וירוד שרב המנוא סבא היה בכבל ושם נהגו יו"ט שני של נליות. ועל זה חזר ושאל ר' אלעזר דאיך נוכל לתפוס להתנהג שלא לבטל סעודה נ' על פי הטעם שהאורה אינו אוכל על שלחן המלך ביהר אלא שהמלך מסלק מסעודתו להעלות להאורה. אי"ב אין נוכח כלל מפני מה מבטלין סעודה נ' בשבת ערב ספא אע"פ שאו עריו אין חפס אורה שלו. אלא ודאי מוכן מזה שאף גם כשכיל חשש כבוד האורה שיבוא כבוצ"ש נצרך לבטל סעודה נ'. אי"ב כל שכן כשהאורה הוא באותו השבת שנצרך לבטל סעודה נ' בשביל כבוד האורה. וע"ז השיב לו ר"ש להוק דבריו הראשונים. דרוקא כאשר התג הוא אורה לאותו השבת או מסלק המלך מסעודתו להעלות להאורה שאין אוכל עמו על שלחן אחר. אבל אם אין התג אורה לאותו השבת אלא שהוא בא כבוצ"ש או אין שייך כלל סילוק מאכל מלפני המלך להעלות להאורה. נמצא לפי זה כבוד תחלה דלעולם אין לדחות סעודה נ' בשביל כבוד האורה. הן אם הוא אורה לאותו השבת הן אם הוא בא כבוצ"ש. ומה דנדרחית סעודה נ' בשבת ערב ספא אין זה כלל בשביל כבוד האורה אלא שיש בזה פעמים אחרים. דהיינו בשביל לקיים המצות עשה של אכילת ספא וסורר שחיוב באלמס לתיאבון. ועוד רבין שאסור או לאכל לאם הרי אי אפשר לקיים סעודה נ' כראוי. אם לא כהרבה יין. ועל זה מסיק ערוין אין חפס אורה שלו. אלא ודאי מוכן מזה שאף שאי אפשר לקיים בהם סעודה נ' בגון שאם חל ע"פ בשבת מ"ם השתדל כל ימינו לקיים סעודה נ' אפילו באותן הימים. וכמה. כדברי תורה. ומעתה יבין כל שבין דברי הזהר בלי נגמון: [סג] רבים מתמיהים על זה דלכאורה אין שייכות כלל כאן להפסיק בענין זך הנה. אבל הנראה לי בס"ד שפיר קמרי. והוא לפי שר"ש מבאר שימתו דסעודת יו"ט שחל בשבת אין המלך אוכל עם האורח על שלחן אחר. אלא שהמלך חולק כבוד האורה ומסלק מסעודתו להעלות להאורה. והנה ירוד שאנו אוכלים ביו"ט שחל בשבת סעודת יו"ט עם האורה. אי"ב לפי זה נוכל לחשוב שכיון שאין המלך שבת יושב על זה השלחן אלא האורה יו"ט בלבד. לכן מותר לנו להתנהג בשבת סעודה כמו ביו"ט שחל ביום חול. דהיינו לדבר כל מה שנרצה. לכן מותר כן ר"ש שלא כן הוא אלא שבינו זה אסור הרבוע אפילו בשעת הסעודה שנקראת סעודת יו"ט. והוא בגין דבהאי יומא כלל האמונה נקטר בו לפי שהוא יום השבת. לכך אין להקל ברבוע של הפסך אפילו בשעת הסעודה שהמלך שבה אין יושב ע"י השלחן. כי קדושת היום נורם למעט ברבוע כמו בכל שבת. ות"ל מקום הניתן לי להתגדר בזה:

חפץ כתיב. בגין דהאי יומא כל מימנותא אתקשר ציה. א"ל ר' אלעזר ויך עבדונא לסלקא סעודתא דמלכא לאושפיוא. דהא ארביסר דחל להיות בשבת סלקא סעודתא לפסחא אע"ג דלאו איהו אושפיוא. א"ל הכי ארינא. דאי הוא אושפיוא מיכלא סלקא ליה. ואי לאו לא סלקא ליה. ואי תימא ד"ד דחל להיות בשבת אתדחיא סעודתא דמלכא מקמי סעודתא דפסחא. (א) שאני פסח דסעודתא דשבת אתדחיא בכמה גוונין חד בגין זילות ומרויס דצני צ"ג דיסתכח תחיבא. וחד בגין פסח. ופא נהמא לא אסתכח מוי' שעות ולמעלה. וסדורא דפתורא בלא נהמא לאו הוא סדורא. ואי תימא בחרמא. חמרא כרי בגין דגריר לבא אכל מיומי אשתדלנא דלא בסיולנא סעודתא דשבת. אפילו אי אינון יומי אשתכחו ציה. צהאי יומא חלל דתפוחין קדישין אתצרך [סא] ומתצרכאן עלאין ותתאין. ודהאי יומא קשורא הוא דאורייתא. א"ר אבה הכי הוה עבד רבי שמעון בזמנא דאסתלק סעודתא דשבתא. מסדר פתוריס ואשתדל צמטשא מרכבא. והוה אמר דא סעודתא דמלכא דייתי למיכל נבאי. צניי כך שבת אסתכח בכלא עדין מכל זמני וחנין. ואקרי קדש ולא מקרא קדש. א"ר יוסבא כלבו מועדין מקראי קדש קרינן צהו. אכל נפקי ריש יומא דפתוריא דלא אסתכח צהו הדוותא. דהא אינון דינא הוו. אכל אלין תלתא זמנין מקדש ידוותא דכלא. לאשתעשע צהו צקצ"ה. ה"ד ושמתא לפני ה' אלהיך. צהאי יומא דשבתא אהנשי כל לערא וכל רוגזא וכל דוחקא מכל גלמא. בגין דאיהו יומא דהילולא דמלכא. ונשמתינן אתוספן כגונא דעלמא דחתי. א"ר ינחק לרבי יהודה כתיב זכור את יום השבת לקדשו. ותנינן זכרבו על היין. אמאי על היין. א"ל צנין דיין הדוותא דאורייתא. ויינא דאורייתא הדוותא היא דכלא [ס] והאי יין חדי למלכא. והאי יין מעטרא למלכא בעטרוי. ה"ד (ב) לאנא ורחנא צבית ליון צמלך שלמה שעטרה לו אמו. ותנינן בכלא צביא ללחואה צ"ג עובדא. ולא אסתכח קדושה אלא ציון. כד"א (ג) כי טובים דודך מיין. אינון פצאן מיין. וכתיב נזכירא דודך מיין. וע"ד קדושה דשבת ציון:

(ד) א"ר יוסי לרבי ינחק כתיב (ה) וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וגו'. וכבדתו מעשות דרכיך שפיר. אכל ממילא חפץ דבר דבר מאי הוא. ומאי גריעותא הוא לשבת. א"ל ודאי גריעותא היא. דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה דצ"ג דלית ליה קלא. וסלקא לעילא ואתער מלה אתרא. ומאי הוא. הווא דלקרי חול מאינון יומין דחול. וכד אתער חול ציומא קרישא גריעותא היא לעילא ודאי. וקצ"ה וכנסת ישראל שהלי עליה מאן הוא דבעי לאפרשא זונא דילן. מאן הוא דבעי חול סכא. עתיקא קדישא [סו] לא אחזוי ולא שריא על חול. בגין כך דכבוד מותר. מאי טעמא. בגין דהכבוד לא עבד מדי. לא אתעבד מניה קלא ולא סליק. אכל לבתר דלפיק מלה מפומיה הווא מלה אתעבד קלא. וצקע אוירין

מראה מקומות (א) דף נ"ב. (ב) ש"ד ג' (ג) ש"ד א' (ד) דף ק"ה. (ה) יב"י נ"ח

זיר הזהר

חפץ כתיב. לפי שיום הזה כלל האמונה נקשר בו. א"ר ר' אלעזר ואיך נובל לעשות להעלות סעודה המלך לאורח. שהרי י"ד ניסן שחל להיות בשבת נסתלקה סעודה שלישית בעבור פסח. אע"פ שאו אין הפסח אורח שלי. א"ר כך אני אומר. שבעת שהגה הוא אורח שלו אז נהעלה לו דמאכל. ואם לא אין המאכל נתעלה לו. ואם תשאל הרי י"ד שחל להיות בשבת נדחת סעודת רמלך מפני סעודת הפסח. (ו) אין הוה פסח שסעודה ג' של שבת נדחת מכמה בעמים. אחד בשביל מצות ומרוים שצריך האדם לאכלם להיאבון. ואחד בשביל פסח. וגם שהרי לחם לא נמצא מו' שעות ולמעלה. וסודר השלחן בלי לחם אינו חשוב סודר. ואם תאמר ביין. אמת שבין מותר לפי שמרעיב הלב. אבל כל ימי עמלתי שלא לבטל סעודת שבת. אפילו אם אותן הימים היו נמצאים בו. כיום הוה שרה תפוחים הקדושים מתברך [סא] ומתברכים עליונים ותחתונים. ויום הזה התקשרותו היא עם התורה. א"ר אבא כך היה עושה רבי שמעון בומן שנסתלקה סעודה ג' של שבת. היה מסדר שלחנו ועסק במעשה מרכבה. והיה אומר זו היא סעודת המלך שיבא לסעוד אצלי. לפיכך נמצא שהשבת מוטב בכל מכל סעודים והגים. ונקרא קדש ולא מקרא קדש. א"ר יהודה כל המועדים מקראי קדש אנו קוראים בהם. אבל יצאו ראש השנה ויום הכפורים שאין שמחה נמצאת בהם. שהרי הם ימי הדין נקראים. אבל אלו ג' מועדים הם נומנים מן קדש לשמחת הכל. להשתעשע בהם עם הקב"ה. וש"כ ושמתא לפני ה' אלהיכם. וכתוב ושמתא לפני ה' אלהיך. כיום הוה של שבת נשתכח כל צעד וכל רוגז וכל דוחק מכל העולם. לפי שהוה יום חפתו של המלך. ונשמתינן את כדמיין עולם הבא. א"ר יצחק לרבי יהודה כתוב זכור את יום השבת לקדשו. ולמדנו זכרהו על היין. מדוע על היין. א"ל לפי שהיין הוא שמחה של תורה. והיין של תורה הוא שמחה של הכל [סו] וזה היין משמח למלך. וזה היין מכתיר למלך בבתריו. וש"כ (ב) צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו. ולמדנו שבכל ענין נצרך שיראה האדם פעולה. ולא נמצאת התעוררת קדושה אלא ביין. כמ"ש (ג) כי טובים דודך מיין. טובתם היא מן יין. וכתוב נזכירא דודך מיין. וע"כ קדושה של שבת ביין:

(ד) א"ר יוסי לרבי יצחק כתוב (ה) וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וגו'. וכבדתו מעשות דרכיך מיבן. אבל מצא חפץ דבר דבר מה הוא. ומה זה חסרון לשבת. א"ל ודאי שוה הוא חסרון. שאין לך דיבד ודיבד דיוצא מפי האדם שלא יהיה לו קול. והוא עולה למעלה ומעורר דבור אחר. ומה הוא. אותו שנקרא חול מאותן ימי הח"ל. וכאשר נתעורר חול כיום הקדוש חסרון הוא למעלה בודאי. והקב"ה והשכינה שואלים עליו מי הוא זה שרוצה להפריד זיוג שלנו. מי הוא המבקש חול כאן. קדמין דקדוש [סו] אינו מתגלה ואינו שורה על חול. לפיכך הרהור מ'תה. מה הטעם. לפי שהרהור אינו עושה כלום. שלא נעשה ממנו קול ואינו עולה. אבל לאחר שהוציא הדבור מפיו אותו הדבור נעשה ממנו קול. ובוקע אוירים

[סא] זו מלכות שנוכר עליה מלכות פה ותורה שבע"פ קרינן לה: [סו] יין של תורה היינו סודות התורה. יין בגי' סוד: [סז] זה עולם החכמה שנקרא אבא חננלה הארתו כיום השבת על המלך. היינו התמארת:

איירים ורקיעים ועולה למעלה ומעורר דבור אחר. וע"כ כתוב ממצוא הפצך ודבר דבר. ומי שמוציא דיבור קדוש מפיו ברברי תירה נעשה ממנו קל ועולה למעלה. ונתעוררות קדושות מלך העליון ומתעמרות בראשו ואז נמצאת שמחה למעלה ולמטה. א"ל וראי כך הוא וערה הבנתי הענין. אבל מי ששורה בתענית בשבת האם עושה פנים לשבת או לא. אם תאמר שאינו עושה פנים. הרי הוא סבטל ממנו מעודות האמונה ועונשו גדול. שהרי הוא סבטל ממנו השמחה של שבת. א"ל דבר זה שמעתי. שזה הוא שמשנחיים עליו מלמעלה יותר מכל בני העולם. לפי שבוה היום שמחה היא למעלה ולמטה. שמחה של כל שמחות. שמחה שכל האמונה בה נמצאת. ואפילו ראשני ניהגם נוחים ביום הזה. ואיש הזה אין לו שמחה זאין לו מנוחה. והוא מושגה מכל העליונים והתחתונים. כלם שואלים עליו מה נשתנה פלוני שהוא בצער. ובשעה שהקדמון הקדוש מתגלה ביום הזה. וזה האיש נמצא בצער. תפלתו עולה וקיימת לפניו. או נקרעות כל גזרות הדינים שנגזרו עליו. ואפילו שהחליטו בבית דינו של המלך יליו לרעה הכל נקרע. לפי שבשעה שהקדמון הקדוש נתגלה כל חירות וכל שמחות נמצאות. לפי שמתגלה בחפתו של המלך [סח] וע"י למדנו שקורעים לו גזר דינו של שבעים שנה. איזו שבעים שנה. אלא אע"פ שהסכימו עליו לרעה כל אותו ע' כתרם של המלך שריא מתגלה בהם. הכל נקרע. לפי שהקדמון הקדוש טבטל הגזרה. זכמה דברים אמורים כאשר מעוררים עליו בחלום כליל שבת. ה' משל למלך שעשה חופה לבנו וגזר שמחה על הכל. באותו יום של החופה כל העולם היו שמחים. ואיש אחד היה עצב ונקשר בשלשלאות. בא המלך להשמח וירא את כל העם שמחים כמו שהוא גזר. נשא עיניו וירא את האיש שהוא קשור בשלשלאות ונעצב. אמר מה זה שכל בני העולם שמחים בכלילת בני. וזה אסור באויקים. מיד נתן צו והוציאורו והתידורו מן השלשלאות. כך זה השורה בתענית בשבת. כל העולם שמחים והוא נעצב זנאסר בשלשלאות. בשעה שהקדמון הקדוש נתגלה ביום הזה. ונמצא זה האיש אסור באויקים. אע"פ שהסכימו על גזרתו כל אותו ע' שנים שאמרנו. הכל נקרע ואין הדין שורה עליו. אם ביום אחד יש בו רשות לקרוע הגזר דין ע"י התענית ביום החלום. כל שכן בשבת. שאין כך יום שלא נמצא בו כח זה. והשירה בתענית חלום באותו היום. לא נסתלק יום הזה עד שנקרע דינו. אבל לאו של שבעים שנה כיום השבת. לפיכך יתענה באותו היום ממש ולא ביום אחר. שאין רשות ליום על יום אחר. כל יום מה שנקרה ביומו יכול להקן. מה שלא נקרה ביומו אינו יכול לתקן. וע"כ לא נצרך לו לאיש לדחות התענית מיום זה ליום אחר. ולפיכך דבר יום ביומו נאמר ולא דבר יום ליום אחר. ובוא וראה שלא לחנם עוררו עליו בחלום. כדי שיבקש על עצמו רחמים. וי לאותו האיש שאין מעוררים עליו ואין מודיעים לו בחלום. שהרי נקרא רע. ולפיכך כתיב (ג) לא יגורך רע. וכתוב (ג) כל יפקד רע. כל יפקד לפי שהוא רע:

(ד) רבי שמעון אמר כל מי ששורה בתענית בשבת שנים

איירין ורקיעין וסלקא לעילא וחתער מלה אחרת. וע"כ מיילת חסךך ודבר דבר כתיב. ומאן דלפיק מלה קדישא מפומיה מלה דאירייתא אפסיד מניה קלה וסליק לעילא. וחתערן קדושי דמלכא עלאה ומתערן בריסיה וכדין אשתכח הדוותא לעילא ותתא. א"ל ודאי הכי הוא והא שמענא מלה. אבל מן דשארית בתעניתא בשבתא עביד גריעותא לשבת או לא. הי תימא דלא עביד גריעותא הא מעודתי דמסימותא צטיל מניה ועונסיה סני. דהא הדוותא דשבתא צטיל מניה. א"ל מלה דה שמענא. דהא הוא דלשגחן עליה מלעילא יתיר מכל בני עלמא. צנין דהאי יומא הדוותא היא לעילא ותתא. הדוותא דכל הדוון. הדוותא דכל המימותא ציה אשתכח ואפילו רשעים דגיהסג נימיון צהאי יומא. והאי צ"ג לית ליה הדוותא ולית ליה ניחא וסניא דא מכל עלאין ותתאין. כלסו סלאין עליה מאי סניא דפגליא ריכו צלערא. ובשעתא דתיקא קדישא אהגלי צהאי יומא. ואשתכח האי צנערא. ללותיה סלקא וקיימא קייס. כדין אפקרעו כל גזרי דינין דהגזרו עליה ואפילו אסתכמו צבי דינא דמלכא עליה לביש כלל אפקרע. צנין דשעתא דתיקא קדישא אהגליא כל חיורו וכל חיורו אשתכח. צנין דלמגליא צהלולא דמלכא [סח] וע"ד תנין קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה מאן שבעים שנה. אלא אע"פ דלסכימו עליה כל אינון שבעין שנים כתיב מלכא דהוא אהזוי צהו. כלל אפקרע. צנין דתיקא קדישא צטיל ליה. וסני מלי כד מתערי עליה צחלמא צליליא דשבתא. ה' למלכא דעביד הלולא לבריה וגזר הדויה על כלל. צהאי יומא דהלולא כל עלמא סוו חדאן. וצר נס חד סוה עליז ותפיס צקולרא. אהא מלכא לחדוותא חמא כל עמא חדאן כמה דליכו גזר. זקף עיניו חמא סהוא צר נס תפיס צקולרא ועליז. אמר ומה כל בני עלמא חדאן צהלולא דצרי. ודא תפיס צקולרא. מיד פקיד ונפקי ליה וסארו ליה מקולריה. כך האי דשארית בתעניתא בשבתא. כל עלמא חדאן וליכו עליז ותפיס צקולרא. צבערא דתיקא קדישא אהגליא צהאי יומא. ואשתכח האי צ"ג תפיס צקולרא. אע"פ דלסכימו עליה כל אינון שבעין שנין דלמחרן כלל אפקרע ולא שארי עליה דינא. ציומא אחרת אית ציה רשו למקרע ליה צהאי יומא. כל שכן שבת. דלית לך יום דלא אשתכח ציה חילא ומאן דשארית בתעניתא דלמחא צהאי יומא. לא אסתליק האי יומא עד דאפקרע דיניה. אצל לאו דשבעים שנה כיומא דשבתא. צג"כ צהאי יומא ממש ולא ציומא אחרת. דלית רשו ליומא על יומא אחרת. כל יומא מאי דאירע ציומיה עביד. דלא אירע ציומיה לא עביד. וע"כ לא לצבי ליה לאינש לסלקא לתעניתא מיומא דא ליומא אחרת וצג"כ דבר יום ביומו וכל דבר יום ליומא אחרת ותא חזי לאו למננא מתערי עליה צחלמא צנין למחצב עליה רחמי. ווי להסו צ"ג דלא מתערי עליה ולא אודעו ליה צחלמא. דהא צקרי רע. וצג"כ (ג) לא יגורך רע כתיב. וכתוב (ג) כל יפקד רע. כל יפקד צנין דליכו רע.

(ד) רבי שמעון אמר האי מאן דשרי בתעניתא בשבתא

במראה (מכובות) א' 97 ק. ס. (ג) תימס ס' (ג) מצלי י"ט (ד) ויקל רז

זיו הזהר

[סח] היינו חופת התפארת עם המלכות. זו שבת המלכה :

פרי

שנים מעוררים עליו לפני מלך הקדוש. אחד זה רוח עליון הקדוש והוא שנצרך להתענג ולא התענג. והשני זה הממונה הרוח שנתמנה על מי ששורה בתענית וסגגריה שמו. והם עולים לפני מלך הקדוש ומתוכחים על אודתיו. רוח הוא מתרעם על שעלה בגרועות מן אותה ההגאה שלמטה. ובאשר זה הרוח לא נשתלם למטה רוח האחר שלמעלה לא נשתלם. וכיון שלא נשתלם למטה ולמעלה אז ראוי זה האיש לקלה ולעונש. אבל כיון שנשתלם בשבתות האחרות אותו הממונה שנתמנה על עניים ותעניות משלים תוך אותן מסוים האחרים בהעונג שלמעלה. וקורעין לו כל נזר דין שנגזר מאותן שכעים שנים העליונות. משל למלך ששמח ביום חופתו. וכל האנשים שמחים עמו. ראה איש אחד נסגר בכבלים. פקד עליו להתירו. כדי שכלם יהיו נמצאים בשמחה. ובשביע שאחר כך לא יחרו אלו הממונים על עונשי האנשים להפרע מאדם הרוח. על שנמצא בשבילו גרועות למעלה ולמטה מה תקנתו. לפרוע תענית על תענית. מה המעם. כיון שהיה מבטל עונג שבת יבטל גם עונג חול. שאם הוא מבטל עונג שבת ומתענג בחול דומה כמי שמחשב ענין אחר יותר ממה שמחשב להקב"ה. רוח העליון קודש הקדשים שהי' שורה עליו לא היה מענגו והי' מבטל הענג ממנו. ורוח אחר של חול השורה אח"כ על העולם הוא מחשבו ומענגו. ואז חוזרין ונפרעין ממנו בעולם הזה ובעולם הבא. לפיכך נצרך לתענית אחר ביום הראשון של חול. בזמן ששורה על העולם רוח ההוא של חול. ובוה יש לו רפואה כיון שאינו מחשב להרוח של חול. וסימנך והשינו את הגולה אשר נול. גולן שאינו מחשב להקב"ה ואינו מחשב לאנשים. לפיכך אין לו עונש כנגב. נב שמחשב לאנשים יותר מהקב"ה יש לו עונש בעולם הזה ובעולם הבא. זכאי הוא מי שמשלים למטה לעונג עליון ההוא כראוי:

תרי מתערי עליה קמי מלכא קדישא. חד הסוא רוחא עלאה קדישא דאלספריך לאתענגא ולא אתענג. ומד הסוא ממנה דקיימא על מאן דשרי בתעניתא וסגגריה שמי. וסלקין קמי מלכא קדישא ומתערי עליה. הסוא רוחא אסתלק גריע מהסיא אתהנותא דלתתא. וכך האי רוחא לא אשתלים לתתא רוחא אחרא דלעילא לא אשתלים. וכיון דלא אשתלים לתתא ולעילא כדון תתחוי האי בר נש לאתמטיא ולאתענגא. אלא כיון דאשתלים זמנא אחרא הסוא ממנה דלתתא על ענויא ותעניתא אשלים בו אינון ממנן אחריון בענוגא דלעילא. וקורעין ליה כל גזר דינא דאתגזר מאינון שבעין סנין עלאין. למלכא דחדי צהלולא דליה. וכל בני נשא חדאן עמיה. ממה חד בר נש ישיב צוקלר. פקיד עלוי וסריוסו. בגין דישתכחון כלסו צדוקי. ובגין דלצתר לא יתהדרין אליון ממנן דענשין לבני נשא לאתפרעא מניה דבר נש. על דאשתכח צנייה גרועותא עילא ותתא מאי תקנתיה. ליתב תעניתא על תעניתא. מאי טעמא. דא צכיל ענוגא דצבתא יבטל ענוגא דחול. ואי איכו מבטל ענוגא דצבתא וקא מתענג בחול דמי כמאן דחשיב למלא אחרא יתיר ממה דחשיב ליה לקב"ה. רוחא עלאה קדישא דקודשין דשריה עליה לא עינג ובכיל ליה מניה. רוחא אחרא דחול דשריה לצתר על עלמא חשיב וקא מענגא ליה. כדון מהדרין ומתפרעין מניה צהאי עלמא ובעלמא דתתי. בגין כך אלספריך תעניתא אחריונא ציומא קדמאה דחול. ציומא דשריה על עלמא הסוא רוחא דחול. וצהאי אית ליה אסוותא כיון דלא חשיב לרוחא דחול וסימנך וישיב את הגולה אשר נול. גולן דלא חשיב לקב"ה ולא חשיב לבני נשא. בגין כך לית ליה עונשא כנגב. נב דחשיב לבני נשא יתיר מקב"ה אית ליה עונשא צהאי עלמא ובעלמא דתתי. זכאה איכו מאן דאשתלים לתתא להסוא עונג עלאה כדקא חוי:

6) **ובחדש** הראשון בארבעה עשר יום לחדש ונו'. א"ר חייא בוא וראה בשעה שהקב"ה היה הורג בכורי מצרים. כל אותן שהרג בחצות הלילה והשפיל מדרגות שלמעלה למטה. באותה שעה נכנסו ישראל בברית של האות הקדוש. נימולו ונשתתפו בהשכינה הקדושה ונאחזו בה. אז היו מראים אותו הדם על הפתח. ושני דמים היו. אחר דם הקרבן פסח ואחר דם המילה. והיה נרשם על הפתח רושם האמונה. קי אחר מכאן וקי אחר מכאן וקי אחר באמצע [סס] וכך נאמר ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף. כדי לדראות רושם האמונה. ובארבעה עשר הרי ידוע שבו ביום מבטלים חמץ ושאר. ויצאו ישראל מרשות אחר ונעקרו ממנו. ונאחזו במצה שהיא רמו על הקשר הקדוש. (ג) שלאחר שנימולו נכנסו בה [ע] עד שהתפרעו ונתגלה הרושם שלהם. ואז ניתן להם קשר במקום יותר עליון בקשר האמונה. במקום שכתוב הגני ממטיר לכם לחם מן השמים. מן השמים דוקא [עא] וזה נתבאר. בוא וראה בחמשה עשר בשעה שהודונום הלבנה עם השמש נמצאת בשלמות. וכתרים התחתונים אין נמצאים כל כך בעולם. שהרי בשעת מולד הלבנה מוקים רעים נמצאים ונתעוררים להתפשט בעולם

6) **ובחדש** הראשין בארבעה עשר יום לחדש ונו'. א"ר חייא תא חוי צשעתא דקב"ה סוס קטיל לצוכרי דמלראי. כל אינון דקסל צפלגות ליניא ואחית דרנין מעילא לתתא. ציה שעתא עלאו ישראל צקוויא דאת קדישא. אתגורו ואשתתפו צכנסת ישראל ואתחמדו צה. כדון הסוא דמא אחוילו ליה על פתחא. ותרין דמי סוו. חד דפסחא וחד דמא דאתגורו. וסוס רסיס על פתחא רשימא דמהימנותא. חד סכא וחד סכא וחד צינייהו [ספ] וזה אתמר ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף. בגין לאחזא מהימנותא. ובארבעה עשר הא אתמר דקדון מצפלין חמץ ושאר. ואשתלקו ישראל מרשותא אחרא ואתעקרו מניה. ואתחמדו צמלס קשורא קדישא. (ג) דלצתר דאתגורו עלאו צה [ע] עד דאתפרעו ואתגליא רשימא דילהון. וכדון ישיב להון קשורא צאתר עלאה צקשורא דמהימנותא. צאתר דחשיב סכני ממטיר לכס לחם מן השמים. מן השמים דייקא [עא] וזה אוקמוס. תא חוי צחמיסר צשעתא דוונא דסיסר לאשתכח צשלימו עם שמשא. וכתרין תתאין לא משתכחין כל כך צעלמא. דהא צחדותי דסיסר זיפין ציפין משתכחין ומתערי לאתפשט צעלמא

מראה בקומות 6) 97 95. ט 97 95:

יו הזהר

[סס] חיינו כדמות ד'. רמו על ה"א אחרונה של השם הוי"ה ב"ה שורש המלכות שנקראת מהימנותא : [פ] לאחר שנימולו כלי פריעת נכנסו רק בקדושת המלכות בלבד : [עא] לאחר הפריעה נכנסו גם בקדושת היסוד והתפארת שנקרא שמים :

בעולם, ובזמן שהזרונות הלכנה נמצאת בהארץ השמש בשלמות מסתתרים כלם למקום אחד, וקיושות המלך נתעוררות, ע"ז כתוב ליל שמורים הוא זה, שהרי זיוג הקדוש נמצא והוא שמורים בכל [עכ] רבו אחא אמר בעבור זה תקן השכינה הוא ביום הזה, ובלילה הזה נמצא התישבות הבית, וי לאותן שאינם מן בני הבית כאשר באים להודיג בלילה ביהרד [עג] וי לאותן שאין הם ידועים אצלם, לפיכך ישראל קדושים מכונים להם בית כל אותו היום, ועל ידיהם נבנסים מי שראוי ליבנס, והם שמחים ומזמרים בשמחתם, וכאים הם ישראל בעלם הזה ובע"כ הבא, א"ר ימי למה לנו להמריח כל כך, הרי סקרא שלם הוא שבלילה הזה יזוג העליון הקדוש נתעורר ונמצא, זש"כ הוא הלילה הזה לה' שמורים, מהו שמורים שנים, זו הזרונות הלכנה עם השמש [עד] לכל בני ישראל לדורותם, שהרי סכאן ולהלאה נתאחדו ונתקשרו בהקשר של השם הקדוש ויצאו מרשות אחר, לפיכך בארבעה עשר מתקנים עצמם ומכערים החמץ מביניהם, ונכנסים ברשות הקדושה, ואז מתעטרים חתן וכלה בעטרות האם העליונה [פה] וצריך האדם להראות עצמו שהיא כן חורין: א"ר יומי אילו ארבע כוסות של הלילה הזה מכני מה, א"ר אבא הרי ביארו התברים שהן נגד ד' גאולות, אבל יפה נרמז בספרו של ר' ייסא הזקן, שאמר מפני שהזיוג הקדוש נמצא בלילה הזה בכל הצדדים, והזיוג הוא בארבעה קשרים שהם ד' מדרגות, ואין נפרשות זו מזו [ו] וכאשר זה הזיוג נמצא מתעוררים אנהנו בשמחתם, לפי שהרי יש לנו זכות בהם, כי מי שיש לו אחיזה בזיוג זה וזכה בכל, וע"כ נשתנה לילה זה מכל שאר הלילות, ונצרך לעשות יחוד השם בכל ולשמחו בלילה הזה, לפי שיש שמחה למעלה ולמטה, ועוד אמר שאלו ד' מדרגות ד' גאולות נקראין, מה המעם, לפי שמדרגה התחתונה הזו גואל בקראת, המלאך הגואל [עז] ולא נקראת גואל אלא ע"י מדרגה אחרת העליונה העומדת עליה ומאירה לה [עח] והוא אין משפיע לה הארה אלא באותן שתי המדרגות שעליו [עט] נמצא שאלו ד' מדרגות ד' גאולות הן:

רבי יהודה שאל לרבי אבא הרי כתוב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, ושמחה היא כל שבעת הימים, למה אין משלימים הלל כל ז' ימים, כמו בסכות שיש בו ח' ימים עם הלל בשלימות של שמחה כל יום ויום, א"ר יפה שאלה, אבל ידוע הוא שהרי אז לא נתקשרו ישראל כל כך בכל כמו שנתקשרו אחר כך, לפיכך בלילה הזה שהזיוג נמצא בכל אותן מדרגות העליונות, ושמחה נמצאת לכל, וישראל נתקשרו באותה שמחה, עושים אנהנו שלמות וההלל נשתלם, אבל אח"כ אע"פ שכל המדרגות נמצאות, מ"ם עוד לא נתקשרו בהן ישראל, שלא עשו פריעה להיות נתגלה בהם רושם הקדוש, ולא קבלו עוד התירה ולא נכנסו במה שנכנסו אח"כ, לפיכך בסכות שלמות הכר נמצאת בו וחדות הכל ביותר, אבל בפסח עוד לא היו זכאים ולא נמצאת בו שלמות כל כך, אע"פ שהארץ המדרגות נמצאת כל ז', אין זה בהתגלות, וישראל

בעלמא, ובשעתא דזווגא דסיסרא אשתכח צנהירו דמחא בשלימו מתכסי כלכו לאתר חד, וקדושי מלכא אפתרו, כדין כתיב ליל שזורים הוא לה', דהא זווגא קדישא אשתכח והוא שמורים בכלל [עב] רבי אחא אמר בנין כך תקווגא דכלה צהאי יומא, ובליליא אשתכח ישובא דציתא, ווי לאינון דלאו מצני ציתא ניכנה כד אפתן לאזדווגא צהורחא כחדא [עג] ווי לאינון דלא אשתמודען נבייהו, בנין כך ישראל קדישין מתקנין לון ציתא כל ההוא יומא, ועל ידיהו עיילי מאן דעיילי ואינון חדאן וזמרן צמדווייהו, זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דחסי, א"ר יוסי למה לן לאפרחא כולי האי, ק"ר שלים היא דהא צהאי ליליא זווגא עלאה קדישא אשתר ושתכח, ה"ד הוא הלילה הזה לה' שמורים, מהו שמורים פרי, זווגא דסיסרא צשמחא [עד] לכל בני ישראל לדורותם, דהא מלאן ולהלאה אפתחדו ופתקשרו צקשורא דציתא קדישא ונפקו מרשותא אחרא, צג"כ צארבעס עטר מתקני גרמייסו ומצערי חמץ מצבייהו, ועיילי צרשותא קדישא, וכדין מתעטרי חתן וכלה בעטרוי דאימא עלאה [עה] וצני צר נש לאחזאה נרמיה דציהו צר חורין: א"ר יוסי הני ארבע כסי דהאי ליליא אחראי, א"ר אבא הא אוקמוה צבריא לקביל ארבע גאולות, אבל ספיר הוא צספרא דרבי ייסא צבא, דקאמר הואיל זווגא קדישא אשתכח צהאי ליליא בכל סמרין, וזווגא הוא צארבע קשרין דאינון ארבע דרגין, ולא מתפרשין דא מן דא [עו] וכד זווגא דא אשתכח אכן צמדוותא דלאון אפתרנא, בנין דהא זכיא צבו, דמאן דלחיד צדא זכי צכלא, וע"ד אשתני ליליא דא מכל שאר ליליון, ובעינן למעבד שמא צכלא ולמחדי צהאי ליליא, בנין דמדוותא היא לעילא ותתא, תו אמר דארבע אלין ארבע גאולות קרינן להו, מאי טעמא, בנין דהאי דרגא צתראה גואל אפתרי, התלך הגואל [עז] ולא אקרי גואל אלל על ידא דרגא אחרא עלאה דקיימא עלה ונסיך לה [עח] ודא לא אפיק לה נהורא אלל צבינון תרין דרגין דעליה [עט] אשתכח דארבע אלין ארבע גאולות ניכנה:

רבי יהודה שאל לרבי אבא הרי כתוב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, ומדוותא היא כל שבעה, אמתאי לא אשתלים הלל כל ז' יומין, כמו בסכות דאשתכח ח' יומין הלילה בשלימו דמדוותא כל יומא ויומא, א"ר ספיר קאמר, אבל ידיעה הוא דהא הכא לא נתקשרו ישראל כל כך צכלא כמה דאפתקרו לצתר בנין כך צהאי ליליא דזווגא אשתכח צכלא אינון דרגין עלאין, ומדוותא דכלא אשתכח, וישראל אפתקרו צהאי מדוותא, עבדינן שלימו והלילא אשתלים, אבל לצתר אצ"ג דכלכו משתכחי, עד כען ישראל לא אפתקרו צבו, ולא אפתרנו לאשתגליא רשימא קדישא, ולא קצילו אורייתא ולא עאלו צמאי דעאלו לצתר, צג"כ צסכות שלימו דכלא אשתכח ציה ומדוותא דכלא יתיר אבל הכא עד כען לא זכו ולא אשתכח שלימו ציה כל כך, אע"ג דאשתכח כל ז', לאו הוא צתחגליא, וישראל

זו הזהר

[עכ] מ"י כאשר נמצא זיוג העליון הקדוש של תפארת עם מלכות או ישראל נשמרים בכל: [עג] מ"י שאינם מן בני הבית של השכינה הקדושה אלה שלא הבינו עצמם כהלכה על חג הספח: [עד] היינו הזרונות תפארת עם מלכות, יתור קב"ה ושכינתיה: [עה] ות עולם הבינה מקור כל מיני חירות שבעולם: [עו] שהן חכמה ובינה תפארת ומלכות ושרשן ד' האותיות של השם הוי"ה ב"ה, וכנגדן נתקנו חד' כוסות: [עז] זו מדרת המלכות: [עח] היינו תפארת ויסוד: [עט] היינו חכמה ובינה שפרן מקבל התפארת הארת השפע וא"ש משפיע השפע להמלכות ע"י היסוד, וע"ז נגאלת השושנה מן התחומים, וישראל נגאלים מכל צר וצוקה:

פסקה הטומאה מהם, ואמר הקב"ה מכאן ולהלאה החשבון לטהרה, וספרתם לכם, אכם דוקא, כמ"ש"ב וספרה לה שבעת ימים, לה לעצמה, אף כאן לכם לעצמכם, ולמה, בשביל להסדר במים עליונים הקדושים, ואח"כ לבוא להתרבק בו בהמלך הקדוש לקבלת התורה, שם כתוב וספרה לה שבעת ימים, וכאן שבע שבתות, למה שבע שבתות, בשביל לזכות להסדר במים של הנהר ההוא הנמשך והיוצא [פד] שנקרא מים חיים, ונהר ההוא שבע שבתות יוצאות ממנו [פה] וע"כ שבע שבתות ודאי כדי לזכות בו, וכמו שהאשה טהרה שלה בלילה להשתמש בבעלה, כך כתוב וברדת הטל על המחנה לילה, על המדנה כתוב, ולא כתוב וברדת הטל לילה, אלא על המחנה, לפי שהוא יורד מן הנקודה ההיא על אותן הימים שנקראים מחנה [פו] ומתחברת עם המלך הקדוש, ומתי ירד הטל ההוא, כשקברו להר סיני או ירד טל ההוא בשלמות, ונטהרו ופסקה זוהמתם מהם, ונתחברו בו בהמלך הקדוש ובמדת מלכותו וקבלו התורה, וזה נתבאר, ובזמן ההוא ודאי כל הנחלים הזלכים אל הים להסדר ולטבול, ושכינה הקדושה נתקדשת ומתחברת בו בהמלך הקדוש, בוא וראה כל איש שאינו סופר חשבון זה של אותן שבע שבתות תמימות לזכות לטהרה זו, אינו נקרא טהור ולא בכלל של טהור הוא, ואינו כראי להיות לו חלק בהתורה, ומי שמגיע גהור ליום הזה והחשבון לא נשכח ממנו, כאשר מגיע לזה הלידה הוא צריך ללמוד בתורה ולהתחבר בה, ולשמור טהרה העליונה שנשפע עליו בלילה הזה ויוטרה, ה' ולמדנו שהתורה שצריך האדם ללמד בלילה הזה תורה שבעל פה היא, בשביל שיוטרו יחד מן המעין של הנחל העמוק [פז] ואח"כ באותו היום תבא תורה שבכתב ויתחבר בה, ויהיו נמצאים, ביחד כהזדונות אחת למעלה, או מכריזים עליו ואומרים ז' ואני זאת בריתי אזהם אמר ה' רוח אשר עליך ורברי אשר שמתי בפך וגו', וע"כ חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עמלים בתורה ואמרו, נבא לנחול ידושה הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות, ובלילה הזה שכינה הקדושה מתעטרת עליהם ובאה להודות בהמלך הקדוש, ושניהם מתעטרים על ראשם של אלו הזוכים לזה, רבי שמעון כך היה אומר בשעה שנאספו החברים בלילה הזה אצל, בואו לתקן תכשיטי השכינה, כדי שתהיה נמצאת למחר בהכשימים והקונים אצל המלך כראוי, אשרי חלקם של החברים כאשר יתבע המלך עבור המלכה, ויאמר מי הם שחקנו תכשיטיה והאירו עטרוותיה והכינו תקניה, ואין לך בעולם מי שידע לתקן תכשיטי כלל אלא החברים, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא:

בוא וראה שהחברים מתקנים בלילה הזה תכשיטים להשכינה, ומעטרים לה בעצמות אצל המלך, ומי מתקן לו להמלך בלילה הזה להמצא עם השכינה להודות עם המלכה, נהר הקדוש העמוק מכל הנהרות שנקרא אם העליונה, וש"כ ג' צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה

מראה מקומות ט' 97 נח. ג' יספי' ג' ע' ג' ע"ג

פסקה מסאזו מנייחו ואמר קב"ה מואן ולהלאה חושבנה לדכיותא, וספרתם לכם, לכם דייקא כד"ל וספרה לה שבעת ימים, לה לעלמה, אוף סכא לכם לעלמכם ולמה, צנין לאתדכאה צמיון עלאון קדישין, ולבשר למתי לאתחברא ציה צמלכא לקבלא אורייתא הסת וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע שבתות אמאי שבע שבתות צנין למזכי לאתדכאה צמיון דההוא נהר דנגיד ונפיק [פד] ואקרי מים חיים, וההוא נהר שבע שבתות נפקו מניה [פה] וע"ד שבע שבתות ודאי צנין למזכי ציה, וכמה לתפתא דכיו דילה צליליא לאשתמא צבעלה, כך כתיב וברדת הטל על המחנה לילה על המחנה כתיב, ולא כתיב וברדת הטל לילה אלא על המחנה צנין דיוור מההוא נקודה על אינון יומין דאתקריאו מחנה [פו] ומתחברת צמלכא קדישא ואימתי חתה ההוא עלא, כד קריבו לטורא דסיני כדון נחת ההוא סלא צל מו ודכיו ואתפסקת וזהמתן מנייחו, ואתחברו ציה צמלכא ובכנסת ישראל וקצילו אורייתא, והא אוקינא וצבהא וזמא וגו' כל הנחלים הזלכים אל הים לאתדכאה ולאשתמא, וכלה אתקדשא ואתחברא ציה צמלכא קדישא, תא חזי כל צ"ג דלא מני חושבנא דא דאינון שבע שבתות תמימות למזכי לדכיותא דא, לא אקרי פהור ולא צללא דסהור הוא, ולא הוא כדאי למחוי ליה חולקא צאורייתא, ומאן דמטי פהור להאי יומא וחושבנא לא אתחברא מניה, כד מטי להאי ליליא דבעי ליה למלעי צאורייתא ולאשתמא ציה ולנפרא דכיו עלאה דמטי עליה צהאי ליליא ואתדכי ה' ואוליפנא דאורייתא דבעי ליה למלעי צהאי ליליא אורייתא דבעל פה איהי צנין דיתדכון כהדא ממצובעא דנחלא עמיקא [פז] לבתר צהאי יומא לימי תורה שבכתב ויתחבר ציה, וישתכחון כהדא צוונא חד לעילא, כדון מכריז עליה ואמרי צ' ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוח אשר עליך ודברי אשר שמתי בפך וגו', וע"ד חסידים קדמאי לא הוו ניימי צהאי ליליא והוו לעאן צאורייתא ואמרי, ימי לאתכנה ירותא קדישא לן ולבנן צתרין עלמין והאי ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו ואתיא לאודונא ציה צמלכא ומרווייהו מתעטרי על רישייהו דאינון דוכאן להכי, רבי שמעון הכי אמר צעטרא דתכשיטי חבריא צהאי ליליא לנביא, ימי לתקנא תכשיטי כלה, צנין דשתכנה אמר צתכשיטה ותקונה לנבי מלכא כדקא יאות, זכאה חולקאון דחבריא כד יתבע מלכא למסרוינתא, מאן תקין תכשיטה ונאסיר עטרה ושוי תקונה וליא לך צעלמא מאן דידע לתקנא תכשיטי כלה אלא חבריא, זכאה חולקאון צעלמא דין וצעלמא דחתי:

תא חזי חבריא מתקני צהאי ליליא תכשיטה לכלה, ומעטרי לה צעפרה לנבי מלכא, ומאן מתקין ליה למלכא צהאי ליליא לאשתכחא ציה צללא לאודונא ציה צמלכא קדישא עמיקא דכל נהרין אימא עלאה, ה"ד ג' לאנס וראנס צנות ליון צמלך שלמה צעפרה

זיו הזהר

[פד] זו הארת השפע של עולם הבינה: [פה] הבינה אם הכנים שהולידה ו' הספירות שתחתיה תג"ת נהי"מ, ולפי שכל אחת נבללת מכולן נקראין ו' שבתות: [פו] נקודה היא זו מלכות דאצילות שפאירין בה ג' האותיות ידן שספון פ"ל, וסמנה תרד הארה זו על אותן הימים הנקראים מחנה שהם הספירות דעולם הברואה והיצירה והקשיה להתפשט על ישראל: [פז] תורה שבע"פ היא במלכות בידוע תורה שבע"פ קרינן לה, ותורה שבכתב היא בתפארת, והעוסק בלילה הזה בתורה שבע"פ מסתוך על השכינה הקדושה ועל עצמו אור עולם הבינה מקור הטהרה ונטהרים יחד, ולקמן מוכא בשם רשב"י שבלילה הזה צריך ללמוד גם תורה שבכתב תנ"ך:

בעמרה שעמרה לו אמו וגו' [פח] לבתר דאתקנת ליה למלכא ואעשרה ליה אחייט לדכא לה למערוניתא. ולאזינו דמסכתא גבא למלכא דהוה ליה בר יחידאי. אתא לזווגא ליה במערוניתא עלאה מאי עבדת אחיה. כל הוה לזווגא עלאת לזי גניוהא תפיקת עשרה עלאה בשבעין חבני יקר סחרהא ואעשרת ליה תפיקת לזווגא דמילת וחלבישת ניה. ואתקנת ליה בתקוני דמלכין. לבתר עלאת לזי כלה חזאת עולימטהא דקא מתקני עשרה ולבוסהא ותבשיטה לתקנא לה. אמרה לון הוה אתקנת זי סבילה. אתר דמיון נבעין. וכל ריחון ובוסיזין סוחרני אזינון מיין לדכא לכתי ליתי כתי מערוניתא דברי ועולימטהא ויתרכון בהסוה אתר דאתקנת בהסוה זי סבילה דמיון נבעין דעמי לבתר תקינו לה בתבשיטהא אלבישו לה לבוסהא אעטרו לה בעשרהא למחר כד ייתי ברי לאזווגא במערוניתא יתקון היכלא לכלסו וישתכח מדוריה זכו כחדא כך מלכא קדישא ומערוניתא וחבריא כהאי גווגא ואימא עלאה דמתקנת זכלא אשתכח דמלכא עלאה ומערוניתא והבריא מדוריהון כחדא. אלא מתפרשין לעלמין. ה"ד (ח) ה' מי יגור באהלך וגו'. הולך תמים ופועל לך מאן הוא פועל לך. אלא אינון דמתקני למערוניתא בתבשיטהא בלבושהא ובעשרהא. וכל חד פועל לך אקרי [פט]:

(ג) רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלסו אתחברת בצעלה דתינין כל אינון חבריא דבני היכלא דכלסו. אלעריכו בהאי ליליא דכלסו אודמת למחוי ליומא אחרא גו חופה בצעלה. למחוי עמה כל האי ליליא ולמחוי עמה בתקוניה דהיבית אתתקנת למחעי באורייתא מתורה לכביאים ומנביאים לכתובים. ובמדרשות דקראי וברזי דמכתא בגין דאלין אינון תיקונין דילה ותבשיטהא. ואיבי ועולמטהא עלאת וקיימת על ריסיסון. ואתתקנת בהו וחדת בהו כל האי ליליא וליומא אחרא לא עלאת לחופה אלא בהדיבוי. ואלין אקרון בני חופתא. וכיון דעלת לחופתא קב"ה שאיל עלייסו. ומכרך לון ומעטר לון בעשרהא דכלסו. זכאה חולקבון. והוה רבי שמעון וכלסו חבריא מרננין ברבס דאורייתא. ומחדשן מלין דאורייתא כל חד וחד מנייסו. והוה חדי רבי שמעון וכל שאר חבריא. אחר לון רבי שמעון בני זכאה חולקבון. בגין דלמחר לא תעול כלה לחופה אלא בהדיבוי. בגין דכלסו דמתקנין תקוניהא בהאי ליליא וחדלן בה. כלסו יסון רשימין וכתביין בספרא דדכרינא. וקב"ה מכרך לון בשבעין ברכות ועשרין דעלמא עלאה.

(ג) רבי יהודה שאיל לרי אבא ואמר הוה חזינא בפסח ז' ובסכות ז'. ושלמינו דחודותא זיומא אחרא בשבועות אחאי לא אשתכח בה ז' ימים. והוה הכא אשתחון יתיר מכלל פתח ואמר (ד) מי כעמד ישראל גוי אחד בברך. וכי מאי שכת הכא דאקרון ישראל אחד יתיר מאתר אחרא. אלא כיון דשכתא דישראל אחיא לפרשא קרא לון אחד. דהוה בכל אתר שכתא דישראל אחד הוא. מאי פעמא. בגין דכל קשיבו דעלאי ותתאי בהאי אתר דאקרי ישראל אשתכח [פ] ועוד

מראה מקומות (א) זלים פ"ו (ב) כנאשית ת. (ג) דף טו (ד) שמואל ב' ז'

זין הזהר

בעמרה שעמרה לו אמו וגו' [פח] ולאחר שהתקנה לו למלך ועמרה לו היא באה להשפיע טהרה להמלכה. ולאותן הנמצאים אצלה. משל למלך שריה לו בן יחיד. בא זווג לו עם מטרונה חשובה. מה עשהה אמו. כל אותו היילה נכנסה לבית גנזיה. הוציאה עמרה יפה בשבעים אבני יקר מסביב ועמרתו. הוציאה בגדי משי והלבישה לו. והתקנה לו בתיקוני המלך. אח"כ נכנסה לבית הכלה. ראתה עלמותיה שמתקנות עטרותיה ובגדיה ותבשומיה לייפותה. אמרה להן הרי הכנתי בית סבילה. מקום מים הנובעים. וכל ריחות וכשמים מסביב אותן המים לטהר לכתי. תבוא כלתי מטרונה של בני עם עלמותיה ויטהרו במקום ההוא שרכיניה. בבית הסבילה ההוא של מים הניבעים אשר עמרי. אח"כ התקינו לה בתבשומיה. תלבישו לה בגדיה. תעטרו לה בעטרותיה. למחר כאשר יבא בני להזוג עם המטרונה יכין היכל לכלסו. ויהיה נמצא מדורו עסכן יחד. כך המלך הקדוש והשכינה והחברים כרמיון זה. והאם העליונה היא המתקנת לכל. נמצא שמלך העליון והמליכה והחברים מדורם יחד. ואין נפרדים לעולם. זש"כ (ח) ה' מי יגור באהלך וגו'. הולך תמים ופועל צדק. מי הוא פועל צדק. אלא אלה המתקנים להשכינה בתבשומיה בגנזיה ובעטרותיה. וכל אחד פועל צדק נקרא [פט]:

(ג) רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה באותו לילה שהשכינה מתחברת עם הקב"ה. שלמדנו כל אותן החברים שהם בני היכלה של השכינה. צריכים בלילה הזה ששכינה מזומנת להיות למחרת תוך החופה עם הקב"ה. להיות עמה כל הלילה הזה. ולשמוח עמה בתקונים שלה שהוא מתתקנת. לעסוק בתורה מתורה לגביאים ומנביאים לכתובים. ובמדרשות הפסוקים ובסודות הקבלה. לפי שאלה הם תיקונים שלה ותבשומיה. והיא עם המלאכים משמשיה נכנסת וקיימת על ראשיהם. ומתתקנת בהם ומשמחת בהם כל אותו הלילה. ולמחרת אינה נכנסת לחופה אלא עמה. והם נקראים בני חופתה. וכיון שנכנסת לחופתה שואל הקב"ה עליהם. ומברכם ומעטרם בעטרות של הכלה. אשרי חלקם. והיה רבי שמעון עם כל החברים מ"נגים ברנה של תורה. ומחדשים דברי תורה כל אחד ואחד מהם. והיה שמח רבי שמעון וכל שאר החברים. אמר להם רבי שמעון. בני אשרי חלקכם. לפי שלמחרת לא תכנס הכלה לחופה אלא עמכם. לפי שכל המתקנים תקונים שלה בלילה הזה ומשמחים בה. כלם היו נרשמים ונכתבים בספר הזכרון. והקב"ה מברכם בשבעים ברכות ועשרות מעולם העליון:

(ג) רבי יהודה שאיל לרבי אבא ואמר הרי אני רואה בפסח ז' ובסכות ז'. ושלמינו השמחה ביום האחרון. מפני מה לא נמצא בשבועות ז' ימים. והרי כאן ראוי להיות ז' ימים יותר מבשאר. פתח ואמר (ד) מי כעמד ישראל גוי אחד בארץ. מפני מה נשתנה כאן שנקראים ישראל אחד יותר ממקום אחר. אלא כיון שבא לפרש שבחם של ישראל קורא אותם אחד. שהרי בכל מקום שבח של ישראל אחד הוא. מה הטעם. לפי שכל התקשרות של עליונים ותחתונים נמצא במקום הזה שנקרא ישראל [פ] ועוד

[פח] זה עולם הבינה. אם המלך. היינו התפארת: [פט] כי השכינה הקדושה נקראת צדק: [פ] היינו התפארת שנקרא בלשון הקבלה ועיר אנפין. ונקרא עץ החיים. והוא סרכו כל הספירות שכלן נקשרות בו. והוא הסודות עם סדת המלכות. וכיון שהוא מקשר הכל ומייחד

ועור שנקשר במה שלמעלה, ונקשר במה שלמטה, ונקשר במדת מלכותי. וע"כ נקרא הכל אחד, ובמקום הזה ניכרת מדת האמת והקשר השלם ויחוד העליון הקדוש. וע"כ יום זה שהוא קשר האמונה הרי הוא קשר של הכל, וכתוב עץ חיים הוא למחזיקים בו, זה הוא העץ שנקרא אחד. וע"כ לפי שישראל נקשרים במקום הזה נקראים אחד. כי עץ החיים אחד הוא ודאי נקרא, לפי שדכל בו נתקשר. והשם שלו אחד הוא בודאי, הוא קשר של הכל ואמצעית הכל. זש"כ ועץ החיים בתוך הגן, בתוך ממש באמצע. ונאחו בכל הצדדים ונתקשרו בו, וע"כ פסח וסכות והוא באמצע, לפי שהוא אמצעית של הכל, וזה הוא שבת התורה ביום אחד הזה ולא יותר, וזהו שבת האמונה והקשר של הכל. א"ר יהודה ברין הרחמן ששאלתי חבתי לדברים האלה.

א) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו'. אמר רבי שמעון בוא וראה מה כתוב ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו' סלת תהיינה חמץ תאפינה, מה נשתנה כאן שנקרב חמץ, אלא לפי שהכל נאחו בו בהעץ, שהרי בהעץ נאחזים ענפים, בהעץ נאחזים עלים וקליפות, הרבה דינים בכל הצדדים, דכל נמצא בו, לפיכך עץ ההוא מכפר על הוצר הרע שהוא בפנימיות האדם, א"ר אלעזר מעץ הזה ניזונים כל שאר העצים למטה [גא] והוא נשרש על נהר עמוק אחד שנמשך ויוצא ואין פוסקים מימיו לעולם, עליו כתוב ג' והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו [גב] וע"כ נקראת התורה עץ חיים כמש"כ עץ חיים היא וגו', ומזה ותומכיה מאושר, זה נתבאר, אבל ותומכיה מאושר ככתוב באשרי כי אשורני בנות :

ג) עוד א"ר אלעזר שני מיני לחם אכלו ישראל, אחד כשיצאו מצרים אכלו מצה לחם עוני, ואחד במדבר לחם מן השמים, שכתוב הגני ממטיר לכם לחם מן השמים, וע"כ הקרבן של יום הזה לחם הוא, ועל הלחם נקרבנו כל שאר הקרבנות, שהעיקר הוא הלחם, שכתוב והקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו', וכתוב ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו', שזה הוא הלחם שהבינו בו ישראל חכמה עליונה של התורה ונכנסו בדרכיה, עתה נצרך לנו להבין, בפסח שיצאו ישראל מן הלחם שנקרא חמץ, כתוב ולא יראה לך חמץ, וכתוב כי כל אוכל מחמץ וגו', מה המעם, שבביל כבוד זה הלחם שנקרא מצה, עתה שזכו ישראל למזון שהוא עליון יותר, האם לא יפה היה שיתבטל ולא יתראה כלל, ומדוע קרבן הזה חמץ היה, שכתוב סלת תהיינה חמץ תאפינה, ועוד שהרי ביום הזה נתבטל היצה"ר [גג] והתורה שנקראת חרות או נמצאת, אלא משל למלך שהיה לו בן יחיד ונהלה יום אחד היה תאב לאכול, אמרו יאכל בן המלך מאכל של רפואה זו, ועד שיאכלנו לא יהיה נמצא מאכל ומזון אחר בבית, עשו כן, כיון שאכל רפואה הריא אמרו מכאן ולהלאה יאכל כל מה שהוא רוצה, שלא יוכל להיות לו, כך כאשר יצאו ישראל מצרים לא היו יודעים העיקר והסוד של האמונה, אמר הקב"ה ימעמו ישראל רפואה .. ועד שיאכלו

מראה בקומות א' ד' ט' י' י"ג י"ד י"ז י"ח י"ט כ' כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ק"ס

ועוד להתקשר במאי דלעילא, והתקשר במאי דלתתא, והתקשר בכנסת ישראל וע"ד אקרי כלל אחד, וזאתה דל אשתמוזעל דמימנותא וקשורא שלימא ויחודא עלאה קדישא, וע"ד יומא דל קשורא דמימנותא הוא קשורא דכלל, וכתיב עץ חיים הוא למחזיקים בו, חיללא הוא דאקרי אחד, וע"ד צנין דלינין מתקשרי באתר דל אקרי הכי, שעץ חיים אחד הוא ודאי אקרי צנין דכלל ביה התקשר, ושמה דליה אחד הוא ודאי, קשורא דכלל ואמלעיתא דכלל הס"ד ועץ החיים בתוך הגן בתוך ממש במלעיות ואחיד בכל סערין והתקשרו ביה וע"ד פסח וסכות והוא באמצעיתם צנין דליהו אמלעיתא דכלל, ודל הוא שבתא דאורייתא כהאי יומא ולא יתיר שבתא דמימנותא וקשורא דכלל א"ר יהודה ברין רחמנא דשילנא וזכינא להני מלי

א) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו'. אמר רבי שמעון תא חזי מאי כתיב ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו' סלת תהיינה חמץ תאפינה מאי שכל הכא חמץ, אלא צנין דכלל אהיד ביה צאילנא, דהא צאילנא אחידן ענפין, צאילנא אחידן עלין וקליפין, דינין סגיאין בכל סערין, כלל אשתכח ביה, צנין דל ההוא חילנא מכפר על יצר הרע דהוא צבי מותביה דבר נש, א"ר אלעזר מהאי חילנא אתגזו כל שאר חילנין לתתא [גא] והוא אשתרשא על חד נהרא עמיקא דנגיד ונפיק, ולא פסקין מימיו לעלמין, עליה כתיב ג' והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו [גב] וע"ד אקרי אורייתא עץ חיים כמד"ל עץ חיים היא וגו', ומזה ותומכיה מאושר הא אוקמוה, אבל ותומכיה מאושר כד"ל באשרי כי אשורני בנות :

ג) תו א"ר אלעזר תרין נהמי אכלו ישראל, חד כד נפקו ממלריס אכלו מלח לחם עוני, וחד בצדברא לחם מן השמים דכתיב הגני ממטיר לכם לחם מן השמים וע"ד קרבנא דיומא דל נהמא חיבו, ועל נהמא התקריבו כל שאר קרבנין, דנהמא עיקרא חיבו, דכתיב והקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו', וכתיב ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו', דדל חיבו נהמא דלחמינו ביה ישראל חכמתא עלאה דאורייתא ועאלו צאוריהא, השתא אית לן לחסתכלא, צפסה נפקו ישראל מנהמא דאתקרי חמץ, כתיב ולא יראה לך חמץ, וכתיב כי כל אוכל מחמץ וגו', מאי פעמא, צנין יקרא דהאי נהמא דאתקרי מלח, השתא דזכו ישראל לנהמא עלאה יתיר, לא יאות הוה לחסתכלא חמץ ולא יתחזי כלל, ואמאי קרבנא דל חמץ הוה, דכתיב סלת תהיינה חמץ תאפינה, ותו דהשתא ציומא דל אשתכל יצה"ר [גג] ואורייתא דאתקריא חירו אשתכחת אלא למלכא דהוה ליה צר יחידי וחלל יומא חד הוה תאיב למיכל, אמרו ייכול צריה דמלכא מיכלא דלסוותא דל, ועד דייכול ליה לא ישתכח מיכלא ומוזנא אחרא צביתא, עבדו הכי, כיון דלכל הוה סוותא אמרו מלכאן ולכלהא ייכול כל מאי דליבו תאיב, דלל יכלא לנזקא ליה, כך כד נפקו ישראל ממלריס לא הוו ידעי עקרא ודל דמימנותא, אמר קב"ה יפעמון ישראל חסוותא .. ועד דייכלן

זו הזהר

הכל נקרא אח"ד, כי אחד רמו על כל העשר ספירות, א"ך, כתר, מלכות, ח שבאמצע מורה על ח' ספירות שביניהם : [גא] היינו הספירות ותחתות שהם למטה מן התפארת שנקרא עץ, והוא נשרש בנהר העמוק שהוא הבינה ע"י קו הדעת כידוע, והיא נקראת יובל : [גב] יובל ו הבינה שנקראת יובל : [גג] שהיחז"ר נקרא חמץ ושאר שבעים :

דייכלון אסוּתא דא לא אַתחזי להון מיכלא אהרא כיון דלכלו מלגה דליה אסוּתא למיעל ולמנדע צרוא דמסימניא [7] אחר קב"ה מכאן ולהלאה אַתחזי לון חמץ וייכלון ליה. דהא לא יכיל לנוקא לון וכל סכן דביומא דשבועות אודמן נהמא עלאה דליה אסוּתא דכלא [8] וע"ד מקרבין חמץ לאַתוקדא על מדבחה [9] ואתקרבין תרין נהמין אחרנין כחדא [10] וחמץ אַתוקדא צורא דמדבחה ולא יכיל לשלפאה ולנוקא לון לישראל. ובגין כך ישראל קדישין אַתדבקו ביה בקב"ה צאסוּתין דאוריייתא ביומא דא. ואלמלי הוו נסרין ישראל תרין ספרין דנהמי אלין. לא הוו עיילי דדינא לעלמין ביומא דראש הכסה ליהו יומא דדינא לאַינן דלא נסלו מיכלא דאסוּתא. וסבקי לאַסוּתא דאוריייתא בגין מיכלא אַתרא דליהו חמץ. דהא ביומא דא דר"ה יהוה חמץ סלקא ומקסרגא עליה דבר נש ואלשין עליה. ואיכו קיימא ביומא דא מקסרגא על עלמא. וקב"ה יתיב דדינא על כלא ודאין עלמא. ובג"כ כד יסה קב"ה אוריייתא לישראל אַתעסיג ליה מההוא יומא עלאה דהוא אַתרא [11] ומנו מההוא נהמא הוו ידעין ומסכלין צרוי דאוריייתא למחך צאורח מישר. והא אוקמוס מלגה אינון חבריא צרוין אלין דקאמרן.

רעיא מהימנא

א) וספרתם לכם ממחרת השבת וכו'. פקודא דא לספיר ספירת העמר הא אוקימנא. ורוא דא ישראל אַע"ג דאַתדכו למעבד פסחא ונספו ממסאבו. לא הוו שלמין ודכין כדקא חוי. וע"ד לאו הלל גמור ביומא דפסח. ועד כען לא אַתתלימו כדקא יאות. כאַתתא דנפקא ממסאבו. וכיון דנפקא מתמן ולהלאה וספרה לה. ואוף הכי ישראל כד נספו ממנרים נספו ממסאבו. ועבדו פסח למיכל דפתורא דאבוהון. מתמן ולהלאה יעבדון חושבנא למקרב אַתתא לבעלה לאַתחצרה צהדיה. ואינון חמשין יומין דדכיו לאַעלא לרוא דעלמא דאַתי. ולקבלא אוריייתא. ולמקרב אַתתא לבעלה. ובגין דאלין יומין אינון יומין דעלמא דדכורא. לא אַתתא חושבנא דא אלא לנצרי בלחודייהו. וע"ד חושבנא דא בעמידה איהו. ומלין דעלמא תתא ציטיבה ולא בעמידה. ורוא דא ללותא דעמידה וללותא דמיושב [12] ואלין חמשין מ"ס אינון. כלל אַנפי דאוריייתא דהא ביומא דחמשין איהו רוא דאוריייתא ממש. ואלין אינון חמשין יומין דביה שמשא ויובלא [ק] ואי תימא הא אלין חמשין מ"ס אינון. אלא חד סמירא איהו ועלמא אַתתא עליה [קא] ובהאי יומא דחמשין אַתגליא סמירא ואַתתא ביה. כמלכא דאַתי לבי שושביניה ואַתתא תמן אוף הכי יומא דחמשין והא אוקימנא רוא דא.

ב) פקודא בתר דא לקרבא שתי הלחם. דכתיב ממשכתיכם תבאו לחם תנופה שתיים. ה

טראה מקומות (6) 97 לו. (3) 97 נה.

ין הזהר

רועה הנאמן

א) וספרתם לכם ממחרת השבת וכו'. מצוה זו לספור ספירת העמר דרי נתבאר. וזה הסוד שישראל אַע"פ שנמחרו לעשות הפסח ויצאו מהמזמאה. לא היו שלמים ומהורים כראוי. וע"כ אין הלל גמור בימי הפסח. כי בזמן ההוא עוד לא נשתלמו כראוי. כאשה שיצאה מן המזמאה. וכיון שיצאה סכאן אוילך וספרה לה. ואף כך ישראל כשיצאו ממצרים יצאו מן המזמאה. ועשו פסח לאכול בשלחן של אביהם. משם ולהלאה יתהילו לספור לקרב השכינה להקב"ה שתתחבר עמו. ואותן חמשים יום של מהרה כדי ליכנס להסוד של עולם הבא. ולקרב התורה. ולקרב השכינה להקב"ה. ולפי שאלה המים הם ימים של העולם שזוהא בחינת זכר. לכך לא נספר חשבון זה אלא ליזכרים בלבד. וע"כ חשבון זה בעמידה הוא. ועניני עולם התחתון הם בישיבה ולא בעמידה. וזה הסוד של תפלת העמידה והפלת מיושב [13] ואלה החמשים מ"ס הם. כלל הפנים של התורה. שהרי ביום החמשים הוא סוד התורה שמש. ואלה הם החמשים יום שבהם שמתה ויובל [ק] ואם תשאל הרי אלה החמשים מ"ס הם. אלא שאחד נסתר הוא והעולם נשען עליו [קא] ובוה יום החמשים נתגלה הנסתר ונמצא בו. כמלך דבא לבית וידרו ונמצא שם. אף כך יום החמשים. והרי ביארנו סוד זה:

ב) המצוה שאחריה להקריב שתי הלחם. שכתוב ממשכותיכם תבאו לחם תנופה שתיים. הרי

[7] מצה רבון על המלכות ושכינה הקדושה שנקראת לחם עוני דלית לה סגרה כלום. והיינו סוד האמונה: [8] וזו התורה שעליה כתוב לבו לחמו בלחמי. [9] זה היצחקי שהוא השמן וכל כת דיליה: [10] היינו הפן והמצה. תפארת ומלכות: [11] זה הפן שפקודו הוא בתפארת. [12] וזו תפלת מיושב היא בעלמא דנוקבא. ותפלת העמידה בעלמא דז. רא: [13] שבעת ימים במלכות סוד השמחה ושבעה שבועות בבניה סוד היוכל: [קא] זה שער הגין שאינו מושג:

דרי ביארנו שהשתי הלחם מרמות על שתי השכינות שלמעלה ושלמטה שמתחברות יחד [קנ] וכנגדן שתי לחם בשבת. מוזנו של האחד הוא שתיים שלמעלה ושלמטה [נ] וע"כ כתוב שני העמר לאחד. לאחד ודאי. להתייחד במקום אחד. לזה שנקרא אחד. ומי הוא. הקול קול יעקב [קד] שהוא נוחל מלמעלה ומלמטה. שתי לחם ביחד. ילפי שהשבת הוא סוד השכינות שלמעלה ושלמטה [קה] שכלן הן שבת. לכך נצרך שתי לחם. ובשבעות שהוא זמן מתן תורה. שניתנו שני לחות התורה מצד עץ החיים. נצרך להקריב להם שתי הלחם. כי שני ימים של שבועות הם י"ן [קו] ונצרך להקריב להם שתי הלחם שהן ה'ה. שהרי לחם הוא מוזן התורה שעליה כתוב (ו) לכו לחמו בלחמי. והן ה'ה מן המוציא לחם מן הארץ. וזה הוא מאכל אדם שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. כמו שכתוב זאת התורה אדם. אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. עומר שעורים הוא מאכל בהמות. שהם חיות הקודש שמהם נצרך להקריב. וזה שכתוב מן הבהמה. אילים רמו על המנחמים בהמשניות באותן הפירושים שלהם. מן הבהר. רמו על הפרים המנחמים בהמשניות לפלפל בגבורה יתרה. ומן הצאן. רמו על שאר העם שהקרבן שלהם היא תפלה. ועליהם נאמר (ז) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אחם. בעלי קבלה ובעלי מדות הם מצד עץ החיים. שאר העם מצד עץ הדעת טוב ורע אמור והיתר. ולפיכך מן הבהמה שהמאכל שלהן הוא עמר שעורים. כמו שכתוב (ז) ויבד שש שעורים וישת עליה. רמו על התורה שבעל פה של ששה סדרי משנה. אבל אלה של עץ החיים שנקראים אדם. הלחם שלהם הוא הסודות שבתורה הקב"ה. שע"כ כתוב לכו לחמו בלחמי. והיינו שתי הלחם. שמחו כל התנאים והאמוראים ואמרו מי יקום לפני סיני :

הא אוקימנא שתי הלחם תרתי שכניתי עילא ותתא ואתחברן כחדא [קנ] לגביהון תרי נהמי בשבת. מוינא דחד תרין דעילא ותתא [קנ] וע"כ כתיב שני העמר לאחד. לאחד ודאי. לאתחברא בחדר חד. להסוד דלקרי אחד ומאן איהו. הקול קול יעקב [קד] דלויבו ויית עילא ותתא. תרין נהמי כחדא. ובגין דשבת איהו רוא דלעילא ותתא [קה] וכלא איהו שבת. אלשריכו תרי נהמי ובשבעות דלויבו מתן תורה דלתיכיוו תרין לוחין דלורייתא מסערא דלילגא דהיי. לריך לקרבא לגבייהו שתי הלחם דתרין יימין דשבעות אינון י"ן [קו] לריך לקרבא לגבייהו שתי הלחם דלוינון ה'ה. דלא איהו נהמא דלורייתא דלתיכיוו ביה (ו) לכו לחמו בלחמי. דה"ה מן המוציא לחם מן הארץ. והאי איהו מאכל אדם דלויבו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. כמה דכתיב זאת התורה אדם. אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. עומר שעורים מאכל בעירן דלוינון חיות הקודש דמכיון לריך לקרבא ה"ה"ד מן הבהמה אילים מנחמן במתניתין באלין פשטין דלחון מן הבהר. פרים מנחמן במתניתין בתוקפא יתיר. ומן הלאן שאר עמא קרבנא דלחון ללותין. ועלייהו אתמר (ז) ואתן לאני לאן מרעיתי חדס אתם. מארי קבלה ויחרי מדות אינון מסערא דלילגא דחיי. שאר עמא מסערא דלילגא דטוב ורע אסור והיתר. ובגין דא מן הבהמה מאכל דלחון עמר שעורים. כמה דכתיב (ז) ויבד שש שעורים וישת עליה. אורייתא דבעל פה דשית סדרי משנה. אבל אלין דלילגא דחיי דלוינון אדם. נהמא דלחון אורייתא דקב"ה. ה"ה"ד לכו לחמו בלחמי. והיינו שתי הלחם. חדו כללו תנאין ואמוראין ואמרו מאן קאים קמי סיני :

המוצאה שאחריה להקריב קרבן של מוספים בעבור שתי הלחם. שכתוב והקרבתם על ה'לחם שבעת כבשים וגו'. לאחד שהקריב קרבן מוספים כמו בכל ימי המועדים צריך להקריב קרבן שלו. וכמו שצריך להקריב הוספת מוספין בעבור העמר. שכתוב ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים וגו'. כמו כן בשבועות לאחד שהקריב

מראה מקומות (ו) מנ"י ע' (ז) יחזקאל ל"ד (ז) דות ב'

פקודא צתר דא להקריב קרבן דמוספין בגין שבת הלחם. דכתיב וסקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו'. לצתר דלקריב קרבנא דמוספין כמה בכל יומי דמועדיא אלטרין לקרבא קרבנא דלויבו. וכמה דלקריבו תוספת מוספין בגין עמר. דכתיב ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים וגו'. אוף הכי בשבעות לצתר דלקריב

זיו הזהר

[קנ] היינו בינה ומלכות : [קנ] פ"י שמוזנו של תפארת שנקרא אחד הוא מן שתי הלחם. מן התקשרותו לשתי השכינות : [קנ] זה התפארת שנקרא יעקב וגם ישראל : [קנ] שכשבת המלכות עולה ונכנסת בבינה : [קנ] זה פלא. הלא שבועות רק יום אחד הוא. ואפשר לתרין ע"פ הקושיא הירוד רביון דלביע נגתה התורה ביום ג"א לספירה למה קבעה התורה חג השבועות לזרות ביום גו"ן לספירה. יעוין באו"ה הצ"ד כמ"א שמתרין בשם הע"ם רבא לרמו לנו יו"ש שני של גלויות. ואפשר דהיינו דקאמר יום אחד הוסיף משה מרעהו. עב"ל. ונ"ל לפרש בונתו דלולא שהוסיף משה יום אחד מרעהו או ניתנה התורה ביום גו"ן לספירה. ומשה שהוסיף יום אחד היינו רק על זמן ההוא שכך הבין משה שצריך או לישראל פרישה עוד יום אחד. אבל על לעתיד אין מעם כלל להוסיפה. לפיכך שפיר שנקבע שבועות על לעתיד ביום הגו"ן כמו שהיה צריך להיות לולא הוספת משה. וכיון שאו נתקדש יום ג"א פעם אחת לכך יש קדושה לעולם ביום ג"א גם בא"י אף שאין נוהגין בו יו"ט. ואפשר שבשביל טעם זה הורה הב"י שם בסעוף ג' דאמור להתקנות במוצאי חג השבועות דתמור אמרו חג זה ששאר אמרו חג. וספני זה כשחל עצרת בשבת וי"ו יום טובה הקרבנות אחר השבת. ומה מוכן שבאמת יש קדושה של חג השבועות בשני ימים כרכרי הזהר. וקדושתם היא י"ו. והיינו חכמה ותפארת. ומה שעושים בא"י רק יום אחד יו"ט. אפשר שהוא מפני שבזה היום נתעלה התפארת ונכנס בחכמה ונעשים אחר. ולכך נצרך להקריב להם ביום הזה שתי הלחם המרמזים על ה'ה. שכן בינה ומלכות. ולגודם שתתעלה המלכות ותכנס בבינה. ויהיה נעשה מה יחוד הגדול והשלם שנקרא יחודא עלא. ואיך ובמה שנקריב דהיינו שית סדרי משנה. זה נקרא מאכל בהמ"ה. לפי שזה גורם תקון רק בעולם המלכות ששורשה חג השבועות בשש עשרה ימי חג השבועות ומה שנקרא יחודא עלאה. ואיך ובמה שסמרו ב"ן בהספר בהמ"ה. שהיה נעשה מה יחודא תתא וזיו המלכות עם התפארת. וע"ז מורה קרבן העמר ושאר הקרבנות הבאים מן בהמות. אבל הלימוד של סודות התורה שמקורם הוא בחכמה ובינה זה נקרא מאכל אדם. וגורם תקון בעולם התפארת ששורש שם הוי"ה במלוי אלפ"ן שסמרו ב"ה בספר אדם. שיתעלה ויכנס בחכמה. היינו וא"ו ביו"ד. ומסילי גם המלכות ששורשה ה' האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה שתעלה ותכנס בתוך הבינה ששורשה ה' האשונה ב"ה. ויהיה נעשה מה יחוד הגדול והשלם שנקרא יחודא עלאה. ב' הוי"ן עם י"ו. וע"ז מורה קרבן שתי הלחם שיחוד העליון והגדול והשלם הזה נעשה בשבועות ע"י שחבמי ישראל לומדים או סודות התורה. ובמה שכתבתי כאן בקיצור יובן כל המאמר הזה למביני מדע :

באותן הגונים של הקול ההוא [קיד] ואז כמו שהיא נראית כך נמשך עליה שלמעלה. וכיון שנתהקנה בקול ההוא יוצא רחמים שלמעלה ושורה עליה. ונבללת ברחמים שלמעלה ושלמעלה. ואז נתערבב צד הטומאה ונחלש תוקפו ואינו יכול לקטרג. ואכן טובה הזאת קיימת בהארה פנים מכל הצדדים. בהארה שלמעלה ובהארה שלמעלה. ומתי קיימת בהארה שלמעלה. זה ודאי ביום הכפורים. וביום הכפורים נשפע אור על אבן טובה הזאת מהאור שלמעלה מתוך האור של עולם הבא :

(ח) רבי יצחק פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. וזכאים הם ישראל שהקב"ה הקריבם אליו מכל האומות וכח"ס וכו' ברום. ומסקנה רחוק הקריבם אליו. זהו שכתוב (נ) ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר ה' אלהי ישראל. בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם. להראות שהרי ממקום רחוק בחר בהם והקריבם אליו. וכתוב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו'. מקראות האלו יש לעיין בהם. וכי כל ישראל לא היו יודעים זה. וכל שכן יהושע. אלא כל התורה נסתר ונגלה כמו שהשם הקדוש נסתר ונגלה. לפי שהתורה כולה שם הקדוש היא. וע"כ היא נסתר ונגלה. ואם ישראל ויהושע ידעו זה. למה כתוב כה אמר ה'. אלא ודאי סוד הרב שטובה נדולה עשה הקב"ה לישראל. שבתר בהם באבותיהם ועשה אותם סרכבה קדושה ועיונה לכבודו. והמשיכם מתוך הנהר העליון היקר והקדוש. מאור של של המאורות. שבתר בהם. וש"כ כה אמר ה' בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם. הנהר. זה הנהר ההוא המושג והנודע. מעולם. מה רוצה בזה כאן. אלא להראות חכמה. בעבר הנהר מעולם. נהר ההוא נקרא עולם [קמ"ו] וע"כ אמר בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם. להראות החסד והאמת שעשה הקב"ה לישראל. ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר. מה ענינו. אלא אברהם לא נתדבק בו בהנהר ההוא כמו יצחק. שנתדבק בו להתגבר בצד שלו [קמ"ז] בוא וראה נהר ההוא אע"פ שאינו דין. יוצאים דינים מן הצד שלו וסתגברים בו. וכאשר יצחק מתגבר בדינים שלו אז עליונים ותחתונים נאספים לדין. והוכן כסא הדין. והמלך הקדוש יושב על כסא הדין וזן את העולם. אז תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו :

רבי אבא היה יושב לפני רבי שמעון. אמר לו הרי כמה פעמים שאלתי על שופר זה מהו ענינו. ועד עתה לא נתישבתי בו. א"צ ודאי זהו דבר ברור שישראל צריכים ביום הזה שופר ולא קרן. לפי שקרן הרי ידוע באיזה מקום הוא [ק"ז] ולהדביק הדין אין אנו רוצים. אבל הרי למדנו בדבור ובמעשה נצרך להראות ולעורר ענינים נסתרים. בוא וראה כאשר שופר עליון ההוא שהארת הכל בו נסתלק ואינו מאיר להבנים [ק"ח] אז הדין נתעורר וכסאות הכוננת לבית הדין. ושופר זה איל של יצחק נקרא שהוא תוקפו של יצחק והתשבחת של האבות. (נ) וכאשר נסתלק שופר הגדול ההוא שאינו שייך להבנים. אז יצחק מתגבר ומוכן לדין בעולם. וכאשר נתעורר שופר ההוא אם האנשים הזורים בתשובה מחטאייהם. צריכים להשמיע קול שופר שלמעלה. וזה הקול עולה למעלה. אז נתעורר שופר

מראה מקומות (ט) דף נ"ט. (ז) יסופר כ"ד (ג) דף ט

באיון גיונין דההוא קלא [קיד] וכדן כמה להתחזות הכי אתחשך עלה מלעילא. וכיון להתקנה ביההוא קלא רחמי נפקי מלעילא ושריין עלה. ויתחלילת ברחמי מתתא ומלעילא. וכדן אתערבב סמרא אחרא ואתחלש תקפיה ולא יכיל לקטרג. והאי אבן אבן פבא קיימא בנסיכורו דאנשין מכל סמריין בנסיכורו דלתתא ובנסיכורו דלעילא. אימתי קיימא בנסיכורו דלעילא. הוי אומר ביומא דכפורי. וכיומא דכפורי אתנסיכור הסיא אבן אבן פבא בנסיכורו דלעילא מנו נסיכורו דלעילא דלתי :

(ח) רבי יצחק פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. וזכאין איונין ישראל דקב"ה קריב לון לגביה מכל אומין עכ"ס ואתרעי צבו. ומאתר רחיקא קריב לון לגביה סה"ד (נ) ויאמר יסופר אל כל העם כה אמר ה' אלהי ישראל. בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם. להראות דהא מתתא רחיקא אתרעי צבו וקריב לון לגביה וכתוב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו'. הוי קראי אית להסתכלא צבו. וכי כל ישראל לא היו יודעים זה. וכל שכן יסופר. אלא אורייתא כולה סתיה וגליא כמה דשמה קדישא סתיה וגליא. בגין דאורייתא כולה שמה קדישא היא. וע"ד איהי סתיה וגליא. אי ישראל ויהושע הוו ידעי. אמאי כתוב כה אמר ה'. אלא ודאי סתיה דמלס דמינו סני עבד קב"ה בישראל דאתרעי צבו דאתתא ופבד לון רחיקא קרישא עלאה ליקריה. ואפיק לון מנו נהר עלאה קרישא קדישא. בולגיא דכל בולגייין. בגין דיתערב צבו. סה"ד כה אמר ה' בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם. הכהר. דה ההוא נהר דאשחמדע ואתידע. מעולם מאי קא צבי הכה אלא להאחזה חכמתא. בעבר הנהר מעולם. ההוא נהר עולם אקרי [קמ"ו] וע"ד בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם. להאחזה סיכו קאוס דעבד קב"ה לישראל. ולתקא את אביכם את אברהם מעבר הנהר. מאי קא מיירי. אלא אברהם לא התדבק ביה בההוא נהר כמו יצחק. דלתדבק ביה צספריה להתתקפא [קמ"ז] תא חוי ההוא נהר אע"ג דלאו איהי דינא. דינין נפקין מספריה ואתתקפו ביה. וכד ילחק אתתקן בדיניו כדן עלאין ותתאין מתכפי לדינא. וכרסיה דדינא אתתקן. ומלכא קדישא יתיב על כורסיה דדינא ודאין עלמא. כדן תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו :

רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אמר לו הוה זמנין סגיאין שאילנא על האי שופר מאי קא מיירי. ועד כען לא אתיבנא ביה. א"ל ודאי דהוה ברירא דמלס דישאל בעיין ביומא דה שופר ולא קרן. בגין דקרן הוה איתידע בלא אתר איהו [ק"ז] ולהתדבק דינא לא בעינא. א"ל הוה תנינן במלין ובעובדא צבינן להאחזה ואתתערא מלין סתיוין תא חוי כד ההוא שופר עלאה דנסיכורו דלכא ציה אסתלק ולא נהיר לבנין [ק"ח] כדן דינא אתער וכרסיון אתתקנו לבי דינא. ודה שופר אילו דילחק אקרי תוקפיה דילחק ותושבתתא דלכאן (נ) וכד אסתלק ההוא שופר גדול ללא יקא לבנין כדן ילחק אתתקן ואתתקן לדינא בעלמא וכד אתער ההוא שופר כד צבי נשא תייבין מחטאייהו. בעיין לדינא קול שופר יתתא. והאי קלא סליק לעילא כדן אתער שופר

זיו הזהר

[קיד] היינו לבן אודם ירוק : [קסו] זה עולם הבינה : [קס"ז] כי בינה דינין מתעריין מנה : [קמ"ז] ערן בא סן ער הרבו על ס"ר דינים הידוע : [קמ"ח] פ"י שאין עולם הבינה מאירה להספירות שהולידה שהן ו' הספירות שתחתיה

שופר אחר העליון, ונתעורר רחמים ונסתלק הדין, ונצרך להראות פעולה בשופר לעורר שופר האחר, להוציא בזה השופר למטה אותן הקולות, להראות שכל אותן הקולות שלמעלה שנבללים כלם בהשופר העליון הוא יתעוררו לצאת [ק"ט] ובאלה הקולות שלמטה נותנים ישראל כח להרחמים שלמעלה, וע"כ נצרך להבין שופר ביום הזה לסדר הקולות ולכוון בו, בשביל לעורר שופר האחר שבו נכללים הקולות שלמעלה:

סדר הראשון [ק"ג] קל יוצא ומתעמר למעלה, עולה לרקיעים ומבקע בין ההדים הרמים [קכ"א] ומגיע אצל אברהם ושורה בראשו [קכ"ג] והוא נתעורר ונתעמר ומתקן להבסא, ובספר האגרות למדני בשעה שזה הקול הראשון עולה נתעורר ונתעמר אברהם ומתקן להבסא, ונשפע עליו הארות מן חכמה ובינה: בתוך כך עולה קול שני התקוף לשבר תוקף הרגו, וזה הוא סדר שני [קכ"ג] זה הקול הוא משבר בתוקפו, וכאשר הוא עולה כל הדינים שנתעוררים לפניי נשברים, עד שעולה למקומו של יצחק [קכ"ד] כיון שיצחק נתעורר ורואה לאברהם שמתקן להבסא לעמוד לפניו, אז הוא נבנע ונשבר תוקף הדין הקשה, ובוה צריך מי שתוקע לכוון הלב והמחשבה, בשביל לשבר הכח והתוקף של הדין הקשה, וש"כ (א) אשרי העם יודעי תרועה, יודעי תרועה ודאי [קכ"ה]: סדר שלישי [קכ"ו] קול יוצא ועולה ובוקע כל אותן הרקיעים ורחמים נתעורר, ומגיע ק"ל זה לראשו של יעקב [קכ"ז] יעקב נתעורר ורואה לאברהם שמתקן להבסא בצד אחר [קכ"ח] אז אוחים שניהם בו ביצחק, אחד מצד זה ואחד מצד זה, ואין ביכולת לנבורותיו שיצאו לחוץ, ואלו ג' סדרים כלם סדר אחד הם:

סדר השני [קכ"ט] קול יוצא ועולה ונוטל לאברהם ממקומו וממשיכו למטה, למקום שהגבורות של יצחק שורות [קל] והוא מעמיד לו לאברהם בתוכן: סדר שני [קל"א] יוצא קול המשבר, ואינו תקוף כהראשון [קל"ב] לא שחלש זה הקול שתוקע, אלא שזה הקול אין הוא לעומת יצחק כמו בתחלה, אשר שם תוקף הדין שורה, אלא שהוא לעומת בית דין שלמטה שהם רפויים יותר, וכלם רואים לאברהם אצלם ונבנעים לפניו: בתוך כך יוצא סדר שלישי [קל"ג] הקול יוצא ועולה ונתעמר בראשו של יעקב וממשיכו למטה, למקום שהוא אותן הגבורות שורות, והוא עומד כנגדן, אברהם מצד זה ויעקב מצד זה והן באמצע, או נבנעין כלן ומשתכחין במקומן, וכל אלה הקולות הם סדר אחר השני:

סדר האחרון [קל"ד] שנצרך להעלותם למקומם, ולהושיב ביניהם ליצחק במקדם, לפי שהוא נצרך להושיב אותו

שופר אחר עלאה, ואתער רחמי ואסתלק דינא, ובעינין לאחזיה עובדא ציפיר לאתערטא שופרא אחרת לאפקא צהאי שופר לתתא חינון קלי, לאחזיה דכל חינון קלין דלעילא דכלילין כלכוו צהסווא שופר עלאה יתערוון לנפקא [ק"ט] וצהאי קלין דלתתא יבצין ישראל חילא לרחמי לעילא וע"ד צעין לזמנא שופר ציומא דא לסדרא קלין ולכוונא ציה צעין לאתערטא שופר אחרת דציה כלילין קלין דלעילא.

סדרא קדמאה [ז"ג] קלא נפיק ומתעמר לעילא, סליק לרקיעין ואתצקע בין סורי רמאי [קכ"א] ומסי לגביה דאברהם וסריא צרישיה [קכ"ג] ואתער ואתעמר איכו ואתקין לכורסיא, ובספרא דאגדתא תנין צשעתא דהאי קלא קדמאה סליק אתער ואתעמר אברהם ואתקין לכורסיא, סקדין עליה אצא ואמא: אדהכי סלקא תנינא תקיפא לתצרא תוקפי רוגיון, ודא איכו סדרא תנינא [קכ"ג] האי קלא תצירא בתוקפוי, וכד סליק כל דינין דיתערוון קמיה אתצרו, עד דסליק לאתריה דילחא [קכ"ד] כיון דילחא אתער וחמי לאברהם מתקן לכורסיא לקיימא קמיה כדון אתכפיא ותצר תוקפא קשיא, וצהאי צעי מחן דתקע לכוונא לצא ורעותא, צעין לתצרא חילא ותוקפא דדינא קשיא, סה"ד (א) אשרי העם יודעי תרועה יודעי תרועה ודאי [קכ"ה]: סדרא תליתאה [קכ"ג] קלא נפיק וסליק ובקע כל חינון רקיעין ורחמי מתערו, ומסי האי קלא לרישיה דיעקב [קכ"ז] יעקב אתער וחמי לאברהם מתתקן צניסא אחרת [קכ"ח] כדון אחינין תרווייהו ציה צילחא, דא מהאי ספרא ודא מהאי ספרא, ולא יכלין תוקפוי לנפקא לצר, והני תלתא סדרין כלכוו סדרא חד:

סדרא אחרת [קכ"ט] קלא נפיק וסליק ונשיל לאברהם מאתריה ונגיד ליה לתתא, לאתר דתוקפי דילחא שריין [קל] והוקיס ליה לאברהם צנווייהו: סדרא תנינא [קל"א] נפיק קלא תצירא, לא תקיפא קדמאה [קל"ב] לאו דחליש האי קלא דתקע, אלא דהאי קלא לאו איכו לגבי יצחק כקדמיהא, דתמן תוקפא תקיפא שריא, אלא לגבי חינון צי דינא דלתתא דחינון רפויין יתיר, וכלכוו האין לאברהם לגבייהו ואתכפיין קמיה: אדהכי סדרא תליתאה [קל"ג] קלא נפיק וסליק ואתעמר צרישיה דיעקב ונגיד ליה לתתא לכהוא אתר דחינון נצוראן שריין, וקאים לקבלייהו אברהם מהאי ספרא ויעקב מהאי ספרא וחינון צאמלתימא כדון אתכפיין כלכוו ומשחככי צאתרייהו, והני כלכוו סדרא אחרת תנינא:

סדרא צמראה [קל"ד] דצטייל לסלקא לון לתמרייהו, וליצבא צינייהו ליצחק כמלקדמין, צעין דאיכו צעי ליצבא ליה

מראה מקובות (א) תליס ס"ט ט דף ק.

זיו הזהר

[ק"ט] פ"י שתצא הארה מעולם הבינה, הבאה אליה מעולם האצילות שהוא כלו רחמים וחסדים להסתיק הדינים שנתעוררים: [קכ] זו תקיעה הראשונה מן סדר הראשון, וכאשר רשבי' תנא הוא מדבר רק מן ג"ם תר"ת, וקורא אותם ג' סדרים, כי תש"ח ותשר"ח נתקן אח"כ, בראיתא במסכת ר"ה, ונמ' מחלק כל סדר לג' סדרים, כי בכל סדר יש ג' קולות שהם תר"ת: [קכ"א] היינו ספירות הקדושות: [קכ"ג] פ"י שתקיעה זו נותנת כח לספירת החסד שנקראת סדרת אברהם לתקן כסא הדין בחסד: [קכ"ג] זה סדר השני היינו התרועה ונדרשת מלשון שביעה ערה"כ תרועה בשבט כרול, [קכ"ד] היינו לספירת הנבורה שנקראת סדרת יצחק שהיא דין' [קכ"ה] פ"י ששכינים איך לשבר ולבטל הדין: [קכ"ו] זה סדר השלישי היינו תקיעה ב': [קכ"ו] זו ספירת התפארת שהיא רחמים ונקראת סדרת יעקב: [קכ"ז] פ"י בכח של חסד: [קכ"ט] עתה מדבר מן תקיעה א' של סדר תר"ת השני: [קל] היינו בעולם המלכות שנקראת בית דין שלמטה: [קל"א] זה סדר השני היינו התרועה של תר"ת השני: [קל"ג] פ"י שתרועה זו אינה תקיף כתרועה הראשונה שבסדר הראשון, ומפירש הענין שאינה תקיף היינו שאין באה לשבר הדין אלא להכניע שרי הדין בהבית דין שלמטה, כי בה דין התקוף כבר נשבר כתרועה א', [קל"ג] זה סדר השלישי היינו תקיעה שניה של תר"ת השני: [קל"ד] עתה מדבר מן סדר תר"ת הג', שהוכונה בהם להקלות מן עולם המלכות את האבות אברהם יצחק יעקב, היינו הג' ספירות חסד גבורה תפארת שיתווו להתישב במקומם התמיד:

ליה באתרים ולא יפוק בתקפיו לבר. כדון דינין כלכו
 אתכפין ורחיין אתערין. ועל לה בעי לכוונא לבא ורעותא
 כהני קלי ולחדר כתיובתא קמי מאריהון. כדון כד
 ישראל מתקני ומסדרי קלין ברעותא לזבא כדקא יאות
 בשופר לה. אהדר יהוא שופר עלאה [קלה] וכד
 אהדר מעשרא ליה ליעקב ואתתקן כלא. וכורסיא אחרא
 רמיו. וכדון חידו אשתכח ככלא וקב"ה מרחס על עלמא.
 זכאה חולקסון דישאל דידיעין לנגרא ולאחשכא למאריהון
 מדינא לרחמי. ולתקנא כלכו עלזין על ידיהו. (א) תא
 חוי לקביל דא תלתא ספרין פתיחין זיומא דא. וכמא רחמיין
 מתערין ודינין קשיין אתכפין ועאלין לדוכתייהו. הכי הוא
 לתתא כנוונא דלעילא. דינין קשין אתכפין ואתערין
 מעלמא. ומאן אינון. אלן אינון רשעים גמורים דאינון דינין
 קשין. אתכפין ואתערין מעלמא. וע"ד נכתביה ונחתמיס
 וכו'. א"ר אבא ודאי דא הוא ברירא דמלא. ברין רחמיא
 דשלינא ורוחנא כהני מלי.. תו א"ר אבא בראש
 דשנה נברא ארס וקב"ה דינא קחי מאריה. תב כתיובתא
 וקביל ליה קב"ה. אמר ליה. ארס אנת תהא סימנא לבניך
 לדרי דרין. כהאי יומא קיימין דינא. ואי יתבוין אנא אקבל
 לון. ואיקוס מכורסיא דדינא ואתקיים על כורסיא דרחמי
 ורחס עליהו — :

(ג) זכרון תרועה מקרא קדש. א"ר יהודה כתיב זכרון
 תרועה. זכרון ועדין לכוונא לבא ורעותא.
 ישראל עבדין זכרון לתתא. במאי. בעובדא. בנין דיתער
 מלא כהאי גוונא לעילא. א"ר אלעזר כתיב בכסה ליום
 חגנו. דאתכסיא ביה סיהרא. וסיך אתכסיא. אלל כד
 קיימא עיבא ושמשא לא נהיר. כדון סיהרא אתכסיא
 ולא נהיר. וע"ד מקמי עיבא שמשא לא נהיר.
 כל שכן סיהרא דאתכסיא ולא נהירא. ועל דא בכסה
 ליום חגנו כה"א. דאתכסיא סיהרא [קלו] וצמאי נהיר
 כלא. כתיובתא ונקל שפרא. דכתיב אשרי העם יודעי
 תרועה. כדון ה' בחור פניך יהלכון :

(ג) תא חוי כתיב ותנח התבה בחדש השביעי
 וגו' על הרי אררט. מאי אכפת לן אי שרי כהאי או
 כהאי. אלל כמה חביבין מלי דאורייתא. דככל מלא
 ומלא אית ריזן עלאין. הא אתמר בשעתא דינא תליא
 על עלמא ודינין שריין. וקב"ה יתיב על כורסיא דיינא
 למידן עלמא. כהסוא כורסיא כמה רשימין אתרשימו ביה. כמה
 פיתקין גניזין בגויה בנו אחמתא דמלכא. כלכו ספרין
 דאפתחו אתגניזו תמן. וצ"כ לא אתנשי מלא מן מלכא.
 והסוא כורסיא לא אתתקן ולא שריא אלל בחדש השביעי.
 דליכו יומא דדינא יומא דכל בני עלמא אתפקדון ביה. וכלכו
 עבדין קמי הסוא כורסיא. וע"ד ותנח התבה בחדש השביעי.
 בחדש השביעי ודאי דליכו דינא דעלמא. על הרי אררט.
 אלין מאריהון דינין מאריהון דיבבא ויללא דכלכו שכיחין כהסוא
 יומא קמי קב"ה. וכמה מארי פריסין אתערין כהאי
 יומא. וכלכו קיימין תמות יסואו כורסיא דינא דעלמא.
 וישאל מללאן ללותין כהאי יומא. ובעאן ומתחננין
 קמי

אותו במקומו שלא יצא בנבירותיו לחוץ. ואז כל הדינים
 נחלשים ורחמים נתעורר. ועל זה צריך לבוין הלב והמחשבה
 באותן הקולות ולחזור בתשובה לפני רבונם. ואז כאשר
 ישראל מתקנים ומסדרים הקולות ברצון הלב כראוי
 בשופר הזה. חוזר למקומו שופר העליון הוא [קלה] וכאשר
 הוא חוזר מעטר לו ליעקב ונתתקן הכל. וכסא היין
 הושלך. ואז שמחה נמצאת בכל והקב"ה מרחם על העולם.
 אשרי חלקם של ישראל שיודעים לפיכך ולהמשיך לרבונם
 מדין לרחמים. ולתקן כל העולמות על ידיהם. (א) הוא
 וראה כגד זה נ' ספרים נפתחים ביום הזה. וכמו שרחמים
 נתעורר והדינים הקשים נחלשים ונכנסין למקומם. כך הוא
 למטה כרמיין שלמעלה. דינים הקשים נחלשים ומתבטלים
 מן העולם. ומי הם. אלו אותן רשעים נמורים שהם דינים
 קשים. נבנעים ונאכזרים מן העולם. וע"כ נכתבים ונחתמים
 וכו'. א"ר אבא ודאי זה הוא תוכן הדבר. ברין רחמיא
 ששאלתי והרחמתי דברים אלה. עור א"ר אבא בראש
 השנה נברא האדם ועמד ברין לפני רבונא. חור בתשובה
 וקבלו הקב"ה. אמר לו. ארס אתה תהי' סימן לבניך
 לדורי דורות. ביום הזה יעמדו ברין. ואם ישובו אני אקבל
 אותם. ואקים סכסא דרין ואתקיים על כסא הרחמים
 וארחם עליהם — :

(ג) זכרון תרועה מקרא קדש. א"ר יהודה כתוב זכרון
 תרועה. זכרון אנו עושים כבונת הלב והמחשבה.
 ישראל עושים זכרון למטה. במה. במעשה. כדי שיתעורר
 עינין כרמיין זה למעלה. א"ר אלעזר כתוב בכסה ליום
 חגנו. שנתכסית בו הלבנה. ואיך נתכסית. אלא כאשר
 עומד עב הענן והשמש אינו מאיר. או נתכסית הלבנה
 ואינה מאירה. וע"כ כלפני עב הענן אין השמש מאיר.
 כל שכן הלבנה שנתכסית ואינה מאירה. וע"כ כתוב בכסה
 ליום חגנו כה"א. שנתכסית הלבנה [קלו] וכמה מאיר
 הכל. בתשובה ובקול שופר. שכתוב אשרי העם יודעי
 תרועה. ואז ה' באור פניך יהלכון :

(ג) הוא וראה כתוב ותנח התבה בחדש השביעי
 וגו' על הרי אררט. מה יוצא לנו מזה אם נחה כאן או
 כאן. אלא כמה חביבים הם דברי התורה. שכל עינין
 ועינין יש סודות עליונים. הרי אמרו שבשעה שהדין תולה
 על העולם והדינים שורים. והקב"ה יושב על כסא דרין
 לדון העולם. בכסא הוא כמה רשימות נרשמיין בו. כמה
 פתקאות נגזרות בו בתוך אוצר המלך. כל הספרים
 הנפתחים גנוזים שם. ולפיכך אין דבר נשכח מן המלך.
 וכסא הוא אינו מוכן ואינו שורה אלא בחדש השביעי.
 שבו יום הדין. יום שכל באי העולם נפקדים בו. וכסם
 עוברים לפני כסא ההוא. וע"כ ותנח התבה בחדש השביעי.
 בחדש השביעי ודאי שאו העולם נרוץ. על הרי אררט.
 אלו שרי הדינים בעלי יבבה ויללה. שכלם שכיחים ביום
 ההוא לפני הקב"ה. והרבה שרי עונשין נתעוררים ביום
 הזה. וכלם עומדים תחת כסא ההוא בעת שהעולם נרוץ.
 וישראל מתפללים תפלות ביום הזה. ומבקשים ומתחננים
 לפניו

מראה מקומות (א) 97 ק: (ג) 55 (ג) כהמתן קמט

זו הזהר

[קלס] היינו מרת הבינה חוזרת למקומו להוסיף רחמים על התפארת יעקב וישראל. כאם רחמינה המרחמת על בניה. והנה לפי שנתקן
 אח"כ שמר הראשון הוא ג"פ תשר"ת וסדר ה' ג"פ תש"ת. וסדר ה' ג"פ תר"ת. וכן המבין לבוין כל ג' אופני בונות האלו
 בכל סדר וסדר. רהיינו לחלק סדר הראשון שהוא ג"פ תשר"ת על ג' סדרים כגון בהזדר לבוין בהם ז' אופני הבונות. וכמו בן לבוין
 פעם ב' בסדר תש"ת. וכמו בן לבוין פעם ג' בסדר תר"ת. כי אין אנו יודעים איזו מהם העיקר: [קלו] זו מרת המלכות והשכינה הקדושה
 שהשמן בחשיך וחוצץ בפני האור המוסיף אליה מן התפארת שנקרא שמש :

לפניו ותוקעים בשופר. הקב"ה חם עליהם ומהפך הדין לרבים. וכל עליונים ותחתונים פותחים ואוסרים אשרי העם יודעי תרועה. ולכך נצרך ביום הזה שהאיש התוקע ידע עיקר הדבר. ויכוון בו בתרועה ויעשה הדבר בחכמה [הלז] וע"כ כתוב אשרי העם יודעי תרועה. ולא כתיב תוקעי תרועה:

(ביום הזה צריך העם לבחור באדם השלם בכל. היודע דרכי המלך הקדוש ומבין בכבוד המלך. שיבקש עליהם רחמים ביום הזה. ושיעצה קול שופר בכל העולמות ככונת הלב בחכמה ברצון בשימות. בשביל שיסתלק הדין על ידו מן העולם. וי להצבור שהשליח שלהם אינו נמצא כראוי. שהרי חטאות רקהל באים לרוכז בשבילו. וראיתי לאבי בימי ר"ה יום הכפורים שלא רצה לשמוע התפלה מכל אדם. אלא אם עמד עליו נ' ימים מקודם למדר אותו. וכך היה אומר. בתפלת זה האיש שאני מסדר אותו סתכפר העולם. וכל שכן בתקיעת שופר. שלא רצה לקבל הקיעות מאיש שאינו מבין לתקוע על פי דמו של התקיעה וע"כ נמצא בספרו של רב רמניא הזקן בענין התפלות של ראש השנה שהיה אומר. התפלה והקול שופר שמוציא איש הובא. שנמצא מרוחו ומנפשו בזה השופר. קול זה עולה למעלה. וביום ההוא עומדים ונמצאים מקטרינים למעלה. וכאשר עולה קול שופר הזה נדחים כלם מלפניו ואין יכולים לעמוד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון המחשבה לפני רבונם. ויודעים לתקן העולם ביום הזה בקול השופר. ע"כ כתוב אשרי העם יודעי תרועה. יודעי ולא תוקעי. וע"כ נצרך להזהר בהשופר דעת ענין אותן הקולות ולכוון בהם. ואין לך קול שופר שאינו עולה ברקיע אחר. וכל אותן החילות שברקיע הוא נתנים מקום לקול הזה. ומה אומרים (ג) וה' נתן קולו לפני חילו וגו'. וקיים זה הקול ברקיע הוא עד שבא קול אחר. ומתחברים כאחד ועולים בהודגות לרקיע אחר. וע"ז לסדרנו יש קול המעלה קול. ומה הוא. זה קול התקיעות של ישראל למטה. וכיון שמתחברים כל איתן הקולות שלמטה. ועולים לרקיע העליון ההוא שהמלך הקדוש שורה בו. מתיצבים כלם לפני המלך. ואז נאמרת הדין נשלמים. וכסא אחר של רחמים עומד ומתקן — :

לסדרנו שרבי ייסא הזקן אמר בכונת הסדר של אותן התקיעות. סדר הראשון כלול מהכל [קלח] סדר השני. קול אחד כסדר ואחר כסדר וקול של גבורה באמצע [קלט] סדר השלישי. קול אחד סכאן ואחר סכאן וקול של גבורה באמצע [קמ] השברים לעלות. ותרועה לדרת. אחד קשה ואחר רפה. ונתבאר שאותן עשרה הם תשע. ואחר הוא כלל של הכל [קמא] וביום הזה נתעטר יצחק ויזא הראש להאבות [קמב] על יום הזה כתוב (ג) פחדו בניין חטאים. ביום הזה נעקר יצחק ועיקר לכל. ושרה מיללת [קמג] וקול שופר חזק סאר. אשרי חלקו של זה שעבר ביניהם וניצל

קמיה ותקעין בשופר. קב"ה חיים עליהו ומספק דינא לרחמי. וכל עלאי ותתאי פתחין ואחריין אשרי העם יודעי תרועה. וע"ד בעינן בהאי יומא דהאי דתקע ידו עקרא דמלא ויכוון ביה בתרועה ויעבד מלה בחכמה [קז] וע"ד כתיב אשרי העם יודעי תרועה. ולא כתיב תוקעי תרועה.

(בהאי יומא צבי עמא לאסתכלא צבר נש שלים מכלא יודע ארמי דמלכא קדישא יודע זיקרא דמלכא. דיבעי עליהו בעותא בהאי יומא. ולומנא קל שופרא בכלהו עליין ככונא דלכא בחכמתא ברעותא צסלימו. צגין דיסתלק דינא על ידי מן עלמא. ווי לאינון דשליחא דלהון לא אשתכח דקרא יומא. דהא חובי עמא אחיין לאדכרא צגיניה. וחגיגא לאכא ציומי דר"ה ויום הכפורים דלא צבי למשמע ללותא מכל צ"נ. אלא אי קאים עליה תלתא יומין קודם לדכא ליה. והוא אמר הכי. בצלותא דהאי צ"נ דמנא מדכנא ליה אכתפר עלמא. וכל שכן בתקיעה דשופר. דלא מקבל תקיעותא דצ"נ דלאו אינו חכים למתקע צרוח דתקיעה. וע"ד אשכחנא צספרא דרב המנונא סבא צאינון נלותי דראש השנה דהוא אמר נלותא וקל שופרא דאפיק דהאי זכאה. דאשתכח מרוחיה ומנפשיה בהאי שופרא דהי קלא סליק לעילא. ובהסוה יומא קיימין ומשתכחין מקטריגין לעילא וכד סליק דהי קלא דשופרא כלהו ארתדיין מקמיה ולא יכלין לקיימא זכאה חולקיהו דלדיקיא יודעין לכונא רעותא לקמי מאריהון. ויודעין לתקנא עלמא בהאי יומא בקל שופרא. ע"ד כתיב אשרי העם יודעי תרועה. יודעי ולא תוקעי. וע"ד צבי לאודעהר בשופרא למדע צהני קלי ולכונא צהו. ולית לך קלא דשופרא דלא סליק רקיעא חד. וכל אינון אכלוסין דהסוה רקיעא יסבין אחר להאי קלא. ומאי קא אמרי (ג) וה' נתן קולו לפני חילו וגו'. וקאים דהי קלא דהסוה רקיע עד דהי קלא אחר. ואשתמדו כחד וסלקין ציונא לרקיע אחר. וע"ד תנין אית קול דסליק קול. ומאי אינו. דהי קלא דתקיעתא דישאל לתתא. וכיון דמתחברין כל אינון קלין דלתתא. וסלקין להסוה רקיעא עלאה דמלכא קדישא אשרי ביה. מתעטדין כלו קמי מלכא. וכיון כורסוון דדינא דמיו. וכורסיא אחרא דיעקב קאים ואתקן — :

תנין רבי ייסא סבא אמר סדרן דהני תקיעותא. קדמאה כלילא מכלא [קלח] תנינא. חדא כסדרא וחדא כסדרא וגבורה ציניסו [קלט] תליתאה. חד הכא וחד הכא וגבורה ציניסו [קמ] פוסקא סלקא. קומצרא נחתא. חד תקיעא וחד רפיא. ובה אוקמוס דלינון עטרה אינון תשע חד כללא דכלא [קמא] ובהאי יומא מתעטרא ינחק ויהו ריבא לאצבן [קמב] בהאי יומא כתיב (ג) פחדו בניין חטאים. בהאי יומא ינחק אשתקד ועקיד כלא. ושרה מיללת [קמג] וקול שופרא תקיף לחדא. זכאה חולקיה מאן דעבר ציניסו ואשתתיב

פראה מקומות (א) וקרא ית. (ב) יואל ב' (ג) ישעי' ג'ג

זיו הזהר

[קלז] פ"י בכונה. וע"ז חז"ל אמרו תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה: [קלח] זה סדר תשרית כלול מכל הקולות: [קלט] זה סדר תשעה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה ושברים באמצע לשבר הנבחרת הדין הקשה: [קמ] זה סדר תר"ת. שגם התרועה נקראת קול של גבורה. מלשון תרום בשבט ברזל. ומפרש החילוק בין שברים לתרועה ואומר שהשברים קשה והתרועה רפה. השברים עולה לשבר הגבורה ודינא קשיא במקום מוצאו. והתרועה יורדת להבניע שרי הדין בהבית דין שלמטה שהוא דינא רשיא: [קמא] פ"י העשרה קולות של תשרית תש"ת הן תשע. כי אחד הוא כולל והיינו השברים תרועה של סדר תשרית כולל השנים להיותם אחד מספק שם השנים ביותר זו תרועה של תורה: [קמב] כי זה היום נקרא יום הדין. והיינו כחו של יצחק מרת הגבורה: [קמג] זו השכינה הקדושה מיללת שלא ישלם הדין בישראל:

ונוצל מהם. א"ר אבא לפיכך קורין פרשת יצחק ביום הזה. כי ביום הזה נעקד יצחק למטה ונתקשר באותו שלמעלה [קמז] מתי נתקשר. בשעה שכתוב ויעקד את יצחק בנו וגו' — :

(ה) רבי שמעון אמר תא חזי זיומא דראש השנה ויום הכפורים דדינא אשתכח בעלמא ומקטרגא קאים לקטרגא. בעיין ישראל לאתערא בשיפר. ולאשתערא קלא דכליל באשא ומיא ורוחא ואתעבידו חד. ולאשמעא האי קול מני שופר. והאי קול סליק עד אתר דכורסיא דדינא יתבא. ובקש צב וסלקא. כיון דמשא האי קול מתתא קול דיעקב אתתקן לעילא. וקצ"ה אתער רחמי. דהא כגיונא דישאל מתערי לתתא קול חד כליל באשא ורוחא ומיא דנפקי כהדא מני שופר. הכי נמי אתער לעילא שופר. וההוא קול דכליל באשא ומיא ורוחא אתתקן. ונפיק דא מתתא ודא מעילא. ואתתקן עליוא רחמי אשתכחו. וההוא מקטרגא אערבב. דחשיב לשלמא דדינא ולקטרגא בעלמא. וכד חמי דמתערי רחמי כדין אערבב ואתש חילי. ולא יכיל למעבד מידי וקצ"ה דחין עלמא ברחמי. דאי תימא דדינא אתעביד. לאו הכי. אלא אתתכרו רחמי דדינא ועלמא אתין ברחמי. תא חזי כתיב תקעו צהרש שופר בכסה ליום חגנו. דאתכסיה סיהרא. דהא כדין שלמא ההוא חייא זישא ויכיל לזקא עלמא. וכד מתערי רחמי סלקא סיהרא ואתעברת מתמן. ואיכו אתערבב ולא יכיל לשלמא. ואתעבד דלא יתקרב מתמן. וע"ד זיומא דראש השנה בעיין לערבב ליה כחאין דאתער משתתיה ולא ידע כלום. וביום הכפורים בעיין למעבד ליה כייחא דרוחא בשפיר דקרבין ליה. וכדון אתהפך סניגורא עלייהו דישאל. אכל זיומא דראש השנה אתערבב דלא ידע ולא יכיל למעבד כלום. חמי אתערותא דרחמי סלקין מתתא ורחמי מעילא. וסיהרא סלקא זינייהו [קמה] כדון אתערבב ולא ידע כלום ולא יכיל לשלמא. וקצ"ה דן להו לישראל ברחמי וחיי עלייהו. ואוריך להו זמנא כל אינין עשרה יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים. לקבלא כל אינין דתיבין קציה ולכפרא לון מחובייהו. וסליק דינא דלכון ליומא דכפורי. וע"ד בכלא קצ"ה פקוד לון לישראל למעבד עובדא. בגין דלא ישלם עלייהו דינא. ויסון כלסון זכאין בארעא. כרחימו דאבא על צנין. וכלא בעובדא ובחלין תליא :

(ה) רבי שמעון אמר בוא וראה בימי ראש השנה ויום הכפורים שהדין נמצא בעולם, והמקטרג עומד לקטרג. צריכים ישראל לעורר בשופר. ולעורר קול הכליל באש ומים ורוח שנעשו אחד. ולהשמיע קול הזה מתוך השופר. וזה הקול עולה עד המקום של כסא הדין. ומכה בו ועולה. כיון שמגיע לשם זה הקול מלמטה קול ש"י יעקב נתתן למעלה. והקב"ה מעורר רחמים. שהרי כמו שישראל מעוררים למטה קול אחד כלול באש ורוח ומים היוצאים כאחד מתוך השופר. כן גם נתעורר למעלה שופר ההוא. והקול ההוא הכליל בא"ש ומי"ם ורו"ח נתתן. ויוצא זה הקול מלמטה וזה הקול מלמעלה. ונתתן העולם ורחמים נמצא. והמקטרג ההוא נתערבב. שהיה חושב לשלום ורחמים ולקטרג בעולם. וכאשר הוא רואה שנתעורר רחמים אז נתערבב ונחלש כחו. ואינו יכול להרע מאומה. והקב"ה דן את העולם ברחמים. ואפשר תאמר שהדין נעשה. לא כן. אלא שנתחברו רחמים בדין והעולם נדון ברחמים. בוא וראה כתוב תקעו כחדש שופר בכסה ליום חגנו. שנתכסה הלבנה. שהרי זה שולט נש הרע ההוא ויכול להיזק לעולם. וכאשר נתעורר רחמים נתעלית הלבנה ומתרחקת מן החשכות. והוא נתערבב ואינו יכול לשלוט. ונתרחק שלא יקרב שמה. וע"כ ביום של ראש השנה נצרך לבלבל אותו כזה הנעור משנתו ואינו יודע כלום. וביום הכפורים נצרך לעשות לו נחת רוח בהשעיר שנשלח לו. ואו נהפך להיות מליץ על ישראל. אבל ביום של ראש השנה נתבלבל שאינו יודע ואינו יכול להרע מאומה. שהוא רואה התעוררת של רחמים עולה מלמטה ורחמים מלמעלה. והלבנה עלתה ביניהם [קמה] או נתבלבל ואינו יודע כלום ואינו יכול לשלוט. והקב"ה דן את ישראל ברחמים וחס עליהם. ומאריך להם הזמן כל אותן עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים לקבל כל אותן השבים לפניו ולכפר להם על חטאותיהם. ומסלק הדין שלום על יום הכפורים. וע"כ בכל דבר צוה הקב"ה לישראל לעשות פעולה. כדי שלא ישלום עליהם הדין. ויהיו בלם זבאים בארץ. כאהבת האב על בניו. והכל במעשה וברבור תולא :

רעיא מהימנא

(ג) בחדש השביעי באחד לחודש וגו'. פקודא דא לתקוע שופר בראש השנה. דהוא יומא דדינא לעלמא כמה דאוקימנא והא אוקמוס דכתיב תקעו צהרש שופר בכסה ליום חגנו. והא אתמר דהאי איכו יומא דסיהרא אתכסי ציה וקאים עלמא דדינא [קמו] בגין דההוא מקטרגא חפי וכסי ואכעל פתחא על מלכא אתר דדינא שריא למתבע דינא על עלמא. ואי תימא הין אחיביב ליה רשו לההוא

רועה הנאמן

(ג) בחדש השביעי באחד לחודש וגו'. מצוה זו לתקוע שופר בראש השנה. שהוא יום הדין לעולם כמו שנתבאר. והרי ביארנו ענין הכתוב תקעו צהרש שופר בכסה ליום חגנו. ואמרו בו שזה הוא היום שהלבנה נתכסית בו והעולם עומד בדין [קמו] לפי שהמקטרג ההוא מחפה ומכסה וסוגר הפתח על המליך במקום שהדין שורה לתבוע דין על העולם. ואם תשאל איך נתנה לו רשות להמקטרג

מראה מקומות ט וילא קי. ט 97 נה

זו הזהר

[קמז] מי שע"י העקדה נתקשר במדת הגבורה שלמעלה: [קמס] מדת המלכות והשכינה הקדושה נתעלתה להתקרב למדת הרחמים: [קמנ] כיון שנפסק אור הרחמים להוסיף מן התפארת להמלכות כדרך שהשמש מופיע אורו על הלבנה. וזהו הענין סגירת הפתח על המלך. כי התפארת נקרא מלך:

להסוואת חקסרגא לחסאפה ולחמצע דינא. אלא ודאי בידא
 דהסוואת חקסרגא שוי קב"ה לחמצע דינא על כל עלמא.
 ושוי ליה יוצא ידיעה לחמצע קמיה כל דינין דעלמא.
 דהא קב"ה עבד ליה ושוי ליה קמיה. למחוי דחילו
 דקב"ה סלקא ישריא על כלל. ורזא דא (א) והאלהים
 עשה שיראו מלפניו. זחי עשה. עשה להסוואת חקסרגא
 יחמקין ליה קמיה למחוי סייפא סגנא על כל עלמא. וכל דא
 בגין דידחלין מקמי קב"ה כלהו. ודא איהו סנספירא
 דתבע חובי בני נשא. יתבע דינא ותפסי בני נשא
 וקסיל לון ואלקי לון כלל כמה דנפיק מן דינא כנוונא דהאי
 ממונה בי דינא דלתמא. דאחסיב ליה רשו לאדכרא קמי
 בי דינא. פלוני עבד כך פלוני עבד על כך. ולחמצע
 עליהו דינא. ותקן רשו אחסיב להסוואת חקסרגא
 דבי דינא לאנעלא על בי דינא שמתא. עד דיגזרון דינא
 על כל מאי דאיהו תבע. ולית רשו לבי דינא לדחיא ליה. בגין
 דכתיב (ג) כי אני ה' אוהב משפט. ואיהו צעי דעלמא
 יתקיים בדינא למדע דאית דין ואית דין. כהאי גוונא שוי
 קב"ה קמיה להסוואת חקסרגא דיהא תבע דינא קמי מלכא
 על כל בני עלמא. ובהאי יוצא אחסיב ליה רשו לכסא
 שמתא דמלכא. וסיהרא אחספוא לגו [קמו] עד דיגזרון
 דינא על כל בני עלמא. ואע"ג דכלל אחגלי קמי קב"ה
 לא צעי אלא בדינא. וכלל כנוונא חדא עילא ותמא
 איתקן כרסרא דדינא צהאי יומא. וסנספירא אחי ותבע דינא
 על כל עובדי בני עלמא. לכל חד וחד כפוס ארמיו וכפוס
 מאי דעבד. וסהדין אחיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא.
 ואלין אינון עיני ה' דאינון משפטי בכל עלמא. וכמה אינון
 עיני ה' ולית לון חושבנא. דקא אזלי ומשפטי בכל עלמא
 וחמאן כל עובדי בני עלמא. ווי לאינון דלא משגיחין ולא
 מסתכלין בעובדיהון. דהא לגבייהו קיימין אלין סהדי
 דמלכא. ומשגיחין וחמאן כל מאי דאינון עבדין ואמרין.
 ואינון סלקין וסהדין קמי מלכא. והסוואת סנספירא קאים
 קמי מלכא ותבע דינא. פלוני עבד כך. ופלוני עבד על
 כך. ובה הכא סהדי. ועד דקב"ה לא שאל לון לית לון
 רשו לסהדי. וכד שאל לון כדון אינון סהדי סהדומא.
 וכלל אחתיב קמי מלכא בפתקא. צבי מלכא אית חד
 היכלא. היכלא דא מליא אשא חורא. והאי אשא מתנגלא
 בפקא ולהיס שבזיבין. והאי לא פסיק לעלמין. לגו הסוואת
 היכלא אית היכלא אחרא מליא אשא אוכמא דלא פסיק לעלמין.
 ותרין סופרין קיימין דתיר קמי מלכא. בשעתא דדינא
 סהדין כל סהדי קמי מלכא. ואינון סופרין נטלין
 מהסוואת פלקא דאשא חורא וכתבי עליה צהסוואת אשא
 אוכמא. וכדין מלכא אחתיב דינא עד זמנא ידיעה דילמא בין
 כך ובין כך יסדרון בתיבא. אי יסדרון פתקין נקרטין.
 ואי לא. מלכא יתיב וכל אינון דבי זכותא קיימין
 קמיה. כרווא קס וכריו. פלוני עבד כך. מאן ויליף
 עליה זכות. אי אית מאן דיליף עליה זכות יאות. ואי
 לא. הא אתהסר לכנספירא. כלל ידע קב"ה.
 ואמאי אלשריך לכל דא. אלא בגין דלא יסא פסרא דפומא לבני
 עלמא. ולאחזאה דכלל עבד צהרה קפוס. ויחא קמיה
 מאן דאשתיב מן דיניה. ואי תימא מנא לן הא. הא
 אתמסר לחכימין ואפילו מאן דלא ידע. אי צעי לאסתכלא
 יסגה צמאי דאיהו צהתגליא. וידע מאי דאיהו צסתרא. דהא
 כלל

להסמטגה ההוא לכמות ולתבוע דין. אלא ודאי ביד
 המסמטגה ההוא נתן הקב"ה לתבוע דין על כל העולם.
 ונתן לו יום ידוע לתבוע לפניו כל הדינים של העולם.
 שהרי הקב"ה ברא אותו והעמידו לפניו. למען יהיה פחד
 הקב"ה עולה ושורה על הכל. וזהו סוד הכתוב (א) והאלהים
 עשה שיראו מלפניו. מה עשה. עשה למסמטגה ההוא
 והתקינו לפניו שיהיה חרב חדה על כל העולם. וכך זה
 בשביל שיפחדו מלפני הקב"ה כלם. וזה הוא שר העונשין
 שתובע עונש על חמאי האנשים. ותובע דין ותופס האנשים
 והורגם ומיסרם. וכך כמו שיוצא מן הדין. כדמיון מסונה
 הוזה של הבית דין שלמטה. שנתנה לו רשות להזכיר לפני
 הבית דין. פלוני עשה כך. ופלוני עבד על כך. ולתבוע
 עליהם דין. ולמדנו שנתנה לו רשות למסונה ההוא של
 הבית דין לסגור הפתח על הבית דין. עד שיגזרו הדין
 על כל מה שהוא תובע. ואין רשות להבית דין לדחותו. לפי
 שכתוב (ג) כי אני ה' אוהב משפט. והוא רוצה שדעולם
 יתקיים בדין דעת שיש דין ויש דין. כדמיון זה עשה
 הקב"ה לפניו מסמטגה ההוא שיהיה תובע דין לפני המלך
 על כל באי העולם. וביום הזה נתנה לו רשות לכמות
 פתח המלך. והלכנה נתכמת בפנים [קמו] עד שיהיה גזר
 דין על כל באי העולם. ואע"פ שהב"ה נגלה לפני הקב"ה
 אינו רוצה אלא בדין. והב"ה כדמיון אחד למעלה ולמטה
 הוכן כסא הדין ביום הזה. ושר העונשין בא ותובע דין
 על כל מעשי האנשים. לכל אחד ואחד כפי דרכו וכפי
 מה שעשה. ועדים באים ומעידים על כל מעשי בני העולם.
 ואלו הם עיני ה' שהם משוטטים בכל העולם. וכמה הם
 עיני ה' שאין להם מספר. ההולכות ומשוטטות בכל העולם
 ורואות כל מעשי האנשים. וי לאותן שאין משגיחים ואין
 מסתכלים במעשיהם. שהרי אצלם עומדים אלו העדים של
 המלך. ומשגיחים ורואים כל מה שהם עושים ומדברים.
 והעדים עולים ומעידים לפני המלך. וזה שר העונשין עומד
 לפני המלך ותובע דין. פלוני עשה כך. ופלוני עבד על
 כך. והרי כאן העדים. ועד שהקב"ה שואל אותם אין להם
 רשות להעיד. וכאשר שואל אותם הם מעידים עדותם.
 והב"ה נכתב לפני המלך בפתקאות. בבית המלך יש היכל
 אחד. היכל זה מלא אש לבן. וזה האש מתגלגל בעמוד
 עגול ולוהט נציצות. והוא אינו פוסק לעולם. לפנים מהיכל
 ההוא יש היכל אחד מלא אש שחור שאינו פוסק לעולם.
 ושני סופרים עומדים תמיד לפני המלך. בשעת הדין
 מעידים כל העדים לפני המלך. ואותן הסופרים נוטלים
 מאותו עמוד אש הלבן וכותבים עליו עם אש השחור
 ההוא. ואז המלך סומקין הדין עד זמן ידוע. אפשר בין
 כך ובין כך יחזרו בהשובה. אם חזורים נקרטין הפתקאות.
 ואם לא. יושב המלך וכל אותן מלמדי זכות עומדים
 לפניו. בעל הכרוז עומד ומכריז. פלוני עשה כך. מי יסד
 עליו זכות. אם יש שישלמד עליו זכות הרי טוב. ואם
 לא הרי הוא נמסר לשר העונשין. הכל יודע הקב"ה.
 ולמה נצרך לכל זה. אלא שלא יהיה פתחון פה לבני
 העולם. ולהראות שהכל עושה בדרך אסה. וטוב לפני
 אם יציל מי מן דינו. ואם תשאל מניין לנו כך. דבר זה
 נמסר לחכמים. ואפילו מי שאינו יודע. אם רוצה לרבין
 ישגיח במה שהוא בגללה. וידע מה שהוא בנסמטגה. שהרי
 הכל

מראה בקומות (א) קהלת ג' ט יעני ס"א

יון הזהר

[קמו] שנים בדרך גניסיות לא יופיע אור רחמים מן ההיארית להחליכות :

כלל בגוונא חדא. כל מאי דפקיד קב"ה בצרעה כלל איבו כגוונא דלעילא יומא דראש השנה איבו יומא דדינא. ומלכא יתיב בצרכיא דדינא. סנצירא קאתי וחספי פתחא דמלכא ותבע דינא. ואת"נ דקב"ה רחיס ליה דינא. כד"א (א) כי אני ה' איבך משפט גלח רחמו דכניו לרחמו דדינא. ובשתתא דסנסירא קס למשטן מלין עלייהו פקיד למתקע בשופר. בנין לאתערט רחמי מתתא לעילא. צהמי שופר סלקא קלא כלילא צאשא ורוחא ומיא ואתעביד מנייבו קלא חדא. ואתער קלא אחרא לעילא [קמח] וכאשר קול קלא אתער מעילא ומתתא. כדון כל פענית דקא פעין ההוא מקמרגא מתערצבי.

(ג) **ביום** דראש השנה נפיק יתק בלחודי. וקרי לעשו לאשמאל ליה תבשילין דכל עלמא. כל חד כפוס ארחוי. דהא צהסיא שעתא ותכסין עיניו זראות. דנפק מניה מאן לאחשך אפי צריין. ואתפרס ושכיב על ערסא דדינא קרי לעשו ואמר. לא השרה ולודא לי ליד ועשה לי מטעמים וגו'. ורצקה אמרה אל יעקב צנה רחמא דנפשה צנה רחמא דאתמסר לה תיזמא דאתצרי עלמא. ופקידת ליה לאתערט איבו צחינו מטעמים דליה. ויעקב אתער מתתא מתלבש בללוטין ובעותין. והקול קול יעקב צהמי שופר דקא סליק. אתער יעקב לגביה ואתקריב צהדיה ויגש לו ויאכל. אתכליל דא צדא. כיון דאתכליל צהדיה ויצא לו יין וישת. דא יין דמכפרא. יין דהוא חדו דלצא רזא דעלמא דאתי [קמח] כדון וירח את ריח צגדיו. ללוטין ובעותין דסלקין ויצרכו (ג) נח רגוזא וחדו לצא וכלא איבו רחמי. כיון דאיכו אתכליל ציעקב כל אינון חילין ותוקפין ורגוזין דהוו זמינין אתצדדו ולא אשתכחו תמן. וישראל נפקין מן דינא צהמי וצברכון. ויהי אך ילא ילא יעקב מתתא פני יתק אציו ציומא דה צהדיה וצברכאן עלאין. ועשו צא מלידו. פעין סיעני מעובדי דעלמא. ויגש גס הוא מטעמים. חדיד לישייה למשטן טענות אתקין סהדי ויצא לאציו ויאמר יקום אציו יתער צדינו ויאכל כמה עובדין ציעין דכל עלמא דקא אשכחנא ויחדד יתק חרדה גדולה עד מאד דהא לא יכיל לאתפרשא מכללא דיעקב דאיבו צהדיה. ויאמר מי איפס הוא הלך ליד צהמי ללוטין ובעותין. ואוכל מכל צפרס צהא ואצרכו גס צרוך יהיה. כשמוע עשו את דברי אביו ויעקב צעקה וגו'. כי רחמי דהא לידו לא הוה כלום. עד לצתה דאמר ליה הסג משמני הארץ יהיה מושכך יהיה מושכך חלין תקיפין אתכלוסין דשאר עמין ודא קשיא ליה מכללא. וישס עשו את יעקב למיזל אצתריה ולקסרגא ליה תדיר. ויעקב חזיל צחינו יומין צדין ראש השנה ליוס הכפורים ועריק לאשתובא מניה. תב צתיובתא סוי נרמיה צתעניתא עד דאתי יוס הכפורים כדון ידעי ישראל דעשו צא ועמו ארבע מאות איש. כלם מקמרגינים המוכנים לקמרג עליהם. מיד ויירא יעקב מאד וייער לו. ומרבה בהפלות ובקשות. ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק וגו'. עד שנוטל עצה ככתוב כי אמר אברהם פניו במנחה ההולכת לפני. ויקח מן הבא בידו מנחה וגו' עינים מאתים ותישים עשרים וגו'. נמלים

הכל בדמיון אחד. כל מה שצוה הקב"ה בארץ דכל הוא כדמיון שלמעלה. יום של ראש השנה הוא יום הדין. והמלך יושב בכסא הדין. שר העונשין בא ומכסה פתח המלך ותובע דין. ואע"פ שהקב"ה אורב את הדין. כמש"כ (א) כי אני ה' אורב משפט. הנצח אהבתו לבניו את אהבת הדין. ובשעה שהמקמרג עומד למעון מענותיו עליהם צוה הקב"ה לתקוע בשופר. כדי לעורר רחמים מלמטה למעלה. מזה השופר עולה קול הכלול באש ורוח ומים. ונעשה מזה קול אחד. ונתעורר קול אחר למעלה [קמח] וכאשר קול הדוא נתעורר מלמעלה ומלמטה. אז כל מענות שמועין מקמרגן ההוא מתבלבלות:

(ג) **ביום** של ראש השנה יוצא יצחק בלכדו. וקורא לעשו שימעים לו התבשילין של כל העולם. כל אחד לפי דרכו. שהרי על השעה ההיא נאמר ותכדון עיניו מראות. שיצא ממנו מי שמחשיך פני הבריות. והוא נפרש ושוכב על סטה הדין. קורא לעשו ואומר. צא השרה וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים וגו'. ורצקה אמרה אל יעקב בנה אהוב נפשה. בנה אהובה שנמסר לה מיום שנברא העולם. והיא הצודה לו שיעורר הוא באותן המטעמים שלו. ויעקב נתעורר מלמטה מתלבש בהפלות ובקשות. והקול קול יעקב שעולה בשופר הזה. יעקב נתעורר אל יצחק ומתקרב אליו. ויגש לו ויאכל. נבלים זה בזה. כיון שנחבלל עמו ויבא לו יין וישת. זה יין המשוטר. יין שהוא משמח את הלב. סוד עולם הבא [קמח] או יורה את ריח בנריו. התפלות והבקשות העולות ויברכהו. (ג) נח רגוזו ושמה דלב וכלו הוא רחמים. כיון שהוא נבלל ביעקב כל אורן החיות והגבורות והרגונות שהיו כוכנות נתפורו ולא נמצאו שם. וישראל יוצאים מן הדין בשמחה ובברכות. ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ביום הזה בחדיה ובברכות עליונות. ועשו בא מצידו. נושא משאות מן מעשי העולם. ויעש גם הוא מטעמים. שונן לשונו למעון מענות. מוסין עדים. ויבא לאביו ויאמר יקום אבי. ותעורר בדינו ויאכל כמה מעשים רעים של כל העולם אשר מצאתי. ויחדד יצחק חרדה גדולה עד מאד. שהרי אינו יכול להפרד מכלל של יעקב שהוא בשמחה. ויאמר מי אפה הוא הצד ציד בכמה תפלות ובקשות. ואוכל מכל צפרס חכא ואצרכו גס צרוך יהיה. כשמוע עשו את דברי אביו ויעקב צעקה וגו'. כי ראה שצידו לא פעל כלום. עד לאחר שאמר לו הגה משמני הארץ יהיה מושכך. אלו הגבורים והמחנות של שאר העמים. וזה קשה לו מהכל. וישמם עשו את יעקב ללכת אחריו ולקמרג לו חמיד. ויעקב הולך באותן הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים ובורח להנצל ממנו. יחזר בתשובה ויושב בתענית עד שבא יום הכפורים. אז יודעים ישראל שעשו בא ועמו ארבע מאות איש. כלם מקמרגינים המוכנים לקמרג עליהם. מיד ויירא יעקב מאד וייער לו. ומרבה בהפלות ובקשות. ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק וגו'. עד שנוטל עצה ככתוב כי אמר אברהם פניו במנחה ההולכת לפני. ויקח מן הבא בידו מנחה וגו' עינים מאתים ותישים עשרים וגו'. נמלים

מראה מקומות (א) יעניי ס"א (ב) 97 ט (ג) 97 ה.

יו הזהר

[קמח] וז מרת רחמים רכלולה מן חסד גבורה ותפארת שהן כמו סים אש ורוח: [קמח] זה אור עולם תבינה תפתיק לסרת הדין עיי השוכה כמש"כ ולבבו יבין ושב ורפא לו.

גמלים מיניקות וגו'. שכן הוא צד שלו גמלים, הוא נחש כמין גמל, דבשעה שפתה סמאל לאשה אדם רכב על נחש כמין גמל, ולמדנו מי שרואה גמל בחלמו מיתה נקנסה עליו מלמעלה וניצל ממנה, והכל אחד, ואז נהפך עשו לאפסרופם של יעקב, ויעקב אינו רוצה לא דבשו ולא עוקצו, ואומר יעבר נא אדוני לפני עבדך, אז יושב ביום ההוא עשו לדרכו, מהי, בשעת נעילה, שהרי נפרש מן העם הקדוש, והקב"ה מוחל לחטאותיהם ומכפר עליהם, כיון שהמקורן ההוא הולך עם אותה המנחה ונפרש מהם, רוצה הקב"ה לשמוח עם בניו, מה כתוב ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית וגו', על כן קרא שם המקום סכות, כיון שישבו בסכות הרי נצולו מן המקור והקב"ה משמח עם בניו, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא, ע"כ ר"ם:

גמלים מיניקות וגו'. דרך הוא סמאל דליה גמלים, הוא נחש כמין גמל דבשעתה דפתי סמאל לאתתא דאדם ארכיב על נחש כמין גמל, ותניין מאן דחמי גמל בחלמיה מיתה נקנסה עליו מלמעלה ואשתויב מיניה, וכלא חד, וכדון אהדר עשו אפסרופסא דיעקב, ויעקב לא צעא דובשא רובשיה ועוקציה, יעבר נא אדוני לפני עבדך, כדון וישב ציוב ההוא עשו לדרכו, אימתי, בשעת נעילה, דהא אתפרש מעמא קדישא, וקב"ה שביק לחזיביון ומכפר עלייהו, כיון דההוא מקברנא אויל צההוא דורנא ואתפרש מנייהו, צפי קב"ה למחרי צבניו, מאי כתיב ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית וגו', על כן קרא שם המקום סכות, כיון דיבנו בסכות הא אשתויבו מן מקברנא וקב"ה מחי צבניו, זכאה חולקסיון צהאי עלמא ובעלמא דחמי, ע"כ ר"מ:

א) אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא וגו' ועניתם את נפשותיכם, שאל ר' אבא לרבי שמעון ואמר לו, אך שכתוב כאן מה בא להשמיענו, אמר לו למעט הוא בא, שכיון שאמר אה"כ ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש, אמר אך בעשור, שרק עשור נצרך לו עניו כי בעשור תולה הדבר, אמר לו אם כן [קג] דרי כתוב אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם, ולמדנו אך חלק, חציו אמר באכילה חמץ וחציו מותר, אף כאן אך בעשור לחדש, נאמר שחציו אמר באכילה וחציו מותר, א"ל אף כאן בוועניתם את נפשותיכם תולה, שהדי עניו לא נמצאת אלא מן חצי הולאה, ותניח הוא אך חלק בוועניתם את נפשותיכם, (ז) יום הכפורים הוא, א"ר אלעזר יום כפור צריך לומר, מהו יום הכפורים, אלא בוא וראה ביום של ראש השנה נחכסית הלכנה [קנה] ואינה מאירה עד בעשור לחדש, שכל ישראל חוזרים בתשובה שלמה, והאם העליונה חוזרת ומאירה לה [קנג] ויום הזה הארת האם הוא מקבל, ושמחה נמצאת בכל, וע"כ כתוב יום הכפורים הוא, לפי ששני מאורות מאירים יחד, מגורה העליונה מאירה למגורה הדתתונה [קנד] וביום הזה מאירה המלכות מן האור העליון ולא מן אור השמש, (נ) ועניתם את נפשותיכם, למדנו שביום הזה כל שמחה וכל האירה וכל התרנות של כל העולמות תולה בהאם העליונה, שכל השפעות נמשכות ויוצאות ממנה, ואז מאירות כל אותן המגורות, ומאירות בהארה של שמחה עד שנמתק הכל, ואז כל אותן כחות הדינים נמצאים בהארה הדין לא נעשה, וע"כ ועניתם את נפשותיכם, (ד) רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר לו, יום הכפורים מדוע הוא תולה במקום ההוא ולא במדרגה אחרת, כי מטוב שיהיה תולה בהמדרגה שהמלך שורה יותר מדיבר [קנה] א"ל רבי שמעון אלעזר בני כך הוא בודאי ויפה שאלת, בוא וראה המלך הקדוש [קנה] סטר היכלו וביתו ביד השכינה הקדושה, ומסר את בניו ביד שנתנה אותם והייסר אותם ותשרה ביניהם, שאם הם זכאים השכינה נכנסת בשמחה ובכבוד אצל המלך, ואם אינם זכאים

א) אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא וגו' ועניתם את נפשותיכם, שאל ר' אבא לרבי שמעון ואמר ליה, אך דכתיב מאי קא צעי הכא, אמר ליה לזיעושא קא אתיא, דכיון דאמר לבתר ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש, אמר אך בעשור, אך עשור צעי ליה [עניו] דבעשור תליא מלחא, אמר ליה אי הכי [קג] כתיב אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם, ותניין אך חלק, חציו אמר באכילה חמץ וחציו מותר, אף הכא אך בעשור לחדש, אימא דחציו אמר באכילה וחציו מותר, א"ל אף הכא בוועניתם את נפשותיכם תליא, דהא עניו לא אשתכח אלא מפלגות יומא ולהלאה, ושפיר הוא אך חלק בוועניתם את נפשותיכם, (ב) יום הכפורים הוא, ח"ר אלעזר יום כפור מצעי ליה, מאן יום הכפורים, אלא תא חזי זימא דרחה שהנה אתכסיה סיהרא [קנה] ולא נהיר עד בעשור לחדש, דישראל תייבין כלבו צמיונתא שלימתא, ואימא עלאס תאבנת ונהרת לה [קנד] והאי יומא נהירו דאימא אייהי נשלא, ואשתכח חידו בכלא, וע"ד כתיב יום הכפורים הוא, צנין דתרי נהורין נהרין כחדא, צוליגא עלאס נהיר לצוליגא תתאה [קנה] וצהאי יומא מנהורא עלאה נהירא ולא מנהורא דשמשא, (ג) ועניתם את נפשותיכם, תאנא צהאי יומא כל חידו וכל נהירו וכל וותרותא דעלמין כלבו תליין צהימא עלאס, דכל מצוין נגדין ונפקין מנה, וכדון נהירין כל אינון צוליגין, ונהרין צהאי צהדוותא עד דמתבסס כלא, וכדון כל אינון דיין אשתכחו צנהירו ודינא לא אתעביד, וע"ד ועניתם את נפשותיכם, (ד) רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר ליה, האי יומא אמאי הוא צההוא אתר תלי ולא צדרנא אתר, דילוח הוא למחוי צדרנא דמלכא שארי יתיר מכלא [קנה] א"ל רבי שמעון אלעזר צרי סכי הוא ודאי ויאות שאלת, תא חזי מלכא קדישא [קנה] שביק סיכליה וציתיה צידא דמטרותיה, ושצק לבניו עמה צנין לדברא לון ולאלקאה לון ולמשרי לבנויהו, דאי זכאן מטרותיה עלת צהדוותא ציקרא לגבי מלכא, ואי לא זכאן

מראה מקומות (א) 97 סט. (ב) 97 ק. (ג) 97 סט. (ד) 97 קג.

זיו הוזהר

[קג] פי' א"כ שיה א"כ בא למעט, אמר שבה למעט החצי מן העשור, ומתוך שבאמת כך הוא כי עיקר העניו נרגש מן חצי היום והלאה [קד] זו המלכות: [קנה] שמקבלת הארת רחמים ומסרים מעולם הבינה: [קנד] היינו עליית המלכות והתבללותה בהבינה אם העליונה, והמלכות מקבלת הארה מן הבינה בדרך ישר ולא ע"י התפארת שנקרא שמש: [קנה] מדוע תולה בבינה ומלכות ששניהן עלמין דנוקבא, ולא בהתפארת עלמא דזכורא: [קנה] זה התפארת:

זכאים. היא והם הולכים בגלות. והרי ביארנו כמו שכתוב
 (א) משדר אב יברח אם. וכתוב (ב) ובפשעכם שלחה
 אמכם. וע"כ יש יום אחד בשנה להשניח בהם ולחקור
 בהם בישראל. וכאשר מניע יום הזה או האם העליזנה
 שכל חירות בידה נודמת לנגדו להסתכל בהם בישראל.
 וישראל מזרחים ביום הזה בכמה עבודות בכמה הפלות
 בכמה עניים. הכל כדי לזכותם. וכאשר האם העליזנה
 הראה בני המלך שנפקדו ביד השכינה כלם זכאים. כלם
 בלי חטאים בלי חירות ביד השכינה. ואז נכנסת השכינה אצל
 המלך בהארה בשמחה בשלמות וברצון. שהרי גרלה
 בגים למלך העליזן כראוי. וכאשר ביום הזה לא נמצאים
 כראוי וי להם וי לשלוחיהם וי. שהרי השכינה סתלקת
 מן המלך. והאם העליזנה מסלקת ואין יוצא ממנה חירות
 להעולם. זכאים הם ישראל שהקב"ה מלמד דרכיו. כדי
 שינצלו מן הדין ויהיו נמצאים זכאים לפניו. זש"כ כי ביום הזה
 יכפר עליכם למה אתכם מכל חטאתיכם. וכתוב (ג) וזרתי
 עליכם מים מהודים ומהרתם מכל סמאותיכם וגו' :

רועה הנאמן

(ד) שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם.
 מצוה זו להתענות ביום הכפורים. להכניע
 הגוף והגפש בסוד של ה' עניים. שהן נגד המדרגות של
 יום הכפורים [גני] שהרי המקמטנ בא להזכיר עונותיהם
 כמו שנתבאר. וכלם בתשובה שלמה לפני אביהם. והכל
 כמו שנוצר בהרבה מקומות. ע"כ ר"מ :

(ה) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו'.
 רבי שמעון פתח (ו) כל הנקרא בשמי
 ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. בוא והאה כמה
 גבוהים הם מעשי המלך הקדוש. שהרי אותן המעשים
 שהוא עשה למטה קשר אותם בדברים עליונים שלמעלה.
 וכאשר האנשים לוקחים אותם למטה ועושים בהם עבודה.
 נחקור אותי הענין שלמעלה שנקשר בהם. כגון אוזב.
 עץ ארז. והרי נתבאר הענין. ויש מהם שנאחזים בהשם
 הקדוש. כגון לולב ואתרנג הדם וערבה. שכלם נאחזים
 בהשם הקדוש למעלה [קני] וע"כ נצרך לקחת אותם
 ולעשות בהם עבודה. כדי לעורר שמחה הדיא שנקשרת
 בהם. וע"כ למדנו בדבור ובמעשה נצרך להראות הענין
 כדי לעורר הענין שלמעלה. זש"כ כל הנקרא בשמי
 ולכבודי לעורר כבודי. בראתיו. לגרום היחוד שלי. יצרתיו.
 לעשות בו עבודה. אף עשיתיו. לעורר בו הכח שלמעלה.
 ד"א כל הנקרא בשמי. זהו שכתוב פרי עץ הדר. ולכבודי
 בראתיו. אלו כפות תמרים. יצרתיו. זהו וענף עץ עבות.
 אף עשיתיו. זהו וערבי נחל [קני] והתקין של זה הוא
 מה

מראה מקומות (א) משני י"ט (ב) יעני' ג' (ג) יתוקלל (ד) דף קא. (ה) וימי רכ. (ו) יעני' פ"ב

דיו הזהר

זכאן. היא ואינון אסתדרו בגלות. והא אוקימנא כמה דכתיב
 (א) משדר אב יברח אם. וכתיב (ב) ובפשעכם שלחה
 אמכם וע"כ אית יו"ז חד בשתח לאשנחא צבו ולעיייל
 צבו בישראל וכד אודמין האי יו"ז אמת גלגלה
 דכל חירו בידהא אודמנת לקבליה לאסתכלו צבו בישראל.
 וישראל אודרון צבאי יומא צביה פולחין צבמה ללותין
 צבמה עניוין. כלסו לזכותא דלסון. וכד אמא עלאה
 חמאת בני מלכא דתפקדו בידא דמסרוניתא כלסו זכאין.
 כלסו צלא חשאין צלא חזיין. כדין אומינת לסו חירו
 מחתרי דכל חירו בידהא דמסרוניתא. וכדין מסרוניתא עללת לגבי
 מלכא צנהירו צהדוס צסלימו צרעוטא. דהא רביאת
 צנין למלכא עלאה דקדא יאות. וכד האי יומא לא אסתכחו
 דקדא יאות ווי לון ווי לשלוחיהו ווי. דהא מסרוניתא את-הקת
 מן מלכא. ואמא עלאה אסתלקת ולא נפיק מנה חירו
 לעלמין. זכאין אינון ישראל דקצ"ה אוליף לון ארחוי. צנין
 לאסתובא מן דינא וישתכחון זכאין קמיה. הס"ד כי ביום הזה
 יכפר עליכם למה אתכם מכל חטאתיכם וכתיב (ג) וזרתי
 עליכם מים מהודים ומהרתם מכל סמאותיכם וגו' :

רעיא מהימנא

(ד) שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם.
 פקודא דא לאתענאה ציומא דכפורי לאכעא
 גופא ונפשא צרזא דה' עניוין. דרגין דיומא
 דכפורי [הו] דהא מקמרטנ קא אחי לאדכרה חוביסון
 כמה דאתמר וכלסו צביצבא סלימתא קמי צבוסון. כלא
 כמה דאתמר צבמה דוכתי. ע"כ ר"מ .

(ה) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו'.
 רבי שמעון פתח (ו) כל הנקרא בשמי
 ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. תא חוי כמה
 עלאין עובדי מלכא קדישא. דהא אינון עובדי
 דאישו עבדי לתתא קסיר לון צמלין עלאין דלעילא.
 וכד בני נשא נסלין לון לתתא ועבדי צבו עובדא.
 אתמר הסו עובדא דלעילא דקסיר צבו כגון אובדא.
 עץ ארז. והא אוקימנא מלי. ואיז מנייבו דאחידן צמח
 קדישא. כגון לולב ואתרנג הסם וערבה דכלסו אחידן
 צמח קדישא לעילא [גני] וע"כ צנין לאחדא לון
 ולמעבד צבו עובדא. צנין לאתערא חדוס הסיא דאחיד
 צבו. וע"כ צנין צמלין ובעובדא צנין לאחזאה מלה
 צנין לאתערא מלה אחרא. הס"ד כל הנקרא בשמי
 ולכבודי. לאתערא יקרי. בראתיו. ליחדא לי. יצרתיו.
 למעבד ציב עובדא. אף עשיתיו. לאתערא ציב עלא דלעילא.
 ד"א כל הנקרא בשמי. היינו דכתיב פרי עץ הדר. ולכבודי
 בראתיו. היינו כפות תמרים. יצרתיו. היינו וענף עץ עבות.
 אף עשיתיו. היינו וערבי נחל [קני] ותקונו דהאי
 מאי

[קני] לגרום ע"י ה' עניים התבללות הן התתונה בתוך הן העליונה. מלכות כבינה : [קני] כי הדי' מינים הם נגד ר' אותיות של השם
 הוי"ה ביה. הם דומה לעין שהיא חכמה. ומקורה אות י. אתרנג דומה ללב שהיא בינה לבא. ומקורה אות ה. לולב דומה לחוש
 השדרה החזיק ומעמיד כל הגוף שהוא תפארת נוסא. ומקורו אות ג. ערבה דומה לשפתים. והיינו מלכות פה שמקורה אות הן האחרונה.
 ועוד יש כזה אופנים אחרים : [קני] לפי מי' זה נראה בונתו שכל מין שיש לו פעלה יתרה מרמו על עולם היותר גבוה. לפיכך אתרנג
 שיש בו טעם וריח מרמו על אצילות. כפות תמרים שיש בו טעם מרמו על בריאה. הם שיש בו רק ריח מרמו על יצירת. ערבה מרמו
 על מלכות רלית לה מרגמה כלום. והיא שורש עולם העשייה :

וידעין אורחין דאורייתא למחך באורח קשופ. למזכי צדו בעלמא דין ובעלמא דאתי. ביזמא דא נפקין ישראל צסימנין רשימין מזו מלכא. בגין דאינון נלחי צדינא. ומאי סימנין אינון. סימני מהימנותא חותמא דמלכא עלאה לתרי בני נשא דעאלו קדם מלכא לדינא. ולא ידע עלמא מאן מנייהו נלח נפק לגיון חד מזי מלכא ושאלו ליה. אמר לון מאן דיסיק וצידוי סימנין דמלכא איבו נלח. כך כלא עלמא עאלין לדינא קדם מלכא עלאה. דדאין לון מיומא דר"ה ויום הכפורים עד חמש סרי יומין לירחא. וצין כך אשתכחו ישראל זכאין. כלהו בתיוצתא. פרחין צסוכס ולולצ ואתרג. ולא ידעי מאן ננח דינא. מלכתי עלאי שאלו מאן נלח דינא קצ"ה אומר להס אינון דמפקי צדייהו סימנין דיליה אינון נלחין דינא. צהאי יומא נפקי ישראל צרשימו דמלכא צתושבחתא דהלילא. עאלין צסוכס. אתרג צשמאלא לולצ צימינא חמאן כלהו דישאל רשימין צרשימין דמלכא קדישא. פתחי ואמרי אשרי העס שככה לו אשרי העס שה' אלהיו:

(א) רבי יהודה אמר ולקחתם לכם ציוס הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל וגו'. פרי עץ הדר מזן הוא. דא אתרג. וכי אתרג מעץ הדר הוא. והא כמה קולין אית סחריה מאן ומאן. ואת אמרת פרי עץ הדר. אלל רזא דמלה דכתבי וצין ה' אלהים את הללע אשר לקח מן האדם לאשה ויביאה אל האדם וכתבי עלס מעלמי וצשר מצשרי. ודא הוא פרי עץ הדר [קעט] מלגן דאדס עץ אקרי. דכתבי כי האדס עץ השדה כפת תמרים. דסליק לשבעין שנין. וציה אשתכללו שבעין שנין עלאין [קעה] ודא אכפת ואתקשר לעילא ולתתא וע"ד אקרי כפת. כמה דאת אמר (ב) כפיתו דסליק להכא ולהכא. ה"ד כי כל בשמים וצארץ דייקא [קעו] ר' יוסי אמר פרי עץ הדר. דא מוצח דעצוד פירין וסליק אצין לכל ססרין [קעז] מאי סעמא. בגין דכל ע' שנין יסצין לה חולקא ואתצברא מלכא תא חזי צחג סוצציס את המוצח זמנא חדא צכל יומא ושצו זמנין לצתת מאי קא מיירי. אלל למלכא דזמין אושפיזין ואתעסק צהו. והכו ליה למלכא צת הידלה אמרה ליה מארי מלכא בגין אושפיזין לא אשגתה עלי. א"ל חיך צרתי פרנשא חדא אסליק לך צכל יומא דשוי ככלהו [קעה] כך צכל יומא יומא דחג מקריצין ישראל לקבל אומין דעלמא אמר מוצח למלכא קדישא. לכלהו משתכחי מנין וחולקין ולי מאי אנת יסיב. אמר לה צכל יומא יומא יסוצצין לך שבעה יומין עלאין לצברא לך [קעט] ויהצין לך שבעין חולקין צכל יומא יומא לצברא שבעים פריס דמתקצין צחג. רבי יהודה אמר שבעה חולקין

וידעים דרבי התורה לכת ברך אמת. לזכות ברם בעולם הזה ובעולם הבא. ביום דזה יוצאים ישראל בסימנים נרשמים מלפני המלך. לפי שהם זכו בדין. ואיזה סימנים הם. סימני האמונה חותמו של המלך העליון משל לשני אנשים שנבנסו לפני המלך לדין. ולא ידע העולם מי מהם נצח. יצא שר אחד מבית המלך ושאלו אותו. אמר לרם מי שיצא ובידיו יהיו סימני המלך הוא נצח. כך כל באי העולם נבנסים לדין לפני מלך העליון. הדין אותם מיום ר"ה ויום הכפורים עד יום החמשה עשר לחודש. ובין כך נמצאים ישראל זכאים. כלם בתשובה. מטריחים עצמם בסוכה לולב ואתרג. ואין ידוע מי זכה בדין. מלאכים ועליונים שואלים מי זכה בדין. הקב"ה משיבם אלה המוציאים בידיהם סימנים שלו הם זכו בדין. ביום הזה יוצאים ישראל עם רושם המלך בתשבחות ההלל. נכנסים בסוכה. אתרג בשמאל לולב בימין. רואים כלם שישראל נרשמים ברושם המלך הקדוש. פותחים ואומרים אשרי העס שככה לו אשרי העס שה' אלהיו:

(ג) רבי יהודה אמר ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל וגו'. פרי עץ הדר מה הוא. זה אתרג. וכי אתרג מן עץ הדר הוא. והלא כמה קוצים יש סביבו מכאן ומכאן. ואתה אומר פרי עץ הדר. אלא יוד דובר שכהיב ויבן ה' אלהים את רצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויביאה אל האדם. וכתוב עצם מעצמי ובשר מבשרי. וזה הוא פרי עץ הדר [קעז] מניין שהאדם נקרא עץ. שכתוב כי האדם עץ השדה. כפת התמים. הגדל לשבעים שנה. ובו נתיסרו שבעים שנה העליונות [קעה] והוא נכתב ונתקשר למעלה ולמטה. וע"כ נקרא כפת. כמו שכתוב (ב) כפיתו. שעולה לכאן ולכאן. והו שכתוב כי כל בשמים יבארץ דוקא [קעז] ר' יוסי אמר פרי עץ הדר. זה המוצח שעושה פירות ומעלה פירות לכל הצדדים [קעז] מה הטעם. לפי שכל השבעים שנה נותנים לה חלק ומתברכת מהיכל. בוא וראה בחג סוכבים את המוצח פעם אחת בכל יום. ושבעה פעמים לבסוף. מה ענינו. אלל משל למלך שהומין אורחים ורתעסק בהם. והיה לו למלך בת יחידה. אמרין לו. אדוני המלך לבעבור האורחים אינך משגיח עלי. אמר לה חיך בתי שעשוע אחת אעשה לך בכל יום שהיא שוה ככלם [קעה] כך בכל ימי החג מקריבים ישראל פדים כנגד אומות העולם. אמר המוצח המלך הקדוש. לכלם נמצאים מתנות חלקים. ולי מה אנת נותן. אמר לה בכל יום ויום ויתנו אותך שבעה ימים העליונים לברך אותך [קעט] ויתנו לך שבעים חלקים בכל יום כנגד השבעים פריס שמקריבים בחג. רבי יהודה אמר שבעה חלקים

מראה מקומות א' ויקרא כד. ט' דהאל ג' כ"א

זו הזהר

[קעז] ר' יהודה דורש שהאתרג מרמן על מלכות. וכמו שחווה נבראה מן אדם כן למעלה מלכות מן תפארת. והמלכות נקראת פרי שגולדה מן העץ הדר שהוא התפארת: [קעס] כוננו על היסוד שנקרא יסוד לפי שהוא היסוד של י' ספירות ימי הבגין והוא מקשר עלמא דצבורא עם עלמא דנוקבא שישפיע זה בזאת. והכל עומד על זה היסוד כי בלעדו אין קיום לעולם. והוא יסוד צדיק בשבעה נעלם. היינו ו' ספירות ימי הבגין שהן תחת נהי"ם. ונקראין ע' שנה כי שניה בגי' ספירה. ולפי שכל ספירה כלולה מעשר סדרנות לפיכך מספרן שבעים. וכיון שתמיר גדל לע' שנה זמס כיון שתמיר גדולו תמיד עם כ' כחות של זכר ונקבה כידוע. לפיכך כפת תמרים רמז על היסוד שהוא כפת ומקשר השני תמרים של ז' וצ"ג דלעילא שהם הכולל של י' ספירות ימי הבגין: [קעו] כ"ל הוא היסוד שהוא המקשר שמים וארץ תפארת ומלכות וזהו שעולה לכאן ולכאן. שמקבל מה ונותן לוואת: [קעז] דעת ר' יוסי שכל הג' תיבות פרי עץ הדר הן שם של מלכות. והדרה היא מה שהיא מעלה פירות לכל הצדדים דלתתא כיון שהיא מקבלת שפע מכל הצדדים דלעילא: דעת האריז"ל שג' הדסים הם חסד נבורה תפארת. ב' ערבות נצח והוד. לולב יסוד. אתרג מלכות: [קעה] ככל השעשועים שלהם: [קעט] ו' שים העליונים הם הו' ספירות של ימי הבגין תחת נהי"ם. והיינו ע"י שישראל מקיפים את המוצח פעם אחת בכל יום עם הדר' מינים המרמזים על הו' ספירות כמו שהכתתי לעיל בשם האריז"ל. והשבעים חלקים הם לפי שכל ספירה כלולה מעשר סדרנות:

חלקים בכל יום. לפי שהרי מתברכת מכל שבעת הימים, ולבסוף היא מתברכת מהמקום ששמן המסחה נמצא שם שבעה פעמים [קס] כנגד כל אותן שבעת הימים. בשביל להשפיע לה ברכות מן המעין של הנחל שנמשך תמיד ואינו פוסק — :

(ח) א"ר חייא ארבעה מינים שבלולב הם שבעה. ואפשר תאמר שז' מינים הם. לא כן. אלא ארבעה מינים הם. והם יפרדו לשלשה אחרים. וכהעבודה שנעשה עמהם נתעוררים שבעה אחרים למעלה להטיב לעולם בכמה צדדים. כנסת ישראל אע"פ שהיא בכלל השבעה. מתברכת מכל השש ומהנחל הנובע שנמשך ואינו פוסק לעולם מימיו מלהשפיע עליהם. ומיניק להבת. שהרי לפי שהיא בת לעולם העליון והתחתון [ח"ב]. מתברכת מהם בהתעוררת הזאת. ובשעה שכנסת ישראל מתברכת מהם כל העולמות מתברכים. וע"כ מובנים בהם את המוכח כמו שנתבאר. ועוד שבהתעוררת הזאת כל השש מתברכות במים להסתפק בהם. ונשפע יכלן מניקעת הנחל העמוק מכל להמשך לעולם. ולפיכך צריכים כלם להיות לחים ולא יבשים להמשך ברכות לעולם. לפי שאלו העצים כלם לחים תמיד. והעלים שלהם נמצאים תמיד. ועת השמחה שלהם בזמן הזה. ולמדנו בספרו של רב הסנוא הזקן שהרי הכח והוא שנפקד על עצים האלו. כל אחד ואחד מהם אינו מקבל ברכות של שמחה למעלה אלא בזמן הזה. ושמחה של כלם למעלה ושמחה של עצים האלו למטה הרב בזמן הזה הוא. והתעוררת שלהם תולדה באותן קדושות של המלך. וכאשר ישראל נטמלים אותם הכל נתעורר בשעה זו. וכנסת ישראל מתברכת להשפיע ברכות לעולם. כתוב קול ה' על המים אל הכבוד הרעים וגו'. א"ר יוסי זה אברום. קול ה' בבת. זה יצחק. קול ה' בהדר. זה יעקב. קול ה' שובר ארזים. זה נח. קול ה' חוצב להבות אש. זה הוד. קול ה' יחיל מדבר. זה צדיק. קול ה' יחולל אילות. זה צדק. וכלם גדלים על הים [בינה]. ונשפעים במים לגדל. וז"ל ונר יוצא מעדן להשקות את הגן. וכל אלה משפיעים ברכות לעולם מן השפע ההיא שנשפע לכלם. בוא וראה ז' קולות האלה תולים ברבור הפה בשאר ימי השנה. ועכשו אין תולים אלא בעשיה. ואנחנו צריכים עשיה ולא דבור. לפי שבזמן הזה הוכן ברכות לכל השנה :

ביום השביעי של חג הוא נמר דין של העולם. ופתקאות יוצאות מבית המלך ונבורות נתעוררות ונגמרות ביום הזה. וערבי נחל נצרך בהם לעורר נבורות למים. ולהקיף ז' פעמים להשביע למזבח מן המים של יצחק [קסח] לפי שנתמלאה מים באר הזאת של יצחק. וכאשר היא נתמלאית נתברך כל העולם במים. וביום הזה נצרך נבורות למים ולעשות להם סיום וחזתם אח"כ. שדרי ביום הזה נגמרים הדינים. ולפיכך נצרך לחובטם בארץ ולעשות להם סיום וחזתם שלא יהיו נמצאים. שזה היום הוא התעוררת והסיום שלהם. וע"כ התעוררת וסיום אנחנו עושים בערבי נחל. א"ר חייא ודאי כך הוא ונכון. וערבי

חולקין בכל יומא. בנין דהא אתברכת מכלהו שבעה יומין. ולבסוף מתברכת מאתר דמסח רבותא אסתכח שבעה ומיין [קס] לקביל כל מינון שבעה יומין. בנין לקיימא לה ברכאן מן מצועא דנחלא דנגיד דתיר ולא פסיק — :

(ט) א"ר חייא ארבעה מינין בלולב אינון שבעה. ואי תימא דז' מינין אינון. לאו הכי. אלא ארבעה ניכוה. ואינון מתפרסין לתתא אחרנין. ובעובדא דלהון אתערזו שבעה אחרנין לעילא לאוסבא עלמא בכמה ספרין. כנסת ישראל אע"פ דאידי בכללא דז' מתברכת מכלהו שית ומנחלא דמצוע דנגיד ולא פסיק לעלמין מימיו מלנגדא עליהו. וינקא לכת. דהא בנין דאידי בת עלמא עלאה ותתאה. אתברכת מיניהו באתערותא דא. ובשעתא דכנסת ישראל אתברכת מיניהו כללו עלמין אתברכן. וע"ד סודנים את המזבח כמה דאתמר. ועוד באתערותא דא כללו שיתא מתברכאן בחי' לאסתפקא ביה. ואסתבנין כללו מצועא דנחלא עמיקא דכלא נחתא לעלמא. ובג"כ בעיין כללו לחין ולא יבשין לתאמכא ברכאן לעלמא. בנין דאידי לחין כללו לחין תדירא. ופרסין דלהון משתכחין תדירא. וזמן אדותא דלהון כהאי זימא. ותנין בספרא דרב הימנא סבא דהא הווא חילא דאתפקא על אלנין אלנין. כל חד וחד מאלנין לא כסיל ברכאן דהדותא לעילא אלא בזמנא דא. והדותא דלהון כללו לעילא והדותא דאלנין חלין לתתא כללו בזמנא דא הווא. ואתערותא דלהון ברינון קדישא מלכא תליין. וכד ישראל כעלי לון כלא אתער בזמנא דא. וכנסת ישראל מתברכת לארקא ברכאן לעלמא. כתוב קול ה' על המים אל הכבוד הרעים וגו'. א"ר יוסי דא אברום. קול ה' בכח. דא יצחק. קול ה' צהר. דא יעקב. קול ה' שובר ארזים. דא נח. קול ה' חוצב להבות אש. דא הוד. קול ה' יחיל מדבר. דא יצחק. קול ה' יחולל אילות. דא צדק. וכללו מתגדלי על ימא ואסתקין בחי' לנגדא. הו"ד וכו' יולא מעדן להשקות את הגן. וכללו הני מתערזו ברכאן לעלמא מההוא שקיו דאתקין כללו. תא חזי סבי שבע קלין תליין במלה דפומא בשאר יומי שחא. והשתא לא תליין אלא בעובדא. ואן עובדא קא בעינן ולא מלה. בנין דבזמנא דא מצרך לכל שחא :

ביומא שביעא דחג הוא סיומא דדינא דעלמא. ופתקין נפקין מבי מלכא ונצורן מתערי ומסתיימי כהאי יומא. וערבי נחל כהו בעינן לאתערזו נצורן למיא. ולסחרא ז' זמנין לרווחא להאי מוצח ממיא דליחק [קסח] בנין דאתמליא מיא האי בירא דליחק. וחד היא אתמליא כל עלמא אתברכת במיא. וכהאי יומא נצורות בעינן למיא ולסיימא לון לבתא. דהא כהאי יומא מסתיימי דיני. ובג"כ בעינן לבשפא לון בארעא ולסיימא לון דלא יסתכחי. דהאי יומא אתערותא וסיומא הוא. וע"ד אתערותא וסיומא הוא דעדין בערבי נחל. א"ר חייא ודאי הכי הוא וספיר. וערבי

מראה מקומות א ט לא :

זו הזהר

[קס] היינו ביום הושענא רבה שמקיימים ז' פעמים עם חז' ספירות ככך הכל מ"ט. ואז מתברכת המלכות מעולם הכינה שער הגנון שנקרא יובל. והוא מעין של נחל הנובע כלי הפסק בשביל קיום העולמות : [קסח] היינו מן החסדים שכנבורה. כי ע"ז שנעשה בהתקת הדינים נתמלאית הנבורה במימי החסד. וממנה נשפע המים למלכות ולכל העולם :

וערבי נחל שמעך הנחל יוצאת הגבורות. וביום הזה נתעוררות ונחתמות. ביום הזה כתוב וישב יצחק ויחפור את בארת המים. בארת כתוב חסר [קפנ] וישב. מה וישב. אלא שיום הראשון של זה החדש התחלת הדין היה בכל העולם. ויצחק הקים כסא הדין לדון העולם. וביום הזה וישב יצחק לעורר הדינים ולגמול הדינים. ויחפור את בארת המים. להריק גבורות למדת המלכות להתעוררת מים [קפנ] שהרי מים בגבורות יורדים לעולם. א"ר יוסי הרי למדנו ערבה רומה לשפתים ביום הזה מהו הרמז. א"ר חייא אע"פ שלדרשה הוא בא כך הוא בודאי. שהרי ביום הזה תולדה הדבר בשפתים [קפל] ביום הזה פוקד המלך למסוד הפתקאות לשר העונשין. הדינים נגמרים ונסתם לשון הרע של המקטרג מן העולם. ביום הראשון לחדש הזה התחלת הדין הוא. והסיום הוא ביום הזה וזה נתבאר. ביום הזה נשלם ונגמר להאומות עכו"ם הברכות שלהם ונמצאים בדין. וישראל ביום הזה נגמר הדינים שלהם ונמצאים בברכות. שהרי ליום שלאחריו עתידים להשתעשע עם המלך. לקחת ממנו ברכות לכל השנה. ובשמחה הזאת אין נמצאים עם המלך אלא ישראל בלבדם. וטו שישב עם המלך ומשתעשע עמו בלבדו. כל מה שהיה רוצה מבקש והמלך נתון לו. וע"כ אז ישראל מתחילים והאומות עכו"ם מסיימים. וע"ז כתוב ה) אהבתי אתכם אמר ה' וגו' :

ג) בסכת תשבו שבעת ימים. רבי יהודה פתח וישמע הכנעני מלך ערד וגו'. למדנו כי ג' מתנות עליונות נודמנו לישראל ע"י משה אהרן ומרים. מן בזכות משה. ענני כבוד בזכות אהרן. באר בזכות מרים. וכלם נאחזים למעלה. מן בזכות משה. שכתוב הנני מסמיר לכם לחם מן השמים [קפה] מן השמים זה משה. ג) ענני כבוד בזכות אהרן. שכתוב ד) אשר עין בעין נרא"ה אתה ה' וגו' [קפו] וכתוב וכסה ענן הקמרת. מה שם שבעה. אף כאן גם כן שבעה. שהרי בקמרת ז' עננים מתקשרים באחד. ואהרן הוא הראש לכל שבעת העננים [קפז] והוא מקשר בו לששה האחרים בכל יום. באר בזכות מרים [קפח] שהרי היא בודאי נקראת באר. ובספר הארות מוכא ותתצב אחותו מרחוק לדעה וגו'. זו היא באר מים חיים [קפט] והכל קשר אחד. מתה מרים נסתלקה הבאר. שכתוב ולא היה מים לעדה. ובשעה ההיא בקשה באר אחרת להסתלק. זו שהיתה שכיחה עם ישראל [קנ] וכאשר דאתה ששה עננים שהיו נקשרים עליהם התקשרה גם היא בהם. מת אהרן נסתלקו אותן העננים. ונסתלק הענן של הבאר עמדם. בא משה והחזירם. זה שכתוב ה) עלית למרום שנית שבי לקחת מתנות באדם. מתנות ודאי. אותן המתנות שהיו בתחלה הבאר והעננים. באר. זו הבאר של יצחק. עננים. אלו העננים של אהרן. א"ר יצחק ספני מה זכה אהרן לזה. לפי שהוא המקשר להעננים. והוא מקשר כל יום ויום לכלם ביהרד [קנז] ומתברכים כלם על

ב) בסכת תשבו שבעת ימים. רבי יהודה פתח וישמע הכנעני מלך ערד וגו'. תנינן ג' מתנות עליונות נודמנו לכו לישראל ע"י משה אהרן ומרים מן בזכות משה. ענני כבוד בזכות אהרן. באר בזכות מרים. וכלם נאחזים למעלה. מן בזכות משה דכתב סנני ממסיר לכם לחם מן השמים [קפה] מן השמים זה משה. ג) ענני כבוד בזכות אהרן. דכתב ד) אשר עין בעין נרא"ה אתה ה' וגו' [קפו] וכתב וכסה ענן הקמרת. מה להלן שבעה. אף כאן נמי שבעה. דהא בקמרת שבעה עננין מתקשרין כחדא. ואהרן יראה לכל שבעת עננין הוא [קפז] והוא קשיר לשית אחרנין ציה בכל יומא. באר בזכות מרים [קפח] דהא היא ודאי באר אהרן. ובספר אלגותא ותמצא אחותו מרחוק לדעה וגו'. דהא היא באר מים חיים [קפט] וכלא קשורא חד. מתה מרים אסתלק באר דכתב ולא היה מים לעדה. ובהסויה שעתא בעלת באר אהרן לאסתלקא. דמות שכיחא עמסון דישראל [קנ] וכד מחמת שיתא עננין דהוון קשירין עליהו אסתקרת איהי צהו. מית אהרן אסתלקו אינון עננין. ואסתלק עננה דביקא עמסון. אתה משה ואהרן להו. הס"ד ה) עלית למרום שנית שבי לקחת מתנות באדם. מתנות ודאי. אינון מתנות דהוון בקדמיתא באר ועננין. באר. דהא באר דילתק. ענניס. אלין ענניס דאהרן. א"ר יצחק מאי עממא זכה אהרן לזה. בגין דאיהו קשיר לענניס. ואיהו אקשיר כל יומא ויומא לכלסו כחדא [קנז] ואסתרכאן כלסו על

מראה בקומות ה) מלאכי ה' ז) דף קכ ז) דף קנ. ד) כמדכר י"ד ה) תניס ס"ח

זו הזהר

[קכ] זו המלכות שעיקר בנינה מן הגבורות : [קפג] כי לכך נקראים גבורות נשמים : [קפל] פי' להרכות כתפלה ותחנונים ביום הנשענא רבה : [קפז] השמים סמנו על תפארת שהוא שורש משה מלנאו ושורש יעקב מלבר : [קפו] נרא"ה אותיות אהרן וסוף הפסוק הוא וענגך עומד עליהם : [קפז] ז' עננים היינו הארת הו' ספירות. ואהרן שמדתו חסד הוא להם בכתי' ראש כי חסד היא ספירה הראשונה : [קפח] כי שורשה במלכות שנקראת באר : [קפט] פי' זו המלכות ונקראת אחותו של משה כי משה הוא בתפארת שנקרא בן המלכות נקראת בת. והוא שאמר וכלא קשורא חד. פי' מה שאומר שהבאר בזכות מרים ומה שאומר על ותתצב אחותו מרחוק דא באר מים חיים כל זה הוא קשר אחד שענינם אחד : [קנ] היינו השכינה הקדושה. וקל"ה ע"י סוד עבודת הקמרת. כי קמרת משמעותו התקשרות :

תשבו שבעת ימים. ואח"כ כתוב ישבו בסכות. בתהלה השבו ואח"כ ישבו. אלא הראשון להאורחים והשני לבני העולם. הראשון להאורחים. כהנהגת רב המנינא הזקן כשהיה נכנס לסיכה היה שמח. ועמד אצל פתח הסוכה מכפנים ואמר. נזמן להאושפיון. היה מסרר השלחן ועמד על רגליו ומברך [קטז] ואמר בסכות תשבו שבעה ימים. תשבו אושפיון עליונים תשבו. תשבו אושפיון האמונה תשבו. הרים ידיו ושמח ואמר אשרי הלקנו אשרי חלקם של ישראל. שכתוב כי חלק ה' עמו וגו'. ואחר זה ישב. ישבו השני לבני העולם. כי כל מי שיש לו חלק בעם ישראל ובארץ הקדושה ישב בצל האמונה לקבל האורחים. לשמוח עמדם בעולם רזה ובעולם הבא. ה' וצריך לשמח לעניים. מה המעם. לפי שהחלק של אותן אושפיון שהזמין שייך להעניים. וזה היושב בצל הזה של האמונה. והזמין אושפיון עליונים האלה אושפיון האמונה ואינו נוהג להם חלקם. עומדים כלם ממנו ואומרים ב' אל תלחם את לחם רע עין וגו'. נמצא שזה השלחן שערך של הוא ואינו של הקב"ה. עליו כתוב ב' וזריתי פרש על פניכם וגו'. פרש חניכם ולא הגי' וי לו לאיש הרוא בשעה שאותן אושפיון האמונה עומדים משלחנו. וא"ר אבא אברהם כל ימיו היה עומד בפרשת דרכים להזמין אורחים ולערוך שלחן לפניהם. עכשו שמומנים לו ולכל הצדיקים ולדוד המלך ואין נוהגים להם חלקם. עומד אברהם משלחנו וקורא. סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה. וכלם הולכים אחריו. יצחק אומר ד' ובטן רשעים תחמר. יעקב אומר ה' פתך אכלת הקיאנה. ושאר כל הצדיקים אומרים ו' כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום. דוד המלך אומר [ז] אך לשקר שמרתי את כל אשר לזה והוא משלים עונשו. שכתוב ח' ויהי כעשרת הימים ויגף ה' את נבל וימת. מה ענינו. אלא לפי שדוד היה סבב מנבל להיות אורח אצלו וימאן נבל. וזה האיש הזמין לדוד להיות אושפיון שלו ולא נתן לו חלק. ובאותו עשרה ימים שדוד המלך דן את העולם נדון איש ההוא על זה [קסג] שגמל לדוד רעה יותר מנבל. א"ר אלעזר התורה לא הטיחה על האיש יותר אלא כמו שהוא ביכולת. שכתוב איש כמהנת ידו וגו'. ואל יאמר האיש אני אכל ואשתה ואשבע תחלה. ומה שישאר אתן לעניים. אלא ראשית הכל להאורחים יכבוד. ואם הוא משמח להאורחים ומשביעם הקב"ה שמח עמו. אברהם קורא עליו ט' אז התענג על ה' וגו'. ויצחק קורא עליו י' כל בלי יוצר עליך לא יצלה. א"ר שמעון פסוק זה דוד המלך אומר. לפי שכל כלי זיין של המלך וכל שלחנות המלך בידו דוד נפקדו. אבל יצחק אומר י"א נבור בארץ יהיה זרעו וגו'. הן ועושר בביתו וגו'. יעקב אומר י"ב אז יבקע כשחר אורך וגו'. שאר הצדיקים אומרים י"ג ונתן ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וגו' [קסז] דוד המלך אומר כל כלי יוצר עליך לא יצלה. שהרי הוא על כל כלי זיין שבעולם

תשבו שבעת ימים ולצטר ימים אלף קדמחה לחיפיו תניח לבני עלמא קדמחה לחושפיו. כי הא דרז החינוא סבה כד הוה עייל לסיכה הוה חדי. וקאים על פתחא דסוכה מלגלו ואמר. נזמן לחושפיון. מסדר פתורא וקאים על רגלוי ויצרך [קטז] ואמר בסכות תשבו שבעת ימים. תיבו אושפיון עלמין תיבו. תיבו אושפיון מהימנותא תיבו. אריס ידוי וחדי ואמר זכאה חולקנא זכאה חולקתון דישראל. דכתיב כי חלק ה' עמו וגו'. וכוה יתיב. תנינא לבני עלמא. דמאן דלית ליה חולקא בעמא ובחרעא קדישא יתיב בללא דמהימנותא לקבלא אושפיון. למחדי כהאי עלמא ובטמלא דלתי. ה' ובני למחדי למסכני. מאי טעמא. בגין דחולקא דזינאן אושפיון דומין דיסכני סא. והאי דיתיב בללא דא דמהימנותא ואזמין אושפיון אלין עלאין אושפיון מהימנותא אל יתיב לון חולקתון. כלכו קיימי מניה ואמרי ב' אל תלחם את לחם רע עין וגו'. אשתכח דהאי פתורא דתקין דליה הוה ולאו דקב"ה. עליה כתיב ב' וזריתי פרש על פניכם וגו'. פרש חניכם ולא חגי. ווי ליה להווא ב"ב בשעתא דאלין אושפיון זיהימנותא קיימי מפתוריה. וא"ר אבא אברהם כל יוזיו הוה קאים בפרשת אורחין לזמנה אושפיון ולתקנא לון פתורי. הסתא דזומינן ליה ולכלכו לדיקיא ולדוד מלכא ולא יתבין לון חולקתון אברהם קאים מפתוריה וקארי סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה. וכלכו סלקין אצתריה. ינחק אמר ד' ובטן רשעים תחמר. יעקב אמר ה' פתך אכלת תקיאנה. ושאר כל לדיקיא אמרי ו' כי כל שלחנות מלאו קיא טואה בלי מקום. דוד מלכא אמר [ז] אך לשקר שמרתי את כל אשר לזה ואשלים דינוי. דכתיב ח' ויהי כעשרת הימים ויגף ה' את נבל וימת. מאי קא מיירי. בגין דדוד שאל לנבל דיתעביד ליה אושפיון ולא בעא. ודא זמין ליה ולא יתיב ליה חולקא ובזינון עשרה יומין דדיד מלכא דאין עלמא אדתן ההוא ב"ב על דא [קסז] דאשליס ליה ביש יתיר מנבל. א"ר אלעזר אורייתא לא אפרה עליה דבר נש יתיר אלף כמה דיכול. דכתיב איש כמהנת ידו וגו'. ולא לימא איניש אחיל ואשבע וארווי בקדמיתא. ומה דישתאר אתן למסכני אלף רישא דכלא דלחושפיון הוה. ואי חדי לחושפיון ורוי לון קב"ה חדי עמיה. אברהם קארי עליה ט' אז התענג על ה' וגו'. וינחק קארי עליה י' כל כלי יוצר עליך לא יצלה. א"ר שמעון האי דוד מלכא קאמר ליה. בגין דכל זיינא דמלכא וקרבינ דמלכא בידוי דדוד אסתפקדו. אבל ינחק קאמר י"א נבור בארץ יהיה זרעו וגו'. הן ועושר בביתו וגו'. יעקב קאמר י"ב אז יבקע כשחר אורך וגו'. שאר לדיקיא אמרי י"ג ונתן ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וגו' [קסז] דוד מלכא קאמר כל כלי יוצר עליך לא יצלה. דהא הוה על כל זייני עלמא

מראה מקומות א' דף קד. ב' משני כ"ג ג' מלאכי כ' ד' משני י"ג ט' שם כ"ג ו' יספיה כ"ח ז' שמואל א' כ"ה ח' שם ט' יספיה כ"ח י' שם כ"ד י"א י"ב תליס ק"ב י"ג יספיה כ"ח י"ד שם

דו הזהר

[קטז] סברך לישב בסוכה כי ברכת המצוה צריכה להיות עובר לעשייתו: [קסז] היינו לשנה הבאה בין כסא לעשור יהי נדון אותו האיש על רעתו הגדולה מרעת נבל. כי נבל לא הזמין לדוד וזה הזמינו ולא נתן כלום לעני שיהנה מסעודתו במקום דוד: [קסז] יעקב אומר אז יבקע. כי יבקע איתיות יעקב. ונש שיעקב הוא בבחי' שמש המאיר. ושרשו בחפזות כספסם הרפואה. שאר הצדיקים משה אהרן יוסף שם נה"י הלא הם כלי ההשפעה להשביע לישראל בשפע קדושה:

נפקד. אשרי חלקו של האדם הזוכה לכל זה. אשרי חלקו של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. ועל ישראל כתוב ועמד כלם צדיקים וגו':

רועה הנאמן

א) **שבעת ימים הקרינו אשה לה'**. מצוה זו להקריב קרבנות בכל ימי החג, וקרבתן זה הוא לבעבור שיהי' חלק לכל בשמחת בניו. לפי שכלם נאחזים בהעץ [7] הענפים שלמטה שאצ"ל שורש העץ כלם מתברכים בשביל העץ. אע"פ שאין בהם תועלת כלם מהב"ים. ובשמחת ישראל עם אביהם שלמעלה נותנים חלק של ברכות לכל שאר האומות שיש להם אחיזה בהעץ ונאחזים בישראל. וכל אלו הקרבנות ליתן שפע מוזן לאיתן הממונים של שאר האומות. שהרי מתוך האהבה שאוהב הקב"ה לבניו רוצה שכלם יהיו אוהבים שלהם. וסוד הדבר (3) ברצות ה' דרכי איש גם אויבו ישלים אותו. אפילו כל אותן מקמרינים העליונים כלם נהפכים לאוהבים של ישראל. וכאשר החילות שלמעלה נהפכים לאוהבים של ישראל כל אותן שלמטה על אחת כמה וכמה, ואפשר תאמר שאלהם היו מקריבים הקרבנות. לא כן. אלא הכל להקב"ה עלה ונקרב. והוא מחלק מוזן לכל החילות של צדדים אחרים. שיהנו במתנה ההיא של בניו ויהפכו לאוהבים שלהם. וידעו למעלה ולמטה שאין נמצא עם כעם ישראל. שהם חלקו וגורלו של הקב"ה. ונתעלה כבודו של הקב"ה למעלה ילמטה כראוי. וכל החילות העליונים פורחים ואומרים מי בעמד ישראל נה אחד בארץ.

ג) **ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו'**. מצוה זו ליטול לולב ביום הזה עם שאר המינים שלו. וסוד זה ביארנו ונתבאר אצל החברים. כמו שהקדוש ברוך הוא לוקח את ישראל בימים דאלד ישפ"ה בהם. כן גם ישראל לוקחים לו להקב"ה שיריד לחלקם ומשמחים בו. וזה הוא סוד הלולב עם שאר המינים שלו שהוא סוד תמונת האדם [7] וזה נתבאר. (7) לולב זה צדיק. שדומה לחוט השדרה. שבו ח"י חוליות כנגד ח"י נענועים של הלו"ב. והם כנגד ברכות התפילה. וכנגד ח"י אוכריה דהבו דה' בני אלים. וכנגד ח"י אוכרות שבקריאת שמע. והנענועים לששה צדדים במספר ג' נענועים בכל צד הרי הם ח"י. לולב ביטון כולל ו' מצות. שהם ג' הדסים. נגד גדולה גבורה תפארת. ודומים לששה גונים שבעין. כ' ברי ערבות נגד נצח והוד. ודומים לב' שפתים. לולב נגד יסוד. דומה לשדרה שבו קיום. כל העצמות. ועליו אמר הוד כל עצמותי האמרנה ה' סי כמון. אתרנג נגד מלכות. דומה ללב שבו המחשבות. והנענועים שבהלל הם משותפים בנענועים של נטילת לולב. והם ח"י כנאמ ה' הושיעה נא. ח"י ח"י בהודו תחלה וסוף. ח"י של נטילת לולב. הרי ע"ב. ולפיכך לולב במספר חס. וד מינים של לולב הרי חסד דיוע הימנית. ולפיכך תקנו לולב

אתפקד. זכאה חולקיה דבר כש דזכי לכל האי. זכאה חולקיהו לדדיקיה בעלמא דין ובעלמא דלתי. עליהו כתיב ועמד כלם לדיקים וגו':

רעיא מהימנא

א) **שבעת ימים הקרינו אשה לה'**. פקודא דא לקרבא קרבניו בכל יומא. וקרבנא דא ליס חולקא לכלא בחדותא דבנוי. בנין דכלכו אחדן בחילנא [7] ענפין דלתתא דלנבי שרשא דחילנא כלהו אתברכאן בנין חילנא אע"ג דלית בכו תועלתא כלהו אתברכאן ובחדותא דישראל באבוסון דלעילא ידבי חולקא דברכאן לכל אינון שאר עמין דלית לון אחדו בחילנא ואתחמדו בכו דישראל. וכל אלין קרבנין למיכז מוונא לאינון ממנן דשאר עמין. דהא מנו רחימו דקא רחיס קב"ה לבנוי צעי דכלכו. יסון רחימין דלהון. ורזא דא (3) ברלות ה' דרכי איש גם אויבו ישלים אותו. אפילו כל אינון מקמריני עלאי כלהו אהדרו רחימין לישראל. וכד חילין דלעילא אהדרו רחימין לישראל כל אינון דלתתא על אחת כתיב וכזה. ואי תימא להון סוון מקרבי קרבנין לאו הכי אלא כלא לקב"ה סליק ומתקרב. ואיכו פריש מוונא לכלכו אכלוסין דספרין אחרין. דיתסנון בטהוה דורנא דבנוי ויתסדרון לרחימין דלסון וינדעון עילא ותתא דהא לית עמא כעמא דישראל. דאינון חולקיה ועדביה דקב"ה. יאסתלק יקרא דקב"ה עילא ותתא כדקא יאות. וכל אכלוסין עלאין פתחי ואמרי מי כעמד ישראל נה אחד בארץ.

ג) **ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו'**. פקודא דא ליטול לולב ביהו יומא בחינון דקב"ה נטיל לון לישראל ביהו יומין וחדו כתיב ארץ. הכי ישראל נטיל לולב לקב"ה לחולקסון וחדון ביה ודא הוא רזא דלולב ומינין דביה דלית רזא דיוקנא דאדס [7] וסא אתמר (7) לולב דא דליק. דמי לחוט השדרה. דביה ח"י חולין לקבל ח"י נענועין דלולב ואינון לקבל ח"י ברכאן דללותא. ולקבל ח"י אוכרות דהבו לה' בני אלים. ולקבל ח"י אוכרות דקריאת שמע ונענוע לשת ספרין בחושבן ג' נענועין בכל ספרא אינון ח"י. לולב צימין כלי ו' מינין. דאינון ג' הדסים גדולה גבורה תפארת. ודמיין לתלת גוני דטינא. ב' בדי ערבות כלה וסוד. ודמיין לתרין שפון. לולב יסוד. דומה לשדרה דביה קיומא דכל גרמין. ועליה אמר דוד כל עלמותי תאזכרה ה' מי כמון. אתרנג מלכות. דמיא ללבא דביה הרסודין. ונענועין דלולב אינון משותפין בנענועין דנטילת לולב ואינון ח"י בהלל ה' הושיעה נא. ח"י ח"י בסודו תהלה וסוף ח"י דנטילת לולב. הרי ע"ב. ובגין דא לולב בחושבן חס. וד מינין דלולב הו חסד דרועא ימינא. ובגין דא תקינו לולב

טראה מקומות א) דף קג: ג) משלי פ"ג א) דף קד. (7) פתח רכס

זיו הזהר

[7] זה עץ החיים הירוע; [7] סוד תמונת אדם. הא ביצר. משה של ראש הלולב שלמעלה נגד ראש האדם. והיינו נגד ג' ספירות הראשונות בח"ב. ג' הדסים אחר מימין הלולב ואחר בשמאלו ואחר באמצע נגד חסד דרועא ימינא נבורה דרועא שמאלא תפארת נפלא. ב' ערבות אתת מימין ואחת בשמאל נגד נצח והוד תרין סבבי קשום. שדרה של הלולב עד למטה נגד שדרה שבארם עם חליותיה המקשרת עם היסוד. והאתרג נגד מלכות:

לולב בימין לצד החכד . אתרג שהוא יב לצד הגבורה לשמאל . ולפי שאתרג דומה ללב הקנו שיהיה בצד שמאל . כמו שביארו לולב בימין ואתרג בשמאל . והם כנגד זכור ושומר . והאדם שנוטל שניהם הוא עומד האמצעי . לולב בימינו ואתרג בשמאלו :

א) בסבת תשבו שבעת ימים . מצוה זו לישב בסוכה . והרי ביארנו בשביל להראות שישראל יושבים בסוד האמונה בלי פחד כלל . שהרי המקטרג נפרד מהם . וכל מי שהוא בסוד האמונה ישב בסוכה . כמו שביארנו שכתוב כל האורח בישראל ישבו בסכות . מי שהוא בסוד האמונה ומזרע וגוע ישראל ישבו בסכות . וסוד זה נתבאר בכמה מקומות . כ) כתוב בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסכות וגו' . וכתוב וחגתם אתו חג לה' שבעת ימים בשנה . בחמשה עשר . מצד של ירה . וחגתם אתו . זו אות ו' . עמוד האמצעי . שבעת ימים . מצד של בת שבע שהיא מלכות . ג' אבות רועה הנאמן אהרן יוסף ודוד הרי הם שבעה נגד שבע הספירות . ובשביל ו' הספירות נאמר כי בסכות הושבתי את בני ישראל בדוציא אותם מארץ מצרים . בשבעה ענני הכבוד . סוכה באת ו' היא בסוד שתי המדרגות הרי"ה אדני . וכך עולה סוכה במספר יאהדוניה . הם שני הכרובים אשר סוככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו . יש עשרה טפחים בכרובים למעלה מרגליהם עד ראשיהם . ומלמעלה למטה מראשיהם עד רגליהם . שהם עשרה עשרה . דיינו יוד . ועומדים על עשרה טפחים של הארון והכפרת . היינו י' . ולפיכך בשיעור הסוכה אמרו החכמים לא פחות מעשרה ולא למעלה מעשרים . לא פחות מעשר שהיא מלכות . עשירית של כל המדרגות . ולא ימעלה מעשרים . שהוא ב' בתר עליון . שאין דעין שולמת בו ע"כ ה"ס .

ב) בסבת תשבו שבעת ימים . פקודה לה ליסב בסוכה . והיא אוקימתא בגין להתחזק דישראל יתבי צדח דמדינותא בלא דחילו כלל . דהא מקטרגא אתפרס מייסו וכל יתן דליבו צדח דמדינותא יתבי צדוכה כמה דאוקימתא דכ"ב . כל האורח בישראל ישבו בסכות . מאן דליבו צדח דמדינותא וזורעא וזרעא ושרשא דישראל ישבו בסכות ורזא דא חתמר בכמה דוכתי . כ) כתיב בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסכות וגו' . וכתיב וחגתם אתו חג לה' שבעת ימים בשנה . בחמשה עשר . מספרה דיה . וחגתם אתו . דה את ו' . עמודא דלמלטימא שבעת ימים מספרה דבת שבע דליבו מלכות . ג' אבסן רעיא ייסימנא אהרן יוסף ודוד סא אינון שבע לקבל שבע ספיראן . ובגין ו' ספיראן אמר קרא כי בסכות הספתי את בני ישראל בהוליא אותם מארץ מצרים . בשבעה ענני כבוד . סיכיה באת ו' ליבו צדח דמדינותא דגין הרי"ה אדני . וסכי סליק סוכה בחושבן יאהדוניה . אינון תרין כרובים הסיככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו . וזית עשרה טפחים בכרובים יתתא לעילא מרגליהון עד רישיהון ומעילה לתתא מרישיהון עד רגליהון דאינון עשרה עשרה . היינו יוד . ושרין על עשרה טפחים דארון וכפרת היינו י' . ובג"כ שיעורא דסוכה אמרו רבנן לא פחות מעשרה ולא למעלה מעשרים . לא פחות מעשר דהיא מלכות עשיריה דכל דרגון ולא לעולה מעשרים דהיא ב' בתר עליון . דלא סלמא ציה עינת ע"כ ה"ס

ג) את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור ינו' . א"ר אלעזר זה נתבאר . אבל למה סמך הקב"ה פרשה זו לפרשת המועדים . אלא לפי שכל מנורות העליונות כלן הן מנורות להדליק בהן שמן המשה רעליין [ר'] כמו שנתבאר . וע"י ישראל מתברכים עליונים ותחתונים ונדלקות המנורות . כמו שביארו בהכתוב (ד) שמן וקמיה ישמח לב . שזו שמחת העליונים ודתחתונים (ה) רבי אבא אמר בוא וראה מי שאומר שאין נצרך מעשה או דבור בכל ענין . להוציאם לפועל ולעשות בהם קול [רג] תצא רודו . והרי כאן פרשה זו מוכחת . הדלקת הנרות וקמיה רבמים ביהוד . [שכתוב ובהעלה אהרן את הנרות בין הערבים יקמיה] וע"כ כתוב שמן וקמיה ישמח לב . שבעבודה זו נמצאת הדלקה ושמחה למעלה ולמטה . והתקשרותם יחד כראוי . לפי שעי' רעבודה שלמטה נתעורר פעולה למעלה . א"ר יהודה מובה שלמטה מעורר מובה אחר . כהן שלמטה מעורר כהן אחר . כי בהעבודה שלמטה נתעורר עבודה למעלה :

מחוז

מראה מקומות א) דף קג : ב) פתח רנס : ג) דף קד : ד) מטלי כו ס) דף קס .

זו הזהר

רג) פי' שכל הספירות למעלה הן לבעבור שיתגלה ויופיע בהן הארת השפע הנשפע מעולם החכמה ע"י התקשרותו עם עולם הבינה : רג) מכל עשיית מצוה נעשה קול למעלה . היינו שנברא מלאך מליץ הסכריו ואומר נבראתי ע"י פלוני :

רעיא מהימנא

א) **מחויץ** לפרכת העדת באל מועד יערך אתו אהרן מערב עד בקר וכו'. פקודת דה לסדרה כהנא בכל יומא צולינין צבי מקדשא. והא חוקימנא ברוח דמנורה. ומיכו רזא כגונא דלעילא בגין דנהירו עלאה במשח רבו נחית על רישא דכהנא בקדמיתא לכתר איבו חלתיק ואנהיר כל צולינין דכתיב (ג) כשמן הטוב על סרסא יורד על הסוק וכן אהרן שיורד על פי מדותיו כשמן הטוב על הראש. דא ימח רבות קדישא עלאה דנגיד ונפיק יחתר דכרע עמיקא דכלא [ד] ד"א דנגיד ונפיק מרישא דכל רישין סמימא דכל סתימין [ה] על הראש. על הראש ודאי רישא דאדם קדמחה [ו] יורד על הזקן. דא דיוקנא יקירא כמה דלוקמוס [ז] וכן אהרן דא כהן גדול דלעילא. וסרסא שמן יורד על פי מדותיו [ח] דמחויץ משיחו נגיד ונפיק ונחית לתתאי. וכגונא דא נגיד וחתער כהנא סתא במשח רבות לתתא. דכתיב כי שמן משחת אלהיו עליו וכו'. וע"ד אהיב רשו לכהנא בלמודיו לסדרה צולינין ולדלקא להון בכל יומא תרין זמנין. לקבל נהירו דיחודה תרין זמנין. וקרבנא צבלי יומא תרין זמנין וכלא אלמריך. ועל ידא דכהנא נהרין צולינין בכלא. עילא ותתא. למחיה חדו ולאכחחא חדו בכל ספרין באלקיתא דצולינין. דהא תרין הליון על ידא דכהנא לאסתחחא חדו בכל ספרין. ולחין חיונין. חלקותא דצולינין וקפירותא דקפרא. והא חוקימנא שמן וקפרא ישמח לב. ע"כ ר"מ.

ב) **ויצא** בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי וכו'. א"ר יהודה ויצא. יצא מכלל החלק של ישראל. יצא מכלל הכל. יצא מכלל האמונה. וינצו במחנה. מכאן למדנו כל מי שבא מן זרע מזרח לבסוף נתפרסם לפני הכל. מי גרם לו. וזהם של חלק הרע שיש בו. שאין לו חלק בכלל ישראל. ד וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי. רבי אבא אמר זה היה בן אשה אחרת. שאביו היה בעלה של שלומית. וכיון שבא עליה מצרי ההוא בחצי הלילה חזר לביתו והכיר הדבר. פירש עצמו מסנה ולא בא עליה. לקח אשה אחרת זה ליד לזה. והוא נקרא איש הישראלי. והאחר בן הישראלית. ר' יצחק אמר האיש הישראלי בעלה של שלומית היה. ר' יהודה אמר בן בעלה של שלומית באשה אחרת היה. א"ר יצחק נצו ביחד ואמר לו המעשה מן אמו. וכי אביו היה זה שנהרג ע"י השם הקדוש. כמו שביארנו במה שכתוב הלהרגני אתה אומר. שררי בכח השם הקדוש הרנו משה. וע"כ הוציא רבו רע כנגדו. וזהו שכתוב ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל. מהו ויקוב. א"ר אבא ויקוב דאי. כמש"כ ה) ויקוב חזר בדלתו. נקיב מתי דהוה סתיב ושם אמו שלומית בת דבריי. עד כאן ה' נתתם שם אמי. כיון שכתוב ויקוב תרי הוא פירש שם אמו.. ויביאו אותו אל

ל

מראה מקובות (א) דף פח. (ב) תלוי קלי"ג (ג) דף קה (ד) דף קו (ה) פכיס כ"י י"ב

זיו הזהר

רועה הנאמן

א) **מחויץ** לפרכת העדת באל מועד יערך אתו אהרן מערב עד בקר וכו'. מצוה זו שיסדר הכהן בכל יום הנרות בבית המקדש. והרי ביארנו בסוד המנורה. וסוד הכהן שהוא כדמיון שלמעלה. לפי שאור העליון בשמן המשחה יורד על ראש הכהן בהלה. ואח"כ הוא מרליק ומאיר כל הנרות. שכתוב (ג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וכן אהרן שיורד על פי מדותיו. כשמן הטוב על הראש. זה שכן משחת קודש העליון הנמשך והיוצא מסקום הגהר העמוק מכל [ד] ד"א שנמשך ויוצא מן ראשית כל ראשית נסתר כל נסתרית [ה] על הראש. על הראש בודאי. ראש העולם שנקרא אדם קדמון [ו] יורד על הזקן. זה זקן של כבוד כמו שנהבאר [ז] וכן אהרן. זה כהן הגדול שלמעלה. ושמן ההוא יורד על פי מדותיו [ח] ומאותו השמן נמשך ויוצא ויורד לתחת נים. וכדמיון זה נמשך ונתערב כהן התחתון בשמן המשחה למטה. ככתוב כי שמן משחת אלהיו עליו וכו'. וע"כ ניתנה רשות להכהן בלבדו לסדר הנרות ול דליקם בכל יום ב' פעמים. כנגד הארת היחוד שני פעמים. וקרבו בכל יום ב' פעמים. והכל נצרך. ועל ידי הכהן מאירים הנרות בכל. למעלה ולמטה. לשמח בשמחה ולהשפיע שמחה בכל הצדדים בכח הדלקת הנרות. שרדי שתי אלה העבודות ע"י הכהן. שתורה נמצאת שמחה בכל הצדדים. ואלו הם. הדלקת הנרות והקפירת הקפרא. והרי ביארנו בהכתוב שמן וקפרא ישמח לב. ע"כ ר"מ:

ב) **ויצא** בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי וכו'. א"ר יהודה ויצא. יצא מכלל החלק של ישראל. יצא מכלל הכל. יצא מכלל האמונה. וינצו במחנה. מכאן למדנו כל מי שבא מן זרע מזרח לבסוף נתפרסם לפני הכל. מי גרם לו. וזהם של חלק הרע שיש בו. שאין לו חלק בכלל ישראל. ד וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי. רבי אבא אמר זה היה בן אשה אחרת. שאביו היה בעלה של שלומית. וכיון שבא עליה מצרי ההוא בחצי הלילה חזר לביתו והכיר הדבר. פירש עצמו מסנה ולא בא עליה. לקח אשה אחרת זה ליד לזה. והוא נקרא איש הישראלי. והאחר בן הישראלית. ר' יצחק אמר האיש הישראלי בעלה של שלומית היה. ר' יהודה אמר בן בעלה של שלומית באשה אחרת היה. א"ר יצחק נצו ביחד ואמר לו המעשה מן אמו. וכי אביו היה זה שנהרג ע"י השם הקדוש. כמו שביארנו במה שכתוב הלהרגני אתה אומר. שררי בכח השם הקדוש הרנו משה. וע"כ הוציא רבו רע כנגדו. וזהו שכתוב ויקוב בן האשה הישראלית את השם ויקלל. מהו ויקוב. א"ר אבא ויקוב דאי. כמש"כ ה) ויקוב חזר בדלתו. נקיב מה שהיה נסתם. ושם אמו שלומית בת דבריי. עד כאן ה' נתתם שם אמי. כיון שכתוב ויקוב תרי הוא פירש שם אמו.. ויביאו אותו אל

אל

[ד] זו השפע העליונה הנובעת תמיד מהזרונות הכמה וכינה: [ה] היינו מספירת כתר: [ו] זה השם של ספירת כתר: [ז] וכן בן נקראות י"ב סודות הרחמים: [ח] מהחלה תרד השפע עד ספירת החסד שנקראת כהן הגדול. ומשם לשאר הסודות הספירות והעוקמות שלמטה:

חילנה יחידה עלאה מכל חילנין. ואתי לאתדבקא באתר דמשתני ומתהפך מנוונא לגוונא. משכ לביש ומביש לסב וכחתו מעילא לתתא ואתדבקי לתתא בשנייין סגיאין. ושכרו עלאה דכלא דהוא חד ולא אשתני לעלמין סה"ד (ח) אשר עשה האלהים את הארץ ישר והמה בקשו חשבונות רבים חשבונות של רבים בודאי. כדין התהפך לביישו כההוא ספרא מתא. ומנין לסב ומנין לביש. ומנין לרחמי ומנין לדינא כההוא מלה לאתדבקי בה. ודאי. המה בקשו חשבונות רבים ואתדבקי בהו א"ל קצ"ה לאדם. שצקת חיי ואתדבקת במותא. חיי. דכתיב ועץ החיים בתוך הגן. עץ לאתקרי חיים. דמין דאחיד ביה לא שפיש סעמא דמותא לעלמין. ואתדבקת בזילנא אחרא. הא ודאי מותא הוא לקבלך. סה"ד (ג) רגליה יורדות מות. וכתיב (ג) ומונא אני מר ממות את החשה ודאי באתר דמותא אתדבק ושכך אתר דחיי בג"כ התגור עליה ועל כל עלמא מותא אי הוא שפא כל עלמא מחי חסאו. אי תימא דכל צריין אתו ואכלו מאילנא דא דארמי לכלא לאו הכי אלא בשעתא דהדס קאים על רגליו חמו ליה צריין כלבו ודחלו מקחיש. והוון נסלין צתריה כעצדין קמי מלכא. והוא אמר לון חנא ואתון (ד) בזלו נשתחוס וככרעה נכרעה לפני ה' עושני. וכלהו אתו צתריה. כיון דחמו דהדס סגיד להאי אתר ואתדבק ביה. כלבו אתחשכו אבתריה זגריה מותא ליה ולכל עלמא כדין אשתני אדם לכמה גוויין ומנין לסב ומנין לביש. ומנין רגוזא ומנין נייחא. ומנין דינא ומנין רחמי. ומנין חיי ומנין מותא. ולא קאים צקומוא תדיר צחד מנייהו בגין דההוא אתר גרמא ליה. וע"ד אקרי להס התרצ המתהפכת. מן ספרא דא לספרא דא מן סב לביש. מן רחמי לדינא. מן שלום לקרבא. מתהפכת היא בכלא ואקרי סוב ורע דכתיב ומעך הדעת סוב ורע לא תאכל ממנו. הא מלכא עלאה לרחמא על עובדי ידוי אוכה ליה. ואמר ליה ומעך הדעת סוב ורע לא תאכל ממנו. והוא לא קביל מניה ואתחשך צתר אתתיה אתתך לעלמין. דהא אתתא לאתר דא סלקא ולא יתיר. ואתתא גרמא מותא לכלא. תא חזי לעלמא דאתי כתיב (ה) כי כימי העץ ימי עמי. כימי העץ. ההוא עץ דאשתמוע. ביה זמנא כתיב (ו) בלע המות לנלח וממה ה' אלהים דמעא מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ. ברך ה' לעולם אמן ואמן.

עץ האחר העליון מכל העצים. ובא להתדבק במקום שנשתנה ונתהפך מן נון לנון. מן טוב לרע וסרע לטוב. וירדו מלמעלה למטה והתדבקו למטה במקום שיש הרבה השתנות. ועובו לעליון מכל שהוא אחד ואינו נשתנה לעולם. וש"כ (ח) אשר עשה האלהים את הארץ ישר והמה בקשו חשבונות רבים. חשבונות של רבים בודאי. או נהפך לבס כרמיון צד ההוא משש. פעמים לטוב פעמים לרע. פעמים לרחמים פעמים לדין. כמו אותו הענין שנדבקו בה. ובודאי המה בקשו חשבונות רבים והתדבקו בהם. א"ל הקב"ה לאדם. עזבת חיים ונדבקת במיתה. חיים. שכתוב ועץ החיים בתוך הגן. עץ שנקרא חיים. שכל מי הדבוק בו אינו טועם מעט מיתה לעולם. ואתה נדבקת בעץ אחר. הרי ודאי המיתה היא לנגדך. וש"כ (ג) רגליה יורדות מות. וכתוב (ג) ומונא אני מר ממות את האשה. ודאי במקום של מיתה נדבקת ועזבת טוב חיים. לפיכך נגזרה עליו ועל כל העולם מיתה. אם הוא חטא כל העולם מה חטא. אפשר תאמר שכל הבריות באו ואכלו מעץ הזה שהשליך פריו לכל. לא כן. אלא בשעה שאדם עמד על רגליו ראו איתו כל הבריות ופחדו ממנו. והיו הולכים אחריו כעבדים לפני המלך. והוא אמר להם אני ואתם (ד) בואו נשתחוה ונכרעה נכרעה לפני ה' עושני. וכלם הלכו אחריו. כיון שראו לאדם שהשתחוה למקום הזה והתדבק בו. נמשכו כלם אחריו. וגרם מיתה לו ולכל העולם. או נשתנה אדם לכמה גוונים. פעמים לטוב ופעמים לרע. פעמים ברונו ופעמים בגוונא. פעמים ברין ופעמים ברחמים. פעמים בחיים ופעמים במיתה. ולא עמד בקיום תמיד באחד מהם. לפי שמקום ההוא גרם לו כך. וע"כ נקרא להם התרצ המתהפכת. מצד זה לצד זה. סטוב לרע. מרחמים לדין. מן שלום למלחמה. מתהפכת היא בכל. ונקרא טוב ורע. שכתוב ומעך הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. הרי מלך העליון למען רחם על מעשי ידיו הזהירו. ואמר לו ומעך הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. והוא לא קבל ממנו ונמשך אחר אשתו נגרש לעולם. שהרי האשה למקום הזה עולה ולא יותר. והאשה גרמה מיתה לכל. בוא וראה לעולם הבא כתוב (ה) כי כימי העץ ימי עמי. כימי העץ. עץ ההוא הירוע. על אותו הזמן כתוב (ו) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעא מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ. ברך ה' לעולם אמן ואמן.

פרשת בהר

(ו) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ וגו' ושבתה הארץ שבת לה'. א"ר אלעזר כל איש ישראל שנימול ויש בו רושם הקדוש יש לו מנוח בשמטה. שהרי שלו היא אותה השמטה לשבות בה. וזאת נקראת שבת הארץ. ודאי חירות יש בה. מנוחה בה. כמו שהשבת היא מנוחת הכל. כן גם השמטה מנוחת הכל. היא מנוחת הרוח והגוף. בוא וראה ה' היא מנוחת העליונים

(ו) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ וגו' ושבתה הארץ שבת לה'. א"ר אלעזר כל איש ישראל שנימול ויש בו רושם הקדוש יש לו מנוח בשמטה. שהרי שלו היא אותה השמטה לשבות בה. וזאת נקראת שבת הארץ. ודאי חירו אית בה. נייחא בה. כמה דשבת נייחא הוא דכלא. ה"כ שמטה נייחא דכלא. נייחא היא דרוחא וגופא. תא חזי ה' נייחא היא דעלמי

מראה מקומות (א) קהלת ו' (ב) משלי ה' (ג) קהלת ו' (ד) תלים צ"ב (ה) ישעי' ס"ה (ו) שם כ"ב (ז) 97 קת.

רעליגיונים והתחתינים. לפיכך ה' עליונה ה' תחתונה [א] כנהה רעליגיונים מנהה התחתינים. ה' עליונה שבע שנים שבע פעמים. ה' תחתונה שבע שנים בלבד. זו שמטה זו יובל. ובאשר מעיינים באותן העניינים יש להבין שהכל אחד. לפיכך ושבתה הארץ שבת לה'. ובשבתת הארץ היא צריכים גם העבדים לנוח:

(א) **שש** שנים תזרע שדך וגו' ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. והרי ביארו שכתוב (ג) והשביעית השמטנה ונטשתה ואכלו אביוני עמך וגו'. מפני מה ואכלו אביוני עמך. לפי שהעניים בטקם הזה הלויים. ולפיכך הניחם לאכול. וע"כ מי שמרחם לעני הוא נותן שלום במדת מלכותו ומוסיף ברכות בעולם. ונתן שמחה ובה להמקום שנקרא צדקה [ג] להשפיע ברכות לכנסת ישראל:

(ג) **והעברת** שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש וגו'. א"ר שמעון שופר תרועה למה. אלא שופר שמשבר שלשלאית. שמשבר השליטה מכל העבדים [ג] ונצרך לתקוע בשופר שהוא פשוט ולא כפוף. להראות חירות לכל. שזה היום הוא הגורם. ובכל ענין נצרך להראות עשיה. וע"כ שופר ולא קרן. בשביל להראות איזה הוא המקום שנקרא שופר:

(ד) **וקדשתם** את שנת החמישים שנה וקראתם דרור בדרך לכל יושביה. א"ר אלעזר וקראתם דרור בארץ. מכאן יוצא חירות לכל. ולפי שיוצא ממנו החירות התורה שיצאה ממנו נקראת חירות. וע"כ כתוב חרות על הלוחות. אלא תקרא חרות אלא חירות. וזו היא התורה שנקראת חירות. שהרי מה שמוציא יום עליון הוא נקרא חירות. והוא חירות של הכל. וזה היום הוא חירות העליונה. לפי שיש חירות תחתונה וחירות עליונה. ה' עליונה ה' תחתונה הן חירות עליונה וחירות תחתונה. [ה] שמטה ויובל כאחד הן:

(ה) **וכי** תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו'. וצויתו את ברכתי לכם בשנה הששית וגו'. ר' יהודה פתח (ו) במח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. לעולם יריה אדם נזהר ברכונו וידבק לבו באמונה העליונה. בשביל שיהיה שלם ברכונו. שכאשר יהיה שלם בו לא יוכלו להרע לו כל בני העולם. ביא וראה במח בה' ועשה טוב. מהו ועשה טוב. אלא כך למדנו בפעולה שלמטה נתעוררה פעולה למעלה. וע"כ ועשה טוב כתוב. ואין טוב אלא צדיק. שכתוב (ז) אמרו צדיק כי טוב. כיון שאתם עושים טוב. ודאי טוב הוא יתעורר [ו] ואז שכן ארץ ורעה אמונה. הכל אחד [ז] שכן ארץ. ארץ העליונה. שהרי אין לך בעולם מי שיכול לשכן עמה. עד שיתעורר טוב הוא אצלה. ואז שכן ארץ. תשכן עמה. תאכל פירותיה. תשתעשע אתה. ורעה אמונה. זו ארץ והכל אחד כמש"כ ואמינתך בלילות. ורעה אמונה. הנה מנהיגה ככל רצונך. בוא וראה בני האמונה מנהיגים

דעלאי ותתאי בנין כך ה' עלאה ה' תתאה [א] ניחה דעלאין ניחה דתתאין ה' עלאה שבע שנים שבע פעמים. ה' תתאה שבע שנים בלחודיו. דא שמטה ודא יובל. וכד מסתלין מלי כלא חד [ב] בנין כך ושבתה הארץ שבת לה'. ובסה"ל ניחה דארעא אלסריכו אוף עבדין ניחה:

(א) **שש** שנים תזרע שדך וגו' ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. יהא אוקמוס דכתיב (ג) והשביעית השמטנה ונטשתה ואכלו אביוני עמך וגו' מאי עממא ואכלו אביוני עמך בנין דמסכתי בהאי אחר תליין. ובנין כך שביק לון למיכל. וע"ד מאן דרחיס למסכנא יסיב שלמא בכנסת ישראל ואוסיף ברכתא בעלמא. ויסיב חידו וחילא לאחר דאתקרי דקה [ג] לארקא ברכתא לכנסת ישראל:

(ג) **והעברת** שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש וגו'. א"ר שמעון שופר תרועה אמאי אלא שופר דמתבר שלשלאין. דמתבר שולפנותא מכל עבדין [ג] ובעיא לאחזאה שופר דאיבו פשוט ולא כפיף. לאחזאה חירו לכלא. דהא יומא גרים. ובכלא בעי לאחזאה עובדא. וע"ד שופר ולא קרן. בנין לאחזאה מאן הוא אחר דאקרי שופר:

(ד) **וקדשתם** את שנת החמישים שנה וקראתם דרור בדרך לכל יושביה. א"ר אלעזר וקראתם דרור בדרך. מהכא נפקא חירו לכלא. ובנין דנפקא מינה חירו אורייתא דנפקת מינה אקרי חירו. וע"ד כתיב חרות על הלוחות. אל תקרי חרות אלא חירות. ודא איבי אורייתא דאתקרי חירות. דהא מאי דלפיק יומא דא עלאה אקרי חירו. ואיבו חירו דכלא. והאי יומא איבו חירו עלאה. בנין דאית חירו תתאה והירו עלאה. ה' עלאה ה' תתאה חירו עלאה חירו תתאה [ה] שמטה ויובל כחדא אינון:

(ה) **וכי** תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו'. וצויתו את ברכתי לכם בשנה הששית וגו'. ר' יהודה פתח (ו) בשח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. לעולם יהא בר נש זכיר במאריה וידבק לביה במהימנותא עלאה. בנין דיהוי שלים במאריה. דכד יהוי שלים ביה לא יכלין לחבשא ליה כל בני עלמא תא חזי בשח בה' ועשה טוב. מהו ועשה טוב. אלא הכי הניין בעובדא דלתתא יתער עובדא לעילא. וע"ד ועשה טוב כתיב. ואין טוב אלא לדייק. דכתיב (ז) אמרו נדיק כי טוב. כיון דאתון עבדין טוב. ודאי הסוה טוב יתער [ו] וכדין שכן ארץ ורעה אמונה. כלא חד [ז] שכן ארץ. ארץ עלאה דהא לית לך בעלמא דיכול למשרי בהדיא. עד דיתער הסוה טוב לגבה. וכדין שכן ארץ. שרי בצויה. אכול איבה. אשתעשע בהדיא. ורעה אמונה. דא ארץ וכלא חד כדלא ואמינתך בלילות. ורעה אמונה. הוי מדבר לס ככל רעותך. תא חזי בני מהימנותא מדברי

מראה מקומות (א) דף קמ: (ב) שמות כ"ג (ג) דף קכ. (ד) ת"ח קפג. (ה) דף קי. (ו) תניס ל"ז (ז) יס"ז ג'

ז"ר הזהר

[א] כונתו על ה' הראשונה וה' האחרונה של השם הוי"ה בה' שחן סמוכות על בינה ומלכות אמא עלאה ואמא תתאה שעליהן מרבו יובל ושמטה. הבינה ניחה דעלאין לפי שהשפע בא להם ממנה. והמלכות ניחה דתתאין שהשפע בא להם ממנה: [ב] כאשר כתיב שניתן עלבא דנוקבא. אחת אם הבנים ואחת עקרת הבית: [ג] היינו למדת המלכות שנקראת צדקה: [ד] כי שופר מרבו על עולם הבינה מקור החירות: [ה] חירות של המלכות היינו שבת ושמטה וחירות הבינה היינו חיובל היא יותר עליונה: [ו] כונתו על מדת היסוד צדיק שנקרא טוב כי על ידו נשפע כל טוב: [ז] ארץ ואמונה שתיהן רבו על מדת המלכות:

מנהגים לה לרצונם בכל יום [ח] מי המה בני האמונה. אלה שמעוררים טו"ב ההוא אצלה [ט] ואינו חס על שלי ויודע שהרי הקב"ה יתן לו יותר. כמש"כ ח' יש מפני ונוסף עוד. מה הטעם. לפי שזר מעורר ברכות לנגדו. ואל יאמר אם אתן עכשיו מה אעשה למחר. אלא הקב"ה יתן לו ברכות עד כלי די כמו שנתבאר. ולפיכך וכי האמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו'. מה כתוב וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית. ועשת את התבואה לשלש השנים. ועשת. ועשתה צריך לומר. מהו ועשת. אלא להוציא ה' שיש לה שכמה ושבתה אינה עושה מלאכה. כתוב ראי כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים. כרמיון זה וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית וכו' :

ב) וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחוקת בו נר ותושב וחי אחיך עמך. פתח ר' יוסי ואמר נ' בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. אשרי חלקו של אדם שעושה טוב משלו. שהרי הוא מעורר טו"ב בבגת ישראל [י] ובמה. בצדקה. שכאשר נתעורר צדקה הרי אותו מעורר טו"ב אצל כנסת ישראל. וע"ז כתוב ד' וצדקה תציל סמות. מה הטעם. לפי שצדקה עץ חיים הוא. ונתעורר על עץ ההוא של מיתה. ולוקח אותן הנאחזים בו ומצילים מן המיתה. מי גרם לעץ חיים ההוא שיתעורר על עץ ההוא של מיתה. הוה אמר שזו היא הצדקה שהוא עושה. כביכול הוא נותן עוז למרת מלכותו למעלה. כמש"כ ה' עושה צדקה בכל עת. וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה. אלא כך למדנו מהו בכל עת. כמש"כ ואל יבא בכ"ז ע"ת אל הקודש [יא] וזה נתבאר. ו' ר' אלעזר אמר אדם העושה צדקה עם אנשים. בזמן שהדין שורה בעולם הקב"ה זוכר לו צדקה ההיא שעשה. לפי שבכל שעה שזוכה האדם לעשות צדקה עם אנשים נכתב עליו הצדקה למעלה. ואפילו בשעה שהדין שורה עליו זוכר לו הקב"ה טוב ההוא שעשה וזכה עם אנשים. כמש"כ וצדקה תציל סמות :

ו) רבי אבא פתח ואמר ח' אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת. בוא וראה אשרי שומרי משפט. ששומרים אמונת הקב"ה. לפי שהקב"ה הוא משפט. ונצרך לו לאדם להשמר שלא יסור לדרך אחר. אלא שיהיה שומר משפט. לפי שהקב"ה הוא משפט וכל דרכיו משפט. עושה צדקה בכל עת. וכי בכל עת יכול האדם לעשות צדקה. אלא זה הוא מי שהולך בדרכי התורה ועושה צדקה עם אותן הנצרכים לה. שכל מי שעושה צדקה עם עני מרבה צדקה ההיא למעלה ולמטה. בוא וראה מי שעמלו בצדקה זאת הצדקה שהוא עושה עולה למעלה. ותגיע למקום ההוא של יעקב שהוא מרכבה העליונה. וממשיך ברכות למקום ההוא מן המקור של כל המעניות. ומהצדקה ההיא ממשיך ומרבה ברכות לכל אותן התחתונים. לכל המרכבות ולכל החילות. וכלם מתברכים ונתוספים האורות כראוי. לפי שכלם נקראים ע"ת [יב] וזהו שכתוב עושה צדקה בכל עת :

ר'

ידברי לה לרעותהוון בכל יומיו [ח] מאן אינון בני המימונות אינון דמתערי הכוה סו"ב לגבה [ט] ולא חס על דיליה וידע דהא קב"ה יסיב ליה יתיר כד"ל ח' יש זפזר ונוסף עוד. מאי טעמא. בגין דהאי אתער ברכאן לקבליה ולא יימא חי אתן הסג"א מאי אעביד למחר. אלא קב"ה יסיב ליה ברכתן עד כלי די כמה דחוקמוס. ובג"כ וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו'. מאי כתיב וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית. ועשת את התבואה לשלש השנים. ועשת. ועשתה מצעי ליה מהו ועשת. אלא לאפקח ה' דלית לה טעמא ויניחה לא עבדת עבדתא. כתוב ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים. כנוולא דא וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית וכו' :

ב) וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחוקת בו נר ותושב וחי אחיך עמך. פתח ר' יוסי ואמר נ' בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. וזכאה מולקיה דבר נש דעביד סב מדידיה. דהא אתער סו"ב בכנסת ישראל [י] ובמה. בצדקה. דכד אתער לזקה סה כדון אתער סו"ב לגבי כנסת ישראל. וע"ד כתיב ד' ולזקה תציל ממות. מאי טעמא בגין דנזקה אילנא דחיי הוא והאתער על סהוא אילנא דמותא. ונפיל אינון דאחידן ביה וסיב לון מן מותא. מאן גרים להסוה אילנא דחיי דאתער על סהוא אילנא דמותא. סוי אימא האי לזקה דאחיכו עביד. כביכול הוא עביד ליה ליעילא. כד"ל ה' עושה לזקה בכל עת. וכי בכל עת יכול צ"ג למעבד לזקה. אלא הכי אוליפנא מהו בכל עת. כד"ל ואל יבא בכל ע"ת אל הקודש [יא] ואוקמוס. ו' ר' אלעזר אמר בר נש דיזכי בצדקה עם בני נשה בשעתא דדינא שריא בעלמא קב"ה אזכר ליה להסוה נזקה דעבד בגין דבכל שעתא דזכי בר נש נש צבתי נשה אכתיב עליה ליעילא. וחפילו בשעתא דדינא שריא עליו קב"ה אזכר ליה להסוה סיבו דעבד וזכה עם בני נשה כד"ל ולזקה תציל ממות :

ו) רבי אבא פתח ואמר ח' אשרי שומרי משפט עושה לזקה בכל עת. תא חוי אשרי שומרי משפט. דנערי המימונותא דקב"ס. בגין דקב"ס איכו משפט. וביני ליה לבר נש לנפלא דלא יסעי לאורחא אחרא אלא דיהא נסיר משפט. בגין דקב"ס איכו משפט וכל אורחוי משפט. עושה לזקה בכל עת. וכי בכל עת יכול צ"ג למעבד לזקה. אלא דא איכו מאן דיסתל באורחוי דאורייתא ויעביד לזקה עם אינון דאזכריכו לה. דכל מאן דעביד נזקה עם מסכנא חסגי הסוה לזקה ליעילא ומתא. תא חוי מאן דאסתל בצדקה האי לזקה דעביד סליק ליעילא. ומתא להסוה אחרא דיעקב דאחיכו רתיבא עלאה. ואחשיך ברכאן להסוה אחר ממזעוה דכל מזועין. ומסוהו לזקה אחשיך וארבי ברכאן לכל אינון תתאי. ולכל רתיבין ולכל חילין. וכללו אסתבראן ואחוספן כסודין כדקא יאות. בגין דכללו אקבו ע"ת [יב] וזא הוא דכתיב עושה לזקה בכל עת :

ר'

טראה מקומות א' משני י"א ב' דף ק"א. ג' תלים ל"ד ד' משני י"ה ה' תלים ק"ז ו' וירא קד. ז' ואל קנ. ח' תלים ק"ז

זיו הזהר

[ח] ו' שגורמים שמת המלכות תגה העולם ברחמים כרצון יראוי. בכתוב רצון יראוי יעשה : [ט] חיינו שגורמים התקשרות צד"ק וצד"ק יסוד ומלכות ע"י נתינת צדקה : [י] חיינו יתוד יסוד ומלכות : [יא] מרת המלכות נקראת ע"ת כי מספירה הואת מתחיל הענין של עתים וזמנים : [יב] כיון שהם נאחזים במרת המלכות דאצילות. והם למטה ממנה :

(6) ר' חייא פתח (3) פור נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד. פור נתן לאביונים. כהו פור. כמ"כ (ג) יש מפור ונוסף עוד. יכול פזור סתם. לכך הוא אומר פור נתן לאביונים. כיון שנתן לאביונים זה הפזור הוא טוב. מהו ונוסף עוד. נוסף בכ"ו. ונוסף עוד בעושר ונוסף עוד בחיים. מקרא זה כך הי' צריך לומר יש מפור ויוסף עוד. מהו ונוסף. אלא מקום ההוא ששורה בו מיתה הוא גורם לו שיתוסף מן החיים ש"מעלה. להוסיף לו חיים. א"ר יהודה א"ר חייא הכתב מעיד. שכל מי שנתן לעניים נתעורר עץ החיים להוסיף ריבים לאותו העץ של מיתה. ואו נמצא חיים ושמחה למעלה. והאיש שגרים זה. כשעה שנצרכת לו ישועה עץ החיים ההוא קים עליו. ועץ ההוא של מיתה מגין עליו. ולפיכך כהוב ונוסף עוד [יג] צדקתו עומדת לעד. מהו עומדת לעד. עומדת על האדם להוסיף לו קיום וחיים. כמו שהוא נתן לה חיים והיה מעורר אליה חיים [יד] כמו כן נותנים לו. ואתן שני העצים קימים עליו להצילו ולהוסיף לו חיים. קרנו תרום בכבוד. בוא וראה העולם שאמרנו היינו קרן ההוא תרום. ובמה. בכבוד שלמעלה [טו] שזה האיש גרם לחברם יחד ולהשפיע ברכות למעלה ולמטה. (7) ר' יהודה פתח (6) הלא פרום לרעב לחסך וגו'. בוא וראה אשרי חלקו של האדם כאשר עני נקרה אליו. שזה העני מתנת הקב"ה היא ששלח לו. מי שמקבל מתנה זו בסבר פנים יפות אשרי חלקו. בוא יראה מי שחם על עני נפשו לו נפשו. מעלה עליו הקב"ה כאילו הוא ברא את דנפשו. וע"כ אבריהם שהיה מרחם על כל בני העולם. העלה עליו הקב"ה כאילו הוא בראם. שכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן. הגם שנדרש באופן אחר. הלא פרום. מהו פרום. לפרום לו מפה בלחם ומזון לאכול. ר"א הלא פרום. כמ"כ (ו) פרום פריסת. שצריך להתוך חתיכות לחם לפניו כדי שלא יבוש. ויפרום לפניו בעין טובה. לחסך. לחם לא כתוב אלא לחסך. זה שהוא שרץ מממונך ולא של גזל ולא של עשק ולא של גנבה. שאם כן אין זה זכות. אלא אוי לו שבא להזכיר חטאיו:

(1) עוד פתח ר' יוסי ואמר (8) אם שלמים וכן רבים וכן נגזו ועבר ועניתך לא אענך עוד. מקרא זה נתבאר שכאשר כל העם יש בהם שלום ואין בהם בעלי שטאה. הקב"ה מרחם עליהם והדין אין שולט בהם. ואע"פ שכלם עוברי ע"ו אם שלום ביניהם אין הדין שולט עליהם. ונתבאר שכתוב (ט) חבור עצבים אפרים הנח לו. וכן נגזו ועבר. מהו וכן נגזו. ונגזו הי' צריך לומר. אלא שזה מחובר לראש המקרא שהוא שלום אף כאן ענינו שלום. ומה הוא. זו צדקה. לפי שצדקה זו היא שלום. ומי שמרבה בצדקה מרבה שלום למעלה ומרבה שלום למטה. ולפיכך כתוב וכן נגזו ועבר. שגוזזים ממונם בצדקה. ועבר. ועברו הי' צריך לומר. מהו ועבר. אלא זה הוא הדין של רגז. כמ"כ (י) עד יעבור ועם. שעבר הדין מעליהם. רבי שמעון אמר מרו ועבר. אלא בזמן שהנשמה יוצאת מעולם הזה. בכמה דינים נרזת שרם שנתבא

מראה מקומות (6) כסענתך קני. (7) תלים קי"ב (8) משלי י"ח (9) ויקנה קלה. (10) ישעי' י"ח (11) דניאל פ' (12) עקב ר: (13) נחום א' (14) כו"ט

(6) ר' חייא פתח (3) פור נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד. פור נתן לאביונים. מהו פור. כמ"כ (ג) יש מפור ונוסף עוד. יכול פזור בעלמא. קמ"ל פור נתן לאביונים. כיון דהיב למסכני האי פוזרל יאות. מהו ונוסף עוד. נוסף בכ"ו. ונוסף עוד בעיתרא ונוסף עוד בחיי. האי קרא הכי מצעי ליה יש מפור ויוסף עוד. מהו ונוסף. אלא ההוא אתר דשרי ביה מיתה הוא גריס ליה דיתוסף מחיים דלעילא. לחוספא ליה חיי. א"ר יהודה א"ר חייא קרא אסחיד. דכל מאן דהיב למסכני אתרז אינגא דחיי לאוספא להכוא אינגא דמותא. וכיון אשתכח חיים וחדו לעילא. יב' נש דגריס דא. בשעתא דאלטרין ליה ההוא אינגא דחיי קאים עליה. וההוא אינגא דמותא חנין עליו. ובגין כך ונוסף עוד [יג] לרקתו עומדת לעד. מהו עומדת לעד. עומדת עליה דבר נש לזמנא ליה קיומא ומי. כמה דחייב ייב ליה חיינ ואתער לגבא חיינ [יד] הכי נמי ייבין ליה. ואינון תרי אינגין קיימין עליה לשיבא ליה ולאוספא ליה חיינ. קרנו תרום בכבוד. תא חוי עלמא דחמין ההוא קרן תרום. ובמה בכבוד דלעילא [טו] דהאי ב"ג גריס לחברא לון כחדא ולאקרא ברכאן לעילת ותתא. (7) ר' יהודה פתח (6) הלא פרום לרעב לחסך וגו'. תא חוי זכאה חולקיה דבר נש כד מסכנא אתער לגביה דהאי מסכנא דורנא דקב"ה הוא דשדר ליה. מאן דמקבל ליה להאי דורנא בסבר חסין זכאה חולקיה. תא חוי חזן דחיים על מסכנא ואתיב ליה נפשיה. קב"ה סליק עליה כאלו הוא ברא את דנפשיה. וע"ד אברהם דהוא חיים על כל בני עלמא. סליק עליה קב"ה כאילו הוא ברא לון. דכתיב ואת הכפש אשר עשו בחרן. ואת"ג דהא חוקימנא הלא פרום מהו פרום למפרס ליה מפה בנה"א ומזונא למיכל. ד"א הלא פרום. כמ"כ (ו) פרום פריסת. דבעי למפרס פריסין דנהמא קמייה בגין דלא לכסי' ויפרום קרייה בעינא עב לחמך. לחם לא כתוב אלא לחמך. האי דילך מממונך ולא דגזילו ולא דעשק ולא דגנבה. דאי הכי לאו זכותא הוא. אלא ווי ליה דאתי לתדכרא חוביו:

(1) תו פתח ר' יוסי ואמר (8) אם שלמים וכן רבים וכן נגזו ועבר ועניתך לא אענך עוד. האי קרא חוקימנא דכד עמא כלכו אית צבו שלם ולא אית צבו מארי דצבו קב"ה חיים עליהו ודינא לא שלמא צבו ואת"ג דכלכו פלחי לעכו"ס אי חינון בשלם דינא לא שליט עליהו והוקימו דכתיב (ט) חבור עצבים אפרים הנח לו וכן נגזו ועבר מהו וכן נגזו. ונגזו מצעי ליה. הלא דא הוא רישא דקרא דחייב שלם ארף הכי שלם ויחי איהו. דא נדקא. בגין דנדקא דא היא שליט ומאן דלסגי בנדקא חסגי שלם לעילא ואסגי שלם לתתא ובגין כך וכן נגזו ועבר. דגוזי ממונן ון בנדקא. ועבר. ועברו מצעי ליה. מהו ועבר. הלא דא הוא דינא דרגזא. כמ"כ (י) עד יעבור ועם. עבר דינא מעליהו. רבי שמעון אמר מהו ועבר. אלא בזמנא דנשמתא נפקת מסאי עלמא. בכמה דינים אדכנת עד לא

מראה מקומות (6) כסענתך קני. (7) תלים קי"ב (8) משלי י"ח (9) ויקנה קלה. (10) ישעי' י"ח (11) דניאל פ' (12) עקב ר: (13) נחום א' (14) כו"ט

זין הזהר

(יג) משמעותו שנתוסף לו חיים: [יד] צדקתו רמו על סרת הסלכות שנקראת צדקה. ובעבור שהוא הי' מקיים תנו עון לאלהים לכך היא נותנת לו עון: [טו] כמו שהבינה נקראת שומר כן הסלכות נקראת קרן. והיא תרום להודונו עם הכבוד שלצדק. היינו התפארת. ברכתיב על השמים כבודו. ושמים רמו על התפארת:

שתבא על מקומה. ואח"כ כל אותן הנשמות צריכות לעבור בזה הגדר דינור הנמשך והיוצא. ולמבול שם. ומי הוא אשר יקום שם ויעבור בלי פחד. כמש"כ (א) מי יעלה בהר ה' וגו'. ונשמת הזכאי עוברת בלי פחד ויקום במקום קדשו. ומי שעמלו בצדקה בעולם הזה ונתן מממונו לצדקה. אז הוא עובר במקום ההוא ואינו מתירא. וכרוז קורא לה לאותה הנשמה ועניתך לא אענך עוד. מי שזוכה לעבור בנהר הזה אין לו דין יותר כלל. (ג) עני אחד עבר לפני ר' יצחק והיה בידו חצי מעה כסף. א"ל לר' יצחק השלם נא לי ולבני ולבנותי נפשתינו. א"ל ואיך אשלים נפשתיכם הרי לא נמצא אצלי אלא חצי מעה. א"ל בזה אהיה נשלם עם חצי מעה אחרת שיש אצלי. הוציאה ונתנה לו. הראו לו בחלומו שהיה עובר על שפת ים הגדול ובקשו להשליכו בתוך הים. ראה לרבי שמעון שהיה מושב ידו לנגדו. ויבא עני ההוא והוציאו ונתנו בידו רבי שמעון וניצול. כשהעיר משנתו נפל בפיו מקרא זה (ג) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטו ה' :

רועה הנאמן

(ד) ובשנה השביעית שבת שבתן יהיה לארץ. מצוה זו לשבות בשנה השביעית. וכמו כן לשבות ביום השביעי. וגם להשמיט החובות בשביעית. וגם למנות שבע שנים שבע פעמים. ככתוב והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. כאן הסוד שכל שביעית הוא מצד השכינה שנקראת שבת מצד של צדי"ק [מן] שהוא שביעי לבניה. היא בת שבע מצד האם העליונה [יו] שנאמר בה (ה) שבע ביום הללתיך. שבע שמות הם אבג יתץ וכו'. ובהם מ"ב אותיות. ככל האותיות עם התיבות הן תשע וארבעים. האם העליונה היא שבת הרבשים שנה [יה] שבה וקראתם דרור בארץ. בה תהיה השכינה שלמטה דרור פדות ושבתה לישראל [יש] שנאמר בהם והיה ורעך כעמר הארץ — :

(ה) וספרת לך שבע שבתות שנים וגו'. מצוה זו לחשוב שנת היובל. ובה המצוה לחזור לאחוזו ביובל. שכתוב בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזו. כל אחד יחזור בו למדרגתו שנשמתו נאחות משם. כמו שנתבאר בהכתוב (ו) והדוח תשוב אל האלהים וגו'. שמיטה היינו השכינה שלמטה שהיא מן שבע שנים [כ] יובל היינו האם העליונה בינה היא להמשים שנה. ובה נתיחסו ישראל בצאתם מן הגלות. זש"כ ואיש אל משפתו תשובו [כח] כרמיון יציאת מצרים :

(ז) והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחודש. פקודת דל לתקוע שופר תרועה ביובל. זש"כ (ח) כנשוא גם הרים תראו וכתקוע שופר השמעו. כמו שבתקיעת שופר של יובל כל העבדים יוצאים

לא תישול לאתרה. לנחר כל אינון נשמתין אית לון למעבר צדק. כהר דינור דעניד ונפיק וללכתחלה תמן. ומאן איהו דיקוס תמן ויעבר בלא דהילו. כד"ל (י) מי יעלה בהר ה' וגו'. ונשימת דוכאה לעבר בלא דהילו ויקוס במקום קדשו. ומאן דאשתדל בצדקה צהאי עולמא ויתן מממוניה בצדקה. כדון עבר צההוא אתר ולא דחיל. וכרווא קרי לה להאי נשמתה ועניתך לא אענך עוד. מאן דוכה למעבר צהאי לית ליה דינס יתיר כלל. (כ) מסכנא חדא אעבר קמיה דר' יצחק והוא בידיה כל מעה דכסף. א"ל לר' יצחק אשלים לי ולבני ולבנותי נפשתינו. א"ל ואיך אשלים נפשתינו דהא לא אשטכח נצאי צר פלג מעה א"ל בזה אשלימנא בפלג אחרת דלית נצאי. אפקיה ויהביה ליה אחויאו ליה בחלמיה דהוס אעבר צשפתה דימא רבא וצעאן למשרייה צגויה. חמא לר' שמעון דהוס אושפי ידיו לקבליה. ואתי ההוא מסכנא ואפקיה ויהביה בידו דרבי שמעון ואשתויב. כד אהער פלג צפומיה סאי קרא (ג) אשרי משכיל אל דל ביום רעס ימלטו ה' :

רעיא טהימנא

(ד) ובשנה השביעית שבת שבתן יהיה לארץ. פקודת דל לשבות בשנה השביעית. ואכתריה לשבות בשביעי. ואכתריה להשמיט כספים בשביעית. ואכתריה למנות שבע שנים שבע פעמים. והיו לך ימי שבע שבתות שנים תשע וארבעים שנה. הכא רוא דכל שביעית מספרה דשכינתה דאתקריאת שבע מספרה דגדי"ק [מן] דלחיה שביעי לבניה. ואיהי בת שבע מספרה דאמא עלאה [יו] דלחמא צה (ה) שבע ביום סללתיך. שבע שמהן אינון אבג יתץ. ובסין מ"ב אחוון. כלל אחוון ותיבין אינון תשע וארבעין. אמא עלאה איהי שנת החמשים שנה [יה] דכס וקראתם דרור בארץ. צה תסא שכינתה תתאה דרור פדות ושבתה לישראל [יש] דלחמא צהון והיס זרעך כעמר הארץ —

(ה) וספרת לך שבע שבתות שנים וגו'. פקודת דל לחשוב שנת היובל. וציה פקודת לחזור לאחוזו ביובל. דכתיב בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזו. כל חד יחזור ביה לדרגא דליה דנשמתיה אחיזא מתמן. כמו דלוקמוס (ו) והרום תשוב אל האלסהים וגו'. שמיטה שכינתה תתאה דלחיה למעבר שנין [כ] יובל אמא עלאה ציכס איהי לחמשין שנין. וצה לחיחסון ישראל צמפקנותהון מן גלותה הס"ד ואיש אל משפתו תשובו [כח] כניינא דמפקנו דמלריס.

(ז) והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחודש. פקודת דל לתקוע שופר תרועה ביובל. הס"ד (ח) כנשוא גם הרים תראו וכתקוע שופר השמעו. כנווא דצתקיעת שופר דיובלא כלכו עבדין נפקין

סראה מקובות (א) תיסי כ"ד (ב) בשנת סא : (ג) תיסי מ"א (ד) דף קח (ה) תיסי קי"ט (ו) קבלת י"ב (ז) דף קט. (ח) יעשי י"ח

זיו הזהר

טוון פ"י כשהיא רבוקה וקשורה עם ספירת היסוד צדיק; [יו] היא שביעית להבינה; [יח] שיש בה ג' שערי בינה וגם השם מ"ב היוצא מ"ח התפלה אבא בכח; [יט] שגם השכינה תפדה כמו שנדרש עה"ס ושם ה' אלהיך את שבתך. והשיב לא נאמר אלא ושב; [כ] כנזכר לעיל שנקראת בת שבע על שמקבלת שפע מן ה' ספירות שהן מן בינה עד להמכותי [כלל] יציאת מצרים היה בכח הנו"ן ש"ב שהיא מקור החירות. ולפיכך נזכר בתורה ג' פעמים יציאת מצרים :

איזן פולחנין להאי עלמא וקיים ליה. ועד אקרי ארון. זכא חולקיה דהאי בן דוכי לאשתדלח למנדע בגנזי דאבוי ובכל רזין דבימיה. ככרא יחדלי דאשליטא אבוי בכל גנזי. ודא איכו יקרא דליה דשליט על כלא. מאן דיסתל באורייתא למנדע ליה לקב"ה ובאיזן גניזין דיליה אקרי בן לקב"ה כל חילי שמיא לית מאן דימחי בידיה בכל שעתא דאלטריך למיעל לגבי אבוי. זכא חולקיה בעלמין כלאו. ובנין דא כד אשתדל למנדע ליה בצרה פרס ברזא דחכמתא כדן אקרי בן:

פולחנא דב"כ פלח ליה לקב"ה אית פולחנא דאנטריך ב"כ לאתכללא בתרווייהו. למחוי עבד וכן לאתעטרא ביה בקב"ה. ומאי איכו. דא פולחנא דלשטריך למחוי ביה עבד וכן. לאתכללא בדרגין עלאן אלון. למפלח ולאחקבא ללותא ברזא דעבד למפלח פולחנא דתקוניה יעלמין. ולאדבקא רעומיה ברזין דחכמתא לאתדבחה במאריס בגניזין עלאן כדקא חוי. בן אדבק תדיר באבוי בלא פרודא כלל. ולית מאן דימחי בידיה. עבד עבד פולחנא דמאריס ואתקין תקוני עלמא. מאן דהוה תרווייהו בכללא חדא בחבורא חדא. דא איכו ב"כ דאתקין רזא דכל י-ימנותא בכללא חדא בלא פרודא כלל ומחבר כלא כחדא. דא איכו ב"כ דקב"ה אכריו עלוי בכל אלון חילין ומשריין דכל עלמין ובכל איזון רקיעין. אודערו בפלגיה מסימנא דבי מלכא. דכל גנזי דמאריס בידיה. זכא איכו בהאי עלמא זכא איכו בעלמא דתי. מסהוא יומא ולסלאה אשתמודע ב"כ דא ואתרשים בעלמין כלאו. בשעתא דאלטריך כל חילין ומשריין כלאו אודעהו למחוי גביה. וקב"ה לא בעי אלא דישיב איכו בלחודי. וקלא אתער יאות סא ליחיד למחוי גבי דיחיד ולאשתסקא יחיד ביהיד. ורזא דתרין דרגין אלין אשכנחה בחד קרא. דכתיב (א) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. ויאמר לי עבדי אתה. הא עבד. ישראל. הא בן דכד איזון כללא חדא כדן כתיב אשר בך אתפאר. ברוך ה' לעולם איזן ואמן:

אותן העבודות לעולם הזה ומקיים לו. וע"כ נקרא ארון. אשרי חלקו של זה הבן הזוכה להתיגע להבין ולהשכיל בגנזי אביו ובכל הסודות של ביתו. כמו בן יחיד שהשליטו אביו בכל גנזיו. וזה הוא כבודו שהוא שולט על הכל. מי שעמלו בתורה להיות לו ידיעה בהקב"ה ובאותן גנזי נסתרות שלו נקרא בן להקב"ה. בכל חילות השמים אין מי שימחה בידו בכל שעה שנצרך לו ליכנס אצל אביו. אשרי חלקו בכל העולמות. ולפיכך כאשר האדם מתיגע לדעת להקב"ה בדרך פרט בסוד החכמה אז נקרא בן:

בהעבודה שהאדם עובד להקב"ה יש עבודה שצריך האדם להתכלל בשניהם. להיות עבד וכן להתעטר בו בדקב"ה. ומה היא. זו עבודה התפלה שנצרך להיות בה עבד וכן. להתכלל במדרגות עליונות האלה. לעבוד ולתקן התפלה בסוד של עבד לעבוד העבודה של תקון העולמות. ולהדבק מחשבתו בסודות החכמה להתדבק ברבונו בגנזי נסתרות העליונות כראוי. הבן מתדבק תמיד כאביו בלי פרוד כלל. ואין מי שימחה בידו. העבד עובד עבודה רבונה ומתקן תקוני העולם. מי שהוא שניהם בכלל אחד בחבור אחד. זה הוא אדם שמתקן סוד כל האמונה בכלל אחד בלי פרוד כלל ומחבר הכל באחד. זה הוא אדם שהקב"ה מכרו עליו בכל אותן חילות ומחנות של כל העולמות ובכל הרקיעים. והורו בפלוגי דנאמן של בית המלך. שכל אוצרות רבונו בידו. זכאי הוא בעולם הזה וזכאי הוא בעולם הבא. מיום ההוא והלאה ניכר זה האיש והוא נרשם בכל העולמות. בשעה שנצרך לישועה כל החילות והמחנות מודרים לבוא לעזרתו. והקב"ה אינו רוצה אלא שהוא בעצמו יציל אותו. וקול נתעורר נאה הוא ליחיד להיות אצל יחיד ולהתעסק יחיד ביהיד. והסוד של שתי אלה המדרגות מצינו במקרא אחד. שכתוב (ז) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. ויאמר לי עבדי אתה. זה עבד. ישראל. זה בן. שכאשר הם כלל אחד אז כתוב אשר בך אתפאר. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

פרשת בחקותי

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו וגו'. אם בחקתי זה המקום שגזרות התורה תלויות בו. כמש"כ (ג) ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו. חקתי חקה היא כך נקראת. וגזרות התורה בה נכללות (ד) משפטי. זה הוא מקום אור עילין שזאת החקה נאחזת בו. ומתחברים זה בזאת העליונים והתחתונים (ה) וכל מצות התורה וכל גזרות התורה וכל קדושות התורה בהן נאחזות. לפי שמשפט תורה שכתב וחקת תורה שבעל פה

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו וגו'. אם בחקתי דא אחר דגניזין דאורייתא תליין ביה. כד"א (ג) ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו. חקתי חקה היא דאקרי הכי. וגניזין דאורייתא בה אתכלילין (ד) משפטי. דא סא אחר אחר עלאה דהאי חקה אחידת ביה. ומתחברין דא בדה עילאי ותמאי (ה) וכל פקודי אורייתא וכל גזרי אורייתא וכל קדושי אורייתא ביהי אחיין. בגין דהאי תורה שכתב והאי תורה שבעל פה

מראה מקומות (ז) ישי" מ"ט (ח) ק"ג. (ט) ויקרא כ"ט

זו הזהר

פרשת בחקותי (א) הרבה שבשים נפלו כאן בהזרה. וכך היא נירסא הנכונה. שתחלה דורש המסוק ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו. ועמ"ז מביאר את"כ המסוק דכאן אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו. וכונתו שחקה טרסו על מלכותו תורה שבע"פ. ומשפט וכן מצוה טרסו על תפירת תורה שכתב שורש יעקב: (ב) היינו חבור תפירת עם מלכות:

פה. וע"כ ועשיתם את הקתי. כל אותן הגזרות ודינין ועונשין ימצות. הן בזה המקום שנקרא תורה שבעל פה וחקה. ואת משפטי השמרו. בזה המקום שנקרא תורה שבכתב. ככתוב (ח) משפט לאלהי יעקב. זה נאחו בזה וזה נאחו בזה והכל אהר. וזהו כלל השם הקדוש [ג] ומי שעובר על דברי התורה כאילו פגם השם הקדוש. לפי שחק ומשפט שמו של הקב"ה הם. וע"כ אם בחקתי תלכו. זו תורה שבעל פה. ואת מצותי תשמרו. זו תורה שבכתב. וזה הוא כלל השם הקדוש. ועשיתם אותם. מהו ועשיתם אותם. כיון שאמר תלכו ותשמרו למה ועשיתם. אלא מי שמקיים מצות התורה והולך בדרכיה. כביכול כאילו עשאו למעלה [ד] אמר הקב"ה כאילו עשאו. ועל כן ועשיתם אותם. ועשיתם אתם כתוב. ודאי הואיל שכמה לכם התעוררות לחבר זה בואת. שיהי' נמצא האם הקדוש כראוי. לכן ועשיתם אתם בודאי. כדמיון זה א"ר שמעון (ג) ויעש דוד שם. וכי דוד עשאו. אלא לפי שרלך בדרכי התורה. ועשה מצות התורה. ונהג מלכותו כראוי. כביכול עשה שם למעלה. ולא היה מלך טובה לזה כדור. (ג) שעמד בחצות הלילה והיה משבח להקב"ה עד שעלה שם הקדוש בכסא כבודו [ ] בשעה שראוי אור השרק. כביכול הוא עשה ש"ם ממש. ככתוב ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל. ולפיכך ויעש דוד שם. וע"כ ועשיתם אתם כתוב. ואם אתם תהיו עמלים לעשות אותם. שיתקן השם הקדוש כראוי. כל אותן הכיכות ש"מ מעלה יניחו אצלכם בתקונין כראוי. כמו שכתוב ונתתי נשמיכם בתעם ונני'. כל אחד ואחד יתן כח שלו עליכם. ומה הוא התקן שעשיתם. זה השם הקדוש הוא [ ] כדמיון זה כתוב (ד) ושמרו דרך ה' לעשות צדק ומשפט. וכי כיון שכתוב ושמרו דרך ה'. למה אמר לעשות צדק ומשפט. אלא מי ששומר דרכי התורה. כביכול הוא עושה צדקה ומשפט. ומהו צדקה ומשפט. זה הקב"ה [ג] בכה רבי שמעון ואמר וי אלה האנשים שאין יודעים ואין משגיחים בכבוד רבונם. מי עושה שם הקדוש בכל יום. הלא תאמר זה רנותן צדקה לעניים. בוא וראה הרי נתבאר שהעניים נאחזים ברין וכך מאכלם ברין. והוא המקום שנקרא צד"ק. וצדקה זה עץ החיים. וצדקה נהגן לצד"ק [ה] וכאשר נותן לצד"ק אז נתחבר זה בזה. והשם הקדוש נמצא שלם. ומי שעושה התעוררות זו למטה. ודאי כאלו עשה שם הקדוש בשלמות. כדמיון שהארם עושה למטה כך התעורר למעלה. אשרי חלקו של הזוכה לעשות שם הקדוש למעלה. לפיכך הצדקה עולה על הכל. וזה רק בצדקה לשמה. שהרי נתעורר צדקה לצד"ק לחברם יחד. ולהיות כל ו שם הקדוש כראוי. שהרי צד"ק לא נתתן ולא נשתלם אלא בצדקה. שכתוב (ה) בצדקה תכונני.

פה וע"כ ועשיתם את חקתי. כל אינון גזירין ודינין ועונשין ופקודין לאינון צהאי אתר דחקרי תורה שבעל פה וחקה. ואת משפטי תשמרו צהאי אתר דחקרי תורה שכתב כד"א (ח) משפט לאלהי יעקב. דא אחיד צדא ודא צדא וכלא חד ודא הוא כללא דשמה קדישא [ג] ומאן דאעבר על פתגמי אורייתא כאילו פגם שמה קדישא בנין דחק ומשפט שמה דקב"ה הוי. וע"ד את צחקתי תלכו. דא תורה שבעל פה. ואת מצותי תשמרו דא תורה שכתב. ודא הוא כללא דשמה קדישא. ועשיתם אותם. מהו ועשיתם אותם. כיון דאמר תלכו ותשמרו אמאי ועשיתם. אלא מאן דעבד פקודי אורייתא ואויל צאורמיו. כביכול כאילו עבד ליה לעילא [ד] אמר קב"ה כאילו עשאי. וע"ד ועשיתם אותם ועשיתם אתם כתיב. ודאי הואיל דאתער עלייכו לתחברא דא צדא. לאשתכחא שמה קדישא כדקא יאות. ועשיתם אתם ודאי כגונא דא א"ר שמעון (ג) ויעש דוד שם. וכי דוד עבד ליה. אלא בנין דאזיל צאורי דאורייתא. ועבד פקודי אורייתא. ואכסיני מלכותא כדקא יאות כביכול עשה שם לעילא. ולא הוה מלכא דוכס להאי כדוד. (ג) דהוה קס צלגות לילה והוה משבח ליה לקב"ה. עד דסליק שמה קדישא בצורסיא דליה [ה] צשעתא דסליק נאורח דימחה כביכול הוא עבד ש"ם ממש. כד"א ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ובג"כ ויעש דוד שם וע"ד ועשיתם אתם כתיב ואי אתון תסתדלון למעבד לון לאתתקנא שמה קדישא כדקא יאות. כל חינון ברכאן דלעילא ישכחון גבייכו בתקונין דקדא יאות. כמה דכתיב ונתתי נשמיכם בתעם ונני'. כל חד וחד יתן חילא דליה עלייכו ומאן איכו האי תקונא דעבדתון. הוה שמה קדישא [ג] כגונא דא כתיב (ד) ושמרו דרך ה' לעשות צדק ומשפט. וכי כיון דכתיב ושמרו דרך ה'. אמאי לעשות צדק ומשפט. אלא מאן דכסיר אורייתא דאורייתא כביכול הוא עושה צדקה ומשפט ומהו צדקה ומשפט דא קב"ה [ג] צדקה רבי שמעון ואמר וי אלה האנשים שאין יודעים ואין משגיחים בכבוד רבונם. מי עושה שם הקדוש בכל יום. הלא תאמר זה רנותן צדקה לעניים. בוא וראה הרי נתבאר שהעניים נאחזים ברין וכך מאכלם ברין. והוא המקום שנקרא צד"ק. וצדקה זה עץ החיים. וצדקה נהגן לצד"ק [ה] וכאשר נותן לצד"ק אז נתחבר זה בזה. והשם הקדוש נמצא שלם. ומי שעושה התעוררות זו למטה. ודאי כאלו עשה שם הקדוש בשלמות. כדמיון שהארם עושה למטה כך התעורר למעלה. אשרי חלקו של הזוכה לעשות שם הקדוש למעלה. לפיכך הצדקה עולה על הכל. וזה רק בצדקה לשמה. שהרי נתעורר צדקה לצד"ק לחברם יחד. ולהיות כל ו שם הקדוש כראוי. שהרי צד"ק לא נתתן ולא נשתלם אלא בצדקה. שכתוב (ה) בצדקה תכונני.

מראה מקומות (א) תליס פ"א (ב) שמואל כ' ס' (ג) דף קיג: (ד) בראשית י"ח (ה) יעקב כ"ד ועל

זו הזהר

[ג] כללא דשמה קדישא הוא הוי"ה בשלוב עם אדני או עם אלהים. הוי"ה כתפארת. ואדני או אלהים במלכות: [ד] היינו ערה"כ תנו עון לאלהים. שהשם אלהים המרמו על מלכות יומתק ויתחוק בשפע של חסד ורחמים ע"י שנגרמו ליתרו עם השם הוי"ה ב"ה. [ה] שמה קדישא דכאן בונתו על השם הוי"ה ב"ה. ומתם שם היינו השם אדני או השם אלהים שהם בורסויא דיליה זו שבינת עון ומרת מלכותו. וע"י תפלת שחרית נעשה יתור קב"ה ושכינתיה. וענין עשיית השם סתם היינו תקון. ככתוב בן הבקר אשר עשה ותקונו הוא מה שישאל פועלים ע"י תורה ומצות שיוזנו עמו השם הוי"ה ב"ה ואז נמתק בחסד ורחמים: [ו] פ"י לפעול ע"י תורה ומצות ששמה קדישא יודג עם השם סתם כמו שנתבאר לעיל: [ז] צדקה היינו מלכות ומשפט היינו תפארת. ולעשות היינו לפעול התקון לזונם יתר: [ח] רבי שמעון סבאר שאין המלכות נקראת תמיד צדקה אלא שנקראת צדק. וצדקה היינו תפארת עץ החיים. ורק כאשר נתחבר תפארת עם מלכות להשפיע בה שפע או נקראת המלכות צדקה. ואז שמה קדישא שהוא השם הוי"ה ב"ה אשתכח שליט. בהזדונת סם אדני או אלהים:

ועל כנסת ישראל לתמר. ובג"כ כתיב ועשיתם אתם :

ועל כנסת ישראל נאמר. ולפיכך כתיב ועשיתם אתם :

ונתתי שלום בלחץ ושכבתם ואין מחריד וגו'. רבי יוסי פתח (ח) רגזו ואל תחטאו וגו'. הלא קרא אוקמוה דבעי צ"כ לארנוא יצר קוב על יצר הרע וספיר. אבל בשעתא דרמח ליליא וצ"כ שכיב על ערסיה. כמה נרדיני נמוסין מתערין בעלמא ואולין ושאיין. וצ"כ נשא בעלן לאתרוגא מקמי קב"ה ולדחלה מניה. בגין דלא ישתכח נפשיה בגווייהו וישתויב מנייהו. ויבעי ליה לצ"כ דלא יפיק מנייהו מלה בפומיה. בגין דלא יתער לכו לגביה ולא ישתכחון בהדיה. ה"ד אמרו בלצבכס על משכבכם ודמו סלס. דלא יפיק מנייהו מלה מפומיה. תא חזי בשעתא דאשתכחון ישראל זכאין קמי קב"ה מאי כתיב. ונתתי שלום בלחץ. הלא לעילא. דאתי קב"ה לאתחברא בכנסת ישראל [ע] כדון ושכבתם ואין מחריד. מאי טעמא. בגין והשכתי חיה רעה מן הארץ. דא חיה דזינא בישא לתתא. ומאן אייהי אנג'ת בת מחלית. היא וכל שייעתא דילה. הלא בליליא וציומא בני נשא דתמי מסקרהא דא. ה"ד ומרז לא תעבור בארלכס. רבי אבה אמר ה' אוקמוה דאפילו חרז של שלום כנון פרעה נכה. אבל ומרז לא תעבור. דא שייעתא דילה. והשכתי חיה רעה דלא תשלט בארעא. ואפילו העברה בעלמא לא תעבור עליכו. ואפילו חרז דשאר עמין ואפילו צ"כ מזינא לא יעבור עליכו.

ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד וגו'. רבי יוסי פתח (ח) רגזו ואל תחטאו וגו'. מקרא זה נתבאר שצריך האדם להרגיז יצר הטוב על יצר הרע וכך הוא. אבל בשעה שנחשף הלילה והאדם שוכב על סמטתו. הרבה שרי עונשין נתעוררים בעולם והולכים ומשוממים. והאנשים צריכים להמלא פחד מלפני הקב"ה ולירא ממנו. כדי שלא תמצא נפשו ביניהם וינצל מהם. וצריך האדם להזהר שלא ידבר כלל מהם בלילה. כדי שלא יעורר אותם אליו ולא יהיו נמצאים אצלו. וש"כ אמרו בלכבכס על משכבכם ודמו סלס. שלא ידבר מהם כלל. בוא וראה בשעה שיש"אל נמצאים וכאים לפני הקב"ה מה כתוב. ונתתי שלום בארץ. זה למעלה. שיבא הקב"ה להתחבר במדה מלכותו [ע] או ושכבתם ואין מחריד. מפני מה. כשביד והשכתי חיה רעה מן הארץ. זו החיה של מין הרע למטה. ופי היא. אנג'ת בת מחלית. היא וכל הרב שלה. זה בלילה. וביום אלו האנשים הבאים מצד שלה. וש"כ וחרז לא תעבור בארעכס. רבי אבא אמר דרי נתבאר שאפילו חרז של שלום. כנון פרעה נכה. אבל וחרז לא תעבור. זו הכת שלה. והשכתי חיה רעה שלא תשלט בארץ. ואפילו העברה בלבד לא תעבור עליכם. ואפילו חרז של שאר העמים ואפילו איש מוזין לא יעבור עליכם :

ונתתי משכני בתוככם וגו'. ונתתי משכני. דא שכינתא. משכני. משכנא דילי דהיא אמתשכנא בצחצחיהו דישאל. ונתתי משכני משכני ודאי. מתל לצ"כ דהוה רחוימא לאתרא. ח"ל ודאי ברחימותא עלאה דאית לי נבך בעינא לדיירא עמך. אמר ה'ך אנדע דמדיוד נבאי נפל כל כסופא דביתיה ואייתי לגביה. אמר ה' משכנא לגבך דלא אתפרס מך לעלמין. כך קב"ה בעא לדיירא בהו דישאל. מאי עבד. נפל כסופא דיליה ונחית לכו לישאל. אמר לון. ישראל הא משכנא דילי נבייכי. בגין דלא אתפרס מניכו לעלמין. ואע"פ דקב"ה אמתחיק מן. משכנא שביך בידן. ואנן כשרין הוה כסופא דיליה [י] מאן דיבעי משכנא ייתי לדיירא נבן. בגין כך ונתתי משכני בתוככם. משכנא אמן בדייכי בגין דאדור עמכון. ואע"פ דישאל השתא בגלותא משכנא דקב"ה הוא נבייהו ולא שדקן ליה לעלמין. ולא תנעל נפשי אתכס. לבר נש דרחס לחצריה ובעא לדיירא עמיה מאי עבד. נפל ערסא דיליה ואייתי לביתיה. אמר ה' ערסא דילי בביתך. בגין דלא ארחיק מינך מערסך ומאנך. כך קב"ה אמר ונתתי משכני בתוככם ולא תנעל נפשי אתכס. ה' ערסא דילי בביתייכי. וכיון דערסא דילי עמכון חנדעון דלא אתפרס מניכו. ובגין כך ולא תנעל נפשי אתכס. והתהלכתי בתוככם וסייתי לכם לאלהים. כיון דמשכנא דילי נבייכי בודאי תנדעון דאנן חזיל עמכון כד"א כי ס' אלהיך מתהלך בקרב מחנך לסנילך ולתת אויבך לפניך והיס מחנך קדוש.. (ג) א"ר יתק כתיב דומה וד' מראה כקומות (ח) חלים ד' ט ד' קיד. ט ד' קיד וד' מראה כקומות (ח) חלים ד' ט ד' קיד. ט ד' קיד וד'

ונתתי משכני בתוככם וגו'. ונתתי משכני. דא שכינתא. משכני. משכנא דילי דהיא אמתשכנא בצחצחיהו דישאל. ונתתי משכני משכני ודאי. מתל לצ"כ דהוה רחוימא לאתרא. ח"ל ודאי ברחימותא עלאה דאית לי נבך בעינא לדיירא עמך. אמר ה'ך אנדע דמדיוד נבאי נפל כל כסופא דביתיה ואייתי לגביה. אמר ה' משכנא לגבך דלא אתפרס מך לעלמין. כך קב"ה בעא לדיירא בהו דישאל. מאי עבד. נפל כסופא דיליה ונחית לכו לישאל. אמר לון. ישראל הא משכנא דילי נבייכי. בגין דלא אתפרס מניכו לעלמין. ואע"פ דקב"ה אמתחיק מן. משכנא שביך בידן. ואנן כשרין הוה כסופא דיליה [י] מאן דיבעי משכנא ייתי לדיירא נבן. בגין כך ונתתי משכני בתוככם. משכנא אמן בדייכי בגין דאדור עמכון. ואע"פ דישאל השתא בגלותא משכנא דקב"ה הוא נבייהו ולא שדקן ליה לעלמין. ולא תנעל נפשי אתכס. לבר נש דרחס לחצריה ובעא לדיירא עמיה מאי עבד. נפל ערסא דיליה ואייתי לביתיה. אמר ה' ערסא דילי בביתך. בגין דלא ארחיק מינך מערסך ומאנך. כך קב"ה אמר ונתתי משכני בתוככם ולא תנעל נפשי אתכס. ה' ערסא דילי בביתייכי. וכיון דערסא דילי עמכון חנדעון דלא אתפרס מניכו. ובגין כך ולא תנעל נפשי אתכס. והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלהים. כיון שמשכנא שלי אצלכם בודאי תדעו שאני הולך עמכם. ככתוב כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחנך להצידך ולתת אויבך לפניך ויהי מחנך קדוש.. (ג) א"ר יצחק כתוב דומה וד' מראה כקומות (ח) חלים ד' ט ד' קיד. ט ד' קיד וד'

זו הודו

[ט] שלום טרמו על מדה היסוד. וארץ טרמו על מלכות : [י] משל הראשון טרמו על התורה שנקראת חמדה נגזת. ושל חשני טרמו על השכינה הקדושה :

דודי ללצני או לעופר האילים הנה זה עומד אחר כתלנו ונו'. זכאין אינון ישראל דכזו דמשכונא דא למאיו גבייטו מן מלכא עלאה דאע"ג דאינון דגלותא קב"ה אחי ככל ריש ירחי ושכתי וזמני לאשגחא עלייכו. ולאסתכלא בזהוהו משכונא דלית ליה גבייכו דליתו כסופא דיליה. למלכא דסרחא מפרוניתא. חפקה זיכיליה מאי עבדת. כשלת ברא דילס כסופא דמלכא רחימא דיליה וצנין דדעתא דמלכא עלה שבקיה בידהא בשעתא דסליק רעותא דמלכא על מפרוניתא ועל צריה סוס סליק אגרין ונחית דרגין וסליק כתלין לאסתכלא ולאשגחא צין נוקבי כותלא עלייכו. צנין דחמי לון שארי צני מהחורי קוסטי כותלא. ולצנין חזיל ליה כך ישראל אע"ג דאינון נפקו מהיכליה דמלכא סהו משכונא לא שבקו [יא] וצנין דרעותא דמלכא עלייכו שבקיה עמסון בשנתא דסליק רעותא דמלכא קדישא על מפרוניתא ועל ישראל נחית דרגין וסליק כתלין לאסתכלא ולאשגחא צין קוסטי כותלא עלייכו. ציון דחמי לון שארי צני סה"ד ח' דומה דודי ללצני חו לעופר האילים, ללגא מכתלא לאינון ומאנירא לכתלא. הנה זה עומד אחר כתלנו צבתי כנסיות וצבתי מדרשות. משניה מן החלונות מציץ מן החרכים. לאסתכלא ולאשגחא עלייכו

ואם בחקתי תמאסו ונו'. רבי יוסי פתח (ב) מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו. כמה חביבים ישראל לני הקב"ה. שהקב"ה רוצה להיכחש ולהנהיגם בדרך הישר. כאב האורב לבנו. ומתוך אהבתו אליו שבטו בידו המיד להנהיגו בדרך הישר. שלא יסיר ממנו ליסון ולשמאל. וש"כ (ג) כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בני ירצה. ומי שאין הקב"ה אוהב אותו והוא שונאו סלק ממנו תוכחה. סלק ממנו שבטו. כתוב (ד) אהבתי אתכם אמר ה' ונו'. מתוך אהבתו לישראל שבטו בידו תמיד להנהיגם. ואת עשו שנאתו. לפיכך סלקתי ממנו השבט. סלקתי ממנו התוכחה. כדי שלא אתן לו בי הלק. שנוא נפשי הוא. אבל אתם אהבתי אתכם בודאי. ולפיכך מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו. מהו ואל תקוץ. אל תמאס בו כמו זה דבריה מבין הקוצים. שאלה דברי תוכחה הם בקוצים כגופו. כוא וראה בשעה שנתעורר צדק בדינים שלו [יב] כמה צדדים אדומים נתעוררים מיד ומשמאל. כמה שרבימים יוצאים מדם. שרבימי אש. שרבימי נחלים. שרבימי שלהבת. כלם יוצאים ונתעוררים בעולם ומכים לאנשים. החת רשותם יש ממונים אחרים. שרי אש ממונים ארבעים חסר אחד משוטטים ויורדים. מכים ועולים ונוטלים רשות. נכנסים בעומק הקליפה שנקראת תהום רבה. נצבעים באש ואש השורף מתחבר בהם. יוצאים נחלי אש ומשוטטים ויורדים ונמצאים לנגד האנשים. והו שכתוב ויספתו ליסרה אתכם. אתן לשרי הדין תוספת על כח הדין שלהם. כמש"כ לא אוסיף עוד לקלף את האדמה בעבור האדם. מהו לא אוסיף. לא אתן תוספות לשרי הדין להשחית העולם. אלא תוספות כמו שיכול העולם לשבול. וע"כ כתוב ויספתי. אתן תוספת ודאי. תוספות למה. בשביל ליסרה אתכם שבע על הפאתיכם. שבע. והרי הקב"ה אם גובה את שלו לא יוכל

דודי ללצני או לעופר האילים הנה זה עומד אחר כתלנו ונו'. זכאין הם ישראל שזכו שמשכון זה יהיה אצלם מן המלך העליון. שאע"פ שהם בגלות בא הקב"ה בכל ראש חודש ושבט ומועד להשגיח עליהם. ולהסתכל במשכון שהוא שיש לו אצלם מהידתו. משל למלך שכרחה נגדו המטרונה. הוציאה מהיכלו. מה עשתה. לקחה עמה בנה חסדתו של המלך שהוא בן אהובו. ולפי שיעור העת המלך על המטרונה הניחו בידה. בשעה שעולה רצון המלך על המטרונה ועל בנו. היה עולה על הננות וירד על המדרגות והרים כתלים להסתכל ולהשגיח בין נקבי דכותל עליהם. כיון שרואה אותם מתחיל לבכות מאחורי חרכי הכיתל. ואח"כ הולך לו. כך ישראל אע"פ שהם יצאו מהיכלו של המלך. משכון הוא לא עובו [יא] ולפי שרצון המלך על ישראל דינה משכונת עמדם. בשעה שעולה רצון המלך הקדוש על שכנתו על ישראל. יורד מדרגות ומרים כתלים להסתכל ולהשגיח בין חרכי הכותל עליהם. כיון שרואה אותם מתחיל לבכות. וש"כ (ג) דומה דודי ללצני או לעופר האילים. כן כותל לגנ ומן גג לכותל. הנה זה עומד אחר כתלנו. בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. משניה מן החלונות מציץ מן החרכים. לאסתכל ולהשגיח עליהם:

ואם בחקתי תמאסו ונו'. רבי יוסי פתח (ב) מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו. כמה חביבים ישראל לני הקב"ה. שהקב"ה רוצה להיכחש ולהנהיגם בדרך הישר. כאב האורב לבנו. ומתוך אהבתו אליו שבטו בידו המיד להנהיגו בדרך הישר. שלא יסיר ממנו ליסון ולשמאל. וש"כ (ג) כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בני ירצה. ומי שאין הקב"ה אוהב אותו והוא שונאו סלק ממנו תוכחה. סלק ממנו שבטו. כתוב (ד) אהבתי אתכם אמר ה' ונו'. מתוך אהבתו לישראל שבטו בידו תמיד להנהיגם. ואת עשו שנאתו. לפיכך סלקתי ממנו השבט. סלקתי ממנו התוכחה. כדי שלא אתן לו בי הלק. שנוא נפשי הוא. אבל אתם אהבתי אתכם בודאי. ולפיכך מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו. מהו ואל תקוץ. אל תמאס בו כמו זה דבריה מבין הקוצים. שאלה דברי תוכחה הם בקוצים כגופו. כוא וראה בשעה שנתעורר צדק בדינים שלו [יב] כמה צדדים אדומים נתעוררים מיד ומשמאל. כמה שרבימים יוצאים מדם. שרבימי אש. שרבימי נחלים. שרבימי שלהבת. כלם יוצאים ונתעוררים בעולם ומכים לאנשים. החת רשותם יש ממונים אחרים. שרי אש ממונים ארבעים חסר אחד משוטטים ויורדים. מכים ועולים ונוטלים רשות. נכנסים בעומק הקליפה שנקראת תהום רבה. נצבעים באש ואש השורף מתחבר בהם. יוצאים נחלי אש ומשוטטים ויורדים ונמצאים לנגד האנשים. והו שכתוב ויספתו ליסרה אתכם. אתן לשרי הדין תוספת על כח הדין שלהם. כמש"כ לא אוסיף עוד לקלף את האדמה בעבור האדם. מהו לא אוסיף. לא אתן תוספות לשרי הדין להשחית העולם. אלא תוספות כמו שיכול העולם לשבול. וע"כ כתוב ויספתי. אתן תוספת ודאי. תוספות למה. בשביל ליסרה אתכם שבע על הפאתיכם. שבע. והרי הקב"ה אם גובה את שלו לא יוכל

מראה מקומות (א) שיר ב' (ב) משל ב' (ג) שם (ד) מאכלי א' (ה) תנים ק"ל

זיו הזהר

[יא] זו השכינה והתורה ענין תרמת הכתלים היינו סמך הסבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים הנעשה מן המאות ישראל. וענין חבתי היינו שהקב"ה שולח התעוררת לישראל שיבנו על אריכת הגלות. כי שערי דמעות לא נעלו: [יב] זו מרה

יכול העולם לסבול אפילו רגע אחד. זש"כ ה) אם עונות השמר יה' מי יעמד. וכן נאמר שבע על המאתיכם. אלא מה תלמוד לומר שבע. הרי שבע' לנגדכם. ומה היא. זו שמטה שהיא שבע ונקראת שב"ע [יג] כמש"כ טקן שבע שנים תעשה שמטה. וע"כ כתוב שבע על המאתיכם. נקראת שבע ונקראת בת שבע. מה בין זה לזה. אלא שב"ע כשהיא בלבריה לעשות שמטה לעשות דינים ולהוציא לחירות [יד] הכל בה. בת שבע נקראת ברחבתה באחר כחודר להאיר [טו] למשול במלכות. לרודע המלכות בארץ. בכל זה בת שבע נקראת. כתוב על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה. באר שבע היא הבאר של יצחק [טז] והכל ענין אחד הוא :

ג) ויסרתני אתכם אף אני שבע על המאתיכם. א"ר אבא ויסרתני אתכם. היינו על ידי ממונים אחרים כמו שנתבאר [יז] אף אני. הרי אני אתעורר לנגדכם. הרי שב"ע להתעורר עליכם. בוא וראה אהבה העליונה של הקב"ה בישראל. משל למלך שהיה לו בן יחיד. והיה חוטא לפני המלך. יום אחד סרח לפני המלך. אמר המלך כל אותן הימים הביתך ולא שמעת. מכאן ולהלאה מה אעשה לך. אם אנרשך מן הארץ ואשלחך מן מלכותי. פן יקומו עליך דובי השרה או זאבי השרה או גזלנים ויעברוך מן הארץ. מה אעשה. אלא אני ואתה לך בגלות ונצא מן הארץ. כך אמר הקב"ה. ישראל מה אעשה לכם. הרי הכיתי אתכם ולא המתים אוניכם. הרי הבאתי עליכם שרי מלחמה שרי אש להכות לכם ולא שמעתם. אם אנרש אתכם מן הארץ לברכם. מתירא אני עליכם מכמה דובים מכמה זאבים. שיקומו עליכם ויעברו אתכם מן העולם. אבל מה אעשה לכם. אלא אני ואתם נצא מן הארץ ונלך בגלות. זש"כ ויסרתני אתכם. ללכת בגלות. ואם תאמרו שאעזוב אתכם. אף אני עמכם. שבע על המאתיכם. הרי שב"ע זו תגרש עמכם. ולמה. על המאתיכם. זש"כ ג) ובפשעיהם שלחה אתכם. אמר הקב"ה אתם גרמתם שאני ואתם נצא מן הארץ. הרי השכינה תצא מדוכלה עמכם. הרי נחרב הכל. היכל שלי ושלכם נחרב. שהרי למלך אין ראוי לו היכל אלא כאשר הוא נכנס בו עם המלכה. ושמת המלך לא נמצאת אלא בשעה שהוא נכנס בהיכל המלכה. ובניה נמצאים עמה בהיכל ושמועים כלם בידו. עכשו שאין נמצאים בו הבנים עם המלכה. הרי היכל חרוב מהכל. אלא אני מה אעשה. אף אני אצא עמכם. ועכשו אע"פ שישראל הם בגלות. הקב"ה נמצא עמדם ואינו עוזב אותם. וכאשר יצאו ישראל מן הגלות הקב"ה יחזור עמדם. שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך. ושב ה' אלהיך ודאי. וזה נתבאר :

ד) והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית. פתח רבי שמעון ואמר ה) גורו לכם מפני חרב כי חמה

יכול עלמא למסבל אפילו רגעא חדא. הסי"ד ה) אם עונות השמר יה' מי יעמד. וזה אמרת שבע על המאתיכם אלא מאי תלמוד לומר שבע. הא שב"ע לקבליכו. ומאי חייבי דא שמטה דחייבי שבע ואקרי שב"ע [יג] כד"א מקן שבע שנים תעשה שמטה. ועל דא שבע על המאתיכם. אקרי שבע ואקרי בת שבע. מאי בין האי להאי. אלא שב"ע בלחודא למעבד שמטה למעבד דיכין ולאפקא חירו [יד] כלל צב. בת שבע חקרי דאתחבר באמרא כחודא לנארהא [טו] למשגם במלכותא לאודעא מלכותא בארעא. ובכלל בת שבע חקרי. כתיב על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה. באר שבע צירא דינחק חייבי [טז] וכלל חד מלה הוא :

ג) ויסרתני אתכם אף אני שבע על המאתיכם. א"ר אבא ויסרתני אתכם. על ידא דמיזין אחרין כמה דלוקמיה [יז] אף אני. הא חייבי אתער לקבליכו. הא שב"ע לאתערא עלייכו. תא חוי רחומתא עלאה דקב"ה בישראל. למלכא דהוה ליה בר יחידא. ויהוה חסי קמי מלכא יומרא חד סרה קמי מלכא. אמר מלכא כל הכי יומין אלקינא לך ולא קבלת. מכאן ואילך מאי אעבד לך אי אתרדך לך מן ארעא ואפיק לך ממלכותא. דלמא יקומו עלך דובי חקלא או זאבי חקלא או לססין ויעברון לך מן ארעא. מאי אעבד. אלא חנה ואנת כהך בגלותא ויפוק ארעא. לך אמר קב"ה. ישראל מאי אעבד לכו. הא אלקינא לכו ולא ארכיתו אדנייכי. הא חיייתו עלייכו מארי תריסין מארי ספסין לאלקאה לכו ולא שמעתו. אי אפיק לכו מארעא לחודכו. דחילגא עלייכו מכמה דובין מכמה זאבין. דיקומו עלייכו ויעברון לכו מעלמא. אכל מאי אעבד לכו. אלא חנה ואתון ניפוק מארעא וכהך בגלותא. הסי"ד ויסרתני אתכם למחר בגלותא. ואי תימרון דאשכוק לכו. אף הכי עמכו. שבע על המאתיכם. דא שב"ע דתתרך עמכו. וחמאי. על המאתיכם. הסי"ד ג) ובפשעיהם שלחה אתכם. אמר קב"ה אתון גרמתון דחנה ואתון ניפוק מארעא. הא מפרוניתא נפקת מסיכלא עמכו. הא אתחרב כלל. היכלא דילי ודילכו אתחרב. דהא למלכא לא אתחוי היכלא אלא כד חייבו עייל עס מפרוניתא. וחודה דמלכא לא אשכחא אלא בשעתא דעלל צהיכלא דמפרוניתא ואשתכח צרה עמה צהיכלא וחדאן כלסו כחדא. השתא דלא אשתכחו ציה צרהא ומפרוניתא. הא היכלא חריבא מכלל. אלא חנה מאי אעבד. אף חנה אהך עמכו. והשתא אע"פ דישראל חייבו בגלותא. קב"ה אשתכח עמכון ולא שביק לון וכד יפקון ישראל מן גלותא קב"ה יתוב עמכון. דכתיב ושב ה' אלהיך את שבותך. ושב ה' אלהיך ודאי. והא אתמר :

ד) והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית. פתח רבי שמעון ואמר ה) גורו לכם מפני חרב כי חמה

פראה מקומות א) תליס ק"ל ג) דף קטו. ג) ישי"י נ' ד) וזרח כו. ה) חייב י"ט

זו הזהר

המלכות שנקראת צד"ק כאשר היא בלבריה כלי צדקיה וצד"ק: [יג] היינו מדת המלכות ספירת השביעית מן ה' ספירות התחתונות. והיא מדת הרין כשהיא בלבריה: [יד] לעכר העברי כשנה השביעית של עבודתו: [טו] היינו כשהיא מחוברת עם מלכא קדישא מדת התפארת: [טז] כי עיקר בנין מדת המלכות הוא מן הנבירות של ספירת הנבירה שורש יצחק: [יז] כי מאתו ית"ש לא תצא הרעות. ובשכיל זה נבראו כל הכחות הרעים של הממרא אתרא כדו שיוכל להיות עונש של דין כעולם על דרך הסתרת פנים דקדושה. כידוע מהפסוק והאלהים עשה שייראו מלפניו. וקדושה האחרונה והתחתונה קודם שמתחילים כחות העונשין היא מדת המלכות שנקראת אנ"י ונקראת שב"ע :

חמה עונות חרב למען תדעון שדון שדין כתיב. גורו לכס מפני חרב. איזה חרב. זו חרב נקמת נקם ברית [יח] שהרי חרב זו עומדת להסתכל במי שמשקר בכרית. שכל מי שמשקר בכרית הנקמה שנוקמים ממנו היא החרב ההיא. ושל"כ כי חמה עונות חרב. מה המעם. לפי שהמשקר בכרית גורם פרווד בהזדונות העולמות. ואין מקבל השפע מי שצריך לקבל. ואין השפע נשפע למקומו הראוי לו. שהרי אין המשפיע נתעדרר אצל מקומו הראוי לו. וכך הגומר בריתו גורם שיתעורר ברית ההוא למקומו הראוי לו. ונתברכים העליונים והתחתונים. מי מעורר ברית ההוא למקומו. צדיקים הנמצאים בעולם :

חמה עונות חרב למען תדעון שדון. שדין כתיב. גורו לכס מפני חרב. איזה חרב. זו חרב נקמת נקם ברית [יח] שהרי חרב זו עומדת להסתכל במי שמשקר בכרית. שכל מי שמשקר בכרית הנקמה שנוקמים ממנו היא החרב ההיא. ושל"כ כי חמה עונות חרב. מה המעם. לפי שהמשקר בכרית גורם פרווד בהזדונות העולמות. ואין מקבל השפע מי שצריך לקבל. ואין השפע נשפע למקומו הראוי לו. שהרי אין המשפיע נתעדרר אצל מקומו הראוי לו. וכך הגומר בריתו גורם שיתעורר ברית ההוא למקומו הראוי לו. ונתברכים העליונים והתחתונים. מי מעורר ברית ההוא למקומו. צדיקים הנמצאים בעולם :

א) וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. רבי יהודה ורבי יוסי היו מהלכים בדרך ועוסקים בתורה. בתוך כך נפרש ר' יוסי ונכנס לטערה אחת. מצא שם ספר אחד שהיה מונח תוך נקב אבן בקצה המערה. לקחו ויצאו. כיון שפתחו ראה בו ע"כ ציורי אותיות שנמסרו לאדם הראשון. ובהם היה מכין כל ההכמות של העליונים הקדושים. ושל אותן הקליפות שנקראים אח"כ הרח"ם. המתגלגלים תחת רפוכה תוך אורות עליונים. וכל ענינים העתידים לבוא לעולם. עד היום שיקום ענן שבצד מערב ויחשיך דעולם [כ] קרא לרבי יהודה והתחילו להגות בספר ההוא. לא הספיקו להגות שנים או שלשה צדדים באותן האותיות. עד שהרי מסתכלים בחכמה עליונה רדיא. כיון שהגיע להגות בסודות הספר ודברו זה עם זה. יצא שביב איש עם רוח סערה ודכה על ידיהם ונאמר הספר מהם. כבר ר' יוסי ואמר אפשר הם וישלום יש איזה חסא בנו. או שאין אנו זוכים ללמוד בו. כאשר באו אצל רבי שמעון ספרו לו מעשה רזה. אמר להם אפשר שבאותן האותיות של קץ המשיח היתם הנונים. אכרו לו זה אין אנו יודעים שהרי דכל נשכח מאתנו. אמר להם רבי שמעון אין רצונו של דקב"ה בזה. שיתגלה קץ המשיח לעולם. וכאשר יהיה קוב לימות המשיח אפילו הנערים שבעולם עתידים לבצא סודות ההכמה. ולהבין בהם קצין וחשבונות. ובזמן ההוא יתגלה הקץ לכל. ושל"כ כ) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וגו'. מהו או. בזמן שתקום כנסת ישראל מן העפר. ויקים לה הקב"ה. אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחר :

א) וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. רבי יהודה ורבי יוסי היו מהלכים בדרך ועוסקים בתורה. בתוך כך נפרש ר' יוסי ונכנס לטערה אחת. מצא שם ספר אחד שהיה מונח תוך נקב אבן בקצה המערה. לקחו ויצאו. כיון שפתחו ראה בו ע"כ ציורי אותיות שנמסרו לאדם הראשון. ובהם היה מכין כל ההכמות של העליונים הקדושים. ושל אותן הקליפות שנקראים אח"כ הרח"ם. המתגלגלים תחת רפוכה תוך אורות עליונים. וכל ענינים העתידים לבוא לעולם. עד היום שיקום ענן שבצד מערב ויחשיך דעולם [כ] קרא לרבי יהודה והתחילו להגות בספר ההוא. לא הספיקו להגות שנים או שלשה צדדים באותן האותיות. עד שהרי מסתכלים בחכמה עליונה רדיא. כיון שהגיע להגות בסודות הספר ודברו זה עם זה. יצא שביב איש עם רוח סערה ודכה על ידיהם ונאמר הספר מהם. כבר ר' יוסי ואמר אפשר הם וישלום יש איזה חסא בנו. או שאין אנו זוכים ללמוד בו. כאשר באו אצל רבי שמעון ספרו לו מעשה רזה. אמר להם אפשר שבאותן האותיות של קץ המשיח היתם הנונים. אכרו לו זה אין אנו יודעים שהרי דכל נשכח מאתנו. אמר להם רבי שמעון אין רצונו של דקב"ה בזה. שיתגלה קץ המשיח לעולם. וכאשר יהיה קוב לימות המשיח אפילו הנערים שבעולם עתידים לבצא סודות ההכמה. ולהבין בהם קצין וחשבונות. ובזמן ההוא יתגלה הקץ לכל. ושל"כ כ) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וגו'. מהו או. בזמן שתקום כנסת ישראל מן העפר. ויקים לה הקב"ה. אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחר :

ב) פתח רבי שמעון ואמר וזכרתי את בריתי יעקוב. מלא בוא"ו אמאי חלל בתרין סטרין איסו רזא דחכמתא חדא. דאיסו רזא דרגא דחכמתא. אתר דשרי זיה יעקב. אבל רזא קרא על גלותא דישאל דסתיר [כ] דכד אינון נו גלותא הווא זמנא דיתפקרון יתקרון ברזא דוי"ו. ואיסו באלף שתיאסה. ופקידה ברזא דוי"ו. שית רנעי ופלג

ב) פתח רבי שמעון ואמר וזכרתי את בריתי יעקוב. מלא בוא"ו אמאי חלל בתרין סטרין איסו רזא דחכמתא חדא. דאיסו רזא דרגא דחכמתא. אתר דשרי זיה יעקב. אבל רזא קרא על גלותא דישאל דסתיר [כ] דכד אינון נו גלותא הווא זמנא דיתפקרון יתקרון ברזא דוי"ו. ואיסו באלף שתיאסה. ופקידה ברזא דוי"ו. שית רנעי ופלג

זו הזהר

[יח] זו מרת המלכות שפנים הכרית נוגע לה ביותר במבואר : [ט] זו השכינה הקדושה שהיא בצד מערב. ככתוב כי הגה החשך יבסה ארץ וערפל לאומים ועליך יורה ה' : [נ] כפרשת וירא פירשתי זה המאמר של סוד קץ הפלאות באריות מעט. תררשנו משם. וכאן אוסיף נוסף כי לפי הנראה במלחמה הנוראה אשר בימינו שהתחילה בשנת תרע"ד שרעדה הארץ במלחמת כל מלכי אירופא וגם אסעריקא אלו עם אלו. וכבר חלפו שש שנים ונעשה שלום ברדמי. אבל שלום כראוי אין. דם ישראל כנחל שופם בארצות רוסיא אוקריינא מולין גליציא אונגריא ורוסניא שנעשו שם הפקר להשמיד להרג ולאבד גם נשים ופגם באכזריות גדולה אשר חסבר השערות של כל שומע. נתקיימה בנו כל התוכחה גם עם התוספת של כל חלי וכל מכה אשר לא כתובה. ולא היתה מעולם עת צרה ליעקב כמו בשנים האלו. ובתוך זה נולד איזו התעוררת בין מושלי הארץ לתת לישראל מקום מקלם בארץ ישראל. אבל זה נראה קרוב לשכל שבנאות רשכ"י מוסב על השנים האלו. והלואי נזכה שיתקיים בנו גם סוף הסטוק. ומבנה יושע :

ופלג עידן. וזמנא דשמינ שנין לעבורא דשא בלאף
 סתימא יקיס אלה שיחא פקידו לברתיה דיעקב. ומהסוא
 זמנא עד דיהא לה זכירה שית שנין ופלגא. ומהסוא
 זמנא שית שנין אחרנין [ופלגא]. ואינון שבעין ותלת.
 בשתיין ושית יתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל. וחד
 ככבא דבסער מזרח יבלע שבע ככביא מסער לפון. ושהסוא
 דאשא אוכחא תהא תליא ברקיעא שיתין יומין. וקרבין
 יתערון בולמא לסער לפון. ותרין מלכין יפלון באינון
 קרבין [כא] ויזדונון כלהון עממיא על ברתיא דיעקב
 לאדחיא לה מעלמא. ועל הסוא זמנא כתיב (ח) ועת לרס
 היא ליעקב וממנה יושע. וכדין יסתיימין נפשין מנפא
 ובעין לרתחשא. ויסמך (ז) כל הנפש הבאה ליעקב
 מלרמה וגו' כל נפש ששים ושש. וכתיב כל הנפש לבית
 יעקב הבאה מלרמה שבעים. בשבעין ותלת כל מלכי
 עלמא יתכשון לנו קרתא רבתא דרומי [כג] וקביא
 יתער עליהו אשא וברדא ואבני אלנבים ויתאבדון מעלמא.
 קרבי מלכין דלא ימסון לתמן. ויהדרון לאגמא
 קרבי אחרנין. ובהסוא זמנא מלכא משיחא יתער בכל
 עלמא. ויתכשון עמיה כמה עמין וכמה חיילין מכל סייסי
 עלמא. וכל בני ישראל יתכשון בכל אינון אחרי. עד
 דאשתלימו אינון שנין למאה. כדין יתחבר בך [כג]
 וכדין (נ) ובידיו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה'
 וגו'. ובני ישמעאל זמין בהסוא זמנא לאתערע עס כל
 עמין דעלמא למיתו על ירושלים [כד] דכתיב (ד) ואספתי
 את כל הגוים אל ירושלים למלחמה וגו'. וכתיב (ה) ויתבי
 מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו. וכתיב
 יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. לבתר י זעירא
 יתער לאתחברא ולחדשא נשמתין דסו עתיקין. בנין לחדתא
 עלמא. כמה דכתיב (ו) יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה'
 במעשיו. יהי כבוד ה' לעולם. לאתחברא כדקא יאות. ישמח ה'
 במעשיו. ליתחא לון לעלמא. למתיו כלהון ברין חדתין.
 ולהברא עלמין כלהו כחד. וכלין אינון כל אינון דיסתרוון
 בעלמא בסייפי אלף סתימא למיעל בשבתא [כה] דהא כדין
 איכו יומא חד לקביא בלחודי לאודוונא כדקא יאות. ולמלקט
 נשמתין חדתין למתיו בעלמא עס אינון דאשתארו בקדמיתא.
 דכתיב (ז) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש
 יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים:

וחצי מועד. ובזמן של ששים שנה לבריה הדלת באלף
 הששי יקיס אלהי השמים פקידה לבת יעקב. ומן הזמן
 ההוא עד שיהיה לה זכירה שש שנים וחצי. ומן דזמן
 ההוא שש שנים אחרות [וחצי]. וזן שבעים ושלוש.
 בששים ושש יתגלה מלך המשיח בארץ הגליל. וכוכב
 אחד שבצד מזרח יבלע שבעה כוכבים מצד צפון. ושלרבת
 אש שחורה תהיה הולה ברקיע ששים יום. ומלחמות
 יתעוררו בעולם לצד צפון. ושני מלכים יפלו באותן
 המלחמות [כא] ויתחברו כל העמים על בת יעקב
 לדחותה מן העולם. ועל זמן ההוא כתוב (א) ועת צרה
 היא ליעקב וממנה יושע. ואז תכלנה הנפשות מן הגוף
 ויזרבו להתחדש. ויסמך (ב) כל הנפש הבאה ליעקב
 מצרימה וגו' כל נפש ששים ושש. וכתוב כל הנפש לבית
 יעקב הבאה מצרימה שבעים. בשבעים ושלוש כל מלכי
 העולם יתאספו לתוך עיר הגדולה רומא [כג] וקביא
 יתעורר עליהם אש וברד ואבני אלנבים ויאבדו מן העולם.
 מלבד אותן המלכים שלא יגיעו שמה. והם יחזרו להתגר
 מלחמות אחרות. ובזמן ההוא מלך המשיח יעורר בכל
 העולם. ויתחברו עמו כמה עמים וכמה חילות מכל קצוי
 ארץ. וכל בני ישראל יתאספו בכל אותן המקומות. עד
 שישתלמו אותן השנים למאה. או יתחבר בה [כג]
 ואז (ג) והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה'
 וגו'. ובני ישמעאל עתידים בזמן ההוא להתעורר עם כל
 אימות העולם לבוא על ירושלים [כד] שכתוב (ד) ואספתי
 את כל הגוים אל ירושלים למלחמה וגו'. וכתוב (ה) יתיצבו
 מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו. וכתוב
 יושב בשמים ישחק ה' יענן למו. אח"כ תתעורר ין
 הקטנה להודו ולחדש נשמות הישנות. בשביל לחדש
 העולם. כמו שכתוב (ו) יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה'
 במעשיו. יהי כבוד ה' לעולם. להודו כל בריות חדשות.
 ולהבר כל העולמות כאחד. וכאם הם כל אותן שישארו
 בעולם בסוף אלף הששי ליכנס בשבת [כה] שהרי אז
 הוא יום אחד להקב"ה בלבדו להודו כראוי. וללקט
 נשמות חדשות להיותן בעולם עם אותן שנשארו מתחלה.
 שכתוב (ז) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש
 יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים:

מראה מקומות (א) ימי' (ב) נבאית פיו (ג) ישע' פיו (ד) זכרי' יד (ה) תליס כ' (ו) עם ק'ד (ז) ישע' ד' (ח) וישלח קפת.

זן הזהר

[כא] אפשר שהם מלך רומא ומלך אשכנז שנפלו במלחמה זו; [כג] נראה ממלחמה זו שזאת היא העיר קאנסטאנטינאפול. אניות רוח
 המעופפות השליכו שם עליהם כדוריו אש גדולים באבני אלנביש עם כדורים קטנים לרוב כבוד; [כד] נראה מזה שבשנת שנת' או
 תהיה נמר הנאולה בשלמות. והיחוד הקדוש של קב"ה ושכינתיה יתעורר בתקפו: הקצור מכל זה נראה שבשנת תר"ם כאלף הששי
 תהיה בשמים פקודה הראשונה להנאולה. בשנת תרע"ג תהיה בשמים זכירה להנאולה שיתחילו חבלי משיח. וכאמת אחר שנת תרע"ג
 התחילה המלחמה הנוראה וחיל ביולדה אחו לכל ישראל. והגבר הרביעי הוא פ"ר. שבשנת תר"ם התחיל להתנוצץ כנולת השחר מקם
 נחמה שינתן רשות לישראל לחזור להתישב בארץ ישראל. ובנראה מבאן שיומשך הדבר עד שנת שנת' או תאמר ציון שת לי איהים
 זרע אחר תחת הכל כי הרנו קין; [כז] אפשר שאו ירצו ישראל לבנות ביהמ"ק ובשביל זה תתלקח מלחמה גדולה; [כח] היינו כאלף
 השביעי יום שכלו שבת;

צורתו של יעקב ממש. (א) א"ר שמעון בשביל זכות האבות נודמנה תמיד גאולה לישראל. שבתוב וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצק יאף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור. עמדת מיבן. אבל מהו והארץ אזכור. אלא להכליל עמהם דוד המלך. שהוא מרכבה עם האבות. והם מעוררים תמיד גאולה לישראל: (ב) ר' יצחק אמר וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. מקרא זה נתכאר. בוא וראה בזמן שישראל בגלות. כביכול הקב"ה עמהם בגלות. שהרי רשכניה אינה זזה מהם לעולם. ובוא וראה בזמן שישראל נמצאו בגלות בכל שרתה השכינה ביניהם וחזרה עמהם מן הגלות. ובזכות אותה הצדיקים שנשארו בארץ שרתה בארץ. ולא זזה מהם לעולם. א"ר יהודה שחזרה השכינה להודג עם המלך הקדוש. והכל חוד בשמחת הכלך [כו] לפיכך נקראים אנשי כנסת הגדולה. כנסת הגדולה בודאי [כו] למדנו בכל זמן שישראל בגלות. אם הם זכאים. מקדים הקב"ה לרחם עליהם ולהוציאם מן הגלות. ואם הם אינם זכאים מעכב אותם בגלות עד הזמן רהוא שנגור. וכאשר מגיע הזמן ועוד אינם ראויים. מסתכל רקב"ה בכבוד שמו ואינו שוכח אותם בגלות. וש"כ וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. אלו האבות שכלם הם סוד השם הקדוש [כח] רבי חייא אמר מפני מה נזכר כאן יעקב לראשונה. אלא לפי שיעקב הוא כלל האבות והוא נקרא עץ הקדוש. לפיכך ׀ של השם הקדוש בו נאחזת. ונקרא כאן יעקוב בוא"ו—

דיוקנה דיעקב ממש (א) א"ר שמעון. צניטיוןו דלצבתא אודמן פורקנא תדיר לישראל. דכתיב וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור. אצבתא מיבנ. מהו והארץ אזכור. אלא להכליל עמהם דוד מלכא. דלויסו רתיבא בצצבתא וליטון מתערין פורקנא תדיר לישראל: (ב) ר' יצחק אמר וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. האי קרא אוקמוס. תא חוי צצבתא לישראל בגלותא. כביכול קב"ס עמיון בגלותא דהא שכינתא לא אתעדי מנייבו לעלמין. ותא חוי צומנא לישראל אשתכחו בגלותא דצבל שכינתא בינייבו שריא ותאצב עמיון מן גלותא. ובזכות ליטון לדיקיא דלשתכרו צארעא שרתה צארעא. ולא אעדיאת מנייבו לעלמין. א"ר יוסדא דלפתדרת מפרוניתא צמלכא. ולתסדר כלל צבלולא דמלכא [כו] צנין כך חקרון חכסי כנסת הגדולה. כנסת הגדולה והאי [כו] חתנא צכל זמנא לישראל בגלותא. אי ליטון זכאין. קב"ה חקדים לרחמא עלייכו ולתפקא לון מן גלותא. ואי ליטון לא זכאין מעכב לון בגלותא עד הסווא זמנא דלתת"י. וכד משא זמנא וליטון לא אתחווין קב"ה חשנא ליקרא דשמיא ולא חכסי לכו בגלותא הס"ד וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. אליו חכסין דכלסו רזא דשמא קדישא [כח] רבי חייא אמר מאי פעמא יעקב קדמאה סכא. אלא צנין דיעקב כלל דלצבן והוא חילנא קדישא צצ"כ ׀ דשמא קדישא ציס חחידת וסכא קרינן יעקוב בוא"ו—

(ג) וא"כ גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו'. א"ר יוסי ואף. כמש"כ אף אני. גם. לרבות השכינה שנקראת זא"ה. שאינה עוזבת לישראל לעולם. בהיותם בארץ אויביהם. בהיותם כלם ביחד [כט] לא מאסתים ולא געלתים לכלתם. שלא להתחבר עמהם. להפר בריתי אתם. שאם לא אנאל אותם הרי בריתי נפרד [ג] וש"כ להפר בריתי אתם. א"ר חייא אני שמעתי דבר חדש שאמר ר' אלעזר. לא מאסתים ולא געלתים לכלתם. לא הכיתים ולא הרגתים לכלותם צריך לומר. אלא לא מאסתים ולא געלתים. מי ששונא לאחר נבאם הוא צננרו. ומגונה הוא כותעבה לפניו. אבל כאן לא מאסתים ולא געלתים. מה העמם. לפי שאהובת נפשי ביניהם [ל] ובעבורה כלם חביבין אצלי. וש"כ לכלתם. לכלת"ם כתוב חסר וא"ו. בעבורה לא מאסתים ולא געלתים. לפי שהיא אהובת נפשי. אהבה שלי אצלה. משל לאדם שאהוב אשה. והיה מדורה בשוק של מעברי עורות. לולא שהיא שם לא נכנס בו לעולם. כיון שהיא שם דומה בעיניו כשוק הרובלים. שכל ריח טוב שבעולם נמצא שם. אף כאן ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם. שהוא כשוק של בורסקי לא מאסתים ולא געלתים. ולמה לכלת"ם. בעבור כלתם שאני אוהב אותה. שהיא אהובת נפשי השוכנת שם. ודומה עלי ככל ריח טוב שבעולם. בעבור כלה הדוא אשר ביניהם. א"ר יוסי אילו לא באתי כאן אלא לשמוע דבר זה די לי:

(ג) וא"כ גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו'. א"ר יוסי ואף. כמש"כ אף אני. גם. לרבות השכינה שנקראת זא"ה. שאינה עוזבת לישראל לעולם. בהיותם בארץ אויביהם. בהיותם כלם ביחד [כט] לא מאסתים ולא געלתים לכלתם. שלא להתחבר עמהם. להפר בריתי אתם. שאם לא אנאל אותם הרי בריתי נפרד [ג] וש"כ להפר בריתי אתם. א"ר חייא אני שמעתי דבר חדש שאמר ר' אלעזר. לא מאסתים ולא געלתים לכלתם. לא הכיתים ולא הרגתים לכלותם צריך לומר. אלא לא מאסתים ולא געלתים. מי ששונא לאחר נבאם הוא צננרו. ומגונה הוא כותעבה לפניו. אבל כאן לא מאסתים ולא געלתים. מה העמם. לפי שאהובת נפשי ביניהם [ל] ובעבורה כלם חביבין אצלי. וש"כ לכלתם. לכלת"ם כתוב חסר וא"ו. בעבורה לא מאסתים ולא געלתים. לפי שהיא אהובת נפשי. אהבה שלי אצלה. משל לאדם שאהוב אשה. והיה מדורה בשוק של מעברי עורות. לולא שהיא שם לא נכנס בו לעולם. כיון שהיא שם דומה בעיניו כשוק הרובלים. שכל ריח טוב שבעולם נמצא שם. אף כאן ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם. שהוא כשוק של בורסקי לא מאסתים ולא געלתים. ולמה לכלת"ם. בעבור כלתם שאני אוהב אותה. שהיא אהובת נפשי השוכנת שם. ודומה עלי ככל ריח טוב שבעולם. בעבור כלה הדוא אשר ביניהם. א"ר יוסי אילו לא באתי כאן אלא לשמוע דבר זה די לי:

עוד מראה מסומות א' כלתה נב. ב' אחי סו. ג' דף קטו.

יו הזהר

[כז] פי' שכל הזנות של כנסת ישראל וכל הקדושות חזרו לישראל אחר גלות בכל בעבור שמתת תולא דמלכא קדישא שחזרה השכינה שנקראת כלה למקומה. מלבד ה' דברים שהסרו בכית שני כירוד: [כז] כונתו לומר כנסת ׀ גדולה. שהשכינה נעשית גדולה בהזרתה סכבל לארץ ישראל. אבל בגלות היא ׀ קטנה: [כח] ימ' שזה השם כונתו על השם ע"ב. ישר הפוך וישר היינו אברהם יצחק ויעקב: [כט] פי' כאשר יש בהם אחדות: [ל] היינו הימון ההודגות: [לא] זו התורה והשכינה הקדושה:

ה) **מו חיר אלמור ואף גם זאת** כהיותם בלחץ אויביהם לא מחסיתם וגו'. זכאין לחינוך ישראל על כל עמין עכו"ם. אע"ג דלרגיו קמי מחריסון. קב"ה לא בעי לשבקה לון. דכלל אסר דגלו ציני עממיה. קב"ה עמסון בגלותא. סה"ד ואף גם זא"ם כהיותם בלחץ אויביהם וגו' [נג] ר' אבא אמר ואף גם זאת כהיותם. תא מוי כמה חביבותא דקב"ה לגביון דישראל. דאע"ג דגרמיין למגלי ציני עממיה. שכינתא לא אסעדי מחסון לעלמין. דלא פומא דחינוך בלמודייהו בגלותא משתכחין. אלא ואף גם זא"ם עמסון משתכחא. סה"ד ואף גם זא"ם כהיותם בלחץ אויביהם וגו'. למלכא דלרגיו על צריס. וגור עליה עונשא לאפרתאקא מניה ולמיזול לארעא רחיקא. שמעא מפרוניתא וואמרה. הוילי וברי הויל לארעא רחיקא ושרי ליש מלכא מהיכליה. אלא לא אשבוק ליה. או תרוונא כחלא ביתוב להיכלא דמלכא. או תרוונא כחלא ביתוב בלרעא אמרא. לזחנין פקיד מלכא על מפרוניתא ולא אשכחא. דהוות אזלא עם צריסא. אמר הויל ומפרוניתא תמן מרווייהו יתובון. ובזמנא דפקיד קב"ה לבניו. למפרוניתא פקיד לה בקדמיתא. ובגינה פקיד לבניו. סה"ד וגם אחי שמעתי את נהקת בני ישראל וגו'. מאן גריס דלנא שמענא עקתהון. כביכול מפרוניתא דדכרנא לה [נג] סה"ד ואזכר את בריתי. וכתוב וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו. וכד קב"ה יסדר לישראל מן גלותא מאי כתיב. ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך. דא מפרוניתא. ועוד כתיב ב' רלית ה' ארל"ך שבת שבות יעקב [לג] ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

ה) עוד א"ד אלעזר ואף גם זאת כהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו'. זכאים הם ישראל על כל אומות עכו"ם. שאע"פ שהרגיו לפני רבונם. אין הקב"ה רוצה לעזוב אותם. שכל מקום שנלו בין האומות. הקב"ה עמדם בגלות. זש"כ ואף גם זא"ת כהיותם בארץ אויביהם וגו' [נג] ר' אבא אמר ואף גם זאת כהיותם. בוא וראה כמה אהבתו של הקב"ה אצל ישראל. שאע"פ שגרמו להגלות בין האומות. השכינה לא סרה מהם לעולם. שלא תאמר שהם לבדם בגלות נמצאים. אלא ואף גם זא"ת עמהם נמצאת. זש"כ ואף גם זא"ת כהיותם בארץ אויביהם וגו'. משל למלך שכעס על בנו. וגור עליו עונש שיריחק ממנו ללכת לארץ רחוקה. שמעיה המלכה ואמרה. כיון שכני הולך לארץ רחוקה. שהשליכו המלך מהיכלו. אני לא אעזוב אותו. או שנינו יחד נשוב דהיכל המלך. או שנינו יחד נשב בארץ אחרת. אחר זמן פקד המלך את המלכה ולא מצאה. שהיתה מהלכת עם בנו. אמר כיון שהמלכה שם שניהם ישובו. ובזמן שפיקד הקב"ה את בניו. פוקד הוא תחלה להשכינה. ובעבורה היא פוקד לבניו. זש"כ וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל וגו'. מי גרם שאני שמעתי נאקתם. כביכול השכינה שזכרתי אותה [נג] זש"כ ואזכר את בריתי. וכתוב וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו. וכאשר הקב"ה ישיב לישראל מן הגלות מה כתוב. ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך. זו השכינה. ועוד כתוב ב' רצית ה' ארצ"ך שבת שבות יעקב [לג] ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

מראה מקומות ה) דף רלו ט' תלים פ"ט

זיו הוהר

[נג] זא"ת פרמו על השכינה הקדושה: [נג] מרת המלכות וכן השכינה הקדושה נקראת ברית: [לג] כונתו שהשכינה הקדושה תשוב מן הגלות. כמו שדרשו והשיב לא נאמר אלא ושב. לפי זה יורש את שבותך כמו עם שבותך. וכן גם יורש המסוק רצית ה' ארצ"ך ו השכינה הקדושה שנקראת ארץ. ובעבורה שבת שבות יעקב. במהרה כימינו אמן:

השלת הזהר

מה שלא נעתק לדשון קודש

(ג) עניני מיתה

(ב) עניני תפלה שבת

(א) עניני תפלה חול

לחלק ויקרא

•

•

דא כתיב כל נדיב לבו יביאה
עלנה כמה דאתמר:

(ויקסל ר.) פתח רבי יוסי ואמר כתיב (ישעי' פ"ט) ויאמר
לי עבדי חמה וגו'. הכא כללוא דבעי בר נש לללאה קמיא
דקודשא בריך הוא דליהי פולחנא חדא רבא ויקרא מאינון
פולחנין דמאריה. מא חזי אית פולחנא דקודשא בריך הוא
דקיימא בעובדא דאיהו פולחנא דקיימא בעובדא דגופא
ואיהו פולחנא. ואית פולחנא דקודשא בריך הוא
דאיהו פולחנא פנימא דאיהו עקרא דכלא (קיימא)
בהסוה פולחנא פנימא דאיהו עקרא דכלא. בגופא אית
(בגאשית פ"ו א) דתריסר שייפין דקיימין בעובדא דגופא כמה
דאויקימנא. ואינון שייפין דגופא ופולחנא דקודשא בריך הוא
דעובדא קיימא בכו. בגין דפולחנא דקודשא בריך הוא בתרין
ספרין בשייפין דגופא לבר. ואית תריסר שייפין אחרנין
פנימאין לבו מן גופא ואינון תקונין פנימאין לבו מן גופא
לאתקנא בכו תקונא דרוחא דאיהו פולחנא יקרא פנימא
דקודשא בריך הוא כמה דאויקימנא גו ריזן פנימאין דקאמר
רבי שמעון ואינון רוא דחכמתא עלאה ואמריעו ביני חביייתא
זכא חולקוון. ללותא דבר נש איהו פולחנא דרוחא ואיהו
קיימא ברזין עלאין וכני נשא לא ידעין דהא ללותא דבר נש
בקעא איריין בקעא רקייעין פתחא פתחין וסלקא לעילא.
בשעתא דהסיר נהורא ומהפסא נהורא מן חסוכא כדון כרווא
זולא בכלהו רקייעין אתתקנו מארי דפתחין מאריהו דהיכלין
כל חד וחד על מעריה. בגין דאיון דשלישיון בימחא לאו
אינון דשלישיון בליילא. וכד עהל ליליא אתעברו שולשין
דימחא ואתמונו שולשין אחרנין דשלישין בליילא ואתחלפן
אלין בליין. ורוא דא (בגאשית א) את המאור הגדול למשלת
היום וגו'. ומשלת היום ומשלת הלילה שולשין אינון די
מחנן בימחא ושולשין אינון די מחנן בליילא. ואלין אקרין
משלת היום. ואלין אקרין משלת הלילה. כד עהל ליליא
כרווא נפקא אתתקנו שולשין דליילא כל חד וחד לאתריה.
וכד נהיר ימחא כרווא נפקא אתתקנו שולשין דימחא כל חד
וחד לאתריה. (כדון מתעברין שלשין דליילא ואתתקדון שלשין
דימחא) וכד כרווא אכריו כדון כלו כל חד וחד אתתקד על
הסוה אתר דאתחיו ליה. כדון שכינתא דקמא ונחתא ישראל
עלאין לבי כניכתא לשכחא למאריהו פתחין בשירין ומושבין
דבעי ליה לבר נש (ויקרא ק"ב ג) כיון דאתקין גרמיה בפולחנא
דעובדא בתקוני דמלוה וקדושה ליהודא לביה בתקונא
דפולחנא פנימא דמאריה ונשואה לביה ורעותיה בהסוה
פולחנא דאינון מלין (ג"ה דקאמר) דהא מלס סלקא.
ואינון מחנן דקיימין באירא אתמונו לדי ספרי עלמא. לספר
מחר אתמנא ממנא חד דקיימא באירא להסוה ספרא
גזורדי"א שמה ועמיה סרכין מחנן אחרנין דאינון מחבאן
לסיהא מלס דללותא וסלקא באירא בהסוה ספרא ונפיל ליה
היא ממנא. אי היא מלס כדקא יאות הוה וכל אינון סרכין
נשקין להסיהא מלס וסלקין עמה עד הסוה אירא דרקייעא
לעילא דתמן ממנן סרכין אחרנין. בשעתא דנשקי להסוה מלס
פתחי ואמרי זכאין אתון ישראל ידיעתו דלעסרע למאריכוון
בעסרין קדישין. זכאיה איהו פומא דמלס דעסרע דא נפקא
מיהו. כדון פרחין אתון דקיימין באירא דבשמתא דקדישא
דתריסר אתון דהסוה שמתא שלימ באירא והיא איהו (בגאשית
פ"א א) שמתא דהוב שמתא ביה אליהו עד דאתחלק לשמים
והיינו דקאמר עובדיה לאלהיו (מלכים א י"א) ורוח ה' יפאך.

בגין

(ויקסל ר) אמר רבי חייה כתיב כל נדיב לבו יביאה
את תרומת ה'. מהו יביאה. אלא חסכה אוליפנא רוא
ללותא דבר נש דרחיל למאריה ומכוון לביה ורעותיה כללותא
אתקין תרונא דלעילא. כמה דאויקימנא בקדמיתא בשירין
(ק"ו א) ותושבין דקאמרין מלאכין עלאין לעילא ובהסוה
סדורא דתושבין דקא אמרי ישראל לתתא איהי קשיפת גרמיה
ואתתקנת בתקונתא כאתתא דהתקשמת לבעלה. ובסדורא דללותא
בהסוה תקונא דללותא דמושב אתקינו עולמתהא וכל אינון
דילה ומתקשפן כל אינון בהסוה. לבתר דאתתקן כלא
ואתסדרו כד מכוו ארזת ויליב כדון כלא מתתקנא איהי
ועולמתהא עד דמשו לגאל ישראל. כדון אלספריך למיקס כלא
על קיימיהו. בגין דכד בר נש מתי לאמת ויליב וכלא אתתקן
עולמתהא נפלי לה ואיהי נפילת גרמיה לבני מלכא עלאה.
כיון דמשו לגאל ישראל כדון מלכא קדישא עלאה נפיל בדרוני
ונפיק לקבלא ליה. ואכן מקמי מלכא עלאה בעינן לקיימא על
קיימנא באימתא ברעדא דהא כדון אושפ ימיניה לגבא ולבתר
שמאליה דשו ליה פתוח ריהא ולבתר אתחבוקו תרווייהו כחדא
בנשיקו. ואלין אינון תלת קדמיותא. ובעי בר נש לשווייה
לביה ורעותיה ולכוונא בכל הדי תקונין וסדורין דללותא
פומיה ולביה ורעותיה כחדא. השתא דמלכא עלאה ומסרוניתא
אינון בהבורא בחדוה באינון נשקין מאן דאלספריך למשאל
שאלתין ישראל. דהא כדון שעתא דרעותא איהו כיון דשאל
בר נש שאלתו מקמי מלכא ומסרוניתא כדון יתקין גרמיה
ברעותיה ולביה לתלתא אחרנין לאתערע חדוה דסמירו דהא
ירחלין תלת אתבצרכא בדבקותא אחרא ויתקין בר נש גרמיה
למיסק מקמיהו ולאנחא לון בחדוה גניזא דאלין תלת. ועס
כל דא דיהא רעותיה דיתבצרון תתאי מאינון ברכאן דחדוה
סמירא וכדון אלספריך למנפל על אנפוי ולמחבר נפשיה
בשעתא דאיהו נקסא נפשין ורוחין כדון איהי שעתא למחבר
נפשיה בגו אינון נפשין דאיהי נקסא דהא כדון לרורא דהי
איהו כדקא יאות. מלס דא שמענא כדון דולינא קדישא ולא
אתייביב לי רשו לללאה בר לבו חסידי עליונין. דאי בהסיהא
שעתא דהיבי נקסא נפשין ורוחין ברעו דבקותא חדא איהו
ישו לביה ורעותיה לרא ויהיב נפשיה בדבקותא בהסוה רעותא
לאכללא ליה בהסוה דבקותא. אי אתקבלת בהסיהא שעתא
בהסוה רעותא דאינון נפשין רוחין ונשמתין דאיהי נקסא הא
איהו בר נש דאתליר ברורא דהי בהאי עלמא ובעולמא
דאחי. ותו דבעיא לאתכללא מכל ספרין מלכא ומסרוניתא
ירעילא (קס"ט א) ומתתא ולאתעשרא בנשמתין בכל ספרין.
אתעשרת בנשמתין מלעילא ואתעשרת בנשמתין מתתא. ואי
בר נש יכוין לביה ורעותיה לכל דא וימסר נפשיה מתתא
בדבקותא ברעותא כמה דאתמר כדון קודשא בריך הוא קארי
ליה שלם מתתא. כנוונא דהסוה שלום דלעילא הסוה בריך
לה למסרוניתא ואכליל ליה ואתער לה בכל עסרין. אוף הכי
האי בר נש קודשא בריך הוא קרי ליה שלום לתתא כמה
דאמר (שופטים) ויקרא לו ה' שלום. וכל יומי הכי קראן
ליה לעילא שלום בגין דאכליל ואתער למסרוניתא לתתא.
כנוונא דהסוה שלום לעילא. וכד אסתלק ססוה בר נש מהאי
עלמא נשמתיה סלקא ופקעא בכל אינון רקייעין ולית מאן
דימחא ביה. וקודשא בריך הוא קרי ליה ואמר (ישעי' נ"ו)
יבא שלום ושכינתא אמרה ינוחו על משכבותיהו וגו'. ויפתחון
לם תליסר סורי דאפרסמונא דכיה. ולא יהא מאן דימחי
בדיה. ועד זכאיה איהו מאן דישו לביה ורעותיה לרא. ועל

בגנין זיהימנותא דלעילא (בגין דחד קלא ודיבור כלא חד . כד תרין קלין ותרין דבורין אויבו גריעותא דמתימנותא) אלא דירא קלא ודיבור חד כמה דאלעפרין בגין דירא סהוא קלא וסהוא דיבור חד . וסהוא ממנא שמיא עזריאל סבא . כד הויה ללותא סלקא בלהישו כל אינון שתין רבוא משריין וכל אינון מארי דעיינין וכל אינון מארי דאודנין כלהו נפקי ונפקי להויה מלה דללותא דסלקא הויה (מליס ל'ד) עיני ה' אל לדיקיס ואזינו אל שועתא . עיני ה' אל לדיקיס אלין מארי דעיינין דלתתא בגין דרית (י"א דלית) מארי דעיינין לעילא . ואזינו אל שועתא אלין מאריהון דאודנין . רקיעא תליתאה הויה ללותא סלקא ומסי להויה רקיעא ותמן סהוא ממנא דרקיעא דגרי"ה ועמיה כמה סרכין וכמה ממנן . ואיחו משמש ג' זמנין ביומא לקבל חד שרביטא דזיורא דנפיק סליק ונחית ולא קיימא באסר חד והאי אויבו שרביטא דנפיל ג' זמנין ואתגניז . וכד ללותא סלקא נחית סהוא שרביטא וסגיד קמי סהוא ללותא ואקרי האי רקיעא רקיעא דשרביטא . וכד סלקא הויה ללותא סהוא ממנא בחר דסגיד כפס ברהוא שרביטא בסינרא סקיפא דזיור דאויס קאים באמלעיתא דהואו רקיעא ונפקי מנו סהוא פינרא תלת מאה ושתעין ומשח חייילין דאינון גניזין תמן מן יומא דאורייתא נחתא לארעא בגין דאתקפו לחברא (ס"א לסרבא) דלא תמות לארעא ואנויף בבו קב"ה ועאלו גו סהוא פינרא ולא נפקין בר סהוא זמנא דללותא סלקא . פתחי ואמרי (ש"ס) ה' ארדיני מה אריר שמך וגו' . דא הויה ללותא דסלקא על כל אינון רקיעין כדון סגדין לגבא . מכאן ולהלאה ללותא יתעשרא בעשרין עלאין וסלקא לנו רקיעא רביעאה וכדון שמשא נפיק דרגוי ושמיאל רב ממנא נפיק וס"ה משריין סלקין עמיה לנו סהוא רקיעא ואקרון ימות סחמה וכלהו מעשרין להויה ללותא בעשרין דבוסמין דגנתא דעדן . ותמן אתעכבת ללותא עד דכלהו משריין סלקין עמיה לנו סהוא רקיעא חיישאה ותמן אויבו ממנא חד דגרי"ה שמיא וסווא מארי קרבין דשאר עמין . וכד ללותא סלקא כדון אודעו סווא וכל משריין דיליה ואתבר חיייליה ונפקי וסגדי ומעשרין להויה ללותא וסלקין עמיה עד דמסו לגבי רקיעא שפיתאה וכדון נפקין כמה חייילין וכמה משריין ומקבלין להויה ללותא וסלקין בהדס עד דמסו לשבעין תרעין דתמן קאים חד ממנא די שמיא ענפיאל רב ממנא . ואיחו מעסר להויה ללותא כשבעין עשרין . וכיון דמתעשרא ללותא בכל הני עשרין וכדון מתחברן כל אינון חייילין דכלהו רקיעין וסלקין להויה ללותא דמתעשרא בכל עשרין לגבי רקיעא שביעאה . וכדון עאלת ללותא וסנדלפון רב יקירא עלאה דכל מפתחון דמאריה בידיה אטיל להויה ללותא לנו שבעה היכלין דאינון היכלין דמלכא . והאי ללותא כד מהעשרא בכל הני עשרין כד עאלת מהבר לין כחדא לאתעשרא לעילא למחוי כלא חד כדקא יאות . ושחא דקב"ה מתעשרא בכל סמין עילא ותתא למחוי חד . וכדון (פ"ג) צרכות בראש לדיק כפיב . זכאה חולקת דבר כש דיעד לסדרת ליתיה כדקא יאות . ביהאי ללותא דמתעשרא ביה קב"ה אויבו מחכה עד דיסתיימון כל ללותהון דישראל . וכדון כלא אויבו בשלימו כדקא יאות עילא ותתא :

(ויחי ל'ד) רבי אבה פתח ואמר (מליס ק"ג) פנה אל ספלת הערער ולא בזה את ספלתא . האי קרא אוקומה ואקשו בזה חזרי . פנה . הקשיב מצעי ליה או שמע . מהו פנה . אלא כל ללותין דעלמא ללותא . וללותא חזיר דלא פאל קמי מלכא קדישא אלא בחילא סקיפא . דעד לא אעלת סהיא ללותא

בגין דבשחא דא הוה אליהו פאם ציה באיורא והאי אויבו סווא דשליס באיורא . ואינון אמוון פרחין וסלקין בהויה מלה והויה ממנא דמתפתח דאירא בידיה וכל אינון ממנן מאריין כלהו סלקין ביה עד רקיעא ואתמשר בירא דמתנא אחרת לסלקא לעילא . לססר דרוס אויב ממנא אחרת דשלא באיורא סהויה עמר וכמה ממנן מאריין וסרכין עמיה . פסגני"ה שמיא וביה מתחמדן (י"א וליה אתמשראן) מפתחון דחזירא להויה וכל אינון מארי דעקו דללאן ללותא למאריהון מנו עקתא מנו תבירו דלכא אי הויה מלה כדקא יאות סלקא לאיירא ברהוא ספרא ונפיל לה האי ממנא ונפיק לה (ס"א) גנין דסגיא ברהוא ספרא) כד נפיק לה פתח ואמר קב"ה ימוס לקבלך וביניך יתמלי רחמין . סלקין עמיה כל אינון ממנן קדישין וכל אינון סרכין דהויה ספרא . ופרחין אמוון דשחא קדישא דאינון ד' אמוון דמתעשרין ושליס ברהוא ספרא דאירא וסלקין ברהוא ספרא דאירא עד רקיעא עד סהוא ימנא דרקיעא דשליס ברהוא ספרא לססר נפון אויב ממנא אחרת ועמיה כמה סרכין ממנן דשליס באיורא . ורהוא ממנא פסגני"ה שמיא והאי אמתנא באיורא להויה ספרא וכל אינון דמלאן ללותין על בעלי דצבו דעקין לון . וכד מלה דהויה ללותא סלקא לאיירא ברהוא ספרא אי זכאה הויה נפיל לה סהוא ממנא ונפיק לה . כדון אמתנא רוחא חדא דנפקא מנו תחומא בספרא דנפון ורהוא רוחא קארי בכל אינון אוירין ונפיל כלהו סהוא מלה וסלקין לה עד רקיעא ונפיק לה . פתחי ואמרי "מרך ירמי שגך לקמך ואזלא וסלקא ונקעא רקיעין (ס"א אוירין) עד דסלקין עמיה לגבי רקיעא קדישא . כד סלקא ללותא משחא לגבי חד ממנא דאמתנא לססר מערב ותמן קיימא תשעה פתחין ובהו קיימין כמה סרכין וכמה ממנן ועליהו ממנא חד די שמיא זבוליא"ל ודא אויבו דבעי לשמשה ביהאי רקיעא בימנא ולא אחייב ליה רשו עד דסליק נסורא דסינרא וכדון אפיק כל אינון חילין וכל אינון ממנן וכד נהיר ימיה עלאין כלהו בפתחא חדא דאינון פ' פתחין דאויבו פתחא עלאה גל כלהו . וכד ללותא סלקא עאלת ברהוא פתחא וכלהו סרכין וכלהו ממנן נפקין מהויה פתחא . ועליהו זבוליא"ל סהוא רב ממנא ונפקי כלהו ונפקי לה ומסאן עמיה עד רקיעא תניינא . (ס"א נקיעא תניינא סקא ללותא עד סהוא רקיעא ואתפתח) וכד סלקא ללותא עד סהוא רקיעא אתפתחו תריסר תרעין דהויה רקיעא . ובהויה תרעא דתריסר קאים ממנא חד דשמיא ענאל וסווא ממנא על כמה חייילין על כמה משריין וכד ללותא סלקא קאים סהוא ממנא וכדון על כל אינון פתחין ואמר (יש"ס כ"ו) פתחו שערי שמים וגו' . וכלהו תרעין פתחין . ואעלת ללותא בכל אינון פתחין כדון אמתנא חד ממנא סבא דיומין דקאים לססר דרוס דשמיא עזריאל סבא ולזמנין אתקרי מהיאל בגין דאתמנא על שתין רבוא משריין וכלהו מארי דגדפין מארי דמשריין במליין עיינין ולגבייהו קיימין אינון משריין מאריהון דאודנין . ואקרון אודנין בגין דאינון ליימין כל אינון דמלאן ללותהון בלהישו ברעותא דלכא דלא אשתמע סהוא ללותא לאחרא . סהיא ללותא סלקא ולייתין לה כל אינון דאקרון מארי דאודנין ואי סהיא ללותא אשתמע לאודנין דבר נש לית מתן דליית לה לעילא ולא ליימין לה אחרנין בר מאן דשמע בקדמיתא בג"כ בעי לאשתמרא דלא ישמעון להויה ללותא בני נשא . וסווא דמלה דללותא אמתנא בעלמא עלאה (ברשי"ג ג) ומלה דעלמא עלאה לא אנשדיק למשמע . כגוונא דא מאן דקרי בעספרא דאורייתא חד קרי וחד לשפוק . ואי פרי קראן באורייתא

ותשעין חלף ריבוא מארי דיללא אמתא עליהו חד ממנא וידותון שמיא לקבליה דלתתא. ותחומ ידיה סרכין ממנא עליהו לאתקנא ההוא זמרא כד"א (שם כה) זמיר ערינים בההיא שעתא דמסי ליליא מתערין כל אינון דמברא לפרוכתא דקין שכך כלא ופשרא לא אשתכח ודיגין דלתתא מתערין. כלהו ארמנן כחדא חלין על חלין. עד דתתפליג ליליא. בטר דתתפליג ליליא ותחכשי כלהו אמתא עליהו חד ממנא וכניש לכל משריין כד"א (נפדני י) מאסף לכל המהנות וגומר ואסף שמיא לקבליה דלתתא. ותחומ ידיה כל אינון סרכין ממנא ומצברי תהלות. עד דתמי לפרא כיון דתמי לפרא קם ההוא נער יונק משיד אמיה לדכאה לכו ועאל לשמשא. כד אתער בקר כדון היא שעתא דרעווא דאשתעי ומסרויתא במלכא ומלכא משך מניש חד מוסא דזרכאן ופריסו על מסרויתא ועל אינון דמודוני לה. מאן אינון דמודוני עמה אינון דמתדלו באורייתא בזיליא כד תתפלג. רבי שמעון אמר זכאש חולקיה מאן דתמי עם מסרויתא בשעתא דתתא לקבלא אנפי מלכא לאשתעי ביה. ואשתכח עמה בשעתא דאושפ מלכא ימינא לקבלא למסרויתא. ה"ד (תליס קט) אשא ככפי שטר אשכנא בחרית ים. מאי אחרית ים. ההיא שעתא אחרית דההוא ים הוא דכד תתפלג שירתא הוה ודינא הוה והשטא אחרית הוא דילא דמתחלקין דינא ועאלת בנדפוי דמלכא היא וכל אינון דמודוני לה. ה"ד אשכנא בחרית ים ותאנא כל אינון דמתדלי באורייתא בשעתא דתתפליג ליליא אשתתק בשכינתא. וכד תמי לפרא ומסרויתא אשתכח עם מלכא הוא אשתכח עמה עם מלכא. ומלכא פריס על כלהו גדפוי ה"ד (שם עב) יומס ליוס ה' חסדו וזבילה שירא עמי וגו' תאנא בההיא שעתא אבהן מודמיין במסרויתא וקדמיין לאשתעי בהדה ולאשתכח עמה. וקב"ה מלי עמה בהו והוא קארי לה לפרסא לה גדפוי. ה"ד (שם י) מזור לאסף אל אלהים יי' דבר ויקרא ארץ וגו' אל דא נהירי דחכתא וקארי חסד. אלהים דא גבורה. יידי דא שלימו דכלא רחמי. ועל דא דבר ויקרא ארץ וגו'.

(תרוסא קט) אמר רבי שמעון כתיב (תליס כה) ערב ובקר ולהרים אשיחה וגו'. האי קרא אריקמוה ואמתר. אבל הכא ערן עדינים הוא דללותא לכל יומא. וחבריא אתערבו בהני תלת זמנין. ערב דא היא אסתקלריא דלא נהרא ובקר דא היא אסתקלריא דנהרא. ולהרים. אמר דאקרי חשך איסו דחמיד בערב וקיימא דא עם דא. ומה דאתמר להרים דאיסו תוקפא דשמשא. לישנא מעליא נקס. והכי איסו אורחא. לבר נש אוכס קראן ליה חוור ולישנא מעליא נקס ולזמנין לחוור קראן ליה אוכס דכתיב (נפדני י"ב) כי אשה כושיה לקח (עמיס ע') הלא כבני כושיים אתם לי וגו' ערב דא ללותא דערבית. ובגין דבערב דא אתערב ביה ספרא אחרא דחשיך נהוריה ושלסא בזיליא שו ליה רשות וליה ליה זמן קבע (ק"א ח' ק"ב ח') אמורין ופדרין מתאכלין בהאי זמנא ומאן דתזנו כמה חבלין ספדין דנפקין ושלסין בזיליא. ואי יומא אי הכי הא תנין דכל אינון יארי סערא אחרא דרוח מסאבא לא שלסי (ק"ב ג') בארעא קדישא. יחא מתערי לון ישראל בהאי ואסיר לאתער לון לשריא על ארעא קדישא אלא בזיליא ההוא תננא סליק. ולא סליק כגוונא דקרבנא אחרא דהוה סליק תננא בארמא מישר. והכא הוה סליק ההוא תננא לחד נוקבא דלפון דמתן כל מדורין דרוחין בישיין. וכיון דההוא תננא סליק (ק"א ח' ק"ב ג') ועקיס אורח להכוה ספרא כלהו הוה מתונין וקיימיין ועאלין

ללותא לאתעררא בדוכתא אשנא בה קב"ה ואשתכי בה. ואשתכי בחובי וזכותיה דההוא ב"ה. מה דלא עבד כן כלל תא דסגיאין. ללותא דסגיאין כמה אינון ללותין דלה מן זכאין אינון. ועאלין כלהו קמי קב"ה ולא אשנא בהיביחיהו ב"ה פנס אל תפלת הערער. מהפך ואשתכי בזכותיה ואשתכי בה במאי רעותא אשתעיד. ומאן ההוא ב"ה דללי ללותא דא. ומאן אינון עובדיו. בגין כך ליבטי ליה לב"ה דלנני ללותיה בזכורא. מאי סעמא. בגין דלא בזה את תפלתם. אפי"ג דלאו כלהו כגוונא ורעותא דלכא דבר אחר פנה אל תפלת הערער. דא ייחודי דאתכליל בסגיאין.. (וי"ג ק"ט) ותא חיי דא"ר שמעון ללותא דסגיאין סליק קמי קב"ה ומתערב בההיא ללותא. בגין דסלקא בגוויין סגיאין ואתכלילת מכמה סערין. ובגין דאתכלילת מכמה גוויין אשתבדת עשרה ומנחה על רישא דלדיק חי סעולמים. וללותא דיחיד לאו אייה כלילא ולא אייה אלא בגוון חד. וע"ד ללותא דיחיד לאו אייה מתתקנא לאתקבלא כללותא דסגיאין:

(אמרי סד) רבי יהודה פתח ואמר (תליס י) מזור לאסף אל אלהים יי' דבר ויקרא ארץ ממורה שמש עד מצאו תאנא חלף וחמש מזה וחמשין רבוא מארי שירתא מוזמין לקב"ה כד נהיר ימא. ואסף וחמש מזה וארבעין יתמינא "בשירתא. ואסף וחמש מזה ותשעין חלף רבוא בההיא שעתא דאקרי בין הערבים. ר' יוסי אמר כד נהיר ימא כל אינון ימארי דיבבא תשבחן במלי תושבחן לקבלי דהאי בקר. (ה"א כד אהר דני) דכד אתער האי בקר כלהו מתבסמין ודינא אשתכח ואמרין תושבחן. ה"ד (אינו גח) ברן יחד ככבי בקר וירעו כל בני אלהים. וההוא זמנא (הישיחא) חדותא יברכאן משתכחין בעלמא וקב"ה אתער לאברהם לחיייה ליה ואשתעשע ביה. ואשליסיה בעלמא. ומנא לן דהאי בקר דאברהם הוא דכתיב (בראשית יב) וישכם אברהם בבקר. בההוא זמנא דבין הערבים כל אינון חלף וחמש מזה ותשעין חלף רבוא. ימארי דיללא אקרון. מוזמין בההיא שעתא וקטשותא שריא בעלמא. וההיא שעתא אשתערותא דאתער קודשא בריך הוא ליחזק וקם ודאן לחייביא דעברין על פתמי אורייתא ושבעה נהרי אשא נגדין ונפקין ואלין על רישיון דרשיטייא ושלסובי יגומרין דנורא מתערין משילא לתתא וכדון תב אברהם לאתריה כד"א (שם י"ב) ואברהם שב למקומו. ויומא אפתני והייבי גיהנם לוחין ואמרין (וישי י) אז לנו כי פנה היום כי ינסו לללי ערב. וההיא שעתא בעי בר נש לאזדהרא בלותא דמנחה. בזמנא דמסי ליליא אינון חלף וחמש מזה וארבעין יתמינא אקרון מברא לפרוכתא ואמרין שירתא כדון דינן דלתתא מתערין ואזלין ואשתכיין בעלמא. ואלין אמרין שירתא עד דיתפלג ליליא משמרה ושלגא. בטר דיתפליג ליליא מוזמני כלהו אחריו כחדא ואמרי תהלות כד"א (שם י) ותהלות יי' יבשרו. רבי יהודה אמר כד רעוא אשתכח בלערא תהלות יי' מצערין. ר' יוסי אמר בטר דרוחא דלפון אתער בפלגות ליליא ואיל ליה. תהלות מצברי עד דיימי לפרא ואתער האי בקר כדון חדותא וזכראן אשתכח בעלמא. תאנא אמר רבי אבה כלהו הכי ועילא מכוון סרכין תלתא. כסיסו שעתא דאתער האי בקר ויתערין תושבחן כל אינון חלף וחמש מזה ומשין רבוא אמתא ענייהו חד ממנא ודימין שמיא לקבליה דלתתא ותחומ ידיה סרכין ממנא עליהו לאתקנא שירתא בההיא שעתא דאתער זמנא דבין הערבים וזמרין כל אינון חלף וחמש מזה

--- אמר א יאירוטו לעינ כנמת מקומות. ב כעני תרופה ורמו לתוקף הדין ג נחמי אש. ד גרים פמונים ה עולה ע"כ

לספר שמאלה. וסלת וויין דסלקין ונחמין וכללי צרקיעה ואינון חתוון דצרכת כהנים. וכדון ילני ללוותים ויפוק לאורחה ודאי שכינתא אקדימת עמיס זכאה חולקיה :

בד אחי האי בקר עמודא חד נעיץ בספר דרוס לנו מתיחו דרקיעא דעל גבי ננחא. בר מהסוה עמודא דאיהו (קפ"ד ב') נעיץ באמנעו דנגחא יעמודא דא איבו נהיר (ויחי ר"ע ה') בנהירו דתלת גוונין מרקיאה דארגווא. בזהוה עמודא קיימא ענפא חדא בזהוה ענפא התעתדו תלת לפרין מהערין לפלוסא לשבחה. פתח חד ואמר (תהניס ק"ג) הללויה סללו עבדי ה' הללו את שם ה' פתח תניינא ואמר יסי שם ה' מצרך מעשה ועד עולם. פתח תליתאה ואמר ממזרה שמש עד מצווא מהלל שם ה'. כדון כרווז קדים וקרי אתעתדו קדישין עליונין אינון דמשבחן למאריסון אתתקנו שבבחה דימחא כדון אתפרשוין ימחא מן ליליא. זכאה חולקיה מאן דקס בלפרה מנו תושבחתא דאורייתא דלעי בליליא. בזהוה זמנא דללותא דלפרה מאי כתיב (ישעיה כ"א) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבטוין צעיו שובו אחיו. האי קרא אוקריה ליה על גלותא דישראל דיצבי גו בני שער וישראל אחרי לקב"ש שומר מס מילתא מה תהא עלון מן גלותא דא דדאי לחסוכא דליליא. מה כתיב אמר שומר דא קודשא בריך הוא אתא בקר כבר נהירנא לכו בגלותא דמלריס ואסיקנא לכו וקריבית יתכוון לפולחי ואורייתא יבית לכוון בגין דתזכין לחיי עלמא שבקתון אורייתו. וגם לילה אטיילנא לכו בגלותא (ס"א דבבל ואסיקנא לכו שבקתון אורייתו כמלקדמין אטיילנא לכו בגלותא) כמלקדמין צעיו כד"א (שם ג"ד) דרשו מעל ספר ה' וקראו. ותמן תשכחו צמה תליא גלותא דלכוון וגאולה דלכוון וכד תבטוין צה היא תימח ותכריז קמייכו שובו אחיו. שובו בתשובה שלימתא ומיד אחיו ואחריביו לגבאי (כ"א ונרוא דהאי קרא) וזהאי קרא כתיב משא דומס. ירוא דא בשית דרגין (במחשבה אורייתו) דנבואה אתמר לבבאי ברחמיס בחוויין. בחוויין. בחוויין. בדברר במשא. וכלכו חמשה כלכו כמאן דחמי נהיר בחר כותלא יהוה נהירו דנכורה ומכחו כמאן דחמי נהירא דמשמשא מנו עששתא. אצל משא הוי כד מסי יהוה נהירא דנכורה סני ואשרה מלה עלוי דלא יוכל לאתגלייא ליה כד"א (במדבר י"א) לשום את משא כל העם הזה עלי. ובצ"ב משא. והכא משא דומס פורה סניאה דלא יוכל לאתגלייא ואיבו נבואה בלחישו וקיימא בלחישו. אלי קרא משעיר הכא לא אתגלייא מאן אמר אלי קרא משעיר אי קודשא צ"ה אי נביאה מהימנא אכל נביאה דא ודאי קיימא בלחישו גו רוא דמהימנא עלאה ומנו רוא סתימאס נביאה מהימנא אמר דליה הוה קרא קלא דרוא דמהימנא ואמר אלי קרא משעיר כד"א (דברים י"ג) וזרח משעיר למו ילה כתיב וזרח משעיר בגין דרוא דמהימנא הכי איבו דרגין מנו דרגין אלין פניחין מאלין קליפס גו קליפס ומוחא גו מוחא. וזה אוקימנא דכתיב (יחזקאל א') וסנא רוח סערה בזה שם הלפון הא דרגא חד. עקל גדול הא דרגא אחרא. ואם מתלקחת הא דרגא תליתאה. ונוגס לו סביב הא דרגא רביעאה. ולבתר ומתוכס כעין השמשל. ולבתר ומתוכס דמות ארבע חיות. הא דרגין גו (כ"א דרגין) מדרגין. אוק הכא כד אתגלייא קודשא בריך הוא לישראל לא אתגלייא אלא מנו דרגין אלין. מסיני צה דרגא דסיה סמיירא יתיר ולבתר אלפריד לאתגלייא. ואמר וזרח משעיר הא דרגא אחרא דאיהו באתגלייא יתיר קליפס דשריא על גב מוחא ולבתר

בזכותייהו ולא הוה נפקין ושלמין בעלמא. מד ממנה קיימא להוה סערה על היה נוקבה דלפון בכל אינון אהבלי סהירין סגנירי"א שמה ובשעתא דההסיא תנגא עקים אורחה יסליק האי ממנא ושמין אלף רבוא משריין אחרנין כולכו מתעתדן לקבלא ליה ולתזונה מניה וקיימין בזהוה נוקבא ועליון בחד פתחא דאקרי קרי ודא איבו רוא דכתיב (ויקרא כ"ו) ואם תלכו עמי קרי וגו' וכתיב והלכתי עמכם בחמת קרי בזהוה רוגזא דנפיק מפתחא דקרי. ואלין אינון דמשפטי בליליא (כס"ד א' כס"ו א') ובשעתא דנשמתין נפקין לסלקא לאתחואה לעילא אלין נפקין ומקפרנן לון ולא יכלין לסלקא ולאתחואה לעילא בר אינון חסידי קדישין עליונים דאינון בקעין קדישין ואורייתו וסלקין ואלין חבלי סהירין נפקין ויחייעין בחד דכדין לציני נשא ואתחויין לון בדיוקנין אחרנין ומייבאן צבו עד דחשידין זרעא ואקרון מאריהון דקרי בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי גרמי לון. ובשעתא דמתאכלי אחרין ופדרין הוה תנגא סוה רוי לון וזן לון כפוס יקרא דילהון הכי מונא דילהון מאי דאתחוי לון וצפאי לא נפקן ולא משפטי בארעא קדישא. ערב כד"א (שמות י"ג) וגם ערב רב עלה אתס. דכל הינון חבלי סהירין אינון ומתערבי בשלפטן דליליא וע"ד לא שיוהא חובא לללותא דערבית דליה מאן דיכיל לאתקנא לה כיעקב דאיהו סוה מארי (זכ"י) משכנא ומתקן ליה כדקא יאות. ואף על גב דאיהו רשו. ללותא דא איבו לאנגא עלן מנו פחד בלילות מנו פחד דמיה ספרין דניהנס דהא בזהייה שעתא סרדי לחייבוי בנייהנס על סד הרין מציממא. ובגין כך מקדמי ישראל לייחור יהוה רחוס דאיהו בגין פחד דניהנס ובשבת דלא השתכח פחד דינא דניהנס ולא דינא אחרא חסיר לאתערע ליה דאתחוי דהא לית רשו לשבת לאערבא דינא מעלמא. ופחד דקשרינה דנשמתין כד צעאן לסלקא לעילא לאתחואה קמי מתריהון. ובגין כך אנון מקדימים שומר (חת) עמו ישראל לעד אמן. פחד דכיה מויקין וקשרונין דמשתכחו בליליא והיה לון רשו לנוקא למאן דנפיק מטרע ציזיה לצר וצין כך חנו ויקדימיהו ושמור לאתנו וצומו. ועל כל דא מנו דחילו דכל דא אנון מפקדיקן גופין רוחין ונשמתין למלכותא עלאה די שולגו דכלא בידיהא ועל דא כל תא דערבית בכל ליליא ויליא. השתא דקרבנין ומדבחן לא השתכחו אנון עבדין כל פיקוקין דאנון עבדין על רוא דנא. בלגנו לילא כד רוח לפון אתער בטס בכל אינון מדורין דרוחין ביטין ותבר חד (בעי"א קטיס) (כ"א) סערה אחרא ועאל ושאפ לעילא ותתא וכל אינון חבלי סהירין עיילין לרובתייהו ואתבר הילייהו ולא שלמין וכדון קודשא בריך הוא עאל לאשתעשעא עס דליקיא בנגתא דערן והא אתמר. כד אחי נפרא נהורא דשרגא דשלפא בליליא אתגניז מקמי נהורא דימחא וכדון בקר שלפא והתעבר שולפטו דערב (וכדון) האי בקר איבו בקר דאור קדמאה. האי בקר אשליס טיבו לעלמין כלהו. מניה אתנוו עליון ומתאין. האי אשקי לנגתא האי איבו נהירו דכל עלמא. הכא רוא לידעי מדין. (כ"א א') מאן דבעי למיפק לאורחא ייקוס בנגתא וישנה באשתכליתא לפוס שעתא לספר (קיי"ב ב') מזרח ויהמי כחיון דאתוון דבעשי צרקיעה דא סליק ודא נחית ואלין אינון נליון דאתוון דאתברין צהו שמיא וארעא אי איבו ידע ברזא דאינון אתוון דאינון רוא דשחא קדישא דארבעין ותרין אתוון וידבר לון כדקא חוי ברעוהא דלכא יחמי גו נהירו דנגתא דרקיעא שית יודין תלת לספר ימחא יתלת

דרך אמת מ מילות אורות שלום הדין הכתובים בפוס. ב סנה חוק. ג יפוד כבך בפת שפתחיל נסאיר. ד שפכים ומתוללים בקיעה שסם בולעיש

למסוי דרגה דלדיק. ולא עוד אלא דאשתמוצע בסדיה ושאייל
 עליו אי יורא חד לא אחי כמה (בגן קל"ז א') דלוקימנא
 דכתיב (ע) מי צבס ירא ה' שומע צקול עבדו. ואלא
 ארעריב צבאי דכתיב אלי קורא משעיר דהא דרגא צבאר
 דרגא דרגא גו דרגא יהוה שומר קורא צבילה בכל יומא
 ויומא ידא איבו שומע צקול עבדו. עבדו דא מספרון. ובגין
 כך זכאה איבו מאן דאקדים לבי כנישתא לסלקא צבסוה
 דרגא עלאה דקאמין

כד אחי נפרא ולבורא אשתכחו צבי כנישתא צבו
 לאשתכחה בשירין ותושבחן דדוד והא אוקימנא דסדורא איבו
 לאתערא רחמו לעילא ותתא לאתקנא תקונין ולאתערא חדוה
 דהא בגין דא ליזאי מתערי לאתערא רחמו וחדוה לעילא
 צאינון שירין ותושבחן. ומאן דמתעבי צבי כנישתא צמין
 דחול ווי ליה דאחוי פרודה ווי ליה דגרע מהימנותא ווי
 ליה דלית ליה חולקא צאלהא דישראל דאחוי דהא לית ליה
 אלהא ולא אשתכח תמן (ולית ליה הילקא ניה) ולא דחיל מניה
 ואנהיג קלנא בתקווא (ס"א בתקישא) עלאה דלעילא. דהא
 צשתא דישראל מסדרי צבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן
 וסדורא דללותא. כדן מתכסבי תלת משריין דמלאכי עלאי.
 משרייתא חדא אינון מלאכין קדישין (עילאין) דקא משבחן
 לקודשא בריך הוא ביממא בגין דלית אחרנין דקא משבחן
 לקודשא בריך הוא צליליא. ואחרנין (ס"א ואיליין) אינון דקא
 משבחן לקודשא בריך הוא ואחרין שירין ותושבחן צבדיהו
 דישראל ביממא. משרייתא תניינא אינון מלאכין קדישין
 דמתשכחי בכל קדושה וקדושה דישראל מקדשה לתתא.
 ובשלטנא דלהון כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין (ס"א
 היכלין) צבדיה ללותא דישראל (ס"א דמיושב). משרייתא
 תלייתא אינון (ר"ס ב') יעולמתן עילאין. דקא מתתקי עס
 צטרותיתא ומתקי לה לאטלא לה קמי מלכא ואלין אינון
 ישריין עלאין על כלהו. וכצ"ו מתתקי צבדורא דישראל
 דמתתקי לתתא צאינון שירין ותושבחן וצבדיה ללותא דקא
 מללו ישראל. כיון דאלין תלת משריין מזדמן כדן ישראל
 פתחי שירתא וזמרי קמי מאריהון. והיה משרייתא חדא די
 ממנא צבצחא למאריהון ביממא אודמן עלייהו וזמרי עמון
 כחדא לצאינון צבאי דדוד מלכא והא אוקימנא מלי.
 (פקודי יג.) פתח ואמר (תהלים קמ"ח) הללו את
 ה' מן השמים וגו'. תא חוי תושבחתא דא אמר דוד לקבל
 רוא דשמא קדישא דאיבו כללא דתושבחתא דכלא. תרין
 תושבחן אינון כניינא דרוא דשמא קדישא עילאה דאיבו כללא
 דתושבחתא דכלא ואינון דא ותושבחתא בתתא דאיבי כללא
 דתושבחתא דכלא דכתיב (שם ק"ג) הללו את ה' כל צבאו
 וגו'. אבל דא סוה על עשר מינים ודא סוה על שבע וכלא
 רוא חדא צשמא קדישא. הללויה הללו את ה' מן השמים
 איבו שירתא דשם ספרין לאתפשטא לתתא דדא איבו רוא
 דקיימא לשאלה כמה דאת אמר (דברים ד) כי שאל נא לימים
 ראשינים אשר היו לפניך וגו' עד הכא אית רבי לשאנא
 מן היום אשר ברא וגו' ועד קלא השמים מאן וילהלוא
 לא קיימא לשאלה בגין דאיבו אחר סמיך וגניו. וע"ד הללו
 את ה' מן השמים הללויה בצמרום אליו תרין ספרין
 (דאינין רומא דשירותא). ימינא ושאלאל ומסכא אתפשטאן
 כלבי אחרנין לתתא צבוא דרגין לאתקנא כדקא יאות
 הללויה (קס"א) כל מלאכיו אליו תרין קיימין דקיימי תחות
 גיפא למשטן גופא עלייהו. תא חוי אינון קיימין דגופא
 אשתתן עלייהו קיימי סכא צבוא דמלאכין בגין דירכין אינון
 שליח

ולבחר הופיע מסר פארן הא דרגא אחרת. ולבחר ואחיה
 מרצבות קדש דא צבחה דכלא ואע"ג דאתגלייא מכל אלין
 דרגין מהסוה אחר דהוה עקרא דכלא סרי לאתגלאה מניה
 מאן אחר איבו. מרצבות קדש איבו אינון דרגין עלאין לעילא
 (עילא) ארץ סכא אלי קרא משעיר מהסוה דרגא דקאמין
 דאתדבק לעילא. שומר מה מליה שומר מה מלין. שומר
 דא מספרין (שומר ישראל) וכתיב (פסלי כ"ז) ושומר אדניו
 יכובר. ודא רוא דשלטא צליליא. מה מליה שומר מה
 מלין מה בין מהי להאי אלא כלל דא אבל צבולקא דא
 שלטא ספרא אחרא ובחולקא דא לא שלטא כלל. ליל אלפסירך
 לכסורא דכתיב (שמות י"ב) ליל (ל"ז ב') שמורים הוא ועל דא
 חסר ה' ודא איבו כד עאל ליליא עד דאתפלג. משלגו
 ליליא ולהלפס שלטא לילה צב' דכתיב ויהי צבחי הלילה
 הוא הלילה הזה (תהלים קל"ט) ולילה כיום יאר וגו'. ובגין
 כך שומר מה מליה שומר מה מלין אחר שומר אשתכחה
 צבסרע דרש מה בין ויאמר לאמר. ויאמר לעילא ואמר
 לתתא. ואל משה אחר. מאן (קס"ד א') אחר. אחר שומר
 דא מספרין אחר צבך דא נלותא דשחרית דאיבו שולטנו
 דיממא וסוהו דשליט על ליליא. ואי תימא דאיבו אחי
 צלחודי ואתפוש דבר מנוקבא סא כתיב וגם לילה תרויבו
 כחדא ולא (ו' א') מספרין דא מן דא לעלמין. וקלא דא
 קרי ציילין אלין אחר צבך וגם לילה תרויבו ומיין לגביהו
 מאן וילהלוא אס הצעון צעיון. אס הצעון צעיותין צללו
 קמי מלכא קדישא צעיון ללו וצעו צעיותין ותובו לגבי
 מאריהון. אחי כמאן דמיין לקבלא לבניו ולרחמא עלייהו.
 ארץ הכי קודשא בריך הוא צבך וגם לילה קרא ויאמר אחי :

זכאה עמא קדישא דמאריהון צעיון עלון וקרא לון לקרבא
 לון לגביה כדן עמא קדישא צעון לאתחברא ולאעלא צבי
 כנישתא. וכל מאן דאקדים בקמייתא אתחבר צבכיתתא
 צבצורא חדא. תא חוי יהוה קדמאה דאשתכח צבי כנישתא
 (ואוריך גבי כנישתא) זכאה חולקיה דאיבו קיימא דרגא דלדיק
 צבדי שכינתא ודא איבו רוא (פסלי ה') ומשחרי ימלאוכי.
 דא סליק צבסליק עלאה ואי תימא הא הניק צשתא
 דקודשא בריך הוא חתי לבי כנישתא ולא אשתכח תמן עשרה
 מיד כועס. ואת אמרת יהוה הוא חד דהקדים אתחבר צבכיתתא
 וקיימא דרגא דלדיק. אלא (ש"א ק"ז א') ילמלכא דשדר
 לכל צבי מהא דישתכחון עמיה ציוס פלן צדוך פלן. עד
 דהו זמני גרמייהו אינון צבי מהא אקדים חד ותתא לשהו
 אחר. צין כך וצין כך אתא מלכא אשתכח להוהו צר כש
 דאקדים תמן אחר ליה פלן צבי מהא אן אינון אחר ליה
 מארי אנה אקדימנא וציינו והא אינון אתאן אצתריא לפקודא
 דמלכא כדן סב צעיו מלכא וייתב תמן צבדיה ואשתעי
 עמיה ואתעביד רחיוא דמלכא צין כך וצין כך אתו כל
 עמא ואתפייס מלכא עמון ושדר לון לשלם. אבל אי אינון
 צבי מהא לא אחיין יחד לא אקדים לאשתעי קמי מלכא
 לאתחזאה צניינינא דהא כלסו אתיין מיד כעים ורגיו מלכא.
 ארץ הכא כיון דחד אקדים ואשתכח צבי כנישתא ושכינתא
 אחי ואשתכח ליה כדן אתחשיב כאליו כלסו אשתכחו תמן
 דהא דא אוריך לון תמן מיד אתחברת עמיה שכינתא ויתבי
 צווגא חד ואשתמוצע צבדיה ואתפיב ליה דרגא דלדיק. ואי
 חד לא אקדים ולא אשתכח תמן מה כתיב (ישעיה ב') מדוע
 צבתי ואין איש ואין עברה לא כתיב אלא ואין איש
 לאתחברא צבדיה למסוי גבאי כמה דאת אמר איש האלמים

דרך אמת א עבד נפיק וכו' והוא מנאר ב ג' מתנות מנאכיס. ג נפרות ענינות. וספ ביכולות שחתא שכינה כסא שס :

שליח למיזל מחתר לאתר ומרזח דא נפקין אינון דאקרון
 זלכין דאינון שליחן לירד בשליחותא דמאריסון מאתר לאתר.
 הללויה כל זכאיו דא איסו אתר דנפקי מניה כל חילין קדישין
 עלאין רוא דאת קיימא קדישא ואיסו רשים בכל שאר רבוון
 כדקא ארזי דכתוב (ישעיה ס') לזכות שמי אום איסו
 בכל שאר חילין ורבוון. הללויה שמש וירח זיה קיימא רוא
 דא ואיסו שמשא לאכהרא זביא קיימין כוכבייא עלאין דנכרין
 ומולי וסא חוקימא. לבתר אסדר לעילא לסהוא אתר דקאים
 ברומא דמרוזים ומון תקיעו דכלא הללויה שמי השמים
 לבתר סללו את ס' מן הארץ. לקבל אלין אס וברד וגו'.
 ת"ח אינון כוכבייא לתתא קיימין זמשיכו דאתמשכאן מרזח
 עלאה בגין דכלא קיימא בדיוקנא עלאה וסא (בראשית יד)
 אוקיימא וזבין כך כל אינון כוכבייא ומולי מרוס רקיעא
 כללו קיימא לאכהרא זיה עלמא לתתא מניה ומחזין
 אתפשטא דרנין עד דקיימין דרנין לאינון כוכבייא דלתתא
 דכלאו לא קיימי ברשטייהו כלים וסא אוקיימא וכלאו קיימאן
 ברסופא דלעילא:

(תרגום ילף) בההוא זמנא דמסיימי ישראל שבי
 דאינון תושבחן דדוד כדן תושבחתא דעירתא דימא כמה
 דאוקיימא. ואי תימא סאי תושבחתא אמחי איסו בתקווא
 בתריותא בחר שבי דדוד וסא תורה שבכתב אקדימת לתורה
 שבי פס וחקדימת לזכאיים ואקדימת לכתובים וכמה
 דאקדימת סבי אלטרין לאקדמא (י"א גימתי). אלס מגו
 דכנסת ישראל לא אתתקנת אלס יתורס שבכתב משום סבי
 אלטרין לומר לה בשירותא דתקווא וסאי תושבחתא מעילא
 מכל שאר תושבחן דעלמא. ואיסו לא אתתקנת מכלילא כמה
 דאתתקנת תושבחתא דא. וזבין דא איסו סיחין לללויה
 דמיושב כמה דאוקיימא. זב שעתא כד שירתא דימא אתתר
 מתעשרא כנסת ישראל זבסהוא כתר דזמין קודשא ברין סא
 לאעשרא למלכא משיחא. וסא (ח' ז') כתר גליפא מחקקא
 זמסון קדישין כמה דאתעשר קודשא ז"ס סא יומא
 דאעברו ישראל ית ימא ואשבע לכל חשריין דפרעס ופרסווי
 בגין דא זבי בר נש לשיואה רעופתס זסאי שירתא. וכל מן
 דזכי לה זבוא עלמא (ס' א') זכי למחמי למלכא משיחא
 בתקיי סא כתר וזבניו דזיימי וזכי לזבחה סאי שירתא
 תין וסא אוקיימא מלי. כיון דמסי בר נש לישתבח נאל
 קידשא ברין סא סא סא כתר וסוי ליה קמיס וכ"י שריות
 לאתתקנת למיתי קיי מלכא עלאה. ואלטרין לאכללא לס
 יבתליסר מכילין דרחמי עלאי דמנהון אתברכס. ואינון תליסר
 בזמין עלאין כמה דאת אמר (שיר ד') נרד וכרכוס קנא
 וקניון וגו'. וסבא אינון. סיר. ושזחה. סלל. וזמרס. עו
 ימחשס. נלח. וגדלס. וזבוריס. תהלס. ותפארת. קדישא.
 סא תריסר. ולבתר לחברא לה זבדייסו ולומר ומלכות וסו
 תליסר בגין דאיסו מתברכא מנייהו. ועל דא אלטרין זשעתא
 דאתכלילת זביייסו לשוואה לזב ורעותא זסאי ולא לישתעי
 כלל דלא לססוק זביייסו. ואי פסוק זביייסו מתחית גדפי
 כרזבייא פסיק חד שלהובא וקארי זחילא ואמר פלגיא די
 פסיק גאותא קודשא ברין סא יתלי ויתפסק דלא יתמי
 גאותא דמלכא קדישא כמה דאת אמר (ישעיה ז') ובל יראה
 גאות ס' בגין דליין תליסר אינון גאות ס'. מכאן ולסללס
 אל סודותא יכו דא מלכא עלאה דשלמא כולס דיליס בגין
 דכל סבי שזבן אינון לזבס דכ"י כד משבחתא זמשייתא
 דליתא כמה דאת אמר סיר השירים אשר לשלמא. למלכא
 דשלמא דיליס

מתמן ולסללס (ז"ס מ"ס) יולר סיר וזורא חושך עוסה
 סלוס וזורא את הכל. וסא אתענא זיה ואתערו זביריא
 דסי אינון תקונין דעלמא עלאה. א"ל זרוך תקוני דעלמא
 תתא דמינון כ"ז אמוון זעירין זבין דאית (בראשית ג')
 אמוון רברבן ואתון זעירין. אמוון זעירין מעלמא תתא.
 אמוון רברבן מהסוא עלמא דאחי. זכלא אינון רברבן.
 אינון רברבן זבמייסו. כד (לא) אסיין יחידאין אינון רברבן
 (ג"א דנר ונוקבא פסיסו) דכד לא פסיסן יתיר אינון אסיין כל
 את ואת זבמייכא דחזי ליה כגון שבתא דשבת דאינון אמוון
 אל אדון על כל סמעשים זרוך ומזורך זפי כל נשמה.
 אלין אמוין זבמש חמש תיבין דאינון חמסין תרעין דעלמא
 דאחי תרין אמוון אחרין די זכוסא ש"ס אינון זביית סית
 זיבין דאינון סית ספרין דעלמא דאחי וכפסי מתמן. כגון
 שבת יתנו לו כל זכא מרוס. תפארת וגדולס שרפס ואופניס
 וסחי הקודש. אלין תרין אמוין זביית סית. תרין אמוון
 קדמתי זבמש חמש. כלסו שאר אמוון די זבמלטימא כלסו
 זארבע ארבע בגין דאינון זרוא דרמיכא עלאה דאינון אמוון
 קדמתי ואינון זכוסא אינון שלימו דכ"ז אמוון בגין דאית
 זכו כ"ז תיבין לקבל כ"ז אמוון עלאין. אשתארו מתיסר
 אמוון אחרין דקא סלקן זבתיכיוו לארבע ארבע לזבין
 ותרין תיבין דאינון רוא דשמה מפרס גליפא קדישא דע"ז
 אמוון דקודשא ברין סא מתעשר זכו. וסמא דא איסו
 מעשרא דכנסת ישראל וסליק זרוא דא לאתעשרא זכו גו
 שליחותא (דמאריס) דשכינתא. וסימין דאלין אמוון דקא
 מתעשרין זבשבתא עלאה דא קדמתי וסוי דסלקין זעמריסו
 אינון א"ס ז"ס. אלין זבמש. ת"ו זביית ז"ס זבמש.
 ש"ן זביית. בגין כך רוא דא"ס ז"ס כללא דכ"ז אמוון
 דאינון עברה דתלתין ומרין זבילין. (ס"א דשמה קדישא)
 וסימן דאינון אמוון אחרין דסלקין זבתיכיוו ג"ר. סחי
 זגימ"ל וסיס זרי"ס וכלסו רוא דרתיכא קדישא. א"ס ז"ס
 רוא דשמה קדישא. ג"ר רוא דרתיכא קדישא דסלקא לע"ז
 ואתעביד מנייהו שמה קדישא לאתעשרא כ"י מגו רתיכא
 עלאה (דכתיב תהלים מ"ח) כשמך אלכסי כן (שלתך) וזבין
 כך סהוא שמה דע"ז כלילא זרוא דרזבין ימינא וסמללא
 וזמנעיתא. ואיסו מתעשרא זכו למחי שמה קדישא ולאו
 שמה עלאה כאינון שמן עלאין דעלמא עלאה דאתחדאן
 לעילא לעילא ואף על זב דאחי שמה עלאה איסו. אכל רוא
 דיליס דוד מלכא דמתעשרא זבזבן שמה דמ"ז אמוון רוא
 דיליס זבזבן דקא (ויקרא פ"ח א' ק"ח נ"ו ז') מתעשרין זעלמא
 עלאה. ועלמא עלאה זמה דלעילא (ס"א וסלקא רוא לעילא
 לעילא עד דהתעשרא זבין סוף) ועל דא סליק ולא נחית
 אתעשר גו מחשבה עלאה. זכאס חולקא דמאן דידע ליה
 ואזכר זיה. שמה דע"ז אמוון דוד דקא (בראשית ל"ג ז' ר"ו
 ז' ר"ד ז' ויקרא ק"ז ז') מתעשרא זבזבן ורוא דיליס סליק
 ונחית כנווא דא מלפ"ן מלפ"ן שמה דתליסר מכילין דרחמי.
 אינון תריסר רוא דרתיכא קדישא. דנפקין מחד דשריא
 עלייסו וזבין כך (סליק ונחית וכלסו סלקין ונחית) זכ סאי
 שמה דמ"ז דסליק ולא נחית שמה דע"ז סליק ונחית
 סליק מספרא דא ונחית מספרא דא. שמה דתליסר מכילין
 סליק מספרא דא ונחית מספרא דא וסא דנחית בגין
 לאתשכא סיבו לתתא. ועל דא א"ס ז"ס ג"ר ד"ק ס"ן ו"ס
 ז"ע ח"ס ס"ן י"ס כ"ל אמוין קדמתי סלקין זבשבתא
 ואמוין אחרין נחתי זבשבתא בגין לאתשכא סיבו דלעילא
 לתתא. שמה דמ"ז איסו מתעשרא לרתיכא עלאה. שמה
 דע"ז

ונקדשתי בתוך בני ישראל. והואיל וכך הוא נעשה נא עליהם קיר קשנה לה איהו סדורה דתקונה (וימי ימי' ג') דשכינתא דאיהו עליה קיר כמה דאת אמר (ישעי' י"ח) ויסב חוקיהו פניו אל הקיר. קשנה בגין דאיהו זעירא כמה דאת אמר (דלות ט') עיר קשנה. ונשים לו שם בתקונה דה אלן זתקנין ובסדורה דילן בשירין ותושבחהו ובגלותא ובתקונה (ד) אן מתקנין לגביה לנייחא דיליה. מסה ושלחן וכסא וימורה. ארבע אלין כלבו בשכינתא אינון ואיהי (כלא) בכל תקונין אלין מתקנין לגבי עלמא עלאה בסדורה דאן מסדרין. בסדורה דגלותא דערביה ובתקונה דיליה הא מסה. בסדורה דאינון קרבינין ועלוון דאן מסדרין זלפרא ואינון שירין ותושבחהו הא שלחן. ובההוא סדורה דגלותא דמיושב ובתקונה דקריאת שמע בההוא יחודא דאן מתקנין הא כסא בההוא סדורה דגלותא דמיושב ובתקונה דאין מסדרין לה הא מורה. זכאה איהו בר גש דהא שוי צרעיתיה לאשלמא לגבי מרריה בכל יומא ולאחגא הא עליה קיר קשנה לגבי מרריה צהי תקונין דרין ודאי קודשא ברין הוא יבא ארשפיהו בכל יומא. זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בשלמא דאתי. בגין דאלין ארבע אינון תקוני דשכינתא לאתתקנה לגבי בעלה בארבע תקונין אלין אתתקנה בשפירא בההוא סדורה דמיושב קודשא בכל יומא. מסה אתישיבת ליה ליעקב לאתתקנה ועל דה יעקב אתקין ללותא דערביה. שלחן אתקין דוד מלכא באינון שירין ותושבחהו דאיהו אתקין כמה דאת אמר (תהי' כ"ג) תערך לפני שלחן נגד לוריי. כסא אתקין אברהם באתקשרותא דיליה דעביד טיבו ושליוו דנשמתין לכל בני עלמא וליה תקונה דכסא אלא בהסד דאברהם כד"א (ישעי' ט"ו) וסוכן בהסד כסא. מורה אתקין ימא דאקדיש שמא דקודשא ברין הוא לעינינו דכל עלמא ונהיר נסירו דבלינא עלאה בהאי קדושה. בגיני כך לריבין עמא קדישא לומר מדיר ולשואה רעותהו לסדרא לגבי עלמא עלאה דאיהו מרריה דביתא איש האלהים. מסה ושלחן וכסא ומורה למסוי שלימו בכל יומא עילא ותתא :

(ויקרא ט"ו) ואמר רבי שמעון זללותא דבר גש מתקין גופיה ונפשיה ואתעביד שליט. ללותא איהו תקונין מתקין דמתתקנין כחדא ואינון ארבע. תקונה דמחיה תקונה דגרימיה לאשתלמא. תקונה דתינא תקונה דכחי עלמא. תקונה דתיתא תקונה דעלמא לעילא בכל אינון חילי שמיה. תקונה דביעא תקונה דשמא קדישא ברוא דרתיבין קדישין וברוא דעלמין כלבו עילא ותתא בתקונה דשמא קדישא כדקא יאות. תקונה דמחיה תקונה דגרימיה. בגין דאלסריך לאתקנה גרימיה במלוה וקדושה. ולאשתתקנה בקרבינין ועלוון לאתדכאה. תקונה דתינא בתקונה דקיומא דהאי עלמא צבוצדא דבראשית. לצרכא לקב"ה על כל עובדא ועובדא באינון הללויה. הללויה כל ככבי אור. הללויה שמי השמים וגו'. לקיימא קיומא דהאי עלמא. ועל דה צברוך שאמר צברוך ברוך על כלא. תקונה דתיתא דאיהו תקונה לעלמא לעילא בכל אינון מינין ומשריין. יולר משרתים ואשר משרתיו וגו'. והאופנים ומיות הקודש. תקונה דביעא תקונה דגלותא דתקונה דרוא דשמא קדישא. הכא רוא דתקונה דשמא שליט :

(תהי' ק"ג) בשעתא דקא מיחיד ישראל יחודה דרוא דשמע ישראל צרעותא שליט כדן נפיק מנו סתימו דעלמא עלאה חד נסירו וההוא נסירו נפש גו דבלינא דקדינותא ואתשלג לע' גסורין ואינון ע' נסורין בע' אנפין דאילנא דהיי. דין

דע"ב איהו מתעשרא לרתיבא תתאה. זכאה חולקיה חון דמשלל למנדע לירייה זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי. ובגין כך תושבחהו דשבת דקא משבחהו לילכא דשלמא דיליה. משבחה ליה בשמא דע"ב ובכ"ב תיבין רוא דכ"ב אתוין בגין דתתעשר צרה לסלקא לעילא בתושבחהו דה. ועל דה אל אדן תושבחהו דעלמא דאתי איהו ייפריחו (ס"ג ופריכו) דרתיבא קדישא עלאה דמתעשרא לסלקא לעילא ופריחו דכנסת י"אל דמתעשרא לסלקא גו רתיבא עלאה. א"ת צ"ט סלקין (דס"א א') ונחתין כמה דאתמר א"ל צ"ט סלקין ולא נהתיין וסימניך דה שצ"ת בלחודי ודא שצ"ת ויוס הכפורים דסלקא רוא לעילא לעילא עד דמתעשרא כלל באין סוף. אל ברין דה סדורה דאתוין ועירין ותקונין כנסת ישראל בכל יומא זללותא. ובגין דאינון אתוין ועירין לית (ר"ס ג') רווחא דבייבוהו ואינון תקוני עוליתמן דאתין עם מערוביתא לגבי מלכא עלאה

קדושה דה דקא מקדיש מלאכי עלאי לאו איהו ביחיד והא אוקימנא כל קדושה דאיהו בלשון הקדש יחיד אסיר ליה למימר. תרגום לעולא ביחיד ולא בסגיאין ויחיד איהו תקונה דיליה ודאי ולא סגיאין וסימן לרוא דה שנים מקרא ואחד תרגום. שנים לישנא דסגיאין איהו דודאי קדושה בלשון הקדש אסיר איהו (ק"ט) ביחיד. קדושה תרגום אסור איהו בסגיאין אלא ביחיד לעולם. אחד תרגום טיבין ולא תרין ולא יתיר. תרגום איהו למיעוטא והכי אלספריך. לשון הקדש איהו לרבייהו והכי אלספריך. דמעלין בקדש ולא מירדין. ובתרגום מורדין ולא מעלין. אחד טיבין ולא יתיר ולא מעלין כלל. קדושה דה קדושה דה דאתקדשת שכינתא וכל אינון רתיבין דיליה לאתתקנה לגבי מלכא עלאה. ובגין דאיהו קדושה עלמא תתאה איהו מיושב ולא צעיריהו קדושה אחרא דאחודי ללותא איהו קדושה דעלמא עלאה ובגין כך איהו בעמידה בגין לאתשכא לה לתתא וכל מלוי דעלמא עלאה איהו בעמידה ולא מיושב. ובכל הני קדושה ישראל מתקדשי צטו לתתא. ועל דה ישראל מתקדשי בקדושה דרתיבא תתאה מיושב ובקדושה דרתיבא עלאה מעומד. קדושה אחרא איהו (ר"ס ג') תוספת קדושה בגיני כך איהו צטר ללותא. ובגין דאיהו תוספת קדושה על קדושה אחרת איהו לבתר ללותא. ובגין דכל חד וחד צני לאתשכא עליה מסהו תוספת אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושה תרגום. ואי תימא הא איה צה קדושה לשון הקדש. הסוה לצבור לאתקדשא כלבו בכלל בההוא תוספת קדושה. ובגין דיחיד לית ליה רשו לאחמרה בלשון הקדש ולאשתקדשא יחידא אתקינו לה בלשון תרגום ואיהו ביחיד לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת לאתשכא עליה קדושה יסיר. זכאה חולקיהו דישאל דקא מתקדשי בקדושה עלאי בגין דאינון דקין לעילא דכתיב (דני' ד') ותתם הדבקים צה' אלהיכם חיים כלכם היום :

כתיב (מלני' ג' ד') הכה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר וגו' וכתיב נעשה נא עליה קיר קשנה וגו' צהי קרא איה לן סמך בעלמא לסדורה דגלותא. הכה נא ידעתי דה איהו רעותא דאלסריך בר גש לשואה בגייה זללותא. כי איש אלהים קדוש הוא דה איהו עלמא עלאה דאיהו יתיב על כורסי יקריה וכל קדושהו נפקין מניה ואיהו מקדש לכלבו עלמין. עובר עליו תמיד מההוא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא איהו מקדש לן בהאי עלמא דהא לית קדושה לעילא אלא איהו קדושה לתתא כמה דאת אמר

כדין ההוא חילגא סליק ריחין ובוסיחין וכל חילגי דגנתא דעדן כלבו סלקין ריחין ומשבתן ליהריוהון דהא כדן אתתקנתא משריינתא לאלגלה לחופה כהדי בעלה כל אינון בייסין עלאין כלבו מתחברין בתיאובתא הדא וברעותא הדא למהוי חד בלא פירודא כלל. וכדן בעלה אתתקן לגבהה לחעלא לחופה ביחודה חד לאתפיהדא במסרוניתא ועל דא אגן מתערי לה ואמריין (דגייס ו') שמע ישראל אתתקן גרמך סא בעליך ייסי לגביך בתקונו זמין לקבליך. ה' אליהו ה' אחד ביחודה חדא ברעותא הדא בלא פירודא דכל אינון שייסין כלבו אתעבידו חד ועיילין כהדי תיאובתא כיון דלמרי ישראל ה' אחד באתערותא כהדי מסרין כדן כל אינון שית מסרין אתעבידו פד. ושאלין כהדי תיובתא ורוא דא ו' עד פשיטו בלחודי בלא דבקותא אתרא לגביה אלא איבו בלחודי פשים מכלא ואיבו חד. כההוא שעתא משרוניתא מתתקנא ומתקשטא ועיילין לה שמשא בלחישו סני לגבי בעלה ואמרי ברוך סס כבוד מלכותא ועולם ועד. ודא איבו בלחישו דהכי אלספריך ללעלה לה לגבי בעלה. וזאת עמא יודעי דא ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא. כההיא שעתא דאתחברו בעלה ומסרוניתא כחדא כדן כרווא נפיק מספרא דדרוס אתערו חילין ומשיריין דגלי רחימותא לגבי מאריכוין כדן אתער חד מחנא עלאה (ק"י א') בוא"ל שמיא רב משיריין ובידיה ארבע משתתן דנסיל מארבע ספרי עלמא וחד משתתא אפרסאי באת יו"ד ומפתחא אחרא אפרסאי באת ה"א. וחד משתתא אפרסאי באת וז"ו (ומפתחא אחרא אפרסאי באת ה"ב) ואנא לכו תחום חילגא דחיי. אינון תלת משתתן דאתרשימו בתלת אתוון אלין אתעבידו חד. כיון דאתעבידו עד ההוא משתתא אחרא סליק וקאים ואתיבר כההוא אחרא כללא דפתא וכל אינון משיריין והיילין עיילין לאינון תרין משתתן גו גנתא וכלבו מיחידא כגונתא דלתתא יד"ד דא רשימו דלת י' רישא עלאה דבשמתא קדישא אלהינו דא איבו רוא דרשימו דלת ה' עלאה את תנייבא דבשמתא קדישא. יוד"ד דא זשיכו דאתחשך לתתא ברוא דרשימו דלת ו' דאינון פריין חתוין אתמשכו למהוי באתר דא ואיבו חחד כל הכי פלתא אינון חד ביחודה חד. כיון דכל דא אתגביד חד ביחודה חד ואתתאר כלל ברוא דלת ו' שלים מרישא דמבועא ומסיכלא פנימאה וירית לתתא ואימא כדן עיילין למסרוניתא כהדיה דלת סתתא איבו שלים כלל קיבו עלאה ויכל לאתונא לה ולמייב לה מוזנא וספוקא כדקא יאות. וכל אינון שייסין דיליה כלבו חד. כדן עיילין לה לגביה בלחישו. אחאי בלחישו בנין דלא יתערב זר כההוא חדוה כמה דלת אחר (פגלי י"ד) ובשמתו לא יתערב זר כיון דאיבו אתיחד לעילא בשית מסרין. אוק הכי איבי אתיחד לתתא בשית מסרין אחרנין בנין למהוי אחד לעילה ואחד לתתא כד"א (ויכרי י"ד) יהיה ה' אחד ושמו אחד. אחד לעילא בשית מסרין דכתוב (דגייס ו') שמע ישראל ה' אליהו ה' אחד. סא שית תיבין לקבל שית מסרין. ההד לתתא בשית מסרין. (הדא הוא דכתוב) בשכמלו סא שית (כדאשית י"ב א') מסרין אחרנין בשית תיבין. ה' אחד לעילה וכיו אחד לתתא. ואי יומא סא כתיב אחד לעילא ולתתא לה כתיב אחד. ועד סא אחד בלחישו חתוון. אתוון דדכורא לה מתחלפי. אתוון דנוקבא מתחלפי. דהא שכתא דדכורא פל נוקבא. ובגין דלא תשלום עין הרע אגן מחלפי אתוון דלא אחרנין אחד באתגליא. ובזמנא דלמרי דיתעבר עין הרע מעלמא ולא תשלום (בסדה) כדן יתקרי אחד באתגליא. בנין דשפתא דההוא ספרא אחרא אתדבק כהדי לאו חיהי

אחד אלא דאגן מיחדין לה בלחישו ברוא דאתוון אחרנין ואחרי ועד. אכל בזמנא דלמרי דיתפרש ההוא ספרא מינס ויתעבר מעלמא כדן יתקרי אחד ודאי דלא יהא כהדי שותפו ויביקו אחרא כד"א (ויכרי י"ד) כיון ההוא יהיה ה' אחד וש"י אחד באתגליא כהדיה ולא בלחישו ולא ברוא. ועל דא חנן ייחדין לה מההוא ספרא אחרא כמאן דזמין לאחרא לז"ה סהיד דיליה. בנין דדא איבו סהיד דילין וספרא אחרא לאו איבו סהיד לגבן. וכדן איבו אפרשיט מההוא ספרא כיון דלתתא אגן מעלין לה לחופה לגבי בעלה מכלא עלאה בכל רעותא וכוונא דלכא וע"ד איבו אחד. בשעתא דאיבי לתתא בשילמתתא ובזמנא לאפרשטא מספרא אחרא לא לתתא אלא כמאן דאודמנת למיחמי ביקרא דמלכא ולא ימיר יהכי מכרייו דיוזמנון למחמי ביקרא דמלכא. כמה דלת אחר (ב"ר ג') לאינה ורלינה כנות ליון במיך שלצה. פוקו למחיזי ביקרא דמלכא. כדן ספרא אחרא לא ניחא ליה למחמי ואתפרש מינה. כיון דלתתא כל אינון שמשא עיילין לה לחופה כהדי מכלא עלאה בלחישו ברוא. דלמלתא לאו הכי לא יתפרש מינה ההוא ספרא אחרא ויתערב עדותא. אכל בזמנא דלמרי דיתפרש מינה ההוא ספרא אחרא כדן כיון ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד כיון דעאלת לחופה ואיבי כהדי מכלא עלאה כדן אגן מתערי חדיה דמינא ושאלת כמה דלת אחר (דגייס ו') והאבת את ה' אליהך בכל לבבך וגו' והיה אם שמוע וגו' בלא דחילו כלל דהא ספרא אחרא לא יתקרב חתן ולית ליה רשו כלל וזמנא דבעאן לעאלה ליה לגבי מלכא לחדוה דשמושא חשפריך בלחישו ברוא בנין דלא ישתכח כרגלי (ב"ר ג. דגייס) נעדהא רמו דספרא בישא ולא יתדבק כהדי ולא ישתכחון כבניו רמו פסול (גודעי א') חזר יעקב לבניו שמא חס ושלום אירע פסול (גודעי א') בערטי כדן אינון חמרו כיה דלית בלבך הלא אחד כך יכו' לית לן דביקו בספרא אחרא כלל דהא פרישא סוב מערשך ואגן ביחודה לגבי מלכא עלאה ולית לן דביקו כלל בספרא אחרא דהא כפרישו מספרא אחרא הוס רעותא ויתשבבתא דילין כיון דידע דספרא אחרא לא אתדבק תיזן כלל כדן עאלת לתתא לגבי בעלה בלחישו ברוא דיהודא דשית מסרין. פתח ואמר בשכמלו ועד דהא איבי ברוא דאחד בעולייתתא בלת ערבותא כלל ולא שיתפי דספרא אחרא. ותא חוי כהדיא שעתא יעקב וכוני סו דביוקבין עלאה לתתא כהדי שכנינתא יעקב סוב ברוא דשית מסרין דליליא עלאה ברוא חד. בניו סו דביוקבא דשית מסרין דעלמא תתאה. ואיבו בצא לגלגא לון ההוא קץ כמה דאוקימנא דלית קץ ואיז קץ אית (ק"י א') קץ הימין ואיז קץ הימים. קץ הימין דא מלכותא קדישא רוא דמהימנותא דספרא אחרא דלמלכו דשמיא. קץ הימים דא רוא דמלכו חייבא רוא דספרא אחרא דלמלכו דשמיא. קץ כל בשר וסא דאוקימנא כיון דחמא דאתתקנתא שכנינתא מינה וכו' אינון אחרו כמה דלית בלבך אלא אחד דלגנת ברוא דעלמא עלאה ואיבו אחד אוק אגן דאגן ברוא דעלמא תתאה איבו אחד. ועל דא ארכרו פרי לבבות רוא דעלמא עלאה דאיבו לבא דיעקב ורוא דעלמא תתאה דאיבו לבא דכניו כדן אעיל לה בלחישו. וכמה דאינון אתיחדו רוא דעלמא עלאה כהדא ורוא דעלמא תתאה כהדא. אוק הכי אגן לריכוין ליתחדא עלמא עלאה כהדא וליחדא עלמא תתאה כהדא ברוא דאחד. דא בשית מסרין ודא בשית מסרין. ובגין כך שית תיבין סכא ברוא דשית מסרין ושת תיבין סכא ברוא דשית מסרין (ויכרי י"ד) ה' אחד ושמו אחד. וזאת עבדיה ומוליקיה מאן דישי רעותיה לכהי בעלמא

בעלמא דין ובעלמא דלמי. רב סמונא סבא אמר הכי דא
לתפרותא דיהודא ספיר איסו דרוס דבירא דמלתא הא אוקימנא.
ומלן אלין זמירין לתפתחון קמי עמיק יומין בלא כפופא כלל :

(פנחס לוו) פתח ריש ואתר (דגייס ו) שמע ישראל
י' אלהינו י' אחד. ע' רברבא ד' אוק הכי וסימנא דא עד
סייכו דכתיב (שמואל א יב) עד י' בכס אשתארין אמון ש"מ
מ' פתוחה מ"ס לא סתימא בנין דס' סתימא מלכא (פ"א
עלמ') עלאה. מ' פתיחא מלכא (ס"א עלמא) תתאה. אמון
אחרנין אשתארין א"ח (פג"י כס) כבוד אלהים ססתיר דבר
כתיב. אשכנחא בספרא דרב סמונא סבא כל מאן דמיחד
יחודא דא בכל יומא חדוש זמיר' ליה מלעילא מרזא דאמון
אלין ש"מ מחאי ספרא א"ח ספרא ומרזא אמון
למפרע (ג"י) שרי ובמישר (מ"י) סייס וסימן אשמה דכתיב
(תלים קד) אנכי אשיח ב"י. ממש. דא יחודא קדישא ושפיר
איסו וסכי הוא בספרא דהגין דאמר כי האי גוונא דמאן
דמיחד יחודא דא בכל יומא חדוש זמירא ליה מלעילא מו
איס ביה ש"מ דאתכליל מן ע' רברבא אלין שבטין שמהן
ברזא דזבחי קדישין ודא הוא שמע ש"ע ישראל י' אלהינו
י' אלין ארבע בתי דתפלין דאחיד לון א"ח סס"ד (ש"ר ס)
פתחי לי אחותי רעיית ד' דא קשר של תפלין דא אחידת
בסו רזא לתכימן אתמסר דלא לגלאה. שתיק ר' שמעון.
בכס ותיך אמר אימא דא ודאי רעוא אשתכח ולית כדרא
דא עד דיימי מלכא משיחא דיסא רשו לון לגלאה תרין רעויין
גפקין מספרא דא ומספרא דא רזא דתרין ירכין דלתתא דא
א"ח דכתיב קשוס אחיד בסו דא מלעיל' נפקין תרין
רעויין רזא דתרין דרעין מימינא ומשמאל' ודל"ת אשתחידת
בסו לכתר נחמא ואתפשטו ירכין לתתא כיון דיסא אשתחידת
לעילא כדקא יאות נחמא לתתא לאתחידתא באבלוסהא וכד
איסו אשתחידת אחידא בשיסולי ירכין ורשימו יוד ברית
קדיש' עלס מלעילא כדין איסי אשתחידת ביחוד' חד. יו"ד דא
איסי רז' דברית (וע"ד) כל מאן דנסר ברית דא איסי
אשתחיד לעילא ואשתחיד לתת' (מלך) פנחס בנין דאיסו קמי
על ברית דא אשתחיד מן דינא עלאה ומן דינא דלתתא ובג"כ
אתרשים יו"ד דא בגוויס סס"ד פינחס בן אלעזר בן אהרן
סכה וגו'. יו"ד דא אלסריך דלא יתעדי כלל מנו תפלה דיד
דלא יעביד פרוזא וכל חדוש דילס ביה י'. איסו יו"ד דא
בדכורא איסי ולא בנוקבא איסי לדיק ואיסי לדיק ובג"כ
אתקריבת בדה' ומאן דרחיק לי מאתת דא רחוק הוא
מעדוי דעלמא דלמי בדכורא איסו לדיק ואיסי לדיק בלא
יו"ד איסו איס ואיסי אשה בלא יו"ד ובג"כ חדוש (ג"א
תיאובתא) דיל' לאתקרבא ביה ולאשתעבדא בדה' מאן דרחיק
עדונא דא ירחקין ליה מעדוי' דלעיל'. וע"ד כתיב (שמואל
א ב) כי מחבדי אכבד וגו' :

(ואתחנן סדו) גליף ואתקין משס כ"ס אמון ברזא
דפסוקא דיהודא כתיב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.
ואינו כ"ס אמון גליפין מחקקין ברזא דלעילא. יעקב בעל
לאתקנא לתתא ברזא דיהודא. ואתקין בכ"ד אמון. ואינון
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ולא אשליס לכ"ס
אמון. בנין דעד לא אתתקן משכנא. כיון דאתתקן משכנא
ואשליס מלס דהוס נפיק מיניס. כד אשליס לא מלי
אלא בכ"ס אמון. לאחזא דא אשליס דא כנוונא דלעילא.
דכתיב (ויקרא א) וירבד ס' אליו מאהל מועד לאמר. הא
כ"ס אמון. ועל דא כ"ס זינין לאשלא תקינא דמקדשא.
וכל בני אמון אוקימנא באינון אמון גליפין דאוליסנא ממר

ובנין דמשכנא אשליס ברין אלין אקרי כ"ס ביחודא דשלימו
דמשכנא וע"ד (תהלים קמ"א) ומיידך יצרכוכה כתיב רזא
דשלימו דכל משכנא ותקונא דיליס כ"ס לקבל כ"כ אמון
ותורה ובכ"ס ובכ"ס דלינון כללל חדא. רזא חדא בשעתא
דישראל קא מיחדי יחודא ביה קרס ברזא דכ"ס אמון
דלינון שמע ישראל י' אלהינו י' אחד ובשכ"מלו. דלינון
כ"ד אמון ויכוון כל חד כלא אמון מתחברין כחדא
וסלקין לחבורא חד שמע וארבעים תרעין ברזא דיובלא וכדין
אלסריך לסלקא ועד לא יתיר וכדין אשתתחו תרעין ומשיב
קב"ס לשהיא ב"ג כאלו קייס אורייתא כלס דאיסי אשיל
במ"ס פניס בכלא וע"ד אלסריך לכוונא רעווא ב"ס ובארבע
ועשרין לסלקא לון ברעוואי לבבא בשמע וארבעין תרעין
דקאמין כיון דאתכוון ביה יתכוון ביה יתחדי יחודא דאמר חר
שמע ישראל וגו' בשכ"מלו כללל דכל אורייתא כלל זכאה
חולקיס מאן דאמכוון ביה ודאי כללל איסו דכל אורייתא
דעילא ותתא ודא איסו רזא דאדס שלימו דכר ונוקבא ורזא
דכל מסימנא. מחלוקת דשמאי ושלל בקימה ובשכיבס
דכתיב (דגייס ו) בשכך ובקומך. דשמאי סבר בערב דא
כלילא נוקבא בשלפנא אלסריך לגבי נוקבא דקא יסו ויקרא.
ובבבך דקא שלפס דכורא בשלפנא דעלמא עלאס אלסריך
למיקס קמיס דכורא כמס דאלסריך בתפלה מעומד ובכל
אתר דכורא אפיא. וביס הלל סבר אלמי אשתכח דא לחוד
ודא לחוד הכי אלסריך אבל כיון דאין מחברין לון כחדא
בחבורא בארבעין ומשמע פניס ומ"ס תרעין לא אלסריכנא
לאשרשא דא לחוד ודא לחוד אלא לאשנא דכלא איסו דא
בלא פרוזא וכמס דאודמן ליה לבר גס הכי יימאל דא
תרשיבו בחבורא חדא כמס דיחא לון וסכי אלסריך לאתחזא.
ועל דא דכורא בשיס ספרין בקרא דשמע ישראל דלינון
שיס תיבין ונוקבא בשיס ספרין ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד דלינון שיס תיבין אחרנין וסלקין בחבורא חדא
ברזא דמ"ס תרעין והלכס כתיב הלל בכל אתר :
(ואתחנן סדו) שמע ישראל י' אלהינו י' אחד. דא
איסו יחודא חד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. הא
יחודא אחרא למשו שמיס רזא חד ורזא דא י' הא האלהים
דא כתיב כד אינון ביחודא חד. ואי תימא אי הכי כנוונא
דכתיב (זכריס יד) י' אחד ושמו אחד (נדפס כתיבס קפ"ב)
לאו איסו י' האלהים דאי כתיב י' ושמו הוא אחד כיונא
אמרי הכי לא כתיב אלא י' אחד ושמו אחד ואלסריך לומר
בנוונא דא י' הוא האלהים הוא וימחי י' אחד ושמו אחד
אלא כלל חד דכד אתתחנן תרין שמהן אלין דא ביחודא חד
ודא ביחודא חד כדין תרין שמהן אלין אתעבידו חד ואתכלילין
דא ברזא וסוי כלל שמה שליס ביחודא חדא וכדין י' הוא
האלהים דא כדין אתכליל כלל דא ברזא למחי חד ועד
דאתיחדו כל חד דא בלחודי ודא בלחודי הא אתכלילי דא
ברזא למחי כלל חד כללל דכל אורייתא הכי הוא ודאי דא
אורייתא איסי תורה שבכתב ותיב תורה שבעל פה. תורה
שבכתב דא הוא דכתיב י'. תורה שבע"פ דכתיב האלהים
ובנין דאורייתא איסי רזא דשמא קדישא אקרי הכי תורה
שבכתב ותורה שבעל פה דא כלל ודא פרס כלל אלסריך
לפרס ופרס אלסריך לכלל ואתיחדו דא ברזא וסוי כלל חד
ועל דא כללל דאורייתא איסו כללל דלעילא ותתא בנין דשיח
דא לעילא ושמה דא לתתא דא רזא דעלמא עלאה ודא רזא
דעלמא תתא וע"ד כתיב אשה הראת לדעת כי י' הוא
האלהים דא כללל דכלל וכל דא דאמין אלסריך ב"כ למנדע
ביה עלמא :

ואמר

ישראל סלקא לעילא ולבחר איבי שיאת מדורס עמכון. אבל תרוכין לא הוה לעלמין ובגין דא בעי לאחזאה שורקנא דאית ביה ארבע גאולות ורוח הכא בשעתא דנפקא שכינתא בגלותא דמלכיה כבעתא מקודשא ביה דיפרוק לה השתא ארבע זמנין דאיתין ארבע גאולות לקבל ארבע גליות בגין דהשתא בת חירין ולא תהא מתרכא. ובהסיא שעתא קיימא ואספרקת ארבע גאולות בהסיא יליאת מלכיה. והשתא דאלמריכת בתקוהא לאתחברא דבעלס אגסריך לאחזאה הסיא גאולת מלכיה דאית ביה ארבע גאולות. וע"ד אית לאדכרא בהסיא גאולה ד' זמנין אמת אמת אמת אמת עד עזרת אבותינו. דהא הוא עזרה וסמך לישראל כלבו ומתמן ולהלאה ארבע זמנין אחרנין אמת אמת אמת אמת למחוי ארבע גאולות אלין בקיימא תקוף בתותמא תקוף דגושפיקא דמלכא. ד' גאולות כפולין בקיימא. וכלבו בהסיא יליאת מלכיה. דאילו לא אשפכחו אינון ד' גאולות בהסיא יליאת מלכיה כל זמנא דלחוי גלותא לא אסתברת בתקוהא לאתיחודא שמה קדישא. ועל דא אית לאדכרא גאולת דמלכיה תדיר בכל קדושין דקדישא בריך שמיא עלמא ועלמאי עלמאי. רוא דקדושה (דשמיא) הוה אוקימנא דהא בקדושה מתקדשי כלל עילא ותתא וכל דרגין וכל רמיתין עלאין ומתאין כלבו מתקדשי בקדושתא דא. ובקדושה דא אוקימנא ריין עלאין לאינון מארי ריין דמתסכלין בקדושה דמאריהון זכאא חולקסון.

(גניק קיה) אמר רבי אלעזר ארימית ידו בללו לקמי מלכא קדישא דהא תנינא אסור ליה לבר עס לארמא ידיו לעילא בר בללו וברכאן וסמגוניס למאריס דכתיב (בראשית יד) הרימותי ידי אל יי אל עליון ומתרגמינן ארימית ידו בללו. דהא אלכשן דידין מלין עלאין אית בסו ושתתא אכא הכי עבידנא ואמינא דכל מאן דאלין ארבע יסדר קמי מאריה ועביד גרמיה ברעותא בתקוהא דא כדקא יאות בתקוהא דא לא תהדר ללומיה בריקנית. בקדומתא עבד. לסדרתא שבתא קמי מאריה ולזמנא קמיה. וזא בפושחצן דקמי ללומת ולבחר עבד. לבחר דללי ללומת דעמידה איבו עבדא דסדר ללומת דמאריה. ולבחר עבד לבחר דללי כל ללומת ואיל ליה. וע"ד דוד תלת זמנין עבד גרמיה בללומת דא עבד. דכתיב (שופט) שופט עבדך אמה אלהי. שמה נפש עבדך. וכתיב (תהייה פי) פניס עיך לעבדך. הוה תלת זמנין אלמריך לשואה גרמיה עבד. לבחר לשואה גרמיה נו אינון דמארי נפשיהו על קדושת שמיא. והיינו ביחודא דשמע ישראל. דכל מאן דשוי הכי רעותיה בהאי קרא אסתשיב ליה כללו יסדר נפשיה על קדושת שמיא. לבחר לשואה גרמיה עני. בזמנא דעאל ודפיק דשין דרומי מרומים כד אמר אמת ויליב (וסמך) גאולה לתפלה למחוי בללומת דעמידה סביד לבא עינא ומסכנא ולשואה רעותיה לאתכללא נו מסכני בתפירו דלכא במחוי דנפשא. לבחר לשואה גרמיה נו חסידים בשומע תפלה לפרבא חטאיו. דהכי אלמריך יחיד בשומע תפלה. בגין לאתדבקא בימינא דפשוטא לקבלא לאינון דתבין. וכדין אקרי חסיד הוה ארבע אלין כדקא יאות. מאן כליל לכל בני סהו דקא אלמריך לכללא לון והאי איבו עבד דאכליל לכל שאר. תלת עבדין אינון בתלת דוכתין וכלבו חד ועליהו כפיב סהה כעני עבדים אל יד אדוקיהס וגו'. בין עבד לעבד אינון אחרנין. בין עבד קדומתא לעבד תניינא אית ליה למחמר נפשיה על יחודא דקדושת שמיא. ולשואה גרמיה עני ומסכנא בללומת דעמידה. ולשואה גרמיה נו חסידים בשומע תפלה. עבד תליפתא בחר דכייס יסדר כלל. תנן בהסוה שעתא דסדר בר כש כל בני ארבע סדורין ברעו דלכא

(ויקרא יטו) ואמר רבי שמעון רוא דיחודא סוה דאלמריך ליחודא שמה דקודשא בריך הוא. וליחודא שייפין ודרגין עלאין ומתאין לאכללא כלבו. ולאעלאה בחרת דאלמריך לקשרא קשרא. וזא איבו רוא דכתיב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. רוא דשמע סס דסליק לע' שמהן. וזא כללא חדא. ישראל. ישראל. בנין דהיה ווסא. דכתיב (שופט יא) כי נער ישראל ואוסבו. וזא איבו ישראל סבא רוא חדא בכללא חדא. שמע ישראל. הכא אסתכלית אתתא דבעלס. ולבחר דאסתכלילו דא בלא בכללא חדא. כדן אלגריכו לייחודא שייפין ולהברא תרין משכנן כחדא בכלבו שייפין ברעו דלכא לאסתלקא דבקומת דלין סוף לאתדבקא כלל תמן למחוי רעותא חדא עלאי ותתאי. ורוא דא יסיה כד' א' יסיה ה' אחד ברוא דיהיב. י' ליחודא ולאתדבקא בסי דאיבו היכלא פנימאה לאת' (י"א אחר) גניו דהאי נקודס עלאה דאיבו י' וזא איבו רוא (י"א ה) יוד' אלהינו. אלין תרין אמוין (י"א שמהן) דלין יסיה. ולאכללא כל שייפין בהסיא אחר דנפקו מיהא דאיבו היכלא פנימאה לאתבא מלין לאתריה לעקרא ויסודא ושרשא דלבוך עד הסוה אחר דשרשא דברית. ולבחר אינון תרין אמוין אחרנין (דאיבו יס) ליחודא ולאתדבקא י' בה'. י' איבו רוא דברית קדישא. והאי ס' איהו היכלא אחר גניו דהאי רוא דברית קדישא דאיבו י'. ויין על גב דאוקימנא דאיבו ו' תניינא אבל י' רוא דליה ליבא לון כחדא אחד ליחודא מסמן ולעילא כלל כחדא ו' י' רעותא לאתקשרא כלל (מתתא לעילא) בקשרא חד לב' א רעותיה בדחילו ורחימו לעילא לעילא עד אן סוף ולא ישיב רעותא מכל אינון דרגין ושייפי אלא בכלבו יסתיב רעותיה לאתדבקא לון ולמחוי כלל קשורא חדא באין סוף וזא סוה יחודא דרב המנונא סבא דחוליק מאבוי ואבוי מרכיס עד פומא דלחוי וספיר איבו ויחודא בתקוהא. וזע"ב דאין אוקימנא דהאי בכמה ריין כלבו ריין סלקין לחד. אבל רוא דא אסתכנא בספרים ושפיר איבו ויחודא בתקוהא. וזא אן ביחודא ד' אחרא אסתכנא מלין ואיבו שפיר ויחודא כדקא חזי רבי סוה. אבל יחודא דא יחודא בתקוהא וזא איבו יחודא ד' המנונא סבא. ותו סוה אחר מאן דרעותיה לאכללא על ריין דיחודא במלה דאחד שפיר ספי. ולהכי אן מאריגי בחדא לסלקא רעותיה מעילא לתתא ומתתא לעילא למאי בלא חד. אבל ברוא דא יסיה סימנא דאיבו להאי. וזא דתנין אחד (למחי ד) רוא עילא ותתא וארבע ספרין דפלגיא הכי הוה ליחודא עילא ותתא חדא דאמרי (פי' ולארבע) וארבע ספרין דעלמא אלין אינון רוא רסיב' עלאה לאתכללא כלל כחדא בקשרא חדא ביחודא חדא עד אן סוף כמה דאוקימנא:

(ויקרא יטו) רוא לאדכרא יליאת מלכיה לבחר בגין דסות שכינתא בגלותא ובזמנא דאית בגלותא לאו איבו חבורא לאתחברא דא בלא עיליא תתא בעלמא עלאה ולאחזאה חירו דהסיא גאולה ויבית בכמה אמת בכמה כסין דעבד קודשא בריך הוא ואלמריך הוה פורקנא לאתדכרא ולאחזאה דאף על גב דהוה בגלותא השתא חירו אית לה מיומא דחיוון קשיים במלכיה אשתריאו אינון אמתין וספין אסתבדו ואלמריך לאחזאה חירו דילה בגין דאתחברא דבעלה ובגין לאסתכא גאולה לתפלה למחוי כלל חד בלא פירושא ולא לאחזאה תרוכין וסמינך ואשה גרושה נפשיה לא יקחו. ואי תיזח והא בגלותא איבי והא אסתכנת לאו הכי אלא ודאי בגלותא איבי דליירא עמכון דישאל ולאנגא עליהו אבל לא אסתכנת. והא שכינתא לא אחזוי בבית ראשון ובבית שני עד דלא גלו

לנבא קודשא בריך הוא נוחא קמיה. ופריש ימיניה עליה
בסהוא עבד תלייתא. וקרא עליה וא"ל עבדי אתה דכתיב
(ישעיה ט"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר.
ודאי ללותא דהאי בר נש לא תהדר בריקניא לעלמין :

רזין דתפלת שטנה עשרה באריכות נמצא
בהשלמת הזהר של היכלות בהיכל השביעי.
עין שם ותמצא נחת :

(במדבר ק"י) פתח רבי שמעון (תהי"ס כ"ג) לדוד אליך
ו' נפשי אשא אלהי כך בשחתי וכו'. מאי קא חמא דוד
לסדרא האי שבחא הכי. וכלהו שבחי דליכין בזלפא ביתא
כלהו שלמין והאי חסרה דלא אית ציה ו. יואחזאי סדורא
דא למנפל על חנפין. אלא (תא חזי) רזא עלאה הוא גניו
בין חברייה. בשעתא דליילא עאל (ושלפא) אילנא תתאס
דתיילא ציה מותא פריש ענפיו ומכסיא לכלא. וע"ד אתחשך.
זכל צני עלמא טעמין טעמא דמותא ואקדים בר נש ויהיב
ליה פקדונא דנפשיה ואפקדיה צדיה בפקדונא. ובגין דנפיל
לון בפקדונא תצ פקדונא למאריה בשעתא דהאי לפרא. כד
אתי לפרא ותב לגביה פקדונים צני לברכא ליה לקצ"ה
דאיהו מהיינא עלאה. לכתר דקס עאל לצי כנשתא מוצר
בטופסי. אתכסי צביסויי דליילא. עאל ומדכי גרמיה בקרבין
בקדמיתא. לכתר קביל עליה עול מלכותא בסדורא דשבחי
דדוד דאינון סדורא דעול מלכותא. ובסדורא דשבחא דא
אשרא עליה סהוא עול. לכתר סדורא דללותא דמיושב
וללותא דמעמוד לקשרא לין כחדא. ת"ח רזא דמלא אע"ג
דללותא פליח בזלולא ודבורא דפומא. כלא תלייא בעקרא
דעובדא בקדמיתא ולכתר דבורא ובזלולא דפומא. מאן
עובדא. אלא סהוא עובדא דעביד בר נש בקדמיתא כנוונא
דללותא הוא ולא יללי בר נש ללותא עד דיתהוי עובדא
בקדמיתא כנוונא דללותא. (ס"א בקדמיתא עובדא) עובדא
(שמות ר"ב) דקדמיתא. בשעתא דבר נש קאים. צני לדכאה
גרמיה בקדמיתא. לכתר יקבל עליה האי עול לפרשא על
רישיה פרישו דמלוה. לכתר יתקשר קשורא דחידא דאינון
תפלין (תהו תפלין) תפלה של ראש ושל יד ולא תתקנא לון
בקשורא חדא בשמאלא ועל לבא כחא דאוקימנא (שיר כ)
שמאלו תחת לראשי וכו'. וכתב (ש"ס) שימני כחותם על
לבר כחותם על זרועך. והא אוקימנא. ודא סהוא עובדא
בקדמיתא. לכתר בשעתא דצ"ג עאל לצי כנישתא ידכי
גרמיה בקדמיתא בקרבין בזלולא דפומא. לכתר יקבל עליה
האי עול מלכות לפרשא על רישיה (פרישו דמלוה) בשבחי
דדוד מלכא כנוונא דעובדא דפריש על רישיה פרישו דמלוה.
ולכתר ללותא דמיושב לקבל תפלה של יד לכתר ללותא
דמטווד דהיא לקבל תפלה דרישא. ודא כנוונא דדא. עובדא
כנוונא דדבורא. ודאי בעובדא ומלולא תלייא ללותא. ואי
פגיס עובדא מלולא לא אשכח אתר דשריא ביה ולא איבו
ליתא ואתפגיס סהוא צ"ג לעילא ותתא. (ולא עוד אלא)
דבעין להחזיח עובדא ומלולא מלולא עליה ודא סהוא ללותא
שליה. ווי ליה לצ"ג דפגיס ללותיה פולחנא דמאריה. עליה
כתיב (ישעיה א') כי תבאו לראות פני וכו'. גם כי תרבו
תפלה איני שומע דהא בעובדא ובזלולא תליח מלתא. ת"ח

כיון דצ"ג עביד כנוונא כנוונא, זא בעובדא ובזלולא וקסיר
קשורא דייחודא אשהכח דעל ידיה מתברכין עלאין ותתאין.
כיון צני ליה לצ"ג לאחזיח גרמיה בחר דסייס ללותיה
דעירייה כאלו אתפשר מן עלמא דהא אתפרש מן אילנא דחיי
וכניס רגליו לגבי סהוא אילנא דמותא דהאדר ליה פקדונים
כד"א (בראשית ט"ט) ויאסוף רגליו אל המסה. דהא אורי
חשאי ולי עלייהו. השתא צני לאתכנסא לגבי סהוא אילנא
דמותא ומנפל ולימא לגבי אליך וי' נפשי אשא. בקדמיתא
יהיבנא לך בפקדונא השתא דקשירנא ייחודא ועבדנא עובדא
ומלולא כדקא יאות ואודינא על חפאי הא נפשי מסירנא לך
ודאי. ויחוי בר נש גרמיה כאילו פקיר מן עלמא דנפשיה
מסיר להאי אתר דמותא בגין כך לא אית ציה וא"ו דוא"ו
אילנא דחיי הוא. והאי אילנא דמותא הוא. והא קמ"ל דרזא
דמלא (ס"א מאי קמ"ל רזא דמלא) דאית חובין דלא מתכפרין
עד דאתפשר בר נש מעלמא סה"ד (ישעיה כ"ג) אם יכפר
העון הזה לכם עד תמותון והאי יהיב גרמיה ודאי למותא
ומסיר נפשיה להאי אתר לאו בפקדונא כמה ציליח אלא
כחאן דאתפשר מן עלמא ודאי. ותקונא דא צני כנוונא
דלצ"ה וכרין קצ"ה מרחס עליו ומכפר ליה לחוביה ודאס
הוא בר נש רידע למפתי ליה ולמפלח למאריה ברעויתא
ובכוונא דלצ"ה. ווי ליה למאן דהתי למפתי למאריה בלצ"ה
רחיקא ולא ברעויתא כד"א (תהלים ט"ז) ויפתוהו צפיהם ובלשונם
יכוזו לו ולבם לא נכון עמו. הוא אומר (ש"ס כ"ג) אליך וי'
נפשי אשא ולאו כל מליי אלא בלצ"ה רחיקא הא גרם עליה
לאסתלקא מעלמא עד לא משון יומיו צומנא דהאי אילנא
אתער בעלמא למעבד דינא. ועל דא צני בר נש לאדברא
נפשיה ורעותיה במאריה ולא ייתי לגביה ברעויתא כדצ"ה בגין
דכתיב (ש"ס ק"א) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. מאי לא
יכון אלא בשעתא דהוא אתקין גרמיה להאי ולצ"ה רחיקא
מקצ"ה קלא נפיק ואמר לא יכון לנגד עיני. (אמאי) האי
צני לאתקנא גרמיה לא יכון לא בעינא דיתתקן. כ"ס אי
אתי ליחדא שמא קדישא ולא ייחד לה כדקא יאות וזאה
חולקיהוין דלדיקוייא בעלמא דין ובעלמא דהתי עלייהו כתיב
(ישעיה ט"ו) ובאו וראו את כבודי וכו'. וכתב (תהלים ק"א) אך
לדיקים יודו לשמך וכו'.

(וימי ריב.) רבי יהודה פתח ואמר (תלים קנ"ג) אליך
נשאתי את עיני הישבי בשמים. האי קרא אוקמוס. אבל
תא חזי ללותא דבר נש דאתכוון צה אייה לעילא לעומקא
עלאה. דמתמן נגדין כל ברכאן וכל חירו ומתמן נפקין
לקיימא כלא. וע"ד יתיר י"ד בגין דלא פסיק י"ד מאתר
דא לפלמין. ובגין דא כתיב הישבי בשמים. תא חזי בשבעין
צדא דחכמתא עלאה. ואחיד לתתא דיתב על כרסיה
דאבסן. ויתב על כרסיה דאקרי שמים ובג"כ הישבי בשמים
כתיב. ומסכה כד ברכאן נגדין מעילא מעומקא דא. נסיל
לון כללו האי אתר דאקרי שמים ומהאי נגדין לתתא עד
דמסו לדיקא קיימא דעלמא. ומסכה מתברכין כל אינון חילין
וכל אינון משיריין לזייהו. והא אוקמוס. תא חזי בשבעין
ותרין נהורין אסתלק עשרא דכל משיריין עגולא דעלמא
בשבעין דוכתי חד עגולא כללו. צנו סהוא עגולא נקודה
חדא דקיימא באמצעיתא. מהאי נקודה אתונא כל סהוא
עגולא בית קדש הקדשים איהו אתר דההוא רחא דכל רוחין
(ס"א סכא רזא דכל רזין) אתשמר בגייה. האי עומדו איסו
בגו

דרך אמת א ולמס סדרוס תכמים לומר מפור אליך ה' נפשי אשא נפילת חסים ותרן אלא ת"ח כו' : ב פטרס של כל הפתחות הוא כפ"ג אורות.
דסייו בשנים אורות כפיגול. ויס של שמותיו יתבך ומסח קיום כל הפלמות. ונקודה אמצעית היא סוד השכינה שהיא בת פין כפ"ג
בתקונים. ויחוד קב"ה ושכינתיה בתוך פגיגול הוא שמד. והכל : משך אתר נקודס האמצעית נהיית ביתוד אחד גלי פינדו.

בנו היליא. פמידא איסו בנו לנו. כד סלקא דא כלל סלקין אבתרא. סה"ד (שי"א) משכני אחרץ גדולה:

רבי יוסי פתח ואמר (ש"ס כ"ג) עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה וכתיב (ש"ק) עבדו את ה' בשמחה בלא לפניו ברננה תא חוי כל ב"מ דאתי למפלה ליה לקדשא בריך הוא בלפרא ובפניא בעי למפלה ליה לקב"ה בלפרא כד סליק כהורא ואתערותא דספר מינא אחרע בעלמא כדון בעי בר נש לאתקשרא בימינא דקב"ה ולמפלה קמיה בעלמא דללותא בגין דללותא אחסין תוקפא לעילא ואחסיך ברכאן מעומקא פלאה לכלהו עלמין ומתמן אחסיך ברכהן לתתאי ואשכחכו עלאין ותתאין מתברכאן בההוא פולחנא דללותא. פולחנא דללותא דקא בעי בר נש למפלה קמי קודשא בריך הוא (שמות כ"ט א') בשמחה וברננה לאכללא לכנסת ישראל בינייהו ולברא לייחודא ייחודא כדקא חוי דכתיב דטו כי ה' הוא האלוהים רוא רוא דייחודא ברוח דפליחנא ועט כל דא בעי בר נש למפלה קמיה דקב"ה בהדום ולאחורא חדוה בפולחניה ואלין תרין שמחה ורננה לקבל תרין אלין טרין ללותין תרין קורבנין ליומא לקבל תרין אלין דליוון שמחה ורננה שמחה בלפרא ורננה ברמשא. ועל דא (נפדנר כ"ח) את הכבש אחד טעשה בבקר ואת הכבש השני טעשה בין הערבים. ועל דא ללותא דערבית רשות אויה בגין דההיא טעמא מחלק ערבא לכל חיליא ולא טעמא לאדכרנא (י"א לאתברנא) אלא למיבז מזונא ביממא היא מתברכת מתרין ספרין אלין בלפרא וברמשא מנו שמחה ורננה ובלייליא פליג ברכאן לכלא כדקא חוי סה"ד (פסלי י"א) ותקם בעוד לילה ותתן סוף לבייתא ינו:

ורגזי דריקין דומינן בההיא טעמא. וע"ד פניק דבעי (שמיא ל"ז כ"ג) בר נש לכונא דעזיזה בללותא דמחא. בכלהו ללותא בעי בר נש לכונא דעזיזה ובהאי ללותא יתיר מכלהו בגין דרינא שריא בעלמא וע"ד זמן ללותא דמחא יתחק תקין לה וכה אוקמוס:

(מ"י ק"ג). פתח רבי שמעון ואמר (תפילי ל"ט) שמעם תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש. מאי טעמא. שמעם ולא שמע בלתי חד כתיב שמע ה' וחנוני וגו' ובאתר אחרא שמעם. אלא בכל אחר לוחנין שמע לדכירא ולוחנין שמעם לנוקבא. שמעם כד"א (ש"י) שמעם ה' לך וגו' שמע כד"א (ש"ל) שמע ה' וחנוני (פסלי א') שמע בני דגניס (י"ג) הסכפ ושמע והכא שמעם תפילתי ה' בגין דהאי (דאי) דרגא דמקבלא כל ללותין דעלמא וכה טנינ דעבדא מנייהו עפרה ושוי לה ברישא לזדיק חי העולמים דכתיב (פסלי י"ג) ברכות לראש לדיק ועל דא שמעם תפילתי ה'. שמעם תפילתי ה' דא ללותא ר' בלתי ושועתי האזינה דא ללותא דא"י בר נש קליה בעקתיה כד"א (שמות י"ג) ותעל שועתם אל האלוהים ומהו שועתם אלא דבללותיה אריס קליה וזקיף עניו לעילא כד"א (ישיב כ"ג) ושע אל הבר. וללותא דא מתבר תרעין ודיק (ד"ה ודחיק) לין לאעלא ללותיה. אל דמעתי אל תחרש דא חעיל קמי מלכא ולית תרעא דקאסי קמיה ולעולם לא אהדרו דמעין בריקניא חוי הא כתיב "הכא תלת דרגין תפלה שועה דמעיה לקבל אלין תלת אחרנין. כי נר אנכי עמך לבתר תשב לבתר ככל אבותי עקרא דעלמא. ת"ח ללותא דב"נ מעמוד בגין דתרי ללותי ניכוו חד מיושב וחד מעומד ואינון חד לקבל תרין דרגין תפלה של יד ותפלה של ראש לגבי יום ולילה וכלהו חד אוק הכא תפלה מיושב לגבי תפלה של יד לאתקין לה כמה (ד"ה כמאן) דאתקין לכלה וקאסי לה לאעלא לתופס חוי נחו מקשין לה ברוח דרטיבא ומשייריא יוצר משרתים ואשר משרתיו והאופנים וחיות הקדש וכו' ועל דא ליושא מיושב כיון דעאלת לגבי מלכא עלאה ואיסו אתי לקבלא לה כדון אנו קיימין קמי מלכא עלאה דהא כדון (דריג) כהורא אתחבר בנוקבא ובג"כ לה. יפסיק זינ גאלה לתפלה וגאולה (שמות ק"ז א') ותפלה תרין דרגין אינון רוא לזדיק ולדק יוסף דמ"ל) ובגין דב"נ קמיה קמי מלכא עלאה כמל ארבע רמות ללותיה :ואוקמוס דבשיעורא (ד"ה בשיעורא) דסריפא דיוגר כלא. וכל מה דאתי בספרא דכורא בעי ליה לאיניש למיקם בקיומיה ואזדקף (ס"א ויזדקף) כנווגא דא כד אישו כרע כרע בבירך וכד אישו זקיף זקיף בשס בגין לאחורא שבחא דכורא על נוקבא. ות"ח דהא אוקמוס לא יללי ב"נ אחורי רביה ואחמר כמה דכתיב (דגניס י"ג) את ה' אלהיך תירא. את לאכללא דבעי למדחל מרביה כמורא דשכינתא ודחילו דתלמוד רביה אישו. בג"כ בשעמא דללותא לא ישוויהו ההוא מורא לקמיה (ד"ה ל"ג ללותא) אלא מירא דקב"ה בלחודוי ולא מורא אחרא. ות"ח ללותא דמחא אתקין ליה יתח ודאי כמה דאתקין אברהם ללותא דלפרא לקבל ההוא דרגא דאתדב ביה וכן (ד"ה כ"ד) יתח אתקין ללותא דמחא לקבל ההוא דרגא דאתדב ביה וע"ד ללותא דמחא מבי נשי שמשא לנחא. בדרגוי לספר מערב דהא עד לא נסה שמשא לנך מערב אקרי יום מלפרא עד ההוא זמנא דכתיב (תהיג י"ג) חסד אל כל היום. ואי תימא עד חשכה ת"ס דכתיב (ימיא ז') אוי נא לנו כי פנה היום כי ינסו ללני ערב. כי פנה היום לקבל

דרך אמת מ ניק ק"ה וכר"ס ריש פתח. ב ככר ביארנוכו בשיעור פרטיא ופלייא של סוף פליון ית' והיינו כבוד האלימות שהוא פרטיא ופלייא. שלו. והוא משנין שיעור קומה הנוכר לעיל ד' כ"ד ע"ב :

דברי אגשי ודכל פלמא . וחד למיבב תוקפא להסוה אחר
 דפמיחו ידיו . ותרין מאזין אלין משניין דא מן דא . וכלסו
 תלת מאזי כתיבי סכא . וחסה נותן להס את אכלס בעתו .
 דא מוזנא דעסרי דיביב לון מיכלא סגי בעסו . סא חד .
 סרין דכתיב ומשביע לכל חי רלון . דא מוזנא דמסכני דאינון
 שבעין מרנון ולא מזו מיכלא סגי . תלת דכתיב פוסח את
 ירך . דא תוקפא להסוה אחר דכפמיחו דידיי נפקא רלון
 ושבעא לכלא . תו סגי אוליפנא דלאו איבו אלא תרי זמני
 בגין מוזנא ופרנסה בכל יומא . דאלין חיובא על צ"ג . ואי
 אחר יסיר לאו בגין מוכס איבו . אלא בגין שבתא גו תושבחן
 דומירוס דדוד מלכא . ומאי שעמא דאינון תרי זמני . בגין
 דפרנסה לא חיי לתסאל אלא בתר ללותא ופרנסה דמאריה .
 מלכא ייכול בקדמיתא ולבחר ייכלון עבדיו . סה"ד (סיר ס)
 באתי לגני אחומי כלס אכלתי ישרי עס דכשי שתימי ייכי עס
 חלבי . לבתר אכלו רעים . אכלתי ישרי . דא ללותא דמיושב .
 עס דכשי . דא קריאת שמע . אכלתי ישרי . דא ללותא
 דמיושב . סה"ד יער לבנון . יולר אור . ואשר משרתי כלס
 עומדים והאופנים וחיות הקודש . כל הני אקרון יער אלנין
 ונליבין די ביה . עס דכשי . דא קריאת שמע . דאיבו מתיקו
 דכלא בכמה לוסין מתיקין . שתימי ייני . דא ללותא דמעומד .
 משיכו דיינא עלאה דאתנסר . ודא בשלש ברכות ראשויות .
 עס חלבי אלין אינון שלש ברכות אחרונות . ואתכלינן אלין
 באלין . עד כאן מיכלא מלכא . לבתר דאכל מלכא אכלו
 רעים לפילא . שמו ושכרו דודים לתתא . ועל דא לית חיובא
 דמוזנא אלא לבתר ללותא דשמריה . וכללותא דמנחה קודם
 ללותא . מאי שעמא בגין דעד לא אשתכח דינא קשיא
 בעוד דאנסיין דמלכא נסירין יימא תהלה לדוד ביהאי סדורא
 דמוזנא . דלבתר דדינא שריא ופלי על עלמא לאו שעמא
 איבו לדא :

לקבל ללותא דלפרא דכתיב חסד אל כל היום דהא כדן
 שמסא איבו לסער חזרה כיון דנסה שמסא ומנחה לסער
 חפרב הא כדן איבו זמן ללותא דמנחה וכבר פנה כיוס
 ואחו לללי ערב ואחר דיינא קשיא בעלמא ופנה כיוס דאיבו
 דנגא דחס"ד וכסו לללי ערב דאינון דנגא דדינא קשיא וכדן
 אחרב בי מקדשא ואחוקד סיכלא . וע"ד תינין דינא צ"ג
 יסיר כללותא דמנחה דאיבו זמנא דדינא קשיא שריי"א בעלמא .
 יעקב אחקין ללותא דערבית דהא איבו אחקין לה זון לה
 בכל מה דאלסריך ודאי וא"ו אחקין לה"א וס"א אהונת מן
 וא"ו דלית לה נהורא מנרמס כלל ובג"כ תפלת ערבית רשית
 דהא אתכלילת כללותא דיומא בגין לאתנסרא והסתא לאו
 זמנא איבו ואוקימנא לה דהא לא אפגליי"א נהורא דיממא
 דינסיר לה ואיסי שלסא בהשוכא עד זמנא דפלגות ליליא
 דאשתעשע קב"ס עס לדיקיא בגממא דעדן וכדן א"ו זיינא
 לאשתעשעא בר נש (כ"א ולמלטי) באורייתא כמה דאתמר .
 תא חזי דוד אפא ואחר אלין תלת זמנין דללותי דכתיב
 (יהלים י"ב) ערב ובקר ולהריס סא תלתא ואיבו לא ללי
 אלא תרי זמניסו דכתיב אשיחה ואהמה ולא יתיר דא ללותא
 דלפרא ודא ללותא דמנחה בגין כך אשיחה ואהמה דייקא
 כלפרא דאיבו שעמא דחסד סגי ליה בהסד באשיחה ובמנחה
 דהוא שעתא דדינא קשיא בעי כמיס ובגין כך ואהמה .
 ולבחר כד אמשליג ליליא סהס קס בשירין ומשבחן כדקא
 יאות . דכתיב (יהלים פ"ג) וכלילה שירה עמי וסא אחר :

(פיהס יכו) א"ר אלעזר תינין כל מאן דאחר תהלה
 לדוד בכל יוס תלת זמנין איבו בר עלמא דאתי ובה החזר
 שעמא . אי בגין פרנסא ומוזנא דכל עלמא . תרין זמנין
 אינון בכל יומא כלפרא ובפניא . דכתיב בתת ס' לכס בערב
 צער וגו' . אמאי תלת זמנין בכל יומא . אלא תרין למוזנא

לחתברתה האי שבת דמעלי שבתא (ליילא) מעמא קדישא כדקא יאות זבאי זרכה (ספרים אמרים זרכו) כד שראן ישראל לזרכא קלא אולא זכלהו רקיעין דמתקדשי זכדושה דמעלי שבתא . זכאין אהון עמא קדישא דאהון מזכרי ומקדשי לתתא זגין דיתזכרו וייתקדשו לעילא כמה מסריין עלאין קדישין זכאין אינון זבאי עמא זכאין אינון זעלמא דאתי . ולא מזכרי ישראל זרכה דא עד דמתעשרן זעשרין דנשמתיין קדישין כדקאזרן זכאה עמא דוכי לין זעלמא דין למוכי לון לעליזא דאתי

(תרוסה קלו:) כד נהיר יומא זיומא דשבתא סליקו דחווה סליק (נראה מ' א') זכלהו עלמין זנייחא זחדוה דנין (זהנים י"ט) שמיים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע מאן שמים אלין שמים דשמא עלאה אחזוי זבו דשמא קדישא אררשים זבו . מספרים מאי מספרים אי תימא זמאון דמשתעי ספור זברים לאו הכי . אלף דנהרין ונליין זנליי דנהורא עלאה וסלקין זשמא דכליל זכנירו דשלימו עלאה ומאן אישו ספור דנליי זכנירו דשלימו דספר עלאה זבגין כך סלקין זשמא שלימ ונהרין זכנירו שלימ ונליי זבגין שלימ . אינוס זנליי ונהרי זגנרמיישו מזו נהירו דנליי דספר עלאה ונליי ונהרי לכל ספר וספר (וטמא אמרינא לכל כבוד וכבוד) דמתדבקן זיה דהא מנייבו מההוא ספירו ונהירו נהיר כל עוקא ועוקא ונלין זנליי . זגין דזבאי יומא מתעשרן שמים וסלקין זשמא קדישא יתיר משאר יומין . ומעשה ידיו ההוא פלא עלאה דנהיר מכל ספריין זגיוון דאיבו מעשה ידיו ותקונא דלייה דמתהקנא זיומא דא מכל שאר יומין . מגיד הרקיע . מאי מגיד משך ונגיד לתתא זירישא דמלכא מליא זכל ספריי . הרקיע ההוא רקיע דאיבו זמבעא דזירא . ודא אישו ההוא נהר דנפיק מזגן ודא איבו דנגיד ומשך לתתא נגידו דפלא עלאה דנהיר ונגיך זנליי מכל ספריין ודא רקיע אנגיד ליה זמשיכו דרחימו ותיאזבתא לאשקאה שקוי דחווה למעלי שבתא וכד נגיד ומשך ההוא פלא דבדולחא כלל (נגיד) מליא ושלים זאסווי קדישין זכל אינון זבלין ולזכרנא לתתא יום ליום יומא ליומא ועוקא לעוקא השתא זמשתעי קרא זאורח שרפ שמים מספרים ומתקנין זספירו זבנליי עלאה להאי כבוד וסך נגיד ומשך ההוא רקיעא נגידו דעלה עלאה . ואמר יום ליום זביע אומר יומא ליומא ודרגא דדרגא (ס"א אוחו) יחוו לאתכללא דא זדא ולאחנהרה דא מן דא מההוא ספירו דמנלי ומכרי שמים להאי כבוד זביע כמה דתא חזר זמבע אתעביד וגי' אוחו לאנהרה דא מן דא ולאתכללא דא מן דא מההוא ספירו וננינו . אמ"ר כללא דאהון זבליין דנפקין מאזא ואימא וההוא רישא דנפיק מנייבו דאיבו זבא זוכרנא אל"ף אבא וכד איבו סליק ונחית חתברת מ' זבדי א' ואיבו (ה"א) אס ר' רישא (ק"א ז) זוכרנא . כד מתזכרן אהון כלהו אמר . דא נהירו דאבא ואימא זברא זוכרנא ונהרין דא זדא זכזכורא חרא לשמא זיומא זבתתא . ועל דא כלל אחכליל דא זדא זגין למחוי חד . זבגין כך אוחו דא זדא ההוא אמר שלימו עלאה למחוי כלל חד . וכד כל האי אתנגיד ואתמשך להאי רקיע דנין איבו אשקי ואנהיר לתתא להאי כבוד אל למעבד תולדין זריוקנא דאינון שמים דנהרין לההוא כבוד אל (ודא הוא דמשיב) וליילא ליליא יחוה דעת רתיבין דילס (דא דא) דאינון גופא דכרסייא וכלהו אקרין לילוט כמה דתא אמר (מהגים י"ט) אף לילוט יסרוני כליומי . רתיבא עלאה אתקרי ימים יום ליום . רתיבא תתאה אקרי לילוט ליליא ליליא יחוס

(תרוסה קליס.) אמ"ר שזעון כגוינא דאינון [שיתא יומי עלאין] מתיהדין לעילא זבח"ד אוף הכי [שבת] איבי אחיהדתא לתתא זרוא דאח"ד . למחוי עזיהון לעילא חד לקבל חד . קב"ה אחר לעילא לא ימיז על כורסיא דיקריא . עד דאיבי חתעבידת זרוא דאח"ד כגוינא דלייה . למחוי אחר זאחד והא איקמינא רוא דה' אחר ושזו אחר רוא דשבת איבו . (שבת דאחזני) [דשבת אהאחדת] זרוא דאח"ד למשרי עלה רוא דאח"ד . (ללותא) [זבלותא] דמעלי שבתא (דאה) [הא] אהאחדת כורסיא יקירא קדישא זרוא דאחר ואהתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עלאה כד עייל שבתא איבי אחיהדתא ואהתפרת מספרת אחרת וכל דיגין מתעברין מינה ואיבי אשפתרת זיחודא דנהירו קדישא ואהתפרת זכמה עקרין לגבי מלכא קדישא וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא זכלהו ערקין (ר"א) ואהעברו מינה) ולית שילטני אחרת זכלהו עלמין ואנפסה נהירין זכנירו עלאה ואהתפרת לתתא זעמא קדישא וכלהו מתעשרן זנשמתיין חתפין דנין שירותא דללותא לזכרנא לה זכדוה זכנירו דאנפין ולומר זרכו את ה' המזורך . את ה' דייקא זגין למפתח לגבה זכרכס : ואסיר לעמא קדישא למפתח לגבה זכרכסא דדינא כגון וסוה רחוב וגי' זגין דהא אהתפרת מרוא דשגרא אחרת . וכל מארי דדינין אהתפרשו ואהעברו מינה . ומאן דאתער האי לתתא גרים לאתערא הכי לעילא . וכרסיא קדישא לא יכלא לאתערש דשגרא דקדושה דכל זמנא דמתערי לתתא אינון מאריהון דדינא דהו מתעברן והו אזלי זכלהו לאתפרמא גו נוקבא דעפרא דתסומא רבא זכלהו תייבין לאשראה זכוכתייבו (ס"א ואחזקת) ואהתרקת זבו אתר קדישא זעמא נייחא . ולא תימא דדא איבו זלחודוי אלף לית אהתרותא לעילא לאתערא עד דישראל מתערי לתתא כמה דאוקימנא דמשיב (מהגים ס"א) זככסא ליום זמני . ליום חב לא זכתיב אלף ליום זמני : ועל דא חסיר לעמא קדישא דקא מתעשרין זעשרין קדישין דנשמתיין זגין לאתערא נייחא דאינון יתערין דינא אלף זכלהו זכרנו ורחימו סגי דיתערין זרכה . עילא ותתא כחדא . זרכו את ה' את דייקא כדאמרן דא (נראה מ' ב') שבת דמעלי שבתא . זכרן ה' המזורך . דא אפיקו זכרכאן ממקורא דחיי ואחר דנפיק מינה כל שקוי לאשקאה זכלא . זבגין דאיבו מקורא זרוא דתא קיימא קריין ליה המזורך איבו זמבעא דזירא . וכיון דמשו תמן הא ודאי זירא אהמליא דלל פסקין מימיו לעלמין ועל דא לא אמריין זכרן את ה' המזורך אלף זכרן ה' דאלמלא לא משי התם זביעו ממקורא עלאה לא אחילויא זירא כלל . ועל דא המזורך . אמאי איבו המזורך זגין דאיבו אשלים ואשקי לעולם ועד . לעולם ועד דא איבו שבת דמעלי שבתא ואנן תקעין זכרכאן זבחר דאקרי מזורך . וכיון דמשאן התם זכלהו לעולם ועד ודא איבו זכרן ה' המזורך עד הכא מינון זכרכאן מעלמא עלאה וכלהו לעולם ועד . לחתברתא ולאשתקאה ולמחוי שלימ כדקא יאות מליא מכל ספריין : זכרן דא (הג"כ א' עק ר"א א) מקורא עלאה דכל זכרן נפקין מינה . וכד זיירא אשתלים קריין לה הכי לגבי תתאי אבל זכרן מקורא עלאה כדקאמרן ה' דא אמנעי דכל ספריין עלאין המזורך דא שלמא דזיתא זמבעא דזירא לאשליא ולאשקאה זכלא . לעולם ועד דא עלמא תתאה דאלערך לאתזכרנא . ומשחא ורבו דזכרן ה' והמזורך כלל חיהו לעולם ועד . (מזורך כמה דתא אמר (נראה מ"ט) זן שרת) יעל דא זכרנא דא אלפריבו כל עמא לזכרנא זממעלי שבתא זעו דלזא זכדוה זעו למשרי זשרותא זכרכסא דא

יחוס דעת יחוס יחוס. יחוס תולדן (י"א בלינו) דאיון שמים. ואי תימא יחוס לרא' איהו יחוס. תא חוי כתיב (בגאשית ג') ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה אם כל חי. תוב ומהי במלה חוה סלקין. ועל דאסתלק י' ועייל ו' דא איהו כדקא יאות דהא ו' איהו חיון ודאי. ועל דא חוה ומהי י' (ס"א ועירא נפלא) נפלא חיון מן ו'. אוף הכא יחוס יחוס. דעת דא איהו רוא דשמים. מה שמים שית ספרין אוף הכא שית ספרין באיון תולדין דקא יחוס כנוונא דיליה ועל דא יוס ליוס אתכליל בדנגא עלאה אומ"ר. וליה לליה ברוא דדבורא דקא נהיר לה דאיהו (י"א שמים) שמים דעת ובגין דהאי אומר רוא עלאה איהו ולא כשאר אירין אהדר קרא עליה ואמר אין אומר ואין דברים כשאר אמירן דעלמא. אלא האי אומר רוא עלאה איהו בדנגין עלאין דלית תמן אירין ודברים ולא אשתמעו כשאר דנגין דאיון רוא דמשימנותא דאיון קלא דמשתמע אבל הכי לא (בגאשית י' ב') אשתמעו לעלמין והיונו דכתיב בני שמיע קולם. אבל בכל הארץ ילא קום. אף על גב דאיון ספרין עלאין דלא אטיידעו לעלמין נגידו ומשיכו דלהון אתירשך והתנגיד לתתא. ובגין ההוא משיכו אית לן מהימנותא שלימתא בהאי עלמא וכל בני עלמא משתעו רוא דמשימנותא דקודשא בריך הוא באיון דנגין כאילו אתנגיין ולא סוו ספרין ונגיין וסוינו ובקלא תכל מליהם מרישא דעלמא עד סייפי עלמא משתעון איון חכימי לבא באיון דנגין נגיין אף על גב דלא אטיידעו. אבל במה אשתודען בגין דלמשש שם אהלי בהם. בגין שמשא קדישא דאיהו משכנא יראיון דנגין עלאין קדישין ואיהו נהורא דנפיל כל נהורין נגיין וההוא משיכו דלהון ובגיניה אתחזי מהימנותא בכל עלמא. מאן דנפיל לשמשא כמאן דנפיל לכלהו דנגין. בגין דשמשא איהו אהל דאתכליל בהון ונפיל כלא ואיהו נהיר בכל איון גווי נהורין לתתא. ועל דא והוא כחתן וילא מחופתו בנהירו ונלינו דכל נהורין נגיין דכלהו בתיאובתא צרופתא שלים יבטי ליה רעותייהו וכסירו דלהון כמה דלהתן אית רעו ותיאובתא דכלהו (וסחא אחרי"ה דכלהו) לתייבב לה נבזבז ומתקן. ועל דא והוא כחתן וילא מחופתו. מאן חופתו. דא עדן. ורוא דא (שם ב') ונכר יולא מעדן. עדן דא איהו חופה דהפיא על כלא. ישיש כנבור. ישיש מספרא דאור קדישא דלא אשתכח ציה דינא כלל. כנבור מספרא דגבורה. ווף על גב דגבורה איהו דינא כלל כנבור כתיב ולא נבור בגין דאמתיק דינא בהמד ונפיל כלא כחדא בתיאובתא ורעותא שלים ועל דא לרוך אורח כמה דאתמר (ישעיה ז') הנותן בים דרך. לאשקאה ולאשלאמא נהירו דסיסרא בכל ספרין (כ"ט א') ולמפתח בה אורח לאנהרא לתתא. מקלא השמים יורואו מסייפי אלין שמים עלאין דקאמרן איהו אפיך בגין דבטימותא דגופא איהו אפיך ובהוא אחר אשתמודע בין דבר לנוקבא. ודא הוא דכתיב (דברים ד') ולמקלא השמים ועד קלא השמים. קלא השמים דא (ד"א) עלמא עלאה. ולמקלא השמים דא (מלכא ד) שלמא דיליה. כמה דהאי נפיל כל נהורין וכלהו ציה. אוף הכי האי נפיל כל נהורין וכלהו ציה ואיהו נפיק מקלא השמים. ותקופתו דסיסרא בכל איון ספרין (י"א ספרין) קדישין דאתחזון לאתנהרא ולאשתקאה ולנללא מניה ואין נסתיר לית מאן דאתחפטיה מההוא נהירו דהא לכלהו אנהיר בכללא חדא לכל חד וחד כמה דאתחזי ליה וכד כלהו אשתלמו ואתנהירו מגו שמשא כדן סיסרא מתעשרא בגוונא דאימא עלאה שלימא בנ' תרעין ודא איהו דכתיב תורת ה' תמימה דהא כדן איהו (שלימא) תמימה מכל ספרין ברוא דחמש דנגין כנוונא דאימא עלאה דאיון דחמש

רוא דחמשין. ובגיני כך איהו אחיא בהמש חמש טיבין בגין לאשלאמא לרוא דחמשין תורת ה' תמימה משיבת כפש הא חמש. עדות ה' נלמנה מחזימת פתי הא חמש. סקודי ה' ישרים משמחי לב הא חמש. מלות ה' ברה מאירת עינים הא חמש. יראת ה' עשורה עימדת לעד הא חמש. משפטי ה' אמת לדקו יחדו הא חמש. וכלהו אתיין בחמש חמש לאתכללא כנוונא דאימא עלאה ועל דא יהו"ה יהו"ה שית ומנין לקבל שיש ספרין עלאין דאיון רוא דשמא עלאה (י"א דשמים עלאין) ועל דא סיסרא אתמליא ואשתלים בדבורא עלאה כדקא יאות ודא איהו בימא דשבתא דכלא אשתלים כדקא יאות ברוא דשבתא עלאה ותתא. וע"ד בימא דא אתוסף נהירו בכלא כדקאמרן שמים נפלי ממקורא דמי בקדמיתא ואיון מנהרי ומתקני לכבוד עלאה מרוא (בגאשית י"ב ב') דספר עלאה אבא דכלא. ומרוא דספר אימא עלאה. ואיהו מרוא דספור ובגין כך מספרים כדקאמרן ברוא דתלב מהן אלין דשלסין בימא דשבתא על כל שאר יומין. ובג"כ תושבתתא דא קאמר דוד ברוא קדשא על נהירו ונלינו ובולסנו (ס"א ושלימא) דיומא דשבתא על כל שאר יומין (ס"א ותיקונא דיליה דאתתקן בימא דא מכל שאר יומין) בגין רוא דשמא עלאה דקא נהיר בנסירו ונלין בנלינו ואשתלים בשלימו עלאה ותתא. וכדן תורת ה' תמימה שבת דמעלי שבתא (ס"א רוא דשומר כבוד לילס דהא היא תורת ה' תמימה תורה שבע"פ משם קבל תורה מסיי ודא אשתערו על תורה שבע"פ דאלו תורה שכתב הא כתיב וילו משה אלה הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. ודא ללוואי אתחזי להאי דאחיד בשמשא ומלכא דאחיא מניה משם נהיר לישראל מ' שנין שימשא בימיו ותורה ה' דא מעלי שבתא) ברוא חדא כדקאמרן ואתקימו (ס"א אשי כנסת סגולה סידורא דתושבתתא) חברייהו שירותא דתושבתתי מאיון תושבתתן דדוד מרוא דא השמיח דאיהו נפיל ברישא ונכיר על כל שאר. ולבצר ההוא נכר דנפיק מעדן ודא איהו רוא (הפליג ל"ג) רננו לדיקים ב'. בגין דהאי נכר כניש ונפיל כלא מרוא דשמיח ברוא עלאה ומקורא דמי כלא כדקא יאות בימא דא ושמשא אתקין לאנהרא כדקא יאות בימא דא. ולבצר סיסרא דקא מתעשרתא מספרא אחרא בימא דא בגין לאתנהרא מן שמשא ודא איהו לדוד בנמותו את עמנו וגו'. ולבצר דאשתפרש מניה הא אתחברת בשמשא ותושבתתא דא בנכ"ז אתון דאעיל בה שמשא בסיסרא. ותושבתתא דא פרישו דסיסרא מסערה אחרא ותושבתתא דכ"ז אתון בנהירו דשמשא ולבצר אתחברותא וסליקו דמסרונתא עס בעלס. ודא איהו (שם ב') תפלה למשא אים האלהים. אתחברותא ואתדבקותא דתתא בצעלה לפרשא ימינא ושאלנא לקבלא לה ולמהוי כחדא בבצורה חדא (למהוי חד ברוא חד. וכל אלין שמים מספרים לון ומתקנין לון. מכאן ולהלאה תושבתתן אתרנין דמדוה ותיאובתא שלימתא. אבל הכי איון תקונא שלימתא עלאה ברוא דשמא קדישא כדקא יאות ותושבתתן אלין אתקימו דתקינא דשבתא דאיהו סליק ואתעשר בעשרוי כדקא יאות וסלקין ברוא דשמא קדישא למהוי חד ברוא דכבוד אל דשמים מספרים ליה ווהרין ליה כדקאמרן) ודא איהו (שם ב') מבור שירו לסי' שיר חדש תושבתתא דא הא (בגאשית קי"ג ב') אוקימנא. אבל אף על גב דאתערנא ציה אתערו דחברייא דקא אתערו שפיר איהו דהנסו פרות עלות כד סוו נפלי ארונא אתערו בהאי תושבתתא כד"א (שפאלא א' ו') וישרנה הפרות בדרך. ומה שירה הוו אמרי מומור שירו לסי' שיר חדש כי נפלאות עשס. רוא דא איהו כנוונא דלעילא. בשעתא

בשעתה דמינן חיות נסלי (ארוגה) כרסייה לארמא ליה לעילא אינון אמרי תושבחתה דא. ואי פומא אחאי כתיב הכא חדס וכה תודי קאמרי תושבחתה דא אלא ודאי חדס איסו וחדס לא חקרי אלא באתחדתותה דסיסרא כד אפגוסרת מן שמא דין איסו חדס ודא איסו שיר חדס. הוסיפה לו ימינו וזרוע קדשו. הא אתערותא דמינא ושאלגא לקבלה לה ותושבחתה דא כד נסלי ארוגה קא משבחאן לם כד סלקין לבית שמש בגוונא דעגלות סלקין לבית שמש וכלא ברזא חד סלקין בגין דכשנת איסו סליקו דכרסייה לסלקא לעילא תקונא דתושבחתה דא בשבת אלין תושבחתו כלסו אסקינו בשבת לשבחא ליה פומא יחידה בעלמא.

(הפליג י"ב) פומא שיר ליום השבת. תושבחתה דא אדס הראשון קאמר לם בשעתה דאתתקן מננתא דעדן ואתא שבת ואגין עליה ואוקמוס חברייה. תושבחתה דא עלמא תתאס קא משבחא לגבי עלמא עלאה יומא (דגלא ביה) דאיסו כולו שבת מלכא דשלמא דיליה ודא איסו מומאר שיר ולא כתיב מאן קאמר ליה כמה דאוקמוסא. ליום השבת יומא עלאה שבת עלאה. דא שבת ודא שבת מה בין האי להאי. אלא שבת חסא דא שבת דמעלי שבתא. יום השבת דא שבת לעילא. דא יום ודא לילה (שמות י"א) ושמו בני ישראל את יום השבת הא יום רזא דכזורה ובגין כך מומאר שיר ליום השבת. ואשכחן בכמה אתר דעלמא תתאס לא סליק בשמא ואתא (וירא י"ב) סתם בגין האי ובגון ויקרא אל חסא ובגון (שם י"ד) ואל (קלי"א ה') חסא אתר עלה אל סי. כלכו סתים שמא ודא סליק ביה. (אלא) (ספריס אמריס וכולא) בגין דאית ביה דרגא עלאה ולגבי דרגא עלאה איסו לא סליק בשמא. נכורא דשרגא לא סליק ביממא נכורא דשמא וע"ד לא סליק בשמא. וכל אלין תושבחתו דשבת דאיסו כבוד (י"א דיום השבת איסו תושבחתה) יום איסו תושבחתה עלאה על כל שאר יומין (פ"א וכל אלין תושבחתו אסקינו בתקוניה דשבת דאיסו סליק וארעטר בעטרין עלאין עטרין קדיבין פל כל שאר יומין):

גשמת כל חי. הא חברייה ארערי (י"ט) ביה מלין דקשוס אבל אית לן לאדכרא האי נשמא דפרחא מההוא חי העולמים ובגין דאיסו דיליה דמיס נפקן כל ברכאן ושירין ביה והוא אסקי ומכרך לתתא האי נשמא דפקא מניה אית לה רשו לברכא להאי אפר. ועל דא פרחין נשמאן מההוא חי במעלי שבתא אינון נשמאן דליבין פרחאן ממש מכרכין להאי אתר דאקרי שם מתתא. וההוא אתר דנקי מניה מכרך ליה לעילא והאי שם מקבלא ברכאן מתתא ומעילא ואתכלילת מכל שערין. ביומי דחול איסו מקבלא ברכאן משאר נשמאן דקא מכרכין לה מתתא ביומא דשבת איסו מקבלא ברכאן מאינון נשמאן עלאין דקא מכרכאן לה בארבעין ותתא תיבין כחושבן מ"ס (ספריס אמריס וברזא דחמשין תיבין כחושבן מ"י) כמה (הקדמס ג' ה') דאוקמוסא ברזא מ"ס וברזא מ"י. דא עלמא עלאה ודא עלמא תתא. נשמא כל חי (ס"א עד הארדוניס) מ"ס. ומן ואילו פינו מלא שירא עד ומלפניס סלקא תושבחתה אחרא חמשין תיבין. ואע"ג דלא קיימא תמן מלא בחושבנא סלקא חושבנא רזא מ"י ומתמן ילהלא סלקא תושבחתה אחרא לחשבין (מ"ס) מאס תיבין תשלומא דכלא וחד רתיכא על מה דשריא דאיסו תשלומא (ספריס אמריס) ההוא שלימא עלאה) וכל שבתא דא וכל מלין אלין כלסו שייסין ידיען בחושבנא לתשלומא דשבת ולאשתלמא מתייבו כדקא חוי. וזאה עמא דידעי לסדרא

שבתא דמריהון כדקא יאוס. מכאן ושלמא סדורא דללותא כמה דאתתקנת כתיב (הפליג י"ב) ותתא סי' אל תרחק אילותי לעורמי חושה דוד מלכא אמר דא בשעתה דהוס מתקן ומסדר תושבחתה דמלכא בגין להכרז שמשא בסיסרא. כיון דהוס מתקן ומסדר שבתין דיליה לאשתכרז אמר ותתא סי' אל תרחק. ותתא סי' רזא (ינ"א ה' קמ"א קמ"ב) דחברותא חדא בלא פרידא. אל תרחק כיון דאיסו סלקא לאתערטא בעעלס וכלא בעלמא עלאה ומתמן צפי לסלקא לאין סוף לאתקשרא בלא לעילא לעילא ובגין כך אל תרחק לאשתלקא מיין לשבקה לו. ובגין כך בנו סדורא דתושבחתה בעתן ישראל לאתכללא תמן ולאשתדבא בדייבו מתתא דאלמלי יבטי לאשתלקא האי כבוד הא ישראל לתתא אהיין ביה ותקסין ביה דלא שבקי ליה לאשתרחקא מתייבו. ועל דא ללותא בלשא כמאן דמליל ברזא שם מלכא. ובעוד דאיסו ברזא עמיס לא אשתרחקא מניה כלל. אילותי מה איל וזבי בשעתא דאולי ומרחקי מיד אהדרן להסווא אתר דשבקי. אוק קודשא בריך הוא אף על גב דאשתלק לעילא לעילא באין סוף מיד אהדר לאפריס. מאי פעמא בגין דישראל לתתא אשתאדן ביה ולא שבקין ליה לאתנשא (מניס) ולאשתרחקא מתייבו. ועל דא אילותי לעורמי חושה. ובגין כך בעינן לאתחדא ביה בקודשא בריך הוא ולאחדא ביה כמאן דאשתקין מעילא לתתא דלא ישתבק בר נש מניה אפילו שעתא חדא. ועל דא כד סמיך גאולה לתפלה צפי לאחדא ביה ולאשתעי בדידיס בלחישו ברזא דלא יתרחק מיין ולא ישתבק מיין ועל דא כפיס (דכריס ד') ותתא דבדקיס ביה' אלהיכס חייס כלכס חיוס. (הפליג קמ"ד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שס' אלהיו:

(ייקבל ר"ב) צלותא דשבתא דעמא קדישא תלת ללותין אשתכחו ביה יומא. לקבל תלת שבתו ואוקמוס וכלכו חד. כיון דעאלו עמא קדישא לבי כנישתא אסור לאשתדלא אפילו בלידך בי כנישתא אלא במלי תושבחתו וללותא ואורייתא וכדקא חוי לן. ומאן (יו א' אמוך ק"א ה') דאשתדל בתלין אהיין וצילין דעלמא דא איסו בר נש דקא מחלל שבטא ליה ליה חולקא בעמא דישראל. תרין מלאכין ממנו ע"ד ביומא דשבתא ואינון שוו ידיסון על רישיס ואחרי ווי לפלניא דלית ליה חולקא בקב"ס. וע"ד צפי לאשתדלא בללותא ובשירין ובתושבחתו דמאריהון ולאשתדלא באורייתא. האי יומא איסו יומא דנשמאן דאשתעטרא ההוא לרורא דנשמאן (בתושבחתו דמאריהון). בג"כ משבחי בתושבחתו תושבחתה דנשמאן והיינו (קלי"א ה') גשמת כל חי תכרך את שמך סי' אלהינו ורוח כל בשר וכו'. ולית תושבחתה אלא בסערא דנשמאן ורוחא. והאי יומא קיימא ברזחא וכשמתא וללו דנושא. תושבחתה דדרגא אחרא עלאה רזא יומא שמשא קדישא דאיסו כהורא דיממא היינו יולר אור. רזא דנכורא דנכיר דמיס אסתון ובשרין כל אינון חילין רתיכין וכוכביס ומולי וכל אינון דשליטין על עלמא. תושבחתה דעלמא דאמי ביומא דא סינו. אל אדון ותושבחתה דא איסו ברזא דעטרין ומרין אסתון עלאין קדישין דמתעטרן באבסן ובתיכא עלאס קדישא. אסתון (הקדמס ג' ב') ועירין אינון עשרין ומרין אסתון דמינן בעלמא תתא. דאינון אל בדרך גדול דעס וכו' ולא איסו בין תיבס לתיבס ריווחא אחרא אלא את רשימא בכל תיבס ומיבס (קלי"ג ב') ובעלמא עלאה אית ריווחא ויסערין קדישין בין את לתתא. ודא איסו תושבחתה על תושבחתה דאתין עלאין. דיומא שביעאה (י"ד ה') קא תשבת ואמר למלכא עלאה יולר ברשעים. כד תושבחתה דא סלקא לעילא שמיך רתיכין

רתיבין עליון קדמון מודמנין ונעלין להאי תושבחה ממעמ
 קדישא וסלין לה לאתעטרה בה בכמה רתיבין עליון די
 מתון וכל אינון לדיקייא דבגתא דעון כלהו מתעטרו
 בתושבחה דא. וכל אינון רתיבין וכל אינון נשמתין לדיקייא
 כלהו סלקין בתושבחה דא עד רוא דכורסייא. כד משא
 לכורסייא קדישא תושבחה דא דכל ישראל קיימא תמן עד
 זמנא דקאמרי קדושה עלאה דמוסף. וכדין סלוקא דלתתא
 לעילא לאתאחדא כלה לעילא לעילא למסוי כלה חד. דא
 אימי תושבחה דסלקא על כלה תושבחה. מכאן ולהלאה
 סודרא דללותא דשאר יומי ישמח חשה וכוילי הדוותא דדרגא
 עלאה עקרא דרביין דחדי בהסוה עדגא דליים כד סליק
 בורסייא לנביא ונעיל לה ומתחבראן כחדא. ודא אימי חדוה
 דאורייתא עלאה דלעילא תורה שבכתב דחדי באורייתא
 דלתתא תורה שבעל פה ואתחברו דא דגא. כיון דאתחברו
 כחדא צעי צ"ג לאכללא בהסוה חדוה לעמא קדישא ישמח
 במלכותך שומרי שבת וכו'. אלהינו ואלהי אבותינו רלה נא
 במנוחתנו :

רוא דספר תורה ציומא דא סא אוקמוה. תנין כתיב
 (יחמיה ח) ויקראו בספר תורת האלהים מפורש וסוה שכל
 ויבינו במקרא. וסא אוקמוה רוא דאינון פסוקי טעמי ומסורת
 וכל אינון דיוקין (נוסחא אחריא תיקונין) ורזין עליון כלה
 אתחבר למשה מסיני. אי בכל בני דיוקין אתמסר אורייתא
 למשה ספר תורה דאינו בכל אינון קדושתן אחמי אינו חסר
 חלל בני תיקונין ורזין דאתמסרו ליה למשה באורייתא. אלא
 רוא דא כד כורסייא קדישא מתעטרה ואתכלילת בתורה
 שבכתב כל אינון דיוקנין וכל אינון טעמין ומסורות כלהו
 עליון בגניזו ואתרשימו בגו כורסייא קדישא ואינון דיוקנין
 דעילא אורייתא דבכתב באורייתא דבעל פה וכוה אתעברת
 כאתתא דאתעברת מן דכורא ואתתארו תמוין עליון לחודייהו
 בקדושייהו כדקא חוי. ולאחזאה צבי כנישתא דא אתברכת
 ואתעטרת כורסייא חרוא דתורה שבכתב ותמן אעיל כל אינון
 דיוקנין ואיבי התקדשת מניה צעי לאתחזאה בתמוין לחודייהו
 כדקא יאות וכדין כלה אתקדש בקדושה עלאה כדקא חוי
 כ"ס וכ"ס בהאי יומא בהאי יומא צעי לסלקא שבעה נובדין
 לקבל שבעה קלין דאינון רוא דאורייתא ובזמנין ובזמנין
 חנוש גו רוא דא ציומא דכפורי שים גו רוא עלאה דא.
 וכלא רוא חדא. חמש דאינון חמש דרגין לפתא מדרגא דלוד
 קדמאה לתתא ואינון רוא דאורייתא שית דאינון שית ספרין
 וכלא רוא חדא. שבע אינון שבע קלין וכלהו רוא חדא
 אלין ואלין. ברכ"ה אמוסף חד על תלתא בגין שמשא דהכיר
 בהסוה זמנא לסיטרא ואתמוסף כהורא על סיטרא והיינו רוא
 (בראשית י"א) דמוסף. בספר תורה צעי לשמחע חד קלא
 דבור. סודרא לסדרא עמא קדישא ציומא דא וכשאר יומין
 דספר תורה צעי לסדרא ולתקנא תקונא בחד כרסייא דחקרי
 מיבא והסוה כרסייא דלשוו בשית (י"ד ב' פ"ג א' שנה קס"ד ב')
 דרגין לסלקא בהו ולא יתיר דכתיב (ד"ס כ ט) ושם מעלות
 לכסא. ודרגא חד לעילא לשואה עליה ספר תורה ולאחזאה
 ליה לכלא כד סליק ספר תורה לתמן כדין בעלן כל עמא
 לסדרא גרמייסה לתתא ציומא דהסוה דחילו ברתת בזיע ולכוונא
 לבייהו כמה דהסתא קיימין על פורא דסיני לקבלא אורייתא
 וסוה לייטון וירכוון אודנייהו. ולית רשו לעמא לחפתח פומיהון
 אפילו צמייל דאורייתא וכל סגן צמלה אתתא אלא כלהו
 באימתא כמאל דלית ליה שומא וסא אוקמוה דכתיב (יחמיה ח)
 וכפתחו עמזו כל העם (ס"ט) ואזינו כל העם אל ספר התורה.
 אמר רבי שמעון כד מפקין ס"ם בצבורא למקרי ציה

מתפתחן תרעי שמיא דרחמין ומעוררין את ההכבה לעילא
 ואצעי ליה לבר נש למיחד הכי
 בריך שמיא דמלאי עלמא בריך כתרך ואתרך יהא
 רעיתך עם עמך ישראל לפניך ופורקן ימיך אחי לעמך
 בבית מקדשך ולאמסויי לנא חסוד נסודך ולקבלא לנאחא
 ברחמי. יהא רעוה קדמך דמוריך לן חייך כתיבו ולהי אהא
 עבדך פקידא בגו לדיקייא למרחם עלי ולניסר ימי וית כל
 דיני ודי לעמך ישראל. אמ הוה זן לכלא ומפריס לכלא
 את הוה שליט על כלה את סוה דשליט על מלכיה ותלכותא
 דילך סא. אגא עבדא דקב"ה דאצידנא קמייה ומקמי דיקר
 אורייתים בכל עידן ועידן לא על אגא רחילנא ולא על כל
 אלהי וסמיכנא אלא בצאלא דשמיא דהוה אלהי קשום
 ואורייתים קשום ונביאויא קשום ומסגי למפדד ספיון וקשום
 ביה אגא רחיץ ולשמים קדישא יקירא אגא אימר טאשבחן
 יסא רעוה קדמך דתפתח לבתי באורייתך. ותיב ל' בגין
 דכרין דעבדין רעוהך. ותשלים משאלין דלכתי ולבא דכל
 עמך ישראל לסב ולחיון ולשלם ארין :

ואסיר למקרי בספרא דאורייתא צר חד בלחודו
 וכלא לייטין ושתקין בגין דישמעון מלין מסומיה כאליו קבילו
 לה הסיא שעתא מסורה דסיני. ומאן דקרי באורייתא להי
 חד קאים עליה ושתיק ללא ישתמע צר דבור חד בלחודו לא
 תרין דבורין לשון קודש חד וחד סוה ולא תרין דבורין ואי
 תרין משתבחין בספר תורה גריעותא רחוא דהסימנותא אינו
 וגריעותא דיקרא דאורייתא אשתכח בצסר תורה. וצעי חד
 קלא. מתרגס חד. ורוא דא קליפס ומוחא (רוא דעלמא דא
 ורוא דעלמא דתמי) כלה שתיקין וחד קארי דכתיב (שמות כ)
 וידבר אלהים את וגו'. אינו לעילא וכל עמא לתתא דכתיב
 (שמות י"ט) וייתכבו בתחתית סהר. וכתיב (ס"ט) ומשם עלה
 אל האלהים. והסוה דקארי באורייתא ישוי לביה ורעותא
 לאינון מלין וכי אינו שליח דמלאי בסדורא דהני מלין
 למשמע לכל עירא דא אינו קאים כדוגמא עלאה. בגין כך
 מאן דסליק למקרי באורייתא יסדר אינון מלין בקדמיהא
 בביתיה ואי לאו לא יקרי באורייתא. מלנן מהסוה דבור.
 עד לא ישמע אורייתא לעמא קדישא מה כתיב (ויקרא כ"ה) אז
 ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. ולבשר ויאמר לאדם הן
 ירתה ה' היא חכמה וגו' אסיר ליה למאן דקארי באורייתא
 למפסק פרשתא או אפילו מלה חדא אלא בלחוד דפסק
 משה פרשתא לעמא קדישא (לאשליח) יפסיק. ולא יפסיק
 מלין דפרשתא דשבתא דא בפרשתא דשבתא אחרא. רוא דא
 בשעתא דאיפסיקו פרשיין כל חד וחד אתעטרה וקיימא קמי
 קודשא בריך היא כיון דאשלימו הני למפסק פרשיין דכל
 שהא ואתעטרו קמי קב"ה ואמרי אגא משבת פלוגי (ספרי
 חמיה מכבורא פלוגי) ואגא משבת פלוגי. מצבורא פלוגי.
 בהסיא שעתא קרא לויפ"אל רב ממנא ולחמיין והלת רתיבין
 קדישין דתחות ידיה דאתחנן בשמושא דאורייתא. וכל רתיבא
 ורתיבא מני ליה להאי רתיבא על פרשתא פלוגי דבשבת
 פלוגי ורתיבא פלוגי על פרשתא פלוגי דשבת פלוגי וכל חד
 וחד משמחא לאורייתא דהסוה שבת דיליה. ואסיר לן לערבא
 ארין בלתיין ולא לעטלא רתיבא ברתיה דחבריה אפילו כמלא
 ימא ואפילו בחד תיבא או אפילו בחת חד. אלא כל חד
 וחד כמה דפסיק לון קודשא בריך הוה וכמה דמני לון
 באינון פרשיין כל חד וחד על מעריה. ועל דא כד מתעטריא
 פרשתא דא סלקן אינון מלין דהסיא פרשתא דאשליט
 בצבורא יגסיל לון הסוה רתיבא דמנא בהסיא פרשתא
 וסליק לון קמי קב"ה ואינון מלין ממש קיימין קמי ואמריין
 אג

בין לעילא בין לתתא . וסימניך שכינה לא שריא לצר מתחומא לתחמי לם .

כד נפק שבתא לריבין ישראל דלתתא לתתעבבא דהא יומא רבא עלאה איבו (ואלפרוך לתתעבבא עליה) ובהאי יומא אושפיזא רבא ויקירא קא שריא עליה בגין כך בעי לתתעבבא לתתחזא לנה דתקין בואשפיזא קדישא . כדן פתחי ישראל ואמרי (תהלים פח) והוא רחום יכפר עון וגו' דתקונא שפירא איבו בהאי ליליא כיון דדינא אתהדר לתתריה מה דלא תתחוי כד עייל שבתא דדינא אסתלק ולא אשתכח . בשעתא דפתחי ישראל ויהי נועם וקדושתא דסדרא כל אינון שיביין דגיהנס פתחין ואמרי זכאין אתון ישראל עמא קדישא . זכאין אתון לדיקא דנשרי פקדי אורייתא . וי לון לחייביא דלא זכו למישר אורייתא כדן דומיה קדים וכרווא אתער ואמר (ש"פ) ישובו רשעים לשאלם כל גוים שכחי אלהים . וכל אינון חבילי סהירין סרדין לון בגיהנס וליה מאן דמרתס עליהו . זכאין אינון כל נשרי שבתא בהאי עלמא וקא מענגי להסוה ענג דשריא מלגילא דקהמרון :

(תרוסא קני) פתח הסוה קיימא ואמר (תהלים ס"ט) ואני תפלתי לך ה' עם ראוני אלהים ברב חסדך ענגי באתם ישעך . תנין אייתי אקרי עם ראוני בשעתא דלצור קא מללאן . שפיר איבו והכי איבו ודאי . דהא כדן לצורה מסרדין ומתקני תקונא דהאי עם וכדן איבו עם ראוני ואנשרדין למשאל שאלתא דתמיב אלהים ברב חסדך ענגי באתם ישעך . דהא כדן אלשריך למשאל שאלתא . ואני פפלסי לך ה' הוה הכא רוא דחודא . ואני דא דוד מלכא (פסוק י"ב) אהר דאקרי נאולה . תפלתא דא תפלה והכא איבו סמיכא לגאולה דאיבו חד . כד איבו סמך נאולה לתפלה . כדן איבו עם (ר"ש) רגא . עם ראוני איך הכי כללא איבו כחדא עם חד ראוני חד אסתכליו דא בדה וכו' חד . ודוד מלכא בעא ליחוס בהאי קרא יחודא חדא . ויאם תימא אמאי תתניי האי קרא בללותא דמנחה דשבת . יאום איבו לחמי בשבת בהסוה ללותא דמנחה ולא בללותא דחול דודאי לאו ללותא דמנחה דשבת כחול . בגין דהא בחול בשעתא (פ"ח ב') דמנחה תליא דינא בעלמא ולא איבו עם ראוני אכל בשבת דכל רגוא אתעדי וכלא אסתכלי כחדא וקא על גב דדינא אתער אסתבסומתא איבו ועל דא אלפרוך קרא דחודא ליחדא כל דרגין דכד סוי יחודא דינא אתחבר ואסתכליל ברתמי ואתבסס כלא וכדן עם ראוני כתיב . עם ראוני כליל כלא כחדא . ודינא אסתבסם בהסוה זמנא והוי חדוה בכלא . משה אסתלק מעלמא בהסוה שעתא דללותא דמנחה דשבת בשעתא דפת ראוני אשתכח . ובהסוה שעתא רעיא סוה לעילא ולטרא לתתא ועל דא נעטלו תרעין שבת משעתא דמנחה ולעילא מאן תרעין נעטלו תרעין דבי מדרשא בגין לאדכרא למשה רעיא מסימנא דאורייתא אסתבשלא בגיניס . בהסוה זמנא בי מדרשא דמשה אסתבשיל כל שכן אחרנין . מאן חמי תרעין דבי מדרשא דמשה עליבא עליה בהסוה נעטלו אחרנין כלבו אורייתא דמשה עליבא עליה בהסוה זמנא מאן לא עליב בגין כך כל תרעין דבי מדרשא נעטלו ואלפריוכו כלא לזקא ליה לקודשא בריך הוא באיחא שבתא וסייבו (ש"פ) לזקאך כהררי אל . תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא וכלבו כלילן בשמס . חד משה נביאה מסימנא עלאה וחד יוסף לדיקא וחד דוד מלכא . בגיני כך תלת לזקוי דיני הכא חד איבו דיוסף זכאה קדים לכל בני ודה איבו לזקאך כהררי אל משפטיך תסוה רבס וגו' דא יוסף דאיבו בלחודי כהררי אל ככלבו עורין עלאין . וחד

משה

אין פרשתא פליגי דאשניא לי לצורה פלוגי הכי וסכי . אי אשתליס כדקא האי ליה סלקין אינון מלין ומתעפרן על כורסיא קדישא והסוה רתיכא משמטא קמיס כל רתיכא ורתיכא פרשתא דכל שבתא ושבתא וכלבו מתעפרן בנו כירסייא קדישא וסכו איבו סלקא לאתיחדא לעילא לעילא ואשתבדי כלל כללא חדא בגין כך זכאה סלקיס מאן דאשתליס פרשתא דכל שבתא ושבתא כדקא יאות כמה דאפסיקו לעילא תרי זמני קרינן בספר תורה בשבתא . במנחה בשעתא דדינא תליא לעידן ערב לריבין לאכללא שמאלא בימינא דהא חורייתא מתרין (פ"ד א) סשרין אתייביבא דכתיב (דברים יג) מימינו אש דת לנו ימינא ושמאלא . בגין כך ספר תורה במנחה די בעשרה פסוקין או יתיר אכל לא שלימו דפרשתא דהא שלימו דפרשתא לא אי אלא בימינא וימינא פלייא עד שעתא דמנחה והא חוקזיבא בשני בשבתא ובחמישי בשבתא בגין דקא נחתין דרגין לתתא דאינון כללא דאורייתא . ולי תימא סא נביאין יתפרשין לתתא הלא הכי ודאי אכל סוי דלתתא כלבו כללא דאורייתא וכל חד סוד כליל לכל חד וחד ארא דמלה אלין דרגין עלאין אינון אקרון פרשתא חדא ולבתר נסקון מגיבוו חשע דרגין דלתתא חדא וביגין כך השעה גוברין תלה בשבתא במנחה ותלה בימא תניינא ותלה בימא תתאה הוה פשעה ובספרא דרב יבא סבא במנחה בצהרא סא אתער הוה דמתהלל ונקודה (כ"ד א) תתאה בהסוה סשרא דמתהלל ייקבל רוא דאורייתא כדן בהסוה שעתא נשלא מסשרא דמתהלל וידילייה קרינן דהא איבו קיימא בראא דתשע (יפתא ארינא ספ"י) וקרינן תשע ואינון שית דחול ותלת בשעתא דאשער שמאלא בשבתא ולאסתכללא כלא כחדא ויאסי מיעשרא בהו בתלת סשרין כנונא דתלת סשרין עלאין דאינון כללא דשבתא דשבתא . זכאה חולקיס מאן דוכי ליקרא דשבתא זכאה איבו בתרין עלמין בעלמא דין ובעלמא דאפי :

בתיב (שמות טו) אל ילא איס ממקומו ביום השביעי . חסו ממקומו . תנין ממקומו מהסוה אתר דלתתא לזיך ארא דמלה דכתיב (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה' ממקומו . ודא איבו ודא איבו רוא דכתיב (שמות ג) כי המקום אשר אתה עומד עליו . אתר ידישא איבו לעילא וקרינן ליה מקוס דאשתמודע ביה יקרא עלאה דלעילא . ובגין כך אזכרותא לזר נס דהא מתעשרא בעשרא קדישא דלעילא דלא יפוק מניה דאי (יפוק ממוסיס יזולא דחול) יפוק מניה קא מהלל שבתא . בידוי בעבדיתא כמה דאורייתא . ברגלוי למסך לזר מתרי אלפין אמין . כל אלין חלולה דשבתא איבו . אל ילא איס ממקומו דא איבו אתר יקרא דקדושה דא דהא מניה לזר אתר דאלהים אתרים איבו . ברוך כבוד ה' ממקומו . כבוד ה' (נראה כ"א) דלעילא . ממקומו דא כבוד דלתתא ודא איבו רוא דעשרא דשבתא בגין כך אל ילא איס ממקומו . בריך הוה לפלס ולעלמי עלמין . כתיב (ש"ג) סנה מקיס אתי . מקוס אתי ודאי דא איבו מקוס סמיר וגניו דלא אתיידע כלל משעז דכתיב אתי אתר דלא אסתגליא וקיימא סמירא ודא איבו אתר עלאה לעילא לעילא סיכלא עלאה סמיר וגניו . אכל דא איבו אתר לתתא כדקאמרן . ודא איבו מקוס דלתתא לעילא ואתפרס לתתא . ובגין כך אל ילא איס ממקומו ביום השביעי . (כעודי ל"א) ומדום מאין לעיר את פאת הדמה אלפים באתם וגו' . סא (יש) לאקמוס באינון ריון עלאין . אכל אלפים באתם דירתא תרין (פסוקים ס"ג) סשרין לכל ספר ואיסי מתעפרא סדיר בתרין סשרין

משה נביאה מסימחא ודא איבו דכתיב (ש"א) ולדקתך אלהים עד מרום שמי ונולות בגין דאיבו נסיל לכל סערין ימינא ושאלא וחד חיהו דוד מלכא ודא איבו דכתיב (ש"א קי"ט) לדקתך לדק לעולם ותירתך אמת. לשולס דא דוד מלכא. כדון אתכניש כלל צהאי זמנא תורה שבכתב ותורה שבעל פה ועל דא צהאי זמנא ננעלו תרעי דאורייתא וננעלו תרעי דכל עלמא צהאי זמנא. בשמחא דמית יוסף לדיקא יבטי מקורין ומצועין וכלהו שבטין נפלו בגלותא. פתחו עלאי ותמרו לדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו'. בשמחא דמית משה אתחסך שמחא צביהרא ואנעלת תורה שבכתב נהורה דהספקלריאה דנהרא בשמחא דמית דוד מלכא כנישת כיהרא נהורה ואורייתא דבעל פה כנישת נהורא. ומסהיא זמנא אתגניזו נהורין דאורייתא ואסגיאו מהלוקת על משנה והכימיא במחלקת וכלהו תקיפי לבא בערביציה ועל דא חדוס דאורייתא לאו איבו צהיא זמנא בכל דרין דעלמא. ומה אינון הוגרי דתעניות דגזרו רבנן כד מית פלוני גזרו תענית כד הוי כך גזרו כך (ס"א דא דהו) וכד הוה כניבו יתיר דחדוס דתורה שבכתב ותורה דבעל פה צהיא זמנא עאכ"ו דהגריך למנעל תרעי דאורייתא צהיא זמנא ובגין כך אזרינן סני לדוקי דינא כמה דאתמר:

(שלח קפי) שמעו חזרתי קלא דריש מתיבתא דזרח

דמדצירא דאמר הכי. מאן דפסק יתפסק: מאן דקליר יתקנר. מאן דקליר יתאריר: מאן דיסתכל ומי יסתון עיניה ומאן דלא יסתכל ומי ואתפתח אילנא דתמני סרי כד כפיף יוקף ויתקיים אי לא כפיף הויא צינא אכיל ליה מאן דאעל תרין כרובין לנו רעותיה אתעביד מאן דמעין רחיק מרעותיה קרבנא דרביא שלים לאתקבלא.

פירושא דאינון פתגמין הכי הוה. מאן דפסק יתפסק. מאן דפסק מלין דאורייתא על מלין בסלין יתפסקון חייבו מהאי עלמא ודיניה קיימא צהיא עלמא יאן דקליר יתקלר. מאן דקליר אמון ולא מאריך ביה גו כייחא יתקנר מחיין דהאי עלמא. מאן דקליר יתארך. מאן דאמר אחד אלטריך למשפא אל"ף ולקלרא קריאה דילה ולא יעבד צהאי את כלל ימאן דעביד כדון יתארכון חייו מאן דלא יסתכל ומי ואתכתח מאן דלא אסתכל צאינון תלת מילין פמירין. מאי לעילא מאי לתתא וכו'. זמין איבו לאתפתחא צאורייתא ולפקהא עיינין צה אילנא דתמני סרי. שדרתו דבר נש כד כפיף קמי מאריה יוקף ויתקיים לתחיית מתייא. אי לא כפיף צמודים אתעביד חייא וליא ליה תקומה לההוא זמנא: מאן דאעל תרין כרובין לנו. מאן דאעל שיטור תרין פתחין לנו צי כנישתא אתדבק צמאריה ורעותיה אתעביד מאן דמעין בכלותיה ואסתכל צה רחיק איבו מרעותיה דשאל. קרבנא דרביא כד קריב בר נש צריה לצי ספרא או למילה. דא קרבנא שלים לאתקבלא:

השלמת הזוהר

עניני מיתה שלא נעתקו לרשון קודש

מחברים למשך לאחר אחרת. כדון הוא אומר ווי על מאי דעבד ולא מהניא ליה אלא אי אקדים אסותא דמשוכה עד לא מסתא הסיח שעתא. דחיל סהוא בר נש ובעי לאחשפרא ולא יכיל. כיון דחמי דלא יכיל סוא פתח עיניו ואסתכל בים בעייניו פקחין. וכדון סוא חסיר גרמיה ונפשיה. ופסיחא שעתא הוא עינן דדינא רבא דב"ג אהדן בים בהאי עמלא. וכדון רוחא חולא בכל שיפסי גופא ואסתחיל מנייהו. ושאפ כל שיפסין ואודענא לכל ספרין. וכל שיפסי גופא כלסו מזדעפסין. כד מסא רוחא לכל שיפסא ושיפסא ואסתחיל מניה כפיל זיעא על סהוא שיפסא ורוחא אסתחיל מניה. ומיד מיה סהוא שיפסא. וכן בכלסו. כיון דמסי רוחא למיסק דסא אסתחיל מכל גופא. כדון שכיתא קיימא עליה ומיד פרח מן גופא. וכהא מולקיס דמחן דלחדבק בם. ווי לנאטון מייביא דדחיקין מניה ולא מתדבקין בם. וכמה צי דינא אעבר בר נש כד נפיק מחאי עמלא. חד סהוא דינא עלאה דקאמחן כד נפיק רוחא מן גופא. וחד דינא כד עובדוי ומלוי חולין קמים וכרווי מכרווי עלוי. וחד דינא כד פיל לקברא. וחד דינא דקברא. וחד דינא דמולעתא. וחד דינא דניהכס. וחד דינא דרוחא דחולא ושאפ בעמלא. ולא אשכח אחר עד דישתלימו עובדוי. ודאי שבטא עדין יחלפין עלוי. בנ"ב צ"ג כד איהו אסתכח בהאי עמלא לדחלא מן מאריה ולאסתכלא בכל יומא ועובדוי. וייחוב מייסו קמי מאריה. כד אסתכל דוד מלכא באינון דיינן דב"ג כד אסתחיל מחאי עמלא אחר. ברכי נפשי את ה'.

עד ללא תטוק מעמלא. השתא דלא אשתכחת עם גופא. וכל קרבי את שם קדשו. אתון שיפסי דמשתכחי ברוחא ששתא דאשתכח רוחא עמכון אקדימו לברכא שמה קדישא. עד לא ימסי זמנא דלא תיכלון לברכא ליה ולאודאס ליה עליהו:

(נשא קניו) רבי אבא פתח (תהינן קני) לדוד ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו כמה אית ליה לב"ג לאסתכלא ולמדע בטולחא דמאריה דסא בכל יומא ויומא כרווא קארי ואמר (משלי ה) עד מתי פתאים תאהבו פתי וגו'. ויימי ג) טובו בים טובים א-ע' חסובותיכם. ולית מאן דירכין אודייה. אורייתא קא תכרווא קייסו ולית מאן דישבח. מ"ח בר נש אזיל בהאי עמלא והוא חשיב דייליה הוא תדיר וישתאר בגויה לדרי דרין ועד דאיהו אזיל בעמלא יהבין ליה בקולרא ודיינין ליה בקופסון עם שאר בני דינא. אי אשתכח ליה סניגורא סא אשתביב מן דינא. סה"ד (אייב ג) אם יש עליו מלך מליך אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו ויחנכו ויאמר וגו'. מאן סוא סניגורא. אלין עובדין דכשן דקיימו עליה דבר נש בעמלא דאלטרין ליה. ואי לא ישתכח עליה סניגורא. סא אשתביב מן דינא לאסתלקא מן עמלא. בהסיא שעתא כד איהו שביב בקולרא דמלכא עד דזקיף עיניו. חמא דאשפין לגביה תרין דכתבין קמים כל מאי דעבד בהאי עמלא. וכל מאי דאפיק מן פומא. וייסב דינא (חושבנא) על כלא. סה"ד (פשיס ד) כי הכה יולר הכים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שימו וגו'. והוא אודי עליהו. מאי עמלא. בגין דהסיא עובדא דאיהו עבד סלקא וקיימא עליה לאסתדא בים. וכלסו נחמין ואחרשימו קמים וקיימי קמים. ולא מתעברן מניה עד שעתא דאתון צבו בהסוא עמלא. תא חוי כל אינון מלין דעבד ב"ג בהאי עמלא כלסו זמנין וקיימי לאסתדא ביה ולא אסתבירו מניה. ובשעתא דמסקי ליה לקברא כלסו מהעתון ואלין קמים. ותלת כרווי מכרוי. חד קמים חד מימיניה וחד משמאליה. ואמרי דא פלניא דמריד במאריה. מריד לעילא מריד לתתא. מריד באורייתא מריד בפקודוי. חמו עובדוי חמו מלוי. סב ליה דלא ברבי. עד דמסי לגבי קברא כלסו חמין אחרגון מדוכתיסו עליה. ואמרי ווי ווי דדא אשתכח בגוון. עובדוי ומלוי אקדמין ועאלין לקברא וקיימי עליה דסהוא גופא ורוחיה חולא ושאפ ומתבלבל על גופא. כיון דב"ג אסתמר צבי קברי דומה קדים (קאים) ונפיק תחות ידיה תלתא צי דינא. די חמין על דינא דקברא. ותלת שרביסי דאשא בידיהו ודיינין רוחא וגופא כתר. ווי על סהוא דינא ווי על עובדוי.

(וימי רבני) רבי חזקיה פתח ואמר. ויהי השמש לבוא ומרדמה נפלה על הצרם וגו'. האי קרא איקמוס. אכל דא יומא דדינא קשיא דלסקי ליה לב"ג מחאי עמלא. דפסיה סהוא (יומא) זמנא דמסא דבר נש נפיק מחאי עמלא סהוא (יומא) זמנא יומא דדינא רבא דאשתכח שמשא מן סיהרא. כמה דכתיב (קישא י) עד אשר לא תהפך השמש. דל נשתתא קדישא דאשתכחת מבי"ג תלמין יומין עד לא יפוזן מעמלא. וחמא דלולמא אשתכחת מניה ולא ארתחי. מאי שעתא אשתכחת מניה. בגין דנשתתא קדישא סלקא ואשתכחת מניה ולא ארתחי. דלא תימא דכד אשתכח ב"ג ומיה האי נשתתא אשתכחת מניה. אלא כד איהו בחייו בטוקפיה אשתכחת מניה (אשתלש) האי נשתתא ולא נכרת לרוחא. ורוחא לא נכיר לנפשא. כדון נפשא אשתלשא ומיכלא וכל תיאובתא דגופא סלקא מניה ואשתכח. ואר' יהודא אפילו כל זמנא דנפיל איניס צבי מרעיה ולא יכיל לללס. נשתתא אשתכחת וסלקא מניה. וכדון לא נכיר רוחא לנפשא עד דדיינין דיניה דבר נש. ואי דיינין ליה לפס כדון נשתתא אשתכחת לאתרה ונכירא לכלא. והא בזמנא דקיימא מלס צדינא. ובזמנא דלא קיימא מלס צדינא תלמין יומין אקדימא נשתתא לסלקא וילומא אשתכח מניה. אהנא בזמנא דדיינין ליה לב"ג לעילא סלקן לנשתתיה לבי דינא ודיינין על מימריה והיא אסחידת בכלא ואסחידת בכל רעיוני דבר נש. ובצובדין לא אסחידת דסא כלסו בספרא כתיבין. וכלסו דיינין

בשעתא דאיהו תפוס בקולרא דמלכא ואתון דיניה ואשתלס דלא אשתכח עליה סניגורא. סנפירא דמלכא נחיה וקאים קמים לרגלוי וחד סייסא סננא בידיה. זקיף ב"ג עיניו וחמי כתיב צימא דמלתסן באשא (דזיוא) מניה. אדרכי חמי ליה קמים כוליה מליא עיינין. לבוסיא אשא דלסיס קציה דב"ג. הכי סוא ודאי. דסא כמה צבי נשא חמו מלאכא צימא וקיימי קמים. ושאר צבי נשא לא חמאן ליה. ואי תימא סא כתיב (תליס קד) עושה מלאכה רוחות וגו'. והיך יכיל לאתחזא בהרעא. אלא מלה דא סא אוקימיה דכיון דנחית מלאכא לארעא אשתכח בגופא וארתחי למאן דארחוי בהסוא לבושא דאשתכח בים. ואי לאו לא יכיל על-ליא למסבל ליה ולאשתחזא כל שכן וכל שכן האי דכל צבי עמלא לריכין ליה תלת שפין בהרביס וכו'. והא אוקמוס חבריא כיון דחמי ליה אודענא כל גופיה ורוחיה. ולביס לא שכיך. בגין דאיהו מלכא דכל גופא. ורוחא דליה אולא בכל שיפסי גופא ואסתחיל מנייהו. כבר נש דאשתחיל

דיינין ליה לבר נש. צסטיא שעתא דדיינין ליה לב"ג לעילא. כדן דחקא דנופא אשתכח יתיר משאר זמנא. אי דיינין ליה לבר נש דרין ארשין מניה. וצטא אשתבט על גופא וכשמתא אהדרת לבתר ונהרא לכלא. ולא סליק בר נש מצי מרעיה לעלמין עד דדיינין דיניה לעילא. ואי תימא סא כמה חייבי עלמא כמה רשיעי עלמא קיימין בקיומיהו אלא קב"ה אשגח בדיניה דבר נש דאף על גב דשעתא לא זכי. והוא חזי דהא לבתר זכי או לזמנין דיוליד בר דישוי זכאם בעלמא. דאין ליה לב"ג. וכל עובדוי ודינוי דקב"ה לב"ג. וצבולא אשגח לב"ג. כמה דכתיב (יחזקאל ג) חי אני כלש ס' אלהים אם אחפוץ במות הרשע כי אם בשב רשע מדרכו. ובגין דא כל אינון חייבי עלמא דקיימין בקיומיהו קב"ה דאין לון לב"ג. ולזמנין דאינון מרעין אשתלימו זמניה מלמשרי תמן. כד"א (דנביא כח) וחללים רעים ונאמניס. דעבדו מהימנותא. דכד שריאן עליה דבר נש משתלקי מניה לבתר דאשלימו זמניהו בון לנדיקוא בון לחייביא. וכלא אחשבד בדינא כדקאמרן:

(ויחי יח.) תנא צססוא יומא תקיפא ודחילא דבר נש. כד מצי זמניה לאשתלקא מעלמא. ארבע סמרין דעלמא קיימין בדינא תקיפא. ומתערין דינין מארבע סמרי עלמא ארבע קשורין נלאן וקסותא אשתכח בינייהו. ובעין לאתפרשא כל חד לסמרי. כרווא נפיק ומכרוו צססוא עלמא ואשתמע במאתן ושבעין עלמין. אי זכאם הוא כלסו עלמין חדאן לקדמוסיה. ואי לאו ווי לססוא צ"ג ולחולקיה. הנה צססוא זמנא דכרווא כרוו. כדן נפיק חד שלסובא מסמר לפון ואולא ומתוקד בנהר דינור. ומתפרשא לארבע סמרי עלמא ואוקיד גשמתסון דחייביא. נפיק ססוא שלסובא וסלקא ומחא בעלמא והסוא שלסובא משא בגדפוי דתרנגולא אוכמא יבשש בגדפוי וקרי בשפתא בין תרעי. זמנא קדמאה קרי זמנא (מלאכי ג) כי הסס היום צא בוער כתנור וגו'. זמנא תנינא קרי זמנא (עמוס ד) כי הסס יולר הרים וצורא רוח יתנוד לאדם מה שיחו. והסיה שעתא יסיב בר נש בעובדוי דסהדן קמיה והוא אודי עלייהו. זמנא תליתאה כד בעיין לאתפקא רשיעים מניה קרי תרנגולא זמנא (יעשי' י) מי לא יראך מתוך הגוים כי קר יאתה וגו'. א"ר יוסי תרנגולא אוכמא למאי נפקא. א"ל רבי יהודה כל מאי דעבד קב"ה בארעא כלא רמיז בחכמה. בר דבני נשא לא ידעי. הס"ד (תליס קד) מס רבו מעשיך ה' יגו'. ובגין דאתעבדו בחכמה כלסו רמיזין בחכמה. ותרנגולא אוכמא תנינן דלית דינא שריא אלא צבתר דסוא זיגיה. ואוכמא מסשרא דינא קאתי. ובג"כ בשלגות ליליא מיש כד רוחא דסשרא דלשון אשתער. חד שלסובא נפיק ובשיש תחות גדפוי דתרנגולא וקארי. וכל שכן בתרנגולא אוכמא דאתכוון יתיר מאחר. אוף הכי בשעתא דדינא דבר נש יתער שארי וקארי ליה. וזית רידע ליה בר דהוא בר נש דשכיב. דתנינן בשעתא דבר נש שכיב ודינא שריא עלוי לנפקא מהאי עלמא. אתוסף רוחא עלאה ביה מאי דלא הוה ביזמוי. וכיון דשריא עלוי ואתדבק ביה חמי מאי דלא זכא ביזמוי. בגין דאתוסף ביה הוה רוחא וכד אתוסף ביה ומחא כדן נפיק מהאי עלמא הס"ד תוסף רוחא יגועון ואל עפרס ישובן. כדן כתיב (שמות ג) כי לא יראני האדם וחי. בתייהון לא זכאן במיתתהו זכאן

צתנא בשעתא דבר נש מית אחיבי ליה רשותא למחמי. ומחי גביס קריבוי ומכרוו מהסוא עלמא ואשתמודע לסו. וכלסו גליפין דזיוקיהסון כמה דהו צסאי עלמא. אי

זכאם ססוא צ"ג כלסו חדאן קמיה ומקדמי ליה שלס. ואי זכאם לא הוה לא אשתמודען גביס בר מאינון חייביא דסרדין לון בכל יומא גביהנס וכלסו עליבין ופתחין בוי ומסיימין בוי. וסליק עיניי ומחא לון כסיהא דמשתלקא מן נורא. אוף הכי הוא פתח ווי. תניא בשעתא דנפקא בשמתס דבר נש אזלין כלסו קריבוי ומכרוו דססוא עלמא עס בשמתס. ואחויין ליה אתרע דעדונא ואתרע דעונא. אי זכאם סוה חמי דוכתיה וסליק ויתבי ואתערן בעדונא עלאה דססוא עלמא. ואי לא הוה זכאם אשתתרת הוה לא בשמתא צסאי עלמא עד דאשמר נופא בארעא. כיון דאשאר כמה גרדיי כמזסין אחרן ביה. עד דמסא לדומ"ה ועאלין ליה במדורוי דגיהנס. א"ר יהודה כל ז' יומין נשמתא אולא מציתיה לקבריה ומקבריה לביתיה ואמתבלס עלוי דנופא. דכתיב (איוב יד) אך צסרו עלוי יכאב ונפשו עליו תחבל אולא ויתבא צבייתה חמי לבלסו עליבין ומתאבלא. הנה בטר ז' יומין גופא הוי כמה דהו. וכשמתס עאלת לדוכתא. עאלת למערתא דכפתא. מחאת מאי דמחאת ועאלת לאתר דעאלת. עד דמשתא לנן עדן. ואשערפת לכרובים ושנן דסרצא די בגן עדן דלתתא. אי זכאם היא דביעול עאלת. תאנא ארבע סמין זמנין. ומד דיוקנא דנופא בידייהו. מתלבשא ביה צדדיותא ויתביס צססוא מדורא דנן ערן דלתתא עד זמנא דאתנור עליה. לבתר כרווא קארי ועמודא דתלה גוויי אזדמן. והסוא עמודא אתקרי מזון הר ליון. דכתיב (ישעי' ד) וצרה ה' על כל מכין הר ליון ועל מקראיה ענן יומס וענן וגו'. סלקא צססוא עמודא לפתחא דלדק. דליון וירושלם ביה. אי זכי לסלקא יתיר עב חולקיה ועדדיה לאתדבקא צנו נופא דמלכא. ואי לא זכי לסלקא יתיר כתיב (סס' וסיה כבשאר צליון והסותר בירושלם קרוש יאמר לו. ואי זכי לסלקא יתיר זכאם סוא דזכי ליקרא דמלכא ולאשתדנא בעדונא עלאה דלעילא מאתר דאקרי שמים. דכתיב (סס יח) אז תתענג על ה'. על ה' דייקא. זכאם חולקיה דמאן דזכי להסד דא. דכתיב (תליס קח) כי גדול מעל שמים חסדך. וכי על השמים הוא. וסא כתיב (שס יז) כי גדול עד שמים חסדך. א"ר יוסי יראת חסד ואית חסד. חסד עלאה וחסד פתאה. חסד עלאה מעל שמים הוא. חסד פתאה דא הוא דכתיב (ישעי' יט) חסדי דוד הנאמנים. וצסאי עבד עד שמים:

(אמור פח.) רבי יהודה פתח (תליס לא) מס רב שוכך אשר לפנת ליראיך וגו'. מס רב שוכך. ביה עלאה ויקירא הסוא נסורא עלאה דאקרי עוב. דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב ודא היא הור סגנוו דביה עביד קב"ה עב בעלמא. ולא חכע ליה בכל יומא. בגין דביה מתקיים עלמא וקאים עליה אשר לפנת ליראיך. דתנן נהורא עלאה עבד קב"ה כד צרה עלמא ונגיז ליה לנדיקוא לזמנא דתמי. הס"ד אשר לפנת ליראיך. פועלת לחוסיה צך. פעלת. בזמנא דאתברי עלמא ססוא נהורא הוה קאים ונהיר מירשא דעלמא לכייסי דעלמא. כד אשתכל קב"ה לאינון חייבין דזמנין לקיימא בעלמא נגיז ליה להסיה נהורא. דכתיב (איוב לח) וימנע מרשעים אורם וזמין להנהרא לנדיקא לעלמא דתמי. ודא סוא אשר לפנת ליראיך. וכתיב (מלאכי ג) וזרחה לבס יראי שמי שמש לדקא ומרפא בכנפיה. תא חזי בשעתא דבר נש קאים למיסק להסוא עלמא. והוא צבי מרעיה. אחיין עליה ג' שלוהין. ומחי מתן מאי דלא יכיל צ"ג למחמי כד איסו צסאי עלמא. וססוא יומא יומא דדינא עלאה הוא. דמלכא בעי סקדונא דיליה. זכאם ססוא צ"ג דפקדוניס אחי

(תוספת ח"ג) כד נפיק בר נש מהאי עלמא. כלא
 צון לדיקיא צין חסידי ותמימי וחיבי ורשיעי. כלהו עברין
 באיורא למחמי אדם קדושה [לאתחזין] לצני עלמא ומתמן
 נפיל אורחא סן לגנחא דעדן סן לגינחא. כל אינון דאורחייכו
 לגנחא דעדן מתקרבין לגבי חומה דלבר מאינון תלם חומת
 דתמן כדן נפיק חד ממנא ואתער קמייהו. קארי ואמר
 זכאין אתון לדיקיא בעלמא. והכוא ממונה יעזריאל שמי
 אוליף לון אורחא ואוליף קמיה עד תרעה חדא דגינחא
 הכוא ממונה קארי בחילא ואמר. לון תנחא לון יקידתא
 צהסיא שעתא צהסילו מלני לה וטאלין כלהו וטבלין ועברין.
 וכל אינון חייבין אתמסרן בידא דדומ"ה ועאלין צניכס
 וכל אינון זכאין לא אתמסרן בידי חלא צהסילו ממונה.
 ובתר דטבלין ועברין הכוא ממונה אויל קמייהו עד דמסתן
 לשור דגנתא דעדן והכוא ממונה קארי לפתחא ואומר.
 פתחו שערים ויבא גוי נדיק שומר אמונים כדן פתחין
 פתחא ואויל לון וכן בכל פתחא ופתחא. כיון דאעלו לגו
 אתר דנדיקיא לדיקיא אחרנין קיימין וכמה הדוא על
 הדוא צין לדיקיא. וכל בני מתיבתא חדאן. לסוף תלתא
 יומין דאתגמרון צהיכלין ידען נפקי. ואיורין נשבי ומתליירין
 כלאו צדוקיייהו מכאן ולהלאה ירמין החתנת ירותא כדקא
 הוי לכל חד וחד. חוורא דאתחזי צגנתא דעדן מחיזו יקרא
 דיוקנא לכל דיוקנין וגוון דכל גוויין דמלכא קדישא. לא
 אפגלי צהיכלא ולא באחר חד. אלא אתפתחא קדישא מרקמא
 על גבי גנתא לארבע סערין. ואתמליא מויוא יקרא קדישא
 ואתחזי תמן ואתהנין כלהו לדיקיא. מאן חמא הדוא וכסיפא
 דהכוא נועס ה'

(ויקהל ק"ט) פתח רבי אבא ואמר (וי"ג ב') ויאמר ה'
 לדג וגו' הכא אית לן סמך בעלמא על עוברין דבני נשא
 צהאי עלמא: יוגד דהית לספינה דא איהי נשמחא דבר
 נש דנחמא להאי עלמא למתיו צגושא דבר נש אמאי אתקרי
 יונה. צגין דכיון דאתפתחא צגושא צגין איהי יונה צהאי
 עלמא. כמה דאתמר (ויקרא כ"ה) ולא תונו איש את עמיתו
 וכדן בר נש חויל צהאי עלמא כספינה צגו יורא דבא דחשיבת
 לאתצבא כמה דאת אמר והאנייה חשבה להשבר ובר נש
 כד איבו צהאי עלמא חסי וחשיב דערק מקמי מאריה ולא
 אשגח צהכוא עלמא. וכדן אפיל קודשא צריך הוא רוח
 סערה תקיפא. דא איהי גזירת דינא דקיימא תדיר קמי
 קודשא צריך הוא ובעתא דינא דבר נש מקמיה. ודא איבו
 דקה מטי לספינה ואדכר חובין דבר נש לאתפסא ליה. כיון
 דחתפס בר נש על ידא דההיא סערה צבי מרעי מה כתיב
 ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם. אף על גב דבר
 נש צבי מרעיה נשמחא לא התערת לאתצבא קמי מאריה
 למפיק חובין. מאי כתיב ויקרב אליו רב החובל. מאן רב
 החובל דא ינר טוב דאיהו מנהיג כלא. ויאמר לו מה לך
 נרדם קום קרא אל אליך וגו' לאו שעתא הוא למדמך
 דהא סלקין לך לדינא על כל מה דעבדת צהאי עלמא טוב
 מחיך. אסתכל צמלין אלין וטוב למארך. מה מאלאכך
 דאת עסקת צה צהאי עלמא ואודי עלה קמי מארך. ומאין
 פבא אסתכל מאין צאת משפס סרוחה ולא תגנאי קמיה.
 מה ארלך אסתכל דהא מארעא אצבייאת ולארעא יתוב.
 ולא מזה עס חתא אסתכל אי אית לך זכו דאצבן דינין
 עלך כיון דסקנין ליה לדינא צבי דינא דלעילא ההוא
 סערה דאיהי גזרת דינא דסעיר עליה דבר נש מצעת מן
 מלכא למידן הינון הכיבין דמלכא וכלהו אתיין חד חד
 קמיה. ציה שעתא אתקריבו צי דינא. אית מנהון דפתחו
 צזכות

אחיב למלכא כמה דלתיביז ליה צגויה אי הכוא פקדוה
 אהספק צגניסי דגופא מאי יימא למארי פקדינא זקיף עינוי
 וזמי למלך המות קאים קמיה וסיפא שליפא צידיה
 קסער צקפרין צקומסא דהכוא בר נש. [פי' מושל צהקברים
 הסלכדים יחדו צגופו של האיש הכוא להפרידם זה מזה]
 וליה לה נפשא קסיו צכלא כפרישו דילה מן גופא ובר
 נש לא מית עד דחמי לשכינתא. ומגו סגיאות תיאובתא
 דשכינתא נפשא נפקת לקבלא לשכינתא בתר דנפקא מאן
 איהי נפשא דאתדבקה צה.

(ימי ר"ו) תאנא צההיא שעתא פקדא הכוא כתר
 קדישא על רוחיה. ומאן איבו האי דכתיב (ת"ס ז') ימי
 שניחניו צהם צגעים שסא והיא כתרא צביעא דכלא. ואס
 מסערא דצבורה קאתי כתיב ואס צגצורות שמיים שנה
 דכתרא דצורה תמינאה הוי. מכאן ולהלאה לית אתר
 לאתמשך. כד"א ויהצם עמל ואון. צאהר דלא הוי יסודא
 צגינא לא אתקיים. א"ר יסודה זכאין אינון לדיקיא כד
 קצ"ה צבי לאתצבא רוחיה ליה ולשאצבא הכוא רוחא צגויה.
 דתינא צשעתא דקצ"ה צבא לאתצבא רוחיה ליה ולשאצבא
 הכוא רוחא צגויה. דתינא צשעתא דקצ"ה צבי לאתצבא
 רוחיה ליה. אי זכאה ה' הכוא רוחא יואי כתיב (זח"ג יב)
 וסרוח תשוב אל סאלהים אשר נתנה והי לא אצרכה זכאה
 ווי להכוא רוחא דצבי לאתפתחא צנינא דליק ולתתקנא.
 צגין לאתצבא צגושא דמלכא. ואי לא אתתקנת ווי להכוא
 רוחא דתתגלגלא כאצבא צקוספיתא. דכתיב (שמואל א' כ"ט)
 ואת נפש אויבך יקלענה בחרץ כף הקלע. תניא אי הכוא
 רוחא זכי כמה פבאן גניזין ליה צהכוא עלמא. דכתיב
 (ישעי סד) עין לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחכה לו

(ימי ר"ט) תנא הכוא זכאה דקצ"ה אחרעי ציה
 כרוחא קרי עליה ל' יומין ציני לדיקיא צגנתא דעדן וכלהו
 לדיקיא חדאן. כלהו לדיקיא אתיין ומעטרן דוכתיה דהכוא
 לדיקא עד דיימי למידר דיורס צגייהו. ואי חייבא הוא
 כרוחא קרי עליה צגינחא ל' יומין וכלהו חייביא עליבין.
 כלהו פתחין ווי. דהא דינא חדתא אתער השתא צגיניה
 דפלגיא. כמה גרדינין דמיוסין מזדמנין לקבליה ולאקדמא
 ליה ווי. אוי לרשע אוי לשכנו וכלהו פתחין ואחרין
 (ישעי ג') אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו (מ"י ק')
 וכד נפקין נשמתי מנושא דהאי עלמא ובעאן לסלקא. כמה
 תרעין חבלי סהירין קיימי ואי אינון צספרייהו [צגין
 חובין דלהין] כלהו אחרין צסו צאינון נפשחן ומסרי לון
 צידא דדו"ה"ה לאעלא לון צגינחא. ולצטר סלקן ואחרן צהו.
 ואינון נפלי לטון ויכרזו צהא אלין אינון דעברו על פקודי
 דחתייהו. וכן שפיין צכל עלמא ולצטר מהדרי להו לגינחא.
 וכן עד תריסר ירחי לצטר לתריסר ירחי משתככי צהכוא
 אתר דאתחזי לון. ואינון נשמתי וצכאין סלקין לעילא כמה
 דאתמר ויכאן צדוכתייהו ולית מאן דימחי צדיהון. זכאה
 חולקסון בעליזא דין ובעלמא דתי

(ימי ר"ג) אמר רבי חזקיה תנין מאן דמשבח לאחרא
 אלעריך לצבחא ליה כפוס יקריה. וכפוס יקריה הכי
 אנשריך צבחה. ותינין מאן דמשבח לאחרא צשבחא דלית
 ציה. הוא גלי גנותיה וצבד לגנאה ליה ועל דא מאן
 דעביד הספדא על בר נש אנשריך כפוס יקריה ולא ימיר.
 דמגו צבחה אמי לגנותיה. וצכלא צבחא אלעריך כפוס
 יקריה:

תפיל. והא אוקימנא דשבעה דינין יחלפון עליה דבר נש כד נפיק מהאי עלמא. חד סהוא דינא עלאה כד נפיק רוחא מן גופא. ב' כד עובדוי ומלוי אולין קמיס ומכרזי עלוי ג' כד עייל לקברא. ד' דינא דקברא. ה' דינא דתולעתא. ו' דינא דגיהנס. ז' דינא דרוחא דאולא ושאפת בעלמא ולא אשכחת אתר ניימא עד דישתליס עובדוי. בגין דא זעבי בר נש לאסתכלא תדיר בעובדוי ויחיב קמי מריס. וכד אסתכל דוד מלכא דדינין אלין דבר נש אקדיס ואמר (תהלים ק"ג) צרכי נפשי את ס'. עד לא תפוק מן עלמא בעוד דאנא אשתכחת עם גופא. וכא קרבי את שם קדשו אינון שיפוי גופא דמשתתפי כחדא ברוחא השתא דתשפכחון עמס אקדיון לזברכא שמת קדישא עד לא ימסי ומנא דלא תיכלון לזברכא ולאחצא בפיוצתא ועל דא אמר (שם ק"ד) צרכי נפשי את ס' הללוים :

(ויקרא ק"ו). אמר רבי שמעון האלהים רובא דעלמא לא מייתו עד לא מסא זמנייהו. בר דלא ידעי לאסתמרא גרמיייהו. דהא בשעתא דלפקי למיתא מציתיה לבי קברי מלאך המות אשתכח ביני נשי. אחאי ביני נשי. וכל הוא אורחוי מיומא דפתי לחוה. ובגינס גרים מותא לכל עלמא. ועל דא (כד) קסיל בני נשא וגוברי אשתכחו עם מיתא עאל ביני נשי באורחא. ואית ליה רשו למיקבל בני נשא. ואסתכל באנפיישו באורחא דאתחזאו קמיה משעתא דמפקי ליה מציתים לבי קברי עד דאחדרו לבייתיהו. ובגיניסון גרים מותא לכמה גוברין בעלמא עד לא מסא זמנייהו. ועל דא כתוב (משנ"ג) ויש כספה בלא משפט. בגין דסליק ואספין ואדכר חובזי דבר נש קמי קב"ט. ואחדן על אינון חובזין ואסתלק עד לא מסא זמניה. מאי תקתיה בשעתא דנעלי מיתא לבי קברי יסדר בר נש אנפוי וישבוק לנשי בתר כתפוי. ואי אינון מקמי יסך לאחורא בגין דלא יפחז עמסון אנפין באנפין. ולבתר דמקדרי מבי קברי לא יסדר בסהוא אורחא דנשי קיימין ולא יסתכל בסא כלל. אלא יספי באורחא אחרא. ובגין דבני נשא לא ידעין ולא מסתכלן דא. רובא דעלמא אתדנו דדינא ואסתלקו עד לא מסא זמנייהו. א"ר אלעזר אי הכי סב ליה לבינ דלא יוויק למיתא. אמר ליה לא. דהא בר נש דאסתמר כהאי גינא אחזי לארכא דיומין. וכל סכן לעלמא דאתי תא חזי לאו למגנא אתקינן קדמאי שופר לאמשכא מיתא מן ציתא לבי קברי. אי תימא דעל מיתא ויקרא דיליה לחוד איסו לא. אלא בגין לאגנא על חייל דלא ישלום עלייהו מלאך המות לאספקה לעילא ויסתמרון מניס.

רעיא מהיטנא

סוד הודוי

(לו לג.) בתיב הזר הקרב יומת. שכינתא אייה דינא דאכילת קרבנין ועלון. אי אשכחת בני נשא דאינון עלים יביס. כנוונא דאינון פסילתא יבשין בלא משחא דאייה אורייתא רחמי אייה לון שרפס ואוקימת לון. ובגין דעמי סארץ אינון בעירן כסס דאוקמוס דאינון שקץ שכינתא דאייה אדניי אוקידס לון. בגין דקרבין לנבי מ" שרץ דאייה יצר רעו א. סה"ד האר הקרב יומת

בזכות. ואית מנהון דפתחו בחובה. וגזירת דינא דשבעת דינא ואי סהוא בר נש לא זכי בדינא מה כתיב ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו. משתדלין אינון לאורו זכותיה לאתבא ליה להאי עלמא ולא יכלו. מאי קעמא כי סיס סולך וסוער עליהס. גורס דדינא אזיל וסעיר בחובזי דבר נש ואחגבר עלייהו. כדן נחמין עליה תלת שליחן ממנן. חד דכתיב כל זכוון וכל חובזין דעבד בר נש בהאי עלמא וחד דעביד חושבן ימיו וחד דהוא אזיל עמיה כד הוה במעי אמיה. והא אוקימנא דגורת דינא לא שכיך עד סהוא ומנא דכתיב וישאו את יונה וישאו כד נפלי ליה מציתיה לבי קברי כדן מכרזין עלוי. אי אייה זכאה מכרזי עליה ואמרי סבי יקר לדיוקנא דמלכא (ישעיה י"ז) יבא שלום ינוחו על משכבתי הלך נכחו. מנגן דכתיב (שם י"ח) והלך לפניך לדרך כבוד ס' יאספק. ואי חייבא איהו מכרזי עליה ואמרו ווי ליה לפלניא סב ליה דלא יתברי כדן מה כתיב וישלחו אל הים ויעמוד הים מועפו. כד עללין ליה לבי קברי דאיהו אתר דדינא כדן גזרת דינא דהוא סעיר שכיך מועפיה. ונונא דבלע ליה דא איהו קברא. מס כתיב ויהי יונה במעי הדג. מעוי דגד לא איהו צמן שאול מנגן דכתיב מצפן שאול שועתי. ואיהו במעי דנונא הוה וקארי ליה צמן שאול. שלשה ימים ושלשה לילות אליו תלת יומין דבר נש בקברא ואתבקעו מעוי. לבתר תלתא יומין סהוא סניפא דתספק על אנפוי ואומר לו סול מה דיהבת צי. אכלת ושפית כל יומא ולא יבנת למסכני וכל יומך הוה כחנין וכמועדן ומסכני הוה כפנין דלא אכלו בהדך עול מה דיהבת צי. דהא הוא דכתיב (מלאכי ג) וזריתי פרש על פניכם וגו'. והא אוקימנא. לבתר דא מתלתא יומין ולהלאה כדן אתדן בר נש מעיניו מידוי ומרגלי וואוקמוס עד תלתין יומין. כל אינון תלתין יומין אתדנו נפסה וגופא כחדא ובגיני כך אשתכח נשמתא לתתא בארעא דלא סלקת לאתרה כאתתא דיתבת לבר כל יומי מסאבותה. לבתר נשמתא סלקא וגופא אתכלי בארעא עד סהוא ומנא דיתער קודשא בריך הוא למתייא. וזמניא קלא חדא לאתערא צבי קברי ויימא (ישעיה כ"ו) סקילו ורגנו שכני עפר כי של אורות סלך וארץ רפאים תפיל. אימתי יאה דא בזמנא דיתעבר מלאך המות מעלמא דכתיב (שם כ"ט) בלע המות לננה וגו'. כיון דבלע המות לבתר לננה ומחה ס' האלהים דמעה מעל כל פנים ומרפת עמי יסיר מעל כל הארץ. כדן כתיב ויאמר ה' לדג ויקא את יונה אל היבשה כיון דאתער ההוא קלא צבי קברי כדן כל קברייה יקאו לאינון מתייא דבסון לבר דהא הוא דכתיב וארץ רפאים תפיל מאי תפיל דיקיא לון לבר. רפאים מהו רפאים דקבילו אסוותא כמלקדמין ואתסיוו גרמין צנרמין. ואלין אקרון רפאים ואי תימא הא כתיב (בשאר עכ"ס) רפאים כל יקומו. אלא ודאי כל עלמא יחסון גרמי צבי קברי. אבל מנהון יקומון ומנהון לא יקומון ועל דא כתיב רפאים כל יקומו. זכאה חולקסון דישראל דכתיב זכו נבילתי יקומון. ובסאי נונא אשכחנא מלין לאסוותא דכל בלייא. סאי נונא כיון דבלע ליונס מית. וביה הוה יונה תלתא יומין לבתר אתקיים כמלקדמין ואקי ליונס לבר והא אוקמוס דכתיב ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגס. כתיב הכא הדגס. וכתיב התם (שמות ז) וסדגס אשר ציאר ממה והא אוקמוס. כנוונא דא זמניס ארעא דישראל לאתערא בקדמיתא ולבתר וארץ רפאים

זלבי אחד. דלחיו שמה מפרש בגוונא דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. דזיה כהניס כורעיס ומשתחויס על פניהס ואומריס בריך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כבוד א"א ל"ב בחושבן. וזיה סיה מחכוון לגמור את השם (וא"ו דלחיו אח"ד עם ל"ב):

תנאין ואמיראין. אי תימרון וכי עם הארץ מנא ידע דא. אלא ודאי עם הארץ איבו כשור או שם או עו או פר. תור או יונה. מה בעירן לא ידעין אורייתא דאיבי שם יו"ס. הכי עם הארץ לא ידע. אלא מיכאל כסנא רבא איבו עבד ליה עולה וקרבנא קדס ה'. ואיבו מכוון בשמה מפרש בסליקו דרוחיס דתשוק בל"ב אח"ד. בגוונא דבד נפיק רוחא דבר נש בכל ליליא. ובגין דא אוקמוס רבנן שוב יום אחד לפני מיתתך. דכלל יום ויום לריך בר נש לאסדרא בתיובתא. ולמחבר רוחיס ללביה דיפוק באלד. ה"ד בריך אפקיד רוחי — :

יומא. ואי במיתתהון חרין בתיובתא בד שמיס לון מלאך המות. מיכאל דלחיו כסנא רבא אריה דלחיל קרבני נחית עליבו לקרבא לון קורבנא קדס ה'. בגין דקדס דתפוק בשמיהס מתודה בכמה ודוין. וכד נפקא בשמיהס הוא הוה מחכוין לגמיר את שם. שם ישראל וברוך שם לקרבא בשמיהס קרבנא לשם יו"ס. ולריך למתודה לקב"ה לקבלא לאחורא בתיובתא ולקרבא ה לגבי יהו ואהיה. לחינו כחושבן מ"ב. דאדני קרינא ליה דינא דמלכותא דינא. ויכוון בשמה מפרש דלחיו יו"ד ה"א וא"ו ה"א בלב אחד. וזיה יפוק רוחיס. בנפש דיליה מקבל עליה מיתא ויסורין. ובנשמתא מודה בכמה ודוין ומתהרס. בנפש מקבל עליה מיתא שמיסא ופרסה. ואי לריך ארבע מיתות בית דין לחינו סקילא שריפא הרג וחנק מקבל ליה מאל"ה בנפש דיליה. ובנשמתיה מודה בכמה ודוין וחודר בתיובתא לגבי אהי"ה לחמוד בתין שמה יו"ס יו"ס. ובמשכמתיה יכוון לאפקא דווי וקבלת מיתא עליה

תחיית המתים

תחילתו במעשי יודך וגו' אתפקיד על הסוה חילתא לכשרא פקודא חתיב מלכא רוחיה לניביה והסוה חיותא כשלא ליה. כדן זמנין מנא אהרא וקתיס ביטיהו. יבקושרא דגליפין בין מלאכין קדישין בקופסרא (ס"א בספסל) דעסורין אתאחדן דרין בתראין הפיסין בחוביטו. אשתליך רוחיהון מהסוה מאלא דלבושא לבתר אגניו בעכרא בין רגבי כהלא אתשמרו ואתגניזו בחד גרמא תקיף דהסוה מאלא יתבנון בקדמיתא יקומון הילין חילין תגיינות בארשא קדישא מתערין וזמין קב"ה למגבל הסוה עפרא קדמיתא דהסוה מאלא ממס אלעלא ביה גבילו דקיק יכסאי חזירא דעסס ומהסוה גבילו דלחיו לחותא דלעילא יתתקן ייטישר מאלא דכשרא בגוונא דאמר קרא (יול"ד) ומעין מביה י" ילא והסקה את כהל הששים בגין דהסוה כהל אסגי חזיבותא (ס"א אותא) בעלמא וכד הסוה מעינא קדישא יפוק ויעיל לגביה כדן יתתקן יטישר ולא יהא בסורחניה כקדמיתא ואינון דלא זכאן יקומון לאתדגא דדינא דמלכא עלאה. ה"ד (דגיה"ב) וזיה מיכני אדמת עפר יקילו הלא לחיי עולם ואלא לחרפות וגדראון עילא וכדן כתיב (ישעי"ה) כי כאשר הבמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני כאס י" קן יעמוד זרעכם ושמיכס בילא ו ילא"ו:

(ואתחנן עי) מתגיתין לכוון בני נשא מארי דהכתתא מארי דסבלתנו קלא קרי מאן פנכוון דאתחכס וידע בשמתא דרישא חזורא אתקין רישא רישיא מעילא ולהתא ומתתא לעילא אבקין אסר פון י בעשורא דקונארייתא ביש רשיס ארקא דתהומא עלאה דסיק ונחית בגויה נחית תד דרגא פיירא באלף וחמש מאה רשימין דאלף וחמש מאה עלמין (י"א ד) תחוריה הטלל חד חיות ברא (ס) וקרנין עשר לה ולרו עינין כלייני אכשא להיותא יפוס מילל רברבן כד סלקא אלא ביימא שפירא בליליא כד נחתא שפירא בימיתא ואולה בליליא כד כאלא חודשואן ארבע מגרופי דאחידן בידהא ונסלין ערה שתין פולבין דגירא כל חד חדבא שגא על יריכיה סליק ברע תא לאפקא בר נש שליטא להתא אתקין בהאי חיותא חד עפרא דקיקא כליל מכלא כשב ביה אתפשט ד' ספרי עלמא וד' פולסין אסתגללו חד לעילא חד לתתא חד ללפין וחד לדרוס. חילנא חד רברבא ותקיף חר"ב יתודוג בה בחד ענפא שפירא דחוז מדוותא דלכה כד'ס (תגליס א"ה) יפא נוף משים כל הארץ ביה חזודג אפיקו חד רוחא שפירא ומילא להסוה גבילו דעפרא וקליס על רגלוי ומלכיה על כל עלמא ושלטיס על כלא. ה"ד (ס"ה)

דרך אמת א נפטרס על ריבוד אכן השתייס שמו רושס עומק החסוס פליא כמבומר ב וכן פוגכי ביארנו לפיכ ג בקישור החקוקין בין מלאכיס קדישס בליור סעטרות נאחתיס ור"ל שסס מתזייכיס שס בליור רוחניו כענין כמלאכיס : ד כאלור סוס שבעיסס : ה ויסיס פייושר ופתוקן בלוטס גיון ופתוקן פי" גיבול דק פסר הרחבוון אסיס האלס נו תתנש ודכניו פנולריס :

מאמר

פתח אליהו

עם פירוש יפה ורחב

אזר צח

נלקט מן ספרי גדולי המקובלים בהרחבת הביאור ובהוספת

גופך משלי כאשר חנני יוצרי ובוראי.

הקמון יהודה יודל במהו"ר ישראל יצחק ז"ל ראזענבערג

מלפנים רב בק"ק טארלא, ווארשא, לאדז, וכעת ראב"ד בעיר מאנטריאל קנדה.

מחבר הספר ידות נדרים, זהר תורה ועוד כמה ספרים מפורסמים

תרפ"ה

נויארק

שנת

פתח אליהו ואמר רבון עלמין ראנת הוא חד ולא בתושבן. אנת הוא עילאה על כל עילאין סתימא על כל סתימין. לית מחשבה תפיסא בכ כלל. אנת הוא דאפיקת עשר

זה הביאור אור צח יאיר אור בהיר וצח על המאמר פתח אליהו, והוא נלקט מן ספרי גדולי המקובלים. הלא המה „פרדס רמונים“, „הדרת מלך“, „שפע טל“ וסידור חב"ד של הרב בעל התניא זצוקלה"ה. ובעזרת צירי וקוני הרחבתי דבריהם הקדושים בלשון קל וצח ובהוספת נופך ממה שחנני השי"ת ברו"ח. כדי שיהי' נקל יותר להמעיון להבין דברי הזהר הקדוש העומדים ברומו של עולם והם יסודי האמונה אשר בלעדם יבלה האדם שנותיו בכחינת קטנות המוחין, אשר לא ידע בין ימינו לשמאלי בענין העבודה הזאת אשר נתן הקב"ה לנו. מה היא. למה היא ולמי היא. ואשרי לאדם אשר ישמור דברים האלה בלבו ויתבונן חסדי ה'.

אור צח

הב' ואפילו עם מספר הרבוא. לפי שמציאות מספר הרבוא בא מצרוף חלקים קטנים של מספר אחד אחד, מה שאין כן ברבון עלמין שהוא אחד ואין שני בדומה לו. ואף גם אין ערוך לו כלל עם כללות ההשתלשלות של כל העולמות כי איננו בגדר תפיסה והלבשה כלל. אף לא כדמיון הלבשה הרוחניות בגשמיות, כי כל ההשתלשלות של רבוא רבבות העולמות דאצילות בריאה יצירה עשיה נבראו רק מן גילוי ותארה בעלמא מאור העצמיות של האין סוף שאין מהותו מושג לנו כלל. אלא שבו הכוונה של „אחד“ דוץ על צד השלילה. שהוא אחד בערך כזה שאין שני בערכו להמשול לו. וזה אנת הוא חד ולא בתושבן. פירוש שאין „אחד“ הזה יכול לכנוס בשום השבון שבעולם. יען כי אין שני לו. או יתבאר בקיצור שאין „אחד“ הזה כמו האחד של איזה השבון שבעולם כי בכל השבון שבעולם מובן מעצמו במושכל הראשון שמספר האחד הוא מספר המיעוט שבוח השבון. ושאר המספרים שבוח השבון הם המרובים. אבל האחד של הרבון עלמין נהפוך הוא. שזה האחד הוא המספר המרובה נגד כל מיני המספרים המרובים אשר בכל מיני השבונות שבעולם כי כל הבריאה עם רבוא רבבות העולמות אשר בה היא המיעוט נגד זה האחד. והכל לעומתו בערך מפה אחת נגד ים האוקינוס. אנת הוא עילאה על כל עילאין סתימא על כל סתימין פירוש עליון על כל העליונים הוא שהאין סוף נקרא עלת כל העלות וסבת כל הסבות

פתח אליהו ואמר. אליהו הנביא זכור לטוב כוון לבאר במאמר הזה בקיצור נמרץ רוב גופי החכמה האלהית שנקראת חכמת הקבלה. וביאר ענין אין סוף באהדותו הפשוט וענין האצילות. וגם ביאר ענין עצמות וכלים ומעם האצילות ומנין הספירות והכרתתם. והנה אמר רבון עלמין הכוונה נגד אין סוף. וקראו רבון עלמין. כי הוא רצה לדבר בענין העולם ואצילותו. לכן קרא לאין סוף רבון עלמין. ועוד שרבון עלמין הוא כמו מחויב המציאות כי מתוך מציאות הנבראים יכיר האדם ויבא לידי החלטה שיש לעולם מנחיג. ולכן יצדק שיהי' נקרא בשם רבון עלמין. אנת הוא האריך במלת הוא, ופירושו שרבון עלמין אתה הוא מחויב המציאות. כי אנת מורה על בחינת הנגלה, והו"א מורה על בחינת הנסתר. כלומר שמצד בחינת הנגלה מובן שבחינת הנסתר הוא מחויב המציאות. ואעפ"י שהוא נסתר מהשגת השכל מצד עצמותו. אבל מצד הנבראים והסתדרות העולם בתכמה נפלאה מאד. נודע ונגלה לנו כי יש גבות מעל כל גבוהים המחדש בסובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. כאילו הוא בבחינת אהא לנוכת חד ולא בתושבן ענין הזה יובן במה שמורגל בפי בעלי האמונה באמנם, אחד ולא כאחד המנוי. פירוש כי כל מין אחד המנוי באיזה השבון של דברים הנמצאים בעולם יש לו חברים רבים תדומים לו. אלא שהקודם הוא הראשון והבא אחריו מכונה בשם שני. ויש ערך למספר האחד עם מספר

תקינות וקרינת להון עשר ספירן לאנהגא (נ"א לאנהרא) בהון עלמין סתימין דלא אתגלין ועלמין דאתגלין. ובהון אתכסיאת מבני נשא. ואנת הוא דקשיר לון ומיחד

אור צח

נמצא שמעם אצילות העשר ספירות הוא מפני שני ענינים שכמעט הם ענין אחד. אם מפני שרצה האין סוף לבוא ליד התגלות כח מלכותו בבחינת נחות דרגא להאציל ולברוא וליצור ולעשות רבבות עולמות עם נבראים בעלי גבול וגשמיים. ואם מפני שרצה האין סוף להסתיר ולצמצם אורו הגדול בכדי שיוכלו כל העולמות עם כל הנבראים הנמצאים בהם אפילו הנבראים הגשמיים לקבל תמיד אורו והשפעתו במדה וצמצום וגבול כל אחד לפי כחו ומדרגתו ולא יתבטלו במציאותו. ובהון אתכסיאת מבני נשא יבאר בזה עוד תיקון אחד שנעשה על ידי העשר ספירות הנקראין תיקונים. והוא שאם לא הי' מתלבש הארת אור הא"ם בהספירות כדמיון כה הנשמה שמתלבש ומתפשט בפנימיות אברי הגוף, אז סמילא היח כן בעולם העשיית שחיה מתגלה הארת אור האין סוף בלי לבוש. וגם לעיני האדם הגשמי היה מתגלה אותה הארה, ואז לא היה באפשרות שתתקיים הנשמה בגוף הגשמי בראותה נועם זיו אותה החארה. כמש"כ כי לא יראני האדם וחי. אבל כיון שאותה הארה מתלבשת תוך הספירות, על ידי זה נתכסית אותה הארת מן האנשים הגשמיים ויכולים להתקיים בעולם. ומה שכתוב ואתה מחיה את כלם וכן מה שכתוב ומלכותו בכל משלה. הכל נעשה בהסתר. ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון ר"ל שאעפ"י שכל ספירה פועלת פעולה אחרת אל תמעה ח"ו לומר שיש התפרדות ביניהן. אלא שכל הפעולות מסקור אחד נובעות. וחוא כח האין סוף המתפשט בפנימיותו. כמו בגוף האדם שכל אבר מיוחד לפעולה אחרת. וכל הפעולות נובעות מן כח אחד שהוא כח הנשמה המתפשט בפנימיות כל אבר מאבר, ומח שאמר כפל לשון קשיר ומיחד. ירמו בזה אל ב' מיני דביקות שיש בהספירות, האחד הוא ענין התקשרות שיש לחן אלו עם אלה להיותן מסוזגות כל אחת מכלן. והשני הוא ענין היחוד של זיוג מבהינת משפיע ומקבל כדי להמשיך עי"ז את אור האין סוף בהשתלשלות משה משה עד הנבראים הגשמיים והשפלים להחיותם. כמש"כ ואתה מחיה את כלם. ומחדש במובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. וענין היחוד של זיוג אינו צורך אלא בד' ספירות שהן חכמה ובינה ונקראות אבא ואימא. וגם בתפארת ומלכות הנקראות ברא וברתא או זעיר ונקבית. ועל חד' ספירות רומזות חד' אותיות של השם

כי כ"ם עלולים ממנו. הוא המאציל והמה נאצלים. ומפני שאמר אנ"ת ועלא"ת. שכל זה מורה היותו נתפס במקום ומושג במהותו. כי אנ"ת מורה איזה מהות. ועילא"ה מורה על סימן המקום. ואין מן המדות האלה באלוה. כי איננו נתפס במקום ואין מהותו מושג כלל. לזה אמר כתיבא על כל סתימין. להורות שאין לענין סקום שום שייכות אלו ח"ו. כי אפילו בערך הסתימין הוא סמיר ונעלם אליהם שאין משיגין בו כלל. וכל הספירות העליונות וכל השכלים הנפרדים הן לעומת ערכו כבעלי גוף לרוב העלמו וסתימתו מהם. לית מחשבה תפיסא כך כלל הכוונת בזה שהגם שהענינים הרוחניים יכולים להיות מושג במחשבת. אבל בהאין סוף אפילו תפיסה מועטת במחשבת אין בו כלל ח"ו, כי גם כח הרוחני של המחשבה הוא כמו דבר גשמי לעומת הרוחניות של מהות האין סוף ב"ה. אנת הוא דאפיקת עשר תקונים אחר שהפליג במעלות המאציל במלות קצרות התחיל לדבר בענין האצילות שהאין סוף האציל עשרה נאצלים שנקראין תיקונים. מפני שיש בהם תקון חכת והגבורה הבלתי תכלית של המאציל. מטעם שעל ידי אמצעותם דוקא יכול המאציל לבוא לידי התגלות כחו וגבורתו לברוא עולמות ונבראים בעלי גבול. וכן גם לענין השפעת השפע הן העשר ספירות ביד המאציל ככלים ביד האוסן לתקן בהם כל פעולותיו. והן תקון העולם מטעם שעל ידן תהיה הנהגת העולמות. והמאציל יוכל על ידן להסתתר ולצמצם אור השפע. באופן שיוכלו העולמות לקבל השפעת אורו במדה וצמצום שלא יתבטלו ממציאותו. וקרינת להון עשר ספירן פירוש שהעשרה תיקונים האלה אנתנו קוראים אותן בשם ספירות. מלשון ספיר והארה. והמעם מפני שבהן מאיר אור האין סוף. ועל ידי אמצעותן ישפע הארה לכל העולמות ולכל הנבראים הנגלים והנעלמים בכל רגע ורגע להיותן חיים וקיימים. לאנהגא (לאנהרא) בהון עלמין סתימין דלא אתגלין ועלמין דאתגלין יורה בזה כי מעם אצילות העשרה תיקונים הוא כדי שהאין סוף יאיר בהן הארתו וינתיב עליהם על ידי אמצעותן עולמות העליונים הנסתרים ועולמות התחתונים הנגלים. כי אם לא היו הספירות לא היו העולמות בכח לקבל שפע הארת האין סוף ב"ה לרוב רוסמותו וגדלותו. וחיו מתבטלין כמציאותו.

לון. ובנין דאנת מלגנא כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר ספירן אתחשיב ליה כאלו אפריש בך. ואלין עשר ספירן. אנון אזלין כסררן. חד אריך וחד קצר וחד

אור צה

בגחלת או כקוי אור השמש בעצמות השמש. ובכן זה תארם הגורם פירוד בין הספירות ומונע הזדווגותן יחשב לו כאלו פגם במלך מלכי המלכים הקב"ה בעצמו. והמשל בזה אל האדם הקורע לבוש המלך. ומה גם בהיות הלבוש על המלך. אע"פ שלא נגע במלך עצמו. על כל זה פגם בכתר המלך והתחייב ראשו למלך. וכן הנמשל בפגם הספירות. וענין גרם הפירוד בין הספירות שיוך בכל איש ואיש מישראל לפי ערכו ומדרגתו ושורש נשמתו. וכל מה שהאיש גדול יותר במדרגתו הוא יכול לגרום פגם ופירוד יותר גדול. ועל זה כתיב סביביו נשערה מאד. שהקב"ה מדקדק עם סביביו כחופ השערה. וגרם הפירוד יכול להיות או על ידי כח המחשבת. כמו למשל אם יחשוב האדם שספירות תחסד והרחמים הן שונות לגמרי מן ספירת הגבורה. ויאמר שהשם של מדת תחסד שהוא השם אל והשם של מדת הגבורה שהוא השם אלהים הן ת"ו ב' כחות נפרדות. הרי זה נקרא מקצץ בנפיעות ומפריד בין הדבקים. כמו למשל אע"פ שנפיעה זו עושה תפוחים וזו תאנים. וזו עושה פירות שיש בהם סם חמות. ס"ם יניקה אתה לשורשן מן הארץ. והשתנית היניקה נעשית רק בהעצים. ועוד לך משל יותר נאות כמו קוי אור השמש אם יעברו דרך הלון של עשר מיני עששיות מעשר גוונים משונים. וקוי האור אשר יגיעו אל עבר הקיר אשר מנגד החלון נראה בהם עשר גוונים. והנה לפי האמת אור השמש אחד הוא לכל העששיות ואין בו שום השתנות. אלא שהשתנות הגוונים בא מן גווני העששיות. וכן הוא הנמשל בחספירות שהארת אור האין סוף המתלבש בחספירות אין בו שום השתנות ורק ההשתנות של פעולותיהן נעשה אח"כ על ידי עצמות הספירות. ועוד יכול להיות גרם הפירוד בין הספירות על ידי שישראל אינם מקיימין התרי"ג מצות. כי ישראל יש להם זה הכח שעל ידי עבודתם בתורה ותפלה ומצות גורמים הזדווגות הספירות ליהודא קב"ה ושכינתיה. והוא היהוד של תפארת ומלכות להמשיך שפע מן המקור. כמו שכתוב תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו יגו'. היונו שזאת הגדלות ניתנה רק לישראל שיוכלו ליתן עוז לאלהים על ידי עבודתם. והיונו שחספירות יזדווגו להמשיך שפע מן המקור. וכן להיפוך באם ה"ו ישראל הופאים בתרי"ג מצות גורמים פירוד בין הספירות. וזה גורם מניעת השפע

הו"ה ב"ה. וכל ספירה כאלה תד' ספירות היא שורש לעולם מלא ושלם שהן הד' עולמות. אצילות. בריאה. יצירה. עשיה. אבא נעשה שורש לעולם האצילות. אימא שורש לעולם הבריאה. זעיר שורש לעולם היצירה. מלכות שורש לעולם העשיה ובכל עולם ועולם יש בפרטיות עשר ספירות מיוחדות. נמצא שהעשר ספירות של עולם האצילות הן בכדינת זכר. עשר ספירות של עולם הבריאה הן בבחינת נקבה. עשר ספירות של עולם היצירה הן בבחינת זכר. ועשר ספירות של עולם העשיה הן בבחינת נקבה. ואלה תד' עולמות שהן בכלל ב' מיני זיווגים יש להם עוד ד' ענינים שהם זה למטה מזה. הלא המת. שכל ומחשבת. קול ודבור. וכמו למשל במלך בשר ודם שנשמתו הופיעה במותו שכל שמוב לו לעשות בצד היכלו גן נחמד. וזה השכל תיכף מופיע בלב המלך. ועל ידי זה נתעורר כח המחשבת. ובה חלב מבין בפרטיות לפי ערך המדת חלב באיזו מקום שית' תגן. וגדלו ורוחבי. ומאיות עצים ינמע. והרי זה זיווג אחד של חכמה וכינה. והיונו השכל עם המחשבת. אח"כ אריך המלך ליתן פקודתו בדבר הזה לעבדיו. ונצרך לזה עוד שני כחות. והן הקול עם הדיבור. והיונו זיווג השני. ומבשרי אחוזת אלוה לחבין הנמשל במלך מלכי המלכים הקב"ה מה הוא הענין של כללות הד' עולמות אבי"ע. שהם ד' בחינות זה למטה מזה. חכמה ובינה היונו שכל ומחשבת. תפארת ומלכות היונו קול ודיבור. וכמו שאצל המלך בשר ודם נעשין ב' זיווגין האלה על ידי זה שנשמתו הופיעה במותו אור שכלי לדבר הזה. כן הנמשל בחספירות ותעולמות שהב' מיני דבקות שיוך בהם. והוא התתקשרות שלהן לחיותן ממוזגות אלו כאלה. וגם התתיתדות שלהם בענין זיוג של משפיע ומקבל. הכל נעשה על ידי אנט"ה הו"א. היונו על ידי הגילוי וההארה הבאה מן אור האין סוף להופיע בפנימיות הספירות. כי הוא להספירות כנשמתא לגופא. כמו שנוכר בזה המאמר אח"כ. ובנין דאנת מלגנא כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר ספירן אתחשיב ליה כאלו אפריש בך. פירוש כיון שחיות כל הספירות זכה פעולותיהן השונות זו מזו הכל מסקור אחד יהלכון. והיא הארת האין סוף המופיע בפנימיותן ומתלבש בהן. נמצא שכלן דביקות בשרש אחד. כי אותה תחארה קשורה ודבוקה בעצמות האין סוף כשלהבת תקשורה

בינוני. ואנת הוא דאנהיג לון. ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא. לבושין תקינת לון דמניהו פרחין נשמתין לבני נשא. וכמה גופין תקינת לון

אור צח

מוליד ולד בגוף שלם, והוא מפני שחסרון הרגל והעין בגופו לא גרם שום חסרון בנפשו. וע"כ מוליד הוא תמיד גוף שלם כצלמו. וזוה יובן שיש בנפש בחינת עצמותה שמוברל לגמרי מבחינת התפשטותה באברי הגוף לכחות מחולקים, להיות כי התחלקות כחותיה אינו אלא בחינת התגלות הארתה בלבד. כדמיון זיו השמש שמאיר בחלל העולם על הארץ. ויש עבים מפסיקים, וכמו כן כלים מכרים שונים דרך חלונות שיש בהם עשיות כמה גוונים שעל ידי זה נשתנה מהות הגלוי של הארת זה האור, אבל כל זה אינו שייך כלל וכלל לבחינת עצמות מאור השמש, ומכל הדוגמא הזאת יובן למשכיל למעלה בפרוש בחינת אור אין סוף, דמאחר שנקרא בשם אור הרי הוא רק בחינת התגלות ההארה מן עצמותו ית' ממש הנקרא חי החיים, כלומר עצמותו מקור כל החיים, ורק מבחינת התגלות ההארה מן עצמותו ית' נמשכין המשכות פרמיות רבות על ידי בחינת הקו דוקא בפנימיות הספירות של הד' עולמות אבי"ע בהשתלשלות משה משה להיותו בבחינת ואתה מתיח את כולם בהסתר עצום מאד, ומכל זה יובן מה שאמר ובגין דאנת מלגאן, שאינו מדבר מן העצמות ומחות האין סוף כי אם מן גילוי הארתו שמתפשט בפנימיות הספירות ככת הנפש בגוף, ואלין עשר ספירן אינון אזלין כסדרן חד אריך וחד קצר וחד בינוני הכוונה בזה להורות לנו שסדר עמידת הספירות הוא כסדר אצילהן זו למעלה מזו כדרך עלה ועלול, ואין הכוונה באמרו אריך וקצר על אורך וקוצר גבוליו ממש ח"ו אלא שרוצה לבאר לנו בזה שהעולם מתנהג על פי ג' מדות האלה שהן חסד דין ורחמים, והכל נעשה ע"י הספירות שהן גבוליים לפי ערך סדרת מצב הנבראים, ולא מצד המאציל, כי אצלו לא שייך שום השתנות המדות רק המצב שהתחור בלבד, ופי' של אריך היינו קו החסד ששם אריכת אפים אפילו לרשעים, וקצר ר"ל קצר אפים, היינו בעל חימה שהוא קו הדין, ובינוני הוא קו הרחמים המתמצע בין שניהם, דהיינו שספירות תפארת היא מתמצעת בין ספירות חסד וגבורה, וכן ספירת יסוד היא בין נצח וחוד, וכל זה נכלל באמרו אריך קצר ובינוני דהיינו חסד דין ורחמים שזה כללות כל האצילות, וזה כללות התקשרות הספירות אלה עם אלת להיותן ממוזגות לפעמים על חסד, לפעמים על דין ולפעמים

על

וממילא שולט הרע בעולם, ולזאת יזתיר להאדם לבלתי יגרום ח"ו להפריש חד מן חבריה מאלין עשר ספירן :
והנה במה שאמר ובגין דאנת מלגאן ראיתי להאריך בעט, כי נקל בזה לשעות כדעת שמת קצת מקובלים האנפרים שעצמיות ומהות האין סוף מתפשט תוך הספירות, ולא זה דרך האמת, אלא האמת הוא כמו שייסד אדמו"ר גאון עוזנו מרן הרב בעל התניא וצוקלה"ה בסידור החב"ד שזו המיוסד על יסודי קבלת האריז"ל וזה לשונו בקיצור מעט, השעם מה שנקרא אור אין סוף בלשון אור, היינו מפני שהוא כמשל זיו ואור השמש, שאינו אלא בחינת התגלות בלבד ולא בחינת עצמות, כך אור אין סוף הוא רק בחינת התגלות בלבד, והארת הקו ותחומם שנמשך ממנו אחר הצמצום בד' העולמות אבי"ע אינו אלא רק בחינת הארה בעלמא ממנו, ואין ערוך כלל לאין סוף עם כללות השתלשלות הד' עולמות, וכמש"כ אני ה' לא שנית, פי' בלי שום שנוי כלל בין קודם החשתלשלות לאחר ההשתלשלות, לפי שהאין סוף ית' אינו מותפס בבחינת הלבשה כלל בהשתלשלות, שאם היה לו בחינת תפיסה והלבשה הרי ה' זה שנוי בעצמותו, אלא ודאי שלא היתה התארה הראשונה מבחינת עצמותו כלל, אלא מבחינת אורו וזיוו של עצמותו, ואין להארה הזאת ערך כלל לגבי עצמותו כמו שאין ערוך לזיו קוי אור השמש לגבי השמש עצמו, ויובן יותר ענין הזה ממשל חיי הנפש המתפשט באברי הגוף, שאין חיות הזאת גם כן רק בחינת גילוי מעצמות הנפש, מפני שהנפש היא רוח חיים בעצם ע"כ בהאיר ממנה אור לדבר זולתה מכיאה היא שמה זרם כח החיים להחיות אותו הדבר, אבל לא שחיות אותו הדבר נחשב מבחינת עצמיות רוח החיובי שבנפש, ומה שנראה כחות מחולקים באברי הגוף, כמו כח השכל במוח והראות בעין וכיוצא, כל זה נתחווה רק מן התחללות של הנפש שעל ידי גלוי הארתה היא מאירה במוח ובכל אברי הגוף באור שוה, ורק מחמת כלי המוח נעשה מן הארת הנפש בו אור שכל, ומחמת כלי העין נעשה שמה מן הארת הנפש אור של כח הראות, נמצא שהכל מין הארה אחת היא וההשתנות נולדה רק על ידי אברי הגוף, וכל זה הוא מפני שבנפש אין ניכר שום התחלקות, כי הוא רק אור אחד פשוט, וחכופת לזה מה שאנו רואים שהגר וסומא

דאתקריאו גופין לבושיין דמכסין עליהון. ואתקריאו בתקונא דא. חסד דרועא ימינא. גבורא דרועא שמאלא. תפארת גופא נצח והוד תרין שוקין. יסוד סימא דגופא

אור צח

והיצוניות הוא, שהפנימיות הוא בבחינת דוכרא משפיע, וההיצוניות היא בבחינת נוקבא, שמקבל תחיות שלו מן בחינת הפנימיות, כמו שהגוף מקבל תחיות מן כת בנפש אשר בפנימיות אבריו, וכן עולם האצילות הוא בחינת דוכרא ופנימיות לגבי עולם הבריאה שהוא בבחינת נוקבא והיצוניות, ולפיכך נקרא עולם האצילות אבא, ועולם הבריאה נקרא אימא, אבל הענין של נשמתא לגופא לא זכר עוד בעולמות שלמטה, כי המעם של נשמתא לא יתכן כי אם על הארת אור האין סוף שהוא נשמתא דכלהו עלמין, ורק זאת יתכן לכנות השתלשלות עולמות דמטה בשם גופין ולבושיין, שהוא פנימיות והיצוניות בחינת דוכרא ונוקבא, ובוז יובן אמרו דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא, ר"ל כמו בשמיות נעשית התולדה על ידי זכר ונקבת, כן ברוחניות על ידי הזדווגות ב' עולמות עליונים הנקראים אבא יאימא, שהן עולם האצילות ועולם הבריאה, נולדין נשמות של הצדיקים הגדולים שתן מעולם האצילות, ונתגלות לפרוח לבני נשא על ידי עולם הבריאה, וזהו שאמר דמנייהו דוקא פרחין, היינו שהן באות לידי התגלות ותולדה על ידי הלבושיין דוקא, שהוא עולם הבריאה עלמא דנוקבא, וכמה גנפין תקינת לון דאתקריאו גופין לגבי לבושיין דמכסין עליהון פירוש אחר שהוזכר בריאת ב' עולמות הכוללים של אצילות ובריאה שהן בבחינת גופא ולבושא דוכרא ונוקבא דמזדווגן כתרדא, עתה יאמר עוד שראה המאציל כי אין די בשתי אלה עולמות הכוללים להתגלות נבראים גשמיים, כי לא יוכלו לסבול עוד אורו הגדול ויתבטלו במציאות, ולפיכך חרבה עוד תיקונין לברוא עוד שני עולמות כוללים של בחינת דוכרא ונוקבא דמזדווגן כתרדא, ובתם כמה וכמה ספירות שיסתירו ויעלימו יותר ויותר לאור האין סוף, כדי שיוכלו להבראות נבראים גשמיים ולהיותם בקיום חזק, ועל זה אמר וכמה גופין תקינת לון, פי' שמלבר תיקון הלבושיין שהן העשר ספירות דבריאה, תיקן עוד להעשר ספירות דאצילות מדרגה ג' של כמה ספירות בעולם כללי שנקרא עולם היצירה, והספירות שלו נקראין גופין, מפני שנברא להן עוד מדרגה ג' של כמה ספירות בעולם כללי שנקרא עולם העשיה, שתן בבחינת לבושיין לגבי הספירות של עולם היצירה, ומעם שמותיהם גופין ולבושיין הוא מפני

על רחמים, ואנת הוא דאנהינ לון ולית מאן דאנהינ לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא הכינה בזח היא כיון שאמר שהשנוי של חסד דין ורחמים ושאר השינוים הם מצד הספירות, עלינו לחזתר שלא מפני כך נייחס הפעולה אליהן, כי הלא מצד עצמן אין בכתן לפעול כלום, וכל כתן תוא רק מן האין סוף המאציל על ידי שמופיע אורו בתוך הספירות וממלא אותן כנשמת בגוף, ועל ידי הכח הזה המאיר בתוכן וחופף עליהן הוא מנהיגן ברועה עדרו ינהל, ולכל אשר יחפץ יטה אותן, ועל זה אמר אנת תוא דאנהיג לון, וכדי להודיע שאין אצל המאציל שום הכרח ולא שום התפעלות שיהיה נתפעל מדבר זולתו, אשר יהיה מוכרת בעבורו להשתנות מצדן אל רצון, ע"ז אמר ולית מאן דאנהיג לך וכו', ועל פי זה נבין כשאנחנו מהפלים ומזכירים שמות הקדושים והכינוים של הקב"ה, שכל שם וכינוי טרמו לספירת מיוחדת, שיהי' כוונתנו בזכירת וקריאה השמות לאותה הספירה שזה חשם או הכינוי טרמו עליה, אבל המחשבה תהי' לקשר אותה הספירה במקורה שהוא אור האין סוף, כדי להמשיך בתוכה שפע חרשה מן המקור שהוא ממיר ונעלם, ובאופן זה יש בכחנו לגרום חשפעת השפע לכל העולמות, ועל זה אמרו תז"ל אליו ולא למדותיו, לבושיין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא פירוש כיון שראה המאציל שעל ידי אמצעות עולם האצילות בלבד עוד לא יהיו מוכשרים נבראים גשמיים לקבל הארתו הגדולה והעצומת, על כן ברא השתלשלות של עוד ג' מיני עולמות כוללים זה למטה מזה, כדי שאתרי הסתרות רבות אין מספר יוכלו גם נבראים שפלים לקבל תיות מן מקור החיים, על ידי אמצעות הספירות אשר בכל תד' עולמות הכוללים, ועתה מתחיל למנותן כסדר, ואמר ראשית לבושיין תקינת לון, היינו שעוד ברא המאציל ספירות אחרות של עולם הבריאה, שהן נקראין לבושיין לגבי עשר ספירות דאצילות וספירות דאצילות בערך הלבושיין, שהן ספירות השניות דעולם הבריאה, נקראין גופין, ואור האין סוף הוא כנשמתא לגופא בעולם האצילות, והענין של גופא ולבושא גם בעולמות שלמטה מהם הוא, כי גופא לגבי לבושא הוא פנימיות לגבי היצוניות ונסתר לגבי נגלה, כי אין הגוף מתגלה ערום רק על ידי לבוש, והחילוק שבין פנימיות

אות ברית קודש. מלכות פה תורה שבעל פה קרינו ליה. חכמה מוחא איהי מחשבת
מלנאו. בינה לבא ובה הלב מבין. ועל אליו תרין כתיב הנסתרות ליי אלהינו. כתר

אור צח

ב"ה מאיר בכלם. ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא
ימינא נבורה דרועא שמאלא תפארת גופא. עתה חוזר
לפרש העשר ספירות דאצילות בפרטיות למה הן משמשות,
ומצייר אותן בצלם אדם ישר, ומתחיל מן חו' מדות מח שנגלה
יותר יגם נקל יותר להבין תכליתן. ואומר כמו שיש באדם
יד ימין ויד שמאל והגוף באמצע, כן יש ג' ספירות הנקראות
חסד גבורה תפארת, וענין ימין למעלה היא מדת החסד
להשפיע אך טוב וחסד בעולם, ומדת הגבורה היא מדת הדין
להעניש את הרשעים ולסוכך על הצדיקים שלא תגיע לחם כל
רע, ומדת התפארת היא מדת הרחמים הממוצעת בין חסד
וגבורה, וכל זה נקל להבין שהן נצרכות לצורך הנהגת העולם
בהשגחה פרטית של שבר ועונש.

נצח והוד תרין שוקין הנה ראיתי כאן להאריך
מעט במקום שקצרו המפרשים, ואגב יתורין תלונת
המשכילים אשר כל מעיינם ואמונתם בחקירה
ודרך הטבע, ויפערו פיהם לכלי חק ליעוג מן המקובלים,
באשר שלא הראו מקום בספירות את המקורים מן כל הכחות
השולטים בעולם הזה בכח אביר וחזק אשר נקראים בשם
דרך הטבע ואבאר בזה בעזחש"י כי הנה קצרו המפרשים
בביאיר תרין שוקין לאיזה ענין הן משמשות בין הספירות,
ומה היא תכליתן והשפעתן בתוך העולמות, ויפקת השו"ת
את עיני להבין כי כמו שיש באדם הגשמי שתי רגלים
המניעות את הגוף ממקום למקום ונקשר בהן כח התנועה
להניע את כל הגוף בכמה תנועות שונות, ומבשרי אחזה
אלוה שכן הוא בעולם אלהים העומד בן עשר ספירות שצריך
להמצא בהן שתי ספירות שמהן יושפע לעולם כל מיני כחות
הרוחניים הגורמים כל מיני תנועות שבעולם, ויש מהם
שמתקשרים גם לדברים גשמיים, והם הכחות הידועים
והניכרים בעולם, כמו כח המישך וכח הדוחה ויש בכ"כ
זה כח המאגנעט וכח העלעקטריין, כח הקור וכח החום, כח
הצומח, כח המוליד והמהנהו כל מיני בעלי חיים שפלים
מכל דבר לח וסרוח, ועוד הרבה כחות כאלה, אשר כלם
מולידים וגורמים הרבה מיני תנועות בעולם, וכל אלה הכחות
יש להלקם על ב' מינים, מין אחד הן הכחות הגורמים הרבה
תנועות בעולם על ידי התגברות והתחזקות, שכת אחד רוצה
לנצח את כח השני המנגדו, או לדחותו ממקום למקום אי

לכמלו

שגם הם ב' בחינות של דוכרא ונוקבא דמדווגין כדרא,
להמשיך השפעות ממקור החיים עד הנכראים הגשמיים
והשפלים, הספירות של עולם תיצירה נקראין גופין, כיון
שחוא עלמא דדוכרא, ונקרא ג"כ ברא או זעיר, ותספירות
של עולם העשיה נקראין לבושין, כיון שהוא עלמא דנוקבא,
ונקרא ג"כ ברהא או נוקבא דזעיר, כדמיון ב' עולמות
תראשונים אצילות ובריאה שנקראים אבא ואימא, כיון שהם
במדרגה יותר גבוה מחמת שקרובים יותר להמקור, וגם
שהזדווגותן חוא תדירי לצורך קיום כל העולמות, מה שאין
כן הזדווגות של ברא וברתא שתולה בעכדות ישראל עם
קרובו, וגם קדושת הזמן גורם הזדווגותן, ויש בהזדווגותן
הרבה מדרגות פרטיות, כי לאו כל הזמנים שוין, ולא כל
העכדות שוות, נמצא שזכר עד עתה ב' מיני הזדווגות של
בחינת דוכרא עם בחינת נוקבא שהן ד' מדרגות של ספירות
מן ד' עולמות כוללים הנקראים אצילות בריאה יצירה
עשיה, והשורש שלהן הן הד' ספירות מן העשר ספירות של
עולם האצילות הנקראות חכמה ובינה תפארת ומלכות,
ולענין התפעלות וההתגלות מיוחד לכל עולם ועולם פעולה
אחרת מדרגה אחר מדרגה להתגלות יותר ויותר, והן נקראות
שכל ומחשבה קול ודיבור ולענין הזדווגותן נקראין אבא
ואימא ברא וברתא, וגם הד' אותיות של השם הוי"ה ב"ה
הן מקורים להד' עולמות של אביו"ע כזה, י חכמה ה בינה
ו תפארת, ה מלכות, ומלכד זה מאיר בכל עולם שם הויה
שלם עם אותיות מלאות בעולם האצילות מאיר שם הוי"ה
של מילוי ע"ב כזה וי"ד ה"ו וי"ו ה"י, בעולם הברואה
הוא שם ס"ג כזה וי"ד ה"ו וא"ו ה"י, בעולם דיצירה שם
מ"ה כזה וי"ד ה"א וא"ו ה"א, בעולם העשיה שם ב"ן כזה
וי"ד ה"ה וי"ו ה"ה וגם מאיר בכל ספירה וספירה מן העשר
ספירות שם הוי"ה בניקוד אחר כזה בספירת כתר מאיר
שם הוי"ה בניקוד קמ"ץ, בספירת חכמה בניקוד פת"ח,
בספירת בינה בניקוד ציר"ה, בתכד סגו"ל
בגבורה שו"א, בתפארת חול"ם כנצח תיר"ק, בהוד
שור"ק, ביסוד מלאפו"ם, במלכות מאיר שם הוי"ה
בניקוד שח"ק שהוא שו"א חול"ם קמ"ץ, ועל ידי זה
כל העולמות עם כל הספירות שלהן הם קשורים ודבוקים
אלו עם אלה באחדות הגמור, כי כח אחד של השם הוי"ה

עליון איהו כתר מלכות. ועליה אתמר מניד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלין. מלגאו איהו שם מ"ה (כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א) דאיהו אורת אצילות. ואיהו שקיו דאילנא

אור צח

חכה של יניקת הנביאים הוא דוקא מאותן שתי הספירות נצה וחוד. [ואבקש מאת השו"ת שבאם שגיתי בזה שיוכפר עלי ויסלח לי, כי הוא יודע האמת שכוונתי למוכח להאיר עינים עורות ולהסיר כל הלונה מעל חכמת הקבלה].

יסוד סיומא דנופא אות ברית קודש. הנה כמו שיש באדם הגשמי אבר זה שבו תלוי חכמת לשפוע ולהוליד בדומה לו שעל ידו זה מתקיים העולם, כן גם למעלה בחצלים אלהים הרוחני צריך להמצא בין הספירות ספירה מיוחדת שעל ידה תלך החשפעה מעלמא דרכורא לעלמא דנוקבא, והיא נקראת יסוד, כי כמו שקיום כל בנין תלוי בתיסוד, כן קיום כל חבריאה תלוי בכח אבר הזה, וכן למעלה אם לא היתה ספירת היסוד המעביר הארת אור האין סוף מעולם לעולם, לא היה קיום ומציאות להעולמות, מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה. יבאר בזה ענין ספירה העשירית הנקראת מלכות מה היא משמשת בעולם האצילות, כי הלא מדה המלכות ריא עלמא דנוקבא המקבלת החשפעה של אור אין סוף אחרי כחה וכמה השתלשלות כדי שאותה החשפעה תתגשם בה עד שתוכל לבוא לידי התגלות בעולם העשיה לברוא דברים גשמיים ולכלכל אותם, ואין טעם לענין הזה בעולם האצילות, ולפיכך אמר שמלבד זה שספירת המלכות של עולם האצילות היא נעשה שורש לעולם העשיה כמבואר לעיל, עוד שייך נינין ספירת המלכות גם שם בעולם האצילות שמביאה אור התורה לידי התגלות והחבנה, כי כמו למשל באדם הגשמי מדרגה האחרונה המביאה את רצונו ומחשבתו לידי התגלות הוא הפת על ידי דיבורו, וכן הוא בעולם האצילות, שם משמשת ספירת המלכות בבחינת פה, כיון שמביאה לידי התגלות רצונו של מלך מלכו המלכים הקב"ה, וכדי להבין מה הוא הרצון שספירת המלכות מביאתו לידי התגלות, לזה אמר ותורה שבעל פה קרינן לה, היינו שהיא היא המקור של התורה שבעל פה, כמו שספירת התפארת של עולם האצילות היא המקור של תורה שבכתב, וכל התורה היא רצונו של הכורא ית"ש, ולפיכך הלומד תורה, אע"פ שלומד דברים פשוטים מענינים גשמיים ונמוכים, כמו שנים אוהזין במלית ושור שנגה את הפרת, מכל מקום הוא ממשיך על עצמו אור קדוש

לבמלו ולבערו לגמרי, כמו תכחות של מושך ודוחת, קור וחום, שכה אחד עובד ומתנועע בכל תוקפו על סבת הניצות שרוצה לנצה את כה השני המתנגדו, כמו כה האור שדוחת ומכבל את כה החשך, מין ב'. הן הכחות הגורמים תרבה תנועות בעולם ע"י כה החוד והזיו של הן ויופיו ונעימות, אשר על ידי זה מביא השקות והשתוקקות בחסובבים אוהו מקרוב או בחיודעים ממנו מרתוק להמשך אליהם להתחבר עמם או לראות אורם וליהנות מהם, ובכן יובן כי שורש הכחות של כל מיני התנועות שבעולם הן אותן שתי הספירות הנקראות נצה והוד, דהיינו שספירת נצה נשפע כל מיני כחות הגורמים תנועות חזקות שונות זו מזו על ידי ההתגברות שכל כה ישאף לנצה בכל תקפו את חכה המתנגדו, ומן ספירת חוד נשפע כל מיני חוד זוהר וזיו הן ויופיו ונעימות הגורמים הרבה מיני תנועות חזקות בעולם על ידי החשקות וההשתוקקות להמשך אליהם, ולפיכך מתדבק הס"א בקדת החוד שחיא ירך השמאל, בסוד הכתוב ויגע בכף ירכו, ויונק משם להבין רשת לאדם להבשילו בדבר האסור, ועל ידי זה מתפך מן הו"ד לדו"ה, כידוע בסוד הכתוב כל היום דות, ובוה יובן הטעם שספירות נצה והוד נקראין תרין שוקין, כי כמו תרין שוקין שבאדם הגשמי הן המניעות את כל חגוף ממקום למקום וגורמין תנועות שונות, כן מאותן שתי הספירות נשפע כל מיני הכחות הגורמים כל מיני התנועות אשר בעולם, ועוד יובן על פי זה גם כן הטעם למח יניקת הנביאים היא דוקא מאותן השתי ספירות נצה וחוד, כי הנביא צריך לינוק כח כזה אשר על ידו יוכל לפעול בנבואתו על לב השומע שיתח' במל אליו, וזאת יכול להיות דוקא או על ידי כה הניצות וההתגברות להרעיש ולהרעים ולהסיל אימה על השומעים את נבואתו על דרך שהתנבאו נביאים האחרונים, כמו שאמר ישעיהו לכו נא ונוכחתי, ונראה מי ינצה, והרבה פעמים ה' צריך הנביא להשתמש באותות ומופתים של מוראים גדולים, כדי להתגבר בכח הניצות על לב השומעים את נבואתו שיתח' במבולמים אליו, ועוד ה' ביכולת הנביא לפעול כזאת לא ברעש ובמורא, כי אם בכח רוח הן ששורה עליו חוד וזיו ונעימת קדושה, עד שכל רואהו ושומע דבריו תמשך אליו בתשתוקקות גדולה, ועל זה כתיב ונתת מחודך עליו, ולכן זה

בדרועי ואנפוי. כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקי: רבון עלמין אתה הוא עלת העלות וסבת הסבות דאשקי לאילנא בההוא נביעו. וההוא נביעו איהו כנשמתא

אור צה

ונשמתו באה לידי התלהבות ודביקות, כיון שמדבק אז שכלו ברצון חבורא ית"ש, כי כן הוא רצונו ית"ש שבאם יקרה בעות"ז כך וכך יהיה חפסק כך וכך, וכיון שהתורה שבכתב איננה מובנת בלתי התורה שבעל פה, ע"כ נמצא שספירת המלכות משמשת גם שם בעולם האצילות בבחינת נוקבא, כי היא המביאה לידי התגלות והבנת את התורה שבכתב שהיא בבחינת דוכרא הנובע מספירת התפארת של עולם האצילות, חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאן, אחר שביאר טעם ז' ספירות התחתונות שהן בבחינת גופא, תורר מתתא לעילא לכאר גם ג' ספירות הראשונות שהן בבחינת רישא ולבא, וזהו שאמר שספירת החכמה היא רק בבחינת מחשבה מלגאן אבל אין היא שכל הכולל, כי השכל הכולל היינו המקור של כל מיני חכמות שבעולם, והיא ספירת הכתר כמבואר אח"כ, וספירת החכמה היא רק כמו ענף הנאצלת מן השכל הכולל, וכמו שמורגל בפי האנשים לאמר, מי שיש לו שכל טוב הוא יכול לחבין למשל חכמת התבונה או חכמת המוזיקא וכיוצא, צא ולמד שיש ג' ענינים בזה, א', שכל הכולל, ב', החכמה שהיא ענף השכל הכולל המכילה בקרבה איזו מין חכמה שבעולם, ג', הבינה, והיינו הבנת ענף החכמה הזאת בכל פרטותיה, וזהו שאמר איהו מחשבה מלגאן, כי כל בחינת דוכרא נקרא מלגאן, היינו פנימיות, ובחינת נוקבא נקרא מלבר, היינו חיצוניות, על שם שהיא מכינת ומצוירת את הפנימיות ומביאתו לידי התגלות, והיינו ג"כ כנ"ל בענין גופא ולבושא, שהם ב' ענינים של בחינת דוכרא ובחינת נוקבא, פנימיות וחיצוניות, ולפיכך אמר שספירת החכמה שהיא רק כמו ענף הנאצלת מן המקור של השכל הכולל, היא בבחינת מחשבה מלגאן, כלומר פנימיות בחינת דוכרא שנקרא אבא, כי כל זמן שהחכמה לא נתמצמת בכלי שלה בינה לצמצם ולצויר אותה בכל פרטותיה ודקדוקיה, איננה עוד ביכולת לבוא לידי התגלות והכרת, ואיננה מוכשרת עוד ליהנות ממנה, וחרו היא כמו למשל אם הופיעה מחשבה במוח האדם ששוב לו לעשות לעצמו פלסין נאה לבית דירה, הרי המחשבה הזאת אין ביכולת לבוא לידי התגלות ולהוציאה מכת אל הפועל עד אשר יעמוק היסב בכלי הבינה שבה חלב מבין לפי ערך חסדת חלב לצמצם המחשבת הזאת במדות ושעורין

וצמצומין איך ומה וכמה, בינה לכא ובה חלב מבין, היינו כמו שיש באדם גשמי חלב המביא את מחשבות המוח לידי התגלות בפרטיות על פי המדות התלויות בלב, אם לחיוב או להרע, אם להרבות או למעט, אם להגדיל או להקטין וכיוצא, וכן יש ספירת בינה שבה נתצמצם אור החכמה בכמה צמצומין ונצטיירה בה בפרטיות להוציאה לידי התגלות, נמצא שספירת הבינה היא בבחינת מלבר, לבוש אל החכמה אשר מלגאן, ולפיכך היא בבחינת נוקבא ונקראת אימא, ועל אליו תרין כתיב הנסתרות לה' אלהינו, ורצה לומר בזה שההזדווגות של שתי הספירות חכמה ובינה בחינת אבא ובחינת אימא עוד לא הועילה שיהי' מוכשר להתגלות עולם תחתון עם נבראים גשמיים, עד שתשחלשל המחשבה לעבור על ידי הזדווגות פעם שנית של שתי ספירות אחרות, שהן תפארת ומלכות בחינת קול ובחינת דיבור, הנקראות גם כן ברא וברתא, ורק אז נעשית המחשבה מוכשרת לבוא לידי בחינת התגלות לנו ולבנינו, ולפיכך קורא את הזדווגות הראשונה של חכמה ובינה בשם הנסתרות לה"א, כי שני שמות האלה מרמזין על השתי ספירות של חכמה ובינה, כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מניד מראשית אחרית, בזה יבאר שספירת הכתר שתי בחינות לה, שהיא בבחינת כתר לכל הספירות דאצילות, והיא גם בבחינת מלכות למה שלמעלה הימנה, כי היא בחינת מקבל הראשון שמקבלת בקרבה הארה הראשונה מאור האין סוף שנמשך ממנו אחר הצמצום על ידי הארת הקו ותחוש כמבואר בעץ חיים, וכתר עליון אינו נתפס במחשבת האדם כי אם כמו הקוי העליון של האות י מן השם הוי"ה ב"ה, ולכך נקרא בשם עתיקא כי הוא נעתק ומורחק מן השגת שכל אנושי, והארה הראשונה מאור האין סוף שחאירת בספירת הכתר היה בצמצום ומדה שיהי' די כהארה הזאת לתחיות כל העולמות עם כל הספירות שלהן שהן למטה מן ספירת הכתר עד האחרית שהוא עולם תחתון הגשמי, וזהו שאמר עליו מאיד מראשית אחרית, מגיד הוא לשון המשכה וגם לשון אגודה וקשירה, והיינו שהכתר הוא הממוצע בין המאציל שהוא ראשית הכל ובין כל הברואה, והוא ממשיך ההארה מן הראשית ועד האחרית וגם שעל ידו

לגופא דאיהו חיים לגופא. ובך לית דמיון ולית דיוקנא מכל מה דלגאו ולבר. ובראת שמיא וארעא ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וכוכביא ומזליא. ובארעא אילנין ודשאין

אור צח

הכללי שלו, וכמו שהשם ע"ב הוא הנשמה והחיות של עולם האצילות. כן השם ס"ג אעפ"י שעיקר מציאותו הוא ג"כ בעולם האצילות מ"ס הוא הנשמה והחיות של עולם הבריאה, וכן השם מ"ה דעולם האצילות הוא הנשמה והחיות של עולם היצירה, והשם ב"ן דעולם האצילות הוא הנשמה והחיות של עולם העשיה, וזהו שאמר אליהו על האילן דינו עולם היצירה, דמלגאו הוא השם מ"ח שהוא אורח האצילות היינו כי מן עולם הצילות מאיר השם מ"ה בפנימיות דאילן שהוא עולם היצירה, והוא היניקה של האילן המתפשט בגזעו וענפיו, ר"ל בכל הספירות אשר בעולם היצירה, כמו שהמים משקים לאילן והאילן מתגדל מן אותה ההשקה.

רבו עלמין אנת הוא עילת העילות וכו', כוונתו בזה שעל ידי זה שחשם מ"ה מאיר מלגאו האילן, על ידי זה האילן קשור ודבוק ותלוי באין סוף ב"ה שהוא עילת העילות וסבת הסבות, והוא השולח חיותו בו כנשמה המחיה את הגוף, ובך לית דמיון ולית דיוקנא מכל מה דלגאו ולבר ר"ל שאין בהמאציל שום דמיון ודמות שיהי' נתפס במחשבה באופן רזה שנוכל לחלק בו בין בחינת דוכרא ובחינת נוקבא משפיע ומקבל, שהוא הענין של בחינת דלגאו ובחינת דלבר, פנימיות וחיצוניות, כיון דלית מחשבה תפוסה ב' כלל, ובראת שמיא וארעא וכו', עתה מספר איך שברא המאציל על ידי הארתו את השם מ"ה בתוך האילן שהוא עולם היצירה, ומחשב גם הנבראים של עולם העשיה, כיון ששני עולמות האלה מזדווגין כחדא וזה משפיע בזאת, ועולם דעשיה תבל ומלואה הכל תלוי בעולם היצירה שבו המה ולבנה כוכבים ומזלות, ועל זה אמר ובראת שמים וארץ עם חמה ולבנה שכל זה טרמו בכלל על עולם היצירה עם עולם העשיה אח"כ מונח ימחשב עוד בפרמיות גם שאר הנבראים, לא יתמודעא בהון עילאין וכו', ר"ל כי מן כל אלה הנבראים ניכר על ידן עולמות העליונים כמו שכתוב מבשרי אחזה אלות, היינו שעל ידי נבראים הגשמיים נוכל להשיג ענין הרוחניים ועולמות העליונים, ועוד אנו מכירים ומשיגים על ידי כל אלה הנבראים איך יתגהגון עילאין ותתאין, ר"ל איך שהנבראים העליונים הרוחניים עם הנבראים התחתונים

הגשמיים

נאגדה ונקשרה כל תכריאה עם הסבה הראשונה, ואיהו קרקפתא דתפילין, רוצה לומר בזה שהכתר לגודל רוחניותו והתעלמותו רוממותו תפארתו וקדושתו הוא בערך שאר הספירות והעולמות כמו קרקפתא דתפילין הסונת על ראש האדם, שהסימן האמתי אם התפילין של ראש מנחת כדון במקום הראוי על המוח הוא, שבאם יגביה האדם המניחן את עיניו ויסתכל למעלה לא יראה את התפילין אשר על ראשו, חרי שהאדם אינו רואה את הקרקפתא דתפילין אשר על ראשו, ורק יודע ומרגיש שיש על ראשו תפילין שיש בהן קדושה עליונה הרבה יותר ויותר מן בשר הראש של האדם המניחן, והן לגמרי מהות אחר מן בשר ראשו, וכן הוא מדרגת רוחניותו והתעלמותו רוממותו תפארתו וקדושתו של הכתר בערך הספירות והעולמות אשר אחריו, וכיון שהמשיל עד עתה את הספירות בצלם האדם הגשמי, ע"כ מצא טוב להמשיל את ספירת הכתר לקרקפתא דתפילין הסונתין על ראש האדם: מלגאו איהו שם מ"ה (כזה יו"ד ה"א וא"ו ח"א) דאיהו אורח אצילות ואיהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, אחרי חודיעו העשר ספירות דאצילות והד' עולמות הכוללים שהן אבי"ע, ואמר על ב' עולמות הראשונים של חכמה ובינה דעליון כתיב הנסתרות לה"א, היינו שאין לעיין בהם ולדבר מהם, וכן נדרש בזוה"ק על הפסוק שלח תשלח את האם וכו', כלומר שתשלח ממחשבתך את עולם הבינה שנקרא אימא, ואת הבנים תקח לך, זה היחוד של תפארת ומלכות ברא וברתא עולם היצירה עם עולם העשיה, בהם מותר לעיין לחשוב ולדבר, וכן עשה אליהו שעתה מתחיל לדבר באריכות מעולם היצירה שבו מקנן זעיר אנפין הנקרא בשם אילנא ועץ חיים, ועל זה אמר מלגאו איהו שם מ"ה דאיהו אורח אצילות ואיהו שקיו דאילנא, וזה יובן עפ"י הנ"ל שהד' ספירות חכמה ובינה תפארת ומלכות דאצילות הן כמו שרשים לד"ע אצילות בריאת יצירה עשיה, והנשמה והחיות של הד"ע האלה הן ד' שמות תו"ה בד' מילואין ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ואע"פ שעיקר מציאות ה' היות של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הוא בעולם האצילות, מ"ס מופיעין משם בהארותיהן למטה מטה, באופן שכל תו"ה עם המילוי שלו היא הנשמה והחיות של עולם

וננתא דערן ועשבין וחיון ובעירין ועופין ונונין ובני נשא לאשתמודעא בהון עלאין. ואיך יתנהגון עלאין ותתאין. ואיך אשתמודעון עלאי מתתאין. ולית דידע בך כלל.

אור צה

שזאת ידוע שעצמות הנפש היא למעלה מבחינת התחלקות כוחות פרטיות כנ"ל, וא"כ מובן כי בהסתלק הארת הנפש בכלל אז יסתלקו ממילא כל כוחות שדה המתפשטים באברי הגוף, והנה עד"ר דמיון זה הוא למעלה בארת אור אין סוף תוך עשר ספירות דאצילות בבחינת אורות וכלים על ידי הקו הנ"ל, דהנה כל האורות נדמו לבחינת נשמה, וכל הכלים נדמו לבחינת הגוף, כמו על דרך משל הארת השכל בהמות, שהמות הוא בבחינת כלי והשכל הוא בבחינת אור, וכמו בהסתלק הארת הנפש מן הגוף, נשארים כל האברים בלא חיות כלל, כדוגמא זו הוא גם למעלה בע"ס דאצילות, מאחר שהכתר והחכמה וכיוצא באין בחתלבושות של בחינת כלים, כמו שקרקפתא הוא כלי הכתר, ומוחא כלי החכמה, ודרועא כלי החסד וכיוצא, הרי בהכרת נמשלו לכחות הנפש המתלבשים באברי הגוף, ואם כן כאשר יסתלק הארת אור אין סוף שמאיר בהן על ידי בחינת הקו הנ"ל, וממילא יסתלקו על ידי זה כל האורות דע"ס מבחינת הכלים שלהם, אזי ישהארו כל הכלים בלתי אור ותיות, כאשר ישתויר הגוף בלתי חיות בהסתלק ממנו אור הנשמה, וזוהו שאמר וכך אנת תסתלק מנחון אשתארו כלהו שמתן כגופא בלא נשמה, אך עדיין הקושיא במקומה עומדת דחאיך אפשר שישאיר מציאות הכלי עכ"פ גם בלתי אור, מאחר שאין עוד מלבדו, אם כן בהסתלקות אור אין סוף ת"ו הכל תזור לבחינת אין, אך הענין הוא דיש לשורש התהוות בחינת הכלים מקור מיוחד בפני עצמו דיש לשורש התהוות בחינת הכלים מקור מיוחד בפני עצמו, עד"ר שיש לכלי הגוף מציאות מיוחדת בפני עצמו גם בלתי חיות הנשמה והנפש, ושרש הענין הוא כידוע בענין חיים שנשאיר בחינת רשימו בתלל הצמצום שלפני המשכת תקו הנ"ל הנקרא מקום פנוי, והאמת הוא דלית אתר פנוי מיניה ממש, וכמו שכתוב תלא את חשמים ואת הארץ אני מלא, ובחינת הרשימו הזאת נחשב מבחינת העלם עצמיות האין סוף, שהשארית זו היא בתעלם גדול, שהוא קדוש ומובדל שם בבחינת התעלם דוקא ולא בגילוי, ומאותה בחינת הרשימו נעשה מקור ושרש של התהוות מציאות הכלים, ועל כן גם בהסתלק מקור כל האורות שהוא בחינת תקו הנ"ל, אין זה הכרת כלל שיבוסל מציאות הכלים, כי הרי יש להן שורש

הגשמיים מתנהגין יחדו ותלויין זה בזה, ואלו עם אלה מתפעלים זה מזה, ואומר עוד ואיך אשתמודעון עלאי מתתאין, ר"ל שלפעמים נבראים העליונים הרוחניים שואכים ידיעות להבין מה למעלה מהם עי"ז שרואים ומכירים הנבראים התחתונים הגשמיים, ומה שאמר ולית דידע בך כלל עד ואדון על כלא הוא מובן מעצמו, וכל ספירא אית לה שם ידיעא ובהון איתקריאו מלאכיא וכו', ר"ל שמות הספירות הן על שם פעולת הספירות וההשפעה שלהן, כמו למשל חסד על שם השפעה טוב וחסד, גבורה על שם השפעה דין וגבורה, תפארת על שם השפעה רחמים, וכן כל שאר הספירות, ובאותן השמות נקראים גם המלאכים המורידים השפע לעולם הגשמי על שם שליחותן ופעולתן, כמו למשל אוריאל נהודיאל חסדיאל מיכאל נבריא רפאל נצחיאל יהודיאל צדקיאל מלכיאל כלם על שם שליחותן לפעול איזו פעולה או להוריד איזו השפעה שמקבלים מן הספירות, ועל זה אמר שהמאציל בעצמו אין לו שם ידיעא כי הוא מקור החיים מכל מיני כחות שבעולם ומכל מיני השפעות הטובות, והוא הממלא את כל השמות ואת כל הספירות באור וחיות ושפע על ידי גילוי הארתו בהם, כמו הנשמה שמשפעת חיות לכל אברי הגוף, והשפעה הזאת היא השלימות של הכל, כי בלעדה הן הפרים וחשוכים, וכך אנת תסתלק מנהון אשתארו כלהו שמהון כגופא בלא נשמתא, כדי לחבין המאמר הזו נצרך לחביא דברי סידור חתב"ד של הרב בעל התניא וצוקלה"ה, שמקשה כאן ותלא אם מסתלק אור אין סוף מחעולמות הכל צריך לחזור לבחינת אין כמו שחיה קודם ההשתלשלות ממש, ואם כן למה אמר שישתאיר בחינת גופא עכ"פ, והלא אין זה ביטול אמתי כאשר הגוף יתקיים, ובאמת אין עוד מלבדו כתיב, וכדי לתרץ קושיא זו נקדים תחלה לחבין הענין של אורות וכלים, שהאורות נקראים נשמתא והכלים נקראים גופא, דהנה ידוע שבחינת תקו הנפש מעצמות אור אין סוף שלפני הצמצום אל תוך חלל הצמצום בספירת הכתר, שהוא מקור הראשון לכל בחינת ההשתלשלות כפרט, עד שיאיר אור ממנו בספירת החכמה ואחר כך בספירת הבינה וכו', ופירוש הארת זו חיינו על דרך משל התגלות אור מחנפש באדם הגשמי, כמו הארת השכל במות, תראית בעין וכיוצא,

ובר מנך לית יחודא בעלאי ותתאי. ואנת אשתמודע עלת על כולא וארון על כולא. וכל ספירא אית לה שם ידיע ובהון אתקריאו מלאכיא. ואנת לית לך שם ידיע דאנת

אור צח

השפע על ראש המעוררו במעשיו. כדאיתא ב"ת ב"ת פרשת עקב. סאן דמברך לקוב"ה אתברך ונשל הולקיה סאינון ברכאן בקרמיתא דכל עלמא. מ"ס עיקר הכוונה תחיה להנאת זעיר ונקוביה ולומר לשם יהוד קוב"ה ושכינתיה להכינם שיתוחדו זה עם זאת, ואל תחמח כי תשיג יד בני אדם התחתונים לקלקל או לתקן בעליונים, כי האדם פולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ושורשו ד' יסודות גופו הם למעלה, וכל עולם קשור בעולם שעליו, והעליון עם שלמעלה ממנו עד תאור העליון על הכל שהוא אור האין סוף ב"ת, וכל אדם במקום שורש נשמתו למעלה שם יפגום או יתקן. כדאיתא בתיוקונים דכל חד לפום דרגיה סאן דפנים לתתא פגים באתר דאתגזר נשמתיה, והיינו שממשיך לשם השכונת של הספרא אחרא והתגברות מדת הדיון, ואפשר שזה דוקא בענין הפגם, אבל בענין התיוקון יכול להיות שמועיל גם לכל העולם, כמ"ש כל העולם ניזון בשביל הנוגה בני, וגם איתא ב"ת ב"ת ב"ת ע"א ובויקרא י"ב כ"ו ע"ב ששאל ר' אלעזר לר"ש אביו עד היכן עולה החשג ותמחשבה של עבודת כהנים ליום וישראלים, והשיב לו שעולה עד אין סוף, ואין הכוונה ה"ו שהאין סוף מתפעל ונשתנה על ידי עבודת האדם, כי על זה כתיב אני ה' לא שנית, וכתיב ואם צדקת סח תתן לו, אלא שזאת יובן על דרך כישל שאנו רואים שהשמש מאירה תמיד בתוקפה על כדור הארץ, ואם יש עבים ועננים נסתר האור מן הארץ, וכאשר בא רוח ומפזר העננים שוב יזרח האור הגדול עלי ארץ, ומיבן סמילא שכל זאת איננו גורם שום השתנות בעצמות השמש, וכן הוא למעלה מעלה עם אור האין סוף, שעל ידי עונות האדם פוגמים למעלה לגרום פירוד בין שתי אלה המדות תפארת ומלכות, קוב"ה ושכינתיה, זעיר ונקוביה, משפט וצדק, כי משיכים לשם השכונת מן הספרא אחרא והתגברות מדת הדיון, כמ"ש שתי עונותינו לנגדך עלומנו למאור פניך, ועל ידי תשובה ותפלה וצדקה תורה ומצות מתבטלים כל ההסתרות וההעלמות, כי החשך בשל ומבטול על ידי אורה זו תורה, ואז שוב מתהדדים קוב"ה ושכינתיה, והשכינה הקדושה נתמלאה מן שפע רב הנמשך אליה מן שאר הספירות המלאות אור אין סוף ב"ת, ואז ליתודים היתה אורה ישמת, דין

איתו

מיוחד בפני עצמן מבהינת החולם של עצמיות האין סוף, שקדם לבהינת מקור התאווה האורות שהוא תקו הנ"ל, והיינו שמקור שורשם הוא מבהינת הרשימו הנ"ל. אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא וכו', פירוש שאין שום חשגה לא להכמתו ולא לבינתו ולא למקום מצואתו, כמו שכתוב כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי; ורק השגה אחת יש לנו שכל מה שהאציל וברא ויצר ועשה ה' עולמות אביו"ע עם כל הספירות שלהן, הכל לא ברא בשביל שהוא יתפעל מזה או שיקבל ה"ו איזו הטבת מן כל הברואה, אלא רק לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא, חיינו בשביל שיתגלה מדת מלכותו ית"ש, כי אין מלך בלא עם, ולאחזאה לון איך מתנהג עלמא בדינא וברחמי דאית צדק ומשפט כפום עובדיהון רבני נשא, אלה הדברים הם יסוד אמונתנו ועבודתנו בתורה ותפלה ותרי"ג מצות, להאמין שמדת הצדק ומדת המשפט, שחן מדת הדיון של השכינה הקדושה שנקראה צדק שעליה רומז השם אדני אותיות אדיון, ומדת המשפט היינו מדת הרחמים עמודא דאמצעייתא ספירת התפארת, מצואת מצב שיחתן ומדרגתן תלוי בערך המעשים טובים של ישראל, שעל זה כתיב תנו עוז לאלהים, והיינו הענין של יהוד קוב"ה ושכינתיה, שאנחנו גורמים בעבודתינו של תורה ותפלה ותרי"ג מצות לייחד זה תזיווג של תפארת ומלכות ברא וברתא זעיר ונקוביה, ובהיות התודווגות של שתי אלה המדות חדינים נסתקים ונהפכים לרחמים, והעונות נהפכים לזכויות ושפע טובה הרבה לעולם, כי העבירות גורמות השכונת ופירוד בין המדות צדק ומשפט, ונמנע אורה של מדת הצדק שהיא השכינה הקדושה בהינת המלכות, ואז מתגבר בה מדת הדיון שהוא החשך ויורד רע לעולם ה"ו, וע"י עבודת ישראל שמתגברים בתורה ותפלה ומצות פועלים להמשיך אור גדול שעל ידי זה מתהדדים משפט וצדק קוב"ה ושכינתיה ואז החשכות בשל סמילא כי האור מבטל את החשך כידוע, ויש בזה כמה וכמה מדרגות, וסודם ידוע ליודעי חן, וכתב האריז"ל שיעיקר מעשינו וכוונותינו הוא לתקן זעיר ונקוביה להכינם לקבל שפע אור אין סוף הבא לתם דרך מדרגות העליונות, וזהו העבודה שלא על מנת לקבל פרס, כי לא תחיה חנוכה להנאת עצמנו, הגם שלא ימנע ודאי שישתלשל וירד

הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימו דכלהו. וכד אנת תסתלק מנהן אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא. אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא אנת הוא מבין ולא בבינה ידיעא. לית לך אתר ידיעא אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא. ולאחזאה לון איך מתנהג עלמא בדינא וברחמי דאית צדק ומשפט כפום עובדיהון דבני נשא. דין איהו גבורה. משפט עמודא דאמצעיתא. צדק מלכותא קדישא. מאזני צדק תרין סמכי קשומי. הין צדק אות ברית קדש. כולא לאחזאה איך מתנהג עלמא. אבל לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין. ולא משפט ידיעא דאיהו רחמי. ולא מכל אלין מדות כלל: ברוך יי לעולם אמן ואמן:

אור צח

הרחמים, או מדה אחרת. כי כל מדה היא פרט מן הכלל והתחלקות הכלל לפרטים שונים, ואצל המאציל אין שייך תוארים כאלה, כי לית טחשבת תפיסה ביה כלל. ואך נודע לנו מצד הבריאה כי תוא מקור של תחיים והעונג הרוחני, והוא הכח של כל מיני כחות, והוא עצם השכל של כל מיני חכמות, ושם השכל והכח ותחיים והעונג הכל כלל אחד וקשר אחד. מה שאין הפה יכול לדבר ואין השכל של בעל ח' חושים יכול להשוג, ותכלית הידיעה היא אשר לא נדע אבל בקש תבקשחו, כמ"ש ישמח לב מבקשי ח'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

איהו גבורה וכו' עד כלא לאתחזאה איך מתנהג עלמא. כל זה טובן מעצמו מכה הנ"ל, ומודיע בזה כי שש ספירות האחרונות מן גבורה עד מלכות עיקרן הוא בשביל התחתונים בלבד, כי שייך בחם שכר ועונש, אבל בשביל העליונים שאין שייך בחם שכר ועונש היה די בארבע ספירות הראשונות כתר חכמה ובינה וחסד, כידוע שכל המלאכים ניוונים מן מדה חסד, ובזה יובן מה שמסיום אחרי ביאורו ענין השש ספירות האחרונות, כלא לאחזאה איך מתנהג עלמא, היינו עולם הזה בחשגתה פרטיות של שכר ועונש, אבל לאו דאית לך צדק ידיעא וכו', ר"ל כי מצד עצמות המאציל אין שייך לערוך בו שום התחלקות והשתנות של מדה הדין ומדה

חזקתק וחוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ב